

Lo admirable pujamēt dela senyora al tēple. XIII

erat. Infinites son senyoz: e seran les obres d'la v̄ra potēcia e clemēcia. car illuminareu e mudareu sobrosament lo cor huma: e fareu q̄ lome ab negara e leixara p̄stament ço q̄ amar solia: e p̄deca: e abraçara ab gran plaer lo que auozrir solia. **D** clement senyoz faças prestament aquesta cōcordia: no pereixquen axi los homēs freturosos dela vostra gracia. **E** volent muntar la senyoria lo trezen scalo acostas afa altesa vna de ses amades donzelles diligencia virtuosa nomenada: e dix afa merce. **D** ma senyora filla de **D**avid mirau lo poble v̄re en quanta desolacio es posat que no te rey deuallant dela linea real d'la casa de **D**avid: per tirans es regit e senyorejat. **V**os senyora haueu a recordar aquesta casa del vostre pare **D**avid com a herua verdadera de aq̄ll. **E** hoynt la senyora aquesta raho fō moguda tota la s̄ach sua: e alcanç los v̄lls al cel dix. **¶** **M**emento domine david et omnis mansuetudinis eius. **V**olent dir: **D** misericordios senyoz y placia ala vostra clemēcia recordar se de aquell seruent vostre tan amat **D**avid rey: lo qual era m̄suet e benigne de cor: e reparau senyoz la casa sua segons li haueu promes quant li digues. **¶** **D**e fructu ventris tui ponā super sedem tuam. **D** senyoz que a go encara no es complit. **C**ar ab tot apres la mort de **D**avid **S**alamo e molts daltres hagen seyt en la cadira sua: e regnat apres ell: nengu empero senyoz no es st̄at tan potent que haja pujat sobre la sua cadira, car qui

sobre la cadira de **D**avid siura. en lo cel regnara. **E** aquest senyoz no pot esser altri sin vos mateix qui sou lo gran monarcha: e **R**ey general d'el cel e dela terra: reparadoz encara no iolament dela casa de **D**avid: ans encara de tot lo mon vniuersal. **D** veritat infallible compliu lo que haueu promes: mostra vos als v̄lls d'ls homens en forma de home: per reparar lome. **C**ar los pares nostres fiant dela vostra paraula ab ferma fe canten e dien. **¶** **E**cce venit deus et homo d' domo david sedere i throno. **V**olent dir certificant la gent que vos veureu: heus mostrareu al mon deu e home verdader: exireu de la casa de **D**avid quant ala humanitat vostra: e siureu en lo tro de misericordia mostrant la vostra clemencia y dolçor largament als homens. **A**ço es senyoz lo que yo deman: e de aço senyoz vos suplique de part d' tota natura humana. **¶** **E** muntant la senyora lo quatorzen scalo acostas afa senyoria la sua molt familiar donzella dolçor de contemplacio nomenada: e besant la ma de sa merce dix. **¶** **D** ma senyora excellent y quan me so adelitada en vostra continua pregaria e deuota supplicacio. **¶** **E** tinch que vos vengreu lo inuencible: e portareu a fi lo que demanau: e yo veure lo que desije: ço es la concordia dels angels ab los homēs: e que seran tots ajustats en la patria celestial. **E** aqui habitara ab delits i finis comunicat se los vns ab los altres ab singular amor e dolçor glorificat a q̄ll

b iiii

Lo admirable pujament dela senyora al temple

senyor quels haura concordats. **E** la senyora hoynt aço lo sperit seu se alegrade singular goig: e plegāt les mās alça los vlls al cel e dix. ¶ **E**cce q̄ bonum et q̄ jocundum habitare fratres in vnum. **V**olent dir: **D**eus magestat infinida quant sera bona cosa e d'gran alegria veure aquella germanadat de sperits angelicals e humans star e habitar enlo regne vostre ab tāta pau e concordia glorificant la clemencia vostra que axils ha vnits e aiustats per los infinits merits vres. **D**eus senyor que les nozanta e nou ouelles ja les teniu vos en la alta muntanya del cel: la vna soleta que va exercada e fugitiua per la vall de miseria de aquesta mortal vida nengu no la pot tornar al ramat si vos mateix no deuallau per ella: e posāt la als vostres muscles la retorneu en la grā e amor vostra aiustant la ab les que ja teniu: e sera lo nombre perfet d'les cent ouelles. **C**ar de vostra clemēcia sera dit: ¶ **E**t perfecta summa ouium reintegraretur in celo homo perditus que rebatur in terza. **V**olent dir. que vostra magestat per reintregar perfetament lo nombre d'les ouelles enlo cel sou vengut a cercar lome perdit enla terza peregrinant en aq̄lla fins lo hajau cobrat. **D**eus magnaniz senyor pus ho haueu afer: feu ho prest. **C**ar aço desija e demana natura angelica e humana del començ d'l mō ença. **E** yo sēyor vos ne sopliq̄ caramēt cō aduocada de tots: placiaus donar ami lo que demane: puiç sab vostra infinida sauiesa q̄ james yo no cessare de ma demanda fins la haja obtenguda. **E**

muntant la senyora lo quinzen e d'er rer scalo la sua molt amada donzella virginitat qui li anaua molt propficca lo genoll dauant la senyoria e dix. **D**eus ma senyora gracies infinides faça a nostre senyor deu com vos ha portada enla sua casa: car acius desijaua yo tenir: aquest es senyora lo loch p'pri deles vergens ala seruitut diuina consagrades: perque aqui apartades de tot brogit e turbatio entenguen en lohar e beneyr nostre senyor deu: segōs es dit. ¶ **A**dulier virgo cogitat que domini sunt vt sit sancta corpore et spū. **V**olent dir que la dona verge aptada dela sollicitut d'l mon tostēps pensa enles coses que son al seruir de nostre senyor deu: e com pora esser sãcta e venir en stament d' perfectio axi de cors com de anima. **E** la senyora pensant que virginitat e totes les altres virtuts hauien apendre la vera p'fectio e fonament virtuos en la persona del redemptor de humana natura desijosa de veurel dix. ¶ **E**cce nūc benedicite dominum omnes serui dñi. **V**olent dir: **D**eus senyor y llauors sera la alegria complida e la concordia fermada entre los seruents vostres: e totes les virtuts: quant vos senyor deuallareu enterza heus mostrareu a a q̄lls quius desijen: e famegē. e lauors los seruents vostres de cor e de boca daran a vos labors e benedictions a vos plaents e acceptes. **D**eus senyor y sia de vostra merce no tardeu: car infinit es lo desig que tinch de veure la vostra cara. e puch dir ab lo psalmista. ¶ **T**ibi dixit cor meuz: exquisiuit te facies mea: faciem tuaz domine re

Lo admirable pujament dela senyora al tēple XV

quiram. Car a vos senyoz parla lo meu coz e les mies entramenes dient ala magestat vostra: que sols a vos cerca la mia anima: a vos demana: la vostra cara es aquella que yo cerq e famege. E aço demana tota natura humana: placia' hoyir lo crit doloros de aquella.

Capitol. IX. com vist lo admirable puia ment de la senyora per lo sobiran sacerdot fon per ell beneyda e molt reuerida e comanada ala sãcta matrona ana pphetissa e del excellent orde de vida que tingue stant en lo tēple.

Hauent la Senyora acabat de pujar la scala fon dauant lo gran sacerdot qui la speraua al cap d'la dita scala: ab molts d'altres sacerdots los q̄ls vist lo marauellos pujament dela senyora en tã poca edat. ¶ **S**tu por aprehendit omnes: et repleti sunt timore dicentes: quia vidimus mirabilia hodie. Car grã admiracio caygue sobre tots e foren plens de grandissima temor: e digueren huy hauē vist gran e asenyalada marauella en aquesta senyora. E lo sacerdot apres que la hague beneyda solemnament segons lo costuz judaych: pres la ab molta reuerencia e mes la dins honstauen les donzelles qui aturauen en

lo temple. les quals cren regides per vna sancta matrona qui hauia nom Anna filla de p̄hanuel. la qual enuuda joue e desijosa de bē seruir deu clogues dins lo temple e aq̄ staua en cōtinues oracions e dejunis seruint nostre senyoz deu: ala qual era donat do de propheta en singular grau. ¶ **A**q̄ sta fon. a comanada la glorioza verge per seruir la e criar la. La q̄l concixēt en lo seu sperit que aquesta seria senyora e Reyna de totes les vergēs e religioses e deuenidores: amaua aq̄lla de singular amor e seruiala ab grã de lit. E coneixent la grandissima sanctedat sua: e que ja en aquella tendra e dat vsaua de perfeta discrecio: assigna li vna celleta molt apartada hō sa senyoria pogues orar secretamēt E portant la allí dix a sa merce. **M**da filla aquest sera lo retret d'ls vostres secrets aq̄ stareu en solitut orant continuamente al pare celestial qui tala' ha creada per delit e gloria sua: que cō pus sola stareu de companyia humana: pus acompanyada sereu de consolacions diuines e visitaciōs angelicals E restant la senyoria sola partida la virtuosa Anna: la merce tanca la portã e agenollant se dauāt vna finestra qui miraua al cel: e dix ab moltes lagrimes e singular deuocio. ¶ **P**ater meus et mater mea dereliquerūt me dominus autem assumpsit me. **V**olent dir lo meu pare e mare mã leixat e son partits de mi: e lo seyoz glorios ma pres en los seus braços: e ma fet muntar a sentir e asaborir los grans secrets seus. Per que ja de aq̄ auant no vull amor: ne cōpanyia de pare ne

Del spofalici de nostra senyora ab Joseph.

de mare:ans cridare e dire en feruoz de amor al meu senyor. ¶ *Pater me⁹ consolator me⁹:dulcedo mea:tu mi⁹ chi cor tene:mentem regc:intellectus dirige:animum suspende.* Volēt dir vos senyor sou lo meu pare:e lo meu consolador:e la dolçor dela mia anima.a vos senyor offir lo meu cor q̄ si au sols possejido: d̄ aquell:e regidoz e gouernador dela mia pensa:endreçador del meu enteniment:eleuacio e delit dela mia anima. *E* aquestes rahonaments e molts daltres hauia la senyora ab lo seu creador:occupāt la sua vida continuament en obres virtuosas. La qual partia en esta manera. Car ella se leuaua a mija nit segōs lo consell de *David* qui diu. ¶ *Media nocte surgebam ad confitendum tibi.* *E* en aq̄lla hora ella eleuaua lo seu sperit en la gloria de parays:e aq̄ sentia consolacions tantes que no basta lengua a recomptar les. *E* en aq̄sta contemplacio dela gloria e excellēcia diuina staua fins al alba. *E* de aq̄ fins a hora de terciā se occupaua en les oracions vocals:qui per lo gran sacerdot eren ordenades adir ales dōzelles qui eren en lo temple. *E* de terciā fins a nona feya fahena de mans ab les altres donzelles inflamant les en la amor diuina diēt los que fossen molt feruēts en orar e lohar nostre sēyor deu:e ques guardassen de perdre temps e de molt parlar. Car aço apartaua molt la anima de vera deuocio. Totes aquelles dōzelles la amauen tant que james se volgueren partir della:e no li deyē sino la nostra reyna. *E* la sēyoria aturaua molt poch

ab elles:car la solitut li era molt cara *E* venint la hora d̄ nona tornauas a cloure dīs la sua celleta e aqui oraua e legia les sanctes scriptures fins que langel li portaua vianda per a dinar a ella tramesa per nostre senyor deu. la qual ella menjaua ab grandissima deuocio. *E* apres son dinar feya gracias a nostre senyor deu dels grans e asenyalats beneficis que cōtinuamēt li feya. *E* suplicaua li hagues pietat dīs pobres e freturosos:e ispiras als richs q̄ls ajudassen en ses necessitats *E* aps tornaua ala fahena ab les altres donzelles fins a hora de vespres *E* venint la dita hora de vespres tornaua ala sua celleta e aqui staua en cōtemplacio fins ala nit:e apres posauas a dormir. *E* en aquesta vida continua la senyora lo temps que fon en lo temple. *E* aqui inspirada e inflamada per nostre senyor feu vot d̄ virginitat. *E* en aço instruya moltes altres donzelles. Era exemple e regla de totes virtuts. Com degu la saludaua ella responia deo gracias. Perque en totes coses fos lohat nostre sēyor deu. Lo qual ella amaua e desijaua continuament per ella e p̄ tota creatura fos lohat e magnificat. *E* deya continuament dīs lo seu feruentissim cor. ¶ *Benedicam dominum in omni tempore:semper laus eius i ore meo.* Volent dir:yo beneyre lo meu senyor tostemps:e la sua lahor nos partira james dela mia boca.

Capitol. x. com per manamēt diuinal fon la Sē

Lo spofalici de nostra senyora ab Joseph. XVI

yoza spofada ab lo sanct probom Joseph e com vingue en Nazaret bon era la sua mare sancta ana: e dela strema pobrea sua.

Om la excellent senyora fos peruenguda ala edat q̄ acostumauē traure les vergens d̄l temple e collocarles en matremoni. ¶ Fon vn dia amonestada enseps ab les altres donzelles per lo gran sacerdot dient los: que lo temps era vengut que elles deuien tornar ales posades d̄ sos pares per fermar matremoni. ¶ Les altres donzelles foren prestes de ho beyr al manament del gran sacerdot. Sola la verge glorioza ab molta vergonya e maturitat dient que aella no era possible exir del temple p̄ dos rahons. ¶ La primera car son pare e mare moguts d̄ molta deuocio la hauien promesa al seruir de nostre senyoz deu per tot lo temps d̄la sua vida: e que perço la hauien offerta de edat de tres anys al dit temple: e que ella trobant se de edat li playia molt lo q̄ sos parēts hauien promes: e volia p̄ seuerar enlo seruici e lahor diuina tot lo temps dela sua vida. ¶ La segona raho era que ella desque era enlo temple coneixent la virtut de virginitat quāt era accepta a nostre senyoz deu hauia fet vot d̄ seruar aquella tota la vida sua. ¶ E p̄uix ho hauia promes ella delliberaua tenir son vot e no entē

dre en res que de matremoni fos: ne escampar lo seu enteniment en pensament nengu temporal: sols volia ocupar lo seu cors e anima en lo seruir de nostre senyoz deu. ¶ E lo gran sacerdot hoynt la raho d̄la glorioza verge fon posat en tanta admiracio que de vna gran peça no pogue dir res: e apres tornant acobzar efforç dix ala senyora. ¶ Verge excellent ja sabeu. ¶ Quia deus in filiis colitur: et i posteris adoratur: sicut semper fuit apud filios israel. Car nostre senyoz deu es seruit en multiplicacio de fills: e en largues generacions es adorat e conegut. ¶ E aço es estat tostemps lobat e aprouat dauant los fills de israel. ¶ Respos la senyora dient: Veritat es reuerēt pare lo que vos dieu d̄ ley comuna: empero vostra reuerēcia no ignora que nostre senyoz deu no haja priuilegiat moltes de les leys comunes. ¶ Quia ante abel iustum: nullus fuit iustus. Car ans de abel just la scriptura no posa nengun altre just p̄ mer que ell. ¶ E aquest fon verge e pur per ques mostra claramēt. ¶ Quia deus in castitate et virginitate primo colitur et adoratur. Car nostre senyoz deu en castedat e virginitat fon primerament seruit honrat e adorat. ¶ Ari mateix hauē exēple d̄l grā p̄pheta Elies del qual se diu. ¶ Belias cū esset in carne assumpsit eum in paradysum: cuius carnem virginem custodiuit. Volent dir que ab tot que Elies fos enla carn mortal: per nostre senyoz deu fon leuat en parays terrenal: e aqui conseruat sens mort: e aquesta gracia a conseguit: perço q̄ la sua carn

Del spofalici de nostra senyora ab Joseph.

havia conseruada en virginitat e puritat. E yo hoynt e legit aquestes coses desque so aci enlo temple inspirada per la clemencia diuina he fet lo dit vot ab proposit ferm dis lo meu coz.

¶ *Et virum penitus non cognosca.*
E axi reuerent senyor deman vos de gracia de aci auant nom vullau parlar de marit.

¶ E lo gran sacerdot veuent la gran constancia dela senyora no volgue mes replicar: ans li dix donzella tornaui ala vostra cella e aq pregau la diuina magestat quens cõselle en aquesta fahena. Car cosa es inaudita e de gran importacia lo vot que vos haueu fet: e yo dellibere proceyr en aco ab gran consell e maturitat. E la senyora ab los vlls baixos e molta vergonya feu reuerencia al sobiran sacerdot: e saluda a tots los altres e partis de aqui e tanquas en la sua cãbra. E lo sobira sacerdot cõgorat dela gran difficultat que en aqsta fahena vey: ajusta cõsell de tots los doctors e homẽs discrets que en iherusalem se trobauen: e dix los.

¶ *Audite me filij israel et auribus percipite verba oris mei.* Volent dir placia? senyors fills de israel star atents ales paraules mies: car cosaus vull dir de gran nouitat e molta admiracio. car vostres reuerencies saben que desque aquest present temple es hedificat: sã aci criades moltes donzelles filles d'keys e de prophetes e de grãs sacerdots e de molts altres: e venit a edat de matremoni prenien sos marits e sequien les ordinatiõs de sos majors.

¶ *Nunc autem a sola Maria nouo ordo inuentus est: que deo se sponon*

dit virginem permanere. E ara de present ses trobat vn nouell orde per sola aquella excellent donzella Maria filla de Joachim: la qual se es promesa a nostre senyor deu seruar li virginitat per tostemps: de que yo stich en gran agonía: car recort me dl que David diu.

¶ *Uouete et reddite domino deo vestro.* Volent dir que cascu que ha votat garde be que fara: car necessari li es donar e seruar a nostre senyor deu lo que ha promes. E si yo conselle a aquesta virtuosa verge que serue lo que ha votat: tem me no vinga cõtra la ley qui mana lo poble de deu sia multiplicat. E recort me que ysayes ha dit.

¶ *Ecce virgo concipiet.* Perque stich ab gran pensament si nostre senyor volra fer alguna gran marauella en aquesta sancta verge la vida dela qual es de tanta perfectio e singularitat: q james ses trobada a ella semblant. Per queus deman senyors me vullau consellar lo que dech fer.

¶ E apres que calcu ha gue respost ia intencio: la concordia de tots fon: que esta fahena era mes del cel que dela terra: e que p homẽs terrenals no podia esser sufficiẽtment consellat sino quels paria deuen recorre a nostre senyor deu per dejuni e oracio suplichant la clemencia sua volgues reuelar lo seu beneplacit al sobiran sacerdot: perque aquell proceys en aquesta obra segons la voluntat dela magestat sua.

¶ E hagut lo consell fon de continet posat en obra. e passats tres dies nostre senyor reuela que fossen ajustats tots los dotze trips de israel: e que lãcassen sorts de

Lo spofalici de nostra senyora ab Joseph. XVII

qual trip seria lo tan digne q̄ hagues la senyora per sposa: e fos custodi d̄la virginitat sua. **E** lançades les dites sorts caygue la sort sobre lo real trip de juda. **E** lauors mana nostre senyor que lo cēdema fossen ajustats tots los de aquell trip quis trobauen sēs muller: e cascu portas vna verga en la ma e axi fon fet. **E**ntre los altres quey vengueren fon lo glorios patriarcha Joseph d̄ edat de sexāta anys: no per desig de muller ans p̄ sola hōbediēcia. car ell hāuia fins aq̄ seruada virginitat: e delliberaua cōtinuar en aquella fins ala fi de sa vida: e de aq̄o hāuia fet special vot. lo qual staua aqui ab sa verga en la ma dauant laltar ab los altres jouens mes empeguit que preat. **E** venint lo grā sacerdot pres la verga d̄la ma de cascu de eils e entra d̄is la sancta sanctorū: e presenta aquelles dauant nostre senyor: offerint li sacrifici suplicāt la magestat sua volgues declarar aq̄sta fahena per manifest miracle. **E** nostre senyor mana al dit sacerdot: que pregues les vergues que hāuia posat sobre laltar: e que ixques defora: e publicament dauāt tot lo poble fes venir los de qui cren les vergues: e tornas a cascu la sua: e aquell en la ma del q̄l floriria la verga: e aparzia vna coloma al cap d̄ aquella aquell era lo que sa magestat hāuia elegit en spos e custodi de Maria verge sanctissima. **E** lo sacerdot compli prestament lo manamēt de nostre senyor deu: e torna les dites vergues: e nengūa no flori sino sols la de Joseph sobre la qual aparegue la coloma segons nostre se-

yor hāuia promes. **E** vista per tots sēn munta al cel: e tots restaren molt aconsolats del miracle tan euident: e loharen e magnificarē nostre senyor deu de les obres sues. **E** tantost de lliberaren fer les spofalles dela senyora la qual staua d̄ins la sua cambra orant e pregant nostre seyor deu li fes seruar lo que promes hāuia: dient a sa clemencia. **Offero tibi domine totum cordis mei affectum: et virginitatem meam tibi comendo.**

Volent dir: o senyor meu a vos offer tota la affectio e desig d̄l meu cor qui es de seruir a vos: e la virginitat mia a vos senyor la coman q̄ siau sols poseydor de aquella. **E** stant la senyora en aquesta feruent oracio fore dauant sa senyoria dos donzelles p̄ nre seyor deu trameses. **L**o nō d̄les q̄ls era hōbediēcia e fortalea: e dix hōbediēcia a sa alteza. **S**enyora excellent a nre seyor plau siau spofada fent vos segura la virginitat vostra restara tostemps sancera. **A**pres li dix laltre dōzella fortalea nomenada. **M**as p̄ ora la magestat de nostre senyor deu vol que ixchau d̄l tēple: e siau casada: heus manifesteu al mon viuint en vostra casa: hon passareu molta pobrea e altres treballs. **E** p̄q̄o nos tramet aq̄i sa clemēcia que siam tostemps en la companyia e seruir de vostra merce: effoçant vos a esser constant e ferma en totes les virtuts. car exemplar general hāueu a esser de tots los s̄taments. **A**q̄i stant en lo temple hāueu donat lum a les donzelles vergens. **A**ra senyora dareu regla d̄ sanctedat a les maridades e atots los viuits en

Del sposalici de nostra senyora ab Joseph.

lo mon. **E** la senyoria boynt aço fon cõteta de hobeyr a nostre sēyor deu: e consentir en lo matrimoni puiç a la magestat playia. ¶ **E** com lo grã sacerdot hagues assignada la hora per afer-les dites sposalles e la gent fos aplegada: ell mateix ana ala cambra d'la senyora portat ab si aquella matrona virtuosa qui tenia cura de les donzelles. **E** los dos li comptaren lo miracle ques era seguit: e com nostre sēyor hauia mostrat claramēt volia ella fos sposalada ab vn virtuos vell de sexanta anys parent seu molt acostat que hauia nom Joseph. ¶ **E** la senyora qui ja de aço era largament infozmada per nostre senyor deu e assegurada d'no perdre la virginitat que tã carament amaua: Respos ab molta maturitat e vergonya: que puiç a nostre senyor ari playia: e a ells dos: q' tenia per pare e mare: que ella era cõteta d'el dit matremoni. **E** lauors boynt aço lo sacerdot sen torna al loch bon la gent staua e dix los que tãtoft seria aqui la sēyora sposalada ques metessen en orde. ¶ **E** la reuerēt matrona Anna feu vestir ala senyora les millors robes que tenia: ab tot fosse pobrelletes erē honestissimes e molt netes: e estes li los cabells sobre les spatles que li donauen tãta bellea e ornament. ¶ **Q**uia nunq' fuit tam bene coopert' salamō in omni gloria sua. **C**ar nunca fon tan ben abillat Salamo en tota la gloria sua. com aquesta senyora ab la sua natural bellea e composicio virtuosa. **E** ari arçada la altesa e molt ben acõpanyada portant aquella virtuosa anna al costat:

e moltes donzelles que la seguien viugue alla bon la speraua tota la gent ab lo sposal Joseph. **E** tots admirats dela sua bellea loharen nostre sēyor deu que tal lauia creada. e lo grã sacerdot feu les dites sposalles ab grã solemnitat segons costum dels iube. **E** acabada aquesta fahena ab molta consolacio e alegria: tots molt benedicats dela honestat d'la sēyora sposalada prengueren comiat e tornaren a ses posades. **E** Joseph parti per a nazaret per aparellar la pobreta casa sua. **E** porta letres del gran sacerdot p'ala gloriosa Anna mare d'la senyora: car lo pare seu joachim ja era mort. **D**ient en les dites letres com la virtuosa filla sua era sposalada ab lo portador dela present: e que de aço no la hauia auisada ans del sposal: per que nostre senyor deu hauia mostrat tan asenyalat miracle q' fora stat careguos sperar consell hūna de nenguna creatura puiç la magestat manifestaua es ser aquesta la volūtat sua. ¶ **E** la virtuosa anna legides les letres fō molt acõsolada del que dela sua amada filla li era dit. **C**ar de tan sancta filla ella no speraua hoyr sino miracles e marauelles. **E** festeja molt lo virtuos gendre: e ana ab ell a casa sua per posar la en orde per la venguda dela sua excellent filla. ¶ **E** la senyora apres la partida de Joseph atura tres dies en lo temple per pendre comiat de aquella venerable matrona anna: qui ab tanta amor la hauia criada e restaua tan desolada dela sua absencia e d'les altres donzelles: q' cuydauen morir hauent se aseparar de tan dolça cõ

La supplicacio q̄ nostre pare adā e Eua ferē XVII

panyia. E passats los tres dies la senyora parti molt ben acompanyada e anant a natzaret descaualca en casa dela senyora sa mare: la qual hague i finit goig de veure vna tal filla. E la senyora ab molta reuerencia besali la ma e apres enla boca e figueren se vn poch: e compta li la senyora tot lo orde del seu sposalici: e com era certificada per nostre senyor deu dela sanctedat de Joseph: e q̄ abduy havién fet vot de virginitat: e aquella seruarien cōtinuament enlo seu matremoni. E anna escoltant les rahons dela sua filla continuament plozaua per habundācia de goig no fartant se de mirarla. E comptali la mort del seu pare Joachiz. e cō apres ella hāuia pres dos marits per inspiracio diuina: e q̄ hāuia agut dos filles: ales quals hāuia posat nō Maria a cascuna p̄ amor della: e que la vna encara staua en casa dela dida e l'altra no era en casa. E Joseph sentint que la senyora sa sposalada era venguda ana prest ala posada dela senyora sa sogra: e aqui parlaron molt los tres de tota sanctedat. ¶ Les donzelles que hāuien acompanyat la senyora prenguerē comiat de sa merç e de Anna e de Joseph e ab grans lagrimes e enyoramēt partiren de aqui e tornaren al temple. E anna acompanya la senyora sa filla a casa de Joseph. la qual staua molt neta: e sols de pobrea arçada: hāuiay dos cambretes en la milloz staua vn lilet p̄ ala senyora ab poca roba: e en l'altra vn altre per a Joseph molt pobrellet. E la cortesa senyora no volgue en nenguna manera la milloz cā

bra ans elegi p̄ asi la pus chica e mes pobra com amadora de tota virtut. E la senyora sa mare dexant la en casa torna ala sua: e recordāt se dela pobrea que hāuia vist en casa dela sua filla trames li vn parell d̄ flaçades e algunes ayines de casa: e la senyora ho prengue mes per amor de Joseph q̄ d̄ si mateixa: e feu moltes gracies ala senyora sa mare. E axi la senyora e Joseph stauē en la caseta viuint ab molta caritat e puritat guanyant la vida ab lo treball de ses mans. E la senyora feruentissima stant tota la nit: e la major part del dia tādada dins la sua cambreta orant e filāt demanaua ab continues pregaries e lagrimes la redempcio de natura humana.

Capitol. XI. com lo pare adam e la sua muller eua ispirats per la diuinal clemencia. suplicaren aquella per lur delliuracio en semps ab tots los pares del lim.

¶ Sent ja la senyora excellent d̄ la edat disposta per al misteri que la saui esa diuina la hāuia creada: sa magestat volgue entendre e mirar sobre la miseria e captiuitat de Adam: e dela generacio sua. Be que li deuez fer infinides gracies segōs diu David. ¶ *Beatus qui intelligit super egenum et pauperem.* Car aquell q̄ es beatitut efna deu esser lohat e ma-

La supplicacio q̄ nostre pare adá: e Eua feren.

gnificat e infinidament regraciat: p̄ q̄
li ha plagut entendre ab efficacia so-
bre la pobrea extremae captiuitat do-
lorosa del home per ell creat. **E** vo-
lent lo retornar assi inspira sa clemen-
cia lo pare Adam que regonegues a
gudament quants dans hauia encoz
regurs per lo seu peccat. **E** sentint se
ari rocat lo venerable pare Adam: re-
cordas que ja eren passats cinch mi-
lia anys dela sua creacio: e que per sa
propria culpa ell e los fills seus stauē
de aquell temps ença en tan dura ca-
ptiuitat: acompanyats de tantes do-
lors e miseries: e que tan larch temp
hauia que duraua la dita pena: a ell
iustament donada: per la desobediē-
cia sua. Perque Adam e los que ab
ell eren tingueren p̄ sell dins los lims
bō se trobauē. **E** dix lo pare Adá als
fills seus. ¶ *Filij mei q̄d faciem⁹ q̄a*
conturbant me cogitationes mee: et
non est hic locus quietus. Volēt dir
E fills me⁹ molt amats y que farē:
car les cogitacions e p̄samēts me⁹:
me donen molta dolor e turbacio.
Com me recort hauer perduda la he-
retat de parays y lo peccat meu: em
veig exellat en sēps ab vosaltres en a
quest loch d̄ tenebres: hon noy ha cō-
solacio nenguna ne repos. ¶ **E** hoy
da la raho de Adam per los fills se⁹
trauessats de molta dolor per la grā
desventura e perdua sua cō tā poch
los hauia durat lo stat tan preminēt
de innocēcia: en que nostre seyor deu
los hauia creat: no pogueren respon-
dre al pare seu sino que romperen en
gran e doloros ploz. **E** la mare Eua
que veu lo seu marit e fills en tãta do-

lor: e pena atendiē se les entranyes
d̄ aquella com a nre piadosa: e dix.
D Adam senyor aquesta dolor mia
es principalment: car yo he lançat a
vos y als fills meus en tanta dolor e
pena: e en cascu d̄ vosaltres yo so tur-
mentada: si a nostre senyor plahia yo
volria passar la pena p̄ tots: p̄ix lo
causa d̄l peccat: e vos senyor Adam
e los fills meus fosseu deliures d̄ cap-
tiuitat e cobrassen la heretat vostra:
qui per la errada mia haueu perduda
E lo senyor ma creada pus amable p̄
natura e molt pus piadosa que al ho-
me: perque yo pus viuament senta la
dolor dels fills meus. **E** perço Adá
senyor p̄ix vos p̄ lo mal cōsell meu
fes aquella tan gran erra de desobe-
yr nostre senyor deu: e trencar lo mana-
ment seu: placia⁹ ara per merce escol-
tar la dolorosa paraula mia qui con-
tinuament pensc e fabrique en la repa-
racion vostra e mia e dels fills meus.
¶ *Et audi consilium meum et recup-*
abis sanitates. Car si ala senyoria vo-
stra plaura hoyr lo cōsell meu: yo he
ferma se vos recobzareu salut a tota
la natura vostra. E adam sabent q̄ e
ra scrit. ¶ Et vnde mors oriebat⁹:
inde vita resurgeret. ¶ No volgue dese-
stimar lo consell d̄ sa virtuosa muller:
ans li dix digau Eua lo queus parza
bo: car tota cosa fare per recobzar la
amistat e gracia del meu creador: lo
qual ma auorit: e lançat per la de so-
bediēcia mia. E lauors Eua ab mol-
ta amor dix. ¶ Ignoras quonias be-
nignitas dei ad penitentiam te addu-
cit. Volent dir: senyor meu Adá igno-
ra la discrecio v̄ra cō ap̄s lo vostre

La legacio tramesa p nostre pare adá al seyor. XVIII

peccat la benignitat del senyor creador nostre vos tira a penitencia.

E com sab la merce vostra penitencia vera deu esser acompanyada ab sperança de venia. Bonchs senyor puir la penitencia haueu feta tā largamet: confiar deueu la misericordia diuina no sera negada. **A**corda senyor de aquell dormir tan dolç que vos senyor fes stant enlo stat de ignocencia: enlo qual segons la merce vostra moltes vegades ma recitat: vos fon reuelat que nostre senyor deu vostra carn pendria: e ques faria home. **E** si au cert que ab tot p lo nostre peccat aço sia differit: la clemencia sua fara lo que pmes vos hauia: car sa magestat ha dit. **N**elum et terra transibunt: verba autem mea non preteribunt. **C**ar lo cel e la terra passarà: e la sua paraula restara ferma: **E** per la iniquitat nostra no cessara la misericordia sua de manifestar se als homens. **E** ami senyor acorda que a quell dia doloros que fom lançats d la heretat nra quis deya parays terrenal: nostre senyor deu jrat cōtra la serpent: qui ami hauia decebut: dix a ella. **I**psa conteret caput tuum. **V**olent dir: al diable qui prenint forma de serpent me hauia enganat: q p dona li seria trēcat lo cap. **A**ço no ignore yo que de mi nos potentēdre: **C**ar yo per ma defauētura no he trēcat lo cap al diable: ans ell ha vençut ami: e lāçat tota la generacio mia en la captiuitat dolorosa que ara som. **E** perço hauez a creure que altra dona te a venir que sera causa e prin-

tipi dela reparacio nostra: e trencara lo cap al diable leuant li la tirannica potestat e senyoria que te sobre nosaltres. **E** de aquesta senyora e filla nostra fore ami reuelades grans coses enlo començ deles mies dolors: e rota la mia vida la he reclamada e desijada: e no la he mereixuda veure en los dies me. **E** ara so certa segōs la relacio q a vos senyor e ami es stada feta que en la terra de judea es nada vna donzella de tanta excellencia: que jas canta publicament de ella.

Nec primam similem visa est nec habere sequentē. **E** aço es cosa molt certa: que desque lo mon es creat: ab tot que enla generacio nostra haja agut moltes virtuosos dones: noy ha agut james semblant a aquesta en excellencia e virtuts. **L**a qual so molt certa: es stada preseruada per la potēcia diuina d aquella ley comuna que fon imposada per lo nostre peccat.

De qua cantat gemens **D**avid.

Ego in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis mater mea in utero me aluit. **C**ar totes les gracies e prerogatiues que son stades partides en totes les creatures angeliqs e humanes: en ella sola son trobades iustades. **E** si yo en la mia creacio fuy neta de tacha original: quant mes de ueu creure senyor **A**das que es stada neta en pus singular grau aquesta filla e senyora nostra: d la qual diu **D**avid. **N**on fecit taliter omni nationi. **V**olent dir que no ha fet nostre senyor deu tanta singularitat de gracies a nenguna nacio passada presēt

c j

Com nostre senyor trames sanct **Adiql** a adam

ni esdeuenidora com a aquesta sola se
yoza. **E** perço en la natiuitat sua han
cantat los angels en presència sua.
¶ Natiuitas tua gaudium annunci
auit in vniuerso mundo. **¶** Car per
la presència sua tot lo mon sera ale
grat. **E** dien que la dita senyoza se es
criada en lo tēple de deu: e es stada
tant amada y reuerida per los habi
tadors del dit tēple que tots vna vo
ce dicentes dien de sa excellent senyo
ria. **¶** Non est talis mulier super ter
ram. **¶** Volent dir que tal dona com a
questa james nairque sobre la terra.
¶ **E** ja senyor Adam es aquesta dō
zella de edat d matremoni: car segōs
lo compte q̄ yo tinch ja passa los dot
ze anys. **A**ram par ami que es hora
d cridar e demanar al nostre creador
e senyor misericordia e perdo. **C**ar si
asa magestat plaura hauer nos mer
ce: e humiliarse tant ques vulla vnir
ab la natura nostra: offerir liem aque
sta excellent senyoza e filla nostra. **S**i
plaura asa clemencia pendre la p spo
sa p uix sa magestat la ha tant dignifi
cada e de singulars dōs dotada: que
dona atreuiment a nosaltres de pen
sar en aq̄st matremoni: ab tot no ha
ja nenguna comparacio del creador
ala creatura: sa clemencia equalara a
quests estrens: per mi ja de aquesta
senyoza: **E**n tant que lome peccador
golara acostar se ala magestat d̄l seu
creador. **¶** **E** Adam hauent be aten
tament escoltat tot lo raõonament d̄
sa discreta muller fon tan alegre que
dix. **D**eua hoyt lo que dit maueu de
aquesta senyoza. **¶** **F**actum est cor

meum tanq̄ cera liquecēs in medio
ventris mei. **¶** Volent dir: Lo cor
meu per extrem goig es axi regalat
com cera calenta dins les entrane
nes mies: **C**ar crech certament ara
es vengut lo temps: en lo qual la cle
mencia diuina remediara les dolors
mies per mi ja de aquesta senyoza san
ctissima filla nostra. **¶** **E** agenollant
se lo pare Adam en terra ab grandis
sima feruor e deuocio comença a re
clamar la clemencia diuina dient.
¶ **D** rex gentium et desideratus ea
rum: veni salua hominem quem de li
mo formasti. **¶** Volent dir: **D** rey e
princep de tota creatura en vostra so
la clemēcia es lo desig e speranza mi
a e de tots los fills meus. **A** vos sen
yor demanam queus placia deual
lar e saluar lo miserable home que d̄l
lim dela terra haueu format: **V**os
senyor sabeu quanta es la miseria hu
mana: hajau pietat dela errada mia.
car sens vos ajudador meu nō puch
leuar. **¶** **A**diuuua me domine quia in
te confidit anima mea. **E** la vene
rable mare **E**ua que la dolor de tots
los seus fills molt tendrament sentia
ab feruor no recomptable comença
a cridar vn crit molt piados dient.
¶ **D**omine si vis potes me munda
dare. **¶** Volent dir: **D** senyor y vi
da mia la dolor e dan d̄ls fills meus
propria pena mia es. **E** prostrant
se en terra deya. **D**omine salua
nos quia perimus. **¶** Volent dir:
D senyor qui sou pietat immensa sal
uau nos que del tot perim sens lo
auxili e multissima clemencia e ad

La legacio tramesa p nostre pare adá al seyor. XVIII

iutozi vostre. **E** apres deya ¶ **D**o mine clemētissime veni et noli tardare relaxa façinoza plebi tue. Volent dir o clemēcia infinida cuytau la venguda v̄ra car ja defallē los fills meus p lōga sperança. ¶ **M**iserere nr̄i de omniū: et respice nos: et ostende nobis lucē miserationū tuarū. **D** senyor y hajau merçe d̄la longa dolor mi a: dellirē la v̄ra clemencia aq̄sts fillf de tan dura captiuitat: mirau senyor sobre nosaltres: e mostrau nos la luz resplādent deles infimides misericordies vostres. ¶ **E**leuāt se la amable mare giras als fillf se' dient los: **D** fillf cridau e no cesseu: nomenau vos fillf me': perq̄ la piadosa dolor dela mare vostra pus facilmente moga la clemēcia diuina a hauer merçe de vosaltres. ¶ **Y**o trista mare qui' deuia guardar p tendrea de amor de tot dā e perill vos he lançats en tāta dolor e miseries: yo quius deuia cōseruar la heretat vostra: vos he pcurat captiuitat trista e penosa: e ara fillf ajudar nous puch recozreu ab gran fiança a aq̄ll qui ajudar vos pot: **L**o qual ha dit. ¶ **S**ine me nichil potestis facere. **E** los atribulats fillf hoyda la amonestacio dela senyora mare sua comēçaren a reclamar e cridar la misericordia diuina diēt. **D** clement e piados seyor veus aci los exellats fillf de **E**ua q̄ per manament de v̄ra magestat sō stats bandejats d̄l regne vostre per lo peccat dels primers parents: quantes penes e angusties ha ueni soffert en la dolorosa peregrinacio nostra: no basta lengua humana a esplicar la menor part: ara ab do-

lor e gemechs suplicam la merçe vostra vulla donar fi al exili nostre.

¶ **D**omine aspice de sede sancta tua: et cogita de nobis: inclina de' me' aurem tuam et audi. **A**peri oculos tuos et vide tribulationem nostram.

D senyor rompeu los cels e deualau: car sens vos perim ajudau nos creador nostre: **C**ar de vostra magestat es dit. ¶ **N**ichil odisti eorum q̄ fecisti. Volent dir que no auozriu les coses que fetes haueu: **E** perço senyor no pereirca la obra deles vostres mans per la iniquitat nostra: treballats som sens repos: e podem dir.

¶ **L**assati sumus in via iniquitatis et perditionis: et ambulauimus vias difficiles: viam autem domini ignoramus. **D** senyor tan cansats e lassats som en la via miserable d̄ aquest mon. hon y ha infinits laços de perdicio: anam per vies difícils: la via vostra senyor ignoram **E** perço suplicam la pietat vostra diēt cascu p si

¶ **V**ias tuas domine demōstra michi et semitas tuas edoce me. Volēt dir: **D** senyor illuminau nos que vejam e conegam lo cami dels vostres manaments: e les estretes vies de pfectio perque prestament pugam venir a vos y atenyer la gracia vostra tan desijada. ¶ **E** aquests miserables fillf de **A**dam vehent se en tanta necessitat començaren a reclamar en ajuda sua los ciutadans de parays qui son los sancts angels dient a ellf

¶ **G**loriosi principes qui statis in domo domini i atrijs domus dei nr̄i

¶ **S**uplicau la clemencia diuina que li placia hauer pietat de nosaltres: **E**

Com nostre senyor trames sanct **Adiql** a adam

que done fi al exili nostre: e pugam peruenir al loch hon vosaltres sou: Car les animes nostres han set in saciable de veure lo nostre creador qui es vida y amor nostra. ¶ **E** continuant aquestos crits. ¶ **R**esonabat terra in voces eorum. **E** entra aquell crit tan piados per la ciutat de parays: e los ciutadans de aqlla moguts de gran caritat desijosos dela reparacio humana: leuaren se dles cadires: e vingueren tots justats dauant lo tro dela alta magestat diuina. ¶ **E**t ceciderunt in conspectu throni in facies suas et benedixerunt viuentem in secula seculorum. ¶ **E** dreçant se ab gran reuerencia digueren. **O** potencia infinida ¶ **M**itte eos quia clamant post nos. Volent dir sia de vostra diuina clemencia atorgar a aqsts miserables fills de Adam la peticio sua: e que irquen de aquella dura captiuitat: e vingue a lohar la magestat vostra: e a possehir estes cadires qui stan buydes per lo cayment de aqlls superbos angels: qui ala justa ordina cio de vostra clemencia no sotsmeteren la voluntat sua. **E** lo misericordios senyor responent als angels dix que acceptaua la peticio sua e que prestament ell trametria vn princep en la terra d'aquests catius per veure de ques clamē: ne q̄ demanen: ne si tenē res per a pagar lo rescat.

Capitol. XII. com nostre Senyor hoynt los crits dels pares tramete fact

Adiql en la terra: lo qual deuallant als lims denūcia a **Adaz** les grans miseries dels habitants en lo mon. **E** les moltes excellēcies dela verge **Adaria**: per la qual obtēdriē la redēpcio q̄ demanauē

E **La** uors la magestat mana cridar lo seu lochtinent general lo princep sent miquel. Lo qual ve

nint fica lo genoll dauant sa clemencia stant prest de obeyr lo que manat li seria. **E** lo senyor li dix. ¶ **C**lamor filiorum ade venit ad me: vidiqz afflictionem eorum: sed veni mittaz te ad eos. Volent dir: **O** miquel la dolorosa clamor dels fills de adam es vēguda en la p̄sencia mia: he vist la grā afflictio q̄ passen: so mogut hauer pietat d'ells. perque he delliberat d' trametre vos a ells: per que vejau que fan: ne que han mester. **E** sent miquel molt content dela comissio que donada li era per la magestat diuina: parti molt prest per executar lo q̄ manat li era: car era molt affectat a natura humana: e desijaua la reparacio d'aquella. **E** deuallāt lo glorios p̄ncep miquel mira e regonegue tota la terra. **E** apres vingue als lims hon era lo antich e venerable pare. **E** dix a ell: **O** Adā. ¶ **B**audiū tibi semp sit lo qual hoynt lo p̄ncep sant **Adiql** lança vn gran sospir e dix. ¶ **O** dñc

La legacio tramesa p nostre pare adá al seyor. XX

quale michi gaudiuz erit: qz in tenebris sedeo: et lumen celi non video.
¶ Volent dir: o seyor Miquel y quin goig pot esser anni: ne quina alegria pora pendre loch en mi: car ente nebres stich e la lum del cel no veig.
¶ E respos sent miquel: O Adam no sia desmayar. ¶ Constantes stote: videbitis auxilium domini super vos. ¶ Car la magestat diuina me tramet per sentir les dolors vostres e veure de queus clamau: ne que demanau. E yo deualant del cel ans sia vengut a vos he regonegut la terra e los fills vostres habitadors de aquella: he la vista tota corumpuda plena de iniquitats tots dies pjoza noy ha ley ni veritat. ¶ Et cuncta cogitacio cordis humani intenta est ad malum omni tempore. ¶ Car les cogitacions e pensaments dels fills vres que en lo mon viuen totes son girades a mal. Ningun no ama son proxime de verdader cor. Les coses males e noibles desigen: e les bones auoreixen. No es marauella Adam si es doloros veure vostres fills en tanta miseria: car dich vos que en la terra noy ha loch que no sia ple de infinits perills. ¶ Be la hauia deuifada aquell excellēt home: qui hauia lo saber angelich lo qual dix. ¶ Pericul fluminum: periculis latronum: periculis ex genere: periculis ex gētibus: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in falsis fratribus: in labore et crūpna: in vigilijs multis: in fame et siti: in iunijs multis: in frigore et nuditate.

¶ E hoynt aço Adam dix: O princep miquel tots aquests dans ha encorregut lo mon per la desobediencia: placia espondrem al spiritual com sentenen aquests tats perills ne que signifiquen. ¶ E sent miquel respos. Adas so molt contēt de dir vos lo que demanau. ¶ En los pills dls flums son aquells qui en la present vida son engrans e continues ocupacions sens james hauer repos: e ninguna bona inspiracio en ells no pot aturar: ans corē tostemps sēs may reposar: e axi venē ala mort no sabēt donar nenguna raho dela vida sua. ¶ Los qui son en perills de ladres son los qui viuen negligentment en la present vida: car per sa fluxea e poca virtut donen atreuiment de furtar aqui robar los vulla. E lo diable sen porra los bons preposits y desigs virtuosos: no leixāt los james posar res en obra: Lo cors propzi li furta les consolacions spirituals volent entendre tostemps en los plaers: Lo dormir e reposar li furta lo temps e axi robat per aquestos ladres ve nuu e despullat ala mort. ¶ Los q son en los perills dela generacio sua son aquells q segueixen los apetits sensuals e volen posar per obra tots los mals desigs e apetits aque natura los inclina no hauer nēgun fre en la sensualitat sua. ¶ Los qui son en los perills de multitut de gents son los presumptuosos que crehen esser sufficientes a totes coses e cōtinuamēt jutgen e roleguē les obres dls altres: e lo cor de aqsts

c iij

La legacio tramesa p nostre pare adá al senyor.

axi pñptues sta cōtinuamēt ple d pē
famēts infructuosos e d diuerses ma
neres axicom lo mercat sta ple de di
uersitat de gentes. Los qui son en los
perills dela ciutat son aquells qui te
nen la sua anima desordenada: car a
questa ciutat ha fundat nostre sēyor
deu per posada sua: e los ciudadā de
aquesta ciutat son entenimēt memo
ria e voluntat. E lo gouernador de el
la es la raho: e si aquests nos regeixē
segons la voluntat del senyor seruāt
les sues leys e manaments e entre si
son discordants e breguegē tots dies
dich vos q̄ esta ciutat es en gran pe
rill. ¶ Los qui caben en los perills d̄
solitut son los superbiosos quels par
sols esser en lo mon en saber e poder:
e que nengu nos deu egualar ab ells:
ne poden regoneixer majoritat ni sē
yoria a nengu: la sola voluntat sua hā
per ley. No amē res sino la honoz p
pria: car lo qui verdaerament ama
tem lo amat: e desijali comunicar tot
lo be que posseix. E lo superbios no
ha temor a deu ne ales creatures su
es: los bens deles quals se volria ap
prijar: e p̄ço en tales p̄sones nēgu no
pot conseruar vera amicicia. ¶ Los
qui son en los perills d̄ mar son aq̄lles
ques troben en les honozs e fauozs
mundanes: e van sobre les ones del
vent d̄ la vanitat axi alegres e segurs
com si fos cosa ferma: e sobtosament
prenen de grans mutacions e peril
loses caygudes. ¶ Los q̄ son en los
perills dels falsos germās son aq̄lles
qui han a contribuir ab persones en
uq̄osēs que sots color d̄ amicicia vol

rien a los germans robar la fama e
la vida: E tot lo be e prosperitat de
sos prohimes los es turmēt e penas:
e no perdonen a nengu p̄ acostat q̄ls
sia en deute: ne regonexen nengun be
nefactor. ¶ En los perills dels molt
treballants son los auariciosos: que
no han vn dia de repos en la present
vida: car ab pena e infinits treballs
adquirixē les riqueces: e ab molta do
lor les conseruen: no guosen pēdre vn
sols plaer per profitos quels sia si di
ners te acostar: La vida e la anima a
bandonen per no perdre la roba axi
viuen en treball sens remey: e moren
ab dolor inestimable. ¶ Lo perill q̄
es en les grans vigilies es cntes per
les persones que son massa sollicites
en veure e saber los mals e peccats d̄
sos prohimes e jutjar aquells: aq̄ste
son molt vigils en la nit: car no vehe
ni senten sino mal: e dormē d̄ dia car
les virtuts de sos prohimes no co
nexen ne estimen. ¶ Los perills al
tres ques seguexē que son defam e set
e molta abstinencia e fret e muditat
son tots en los ipocrits los quals sō
martirs del diable: que fan desmei
rades penitencies per sola labor hu
mana. E tostemps tenen la anima
freda ynuua car no senten james la ca
lor de vera caritat: ni deuocio sance
ra en ells nuncha es trobada. ¶ La
dā hoyda la exposicio de aquests pe
rills dir: ¶ Diquel glorios e que
faran los meus fills posats en tates
maneres d̄ pills si p̄ lo meu sēyor no
sō aiudat. aço es lo q̄ yo cride: aço es
lo q̄ reclame: o p̄ricep. miql siau vos

La legació tramesa p nostre pare adā al sēyor. XXI

aduocat meu recaptau me misericor dia ab lo sēyor e creador meu. Cōse llau me q̄ fare p placar la pietat diui na: puiç sou trames per sa clemencia a veure la miseria mia. E sent Adīq̄ mirant adam e hōynt les sues dolo roles raçons fon mogut a molta cō passio e dix li. O patriarcha venerab le siau cert que yo fare per vos tot lo quez sia possible en suplicar la demē cia diuina vulla remediar en les do lors vostres. E prench ab gran plaer la aduocacio vostra: e raçonnare la vo stra causa dauāt sa magestat ab mol ta affectio. Lo que ami par vos de ueu fer: es humiliar vos tostemp e cridar misericordia dauant la demē cia sua. Car sa excellencia ha dit.

¶ Qui venit ad me non eiciat foras. Volent dir que qui vendra e recozre ra ala dolçor sua nol lāçara fora: ans lo acullira dins les entrameses dela pietat sua. E sa magestat diu ¶ Qui le humiliat exaltabit. ¶ Sent vos molt cert que sius humiliau sereu exalçat.

¶ E perço adam entrau dins la pro funditat dela vostra miseria e regone xeu de hon sou caygut: Car dīa altea de gracia sou deuallat ala captiuitat del peccat. Bela qual sola la bonea d nostre senyor deu vos pot delliurar: aquesta reclamau e sereu exaudit: E si tenui cosa alguna que digna fos p a offerir dauant la magestat sua: que li fesseu vn present trametent alguna periona de part vostra en compāyia mia. Car de sa clemencia es dit.

¶ Et desideratam nobis tue propi ciationis habundantiam multiplica tis intercessoribus largiaris. ¶ E re

spos Adam e dix: ¶ O Miquel que puch yo offerir al creador meu: car, perdent la sua gracia fuy despul lat de tot be. No trobe en mi sino pe cat: e infinides miserias: los fills me? tots sō nars enlo tēps dīa captiuitat mia no puch fer de ells oferta: Veri tat es que la bonea diuina ma donat vna filla de tanta singularitat: que ja enla sua concepcio li ha mostrat no stre senyor deu tanta fauor e amor q̄ es stada apartada e separada de tota la culpa mia: e de ella sola es cantat.

¶ Pulchra es amica mea: et macula non est in te. Aquesta senyora e filla mia lo temps dela edat sua son tretze anys poch mes. ¶ Puella decoza ni mis virgo pulcherrima et incognita viro. Si aquestaus par miquel glori os que p mi dega esser oferta dauāt la magestat diuina com a filla mia e dela propria natura e carn mia. O lo princep miquel alegrant se molt dix:

¶ O adam de quim parlau dela senyo ra Maria de natzaret: si sabieu quāt li so seruido: no cregau que la excellē cia e virtuts de aq̄sta senyora pugua es ser coneguda sino sols per aq̄ll que tā singular la ha creada. Yo dūalle mol tes vegades del cel per visitar sa sen yoria: car so cert nostre senyor deu la ama tant: que lo seruir a ella fet la ma gestat sua ho estima molt. ¶ E per ço dich yo ala dita senyora cascuna vegada que faç reuerencia a sa altea.

¶ Pax multa diligentibus te domi na anima eorum non videbit mor tem in eternum. ¶ Car siau cert adā q̄ los seruidors e leals amadors d aq̄ sta sēyora no poden perir eternalmēt

La legacio tramesa p nostre pare adá al senyor.

Longoros e dolors poden passar p algun temps: empero ala final los se ra feta misericordia p intercessio sua. ¶ **E** perçom vos adam haueu molt bon acort de presentar aquesta senyora filla vostra ala magestat diuina: e fer scut de ella acobrir e reparar les errades vostres. Car de sa senyoria es entesa aqlla visio pfetica q veu lo vostre animos fill Daniel pfeta: cõ li fon mostrat aquell arbre tan excellent: que en bellea e granea no hauia a ell semblant: la sumitat sua tocava enlo cel: la amplea sua cobria la terra. ¶ **S**ubter eam habitabant animalia et bestie et in ramis eius cõuerfabantur volucres celi: et ex ea vescebatur omnis caro. ¶ **D**adam e tã grã e tan bell pujador: tenui vos p aqst arbre que figura la senyora filla vostra. Car anant per les rames sues peruẽdreu ala altea dl cel. Sots la ombra de aquest glorios arbre habiten e stã los animals: ço es los peccadors dls quals diu dauid. ¶ **C**omparatus e iumentis insipientibus: et similis factus est illis. ¶ **D**adam y que faria lo miserable peccador q l terra lo sosten dia si la ombra desta senyora nol cobris. Siau cert tots los elements lo psequirien e no li dariẽ vida ni repos: si sa senyoria nol fauorejava. Car de sa merçe pot esser dit. ¶ **E**t lux in tenebris luccet. Car entre les tenebres dels peccadors la sua lum resplandira tirãt a ells a venia: e recaptant los misericordia e pdo. Entre los rams de aquest precios arbre: ço es les virtuts de aquesta senyora se nodziran e habitaran los ocells del cel qui seran

les animes virtuosas. Les quals coneguda la vanitat mundana menyiparan aquella: e oblidant les coses terrenals volaran: e la sua pensa posarã enles altees celestials amant e desijãt aquelles seguint la olor de aquest precios arbre que tirara axi les animes per la dolçor e suauitat sua: que dirã los seruidors de aquesta senyora.

¶ **I**n odorem curzemus vnguentorum tuorum. Car la olor e flagrãcia de les virtuosas obres sues se stendra per lo vniuersal mon. E del fruyt de ella menjara tota la generacio humana. car per lo mijsa de sa senyoria vos Adam e la generacio vostra atenyereu aquell fruyt tan desijat d la gracia e amor diuina: e poreu dir gloriãt aqsta senyora. ¶ **B**enedicta filia tu a domino quia per te fructum vite comunicauim. Axí adã de sempachau faças aquesta oferta. e yo retornare al seyor qm ha trames e recomptar li he totes les miseries vostres: e quant sou desijos de recobrar la amistat e gracia de sa magestat: vejau qui orde nau que vaja ab mi de part vostra p menejar aquesta façena.

Capitol. XIII. com lo venerable pare Adam trames de part sua mijsa e pietat p raonar la sua causa ensemps ab lo princep Adiquel.

Respos Adam **D** miql senyor y aqui puch yo tr metre dauant tanta mage

La legacio tramesa p nostre pare adā al seyoꝝ. XXII

stat: car so cert que offenent lo meu seyoꝝ e creador he offeses totes les creatures lues e les he constituydes enemigues mies: e lo cert q̄ totes demanen venjança de mi e pūnicio d̄l meu peccat. Veritat es Adiquel que en totes les dolors e perdues mies dos donzelles man molt aconsolat e ajudat e nunca son de mi partides en totes les angusties mies: e m̄a offert de james desemparrarme fins sia reconciliat ab aquell qui ma creat. Si aquestes senyores volran anar a raonar la causa mia molt sere yo contet: car fie molt delles e tot me pose en los sebraços. E dix sent Adiquel: O adaz y qui son les donzelles d̄ qui tanta feteniū. ¶ E respos adaz la vna es misericordia e l'altra pietat: e ab aq̄stes es tot lo meu descanc̄ espay e deport: car sens elles fora yo perit: quant me viu lançat ab tanta furia de parabis terzenal per lo meu peccat. E sent mi quel hoynt lo nom de aquestes donzelles alegras molte dix. O patriarçha glorios quant haueu ben delliberat en comanar la fahena vostra a aquestes virtuosas donzelles. Car siau cert son tant fauorides en la cort del meu senyoz que tot lo que demanen ala magestat sua impetren complidamēt. Aixi desepachau suplicau les noꝝ falguen en esta jornada. E adā a nant cuytadament ales amades consoladores lues dix los. O senyores mies venguda es la hora q̄ vosaltres me podeu molt ajudar. Car lo senyoz e creador meu hoit lo doloros crit meu ha trames lo gran princep Adiquel a veure e sentir les dolors e mise

ries mies e dels fills meus que en lo mon son: ha les vistes e mogut de cōpassio ham offert de treballar ensēps ab tots los altres angels en la delliuracio mia: E te per bo vaja ab ell alguna persona de part mia qui porte pcura bastant de tota natura humana perque si algunes questions se mouen contra mi e los fills meꝝ nos pugara raonar. E cō yo no tinga de qui fiarme pugara sino de vosaltres amigues mies demā vos d̄ merce vullau empendre aquesta empresa. E misericordia ab cara molt affable abraça Adam: e dix li. O patriarçha no temau que yo ni la companyona mia no podem fallir als atribulats. E cō vos siau posat en tanta dolor e angustia nous fallirem james. Digau a Adam. ¶ Nunquā obliuisci potest mulier infantem suū: vt nō misereatur filio vteri sui: et si illa oblita fuerit ego tamen non obliuiscar tui. Volēt dir no es cosa crehedora que la dona qui tan amable e piadosa es per natura pugara oblidar lo fill seu: e que no vse d̄ molta misericordia ab aquell qui del seu ventre es exit: e si ella reuessant la natura se oblidara la amor de mare ja yo nom oblidare de vos Adam: que pus car me sou que fill: e hon volreu que vaja ire: car aparellada so de pujar al cel: e deuallar en la terza infinides vegades per amor vostra. E adā molt alegre e content dela resposta d̄ misericordia feu li infinides gracies. E apres leuas pietat e prengue lo dit Adam per lama: e dix. ¶ Noli timere: confortare et esto robustꝝ ego aut̄ protector tuus sum. Volent dir no

La legacio tramese p nostre pare adã al senyor.

temau adaz siau pfortat e molt effozgat: que vous do la fe d'esser vos protectora e ajudadora tostemps quem hajau mester. E adam regraciant a les donzelles animoses a cascuna per si e abduy ensemps la valença que oferta li hajien suplicant les desempa chasen de metres apūt per que presta ment partissen. E retornāt a sent miquel dix li com les donzelles aduocades sues erē prestes de partir tota hora que a ell plagues. E dient aço foren aqui junctes ab ells les dites virtuts. E misericordia se era vestida de brocat carmesi per mostrar la grā feruor de amor que portaua. E pietat portaua la roba sua de brocat vert p mostrar la gran sperança ab que anaua de obtenir la sua demanda. E ve hēt les sent **MDiql** saluda les ab molta alegria: e elles feren li gran reuerēcia dient volien anar en companyia sua per treballar que fos feta pau entre la magestat de nostre senyor deu e natura humana. ¶ E ell reïpos q̄ era molt content dela anada de elles: car sabia que eren tant animoses q̄ la fahena que elles emprenien la portauen a deguda fi.

Capitol. XIII. com sent **MDiquel**. e misericordia e pietat despeditis de adã vingueren dauant la magestat diuinal e oferiren a aquella p part de natura humana la humil ver

ge **MDaria** p la qual obligueren que la causa se ves per justicia.

e **Despedint** se lo p̄cep sent miquel e les donzelles d'Adam per fer lo viatge. lo dit glorios

MDiquel p̄egue misericordia per lo braçe hu dels angels que ab ell cren prengue l'altra donzella: e ari partirē E misericordia girant se a Adã e als fills seus qui restauen en la terra dix los ¶ **Ecce ascendimus ierosolimā et consumabuntur omnia que scripta sunt p prophetas.** Volent dir ara siau alegre e restau content vos Adã e tota la generacio vostra: car veus q̄ pujam a iherusalem celestial: e seran complides totes les coses: que scrites son per los prophetes dela reparacio vostra. ¶ E hoynt aço adam: e tots los fills seus se prostraren en terra e cridaren ab gran deuocio dient a nostre senyor deu. ¶ **Exaudi nos dñe i gemitibus nostris quia humiles sumus in vniuersa terra propter peccata nostra: et nūc sequimur in toto corde et timemus te: et querimus facies tuam: ne confundas nos: sed fac nobiscum secundum multitudinem misericordie tue.** ¶ Volēt dir: o senyor clement placia ala vostra alta senyoria voler hoyr los nostres gemechs: e acceptar aquesta misatgeria q̄ ala magestat vostra trametem. E prenga senyor pietat de nosaltres car humiliats e aterzats som per tota la vniuersal terra per los peccats nostres.

La legacio tramesa p nostre pare adá al seyor. XXIII

E ara senyor volem seguir a vos de tot lo nostre cor: e tembre e hobe-yr a vos seyor e deu nre. y cercar ab gran diligencia de poder veure la vostra cara: e atenyer la vostra desijada gracia: **D** senyor no vullau siam confusos ans vos placia fer a nosaltres segons la multitud deles vostres misericordies. **E** axi adaz e los fills seus continuant les sucs clamors e p-garies ab molta feruor e duocio sent **Adi**quel e les donzelles foren aplegats molt prestament al cel. **E** venit dauant la magestat diuina feta adoracio: dix sent miql ala clemencia. **D** omnipotent deu e senyor yo so deualat en aquella vall de miseria segons vostra magestat mauia manat per visitar aquells catius que axi piadosament criden e demanen merçe ala clemencia vostra: hels trobat en tãta dolor que es vna grandissima compassio. **¶** Omnes declinauerunt simul i-utiles facti sunt non est qui faciat bonus. **¶** Tota la terra es dissipada les besties els altres animals son rebelles al home: fan lo viure en molta temor e recel. Los homens ab si mateixos stan en continues bregues: pau ni repos no es conegut entre ells: infinits son senyor los mals que sofrẽ **E**n tot lo verger de natura humana no si troba flor odorifera: ni gracia: ne placent d veure: tot es sech: sino sola vna excellent viola qui per la profunda humilitat sua te totes les fulles sues esteles per terra: la olor e sua uetat e dolçor sua puja fis aci ala magestat vostra. **¶** Aquesta senyor vos presenta e offir **Adam** com a filla na-

tural sua: e nada entre les spines del seu ort sens lesio nẽguna del original peccat: suplicant la clemencia vostra dient per si e per tots los fills seus. **¶** **U**t ei⁹ interuentione tue circa nos pietatis semper viscera sentiamus. **¶** Volent dir senyor placia ala infin:da clemencia vostra per lo mijsa e intercessio de aquesta senyora e filla mia: La pietat visceral dela magestat vna sia vberta e manifesta als fills meus e ami: e resplanderca tostẽps la beneficacia sua sobre la generacio nostra. **¶** **E** nostre senyor deu responet a set **Adi**ql diu li: **D** visrey vos siau molt be vengut: lo present quem portau d part de natura humana es ami tã accepte que no es cosa nenguna creada enlo cel ni enla terra q tan plaent me sia. **¶** De aquesta preciosissima flor es dit. **¶** Dulcis est memoria eius super mel et fauum: et odor eius super omnia aromata. **¶** **E** siau cert visrey q les coses p amor de ella demanades yo so molt prompte a donar les. **¶** Veritat es que aquesta fabena de natura humana es obra molt ardua p quey ha interes d part e contrarietat entre les principals virtuts. **¶** Car iusticia vol e demana quel home sia punit dela culpa sua. **¶** E la virtut de fortaleza crida e demana que la sentencia per mi donada reste ferma sens mutacio: **¶** E misericordia vol e desija que sia remesa la culpa del peccador. **¶** E p go que les parts sien recordades vull que façau aiustar lo meu consell real: e ques dispute aquesta causa de natura humana enla audiencia: e veje quel deu fer per justicia **¶** **E** respos lo vi

La disputa entre veritat e pietat.

rey dient: **D** senyor p merce nos ha ja de veure aquesta fabena p justicia: sino lo home es perdut. Car si testimoni son demanats no es nengu q no faça testimoni contra ell: totes les creatures lo condampnarán digne d mort eternal. **E** perço senyor adá vos suplica per la boca de **D**avid fill seu dient. **N**on intres in iudicium cum seruo tuo domine: quia non iustificabitur in cōspectu tuo omnis uiens. **V**olent dir que no es mester al home que vos senyor entreu en juhi ab ell: car nenguna creatura no es justificada dauant la recitut dela vostra alta justicia. **E** perço senyor la clemencia vostra sola te adelliurar lo home: car totes les altres coses li sō contraries. **E** respos lo senyor dient **D** princep **N**diql no sabeu les obres mies quant son justificades: e que justicia va dauant la mia cara aricom a mestre sala: segōs testifica **D**avid. **I**usticia ante eum ambulabit. **E** que yo vull que totes les coses se fagen segons orde de justicia. **E** respos sent miquel e dix. **D** senyor que molt rāhonable cosa es les obres de vostra magestat sien eguals: car infinit es lo vostre poder e saber: e podeu contentar axi misericordia com justicia. Car **D**avid sēyor molts mestres sales conexia en la vostra cort. car ell mateix dix. **M**isericordia et veritas precedent faciem tuā. **E** car axi be senyor serueix vostra magestat euf va dauant misericordia com justicia: sia de vostra merce que elles abduys elegeixcan cascuna vna persona per si per disputar aquesta fabena: porque

pus facilment sien reduides a pau: e no vingua la disputa a molts sino seria proces ifinit. **E** la magestat diuina contenta del que lo visrey dit ha uia: mana cridar justicia e dix li com misericordia era venguda dauant la clemencia per demanar la reparacio dl home: e com sia interes vostre vull que doneu vna persona de part vna: e altra que sia per la part de misericordia perque prestament sen vega de aço la rāho. **E** justicia responnent a la magestat dix: que era molt contenta de fer lo que la clemēcia manaua: e que acomanaua la sua causa a veritat: car ella podia molt be disputar e deffensar aquesta fabena: La qual sabia largament e molt clara d quāt era deutor lo home: e com justa era la pena sua. **E** misericordia dix ala magestat diuina: eternal deu e sēyor yo done de part mia ala disputa aquesta gentil donzella qui es venguda ab mi: la qual ha noz pietat e porta procura de tota natura humana. **E** crech yo que ella dara tanta rāho a justicia e a veritat que elles no li poran contradir: ans se haurā acordar ab ella fauorejant tostēps vostra magestat la part mia segōs de vostra clemencia confie.

Capitol. xv. dela disputa feta p veritat e pietat sobre la redēpcio de natura humana.

e feta la electio per aq̄stes dos senyores de aq̄lles que hauen a dispu

La disputa entre veritat e pietat.

XXIII

tar e a clarir aq̄sta fahena. ¶ Lo glo-
rios miquel per manamēt de nostre
senyor deu feu portar dos cadires en
q̄siuessen les dos principals parts
de qui era lo interes. ¶ E lo dit
sanct Adriel sabent la voluntat d̄
la magestat diuina com volia fossen
graduades: colloca misericordia a
la part dreta: e justicia ala esquerda:
e dauant elles en vn banch seyen veri-
tat e pietat. ¶ E fon enterrogada p̄ ju-
sticia veritat que sabia en aq̄sta fabe-
na de natura humana. ¶ La qual re-
spongue e dix. Que era molt certa cō
nostre senyor deu per sola bonea ha-
uia creat lo home a ymatge e semblā-
ça sua dotant lo d̄ aq̄lla justicia origi-
nal quil conseruaua en gracia e amor
sua: e feu lo senyor general e monar-
ca del mon: sotmes ala hōbediencia
sua totes les coses que creades hauia
en la terra: donali p̄ posada aquell al-
caçer tan singular nomenat parays
terrenal: armat e guarnit de totes les
armes necessaries a v̄gre los sē ene-
michs: e per nengu no podia esser so-
brat si primer no era vençut per si ma-
teix. Posal en hōbediencia molt lau-
gera: solament perq̄ regonegues no-
stre senyor deu esser son creador e fac-
tor dient li. ¶ *De ligno q̄d est in me-
dio paradisi: ne comedas: i quacūqz
enim die comederis ex eo: morte mo-
rieris.* ¶ Volēt dir: Guardau Adā
nous desconeçau: car ab tot vous ha-
ja fet senyor de totes les coses per mi
creades yo vull esser senyor v̄re e dar
vos ley. La qual sera aquesta: Que
del arbre que sta en mig d̄ parays no
vull q̄ per res ne mēgen: car siau cert

que en aquella jornada que lo manamēt
meu trespassareu de mort spiri-
tual morreu: e sereu obligat ala mort
corporal: dela q̄l acampar no poreu:
car perçous dich la pena que encorre-
reu: perque siau pus cautelos aguar-
daruos d̄ la cayguda: de mort vos he
menaçat q̄ es la major punició q̄ en
la natura vostra se pot donar: p̄q̄ co-
negau quant seria offensiu d̄ la mage-
stat mia lo criminos peccat vostre.
¶ E lome axi auisat per nostre seny-
or deu: no ignorant res: ans hauent
clara conerença d̄ totes coses en aq̄ll
mateix dia que fon creat desestima lo
manament del creador seu: e oblida
tots los beneficis q̄ de la magestat re-
buts hauia: ¶ E delibera menjar lo
fruyt q̄ la muller li offeria: ab tot no
ignoras que era aquell mateix del q̄l
nostre senyor deu manaua fes singu-
lar abstinencia. ¶ E que lome sia axi
caygut voluntariament en lo que tāt
deguera esquiuar me par li pot esser
dit per quisiulla quil veja cōgorar.
¶ *Gratis venundati estis.* Volent
dir: Adam de queus cōgorau vos
ni los fills vostres puix de bon grat e
voluntariament vos sou venuts e do-
nats als enemichs vostres: ab paciē-
cia deueu pendre tots los dans q̄ se-
guits vos son: puix vosaltres matei-
ros los vos haueu procurats. ¶ Ju-
sticia demana molta raho volent q̄ i
finidamēt dure la punició del home:
puix ha gosat offendre la clemēcia di-
uina qui es bonea sens terme: ¶ Que
hoynt pietat lo parlar d̄ veritat esser
tant exut leuas de peus edix li. ¶ Ve-
ritat com parlau curt: be par que no

La disputa entre veritat e pietat.

XXV

ma que peccauerit ip̄a morietur. **E** puij lome voluntariamēt ha sotme la la anima sua ala sentencia de mort eternal: justicia vol que en aquella sti ga tostems. **E** puij acordadament e sens nēguna resistencia se es deixat vengre e sobzar a son enemich lo diabolic: justa cosa es sia seruent seu e catiu eternalment: car scrit es. **A**quo q̄s superatus est: huius et seruus est. **V**olēt dir que calcu es catiu e seruēt d'aquell: qui en batalla la sobzat e vègut. **E** que vos pietat senyora sapiau tot aco clarament no se perque voleu fatigaruos en esta fahena: demā vos d' gracia dexeu star lome: puij ell mateix sa cercat tot lo mal que te. **P**ietat q̄ res impiados hoyr no pot dir ab molta dolor. **V**eritat senyora y cō parlau axi no sabeu q̄ diu nre senyoz deu per lo mateix ppheta per vos allegat. **S**i autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus est vita viuet et non morietur. **E** no sabeu quanta es la penitencia quel home ha fet d'l seu peccat: qui pot duptar nostre senyoz no tinga la sua pmesa de reduyr lo a venia e darli vida per sa infinida clemēcia. **E** veritat respos: o pietat e vos no haueu lest lo que dix lo senyoz coz la malicia dels homens fon multiplicada ço es. **P**enitet enim me fecisse eos. **E** si penedit sen es de hauer lo fet vista la tanta desconexenca e malicia sua: com podeu vos pensar pietat germa q̄ altra vegada se vulla concordar ab ells: puij vna vegada los ha lancat e apartat dela gratia sua. **C**ar grans son los mals quel home

ha encozregut per lo seu peccat: e tots dies afig ales sues malicies: e perco dix. **J**eremies. **P**rauum ē cor hominis et inscrutabilis quis cognoscet illud. **V**olēt dir que es molt peruers lo cor del home e tan fosch que no es nengu qui entendrel puga sino nostre senyoz deu qui sab la profunditat de les sues malicies. **E** perco justament lo ha luyat de sa clemencia no volēt lo acullir enlo seu regne de gloria: **E** puij lome miserable ha desconegut e oblidat nostre senyoz deu qui tant lo hauiā exaltar: rahō es q̄ sa magestat lo lere per atostems enla dura captiuitat que sa percaçat. **E** daciauant me par pietat virtuosa que? deueu d'rar de aquesta empresa que haueu acceptat per amor de natura humana: car vous do la fe que justicia no renūciara james lo seu claz si ja natura humana no li satisfia complidament tot lo seu deute: ço que es impossible segons vos mateix sabeu. **C**ar tota natura no basta a satisfier la minima part dela culpa de Adam: qui fon tā temerari que guosa offendre la magestat infinida de nostre senyoz deu: cō dampnant si mateix e tota la generacio sua apena ifinida e eterna. **E** pietat hoynt lo rahonamēt dela veritat respos ab gran animo dient: **V**eritat amiga si tāt tenu en recort lo parlar de nostre seyor deu que feu ab Mo. quant li dix hauer se penedit de hauer fet lome: perque no? recordau del que diu sa magestat per la boca d' Salamo diēt. **D**elicie mee esse cū filiis hominum. **E** si sa clemencia cōfessa esser li molt delitos lo star ab

La disputa entre veritat e pietat.

XXVI

grana misericordia dei et ppitatio illi' couertētib' ad se. Volent dir q̄ nēgu no pot raonar ne estimar quant es gran la misericordia e p̄do q̄ trobē en nostre sēyor deu los qui a ell se couer taren. Al q̄ diēu veritat sēyora q̄ iusti cia vol esser cōtēta e que natura hūana no basta a fer nenguna satisfactio vos vull atorgar que es axi: e so molt mes q̄ certa d'la flaqa e poch poder d' la dita natura humana. E ja per axo yo no pert les forces: car se be. **Q**d' ipossibile ē hominib': possibile ē apd' deū. ¶ E so molt certa la magestat vol totes les coses q̄ son scrites siē cōplides e vinguē apfectio: e vna sola letra no falga: segōs es scrit. ¶ Nota vnū aut vnus apex nō p̄teribit a lege donech oīa fiant. E si totes les coses se hā a cōplir q̄ son scrites segons dit vos he: vos sabeu molt be senyora q̄ ha scrit lo gran ppheta ysayas: ab lo q̄l nre sēyor deu se es molt secretejat: dient en les p̄fecies sues parlāt en p̄sona de tota natura hūana. Paruul' e niz nat' ē nobis et fili' dat' ē nobis: et fact' ē p̄cipat' sup humerū ei': et vocabitur nomē ei' admirabil': et cōsiliari': de' fortis pater futuri scl'i p̄iceps pacis. Siēt aço ab tāta certinitat q̄ ja li paria esser stat fet. E perço diu: hū infant en la generacio nra es nat: e fill nos es donat: e de aq̄st senyoz diu lo dit ppheta q̄ haura lo p̄cipat seu sobre los p̄pis muscles. e aço crech yo q̄s enten q̄ aq̄st senyoz deliu rara lo poble seu ab multissims treballs: e diu q̄ lo noz seu sera admirabile e p̄seller deu fort. E si deu es lo dit senyoz oipotent sera e de aq̄ sortira la

grā admiracio d' seu nom q̄ sera deu e hō en vna natura: e aq̄st sera verda der cōseller: car en quāt home sabra p̄ espiciencia les passios humanes. E en quāt deu pora reparar aq̄lles ab lo excellent saber diuinal. E segueixie en la dita pphēcia q̄ sera pare d' segle es duenidor lo segle q̄ huy es: es tot ple de tenebres e foscura de peccat: lo es deuenidor crech yo sera ple d' grā e d' repos e infinida alegria: e de aq̄st sera p̄cep e senyoz aq̄st rey pacifich: e lauors sera verificat lo parlar del ma teix ppheta q̄ diu. ¶ Qui sedebāt in regiōe vmbre mortis lux orta ē eis. E veritat hoint lo parlar d' pietat sti gue molt cōtēta e dir. **D**' sēyora pietat de vos se pot justament dir. **M**agna ē fides tua. car yo crech que vos bastau tāt q̄ fareu enclinar la clemencia diuina a prestamēt cōplir la p̄phēcia p̄ vos allegada: e molt bē entesa: eus do paraula q̄ en lo punt q̄ aço sera fet aq̄stes senyozes serā cōtentes e molt cōcordes e noy calra pus disputar. ¶ Respos pietat e dir: o sēyora veritat vos no dubteu q̄ tot sera cōplit. car ja sabeu q̄ diu Salamo en lo ecclesiastich. ¶ **D**'ia temp' habēt: tēp' flendi et tēp' ridēdi: tēp' occidēdi et tēp' sanandi: tēp' dilectionis et tēp' odij: tēp' belli et tempus pacis. Volēt dir q̄ cascuna cosa ha son tēps. Tēps de plor e tēps d' riure. ja sabeu vos senyora quāt ha q̄ dura lo plor e dolor en tota la generacio humana: donchs no es molta raço q̄ vinga lo tēps de goig e alegria. ¶ E p̄uix lo tēps de mort ha regnat fins ara creure podeu q̄ lo temps de salut es molt

2a supplicacio de pietat e veritat.

prop: lo temps de inimicicia e de cru
el guerra ha cinch milia anys que du
ra: ara la bonea diuina per la sola cle
mencia portara lo temps de vera a
miciencia e pau. ¶ En aço yo no po
se nengū dupre: ans vos dich q̄ stich
tant inflamada en lo sols pensar de a
q̄stes misericordies diuines q̄ puch
dir ab lo psalmista. ¶ Locauit cor
meū intra me et in meditatione mea
exardescet ignis. Car yo he lest en lo
mateix propheta Dauid que diu par
lant dela miserable captiuitat del ho
me confortant lo que hagues grā ipe
rança que lo senyor lo deliuraria de a
quella diēt axi ¶ Et saluauit eos pp
ter nomen suum: vt notaz faceret po
tentiam suam: et eduxit populum su
um in exultatione et electos suos i le
tia. ¶ Per queus deman de merce se
yoza derem la disputa e retornen ala
font dela clemencia diuina: car aque
lla sola basta a contentar e fartar los
apetits nostres q̄ tostēps he hoit dir
¶ Qui recedit a fonte sitit: qui rece
dit a thesauro eget: qui recedit a sapi
entia hebetatur: qui recedit a virtute
disoluitur. Lo es que qui se aparta d̄
la font pereix de set: qui defestima lo
tresor d̄ necessitat te a empobrir: quis
lūya de sauiesa torna ignozāt: q̄ se ap
ta d̄ virtut d̄ fall en tot be. ¶ Respos ve
ritat diēt. Pietat seyoza so molt cōtē
ta del que dieu q̄ recozregā ala clemē
cia diuina: car tāt desije la concordia
de aquestes seyozes cō vos mateixa.
**Ca. XVI. cō pietat e veri
tat: pstrāt se dauāt la ma
gestat diuina: supplicaren**

p la redēpcio humana .

e Leuant se les virtuts dela
disputa pstraren se totes
ab pfunda hūilitat dauāt
la real cadira d̄ la majestat
diuina: e feta adoracio: dreçarē se stā
agenollades: pla pietat p totes e dix
¶ In mēse magestatis de: aqua bona
cūcta pcedūt: oīa tibi possibilia sunt:
ostēde nobis dñe misericordiā tuam et
salutare tuū da nobis. ¶ Volēt dir:
o magestat ses terme: ala q̄l es natu
ral e molt ppi vsar d̄ clemēcia: car de
la v̄ra infinida bonea seyoz pceix to
ta virtut e be: res no es dificil ans cer
tament totes coses vos sō possibles:
e en aço termena la fi d̄ la n̄ra disputa
q̄ sola la potēcia e sauiesa v̄ra pot fer
aq̄sta reparacio de natura hūana ab
cōcordia d̄ justicia e misericordia ales
q̄ls v̄ra magestat no delibera descō
plaire. ¶ E trobā en molts lochs dela
sancta scriptura q̄ v̄ra magestat ha p
mes trametrels vn repador e redēp
tor p saluar aq̄sts miserables catius
fills de adā q̄ cōtinuamēt criden e de
manē ajuda ala clemēcia v̄ra. Entre
los altres parla d̄ aço molt claramēt
lo grā ppheta ysayes diēt. ¶ Clama
būt enī ad dñz a facie tribulātis et mi
ttet eis saluatore et ppugnatore q̄ li
beret eos. Volēt dir q̄ trobāt se lome
circuit d̄ tātēf tbulaciōs ab mltitut d̄
enemichs d̄is si e fora si: no te altre re
coz sino ala clemēcia vostra dela q̄l
sparemey. e cridāt e demanāt aq̄lla:
v̄ra magestat li trametria lo saluador
qui pugnant per ells los deliuraria
d̄ls mals infinits que sofiren. Aq̄sta
senyor es la misericordia q̄ demanē

La resposta feta p lo fill de deu ales virtuts, XXVII

aquest que te a venir del qual es dit:

¶ Ipse erit expectatio gentium: et desideratus earum: Car aquest senyor spa e desija tota natura humana: no tardeu senyor rompeulos cels e de uallau: car aquesta obra de tanta excellencia a vostra magestat solas per tany hauer la gloria de aquella e no a nengun altre: e perço ha dit ysayes en persona de vostra clemencia.

¶ Gloriam meam alteri non dabo
¶ E lo home senyor ques veura axi tirat: e per vos deliurat e tant amat: girar sa de tot son cor e forces a amar e seruir vostra magestat: regonexent esfer a aquella obligat per infinides vies: e aço volia dir lo dit ysayes quat dix. **¶** In die illa inclinabitur homo ad factorem suum: et oculi eius ad sanctum israel respicient. Volent dir que aqll dia q vos senyor fareu aquesta gran e asenalada misericordia ala natura hūana: lome se inclinara e adorara la magestat v̄ra regonexēt vos p senyor e creador seu e reparador de les culpes sues: e los vlls dls dits miserables homes cōtēplaran ab grā d lit la sãctedat e magnificēcia v̄ra. **¶** E ab tot siã molt certes aqstes senyores e yo a vostra real majestat esser totes coses manifestes e molt clares delibe rã recitar a vostra clemēcia les rabōs allegades dient entre nosaltres. **¶** Hãciare debent regi omnes sermones istos. **¶** Bestioses de iclinar la seporia vostra aser prest aqsta misericordissima obra: dela q̄l ab grãdissima se supplicam vostra clemēcia de part de tota natura humana.

Capitol. XVII. dela res

posta feta plo fill de deu
ales virtuts: e dela cōcoz
dia de aquelles.

¶ Ho yda aquesta supplicacio p la sãctissima trinitat parla lo fill de deu q es sa uiesa infinida e dix al seu pare **¶** Pater mi ppter me orta ē hec tēpestas: mitte me i mare: et cessabit tēpestas. Volent dir: o clemētissim pare meu tots aqsts crits e grãs tempestes de natura hūana p mi se son leuats ami cridē e ami demanē: sia de vostra merçe lâçar ami en la mar d la miseria hūana: e cessara tota la tēpesta e brogit de aqlla. **¶** E lo pare molt cōtent q̄l fill seu prengues aqsta legacio puix axi li playia: dix q̄ ell mateix tornas resposta: mostrāt lo seu valēt animo: e la grã amor q̄ hauia a natura hūana per la qual empnia tal empresa **¶** E responēt lo fill de deu ales virtuts e a tota natura angelica q̄ ab grã atēcio la dita resposta spauē e dix **¶** Expedi vobis vt ego vadã. Volēt dir. o princeps angelicals e vosaltres virtuts p mi molt amades: dich vos q̄ noy ha modo tãt expediēt aser la redēpcio de natura hūana e q̄ vosaltres resteu pcor des e cōtētes: sino q̄ yo vaja: e dualle en la vall d miseria vestit me d carn hūana fent me passible e mortal: e satisfare ab los merites ifinits me la culpa ifinida de adã. **¶** E justicia sera cōtenta e veura lo q̄ desija: ço es q̄ res no reste impunit: e misericordia e pietat scrã exalçades e ma
d ij

La resposta feta p lo fill de deu ales virtuts.

gnificades p totes les generacions: car p amor de elles yo he hagut merce d natura hūana. **E** dellibere ligar me inseparablement ab ella. **E** hoyda a q̄sta gloriosa e plaēt resposta p aq̄lls sperits angelicans e virtuts excellēts prostrarē se tots ensemps ab goig infinit regraciāt ala clemencia e bonea de nostre sēyor deu q̄ tan largament hauia satisfet ala peticio d natura humana p la qual tots hauie suplicat: e lohant les misericordies diuines diguerē. ¶ **M**agn⁹ dñs noster et magna virtus ei⁹: et sapiētie eius nō est numerus. **E** animant se los vns als altres a lohar e molt estimar la tanta clemēcia e grā singular feta a totes les creatures: car repara lome totes erē reparades: diguerē. ¶ **V**ate magnificentias deo nr̄o: dei pfecta sūt opa: et omnes vie eius iudicia. **E** dit aq̄ fon aq̄ juncta ab les virtuts aquella gran senyora pau nomenada vestida d vellut blau mostrāt se tota celestial e acostas ala senyora justicia e besala e p̄nint la sua ma ferma pau ppetua entre ella e la excellent senyora misericordia: e lauors fon cōplit lo parlar de dauid q̄ diu. ¶ **I**ustitia et pax obsculate sūt. **E** stant axi aq̄stes senyores molt alegres d la marauellosa cōcordia e pau que entre elles era fon a qui tantost aq̄lla reyna e senyora de virtuts ço es sancta caritat: La qual portauē per lo braç se e spança: la vestidura sua era tota dor molt singular sembrada de infinides pedres precioses: car en ella se hā a engastar totes les obres meritories p a esser a deu plaēte e gracioses. e les altres virtutis ve

hēt la ferē li grā reuerēcia regonexēt li majoritat e sēyoria. **E** ella venit da uāt la cadira dela diuinal clemēcia a doza sa magestat e dir. ¶ **B**enedicta sit sancta trinitas: atqz idiuisa unitas: confitebimur ei qz fecit nobiscū misericordiam suam. **V**olent dir: **D** senyor e lahor infinida sia donada a la magestat vostra per mi e per aquestes virtuts que aci son dela grā misericordia que a nosaltres hauu comunicada: car repara lome hauu donat a nosaltres nom e fama immortal ¶ **C**ar no erem conegudes ni estimades entre les gents: ara senyor de uallarem en compāyia de vostra magestat: e manifestar nos em al mon e serem per los homens conegudes: e yo preycare e continuament ales gēts dient. ¶ **P**ropter nimiam caritatem suam qua dilexit vos deus filiū suū misit in similitudinem carnis peccati **V**olent dir: **D** fills de adam no siau desconexents a nostre senyor deu creador vostre: car per la gran caritat li a vos ha tan carament amats: q̄ tra met lo fill seu en la terra ab vestidura humanal semblant a vosaltres peccadors. **E** animant los molt a estimar e recordar aq̄st tan alt e tan singular benefici pēdre ptema en tots los me⁹ sermōs. ¶ **O**bsēcro vos ne iuacuum gratiā dei recipiatis. **C**ar no volria p res sēyor que fossē desconexēts car peccat me es molt odios e abhominable la dita desconexença. ¶ **E** pergo delibere dir los souint. ¶ **C**onfiteantur domino misericordie eius et mirabilia eius filijs hominum. **E** lo senyor mirant la dita caritat ab gran

Cō lo senyor manifesta a les virtuts la posada .XXVII

dissim plaer adelitant se en les sues amables rahons dix li. **O** caritat per mi singularment amada ab vos he fet liga inseparable: la amor vostra me fa deuallar en lo mon per tirar a mi lo cor del home: segons en persona mia los ha dit Jeremies dient. **I**n caritate perpetua dilexi te miserans tui. **E** vos sereu la compaynia mia en totes estes fahenes: e majudareu a portar totes les penes e dolors que he a soferir per la redempcio humana. Vos me tendreu abraçat e ferm en la creu e en los altres turmets car no bastarien altres ligams sino sola la amor vostra. Car de vos sera dit que haueu ligat lo omnipotent e vençut lo inuencible. **E** caritat respos: **O** excellēt senyor puix ari plau ala magnificencia vostra queus acompanye en aquesta vostra legacio: plaia ala clemencia vostra de despachar: car yo tinch lanimo tan feruent que no he repos nem cans james en la fahena que comence fins la he portada a fi. **E** de açous suplicaua David cōtemplant aquesta jornada: quāt dix. **T**u exurgens misereberis syon: quia tempus miserendi eius: quia venit tempus. **E** respos lo senyor: **O** caritat que so content de executar lo q̄ he promes: car la feruor vostra me tira em fa deuallar en la vall de miseria per deliurar lo linatge humanal del qual vos sou aduocada.

Capitol. XVIII. cō lo senyor manifesta a les virtuts

la posada hō lo seu fill seria receptat: e volgue p elles fos elegit digne embarador de tan alt misteri: les quals elegiren lo grā archāgel sact gabriel

e

Finit lo parlament del fill de deu ab la amada sua caritat: dix la magestat del pare eternal

a totes les virtuts. **E**xcellents donzelles puix en lo consistori meu es de liberat yo trameta lo meu vnigenit fill en lo mon per deliurar los catus fills de Adam: vull vos comunicar qual sera la posada hō sera receptat. **M**ulier quedam martha nomine excepit illum in domum suam. Car aquesta senyora de qui vosaltres sou criades ab tot lo seu nōm propri sia Maria a ella sola son apropiats tots los noms que a virtuts son interpretats. **E** comi Martha vulla dir sollicitut siau certes que aquesta es vera Martha: car es stada molt sollicita e ansiosa dela salut humana: car dē instant dela concepcio sua tostemp ha demanat e suplicat per la redempcio humana. **A**questa he yo elegida eternalmēt per a sposa mia e mare del meu fill: aquesta sera dita mare de misericordia: Car ella la comunicara a totes les creatures. **E**lla so la complira totes les obres de misericordia en la persona del meu amat

o iij

Cō les virtuts partint del cel passaren p los lins

fill: car ella lo aposētara dis les entrameses sues: el vestira da q̄ll carmesi singular d'les sues p̄ciosissimes s̄achs e li fara vna vestidura de t̄ta excellēcia q̄ en bellea e valor nos trobara ja mes semblant en natura. La let sua sera vianda e nodziment del meu fill en la sua tendra edat: ellal seruir e acompanyara ab grandissima amor en totes les peregrinacions e necessitats sues: fins al sepulcre lo seguirà ab dolor inrecomptable. ¶ En mās d'aquesta vull comanar lo meu fill: e q̄ li sia obedient cō a verdader e natural fill. ¶ Em po vull q̄ vosaltres dōzelles molt virtuosas me digau lo parer vostre q̄ sera lo embarador que yo dech trametre per menejar e tractar aquest matrimoni e portar a fi a q̄sta fahena. ¶ Car yo vull pdonar gl̄ia e singular honor a aquesta verge ab qui dellibere fermar lo dit matrimoni que tot se faça ab volētat e plaer seu: e si ella no volra prestar consentiment que noy haja res fet: per que los homens li resten de mes obligat̄ regonexent per lo miya de aquesta natura humana esser reparada e ajudada en totes les necessitats sues. ¶ E cantaràn de ella los fills d'Adam ab gran melodia dient. ¶ Cantate ei habitatores terre: et laudem ei in populis annunciate: Ipsa enim est solatiuz vite nostre: et in laboribus subuentio optima. ¶ Car yo vull que a ella regoneguen senyoria totes les creatures: puij yo la prench per sposa mia e mare del meu amat fill. E per ella sien administrades totes les gracies que dellibere fer a natura hu-

mana. ¶ E les dōzelles hoyt lo parlament del pare eternal tingueren cōsell entre si matexes que respondrien a sa alta magestat: e apres moltes rahons totes foren de acort que misericordia e pietat responguesen per totes: car elles eren aqui principalmēt per natura humana. ¶ E aquestes ensemps ab les altres prostrades dauant la presència diuina feta adoració profunda dreçant se misericordia e pietat conuidaren se largamēt quala primer parlaria. ¶ E dix pietat a misericordia: O senyora no stigau en cortesies: car a vos es donada aquesta dignitat de parlar e respondre ala magestat diuina: car ja sabeu que ab tot ala clemencia sien molt acceptes totes les virtuts vos p̄cipalmēt li sou propria e natural: q̄ dela magestat del pare eternal es dit.

¶ Pater celestis misericors est cui proprium est misereri semper et parcere.

¶ Respos misericordia a pietat diēt O germana mia: e no sabeu que entre vos e mi noy ha res partit.

¶ Et omnia mea tua sūt: et tua mea. ¶ E perço parlant vos: parle yo: car deles persones que molt se amen e han les voluntats vnides lo parlar nuncha discorda. ¶ E replica pietat dient: Misericordia senyora vos dieu gran veritat que ni les obres ni paraules mies no poden discordar d'la obediencia vostra: perçous demā de merce regonexent a vos majoritat que' placia parlar e dar resposta ala magestat diuina: e yo callant confirmare les paraules vres. ¶ E la uoz misericordia sēs mes replicar fe

Cō les virtuts partit del cel passarē p los líms. XXVIII

ta reuerēcia comença a dir. ¶ **D**im
mensa pietas deus pater omnipotēs
Vostre majestat mana e vol q̄ nosal
tres digam quis par dega esser lo em
barador que vostra clemēcia deu tra
metre en aquesta insigne embarada:
aço senyor omnipotent remetem no
saltres ala increada sauieta vostra q̄
regeix e governa totes coses ab sobi
rana egualtat: dela qual es dit.

¶ **O**mnis sapiētia a domino deo ē:
et cum illo fuit semper: et ē ante euū:
altitudinem celi et latitudinem terre
et profundus abissi quis dimensus ē.
Car vos senyor sou aquell qui totes
coses sabeu e podeu: e en les obres vo
stres era no si pot trobar: e nēgu sēs
vos obrar ni plar virtuosamēt no pot
E los homēs mortals vehē be p spe
riencia que sola vna bona cogitacio
sens ajuda vostra sentir no podē: e p
ço los discrets e virtuosos regonexēt
la fragilitat sua continuament dien.

¶ **N**on sufficientes sumus cogitare
aliquid a nobis quasi ex nobis lz suf
ficientia nostra ex deo est. E vos ma
gestat infinida no freturau res de les
creatures vostres: e perço dix dauid.

¶ **B**onorum meorum non indiges.
¶ **N**ai menys podeu esser consellat: car
en la profunditat e altea dels secrets
vostres nengu atenyer no pot: segōs
testifica ysayas dient. ¶ **Q**uis enīz
cognouit sensum domini aut quis cō
siliarius eius fuit. Ab tot senyor que
obediencia no cōsent ni admet rahōs
ans vol que la voluntat dī manāt sia
prestament cōplida perço dire ala re
al magestat vostra lo parer de aq̄stes
donzelles e meu sobze aquesta emba

rada puix vostra excellencia o vol eu
mana. ¶ **J**a sab vostra clemencia cō
totes les obres que per la potencia d
aquella son stades fetes y obrades dī
començament del mon ença totes sō
stades executades per lo gran visrey
e lochtinēt de vostra magestat lo glo
rios princep miquel: Lo qual larga
ment e ab grā zel ha desempachada
la justicia per vos senyor a ell coma
nada: Donant grā terror als homēs
fent los conexer la immēsitat dela po
tencia vostra. Car de aquest valeros
princep es dit. ¶ **I**hic est michael ar
changelus princeps militie angelorum
qui fortis in prelio fecit victoriam.
Ara senyor q̄ vostra magestat deli
bera fer aq̄sta obra de tanta pietat e
clemencia volent rembre lome ab tā
ta de amor e beniuolēcia: a nosaltres
par que lo embarador e tractador de
aquesta sabena deu esser lo gran prin
cep dels serafins Gabriel: car aquest
ab tot lo seu orde no tracten sino de
les amors e dolçors de vostra clemē
cia. E aquest es molt disposst a de
nunciar e preycar la caritat e amor q̄
vostra real senyoria ha als homens:
La qual fins aci no es stada conegu
da: ans era atots manifest vostra ma
gestat esser molt irada cōtra los fills
de Adam per lo peccat del pare seu e
no voler comunicar a ells la gracia e
clemencia vostra del començ del mō
ença. ¶ **E**perço senyor aquesta no
ua tan glorioza dela nouella pau de
vostra magestat ab los homens no
uell missatger ha menester: e lo dit ga
briel me par esser lo pus disposst en
tre tota la cavalleria de v̄ra real cort.

Cō les virtuts partint del cel passaren p los lims

¶ Aquest senyor sabra induir ab sa dolçor de paraules la verge ma senyora al consentiment: car tant es ella pura e de vergonya acompanyada q̄ haura mes e esser p lo missatger molt confortada ¶ E lo seyor hoit lo parlar de misericordia fon tant content que ab molt gran plaer respongue a ella diēt. *O* misericordia tant sou cōforme ab la voluntat mia que les paraules vostres tostēps me son acceptes e no poden discordar del que yo vull: e dich vos certamēt que aqueix princep que vos haueu nomenat: he deliberat yo elegir en secretari meu: e vull que p ell se meneje tota aq̄sta fahena dela redēpcio humana e los homes lo hajan en singular veneracio: vehent que per lo mija seu han acōseguir salut e repos. ¶ E misericordia e pietat e les altres virtuts molt alegres dela resposta dila magestat diuina començaren a cantar magnificāt e lobant lo glorios missatger dient. ¶ *Sabzielem veneremur sumi regis nunciuz: per quem deus delegauit suum ministerium: te soluz deus elegit suum secretarium.* E vehent les dites virtuts que ja lo senyor manaua cridar lo embaradoz per desēpacharlo: suplicarē sa magestat dient. *O* clemēcia infinida ja sab vostra alteza cō nosaltres totes som donzelles e criades de aq̄sta senyora que vostra magestat dellibera pendze per sposa: plaia ala alta senyoria v̄ra manar nos dar licencia q̄ anē pmeres p acompāyar la senyora nostra perque nōs trobem absents de la seyoria en tal jornada. ¶ E lo senyor dix: *dōzelles anau*

en bon ora e acompanyau la vostra senyora: car seruint a ella seruiu ami e aquest es lo plaer meu que nous partircau may de ella: car siau certes q̄ p ella serueu exalçades e molt dignificades enlo cel e en la terra.

Capitol. XIX. cō les virtuts partint del cel passaren per los lims p portar la bona noua a Adā: e venint ala humilissima verge Maria trobaren aquella en oracio simpli cant q̄ fos digna de esser seruetā de aq̄lla q̄ deuia esser mare del fill de deu.

e *Axi despedides les dites donzelles feta profunda adoracio e gran reuerēcia ala magestat diuina partirense de aqui per tornar ala sua senyora de qui eren criades. E anant per lo camí digueren misericordia e pietat ales altres donzelles: nosaltres dos de necessitat hauem a passar per los lims per alegrar Adā e als fills seus dient los en quin punt sta esta fahena: e totes digueren que ab elles volien anar. ¶ E hauēt aço delliberat: tirarē la via dels lims e entrāt per aquell loch tenebros dix misericordia al pare Adam. ¶ *Gaude et letare exaudita est deprecatio tua.**

Com les virtuts partint del cel passaré p los lins XXIX

Volēt dir alegrau vos senyor Adā: e hajau singular goig car la oño v̄ra es stad a boyda per la clemencia diuina. E delibera la magestat trametre lo fill seu en terra per reparar la natura vostra. ¶ E adam recomplit de grā goig giras als seus fills e dix los. ¶ Leuate capita vestra: ecce apropiabit redemptio nostra: tēpus enis prope est. Volent dir: O fills meus leuau los vostres caps los quals tan largament haueu tengut inclinats p vergonya e confusio del peccat e cayment de vostre pare: car siau certs se acostaja la redēpcio nostra e lo tēps es molt prop. ¶ E dix misericordia a Adā e a eua ara es hora que reclama de bon cor la sēyora filla vostra Maria de natzaret: car en mans de sa senyoria sta la redēpcio vostra: q̄ certament podeu creure lo senyor la ama tant: que delibera pendre la per sposa: e que sia vera mare del seu fill si ella voltra consentir. E lauors Adam y Eua ab tots los se⁹ fills admirats dela diuinal clemencia suplicaren aq̄ lla dient. ¶ Adonay domine de⁹ magne et mirabilis: qui dedisti salutem in manu femine: exaudi preces seruorum tuorum. Volent dir: O eternal deu e senyor gran e marauellos puiç ala vostra clemēcia ha plagut posar la salut nostra en mās de aquesta singular dona placia⁹ exaudir la plegaria nostra p amor sua: e inspirar a ella que sens triga preste consentiment en esta fahena: perque la redēpcio nostra sia prestamet desempachada puiç a vostra magestat plau exalçar tant aquesta senyora e filla nostra: q̄

tots los vlls humans miren e contēplen en ella sperant reparo e merçe p miya de sa senyoria: dient ab gran cōfiança. ¶ Venite ad eam omnes qui laboratis et tribulati estis et dabit refrigerium et solatium animabus vestris. E inflamant se Adā en la amor e deuocio de aquesta senyora content plant en sperit la bellea e magnificencia sua deyal. ¶ Benedicta tu et beatus vir qui diligit nomen tuuz virgo maria vniuersas feminas vincis pulcritudine carnis: superas angelos et archangelos excellentia sanctitatis. ¶ E les virtuosos donzelles per la molta cuyta que tenien de esser ab la senyora sua ans que lo missatger vingues despediren se de Adam. Lo q̄ lles suplica dient: O inclites dōzelles placia⁹ comanarme en gracia e meriçe dela sēyora filla mia besāt li la ma de ma part demanāt li de molta merçe vulla recaptar gracia ami e atots los que aci som com sa senyoria haura concebut lo fill de deu sa magestat dispense ab nosaltres que anem adorar sa clemencia tancada dins lo ventre d̄la dita senyora: e que puga besar la ma dela filla tā amada per la qual spere esser de aquest carcer tenebros relleuat. ¶ Al qual respos misericordia e totes les altres donzelles que eren molt contentes d̄ reportar ala sēyora les paraules sues. E la dita misericordia q̄ era pus familiar a Adā que totes les altres pres lo per la ma ab gran amor dient. O adam senyor stau ab gran confiança que aquell sēyor que per amor vostra se vol rāt humiliar vestint se de carn humana fent

d v

Com les virtuts partint del cel passaren p los lims.

se passible e mortal no negara lo vostre virtuos d'isig puix ab ferma fe loy demanau: crehent totes coses sō posibles ala magestat: e que molt facilmente comunica la clemēcia e gracia sua als crehents: e perço es scrit.

¶ *Omnia possible sunt credenti.*

E vous do la fe Adam senyor de tornar aci ab totes estes donzelles per a compāyar vos com lo senyor manara que aneu afer reuerencia ala senyora mare sua. ¶ E adam molt alegre feu los grā reuerencia e infinides gracias. Elles partiren se tirant son camí: e vingueren prest ala posada dela senyora sua. ¶ Entrant per la cambra trobaren la senyoria sola de companyia humana legint en la biblia segons son costum: e venint en aquell capitol de ysayes hō diu. ¶ *Ecce virgo concipiet et pariet filium.* La anima sua font tant eleuada y enflamada en lo desig dela redempció humana e en amor de aquella excellent verge q̄ hauia a esser mare del redemptor: que per gran abundācia de lagrimes no pogue continuar lo legir: ans tancant lo libre se agenolla suplicant la magestat diuina dient lo parlar d'l mateix propheta ysayes que diu.

¶ *Mitte agnum domine dominatorem terre et erit sicut avis fugiens et pulli de nido volantes.* Volent dir: O eternal deu e senyor placia ala clement magestat vostra trametre lo anyell sens macula que haueu pmes que ha de esser sacrificat per la redempció del poble vostre. ¶ Aquest senyorejara la terra p lo seu saber e poder infinit: car sera fill vostre natural: per

la qual natura li es propi tota perfectio e bondat segōs es scrit. ¶ *Nemo bonus nisi solus deus.* Aquest senyor sera axicom lo ocell que fuige va a pegrinar en stranyes silues. Car de uallāt lo vostre fill senyor deles altees celestials peregrinara ab la ploma d' la vestidura dela carn humana: ab la qual volara sobre tota natura de penes per lo desert de aquest mō: e sera axicom ocell petit que comēça a exir del niu hon staua ab sobirā repos pobzeller de ploma per la sua tendra edad. Car en pobrea extrema crech yo se mostrara al mō: e perço ha dit Dauid parlāt de la senyoria. ¶ *Simul i vnu diues et pauper.* Car segons la natura diuina abundara en infinides riqueses: E per la natura humana sera seruit de multitut de dolors e penes acompanyat de molta pobrea segons lo mateix dauid testifica dient en psona de aqst redemptor. ¶ *Pauper sum ego et in laboribus a iuuetute mea.* Volent dir que sera pobrissis e molt dolorat dela jouentut sua fins ala fi. ¶ O senyor clementissim y dona verge te a concebre e parir aqst senyor fill vostre. O pietat e clemencia i finida y alargau la vida mia q̄ yo puga veure lo temps que aquesta senyora vendra en lo mon: e tota la mia persona sia dedicada al seruiçi seu. Car los me' vlls desije puguē veure e contemplar aquella virginal cara de tanta excellēcia e bellea. La boca mia sēyor sia continuament ocupada lens cessar lohant e magnificant aqlla senyora. Les mies mās no entenguē en altra cosa sino en la seruitut d'la mia

La salutacio feta p l'angel ala senyora nostra

XXX

seyora. Vos genolls me ab grā plaer
starā ficats en terra en la preñencia de
aquesta senyora per seruir e reuerir la
merce sua. Vos meus peus serā molt
promptes en seguir e acompāyar la
senyoria no partit me de sa merce vn
sol moment. ¶ **D** senyor y quant se
re yo glorioza trobant me seruenta d'
tal senyora: car seruint a ella so certa
seruire la magestat v̄ra pux spōsa se
ra dela clemēcia vostra e mare dī vo
stre vnigenit fill. ¶ **E** stant la senyo
ra humil en esta deuota contempla
cio les donzelles virtuosas sues mira
uen ab gran plaer la senyoria: sabent
molt cert que sa alteza era aquella ex
cellēt verge e senyora dela q̄l sa mer
ce desijaua esser humil seruenta.

**Capitol. XX. com lo grā
embarador gabriel: salu
dant la senyora li explica
altament la diuinal em
barada.**

V Enint lo excellent em
barador sanct Gabriel
trames plo pare etnal:
entra dis la cambra hō
la seyoza era sola ab totes les virtutes
donzelles sues. ¶ **E** sens obrir nen
guna tancadura se mostra a sa senyo
ria en forma hūana ab infinida mul
titud de angels en cōpāyia sua: segōs
atal missatgeria se pertanyia. ¶ **E** fi
cant los genolls lo dit gabriel dauāt
la excellent Senyora dix a sa alteza ab
grandissima reuerencia. ¶ **A**ue gra
tia plena dominus tecum. **V**olēt dir

A vos reyna clement' sia' donada la
hoz e gloria: car plena sou de gracia:
e lo senyor es ab vos: lo qual me tra
met açi ab noua embarada. ¶ **E** la
excellent senyora que veu la gran ma
gnificēcia dī missatger a ella trames
per nostre senyor deu: volgues leuar
per fer honor a tan solemne emba
rador: lo qual ab gran reuerencia li
dix. **D** senyora sia d' vostra merce vo
ler se tornar a seure: car a vos sola a
pres nostre senyor deu es deguda ho
noz e reuerencia: car senyora e reyna
general vos ha huy pstituyda la ma
gestat diuina sobre angels e homēs.
D la senyora humillissima acompā
yada de molta vergonya. ¶ **C**ū au
disset turbata est in sermone e: et co
gitabat qualis esset ista salutatio.

Car stant ab los vlls baixos la cara
sua algun poch mudada de color per
sobirana vergonya; ab gest prudentis
sim recogitaua dins lo secret del seu
virtuos cor quina salutacio podia es
ser aquesta. ¶ **C**ar ella fundada en a
quella grā virtut de humilitat no esti
maua esser digna de tāta honor e glo
ria. ¶ **E** l'angel mirant ab gran pla
er la humillissima senyora confortala
dient. ¶ **N**e timeas maria inuenisti
enim gratiam apud dominum.

Volēt dir: **D** serenissima senyora no
temau res: car vos haueu trobat gra
cia dauāt la diuinal presència. **E** vos
sola haueu attes aquella gracia tā de
sijada e cerquada p tota natura hūa
na. ¶ **A** dam senyora la perde per cō
sell de sa muller desobeint al creador
seu: perque posa en grandissima do
lor la generacio sua; trobant se desere

Com les virtuts partint del cel passaren p los lins.

tats de aquella gracia diuina: La q̄l ab molta angustia e treball han desijat recobrar los pares antichs: e p aq̄o moltes lagrimes han escampat: e fins a huy res que aconsolar los purga no han trobat: car certamēt puch dir a vostra senyoria. ¶ *¶ q̄ omnis creatura ingemiscit et parturit vsq̄ adhuc.* Ara senyora per intercessio de vostra merce es plegada la hora que natura humana ha trobat lo que desijaua e cerquaua: e ab grādissiz goig poran cantar. ¶ *Baudeamus omnes in domino quia fecit nobiscū mirabilia quoniam translati sumus de morte in vitam.* Ara senyora vull explicar a vostra alteza lo perque so trames. ¶ *Ecce concipies in utero et paries filium et vocabis nomen eius ihesum.* Car la volentat de nostre senyor deu es aquesta que vostra senyoria si consentir volra al que per part de la magestat yo dire: concebra dins lo p̄pi ventre: e passats los nou mesos q̄ comunament les dones acostumen portar los fills seus: vostra excellēcia pareixca vn fill lo q̄l sia nomenat *Iesus* que vol dir saluador: car aquest seyor saluara altament lo poble seu. E per esta causa dellibera la magestat d uallar en terra per delllurar los cati⁹ que son en ella. ¶ *¶ Senyora no basta lengua angelica ne menys humana a c̄plicar la alteza e magnitud de aq̄st senyor qui sera fill vostre: car certa sia vostra senyoria. ¶ *Ihic erit magnus et filius altissimi vocabitur.* Car aquell qui es fill de deu sera verdader fill vostre: trobant se en lo cel sēs mare e en la terra sens pare. E no partit*

se del loch hon es: deuallara e clouraf dins lo vostre glorios ventre. Car d̄ la magestat es scrit. ¶ *¶ Terrena visitans et celestia non relinquēs.* E sēs desemparrar les coses altes deuallara a cerquar les baixes: visitant los homens posats en dolor e miseria: Car de aquest senyor es dit. ¶ *¶ Que in cel sunt conseruans et q̄ in terra sunt saluans.* Car la misericordia diuina se vol tan largament estēdre sobre la terra q̄ en ella sera vista vna tan grā nouitat q̄ may es stada vista ne hoyda semblant. Que lo creador se faça creatura e lo deu eternal e iuisible vestit de humana carn se mostrara visible: E lo immens sera compres: perq̄ de la magestat puga esser dit ¶ *¶ factus est deus homo vt homo fieret deus.* Car deu se fara home perque lo home sia deu. ¶ Senyora dir vos he grā marauella dela bonea de nostre senyor deu: car qui es stat tant offes p los homēs vol a tota la requesta fer mar ab ells amistat e pau e fer liga tan estreta que deu e home sien enlēps vna mateixa persona: en tant que sera dit. ¶ *¶ Perfectus deus perfectus homo et anima rationali et humana carne subsistens.* E entre aquestes dos natures de primer tant enemigues sera lo pus sobiran grau de amor que trobar se puga. ¶ E sia certa vostra senyoria que aquesta amicicia james pora esser separada puix dins lo vostre sagrat ventre sia vna vegada fermada: car vostra merce pora dir. ¶ *¶ Porta facta suz celi: ianua facta suz filio dei.* Car vos sereu la porta p hō lo fill de deu entrara en lomze per lo

La manifestacio feta de grás dolors.

XXXI

mija de vostra seýoria sera vberta la porta del cel. ¶ Car aquell senyor q̄ cel e terra nol pot compendre vos excellent senyora lo taucareu e cloureu dins lo vostre ventre: e sera cantat de la senyoria vostra per tota natura angelica e humana. ¶ Virgo dei genitrix quez totus non capit orbis i tua se clausit viscera factus homo. E de aquesta maternitat a conseguira vostra alteza tanta honor e gloria q̄ no pot esser estimada. Car mare sereu dita del fill de deu: e per ell hobeyda coz a vera mare sua: Rey na sereu general sobre angels e homens exalçada: e per tots dignament magnificada. ¶ E sera dit a vostra senyoria p̄ tota creatura ab lo genoll p̄ terra regonexent vos senyoria. ¶ Domina i celo misericordia tua et gratia tua diffusa est super terras: benedictum sit imperium tuum super celos et benedicta magnificentia tua super terras. ¶ Veritat es senyora que ales grás honors se seguexen infinides dolors: e com vostra senyoria entre les creatures pures sia la pus dignificada: en tant que sobre vos noy ha sino deu dl̄ q̄l prestament sereu mare: e totes les altres coses vos son sotmeses. ¶ E perço senyora siau molt certa que les dolors e angusties vostres seran sens mesura: eus acompanyarã fins al vltim dela vida vostra. ¶ Fins açi senyora en la tendra edat vostra no haueu sentit cõgoxes: ara que sereu mare de vn tal fill alqual infinidament a marcu mes q̄ mare james amas fill: e perço experimentarẽu dolors sens nòbre: les quals explicar nos podẽ.

Car qui mes ama mes so dol: e qui te causa de amar te causa de plorar. ¶ La senyora que sola sereu en plenitut de virtuts e gracies: e sola en habundancia de dolors e penes.

Capitol. XXI. qui continua lo parlar del embaixador ab la senyora verge denunciand li les seues grans dolors e la causa de aquelles.

a Ra senyora vull declarar a v̄ra merçe la causa de les dolors vostres segons tinch manamẽt dela magestat diuina: perque ab mes esforç les pugau passar quant vèdra la jornada: car scrit es. ¶ Adin? iacula feriunt q̄ preuidẽtur. Car les coses preuistes: e ja ans del temps sabudes menys nafra fan en lo coz huma que no aquelles q̄ venen sobtosamẽt. E vol nostre senyor sia vostra merçe largamẽt informada de aquestes coses perque lo consentir de vostra senyoria sia pus excellent e molt pus meritori: puij ensemps ab lo fill accepteu tantes e tan extremes dolors. Car aquest senyor qui sera fill vostre nomena ysayas en les seues p̄fecies. ¶ Virum dolorum et scientem infirmitatem. Car en lo instant que vostra senyoria haura donat lo consentimẽt home perfet sera trobat dins les entrameses vostres en forma molt

La manifestacio feta de grās dolors.

chiqua. **E** aquesta es la gran no-
uitat que jeremies vist hauia quāt dix
Creavit dominus nouum sup ter-
ram femina circūdabit virum. **E** axi
tanchat dins vostra sēyoria haure p
fet saber e sciencia: e dins la sua sanc-
tissima anima veura clarament tots
los peccats de natura humana pas-
sats presents e esdeuenidors: per los
quals ell te a satisfier largament per i-
finides dolors quel turmentaran tā
agudament dins la sua sanctissima a-
nima e d'fora enlo seu d'licatissis cors:
que pot creure vostra merce q̄ ja dins
lo vostre ventre sera crucificat per cō-
tinues dolors: entāt ques pot dir: q̄
ans sera crucificat que nat. **E** axi se-
ra abeurat en dolors q̄ be sera d' t ho-
me dolorat: sentint en sa persona lar-
gament les infirmitats humanes aq̄-
lles que sens peccat se poden sentir:
E car peccat ni culpa a sa magestat a-
costar nos poran: ans per destrohir
los peccats dels homens dara si ma-
teix a mort. **E** En aquestes dolors
senyora lo acompanyareu vos conti-
nuament: e tant com pus alegra se-
reu sentit dins vos deu humanat: tāt
coltell d' dolor traueffara la anima d'
vostre piadosa senyoria sentint lo vo-
stre fill axi de dolors acompāyat: les
quals continuarā e augmentarā cre-
rent la edat sua. **E** Car naxent d' lo vo-
stre ventre e venit enlo miserable mō
sera tāt poch conegut ni estimat que
posada ni loch de repos no trobara.

Les creatures sues lo perseguiran
continuament: e com mes se manife-
stara e majors miracles e gracies als
homens comunicara: mes sera p' elles

desconegut e perseguit. Afegint li pe-
nes a penes e turments a turments
fins que porten a fi la vida sua: La q̄l
termenara en la edat de trenta y tres
anys e tres mesos comptant dela na-
tiuitat sua fins al vltim dia enlo qual
vostre senyoria veura complida aq̄l-
la prophēcia de **E**sdras: qui diu par-
lant en persona del pare eternal.

Post annos hos morietur filius
meus ihesus et cōuertetur seculum.

E car apres de aq̄sts anys que dit he a
vostre senyoria morra lo fill de deu e
fill vostre nomenat **J**esus: e sera con-
uertit e saluat lo vniuersal mō. **E** La
manera de aq̄sta mort senyora es tā
agra e tan fort de hoir que no la reci-
tare a vostra senyoria estefament: car
aquesta dolor sobrepujara a totes al-
tres que dir ni estimar se puguē. **E** a-
ra senyora les entramenes de vostra
altesa stan tendres e no acostumades
en dolors: e perço no porien hoir tan
cruels penes sens gran perill dela de-
licada persona vostra. **E** Veritat es
senyora que de aq̄o sera vostra merce
molt largament informada p' lo ma-
teix senyor fill vostre: car en tota la vi-
da sua moltes e diuerses vegades par-
laren e praticaren los dos de aquella
ultima e dolorosa jornada: e deles pe-
nes dolors e turments que v̄ra mer-
ce te a veure e contemplar en aq̄lla p'
sona sua a vos tan cara y tan amada

E ara senyora basta al present a vo-
stra senyoria saber que tot lo curs de
la vida del sēyor fill vostre ha esser en
moltes dolors e penes en les quals
vos participareu molt largament: e
la mort sua he de esser infinidament

La manifestacio feta ala sēyora dels goigs XXXII

penosa e vituperosa e de tota specia d penes acompanyada: e per vos senyora molt dolguda e plozada ¶ E ha uent hoit la gloriōsa verge lo parlar de gabriel que li denūciaua com aqll excellent fill que ella hauia a cōcebre e parir hauia a sotmetre la persona sua a tates penes e dolors: alteras tota e muda de color: axicom aquella q jal amaua de cor ans quel hagues cōcebut. E perço es dit de sa merçe.

¶ Prius concepit mente q̄ corpore
Car primer lo concebe en la pensa p feruēt amor: que no en lo corporal vētre. E gabriel qui ab singular deuocio staua contemplant lo humil e virginal gest dela senyora veuent la alteracio e mudament dela sua cara e les lagrimes habundoses que regauen a quella: dix ala altesa ab molta reuerēcia. ¶ O excellent senyora no sia desmayar car ab tot que d aquest fill vostra merçe haja de veure tates dolors cō dit vos he: infintis serā los goigs que de sa clemencia haureu: e sia certa vostra senyoria: q̄ les dites dolors finiran algun temps: e los goigs james no hauran fi.

Capitol. XXII. cō lo embarado: recita ala senyora los singulars goigs e alegries q̄ per la concepcio del fill de deu: hauria en la terra. e finalmēt en lo cel imperial.

O
Excellent senyora qui pot dir ne estimar quāta sera la alegria e cōsolacio de vostra sēyoria

trobant se mare de vn tal fill: car p ell sereu reyna de parays e dispensadoza e tresorera dls tresors diuinals. ¶ O magnanima senyora com sera lo vostre cor alegre e content com vos veureu tan richa e tan habundosa d dōs e gracies: e poreu distribuir e donar largament als miserables: e lo tresor vostre senyora per molt quen doneu james no minuara: e nengu no parti ra de vostra merçe sens habundācia de gracies: e porā dir tots aquells q̄ hauran experimatat les misericordies vostres. ¶ Quis sufficiet enarrare opera tua domina: aut quis inuestigabit thesauros misericordie tue.

¶ Volent dir: qui sera sufficient senyora a recōptar les piadoses obres vostres: ni qui pora conixer ne cerquar los tresors amagats dela misericordia vostra: Laqual exampla e obre lo cor dels peccadors: los quals diran a vostra senyoria. ¶ Lucurri cum dilatasti cor meum. ¶ Volent dir cascu dels dits peccadors. O excellent senyora yo he corregut e so vengut ala clemēcia vostra per veure e fartarme dela font viua dela vostra dolçor: car la pietat d vostra mercem ha tant ex amplat lo cor q̄ no dupte obtenir tot lo que ala senyoria vostra demanare ¶ O senyora: inrecomptable sera la alegria e goig de vostra senyoria cō veureu lo senyor fill vostre apres de aquella tan dolorosa mort refucitat e gloriōficat e apartat d tota dolor e pe

La manifestacio feta de grás dolors.

na: e restara algun temps en la terra per consolacio vostra: e apres senyora en presencia vostra e de molts servents se?sa magestat ab infinida gloria e triumpho pujara a regnar en lo seu celestial regne. ¶ Et dabit illi dominus deus sedes dauid patris eius et regnabit in domo iacob in eternuz et regni eius non erit finis. ¶ E alli li sera donada per la magestat de nostre senyor deu la cadira triumphal d' misericordia com a redemptor glorios de natura humana: la qual cadira iustamēt li sera deguda com a fill d' dauid ço es de vostra senyoria qui deua llau dela propia linea del misericordios rey Dauid: e regnara en la casa de Jacob eternalment: ço es en lo regne del seu pare eternal: ab lo qual ell sera equal en potencia e gloria: e sera sēyor e regidor sobre tots los elets d' el regne seu: Lo qual regne james haurā fi. ¶ E vos senyora aquell dia sereu molt gloriosa e alegre d' la inestimable gloria del vostre tan amat fill. ¶ E lo senyor volēt mes alegrar vostra merce apres poch dies del seu pujamēt trametra lo sanct sperit sobre tots los del vostre collegi: de que vos senyora haureu inestimable goig vebent los derebles e criats d' el vostre fill ari plē d' la sciencia diuina e dela gracia del sanct sperit. ¶ E apres senyora q' sera finit lo temps que la magestat diuina ha constituit vostra merce ature en aquesta mortal vida: pujareu en lo regne del cel ab gloria no recomptable abraçada ab lo vostre excellent fill: qui per vos deuallara ab tota la cort d' el cel. ¶ E sereu altament receptada p

tota la sancta trinitat e dignamēt collocada en aquella cadira real q' a mare de deu se pertany. ¶ O senyora alegres v'ra merce car pot esser molt certa: que aquell dia finiran totes les dolors vostres: e haurā complida perfectio los vostres goigs: car eternalment sereu ajustada ab aquell del q' huy sereu mare: e tot lo que huy es p' mes a vostra alteza aquell dia us sera donat. ¶ Perço senyora suplich vostra merce no tenia ni se espante de les dolors temporals: puix los goigs seran sens fi. ¶ Sia de vostra sēyoria no tardeu lo consentiment: car grans e innumerables son los bens que de aquest misteri se han a seguir. ¶ E vebēt gabriel que la senyora verge staua tota pensosa e recollegida dins si mateixa: e conerent que pēsaua estretamēt en lo que ell de part d' la diuina magestat li haurā dit: e ja tenia consell ab si mateixa sobre lo delliber de aquest consentiment. ¶ E rida lo dit gabriel h' angel de aquells quil haurien acompanyat e dix li. ¶ Cuytau als lims e digau a Adam e als fills seus: que ara es hora de cridar e demanar merce a aq' sta senyora: car la fabena dela sua redempcio sta per cloure. ¶ E anāt l' angel molt cuytadament denuncia a Adam lo que manat li era. ¶ E h'oint la dita missatgeria Adam se prostra ab tots los fills seus: e comença a cridar ab gran fe e deuocio reclamāt a la senyora e deya. ¶ In te d'na speraui: non confundar in eternum: in tua misericordia libera nos. ¶ Volent dir: O senyora e filla mia ja sab v'ra merce q' en vos apres deu es tota la span

Dir lo embarador a la senyora.

XXXIII

ga mia: no si yo confus senyora: ne reste eternalment en la dolor que ara so: ans clement vos placia obrir les entrameses dela vostra misericordia e hauer pietat dls dolorats fills me? e de mi e voler nos deliurar de tanta pena per lo vostre gracios consentiment. ¶ En aquesta pregaria e crit cõtinaua Adam els fills seus fins me reixqueren esser hoits.

Capitol. XXIII com lo missatger Gabriel supplica la senyora per part de natura humana: prestas consentiment. E sa merçe volgue saber com se faria que ella cõcebes verge.

Debēt lo missatger animos q̄ la seyoza no responia dix li. o piadosa senyora no sentiū lo crit de natura humana: hajau los merçe seyoza que en vostra ma sta la salut sua ¶ E perço senyora lo vostre pare adam en persona de tots diu ala senyoria vostra ¶ Miserere mei domina et sana infirmitatem meam: tolle dolorem et angustiam cordis mei: conuerte luctum nostrum in gaudium et tribulationem nostram in iubilationem. Suplicant vos senyora hajau

merçe d'ell e d'la generacio sua: e que? placia guarir la infirmitat e cruel maldia sua e leuar d'ell la dolor e angustia del seu cor: e conuertir lo dol e tristicia de tots ells en goig e alegria. o senyora vsau de clemēcia puij tenu lo poder. E la prudentissima senyora com hague largament escoltat lo missatger diuinal: no duprant en res del que dit li era: volēt se informar de la manera: dix al angel. ¶ Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco. Volent dir. o missatger glorios cõ se fara esta fahena: car yo mo guda per diuinal inspiracio he fet vot de virginitat ab volentat deliberada de no hauer james ajustamēt de hõ. ¶ E reisos lo missatger ab gran plaer a la senyoria dient. O purissima seyoza siau certa que tal vos vol aq̄ll seyoza: que per sposa vos ha elegit: mare sereu senyora del seu fill sens rompre virginitat. ¶ Be aq̄sta singular dignitat vostra merçe sola se pot alegrar: car haureu goig icestimable trobant vos mare e verge d'excelent puritat. Car sia certa vostra senyoria. ¶ Qui fecit virgam sine folijs geminare: ipse faciet filiaz dauid sine semine generare. Car aquell clement senyor qui ha fet la verga sequa laçar fulles e fruyt: aq̄ll mateix fara que v̄ra senyoria qui sou filla de David sens sement engentrareu. Aquesta obra tã excellent senyora nos ha de fer p via humana: ans sabcu com. ¶ Spiritus sanctus superueniet in te: et virtus altissimi hõbumbzabit tibi. Car lo sperit sanct sobreuendra en vostra sen

c j

La supplicaciodel misatger gabriel ala seÿora

yozia e la virtut del altissime vos abri
gara tota. ¶ Effitieris grauida et e
ris mater semper intacta. Car resta
reu prenada del dit abrigament: e
sereu mare del fill de deu sens james
perdre vostra excellent virginitat.

¶ Paries quidem filium et virginita
tis non patieris de trimentum. Car
vostra merce senyoza parza fill sēs nē
guna lesio dela purissima virginitat
vostra. ¶ Et benedicta dicaris in
ter omnes mulieres. ¶ E perço se
reu beneyda e singularment lohada
entre totes les dones: e poza dir vo
stra senyoza. ¶ Ego mater pulcre
dilectionis et timoris et magnitudi
nis et sancte spei: in me omnis spes
vite et virtutis. Car vostra alteza se
ra huy mare de tanta bellea: que e
qual a vostra merce nos trobara en
lo cel ni en la terza. Car sobre vos sol
deu es: fots vos senyoza son totes les
coses creades: sou e sereu la pus ama
ble creatura q̄ deu haja creat: car vi
uint en la p̄sent vida sentireu mes d̄la
amor diuina q̄ tots los serafins. Se
reu senyoza molt temerosa als diab
les: car h̄oint lo vostre excellent nom
Maria nomenar tots fugiran: que
de vostra senyoza sera dit. ¶ Terri
bilis vt castrorum acies ordinata.

Car axi sereu terrible y espantosa als
diabls com vna batalla ben guarni
da e molt ordenada de valents cau
llers: car per lo vostre poder e força
serā destroydes totes les guarnicions
e forces sues e li leuareu la presa d̄les
mans: dient a ell ab gran vituperi.

¶ Noli extolli de casu mulieris: q̄a

mulier conteret caput tuum. ¶ Vo
lent dir. ¶ Diable maluat qui stas a
magat en lo boscatge d̄ aquesta mo
tal vida per robar e matar los cami
nants per aqnella: not vulles en sup
bir dela victoria que haguist dela pri
mera dona: La qual dela gran alteza
de gracia deroquist: e en lo laç de pec
cat la catuist: car per mi qui so dona
te sera trencat lo cap e la força: e leua
da la tirannica senyoza. ¶ D̄ senyo
ra quant sereu magnanima e gr̄a do
nadora de gracies als h̄obedients y
deuots a vostra alta senyoza: no sera
negu certament freturos de miseri
cordia e gracia: que a vostra merce se
comane. Car mare sereu de sanc
ta speranza: car en vos senyoza se tro
bara tota manera de speranza de vi
da virtuosa: e pozan dir de vostra sen
yoza totes les gents dela terza.

¶ Ipsa est porta ac semita salutis ⁊
via nostre reconciliationis. Car vos
sou porta e carzera dela salut huma
na: e via dela sua reconciliacio.

¶ Ideoq̄ et q̄d nascetur ex te sanc
tum vocabitur filius dei. E perço
senyoza lo que de vos naxera sera fact
dels sancts nomenat fill de deu: Car
aquell mateix qui es fill de deu eter
nal sera fill vostre natural. ¶ E de a
quest senyoz parlaua Daniel auisant
als juheus del temps del aduenimēt
seu per quel coneguessen e dignamēt
lo rebessen: ço que ells no faran: ans
tot lo contrari: e de yals. ¶ Cum ve
nerit sanctus sanctorum tunc cessā
bit vnctio vestra. ¶ Volent dir: guar
dau Juheus tenu los vlls vberts

Dir lo embarador a la senyora.

XXXIII

quant veureu que Rey vnctat ni de vostra nacio no regnara sobre vosaltres: siau certs que lauors vendra lo sanct dels sancts aquell per lo qual tots los sancts son sanctificats. Aquest sera Rey eternal vnctat d'la vnctio diuina: car dela magestat sua es dit. **¶** Super solium dauid et super regnum eius sedebit in eternum.

Car vos excellent senyora sou la real cadira dela casa de Dauid sobre la ql vol seure e reposar lo Rey eternal: lo qual se adelitara molt de hauer vostra alteia per mare: e vos senyora no menys de hauer la magestat per fill. **E** perço ha dit ysayes. **¶** Preparabitur in misericordia solium et sedebit super eum in veritate. Volent dir que la clemencia diuina quant deliberaria manifestar la misericordia sua als homens prepararia vna cadira de singular excellencia: en la qual mostraria lo seu alt saber e poder: e en aquella seuria en veritat. **¶** Aquesta cadira senyora sou vos car eternalment vos ha la magestat preparada y elegida per a repos y delit seu: atoz gau li senyora la posada: puix sou certa quant la desija. **¶** Quia concupituit rex speciem tuam. Car lo Rey del cel es tant enamorat dela singular bellea vostra que delibera deuallar en terra e cloures dins lo vostre virginal ventre. **¶** E com aqui sera humanat ab gra plaer dira. **¶** Hec requies mea: hic habitabo quoniam elegi eam. Volent dir: aquest es lo loch del meu repos: aci habitare per spay de nou mesos: car aquest sanct

retrethe yo per ami elegit.

Capitol XXIII. com lo embarador dir a la senyora lo concebiment de Elisabeth: e idubi la merce a tornar resposta.

Senyora per que vostra merce veja es alegre d'les marauelloses obres diuines: recomptare a vostra merce vna noua marauella: La qual es aquesta. **¶** Ecce elisabeth cognata tua: et ipsa concepit filium in senectute sua: et hic mensis est sextus illi: que vocatur sterilis: quia non erit in possibile apud deum omne verbum. Car sia certa vostra senyoria: que aquella ta amada cosina germana vostra Elisabeth muller d'zacaries: ha concebut vn fill en la antiga edat sua: e es ja de sis mesos prenada: aquella que del tot era steril per natura e p' edat: Car nenguna cosa no es imposible a nostre senyor deu de quantes dir ni rahonar se poden. **¶** Ara senyora vostra merce ha hoit largament tot lo fet de aquest misteri: e lo modo e la manera. **¶** Jocundare filia syon: et exulta satis filia iherusalem. **¶** 7c. quonia auditui tuo datum est gaudium et leticia. Alegrau vos senyora filla d' syon: feu gra festa filla de jerusalem: car ala hoyda vostra es donat gran goig e alegria. **E** perço senyora supplica
e ij

La supplicacio de caritat.

ara a vostra merce tota natura angelica e humana dient. ¶ Audiamus et nos a te responsus leticie: quod desideramus: vt iam exultet ossa humiliata. Volent dir: que sia de vostra merce hojam arimateix nosaltres resposta de alegria segons desijam: perques puguen adelitar e haueu goig los ossos humiliats e aterzats de Adam e dels fills seus: los quals senyo: speren ab grandissim desig lo consentiment vostre: e dien. ¶ Expectamus et nos o domina verbum miserationis: quos miserabiliter premit sententia dampnationis. Volent dir. O senyora: e nosaltres ab gran fam speram la paraula de clemencia e misericordia: los quals ab tanta miseria lom opremuts p sentencia de dampnacio. ¶ Et ecce offertur tibi precium nostre salutis: statim liberabimur si consentis. O veus excellent senyora: que a vos es offert lo preu de nostra salut: acceptau lo senyora per merce: car tantost serem deliures si consentiu. ¶ In sempiterno dei verbo facti sumus omnes: et ecce morimur: in tuo breui responso sumus reficiendi: vt ad vitam reuocemur: Car per la paraula de deu eternal som fets homens: e veu senyora que ara morim: e per la vostra breu resposta serem reforçats: e a vida retornats. ¶ Hec supplicat a te o pia virgo flebilis Adā cum misera sobole sua exul de paradiso. O piadosa verge que de aço supplica a vostra merce lo ploros e dolorat Adam ab tota la miserable generacio sua trobant se exellats de para-

his. ¶ Hec abraam hec dauid hec ceteri flagitant sancti patres tui: qui et ipsi habitāt in regione vmbre mortis. Car aço senyora demana e desija Abraam e Dauid: e tots los sacts pares vostres: los quals stan e habiten en aquella dolorosa regio apartada de tot delit acompanyada de hombra de mort. ¶ Hoc totus mundus tuis genibus prouolutus expectat. O senyora excellent que aço spera e demana tot lo mon ab los genolls ficats dauant vostra alta senyoria. E no seus molta rabo. ¶ Quia ex ore tuo pendent consolatio miserorum et salus deniqz vniuersorum filiorum adam totius generis tui. Car en vostra alteza e en la vostra boca graciosa sta e penja la consolacio dels miserables: la salut arimateix vniuersal dels fills de Adam: e de tota la generacio vostra. ¶ Ha virgo responsus festinanter: o domina responde verbum: quod terra: quod inferi: quod expectant et superi. O verge senyora donau prest resposta: o excellent senyora placiaus dar paraula: car tota la terra la spera: los q son en los lims de infern infatigablement la demanen e la desijen: e los ciutadans dela sobirana ciutat no ab menys desig la speren. ¶ Ipse quoqz omnium rex et dominus quantum concupiuit de corem tuum: tantum desiderat et responsionis assensum: in qua nimirus proposuit saluare mundum. Car aquell Rey e senyor de tots: tant com mes ama la bellea de vostra senyoria ab major desig spera la

La supplicacio de caritat.

XXXV

resposta del consentiment vostre. per
mija dela qual delibera saluar lo mō
¶ Et cui placuisti in silentio: iaz ma
gis placebis ex verbo: cum ipse tibi
clamat: e celo. o pulcra inter mulieres
fac me audire vocem tuam. Car a
quell senyor aqui tant haueu plagut
per virtuos silenci: ara senyora li plau
reu molt mes ab la dolçor del vostre
parlament: car ell mateix a vos sen
yora crida del cel dient. *O* bella en
tre totes les dones feu me hoir la vo
stra desijada veu. *O* senyora que spe
rau. ¶ Responde verbum: et suscipe
verbum: profer tuum: et concipe di
uinum. Sia de vostra merce senyora
responde paraula: e rebreu paraula:
donau senyora ço que vostre es: e cō
cebreu lo que es diuinal: Emitte trā
sitorium: et amplectere sempiternū.
Trameteu senyora e donau ço que es
transitori: e abraçareu e pendreu lo q̄
es sens fi. ¶ Aperi virgo beata cor fi
dei: labia confessioni: viscera creato
ri. *O* briu verge benauenturada lo
cor vostre ala fe e crehença de aquest
diuinal misteri: la boca vostra confes
se e manifeste lo que fermament cre
heu: les entranyes vostres siē vber
tes al creador. ¶ Ecce desiderat cūc
tis gentibus foris pulsat ad hostiuz.
Deu senyora que lo desijat de totes
les gents sta defora e toca ala porta.
¶ *O* site morāte pertransierit: et rur
lus incipies dolens querere: quem di
ligit anima tua. ¶ *O* senyora guar
dau que si molt lo feu sperar: partirsa
de aqui: e lauors començareu adolo
rar e congoxar cerquāt ab molta an

lia: aquell qui ama la vostra anima.
¶ Surge: curze: aperi: surge per fidē:
curze per deuotionem: aperi per con
fessionem. Leuau vos senyora e co
rreu e obriu: lo vostre leuar excellent
senyora sera per fe: e lo correr per de
uocio: e lauors obrireu per cōfessio.

Capitol xxv. com lo
missatger gabriel prega
e reclama les virtuts: in
dubissen la sanctissima
verge al consentiment e
la excellent Reyna cari
tat fon la primera qui ab
gran instancia suplica la
senyora.

O hauent dit lo missatger
totes les sobredites rahōs
ala senyora: e vehent que
sa merce no responia ans
staua tota eleuada en contemplació
diuina. giras ales donzelles de sa sen
yoria: que stauen aqui en seruey de sa
altesa e dix los. *O* donzelles exce
llents vosaltres qui sou tan acceptes
a nostra senyora ajudaume a supli
car sa real clemencia vulla donar con
clusio en esta fahena. ¶ Tempus ē
vt reuertar ad eum qui misit me.
Car temps es que yo torne a aquell
quim ha trames. ¶ E leuant se les
donzelles molt prest les quals totes
e iij

La supplicacio de caritat.

guardauen molta cortesia e reuerencia ala sancta caritat: Car era la pus preminent de totes: e perço ella a nant primera totes la seguiren.

¶ Venint dauant la senyora feta grā reuerencia e ficant los genolls dauāt sa altesa: la dita caritat qui stava primera pres les mans de la Senyoria besant aquelles moltes vegades dient li. *O* magnanima senyora: y no sou vos la que tant haueu desijat e demanat la redempcio de natura humana: veu que ara sta en vostres mās perque tardau aquella: e no sab vostra senyoria que es scrit. ¶ *Y* larem enim datorum diligit deus. Car lo alegre e desempachat donador ama nostre senyor deu. ¶ *O* senyora y no sab vostra merce que la porta d paradis es tanquada: e que la magestat de nostre senyor deu no delibera donar la clau a nengu sino sols al fill vostre: segons: diu *Ysayes* parlant en persona dl seu diuinal pare lo qual diu. ¶ *B*abo clauem domus dauid super humerum eius: et aperiet et nō erit qui claudat: claudet et non erit qui aperiat. Volent dir: com lo meu vnigenit fill sera humanat yo li dare la clau dela casa de *Dauid*: la qual portara sobre sos muscles: e obrira e no sera nengu qui puga tanquar: e si ell tanqua nengu no pora obrir.

¶ *O* ma senyora que aquesta clau me par ami significa la mort preciosa del fill de deu: Lo qual en quant deu no la pot hauer: car es impassible e immortal: per vos senyora la te hauer. car mortal e passible lo haueu a con-

cebre e parir. ¶ Sera vberta aquella real casa de *Dauid*: ço es la gloria de paradis: hon regnara lo dit Senyor fill vostre com a *Rey* pacifich e infindament misericordios: e sera cantat a gloria sua. ¶ *Rex* pacificus magnificatus est: qui aperuit credentibus regna celorum. Volent dir: gloria e magnificencia sia donada al *Rey* pacifich: qui ab la impreciabile clau dela sua mort ha vbert als crehents en ell lo regne del cel. ¶ *O* senyora sabeu quant se posara lo fill vostre aquesta clau sobre los seus muscles: en lo darzer dia dela vida sua.

Car portara la creu en que deu morir publicament sobre les sues spatles per la ciutat de *Iherusalem* mostrant que ab ella te a obrir parays.

¶ Aquesta clau senyora fins aci es stada molt auorrida e menyspreada plena de rouell de peccats. Car no ses acostumat fins ala present jornada posar en creu sino crimosos e peccadors. Ara senyora sera mudada la sort de aquesta creu: car per la preciosa mort dl senyor fill vostre qui en ella sera celebrada perdra tot rouell e sera molt bé daurada e singularmēt esmaltada de aquella sanch purissima del vostre fill. ¶ Sera per tot lo mon molt exalcada e lohada e digna de esser clau de parays: e per ella sera lome remut e saluat. ¶ E tot aço aconseguira natura humana per lo vostre consentiment no tardeu senyora. ¶ *Quia* oculi hominum in te sperant domina: vt tu des escam illorum in tempore oportuno: Car

La supplicacio de misericordia e pietat. XXXVI

los vlls de tots los homēs en vos sē
yoza miren: e speren suplicant v̄ra de
mencia: los vullau donar lo pa de vi
da: puix lo temps oportu es vengut:
que la pietat diuina ha posat esta fa
bena tota en poder vostre. **E** vol sa
magestat que aquest pa qui te a far
tar la fam insaciabile dls homēs vos
sola lo hajau a pastar dins lo vostre i
signe ventre. **C**ar de vostra merce es
dit per Salamo. **¶** Facta est quasi
navis de longe portans panem. **E**o
lēt dir que sou feta aricom a nau por
tant de molt luy lo pa als famejats
Car del cel lo fareu deuallar inuisib
le e immortal: e pastat per vos visible
e palpable e mortal als homēs lo co
municareu. **E** yo senyora lo coure en
aquella fornal dela creu ab lo ardent
foch meu: perque sia pus dolç e pus
saboros: e conuidare als homens q̄
vinguē en menges e tastē la suauitat
de aquest pa de vida: e dire a ells.

¶ Accipite et manducate hic est pa
nis de celo descendens: si quis ex ip̄o
manducauerit nō morietur in eternū
Dient los ab gran plaer que prēguē
e menges de aquest pa celestial q̄ es
vianda dels benauenturats: e nengu
que de ell menjara dignamēt: no mo
ra eternalmēt. **¶** **D** senyora ab quāt
plaer fare yo aquesta cena o conuit a
tota natura hūana. **A**des ja sab vo
stra senyoria que sēs vos no puch fer
res: vos ma senyora sou la que haueu
a rebre lo tresor e a ps comunicarleu
ami: e vol despendre largamēt ab fer
uor de amor. **S**ia d̄ vostra merce no
tardeu de pendre ço que ab tanta li
beralitat vos es offert. **E** apres que

la sancta donzella caritat nomenada
hague de tot son poder inflamada la
senyora en la amor de natura huma
na suplicant sa merce que cōsentis p̄
la salut e reparo d̄ aquella: torna a be
sar les mans de sa senyoria donant fi
en son parlar: e apartas per fer loch a
les altres nobles donzelles que voliē
sa merce de aço mateix suplicar.

Capitol. XXVI. com les magnanimes senyores misericordia e pietat su plicarē la senyora prestas consentiment per amor de natura humana.

Ecnint les dos amables
germanes qui separar nos
podē les quals son nome
nades misericordia e pie
tat: e les dos ensemps prostrades als
peus dela senyora besant aquells ab
p̄funda humilitat e dreçant se abduy
parla misericordia e dix. **D** ma sen
yora e no sab vostra merce que apres
d̄ aquella cayguda dolorosa de Adā
trobant se lançat de parays en ira de
son creador: perseguit p̄ totes les cre
atures: fora dl tot perit: si ma germa
na pietat e yo nol haguessem empa
rat: e ab la sperança mia passa tota la
dolorosa vida sua: e mori ab aquesta
sperança. **E** en los lins hō ara es ja
c iiii

La inductio q̄ feu sperança a nostre dona. XXXVII

nits he mester senyora:perque pugadestribuir sens cessar: Los quals enlo mon nos troben:del cel han a deualar obriu senyora la vostra boca: e sera vbert lo cel. Aparellau les entrameses vostres: e rebreu lo fill de deu. Car aquest es lo tresor que yo cerque e demane del començament del monença: e no he trobat james quil maja donat:perque ara supliq̄ vostra merce quel prengau ell me doneu. Car yo senyora tinch a distribuir aq̄st fill vostre: e dire a vostra altesa com la sanc̄ sua dare tota per la redempcio de natura humana. La anima sua fare partir d̄l cors per mort e trametre la als lins per deliurar los catius q̄ aqui son. Lo seu cors glorios e imort al apres la sua mort fare que reste en lo mon sacramentalment en refectio e vianda deles animes deuotes perq̄ rebent a ell e sentint la dolçor sua hajen molta rahõ de dir. ¶ Vere tu es dilectus meus electus ex milibus: in quo complacuit anime mee habitare omnibus diebus vite sue. Volēt dir: verdaderamēt senyor vos sou lo meu amat elegit entre mil ço es entre tots los creats: en lo qual se adelitara la anima mia tots los dies d̄la vida sua. Los merits infinits de aquest senyor fill vostre dare als freturosos: e axi enriquire los pobres: fartare los famejants: a tots dare vianda: nengu que ami reclame nos partira sēs gracia: puix lo tresor es habundos: e lo certa q̄ p̄ molt que done nunca minuara. ¶ Senyora y aqui tal riqueza spera: tota tarda li es pena: sia de v̄ra merce desempachau la resposta: car la de

mencia diuina es presta de contentar mon desig donāt se als homēs: vnit se ab la sua natura si vostra senyoria cōsent:perque yo per ells sia coneguda lohada e magnificada. Perque la mia germana pietat e yo suplicā v̄ra senyoria dient. ¶ Aperiantur nobis ianue sempiternae: vt enarremus in eternum mirabilia tua. Volent dir q̄ sia de vostra merce obrir a nosaltres la porta dela vostra deliberada volēt e rebrem aquell qui es deu eternal: p̄ que recomptem eternalment les miravelles e gracies vostres.

Capitol XXVII. cō la noble e gentil donzella sperança: indubi la senyora al consentiment.

GAcabāt misericordia e pietat de animar la senyora al consentiment sobreuigue altra donzella sperança nomenada e dir. Senyora y tan largament he yo sostenguts los homēs ab paraules: e ara que som ales obres vostra senyoria se dete: yo senyora so del tot perduda si vostra merce mes tarda a consentir: car ja defalla forza humana de tant sperar: ajudau los senyora no pereixquē al port. Car a vostra senyoria criden dient. ¶ Spes nostra tu es. Car la speransa dels naneçants per la mortal vida vos sou: mostrau los senyora aquella claredat diuina qui en vos se vol humanar. Aparellau li la vestidura

c v

La inductio q̄ feu sperança a nostre dona.

puir de carn se vol arzerar: no tardeu senyora: car aço es lo que spera e desija natura humana ¶ **D** senyora quāt sera de aci auant la dita natura inclinada a amar lo creador seu: e a sperar en la clemencia sua contēplant la grā bonea e larguea d'la majestat diuina: e pora dir. ¶ **D** diuini amoris imēsitās: diuine pietatis superhabundātia: diuine affluentia largitatis: q̄ singularis et admirāda liberalitas. vbi donator venit in donū et est idem penitus cum datore. Volent dir: **D** diuina amor y quant sou imensa e incōprehensibile: o inestimable pietat d'la habundosa larguea e liberalitat diuina. Quant es singular e admirable a questa liberal clemencia hon lo donador ve ab lo do: e dona si mateix ab la cosa donada. ¶ **D** q̄ larga et prodigā largitas tāto plenius adimpleta: quāto copiosius est effusa. **D** senyora y quant es larga y habundosa aq̄sta largitat diuina: **E** tant resta pus plena: quant pus copiosament se dona. **E** tot aquest be infinit vol la potēcia diuina: sia tātcat e clos dins lo vostre ventre: segons diu lo ecclesiastic. ¶ **D**eus in terram respexit: et impleuit illam bonis suis. Volent dir: que la grā clemencia de nostre senyor deu ha mirat la terra sancta del vostre virginal ventre: e delibera vimplir aquella de: s scus diuinals bens: e donar se a vos en fill: e que vostra merce lo comuniqua a natura humana. ¶ **E** perço scyora nous marauelleu si los homens criden sens cessar e sius son tant importuns: car cinch milia anys ha que speren lo que ara los haucu a

donar: e tāt cō mes se acostia lo tēps: mes pena los es lo sperar. **E** perço han recorregut a totes nosaltres donzelles dela cort de vostra alteza q̄ continuamente supliquen vostra excellēt senyoria desempache aquesta façena en que sta tota la salut sua. **E** de aço senyora importunen specialmēt ami perque he agut gran familiaritat ab Adam e ab tots sos fills: els he molt ajudat en totes les dolors sues: promerent los la venguda de aquest senyor que dins vostra merce se vol aposentar: sia de vostra senyoria no li negueu la posada. **E** car en tot lo vniuersal mon noy ha loch digne: ni ala majestat accepte aposar sino sols lo vře ventre: donau loy senyora sens tardar: ajudau per merce aquesta gent: q̄ tot son be de vos spera. ¶ **Q**uia magna est clemētia et benignitas tua domina: et nūq̄ deseris sperantes in te. **E** car gran es la clemencia e benignitat vostra senyora excellent: e nunca falliu ni lexau als sperants en vos. **E** aço sols senyora souste natura humana la sperança ferma que te en vostra merce. **E** continuamente criden a vostra alteza tots los fills de Adam dient. ¶ **I**nueniant peccatores gratiā apud deum per te inuentricem gratie et salutis. Volēt dir: o senyora a vos suplicam: troben los peccadors gracia dauāt nostre senyor deu per lo mi ja vostre: qui sou inuentora de gracia tan alta: pla qual tots los reclamāts a vostra merce a conseguirem salut. ¶ **D** senyora placia' hoir aquestos clams: socorreu als qui ab tanta dolor ajuda a vostra merce demanen.

La supplicacio de fe.

XXXVIII

Car lōga sperāça parenta es d' mort
E dit aço aquella gentil donzella spe
rāça bela la ma ala senyora despedit
se de sa merçe: per fer loç a sa jerma
na fe: qui ab gran feruor venia a sup
plicar la sēyora prestament cōsentis.

Capitol. XXVIII. com la
excellent e inclita donze
lla fe: supplica la senyora
li plagues dir de boca lo
que en lo cor fermament
creya.

Enint aquella excellēt dō
zella fe nomenada fica lo
genoll dauant la sua seny
ora: e dix. **D** ma senyora
yo so molt certa que vostra merçe ha
cregut tot lo quel angel ha dit a vo
stra senyoria de part d'la magestat di
uina. **E** de v'ra senyoria se pot molt
be dir. **¶** Beata que credidisti quoni
am pfitentur in te: q̄ dicta sunt tibi a
domino. **V**olent dir: que benauētu
rada sou vos senyora que haueu cre
gut: car en vos seran perfetament cō
plides totes les coses que son dites
de part de nostre senyor deu. **¶** **E** p
go clement senyora puij fermament
creheu mostrau foranament la crehē
ga vostra: responeu senyora al missat
ger: car si la fe de Abraā fon lohada:
molt mes o sera la de vostra merçe.
¶ **Q**uia qualis fueris in factis talis
comprobaris in verbis. **C**ar tal com
sou en obres virtuosas tal sereu troba
da en paraules; **¶** No teniau senyora

lo parlar: car gran es lo be que d' par
lar de vostra senyoria se spera. **¶** **D**
q̄ sanctum ē os vnde semper celestia
erumpunt eloquia. **D** senyora e quāt
es sancta la boca d'la qual tostemps
ixen paraules celestials. **E** d'la vostra
senyora no solamēt exiran paraules
celestials: ans ab vostre dolç parlar
fareu obrir lo cel: e deuallara lo fill d'
deu: no tardeu senyora per merçe vn
parlar tan meritori. **C**ar en la boca
vostra es huy la salut de natura hūa
na. **E** per lo parlar de vostra senyo
ria hā haueu perfectio totes les scrip
tures e prophecies: senyora puij les
creu e sabeu lo seny de aquelles: dau
manera sien prestament complides:
car la fe no ha sa pfectio fins se seguei
ren les obres. **¶** **D** senyora de quāt
vos restara obligada natura huma
na: que per lo mijsa vostre haja tot lo
que li es promes d'la redempcio sua:
be poran dir a vostra senyoria los ho
mens remuts. **¶** **Q**uid retribuam i
menso beneficio tuo: transcendit om
nem affectum dulcedo tue benignita
tis: vincit omnem retributionem ma
gnitudo tui beneficij. **V**olent dir: **D**
senyora y qui pora retribuir a vostra
merçe tantes gracies e labors cō vo
stra senyoria mereix per la granea d'ls
beneficis vostres: tota amor e caritat
trespassa la affectio e obres dela v'ra
dolçor e benignitat: que als homēs
haueu mostrada reconciliant los ab
lo seu creador: no basta retribucio nē
guna ala singularitat e granea del vo
stre benefici. **¶** **E** de aquest misteri sen
yora dela sancta incarnacio del fill de
deu exira la vera deuocio de les gents

La supplicatio de fe.

e seran moguts e inflamats los homens amar e servir aquell senyor qui tant los ha amats. Car veuran e conixeran son rey e senyor vestit dela sua natura e p esta causa esser los homes tant exalçats: que los angels que fins aci los hauien menyspreat tenint los per indignes dela sua companyia: ara ab gran plaer sa germanaran ab los dits homens: e diran a ells. ¶ Jam non estis hospites et aduene sed estis ciues sanctorum et domestici dei.

¶ Volent dir: o vosaltres fills de Adã nous tingau ja per estranys dela ciutat nostra de parays: ans siau certs q sou ciutadans e cõpanyons dls sãctes e molt familiars d nostre senyor deu: qui es rey e senyor nostre e vostre. E los homes molt alegres de hauer cobrat la amistat angelica dirã. ¶ Sed quia nos cognouimus reges nostrũ: et cognouerunt angeli ciues suos.

¶ Volent dir: perço com nosaltres hauem conegut nostre rey e senyor: hã conegut a nosaltres los angels p ciutadans e germans seus. ¶ Senyora no tardeu de recebir aquest rey de vida per quel pugau manifestar als seus vassals qui ab tan gran desig lo speren. ¶ Senyora excellent q vos sou aquell stel clar qui haueu a manifestar lo diuinal sol: del qual es dit.

¶ Cum ortus fuerit sol de celo videbitis regem regum. Car en aqll pũct senyora: que lo fill de deu qui es ver dader sol deuallara del cel: e en lo vře ventre sera fet home: a tot lo mon sera manifestat e mostrat lo Rey dels reys: e coneixeran les gents esser complit tot lo que los profetes han scrit:

e diran. ¶ Sicut audiuius sic vidimus. ¶ Volent dir tot lo que hauent hoit als pares nřes e fins aci hauent sperat e cregut tot ho veueni cõplit en esta sancta incarnacio. ¶ Senyora clement y nols tardeu tan gran benefici: confermau los homes en la crehẽça de aquest singular misteri. Car vostra merce es la lâterna hon se esto jara aquesta diuinal lũ. E de vostra senyoria lan apendre les creatures lues: preniu excellentissima senyora lo dit lum e comunicaulo largamẽt als homes. Car yo faç certa a vřa merce que lo senyor no spera sino vostra resposta: sia de vostra senyoria donar lay prest. ¶ E la sãcta e constant dõzella se acabant son raõonament ab molta reuerencia besa la ma dela senyora partint se de aqui per ser loch a la que venia.

Capitol. XXIX. cõ la noble e inuencible paciẽcia suplica la Senyora volgues acceptar la honoz de esser mare de deu: E no tembre les grans dolors que p aço hauia de sentir.

G Venint aquella noble dõzella e molt reposada per la sua auançada edat ab ligaca e vestioura molt honesta: La qual hauia nom sancta paciencia: e feta gran reuerencia ala senyora dix a la altesa: ¶ Ma senyora y q

La supplicacio de paciència.

XXXIX

es aço que tant tarda vostra merce d' cloure aquesta fahena: si per ventura redupla v'ra senyoria les dolors gráf e infinides que lo fill que te a cõcebre ha a passar e vostra altefa en s'eps ab ell. ¶ **D** senyora serenissima per merce nous escapen passions in tribulacions que vous do la fe de no partir me james de vostra senyoria en totes les dites dolors: e cõ mes penes passareu: yo mes vos abraçare. **A**ceptau la mia senyora les honors ab les dolors: car en aquesta vida ab tot sia au molt exalçada e digna mare d' deu nomenada: tambe s'eyora sereu molt dolorada: e la paciència vostra sera admirable e regla de vida als eideuenidors servents de deu. ¶ **D** senyora: q' p' vos sere yo estimada entre les g'ets car sabent que lo s'eyor fill vostre e vostra senyoria me haucu aguda tan familiar e accepta en tota la vida v'ra: no sera nengu qu' g'ose fer mala cara ne lançar de sa casa: vist que lo fill de deu e la mare sua man aposentada e tenguda en sa companyia tan largament. ¶ **D** senyora que vos sou aqu'lla muntanya ferma e habundosa de tot be en la q' lo s'eyor nostre vol habitar e reposar: seg'os diu **D**avid mostrant vostra senyoria ales gents diēt ¶ **N**ons in quo beneplacitus ē deo habitare in eo. **V**olent dir. veu açi la singular muntanya açi ferma per paciència que per nenguna natura d' tribulacions no sera moguda: aqu' sta ha elegida lo s'eyor per habitacio sua. ¶ **S**pes sanctorum et turris fortitudinis eorum: tu non confundis: s' te expectantibus gratiam infundis:

non cecitas: sed illuminas. **D** senyora que en totes coses pendran de vostra merce lum los elets: car vos sou la s'p'ança dels sancts e la torre d' la sua fortalea. **V**os senyora no permeteu q' nengu sia confus ans als sperants en vos donau gracia e misericordia: no ençegau nengu senyora clement: ans certament illuminau los cechs. ¶ **A**xi senyora preparau vos ab animo val'et a entrar en la mar d' dolors perque la paciència vostra sia vista y coneguda per tots los nauegants de aquesta mortal vida: e sapien la riq'a que per ella se ateny. **C**ar ja sab v'ra senyoria que yo en les tribulaciõs so molt coneguda: e perço es dit. ¶ **I**n fornace tribulationis patientia ereretur: fortitudo roboratur: constantia solidatur. **C**ar en la fornal de les tribulacions yo senyora vixch: e aqui es lo exercici meu: e la fortalea de les persones virtuosas de aqui pren forga e virtut: e la vera constancia e fermetat p' les dites tribulacions es refirmada. ¶ **E** perço senyora vol la clemencia diuina que de aquestes tribulaciõs e dolors vostra merce ne se ta mes que nenguna altra dona: perque ab les vostres dolors sien conuidats a amar ami tots los dolorats e posats en angustia. ¶ **V**os senyora haueu a esser confort e remey a tots los tribulats: acceptau senyora lo fill queus es offert: car dela impreciable sanch sua sa de fer lo restaurat a guarir natura humana: e altra medecina nenguna no y es bastant. ¶ **E** p'ço supliquen e criden a vostra merce tots los homens: nols vullau tardar pus

La supplicatio de fortalea.

aquesta singular medecina: en la qual
sta tota la salut sua: e dien a vostra al
tesa ab multissima deuocio. ¶ Exau
dí gemitus suspirantium ad te: et ne
spnas vota inuocantium nomen tuū.
¶ Volent dir senyora: que sia de vostra
merce hoir los gemechs e sospirs de
aquells qui la ajuda vostra demanē.
e que no vullau menysprear les supli
cations de aquells qui posats en tan
ta angustia inuocuen lo nom de v̄ra
senyoria: dient. ¶ Curramus ergo
carissimi ad nobilem et dulcissimam
virginem mariam: salutemus eam:
vt in sue dulcedinis gremio quiesca
mus. Car ab gran confiança se cōui
den los vns als altres de anar e reco
rrer a vostra senyoria: e dien. Corre
gam jermans ala noble e dulcissima
verge Maria salutem la ab gran re
uerencia perque meritem reposar en
la dolçor dela sua falda. car aqui te a
rebze lo tresor de nostra redempcio.
¶ La senyora hajau pietat de aq̄sta
fatigada gēt: fartau la sua insaciabile
fam: la qual sens les penes: e dolors
del fill vostre fartar nos pot. E ha
uent axi supplicada la sēyora la nob
le paciēcia besa la ma asā senyoria de
spedint se de sa merce e leuāt se crida
a sa germana fortalea q̄ v̄gues prest
p suplicar la senyora e inflammarla vu
lla consentir en aquesta tan dificulto
sa obra la qual vingue molt prest.

Capitol. xxx. com la in
signe fortalea anima la
sanctissima verge: a con

sentir en aquesta tā alta
e difficil obra.

¶ Genollāt se la sancta for
talea ab gran esforç dir a
la excellēt senyora. ¶ Reyn
na clement nostre sēyor
deu vos ha creat axi animosa e valēt
que vol les grās coses e difficils se ha
jen afer per vostres mans. ¶ La sen
yora q̄ la major e pus singular obra e
de major admiracio que nostre sēyor
james baja fet es aquesta: que la ma
gestat se vulla fer home. E aquesta a
vos sola la remet volent ques baja d̄
fer ab consentiment e beneplacit v̄re.
¶ Executaula sēyora ab animo ieruēt:
preste vostra merce lo desijat consen
timent: recort se vostra senyoria dels
grans bens que de aquesta excellent
obra san asequir. ¶ La Reyna insigna
e si aquella valent e virtuosa viuda ju
dich es tant lohada e magnificada p̄
hauer leuat lo cap a holofernes: e de
liurada la ciutat d̄ op̄ssio d̄ enemichs
quant mes o sereu vos senyora excel
lentat: que huy ab dolçor dela vostra
paraula deliurareu de mort e de cap
tiuitat tota natura h̄iana: e dar los
eu sēyor e capita qui posara la vida
generalment per tots. Aterzareu e de
stroyreu lo diable qui es rey de super
bia leuant li tota la sua tyrannica sen
yoria. ¶ La senyora ab quant de pla
er dignament sera de vostra merce cā
tat per tots los homēs remuts: e dit
¶ Quia fecisti viriliter et confortatū
est cor tuum: ideo et manus domini
confortauit te et eris benedicta i cter.

La supplicacio de prudencia.

XXXX

num. Volent dir: o senyora excellēt lo vostre animos cor es stat ari cōfortat: e esforçat que haueu feta obra tā alta que enteniment no basta a compeñdre la: ço es vnir deu ab natura humana: e perço senyora la ma de nre senyor vos confortara: e exalçara sup çhoros angelorum: e sereu beneyta e ternalment. ¶ **D** senyora que lo vostre virtuos auí Rey dauid contemplant e desijant aquesta jornada en la qual haueu a mostrar la vostra virtuosā e singular fortalea: e animositat parlant ab vostra senyoria: diu vos. ¶ **E**go autem cantabo fortitudines tuam et exultabo mane misericordiā tuam. Volent dir: **D** filla mia e senyora yo cantare em alegrare dīa grā fortalea vostra: car ab ma robusta e ferma nos haueu deliurat de lacu miserie et deluto fecis: ço es del lach miserable de infern: e del fāch de nostres peccats: e miseries. **E** perço en aqll desijat dia que sereu constituyda mare de deu saltara lo meu sperit en seps ab tots los fills de Adam confiāt ab gran goig e seguretat en les misericordies vostres: puiç sereu destribuydorā dels dons e gracies diuinals. **D** senyora no spereu hora ni punct: car temps es que contenteu atots los q̄ supliquen: e ami senyora q̄ no cessare de cridar fins hajau consentit: diēt a vostra senyoria. ¶ **V**ide domina mea quoniam tribuloz: in manu tua domina salus et vita cōsistunt. **A**dirau senyora mia quant so a tribulada per desig de socoreer a natura humana que veig tā turmētada e no puch fer res sens vostra merçe: car en ma

de vostra senyoria sta la salut e vida de aquesta miserable gent. **A**judau los senyora e traeu los de pena: caramēt vos ne soplich la mia senyora: befant peus: e mans de vostra alteza.

Capitol. XXXI. cō la gentil donzella prudēcia. supplica la senyora prestamēt consentis: e deliuras natura humana.

Geuant se fortalea de dauant la senyora: molt prestamēt se agenolla als peus de la senyoria vna altra donzella molt loçana vestida molt apūt prudencia nomenada: e prenint les mans de la alteza befant aqlls moltes vegades ab amor no recomptable diu li. ¶ **V**go prudētissima quo progederis. Volent dir. o verge prudentissima hon caminen los vostres pensaments: perque retardau aqsta resposta: car ja haueu prou pēsāt e examinat aquesta fahena: nous detiga la simplicitat dela coloma: Car la prudencia dela serpent es necessaria: segons consell dīa sauiesa diuina qui diu. ¶ **E**stote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. Volent dir: que aquells que volen anar p la via dreta deuē hauer en seps sancta prudencia e sancta simplicitat. **E** com vostra senyoria de totes les virtuts sia copiosament seruida: e si la sancta benignitat e simplicitat vos fan pēsāt no esser digna de esser mare de

La supplicacio de Virginitat.

deu: yous vull supplicar que penseu.
¶ Quia obedire oportet deo i omnibus. Car necessari es hobeir a deu en totes coses. E puiç vostra senyoria es largament informada que aq̄sta es la volūtat e ordinacio d̄ nostre senyor deu que vos siau mare sua: acceptau ho senyora no tardeu. ¶ Ponas ergo te in dei voluntate et relinq̄ sibi omnia. Posau vos senyora tota en la volūtat e ordinacio de nostre seyor deu: e remeteu a ell tot lo restant.
¶ Aparellau vos prudent senyora a pendre aq̄sta prelacio singular q̄ lo et̄nal pare vol a vostra merce acomanar ço es que hajau cura d̄ la persona del seu fill. Collocaulo senyora dins les entrameses vostres: e yo sere ab vos en totes les necessitats dela seruitut sua a tot prouehirem ab temps: no passara res impensat. Car tātost com lo haureu concebut yo senyora? ajudare a filar e texir los bolquerets: e aparellar totes les coses necessaries ala persona sua. ¶ Cō lo haureu parit nom partire d̄ vostra senyoria nit ni dia: O senyora ab quanta sollicitut lo seruireu aquell fill d̄ deu e vostre en tota la vida sua: be poza esser dit de vostra senyoria. ¶ O felix et vere felix qui prudens inuenitur. Volēt dir que benauenturada sou vos senyora e certament digna de tota labor: car prudentissima sou trobada en la seruitut del vostre fill deu e senyor. ¶ O senyora prudent no tardeu en lo q̄ fer se re: hajau pietat d̄ natura humana: puiç a vostra merce se es comanada: senyora sou general de tots: dau los lo queus demanē. Car continuamēt

criden dient a vostra altesa. ¶ Misere rere pia miserere nobis fiat misericordia tua magna nobiscum: quia in te maria speramus et confidim⁹ vt nos defendas in eternum. Volent dir: o piadosa senyora mirau la nostra miseria hajau merce de nosaltres sia festa la misericordia vostra grā a nosaltres: ço es quens doneu lo be infinit queus demanam: e de acous supplicam: car en vos Maria senyora speram e confiam quens deffendreu: e ajudareu eternalment. O senyora piadosa puiç podeu ajudar a aq̄sta gent nols façau mes cridar: obriu a ells les entrameses dela vostra pietat: e acceptau lo fill d̄ deu: que aço es lo que ells demanen e desijen. car altri sino ell no pot fartar ni contentar la volētat humana: sia de vostra merce fartar aquesta insaciable fam. E acabāt prudēcia la supplicacio sua besa la mala senyora e despedis de ella.

Capitol. xxxii. com la excellent donzella virginitat feu gracies ala senyora dela amor q̄ li mostraua: supplicant sa merce consentis sens temor de perdre la companyia sua.

Venit altra dōzella molt jove vestida tota de blāch virginitat nomenada: la qual ab molt alegre cara

La supplicacio de virginitat

XLI

befa la ma dela senyora: **S**ient. **D** ma senyora y grans merces a vostra real senyoria dela gran amor y fauor quem haueu mostrada: Car essent certificada per lo missatger dela magestat diuina: que haueu a esser mare de deu: protestas que no deliberaueu per res perdre lamistat e compaynia mia: ni yo ma Senyora que no vull perdre la vostra: ans vos supplich que consentau sens nengun dubte: donant a vostra merce la fe de james partirme de vostra senyoria. ni ans del part: ni en lo part: ni apres lo part: ans vol nostre senyor deu fer aquesta nouella marauella per amor vostra: que verge e mare siau enseps: co que ans de vostra merce no es stat ne sera james apres. **V**irgo dulcis speciosa adeo patre sponsa electa: adeo verbo mater preelecta: a spiritu sancto protecta. **D** senyora dulcissima e singularment bella grans e incomprehensibles son les dignitats vostres. Car deu lo pare vos ha elegit per sposa: lo fill vos ha triada per mare: lo sperit sanct vol esser protector e guardador dela vostra purissima virginitat. **T**u es enim vas auri solidum omni lapide pretioso ornatum: in quo rex angelorum placidum inuenit umbraculum et reclinatorium amorosum. **D** ma senyora que vos sou vn verell dor macis y la vostra puritat ornat y embellit de tota natura de pedres precioses: co es de totes les virtuts: Les quals embellexen singularment la vostra

virginitat. e en vos senyora lo Rey dels angels vol pendre posada e cubert. **E** lo vostre virginal ventre ha elet per lit d'repos a ell molt amoros e plaent. **D** senyora excellēt que lo fill d' deu delibera esser malalt per amor de natura humana: segons diu ysayes parlant en persona de tots los fills de Adam: dient. **V**ere lagores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit: cuius liuore sanati sumus. **V**olent dir verdaderament aquest senyor clement e piados ses mes en lo lit per mostrarse malalt: prenint en sa diuinal persona totes nostres infirmitats e dolors: perco que per les nafres sues sia guarits. **D** senyora y ab quat repos stara lo fill vostre en lo dit lit gitat e tancat per spay de nou mesos continuus sens mostrarse al mo. **E** pasat lo dit temps exint de aqui sens rompre la cortina virginal: La falda vostra li sera strado: e cadira e lit de repos: aqui senyora se nodzira e criara: e tot lo seu repos en la present vida sera ab vostra merce. **V**eritat es senyora: que ala mort mudara de lit: car la darzera dormicio sua no fa en la falda vostra: ans en vna aspra e dura e molt estreta creu: en la qual ab infinides dolors finara la vida sua. **E** de aqui mort deuallat retornara en son propri lit: co es en la vostra falda: mostrant que vostra senyoria ha de esser la distribuydora e dispensera dels infinits merits dela sua gloriosa passio. **E** perco senyora tots

f j

La supplicacio de deuocio.

los peccadors genolls ficats supliquen vostra altesa dient. **Q**uod mater orphanorum: consolatio afflictorum: pietatis latitudo: peccatores teroganus audi nos. **V**olent dir. **Q**uod mare e senyora dels orfens: consolacio dls affligits: pietat sens terme: a vostra merce senyora reclamam no saltres peccadors placiaus hoir nos: e darnos lo queus demanam: ço es que consentau senyora: car en la paraula vostra sta tota la salut humana. **Q**uod senyora que aquesta gent sabent que vostra senyoria me dona molt credit: han me pregada impotunament: acabe esta fahena ab vostra merce: puij yo no pert res: ans reste glorioza: que lo fill de deu se encarne en dona verge: e de aquella naixca leixant la ab entrega puritat. **P**er queus supplich senyora nouf detingau mes: a consolau aquesta gent: preniu lo fill de deu: car lo seu pare lous tramet. **Q**uia tu es sancte trinitatis nobile tricluium: pretiosumq; tabernaculum tante magestati amabile et gratiosum. **C**ar vos in signa senyora sou lestrado real e molt noble: hon la sancta trinitat vol mostrar la gloria sua: volent que siau tabernacle amable e molt gracios dela inmensa magestat sua. dau li entrada senyora francament. **C**ar yo sere la portera del vostre castell. **E**t dominus solus transibit per eam et clausa crit in eternum. **E** guardare tan diligentment la porta: que sols lo senyor fill de deu passara per a

quellate restara tancada e cloza: axi com se sta eternalment. **A**xi la mia senyora sens nenguna temoz podeu consentir: car yo so e sere ab vostra merce tostemps. **E** acabant virginitat les sues dolces rahons besa la ma ala senyora e feu loch ala que venia.

Capitol. XXXIII. com la feruentissima donzella deuocio: iflama molt la Senyora al consentiment: per rembre la miserable captiuitat de natura humana.

Eficant lo genoll altra feruentissima donzella: q venia molt apuct: vestida de Carmesi mostrant lo seu inflammat desig: tenia los cabells molt rossos e steios per les espatles significant les sues areglades intencions: Lo nom dela dita donzella era deuocio. **L**a qual prenint les mans dela senyora e besant aquelles ab multissima dolzor dix a la seyoza. **T**u es qui extraxisti me de ventre: spes mea ab vberibus matris mee: in te proiecta sum ex utero. **V**olent dir. **Q**uod serenissima senyora e mare mia: be sab vna merce: que

La supplicacio de deuocio.

XLI

aptes de aquell doloros decayment
dels primers pares: per la ceguedat
dels homens yo fuy pduda morta e so
terrada en la pfuditat d'la terra: Vos
la mia senyora sou aquella que haueu
tret del ventre dela dita terra. ¶ E
perço senyora puch dir que vos sou
la sperança e vida mia: car de mame
lla io venguda en vostre poder: e no
he coneguda altra mare ne nodriza
sino vostra senyoria. Car del ventre
dela mia mare Eua treta: he donat
en vostres mans: car la dita eua ans
quien hagues coneguda me perde
per lo peccat. ¶ E vos senyora per
los merits e gracia vostra me haueu
cobrada en molt pus singular grau:
e de vostra merce james me so parti
da. ¶ En lo temple ab vostra alteza
me lo criada e nodrida: vous fiu vo
rar virginitat desijosa de molt aco
star vos adeu: tostems vos he acō
panyada denit e de dia: per vostra sen
yoria man conegut les donzelles del
temple: seguint los exemples dela fer
uor vostra. ¶ Yo ma senyora segons
vostra merce sab: so aquell foc que
mana nostre senyor deu que creme
tostems en lo seu altar dient.
¶ Ignis autem in altari meo sem
per ardebit: quem nutriet sacerdos.
Lo qual foc te a esser nodrit e con
seruat per lo sacerdot. ¶ Aquest sa
cerdot senyora sera lo fill de deu: del
qual diu David. ¶ Tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem mel
chisedech. ¶ Senyora que vostra
merce li ha a fer la veitidura sacerdo
tal: de les vostres purissimes sanchs

perque puga offerir lo sacrifici agra
dable per la salut humana. Car lo
dit fill de deu es tot foc diuinal: e ab
la calor sua tinch yo a esser inflama
da y conseruada. La lenya ab ques
nodrira aquest foc seran les obres
humils e de excessiua caritat que lo
senyor fill de deu fara ab la humani
tat: que de vostra senyoria pendra:
ab la qual se mostrara als homens:
e conuersara ab ells ab molta fami
liaritat: inflamant los amar ami:
fent los auozrir tota natura de delit
temporal per sentir la dolzor mia.
¶ Senyora que yo no puch per ne
guna altra via esser coneguda ni esti
mada per los homens sino per lo mi
ja del Senyor fill vostre. ¶ Accep
tau lo senyora: mostrau a natura hu
mana aquesta antozcha glorioza: fe
ta de aquella purissima e molt blan
cha cera: co es dela vostra mundissi
ma carn: ab aquella excellentissima
metra: co es la anima sagrada: qui
nouament sera creada vos consen
tint: e infusa dins aquell petit cors:
e vnida ab la persona diuina: qui es
lo foc antich: que no ha comenca
ment ni fi. ¶ Senyora que aquesta
es la lum tan desijada que ha de illu
minar lo vniuersal mo: car de aquest
senyor fill de deu e vostre sera dit.
¶ Erat lux vera que illuminat om
nem hominem venientem in hunc
mundum. ¶ Car ell sols es la vera
e clara lum. que foscura no pot pen
dre: e de la magestat pendran lum to
tes les creatures. ¶ Senyora que
aquesta clara e lum
f j

La supplicacio de humilitat.

per vos la te hauer natura humana: No sens molta raho crida e demana ajuda a vostra senyoria trobant se exellada dela terra propria: e posada en tan cruel bandeig. ¶ In loco horroris et vaste solitudinis.

Car ja sab vostra senyoria: que per lo peccat es lome lançat en aquesta terra miserable: qui son feta sols per habitacio de les besties. Perque sia de vostra merce dar fi en aquest doloros exili. Car de vostra altesa han hauer lo guiatge per a tornar en la terra propia de parays. ¶ Et gaudentes reuerterentur ad propria: qui flētes venerant ad patriam alienam.

Perque ab goig e alegria peruinguē ala desijada patria sua los desolats fills de Adam: que ab tanta dolor e plors son venguts en la terra estranya. ¶ Los quals suppliquen vostra senyoria dient. ¶ Illumina splendore tuo cecitatem nostram: sis nobis solatium in tribulatione: captiuus liberationem impetrare digneris.

Volent dir. O senyora sia illuminada la ceguedat nostra per la resplandor que de vos speram: ço es lo fill vostre: siau nos senyora confort e solaç en les tribulacions nostres: vullau senyora excellent impetrar libertat e franquea a nosaltres catius: qui a vostra merce reclamam. ¶ O senyora piadosa hoydes estes clamors no vullau mes deteniruos: consentiu yous ne supplique: coneguē les gēts que yo he tant ab vostra merce: que tot lo queus sera demanat per lo mi ja meu obtendran. ¶ Et donant fi

en son parlar la excellent donzella de uocio besa la ma de la altesa tornant a recomanar a sa merce la miserable natura humana.

Capitol. XXXIII. com la cortesa e fauorida donzella humilitat supplica la Senyora: li plagues consentir e acceptar tan alta dignitat.

Eson aqui molt prest vna altra fauorida donzella humilitat nomada: e acostant se ala senyora ab molta familiaritat besant la ma de la senyoria dix li. ¶ O domina mea scio quia semper me audis. Volent dir. O senyora mia yo so certa que vos tostemps me hoyu e creheu los consells meus. Perço senyora vull dir e supplicar a vostra senyoria: no vulla mes tardar ne pensar en esta fahena: sino sols pendre e acceptar la dignitat: que la magestat diuinaus vol donar: car delibera siau mare de deu e Reyna de parays. ¶ Be so certa senyora que la humilissima pēsa vostra se altera de pujar en tan gran e inestimable grau. ¶ Senyora no tenau res: cōsetiu p̄stamēt: car yo james me partire de vostra senyoria: e fare tal cōpāvia a v̄ra merce: q̄ nostre seyo: se delitara cōtinuamēt

La supplicacio de hoberdencia.

XLIII

en la profundissima humiliacio vostra: entant que vostra alteza mateixa dira ¶ Quia respexit hūilitatē ācille sue: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. ¶ Volent dir. Car perço com lo senyor ha mirat la humilitat dela sua seruenta: sere yo dita beneyta per totes les generacions. ¶ Senyora sens nombre seran les excellencies que a conseguireu per lo gran amor que m teniu Yo senyora quim trobe axi ligada e vnida ab la voluntat e pensaments vostres: que no basta nenguna cosa creada a separar la liga vostra e mia. Yo senyora so la scala per hon vostra merce es pujada a meritar esser mare de deu. E totes les persones que per amor mia se baixen son perdu exalçades. ¶ E com vostra senyoria haja mes en mi que nenguna altra pura creatura haja agut james ne haura: dignament sobre totes serui exalçada: car sou vos posada sobre tan ferma pedra: que p molt que munteu en gran altea no haueu perill de caure. Car de vostra senyoria es dit. ¶ Bene fundata est domus domini supra firmam petram. Volent dir. Que vostra alteza qui sou la casa elcta per posada del fill de deu: sou axi ben fundada e fermada sobre mi: que nengun vent de superbia a les parets vostres acostar nos pora james. ¶ Axí senyora acceptau la excellencia dela dignitat maternal: car ab molta seguretat la posseyreu. car tāt com mes pujareu en graus de di-

gnitat tant serui ami pus affixa e acostada: e alla hon yo so senyora: superbia no saposenta: ans fuiç de totes les encontrades mies. Car guerra mortal y hagut entre la dita superbia e mi: del començament del monença. E nostre senyor deu ha fauorejat tostemps la mia part. E tots los que han seguit e amat superbia per la potencia diuina son stats atterrats e confusos. E los amichs meus per la sua clemencia molt exalçats e dignificats: segons vostra senyoria ha lest en les histories antigues.

¶ Quia superbia nabugodonosor i bestiam muntauit: sed humilitas ioseph principem israel constituit: Car la superbia de Nabugodonosor lo feu tornar bestia: mes la humilitat d Joseph lo constitui princep de israel E arimateix. ¶ Superbia pharaone summersit: sed hūilitas Moyse exaltauit. ¶ Car superbia feu perir pharaho en la mar roja: e sola humilitat exalça e prospera a Moyse.

¶ Infinitis son senyora los exemples que de aços porien donar: per que puch dir ab veritat. ¶ Qui me inuenerit: inueniet vitam: et hauriet salutem a domino. Car certament senyora qui ami trobara em haura en deuocio: pora dir que ha trobat vida ala sua anima: e ha poat la salut dela profunda font dela gracia diuina. ¶ Per que vos la mia senyora: hauent en mi tan plena Senyoria: no deueu duptrar: que la gloria vostra sia vista e coneguda per tot lo

f iij

Lo consentiment de nostra senyora.

mon. Car tots los queus preycaran e confessarā mare de deu: tambes diran de vostra senyoria. ¶ **B**enedicta tu virga iesse sub limis: q̄a p̄pter humilitatem tuam vsqz ad sedentem in throno dilatasti. Volent dir: **D**e beneyta sou vos senyora verga de jesse molt alta: car per la vostra profundissima humilitat vos sou tāt estesa e dilatada que fins ala magestat diuina siēt enlo tro e cadira sua sou plegada e de aqui lo fill de deu feu deuallar. ¶ **D**e senyora puij tātā potencia es donada per excellencia dela humilitat vostra sia d̄ vostra merce executar la. ¶ **L**uceat lux vestra coras hominibus. **M**ostres senyora la lum dela vostra potencia: e clareje en presència de tots los homens: perque ab gran admiració loben e glorifiquen lo pare eternal: qui tant vos ha dignificada e exalçada per la singular humilitat vostra. ¶ **D**e senyora insignia placia a vostra senyoria conuidar prestament lo fill de deu que vinga ala posada vostra. Car yo se certament que la magestat no spera sino q̄l crideu. ¶ **D**e senyora y quant es excellēt e singular la casa vostra: que lo rey e senyoz del cel desija retraures en la humil sala del vostre glorios ventre: e aq̄ pēdre conuit molt amoros: nol detigau senyora que ja es venguda la hora p̄ la sauiesa diuina ordenada: enla qual se deu celebrar aquest misteri: segons scriu Salamo dient. ¶ **S**um mediū silentium tenerent omnia: et nox in suo cursu medium iter perageret: omnipotens sermo tuus domine a rega

libus sedibus venit. Car lo dit Salamo vhent aquesta jornada en sperit: alegrant se molt dix: dreçant son parlar al pare eternal. **D**e senyoz clement com totes les coses del mon reposaran e callaran en gran silenci: e la nit acabara son curs e sera peruenguda ala mijania sua: ço es a les dotze hores la paraula omnipotent qui es lo fill vostre deuallara d̄ la real cadira d̄ la magestat vostra: **E** restant ab vos equal enclouras d̄is les entramenes de vna gloriosa verge. ¶ **D**e ma senyora que vos sou aquesta verge: e non spercu altra: car vos sou la per deuant amada e desijada: no p̄regau l̄ senyora tant carrech de fer sperar aquest senyoz: que ab desige molt plaer sta escoltant quant hoyra la vostra graciosa paraula. ¶ **J**a se yora stā molt prop de tocar les dotze hores metas vostra merce a punct. **O**bruiu les entramenes vostres: car molt es prop lo rey de gloria: qui dins elles vol pēdre carn humana.

**Capitol. xxxv. com
ans que la sancta donze
lla bumilitat se despedis
dela senyora fon aqui la
inclita germana sua obe
diencia: qui en presència
de aquella suplica la sen
yora li plagues obeyr a
la volūtat de nostre sen**

La supplicacio de hoberdencia.

XLIII

yor deu: e tornar respo-
sta al missatger.

Estant axi raxonant se la
sancta dōzella hūilitat ab
la sua senyora sobreuēgue
altra donzella de singular
reuerēcia hoberdiēcia nomenada. **E**
dir ala dita hūilitat. **E**turau germa-
na: car dauant vos vull parlar ab no-
stra senyora: e nōs partirem les dos
de sa alteza fins haja contentat lo no-
stre desig. **E** agenollant se hoberdi-
encia dauant la senyora com a molt
priuada e amada per sa senyoria: e fa-
uorida singularment entre totes les
donzelles dela cort de sa alteza: acos-
tas molt a sa merce: e mirarla ab hu-
na cara tota alegre e molt plaēt: e ab
vn amoros atreuiment prenque sa sē-
yoria per la ma dient. **C**onsurge
cōsurge iduere vestimētis glorie tue:
quia ecce jaz venit plenitudo tēporis:
in quo misit deus filium suum in ter-
ris. **V**olent dir. **L**euau leuau senyo-
ra vestiu vos les excellents robes de
humilitat ab les q̄ls vos acostumau
de arrear en les grās solemnitats vo-
stres: en les quals vestidures sta bro-
dada e deuifada tota la gloria v̄ra.
Ab aquesta vestidura vos contēpla-
ua **D**auid mirāt vostra alteza en spe-
rit: e perço dir. **A**stitit regina a dex-
tris tuis in vestitu de aurato circun-
data varietate. **V**olent dir. o senyor
e com sta glorioza aquesta reyna per
vostra magestat elegida en mare del
vnigenit fill v̄re: ab la vestidura dau-

rada de aquell tan singular or de pro-
funda humilitat: embellida e circuy-
da d̄ totes les virtuts. **A**questa ro-
ba senyora es molt propia per ala p̄-
sent jornada. car sia certa vostra mer-
ce: que ja es venguda la plenitut del
temps tant desijat: en lo qual lo pare
eternal nostre sēyor deu dellibera tra-
metre lo fill seu en la terra: dau li posa-
da senyora: no stigau en cortesies: car
en vostra sēyoria sola se vol fiar: e me-
tres en mans de vostra merce: e q̄ per
vostra alteza lo hajen a veure e cone-
xer los homens: e pendre de ell vida
e salut. **A**ceptau lo senyora alegra-
ment obeint prestament ala volūtat
de nostre senyor deu. **C**ar aquesta se-
ra la pus alta e pus meritoria hober-
diencia que vostra sēyoria james ha-
ja fet: e mereixereu per ella totes les
dignitats e excellēcies que apres vos
seguiran: les quals son inrecomptab-
les. **E** nosaltres totes les donzelles
dela cort de vostra senyoria alegres e
joyoses dela exaltacio vostra hauem
largament supplicat vostra alteza ca-
scuna per si de aquest consentiment: e
ara totes ensemps demanam a v̄ra
senyoria aquesta merce: que placia a
vostra alteza tornar resposta al excel-
lent missatger: que altra cosa no spa-
sino hoir lo consentiment de v̄ra glo-
riosa boca. **E** la senyora escoltant
ab molt plaer les rasons dela sua a-
mada donzella hoberdiencia: a franq̄
li la cara mostrant que deliberaua cō-
tentar a ella e a totes les altres donze-
lles: e posar en obra lo que elles rāt d̄
lijauen e demanauen.

f iiii

Lo consentiment de nostra senyora.

Capitol. xxxvi. com la senyora ajudada per les virtuts prudentissima / ment respongue al missatger: e tantost cōcebe lo fill de deu: e l'angel se despedi de sa alteza

Euāt se la senyora d'pe' prengueren la per lo braç hōbediència e hūmilitat: e sa merce tota recolzada sobre elles fica los genolls en terra: plegant les mās alçant los vlls al cel ab lo sperit tot eleuat: stigue axi tota composta e recollegida dins si matei ra: mostrant que ab gran maturitat procebia en aquell diuinal mīsteri. E mirant la Gabriel axi aparellada ab goig infinit se prengue a cantar en sēmps ab totes les donzelles d'la senyora diēt. **E**cce aduenit dominator dominus et regnum in manu ei' et potestas et imperiū. Volent dir: Alegres lo cel e la terra e totes les coses creades: car veus que ja ve lo senyoz dels senyozs portant lo regne en la ma sua: e la potestat d' imperi. **E** acabada la dita canço ab gran melodia: stant gabriel e les donzelles agenollats e molt atents mirant la faç d' la excellētissima senyora. E la senyoria sua obri aquella prudentissima boca sua plena de singular dolçor: e dreçant son parlar al missatger d' nostre senyoz deu: dix ab grandissima deuo

cio e reuerēcia. **E**cce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuū. Volent dir. O angel glorios veus agi la seruenta hūmil del senyoz e creadoz meu: sia fet en mi lo que p' vostra paraula maueu recitat de part de sa magestat: yo li offir lo cor e lo cors e la anima e tot quant en mi es ala hōbediència e voluntat sua. **E** dites aquestes paraules la sēyora sēti dins si lo fill de deu format hōme p'fet: en quantitat molt chiqua: e coneixēt sa senyoria q' ja era mare verdadera de vn fill tan excellent hague goig infinit. E baixant los vlls mira lo seu p'pri ventre adorāt aquell com atabernacle diuinal. **E** gabriel els altres angels qui ab ell cren coneixēt ja la senyora esser prenyada e lo fill de deu vestit de carn humana dins les sues entrameses tancat: prostrats en terra adorarē sa magestat diēt. **G**loria laus et honor tibi sit rex regum et domine dominūtiū: q' pacem inf' angelos et homines firmasti et stabilisti. Volent dir. Gloria e lahor sens fi sia donada a vos sēyoz: Rey d'ls reys e senyoz dels senyozs: car vos ara haueu stablida e fermada pau entre angels e hōmens. E finida sa adoracio gabriel ab gran alegria besa la ma a la senyora com a reyna de parays diēt a sa senyoria. **R**eclinatorium aureum: tu regis glorie thalamus: tu paradisi ianua: tu angelorum dña: tu refugium p'ctoris tu es mater saluatoris. Volent dir. o senyora que vos sou lo glorios llit d'aurat e molt resplandēt hon lo fill de deu reposa: e vos senyora excellent sou lo thalem singular d' l'

La relacio del embarador.

XLV

rey de gloria: vos sou senyora la fortissima porta de parays: car per vos e p lo fruyt del vostre ventre sera vberta als homens la dita porta: vos humilissima senyora sou feta huy senyora dels angels: e refugi molt segur d tots los peccadors: car trobau vos mare del saluador e redempzor d humana natura. ¶ Apres dix lo dit gabriel yo senyora me vull despedir de vostra merce e tornar ala magestat del pare eternal quim ha trames ala alta senyoria vostra: tornare senyora molt alegre de hauer tan be desempachada la mia legacio e missatgeria: e vostra senyoria restara molt ben acompnyada del clement fill de deu e vostre. ¶ E besant gabriel la ma ala atesa parti de aqui molt prest deixant sa merce molt joyosa e alegre de son preyat acompnyada de ses donzelles.

Capitol. XXXVII. com lo missatger feu relacio de sa embarada a deu lo pare: e sa magestat mana cridar la pau de natura huana: e fer singulars festes en lo cel. E la senyora denucia les dites festes alas sues amades donzelles.

ssent lo missatger junt en lo cel ixque lo a recibir lo gran princep Adiquel ab tot lo exercit angelical: e a

companyaren lo ab triumpho e gloria: portant lo dauant la presencia de la diuina magestat. E aqui feta adoracio deguda a sa infinida clemencia: gabriel en presencia de tots los angels torna resposta al pare eternal de tot lo que tractat e menejat hauia ab la sua gloriosa sposa: la qual restaua ja prennyada del fill seu. ¶ E nostre senyor molt content del finament de aquest matrimoni mana sa magestat fossen fetes festes singulars en tota la cort del cel. E que cridassen la pau general esser fermada entre sa clemencia e natura humana. E los angels molt alegres de aço comencaren a cantar ab gran melodia. ¶ *Ventur celi et exultet terra: quia hodie de celo pax vera descendit. Volent dir. Alegres lo cel et haja goig infinit la terra e los habitadors de aquella: car huy es deuallada dl cel la verdadera pau per los homens tant desijada.* ¶ E aquestes festes ques feyen en lo cel seria la senyora dins lo seu sperit sact en lo seu retret hon lauia leixada gabriel lo gran missatger. E volent comunicar sa senyoria la alegria e plaer seu ab les sues amades donzelles: crida les a totes diert a elles ab ifinit goig. *Donzelles mies bona noua.* ¶ *Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Car siau certes que aquell senyor que ha creada reposa dins lo meu ventre.* E de aço se fan ara gras festes en lo cel: e yo les vull fer aci ab vosaltres. Car ja sabeu quant vos he amades: e tostemps tengudes en la companyia mia. ¶ Veritat es que per la gra pobrea dela terra: yo nous he po

f v

Lo rasonamēt de nostra sc̄yora ab les dōzelles.

gudes collocar en matremoni fins a vuy: car noy hauiā res sufficient en lo mon per a vosaltres. Ara mes filles vos vull pendre p nores: e dignamēt collocar: car delibere que les set principals hajau per marit e senyor aq̄st emperador celestial: que huy ses fet fill meu. E sera verificada la prophecia de ysayas que diu. ¶ *Ap̄chēdēt septem mulieres virū vnū in die illa.* Volent dir. que en aquesta jo: nada gloriōsa que deu ses fet home set dones pendran vn marit: e sereu vosaltres: quius ajustareu huy ab aquest senyor inseparablemēt. Car si au certes que per moltes tribulacions e angusties que lo meu fill e senyor passe en aquest mon: per la gran desconciēça dels homens: nunca p̄tira de vosaltres: ne menys vos defamara: ans poreu dir ab v̄tat. ¶ *Quod deus coniunxit: homo non separet.* Car lo matremoni que la magestat diuina ha ferat entre lo seu fill e vosaltres: p̄ furia ne crueltat de homēs no sera james separat: ans com mes sera perseguit: mes se estrēpera ab vosaltres: aquest vos glorificara eus fara estimar e nomenar en lo mon: hō no sou conegudes. A la senyoria poreu dir. ¶ *Inuocetur nomen tuum super nos: aufer opprobriū nostrū.* Volent dir. Senyor sols que lo v̄re nom sia inuocat sobre nosaltres: e si a dites sposes v̄stres t̄tost cessara en uosaltre tot opprobriū e menyspreu: car fins que v̄stra magestat nos ha fauorides: les gents fugien de nosaltres. Car donauense vergonya de esser pacients; humils; e pobres; e de se

guir les n̄res obres: en tāt q̄ no gosa uen apareixer dauant nengu. ¶ Ara senyor per som libertades e hōrades e nengu nons pot fer vergonya: ans seran confusos los q̄ ab nosaltres no faran companyia. ¶ *Les dōzelles mies totes estes rasons e moltes daltres poreu dir vosaltres trobāt vos ennobides de vn tal excellēt spos e sc̄yor.*

Cupitol. XXXVIII. com la prudentissima verge dix a les sues donzelles: en quin temps cascuna de elles faria matremoni ab lo seu diuinal fill: e deles grandissimes alegries e festes de aq̄lles

Ara filles mies vous vull manifestar com ni en quī temps sereu ab lo meu fill collocades. Car vos caritat qui sou la primera e per mi tant amada vull que façau matremoni ab ell ara stant dins lo meu ventre: e aq̄ si au molt estreta ab la amor sua: ajudant li apoztar les dolors dela redēp̄cio h̄uana: car ja les sent agudamēt. Vos ma filla lo acompanyareu en aquelles fins ala fi dela vida sua: carament lous acoman no? partixcau de ell nit ni dia. Car vos poreu be dir. ¶ *Ego p̄mogenita ante omnē creaturam.* Car vos sereu la primogenita sobre totes amada. ¶ *E la sancta*

La relació del embarador.

XLVI

donzella caritat molt contenta d'l die matremoni besa la ma ala senyora regraciant a sa senyoria com tan be la hauija collocada. **E** sa merce besa la en la boca acceptat la per filla e feu la seure molt prop de si. **E** dzeçant son parlar a l'altra dōzella: q̄ hauija nom sancta pobreia dix li. **V**eniu ma filla: q̄ yo a vos nous tinch oblidada: ans vull façau matremoni ab lo meu fill lo dia dela natiuitat sua. **E**n vostres mans lo posare exint del meu vèrre. **¶** *Quia nō erat ei locus in diuersorio.* Car en lo porçhet hon lo parzenoy haura llit ni strado per ala magestat sua: ans lo haure a posar en vn pesebre: e aqui sereu vos ab ell: el aflagareu ab la vostra dolçoz sent li pasfar alegrement aquella tãta penuria per amor vostra. **¶** **E** de aqui passejareu ab ell tota la vida sua: ses james partir lit ni taula: ab ell yreu en totes les peregrinacions sues: **E**n la mort sua li sereu tan acostada: que per mostrar quant vos ama: volra tot nuu penjar en la creu: e porã be dir los miradors. **¶** *Quomodo in vita sua dilexerunt se: ita et in morte non sunt separati.* Volent dir. **A**dirau aq̄st senyor ab la sua sposa sãcta pobreia: quãt se son amats en la vida sua que en la mort no son separats: ans lo ha acōpanyat fins al estrem: nius partireu de ell apres la mort: car en strany sepulcre lo fareu soterrar. **V**os ma filla li poreu dir. **¶** *Ego tecum sũ ubi cũq; ambulasti.* Volent dir. yo senyor meu so ab vos hon se vulla que a neu. **E** pobretat molt alegra del q̄ la senyora li hauija dit besa la ma a sa al-

tesa donant li la fe de james desemparrar lo seu fill ne a ella en la present vida: e la senyoria la besa ab molta amor com a filla molt cara. **¶** **E** girãt se sa merce a l'altra donzella dix li. **O** paciencia amada mia: vos haureu lo meu fill p̄ marit en edat molt rēdra: car sols que haja complit huyt dies dela natiuitat sua tãto st lo posare en poder vostre. **C**ar aquell dia començara a sentir les cruels dolors: que p̄ los homens te apassar prenint circūcisio: e escampara aquella impreciable sanch sua en tan tendra edat: **O** ma filla: y quant vos haura mester lo meu fill: car les dolors sues d' aq̄st dia auant tostemps creixeran e augmentaran: **E** en aquelles yo so certa no volra altra companyia sino la vostra: souint se raxonara ab vos en la plenitut de les angusties sues: eus dira. **¶** *Tu es refugium meum in tribulatione mea.* Volent dir. que vos sou lo refugi e descans en les tribulaciōs sues. **O** paciēcia filla mia y caramēt vos coman aquest vostre spos en tota la vida sua: e molt mes en la mort: car com sera en la creu clauat yo nol pore tocar: vos lo haureu a tenir en los vostres braços: e aq̄ll mirare yo el contemplare ab molta dolor e dire a vos ab infinides lagremes. **¶** *Recede michi hominem sanctum: iustum: mansuetum et pium.* Volent dir. toz nau ami mare dolorosa lo fill meu: q̄ es home sanct e sens nenguna culpa: just māsuet e piados. **¶** **E** respos paciencia ala senyora sa mare e dix. **O** ma senyora yous offir que com vos lō demanareu: yol vos tornare mes

Lo rabonamēt de nostra seyoza ab les dōzelles.

no viu. Car mort sera posat en la v̄ra falda: aquil tendreu ab molta dolor: e poreu mirar e cōptar les nafres d̄la sua persona: e yo senyoza sere aqui ab vos: aricō sere stada ab lo vostre fill: eus fare po:rar aq̄lles dolors ab tant gran modo e prudencia: que los miradors molt marauellats diran.

¶ *Quomodo amabat eam.* Volent dir. Adirau esta senyoza quant ama la sua noza que p̄ amor sua passa les dolors del seu fill ab sobirana tēprança. ¶ E h̄oint la senyoza les rabons de paciencia sa cara filla: e sabent que aris h̄auia a seguir com ella deya: no li pogue tornar paraula: ans bes̄arla lança vn gran sospir e abraçarla molt estret dix. *Ma filla que en les dolors del meu fill vos e yo tostemps se rē vnides: carament lous acoman: e paciencia bes̄ant la ma a sa senyoza dix. Senyoza deixau les ansies amics: q̄ james lo perde de vista.* ¶ E criant la senyoza l'altra donzella molt amada dix li. Veniu ma filla humiliat: car no' tinch yo en oblit: ans vos vull collocar e sposar ab lo fill meu en lo temps que començaran les persecucions sues. Car vos lo fareu fugir de herodes: e passar tantes dolors e necessitats en egipte: e tota la iuuentut sua sera de vos acompanyada: e lo restant dela vida sua nos partira d̄ vos: car singularment vos amara e p̄ ligarse ab vos es deualat del cel en la terra: car de vos es dit. ¶ *Perfecta inuenta est videns eam rex exinaniunt.* Volent dir. Que entre les altres dōzelles, mies vos sou perfectissima trobada: e mirant vos lo rey de glo-

ria es se tant bascat per amor vostra: que ic es fet home mortal e passible p̄ haure a vos per sposa: e nengun loch no li es plaent si a vos noy troba. ¶ E perço vull quel seguixcau en tota la vida sua: e molt mes en la mort: car a qui creixer an les p̄secucions e dolors sues e h̄aura be mester la companyia vostra. ¶ E respos humilitat dient. *Ma seyoza que ami es molta gracia que lo fill de deu e vostre sia tã cōtent dela companyia mia: yo senyoza queus do la fe de no partirme de sa senyoza en chiquea ni en granca e molt menys en la mort e ab vos senyoza aturare tant com restarcu en la p̄sent vida: E la senyoza bes̄ant la ab molt plaer: accepta la sua bona offerra: e humilitat li besa la ma prenint la per mare e senyoza.* ¶ E apres sa seyoza dix a vna altra donzella. *Pe nitencia sabeu vos quant fareu matrimoni ab lo meu fill en lo trētē any dela edat sua: e sereu per ell tant amada que dela companyia mia se apartara p̄ seguir a vos: En lo desert lo tēdreu quaranta dies e quaranta nits sols de vos acompanyat: en tota la vida sua james vos deitara: ans volra que tots los amichs seus façen gran festa de vos. E los peccadors que no li vinguen dauant sens vos: e a tots los queus hauran en sa companyia dara quiatge molt segur: car de vos ma filla es dit. ¶ Non inuenitur p̄pitiatio sine illa: per illā peccata purgantur: et per illam fit vera remissio de peccatis.* Volēt dir. que sens vos l'ome peccador no trobara merce: car per vos son los peccats purgats: e p̄

2a relació del embarador.

XLVII

la intercessió vostra es feta vera remissió de peccats. ¶ Magnificèntia tua predicatur in seculum. Car la magnificència vostra sera preycada per tot lo vniuersal mon: Axi ma filla puij sou tan potènt eus trobau amada muller del fill de deu: e per ell tāt estimada: com an vos los peccadors quels siau aduocada: E penitencia besant la ma dela senyora dix a sa alteza. En hobeir vostra senyoria es tot mon de sig: e so presta d'ajudar als peccadors si ells se volran amparar de mi: E la senyora contenta de sa resposta besant la com a cara filla feu la seure prop d' si. ¶ E crida altra donzella pietat nome nada e dix li. Veniu ença ma filla car vull queus dispongau a esser muller del meu fill: en lo temps que sa clemència se manifestara al mon: e començara a pycar: Vos ma filla lo mourcu tostemp a compassio de natura humana en tant que per informar e instruir los homens en la ley euangelica li fareu passar infinits treballs e fatigues: anant e acaminant de nit e de dia per contentar a vos quius veura molt ansiola dels miserables: Vos ma filla li fareu guarir los malalts: que a sa magestat se presentaran: ferliu resucitar los morts: e comportar ab molta dolçor los peccadors: e tirarlos a venia. ¶ Sit eloquium tuū dulce coram eo. Car lo vostre parlar sera tan dolç e tan plaent al fill meu: que res que vos denianeu nous sera negat. Les entranyes del meu fill seran axi atendrides per la amor vostra: que en les persecucions sues e cōgoixes a ell donades: tot simateix da

ra per amor de vos en deliuracio d'ls peccadors: E pietat hoint aço fon molt alegre e dix. O ma senyora y besab vostra merce: que tostemp lo desig meu es ences en ajudar als peccadors e miserables: perque reste molt obligada a vostra senyoria: com me vol collocar en temps que poze largament complir lo desig meu: e de aço senyora besc la ma a vostra alteza per mi e per tots los peccadors dels quals so aduocada. E la senyora besant la dix li. Axi es lo meu plaer ma filla: q penseu tostemp en ajudar e abraçar als miserables: e perço sercu singularment amada per lo meu fill e per mi. ¶ E siet se pietat ab les germanes la senyora crida la amada donzella misericordia dient a ella. ¶ O ma filla no siau descontenta com delibere collocar primer vostres germanes que a vos: car faç bo p q so certa tenui l'animo tan generos que en lo temps d' la pobrea e de les persecucions d' l meu fill: vos stariu molt enyorada no podent manifestar la magnificència vostra tan largament cō volrieu. ¶ E perço vull detenir lo matrimoni v're ab lo fill meu fins en aquell dia que finara la penosa vida sua: e siura en aquella ricosa taula de cambi ço es la sancta creu en la qual estendra la sua moneda impreciable en tanta habundancia: que per terra ni haura grā copia: e sera calcigada p los seus enemichs: per mostrar ab quanta liberalitat e plaer la donara a sos amichs aquell magnanim senyor: qui axi la leixa calcigar a sos enemichs: Aquell dia fareu vos tan grans e tan asenyalades

Lo rasonamēt de nostra seyoza ab les dōzelles.

obres per la habūdosa riquesa dīl spos vostre a vos comunicada: que conei xeran les gentes que a vos se endreça lo parlar de salamo que diu. ¶ **C**onsumatus in breui expleuit tēpora mīra. Car en poch temps fareu sabena infinida: e per molt temps desijada: E perço es dit als homens viuint en aquest mon. ¶ **N**on enim curandus ē q̄ diu uiuatur: sed q̄ bene uiuatur. Car nengu no deu estimar ni pensar quant durara la vida sua: mas solament com sera despesa. E perço ma filla haucu vos molta raço d'alegrar vos: car en aquell sols dia de les vres noces desempaçareu e acabareu totes les ardues sabenes dela redempcio humana: e fareu dir al vostre spos ab gran crit. ¶ **C**onsumatum est. Volent dir. e manifestar als homēs que tot lo que vos haucu demanat e volgut ha complit e acabat per amor vostra: fent vos destribuidora dīs se) merits: ab los quals vos ma filla fareu aquell dia lo general pagamēt de la redempcio humana. Afrançareu los catius fills de Adam: darlos cu seguretad de hauer parays: si anarbi volran: alegrāt se de aquells infinits merits dels quals vos sereu partidora: Car tota la riquesa dīl spos vostre sera posada en vostres mans la qual es tanta q̄ estimar nos pot. ¶ **Q**uia hic est naturalis dei filius et a patre deo genitus ab eterno: hic est temporaliter factus homo: in quo omnes thesauri paterni sunt diuine scientie et sapientie abscondite copiose. Car aq̄st senyor es natural fill de deu eternalment engendrat per lo omnipotēt pa

re seu: e aquest mateix tempo: al mēt ses fet home: en lo qual reposen tots los tresors del seu pare: ço es diuinal sciencia: e sauisa amagada e apartada dela concixença dels homens en gran copia e infinida habundancia. ¶ **O** ma filla: que com mes despendreu dīs tresors seus: pus richa restareu Vos li fareu en aquell dia donar molt francament vn do lo major q̄ d' manar se pot: car dara paradys a vn ladre pobrellet que li demanara merce. ¶ **E** per mostrar pus largamēt quant vos vol cōtentar donāt se tot als peccadors: obrira lo seu costat mostrant als homens lo cor e les entranyes: trahent de aqui dos rius: lo hu d'aygua en lauamēt dīs peccats: e laltre de sanch en remissio de les culpes. ¶ **G**ratiam infundit: perdita bona restituit etiam cum usura. Car continuament la clemencia sua per amor vostra dara e infundira grā als homens: e los bens per ells perduts restituirā ab continuat milloramēt. ¶ **A** tots los qui ab vos se afferzarā haura merce: dela sola bona volūtat dels peccadors sera content: sino han temps de fer les obres bones que desijen: segōs es scrit. ¶ **S**i desit facultas: non queritur nisi voluntas. Car si defall la facultat d' be obrar: no vol sino la volūtat: aq̄stes gracies e moltes daltres hauran los peccadors p' intercessio vostra: E finida la pegrinacio del vostre spos ensemps ab ell puareu al cel: car la terra no es loch disposat ala dolça qualitat vostra. ¶ **Q**uia in terra non est requies: sed labor et dolor et afflictio spiritus.

La relació del embarador.

XLVIII

Car en la terra no y ha repos neingú: ans infinits treballs e dolors e molta afflictio de sperit: e perço lo aturat repos vostre sera en lo cel e no en la terra: e de aquí cōtinuamēt trametreu dons e gracies als homens habitats en la terra: **E** misericordia molt alegre respos ala senyora e mare sua dient. **D** excellent reyna e senyora yo no heraho de esser descontenta: ans molt mes que cōtenta: car vostra senyoria spera la collocacio mia en tēps ami tan plaent: que la tarda es ami augmēt de gloria: puix vēdre en tēps habundos e poze fartar e contentar atots los q̄ demanarā la ajuda mia. Yo ma senyora sere ab lo fill vostre e de vos nom partire en lo cel: o en la terra hon seuulla que siau los dos tot tēps vos seguire: e dire a vos la mia senyora continuament. **M**agnifica nomen tuum multiplicacione gratiarum: et ne sinaa seruos tuos periculis subiacere. **V**olent dir. **S**enyora magnificau e exalçau lo vostre glorios nom donāt multiplicacio d'gracies per mans mies: Car yo senyora nunquā cansare de anar alla hon vostra merce me trametra: puix vaja ab les mans plenes: **E** perço supplique vostra senyoria: no vulla pmetre los seruents vostres cayguen en los pills mundanals: mane vostra altefa sien prest socorreguts en les necessitats siues: nom planga vostra merce: car yo so molt prompta atot treball que p' ajudarlos haja de sostenir: **E** la senyora molt contenta deles paraules d'la cara filla besala ab molta amor e feu

la seure al seu costat. **E** cridāt la senyoria totes les altres donzelles q̄ restauen dix los. **M**des filles siau molt alegres d'la collocacio de vostres majors jermanes que en temps ab elles sereu acullides e amades en la cort d' meu fill. **Q**uia in domo eius mansiones multe sunt. Car en la real casa de sa altefa y ha tantes posades e officis que totes podeu esser molt ben aposentades e dignament collocades: e p' sa magestat amades com a filles e germanes. **E** hoit ago totes les virtuoses donzelles ab gran goig be faren la ma ala senyora e leuarenie a ballar festejant sa senyoria e lo seu prēyat. **T**unc psallat fides: spes tripudiat: exultat caritas: deuotio plaudent: iubilat puritas: et sinceritas iocūdentur. Car lauors la sancta se trobāt se molt feruent alça la sua veu e canta e loha lo senyor e la sua noua venguda. La sperança saltaua per sobres de gran goig. Alegres infinidament la sãcta caritat. La deuocio inflama da comença a tocar palmes. La sancta puritat feya grandissimes festes. **H**ague goig singular la veradãra sinceritat. **E** axi totes ballant cantaren ab gran armonia dient. **C**antate domine nostre canticum nouum laudius in congregatione iustorum: **L**etetur celi de gloria eius in sule maris et totus orbis. **V**olent dir. **C**antau totes les coses creades ala senyora nostra cançõs nouelles: resone la lahor de sa senyoria en la congregacio dels justs: e les jlles dela mar e tota la terra: car per lo fruyt del seu vêtre tots

Les joyes q̄ foren presentades a nostra senyora.

som reparats. ¶ **E** acabat lo ballar vengueren les dites donzelles ab grā reuerencia dauant la senyora: e ficant lo genoll en terra adoraren lo seu glorios ventre: dient a sa senyoria. **D**e excellent senyora que ara queus trobau mare de deu poden los miserables recórrer a vostra merce: dient ab gran cōfiança. **C**o glorioza spes nostra tuo filio nos comenda: tu nos sibi presenta: quia ī te dulcis **M**aria speramus vt nos deffendas in eternis. **V**olent dir. **D**e glorioza speranza nostra comanau nos senyora al vostre excellēt fill: quens quart ens defena: presentau nos senyora ala clemencia sua: feu quēs accepte ala seruitut sua: car en vos dolça sēyora **M**aria speram: quēs defendreu d̄ tot perill eternalment.

Capitol. XXXIX. com la magestat del eternal pare mana a sanct **Miquel visitas la senyora sposa sua: e li portas dignes joyes. **E** que tots los ciutadans del seu realme a nassē aprestar homenatge a aquella.**

Acabades les festes e alegries que enlo cel foren celebrades de: aquest grā misteri: **L**a magestat de nre senyor deu mana cridar lo seu visrey sanct **M**iquel e dix li. **A**nau visrey vi

sitau la sposa mia e portauli joyes dignes al stat seu: e ordenau los ciutadans del regne meu: que vagen ordonadament a ferli reuerencia: e prestar li homenatge com a reyna e senyora de tots. ¶ **E** apres dels dits ciutadans fareu que **A**dam e tots los que ab ell son en los lims prengué forma de cors huma segons enlo mon com viuien solien hauer: e vagen a fer reuerencia e a befar la ma ala dita sposa mia: per lo mijsa dela qual han atesa reparacio e salut a tota la generacio sua. ¶ **E** sanct miquel hobeit prestament lo manamēt de sa magestat feu desempachar les dites joyes e ab grā multitud d'angels ben acompanyat e molt apunt deualla de les altes del cel: e vench ala cambreta dela senyora verge qui staua sola ab ses donzelles. **E** entrant dintre la dita cambra mostrant se ala senyoria en forma humana sanct miquel e tots los que ab ell eren: primerament adorarē ab grandissima reuerencia la magestat diuina cosa dins aquell sagrat vètre: e apres acostant se ala senyora per befar la ma ala sēyoria: e sa altesa leuas de peus per recibir honradament lo visrey: lo qual ficant lo genoll en terra dix a sa senyoria. ¶ **D**e excellent senyora sia de vostra merce volerse tornar a seure: car tots los que som aq̄ venim p̄ seruir e reuerir vostra alta sēyoria: e visitar aquella de part del pare eternal: quius ha elegida per sposa e mare del seu fill: e diu a vostra senyoria. ¶ **T**ibi dabo clauēs regni celoz. **E** car dellibera sa majestat a comanar

La relacio del embarador.

XXXXIX.

a vostra alteſa les claus de paradís: e q̄ maneu obrir a qui plaent vos ſia: **E** tramet a vostra ſenyozi a aqueſtes joyes p̄ que arreada ab elles ſe moſtre e reſplandeixca en vostra merce la gloria ſua: qui tan dignaus ha elegida.

Capitol. XL. com foren preſentats ala mare de deu. **v.** maços de perles per ſant **Al**iquel ſignificat. **v.** graus de puritat.

A costant ſe hū angel ab vna ſingular capça doz p̄ excellencia obrada: e ficant lo genoll dauant la ſeyora poſa la dita capça en maſ del viſrey: **L**o q̄l obrintla dix: **P**urissima ſeyora ve? açi cinch maços de ples orientals blanquiſſimes e molt ſingulars: q̄ la mageſtat diuina tramet a vostra ſeyoria: ſignificant en vostra merce cinch gra? d̄ puritat en los q̄ls excelliu e paſſau a tota creatura: **C**ar la puritat de vostra mūdissima penſa ha clarejat e clareja cōtinuamēt: q̄ foſcura nēguna en ella james ſera trobada **E** p̄ ço dignamēt de vostra merce es dir. **T**u es lucerna vere lucis tu exemplar ois artis. **C**ar vos ſeyora ſou la lum vera: q̄ reſplandiu p̄ puritat: e ſou exēplar d̄ tota art a vēcre virtuoſamēt totes les rēptaciōs a aq̄llo q̄ a vostra merce ſe comanarā: **P**oſſeiu ſeyora tanta mū-

dicia en la vostra ſanctissima aia: q̄ eſtimar ni raſonar nos pot: car d̄ vostra ſeyoria es aptat e molt luyat tota naſa de peccat original: venial: e mortal: e nengūa ſpecia de aq̄llo a vostra merce james ſe es acostat: **P**er q̄ dignamēt dela dita aia vostra mūdissima es dir. **Q̄** pulcra ē aia tua ſanctissima: paradus oīus delitiarū. **V**olēt dir. **D**cō es bella e pura la vostra ſanctissima aia ſenyoza excellent: car ella es certamēt padis d̄ delits: en laq̄l ſe delita e pren cōtinuat deport la mageſtat diuina: **D** ſeyora q̄ la mūdicia d̄ la v̄ra virginal carn reſplandeix entre la naſa humana: **A**ricō lo caruōcle en la foica nit: **E**n vos ſeyora ſe repola n̄re ſeyor deu: los angela han ſingular leticia e goig contēplant v̄ra ſenyoza: q̄ veſtida d̄ hūana carn ſobremūtau la puritat angelica en ſingular grau: **E** p̄ ço ſera cātat de v̄ra ſeyoria p̄ totes les naciōs. **A**ngelozus agmina tranſcēdit ex mūdicia. **D** ſenyoza quāt ſon e ſerā les obres v̄res fundades en puritat: exēple e doctrina ſou e ſereu d̄ totes los vergēs: qui a v̄ra merce ſeguirā errar no pora: **E**n admiracio ſou donadad̄ totes les gēts: **D** purissima ſenyoza benauençats ſerā los q̄ de cor vos amarā: e p̄ amor de v̄ra ſenyoza ſeruaran virginitat d̄ penſa e d̄ obres ſeguir la regla v̄ra: **A**q̄ſts certamēt haurā v̄ra merce p̄ capitana e maſtreſſa ſentint de v̄ra alteſa grās fauors e amors: e porā be dir. **I**n caritate p̄petua dilexiſti nos: q̄bus

Lo lo visrey fact miql presenta ala senyora vna camisa

sempiternas delicias prepassi. Volent dir. **D** senyora y bens haueu a mat ab infinida amor e caritat pre parant e mostrat a nosaltres la via dilitosa p anar als goigs d paraís seguit lo anyell sens macula fill vostre: e a vos senyora mare sua: q de puritat sou lo exēplar e la guia: **E** aq cantarē hun cant de tant dolça melodia: q sols lo entēdzem los q sō de v̄ra virginal cōfraria: **D** magnifica sēyora y quāt gloriosamēt haueu mostrat la puritat v̄ra en les prudētissimes paraules v̄res: **E** car james no es exida pauladla v̄r boca q no mostre e denūcie la puritat intrinseca d̄l vostre mūdissim cor: **E** p̄ço les dites paules d̄ v̄ra senyoria han tāt plagut a n̄re senyor deu q ell mateix vos diu. **U**ox tua plena suauitate melliflua: descēdere me fecit i valles miserie. Volent dir: **D** verge purissima la dolzor d̄ la v̄ra virginal veu plena de suauitat molt d̄litable ma fer duallar p amor v̄ra en la vall de miseria hon vos posau: **A**xi senyora puij tã singular sou en totes los gra^o de puritat dignamēt vos son donades les dites ples: **E** la sēyora accepta les ab molta estima p amor d̄ aqll senyor q les y trametia: **E** a comana les ala sua amada cãbrera: q hauia nom sancta humilitat: car aqsta tenia carrech d̄ guardar les joyes d̄ la senyoria.

Capitol. XLI. com lo visrey fact Adiquel presenta ala senyora buna sin

gular camisa: ço es visceral pietat ab guarnimēt de perseuerāça.

Euenint hun altre Angel ab vna capça guarnida d̄ d̄bre de singular olor e bellea: e ficāt lo genoll dauāt la senyora posa la capça en mans d̄l visrey: **L**o q̄l obrint la p̄senta la a la senyoria dient: **E**lemēt senyora ve^o aci vna camisa molt special q̄ tramet a v̄ra merce nostre senyor deu omnipotēt. **L**a q̄l es tota d̄ leida singular: guarnida d̄ marauello sa obra dor: **P**er la dita camisa senyora es entesa la v̄ra visceral pietat q̄ es natural e molt p̄pinqua: **L**o guarnimēt q̄ p̄ excellēcia la embelleix: es la p̄seuerāça cōtinua d̄ v̄res caritatives obres: **E** sobre aqsta camisa se posarā molt be totes les altres robes: **A**qsta camisa sēyora en bellira tāt la v̄ra p̄sona: q los seruidors de v̄ra senyoria contēplāt vostra alteza axi arreada d̄ tal camisa diran. **H**onorate reginā plenaz oīuz gr̄az: et contēplamini cū reuerētia sanctissimū vultū suuz. Volēt dir: **H**onrau totes les gentes aqsta senyora reyna plena d̄ tota gr̄a e cōtemplau ab reuerēcia la sua sanctissima e piadosa cara: **E** la sēyoria acceptant la camisa a ella trametia per n̄re senyor deu a comanala ala sua fiada cambzera.

Capitol. XLII. com fou presentada ala senyora bu

Lo sãct miql p̄senta ala s̄yora hū m̄ato de brocat. L.

ma humana gonella de carmesi. significãt feruēt caritat brodada y enbel·lida de honestat e paciēcia.

A Costantse altre Angel ab hū baçi doz molt singular: e prenint lo sanct Adiquel presental ala senyora ab grã reuerēcia diēt: molt alta senyora aq̄sta gonella tramet la magestat diuina a v̄ra senyoria: La qual es de hū excellēt carmesi significant la ardēt caritat vostra: es senyora tota brodada e sembrada de liris e de brots de agn^o cast^o marauellosamēt obrats: mostrant q̄ la caritat de v̄ra merce es per excellēcia embellida de exēples d̄ honestat e puritat: La cortapisa dela dita gonella senyora es de oz tirat excellentmēt obrat ab singulars esmalts: en la q̄l se mostra la v̄ra inuēcible paciēcia: En los esmalts de aq̄lla son pintades totes les dolors de v̄ra senyoria: per q̄ cascuna vegada q̄ baixareu los vlls: e veureu la dita cortapisa: hajau recozt ab quãta multitud d̄penes hajau a passar la present vida: Les q̄ls dolors v̄ra s̄yoria passara ab tã grã callamēt: q̄ solamēt les raõnareu e comunicareu ab lo amat fill v̄re: poreu dir. **Effūdīqz in p̄spectu ei⁹ lacrimas meas et dolores meus sibi exposui.** Car en la presēcia sua escāpareu moltes lagremes: e lado loz v̄ra a sa majestat sera manifesta

Ep̄nint sa s̄yoria la dita gonella ab molt plaer e comanala a vna de ses dōzelles: q̄ hauia nom sãcta forzalea: la q̄l tenia en carrech la guarda roba de sa merce.

Capitol. xliij. del singular m̄ato de brocat blau forrat de domas vert: significãt la grã misericordia sua. en la qual hanspança los peccadors p̄sentat ala senyora plo gran visrey.

E Tantost fon aq̄ hū altre angel ab hū baçi doz d̄ molt bella granea guarnit d̄ singlars esmalts en lo q̄l hauia hū m̄ato p̄ excellēcia singular: e p̄nint lo sanct Adiquel dix: **D** inclita senyora ve^o aq̄ hū m̄ato: q̄ tramet a v̄ra merce n̄re senyor deu: Lo q̄l es d̄ hū brocat blau d̄ rãta magnificēcia: q̄ james reyna ni Empadriu la portat ni portara semblãt: En lo q̄l sera mostrat que v̄ra s̄yoria es tota celestial: e la misericordia v̄ra molt habūdosa en lo cel e en la terra: Lo dit m̄ato senyora es forrat d̄ hū domas vert molt singular mostrãt la gran spança q̄ en v̄ra merce podē tenir los peccadors: **R**ecozrēt a v̄ra s̄yoria en les necessitats sues: cobrint se ab lo vostre misericordios m̄ato: diēt a vostra alteza. **Q**ues n̄ra salue. **V**olent dir: **D** s̄yora puix sou spança

Lo visrey fact miql presenta ala senyora vna camisa

nra: saluau nos e deliurau nos de tot pill: car lo vostre real manto es la nra cuberta e refugi: **D** senyora q̄ de tanta excellencia e preciositat es lo dit vre manto: q̄ no solament los peccadors ans lo fill de deu se es volgut amagar dauall aq̄ll tant cant se dins lo vostre virginal ventre: p̄ que aquil hajen atrobar molt certamet los qui cercar lo volran: e puguen dir de vostra senyoria:

Venite gentes seruite illi reuerentialiter exultates: et sanabit vos benedictus fructus ventris illius.

Volent dir: Veniu totes les gers de qualsevol condicio siau seruiu a q̄sta senyora reuerentmet e ab molta alegria: car siau certs feu sanats e guarits d̄ tota malaltia per lo beneyt fruyt del seu ventre: q̄ sta amagat sots lo seu manto: **E** vos senyora rebet los venint a vra merce ab molta amor e clemencia dir los eu.

Venite ad me omnes q̄ laboratis: et onerati estis: et ego reficiam vos. **V**olent dir: Veniu ami tots los qui treballau e sou cansats: car yo dare en refectio e descans lo fill meu molt amat: e a collir vos he a tots ab gra plaer dauall lo meu misericordios manto: **E** mirat la senyora aq̄ll excellent manto a ella offert per sanct Michael: acceptal ab gran plaer e reuerencia per amor de aq̄ll senyor qui lo y trametia: e comanal ala mateixa donzella qui tenia la guarda roba.

Capitol. XLiii. del admirable collar offert ala se

nyora: en lo qual eren engastats per perles los .lxij. anys dela sua virtuosissima vida. e p̄ diamants les .viij. beatituts: p̄ robins les .viij. obres de misericordia spirituals: e p̄ maragdes les corpals.

Apres vengue altre Angel ab huna capca redona tota de or tirat d̄ singular obra e feta gra reuerencia ala senyora: posa la dita capca en mans de sanct Michael: Lo qual obrint la presenta la asa senyora dient: Serenissima senyora a q̄st collar q̄ sta dins aquesta capca tramet la magestat d̄ nostre senyor deu a vostra altesa: Lo qual es de or molt fi: en la redonea sua es mostrada la pfectio d̄ la virtuosa vida vra: q̄ sacordara molt be lo començ ab la fi: **S**exata e dos perles molt grosses e singulars son en ell engastades: Car tants sera los anys dela edat vra despesos en virtuosos obres q̄ embelira la vida vra: deixat en lo mo exepplar molt clar d̄ scissima e celestial doctna: p̄ q̄ los homens tirats p̄ vos ala conexeca diuina pugue dir. **B**ndicta sis d̄na: qz instruis seruos dei. **V**olent dir: **D** senyora benedictio e glia sia donada a vos: car instrubiu cotinamet los seruets d̄ deu p̄ los virtuosos exeples vres: mostrat los com deu e or

Lō sãct miql p̄senta ala seyoza bũ m̄ato de brocat. Li.

denar la vida sua p̄ anar a parais.

¶ En lo dit collar senyoza stan en gastats huyt diamants d̄ singular claredat: Car en v̄ra merce reluen e resplandeixen les huyt beatituts:

Car no es creatura n̄guna angeli ca ni humana a q̄ pus propriam̄et puga esser dit q̄ a vostra senyoza.

¶ Beati pauperes sp̄u. Car sou senyoza pobrissima e exemplar de vera e virtuosa pobreza: O senyoza e com largam̄et posseireu vos l'altra beatitut qui diu. **¶** Beati mi tres. Car sou la p̄ benigna e dolça q̄ en natura d̄ dones sia stada cre ada: E a v̄ra merce senyoza se endre ca molt be l'altra beatitut qui diu.

¶ Beati qui lugent. O senyoza ex cell̄et quãtes lagrimes e com meri tories haueu lançat fins a huy per la red̄ptio de natura humana: E haueu la obtenguda ab la força d̄l v̄re deuot e piados ploz: Ara senyo ra mudareu d̄ lagrimes: car lo mo do d̄la dita red̄ptio sera a v̄ra mer ce tan doloros e penos: q̄ escampa reu infnides lagrimes en tota la vi da vostra: vehent e coneixer̄ q̄ tots los deutes san a pagar ab la sanc̄b impreciable d̄l v̄re amat fill: O se yoza: q̄ de v̄ra merce se enten aq̄lla beatitut singular q̄ diu. **¶** Beati q̄ esuriūt et sitiūt iusticiã. Car vos amable senyoza sou aq̄lla q̄ mes ha ueu d̄sijar: famejar: e sedegar la ver dadera iusticia: ço es q̄ n̄re senyor deu sia amat e scruid sobiranam̄et: e q̄ los homens vixqūe iustificada m̄et en la present vida: p̄ q̄ atengūe lo repos de paradis: O senyoza q̄

propria e natural es a vos la beati tut ques seguir: la q̄l diu. **¶** Bea ti misericordes. Car la misericor dia e clemencia de v̄ra senyoza no pot esser recõptada: en nengũ cas no fallireu q̄ siau reclamada. En q̄ senyoza sino en vos es cõplida y a cabada l'altra beatitut q̄ diu. **¶** Bea ti mũdo corde. Car lo purissim coz v̄re es vera font de mũdicia: del q̄l ixen rius habũdosos de puritat sin gular: O senyoza e quãt vos es fa miliar l'altra beatitut quive apres: la q̄l diu. **¶** Beati pacifici. Car no solament sou pacifica: ans haueu tractades aq̄lles grans differ̄cics qui eren entre deu e natura huma na: e les haueu reduhides a pau: e molta concordia: O senyoza que en v̄ra merce sera complida molt largam̄et la beatitut: qui dona fi a totes les altres: la qual diu. **¶** Be ati qui persecutiões patiuntur pro pter iusticias. Car les p̄secucions e dolors del senyor fill vostre: per propries les haueu e s̄tireu d̄ells pena inestimable: comportãt la ab tanta paciencia q̄ sera cosa admira ble: E axi senyoza los dits diamãrs embelleixen lo collar vostre: En lo qual axi mateix s̄o engastats set ro bins molt ardents mostrant esser en vostra senyoza molt complida ment les set obres de misericordia spirituals: Car vos senyoza sou la benigna maestra dels ignorãts e p̄ço senyoza dien a vostra merce lo genoll p̄ terra. **¶** Esto refugiu pauperũ in tribulatiões: qz tu es ba culus cecorũ: et mater miserorũ.

Cō fact miql presenta ala senyora hū mato de brocat.

Ear vos senyora sou refugi dls pobres de saber: als quals illuminau en la tribulació e ignorancia sua: **E**ar vos piadosa senyora sou bastó dels cechs e mare dels miserables. **D** senyora que vos sereu la general consellera e guiadora d tots los errants: los quals ab molta raço poran dir a vostra senyoria. **¶** Sub tuum presidium confugimus sancta dei genitrix nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus: sed a periculis cunctis libera nos semper virgo benedicta. **V**olēt dir **S**ots la custodia e comāda vostra nos posam senyora sanctissima: q̄ deu haueu concebut e parit: no vullau mēysprear senyora les pregarries que fem a vostra merce posats en necessitat: ans vos placia senyora deliurar nos de tot perill e erroz vos qui sou verge beneyta mare d̄l nostre redemptor: **D** senyora y ab quanta dolçor corregireu los peccadors errants: mes per exemples d̄ virtuts que per aspres paraules: **E**ar ab amor e pietat tirareu les gents ala via dreta: e per ço los peccadors confiant dela gran clemencia de vostra senyoria dien. **¶** In anima contrita veniamus ad illam dicentes. **I**llumina vias et semitas nostras: vt cognoscamus: que placita sunt deo. **V**olent dir: **A**costem nos a aquesta senyora ab la anima cōtrita e lo coz humiliat diēt e suplicant a sa senyoria que vulla illuminar les vies e carreres nostres per que conegam la voluntat e plaer d̄ nostre sēyor deu e posem aq̄lla

per obra: **D** senyora y quāt haueu vos treballat en consolar los trists e desolats e sereu la vera cōsolació dels tribulats: e tots los pegrinants en en aq̄sta mortal vida poden dir a vostra senyoria. **¶** **C**ōsolare nos in terra pegrinationis nostre inueniant gratiam apud deus: qui te in suis necessitatibus inuocabūt. **V**olēt dir: **D** senyora sia d̄ vostra merce consolar nos en la terra dela pegrinació nostra: e per lo mija de vostra senyoria troben gracia dauāt deu tots aquells qui en les necessitats sues inuocaran la clemēcia vostra: **D** senyora ab quanta paciēcia e dolçor comportareu vos los incomportables: ço es perseverants en peccar: sperant los ques cōuerteq̄quen e vinguen a venia: Los quals poden dir a vostra senyoria. **¶** **D**stende nobis domina misericordiā tuaz: et cōforta nos in seruicio tuo. **V**olent dir: **S**enyora clement mostra nos la misericordia e pietat vostra: quens releue de aquesta grosseria e ceguedat que tenim: e siam confortats per la merce vostra en lo seruici vostre: **D** senyora que en lo remetre deles injurries exemplar se reu a tota creatura: car aquelles doloroses injurries fetes en la persona del fill vostre a vos tan cara quius traueffaran la anima: eus darā major pena: que si en la persona vostra les sentieu: **V**os senyora les portareu ab tanta paciēcia: que no solament als enemichs e perseguidores vostres e d̄l vostre fill perdonareu: ans pregareu per ells: els cōtracta-

Del collar presentat a nostra senyora.

Liiiij.

reu ab molta pietat: si conuertir
se volran : e poran dir coneguda
la vostra clemencia. ¶ Tu autem
domina suavis ⁊ verax es patiens
nimis et miseratione plena. Vo
lent dir: Vos senyora sou suau e
verdadera e molt pacient e plena
de misericordia: O senyora y aq
lla obra d tanta misericordia: qui
es pregar generalment per bons
e mals: qui la ha cõplida pus lar
gament que vostra sēyoria: Que
en la present vida: ne en la esdeue
nidoza no cessau ne cessareu d pre
gar nostre senyor deu per los ho
mens justs e peccadors: en tant q
tots vos tenen per general aduo
cada e dien. ¶ In periculis et re
bus dubijs inuocate eas: et in ne
cessitatibus vestris inuenietis au
xiliuz et refugium caritatis illi.
Volēt dir siau auisades rotes les
gents q aquesta senyora es lo re
fugi nostre: al qual podem recoz
rer en tots perills e casos dubto
sos: e inuocar la sēyoria en les ne
cessitats nostres: e trobarem en sa
merce sens dubte auxili e refugi p
la molta caritat sua. O senyora q
aquests robis fan lo presēt collar
de gran estima: E axi mateix per
creixer la bellea e estimacio sua sō
en ell posats set smaragdes d gra
nea e bellea molt singlar mostrāt
en v̄ra senyoria esser les set obres
d misericordia corporals en grau
molt excellent. Car la primera q
es dar a menjar als famejants vo
stra merce la ha complida abun
dosamet: car durant aqlla fam ge

neral q natura humana hauia in
corregut per lo peccat: nūqua los
homens hā trobat quils haja so
corregut d viada sufficiēt a fartar
la sua fam: fins v̄ra sēyoria es v̄e
guda: els ha comuicat lo fruyt tā
saboros del v̄re virginal v̄tre: lo
q̄l sols basta afartar e contēt̄ar lo
apetit huma: e ara poden cantar
ab grandissim goig totos los ho
mens. ¶ Panes angeloz mandu
cauit homo. Car lo pa d̄ls angels
vos laueu donat a menjar als ho
mens: d que restē molt obligats
La segona obra d misericordia q
es donar a beure als sedejats vos
senyora la haueu cõplida cauāt en
aqlla penya fortissima dela potē
cia diuina p continues oracions:
fins q haueu fet sortir aygua de
gracia afartar la set deles gentes:
E de aqsta font vos sēyora tenu
la clau: e podeu dir. ¶ Si quis sitit
veniat ad me et bibat. Volēt dir:
Tots los los q haueu fet dela grā
diuina: veniu q vous mostrare la
font abũdosa hon pozeu fartar la
v̄ra set: O senyora q la terça obra
d misericordia cõplireu vos molt
piadosamet acullit dis les entra
menes dela v̄ra clemēcia los pe
grinats p aqsta mortal vida : car
en vos trobaran posada e repos
los treballats e cāsats enlo dit ca
mi: Los q̄ls regoneixēt lo repos
e cõsolacio: q en la merce v̄ra tro
barā: dirā ab alegria no recõptab
le. ¶ Melior ē caritas tua cunctis
diuitijs: et grā tua sup auruz ⁊ la
pidez p̄tiosuz. Volēt dir: O sēyo
g iij

Del collar presentat a nostra senyora.

ra q̄ molt millor es la dolçor e alegria: que trobam en la caritat vostra: que quantes riqueses posseir poriem: e la gracia vostra estimã molt mes: que or ni pedres precioses: **D**senyora la quarta obra de misericordia qui la ha complida axi pferamēt com vostra senyoria **E**ar despullat Adam e tots los seus fills dela vestidura de innocencia e de tots altres bens: quilf ha redreçats e vestits: sino vos clemētissima senyora: **E**ar vehet la nuditat e fretura de cascu de ells manareu ales vostres donzelles e direu. **¶** *¶* **E**ito pferre stolaz primas: et induite illuz: et date anulum in manu ei: et calciamēta in pedibus ei. **E**olent dir: Veniu vos caritat vestiulo d̄ aq̄lla vestidura d̄ amor delicatissima emolt prima: **E** vos fe d̄auli lo anell de vera crehēça en la ma sua: **E** vos sperança calçaulo de virtuosos obres: per q̄ axi arreat sia plaental pare eternal: lo q̄l lo h̄auia auorrit p̄ la nuditat sua: **D**senyora q̄ vos sou la vera sollicita e caritativa: qui cōpliu la quita obra d̄ misericordia visitant e cōsolant los malalts de q̄l seuulla malaltia siē derenguts procurāt los sanitat e paciencia: **N**engu no ercozre ala merce v̄ra: que ajuda en aq̄lla prestant no trobe: **E** perço pozan molt be dir los homens: q̄ de vostra senyoria hauran rebut merce e gracia. **¶** **M**agnificate eā omnes: q̄ impingati estis melle et lacte recreationis ei. **E**olent dir:

Magnificau e exalçau aq̄sta senyora tots los qui trobau ajudats e recreats d̄ la dolçor e gracia sua: **D**senyora q̄ la sisena obra de misericordia fareu ab grã treball e costara molt: e perço reportareu grandissima gloria: la q̄l es rembre los cati. **E**ar los q̄ ara se troben en captiuitat nos poden rembre p̄ nengua peccunia: sino p̄ sola sanch del vostre tan amat fill: **A**q̄sta sēyora h̄aueu vos a offerir si v̄oleu deliurar aq̄sta gent e cōplir la obra tan piadosa e misericordiosa: car vostra senyoria pot esser molt certa. **S**ine sanguinis effusione non fit remissio. **Q**ue sens aq̄sta impreçiable sanch no pot esser feta vera remissio d̄l peccat p̄ lo qual los homens son carius: **E** la serena cōplireu vos senyora continuamēt tant cō lo mōdurara: car los morts en la aima qui p̄ totes les creatures seran auorrits e lançats vos senyora piadosa los tocareu e contractareu sens nengū fastig: els soterrareu dins les entramenes dela misericordia cobrint los ab terra d̄ la vostra clemēcia: fins q̄ de aqui irqn resuscitats p̄ la intercessio v̄ra: **E** perço sera de vostra merce cantar. **¶** **C**lemēcia tua d̄ña nō defficiet a seculis efnis: et misericordia tua a generatiōe in generatiōe es. **E**olent dir la clemēcia v̄ra senyora senyora no fallira james en los setgles eternal: e la misericordia v̄ra sera coneguda e magnificada de generacio en generacio: **A**xi sē

Dells. xij. pells de guàts presentats ala senyora. LVij.

yoza aquest collar tan be guarnit de perles vos sola lo podeu portar dignament: *E* la senyora acceptat lo dit collar ab gran plaer comanant al a sua cambzera humilitat no menada.

Capitol. xlv. com sanct Adiquel presenta ala senyora. xij. parells de guàts molt ben guarnits diēt a sa alteza com tenint a aquells en les sues precioses más guarria per sol tocament. xij. spirituals malalties.

Gtantost fon aquí vn altre Angel ab vna capça de crestell molt clar guarnida doz molt special prenint la sanct Adiquel obrila e e presentantla ala senyora dixli: *E*xcellent senyora ve? açi vna dotzena de parells d'guants qui? tramet la magestat diuina guarnits singular mēt cascu de sa color: *P*er ço senyora q̄ vos sou la grā metgesa d'natura humana e haueu a guarir totes les malalties de aq̄lla: e a cascu na malaltia que? sera p̄sentada vostra merce se posara sa manera de guants p̄ pus piadosamēt contractar, aq̄lles: *E* car com v̄ra senyoria veura aq̄lla cruel malaltia d'hydro

pesia: ço es de supbia e p̄sumpcio q̄ axi agudamēt fa sedjar als homēs la glozia mūdana: vnflant aquells de vanitat e: miseria fent vida oblidant e menyspreāt tot lo be esdeuenidoz: com mes creix aq̄sta malaltia meys se coneix.: *A*doguda v̄ra senyoria d' molta pietat posaruos eu aq̄lles guants q̄ son guarnits de flocadura burella: q̄ es color cēdro sa: e tocant los dits malalts dirlos eu. *R*ecordare quia puluis es ⁊ in puluerez reuerteris. *V*olent dir: *O* miserables supbiosos recorde? q̄ sou pols e cendra: e q̄ en aq̄lla haueu a tornar: *E* auis vos de aco: *Q*uia vbi supbia ibi cōtumeliā: *E* car hon y ha molta supbia nunca defallen minues vitupts e vergonyes: *E* aco es la propria medicina de aq̄sta malaltia. axi si la dita medicina? es fort e enuiosa fugiu a la causa d'la malaltia: car siaucerts *Q*uia odibilis ē deo et hominib? superbia. *E* car abominable es a deu e a homens la supbia: e a cascu ha plaer d'punir aq̄ll: *E* ab aq̄stes amonestaciōs e ispiraciōs ensēps ab los exēples d'la v̄ra p̄fundissima humilitat guarreu vos senyora tots los detēguts de aq̄sta mortal supbia: si a vos metgesa singular creure volrà: *O* senyora q̄ l'altra malaltia no menys pillosa q̄ es etigueda entesa p̄ los enuejosos vos no la menyspreareu: ans ab molta sollicitut entēdreu en la curacio de aq̄lla: *E* posant vos los guants guarnits doz tocareu ab molta dolcor los dits malalts oient los. *Q*ui

Lō fact miql presenta ala senyora. xij. pells de guats.

nō diligit primuz suū manet i morte. **V**olent dir: **D** fills me? qui en aq̄sta tan cruel malaltia de enueja e auorrício de vostres p̄simes sou cayguts: no penseu star en poch p̄ ill: ans siau certs q̄ la mort sp̄itual es ab vofaltres: e sou molt luny d̄ la amor diuina: car qui no ama lo germa seu qui veu: com amata lo creador seu qui no veu: **E** ab la dolcor de les vostres paraules e mirāt los vostres guats qui son daurats e molts clars exemples dela caritat vostra serā guarits per fetamēt los dits malats. **D** senyora q̄ vna altra orrible malaltia guarreu p̄ fetamēt: co es la abhominable lebro sia qui ab lo alēde seu corromp les gents: e es entes p̄ los mal parlers: que ators los quels miren e toquē enfeccionen: **B**e haureu mester senyora en la curacio d̄ aquesta malaltia: que? poseu los guants d̄l guarimēt negre: q̄ es reduint los amozia lo stret juhi d̄ deu: en lo qual seran examinades totes les mal dites paraules: **E** dir los ha v̄ra merce. **Q**uis est homo qui viuet et non videbit mortem: **V**olent dir. **S**abeu vofaltres miserables: qui a rius alargau a mal parlar: si ha nēgun hom dels viuentis: que no sia lōs mes a mort: **E** si tal cosa trobar nos pot com viuū axi reposat̄ en vici tan criminos: p̄uix sou certs que la mort posara terme en vostre defrenat parlar e sera començ d̄ la pena que james finira: **E** ab aquesta temoz senyora los apartareu de aquest vici: els fareu ocupar la len

gua sua sols en loar nostre senyor deu e en edificar lo proisme: **D** senyora quant sereu demanada p̄ guarir e ajudar aquells qui per febra pestilencial son turmentats: q̄o es aquells qui per multitud de peccats e desordens continuats tiren los altres per son mal exemple asemblāt malaltia: **A**correreu senyora molt prest ab los guants en la ma guarimēt de blanch mostrant los exemples singulars de nedeia e puritat d̄ vostra **R**eal persona: qui es spill e regla de tota virtut e fre molt poderos contra tot vici: e dir los eu. **U**e homini illi per quem scandalum venit. **V**olent dir: **D** vofaltres qui axi sens nengua temoz e scandalizau vostres proismes: els tirau a mal siau certs que la maledictio de deu es sobre vofaltres. **E** de tals diu **D**avid. **M**alerit maledictionem et veniet ei. **E** ar haueu amat lo peccat qui de si porta maledictio: e es vos venguda justament. **E** axi senyora temerosos de la vostra rigorosa sentencia girar san ala clemencia vostra demanāt misericordia e perdo: e mudaran la vida sua de vicis en virtuts per la intercessio de vostra senyoria: qui continuament los direu ala orella. **S**i vis vicijs exui: longe a vitiorum exemplo recede. **V**olent dir. **F**ills meus sius voleu ben despullar dels vicis que acostumat haueu: fugiu a totes aquelles companyies: q̄ mal exēple de vida vos podē donar: car lo veure fer mal: mou la persona a desig de fer semblant:

Com sanct miql p̄senta ala s̄yora vna camisa. Liiij.

D senyora q̄ vos sola haueu a guarir aquella fetuga malaltia incurable: quis diu paraliqtica: quies en tesa per aquella spiritual malaltia de perea: qui agreuia molt los peccadors els porta ala mort eternal: **A**çi senyora haureu vos mester los guants qui son guarnits de ploma de pago: çoes la infinida diuersitat de treballs e merits del vostre precios fill: **E** ab los dits guants en la ma tocar los eu al coz dient acascu de aquells qui per tal malaltia sera detengut. **¶** **D** miser scribe in corde tuo vulnera filij mei et omnia opera sua. **V**olent dir. **D** miserable de pereos qui axi passes lo temps infructuosament: scriu dins lo teu indurit coz les nafres e dolors del meu amat fill e totes les obres sues: e aqui veuras e legiras: com james en tota la vida sua hun sol moment no ha reposat: que per tu nit e dia no haja treballat e sera confusa la tua perea: que p̄ lo seruíci seu e salut tua no vulles treballar: **E** ar aquesta ley ha constitnyda nostre senyor deu als mortals que ab treballs guanyen la vida eterna: e qui passa lo temps ociosament posa en gran perill la vida e saluacio sua: **E** per ço es scrit. **¶** **N**ulla maior jactura q̄z per dicio temporis: quo amisso nulla est reparatio possibilis. **V**olent dir: **Q**ue noy ha al mō maior perdua ne pus dampnosa q̄ la perdua del temps: lo qual huna vegada p̄dut: es impossible poder se cobrar: **E** p̄ ço diu lo ecclesiastic **C**onserua tempus et declina a

malo: **V**olent dir: **Q**ue qui vol passar esta mortal vida ab seguretat: ques guarde e cōserue lo temps el despengua en obres virtuosas e fuja e se aparte de tot mal. **Q**uia nichil preciosius tempore. **E** ar no ha lome res pus precios q̄ lo tēps: car ab aquell ha aguāyar paradís: **E** p̄ ço lo pereos es piyor que ozar: car pert lo temps en que tant de be poria guanyar: e de aço fa testimōt Salamo dient. **¶** **Q**ui sectatur otius stultissim⁹ ē: **D** senyora y de quāt vos restaran obligats los homens trobant se per vos guarits d̄ vna tan perillosa malaltia ab quāt plaer besaran les vostres mans en temps ab los guants que en aquelles portau regraciant vostra alta senyoria d̄ la curacio sua: **¶** **D** met gesta excellent que altra malaltia haueu a guarir molt difícil: quius diu ifrenesia: çoes ira qui axi trau lome en qui es de seny e de rabo: que de son propri mal se alegra e se riu: **A**çi senyora acorrereu vos ab los guants en la ma qui son guarnits d̄ tenar: qui es color de leo: car espantar loseu ab la rigor d̄ l estret jubí diuinal: qui tan cruelment punix los impiadosos e yrosos qui furiosament e inhumana tracten son proïsme: **E** per ço es dit. **¶** **E** adez quippe mensura qua messi fueritis remetietur vobis. **E** ar ab la mateixa mesura quel home paga ab aquella es pagat: **E** ar poden esser molt certs los dits homes. qz nullū maluz ipunitū: neqz vllū bonū irremu

Cō lo visrey fact miql presenta ala senyora vna camisa

neratum. **E** per ço deuen mitigar la furia los mortals remetent les causes sues a nostre sēyor deu: qui es jutge verdader e venga molt largament aquells qui per amor sua nos volen venjar: **E** axi senyora ab lo tocament deles vostres dolges mās e ab les singulars medicines que ab aquelles fareu: guarreu los dits malalts: els restituireu en pfeita sãitat: car d̄ yrosos los fareu benignes e dolços: **D** senyora q̄ altra malaltia sera a vostra merce presẽrada qui no es metge al mon quila emparas d̄ guarir: sino sola vostra senyoria: car es malaltia tan amagada: que ans mata que no sia coneguda. la qual senyora se nomena basques d̄ coz entesa per los maliciosos: **D** senyora que tant cō mes horrible es la dita malaltia tant ab mes dolçor sera p̄ vostra merce tractada: **E** ar los cordials a ella necessaris ab vostres propries mans los pastareu tenint en aquelles los singulars guants guarnits de granaço es reduint los a memoria aq̄lla feruent caritat e amor que lo sēyor fill vostre ha agut a natura humana: venint en lo present mon pezendre mort p̄ donar vida als mortals: **D** senyora y quin restaurant sera aquest tant singular: no es verri al mon qui dauant li stiga: **E** vostra merce visitat los dits malalts turmentats per dolorosa e maliciosa tristicia: darlos ha vostra senyoria aquesta medicina primer de totes coses: dient los. **S**ustate et

videte quoniam suavis est dominus: beatus vir qui sperat in eo: **V**olent dir. **D** miserables maliciosos qui axi teniu lo cors e la aima malalts e morts per les coses tēporals les quals en suficiencia hauer no podeu deixar aqueixos pensaments tastau e asaboriu la amor diuina e vejau quāt es dolç nostre sēyor deu que axi dona largamēt als peccadors: que per ells asaluar offir la vida: **D** quant seran benauenturats los qui en la clemēcia sua posen tota la sperança: e a ell remetran la venjança deles injurias sues: e perdonaran a sos proïmes deposant tota malicia per amor de nostre sēyor deu: lo qual los acōsolara molt largament: si a sa magestat remetēt totes coses: **E** aquells que induïts en la malicia volen entēdre en venjanças venen souint en grans aterritaments e minues: **E** per ço cōsell fills que fujau a tal malaltia q̄ porta en si infinits mals: e liga lo me ab ligams no coneguts: **E** axi catiu e sens nengun merit lo porta al mort eternal: hon sera turmentat sens nenguna pietat: puix ab malicies continues haura despes la vida sua. **D** senyora que los dits malalts vehent se axi piadosamēt esser tractats per vostra senyoria e tement los grans perills e laços q̄ de aquella malaltia se segueixen: d̄ sijosos de salut ab gran fe e deuociō diran a vostra merce. **B**omina quis potest euadere laqueos istos. **V**olent dir: **S**enyora y q̄ pora escapar dels ligams de aq̄sta cruel

Cō sáct miq̄l p̄senta ala sēyora hū mātō de brocat. L.

malaltia: **D**au nos consell e ajuda
mergessa excellēt: **E** vos sēyora dir
los eu. **¶** Quis q̄s amat filiū me-
uz: mūdus nō diligit. **¶** Volēt dir: **A**-
quell q̄ ama verdaderamēt lo meu
fill auozrex lo mon e no ama res q̄
de ell sia: e lauozs es franch d̄ tots
los ligams de malaltia: **E** sabuda
p̄ les gents la gran fama de les cu-
racions q̄ vostra senyoria fa de tan-
ta diuersitat d̄ malalties: presentar
vos nan vna altra no menor q̄ les
passades: la q̄l se nomena pleuresis
entesa p̄ desobediencia: **E** axi com
lo dit pleuresis lo p̄ncipal senyal q̄
te d̄ mort es lo escupir d̄ la sách: axi
senyora los desobediēts menyspre-
aran la sanch e mort del vostre ex-
cellent fill no volēt se humiliar p̄ a-
mor sua: ne fer lo per ell manar: ans
volran seguir sa propria volūtat en
totes coses: **E** vos senyora vehent
los dits malalts axi propmques a
la mort: posaruos eu aq̄lls guants
guarnits d̄ blau en les mans v̄res e
rocant los ab molta dolçoz tirant
los a pēsar en lo cel e en la gran glo-
ria q̄ aquí speren los verdaders ho-
bediēts: dir los ha vostra senyoria
a cascu de ells. **¶** Quantum enim
humilior et hōbediens fueris: tan-
tuz te sequitur altitudo glorie. **¶** Vo-
lent dir siau certs fills me⁹ que tāt
com sereu pus humils e hōbediēts
tāt vos seguira major altitut d̄ glo-
ria en la vida esdeuenidora: **E** per
gous dich en veritat. **¶** Tolle pro-
prium voluntatem et nō erit infer-
nus tibi. **E** ar si caslu de vosaltres
aparta de si la propria voluntat: e

segueix la de aq̄ll qui manar li pot:
aq̄st tal es molt segur de no veure
les penes d̄ ifern: **E** ar los vers ho-
bediēts per martirs son cōptats
e lo cami seu es d̄ la terra al cel. **¶** Ve-
ritat es que los tals hōbediēts es
necessar sien morts al mon: e renun-
cien de cora totes les coses munda-
nes: e sobre tot a sos apetits e pro-
pris vicis. **¶** Quia qui renunciat
omnibus que possidet: et suis mori-
bus nō renunciat: nō est cristi disci-
pulus. **E** ar qui renūcia ales coses
que posseheix o posseir poria: e sos
mals costums no renuncia no pot
esser deireble del redemptor d̄ hu-
mana natura ihesus fill meu: **E** p̄
go si alegrement e sens ansia voleu
passar la peregrinacio de aquesta
mortal vida prenga cascu de vosal-
tres lo consell meu qui es aquest.
¶ Nulli placere studeas i vita tua
nisi solo deo. **E** ar es que no penseu
en plaure a nengu en la vida vostra
fino a sol deus: al q̄l sols dueu amar
e tēbre com adonadoz d̄ vida e de
mort: **E** ab aq̄stes dolçors senyora
los guarreu p̄fetamēt els portareu
a vera hōbediencia.

**Capitol. xlvj. qui conti-
nua lo sobre dit.**

Q sēyora q̄ altra malaltia
haueu aguarir molt do-
lorosa e poch plāguda:
q̄ ha nom puagre: q̄ sig-
nifica les incōstāts e no fermes en
les obres sues: **A**questa malaltia
senyora sera p̄ vostra merce molt
planguda e ab summa diligencia

Lō lo visrey fact miql presenta ala senyora vna camisa

diligencia curada: Car vos sabeu quants perills en si porta: Aci senyora amprareu los guāts guarnits d'vert mouent los a speranca dels bens esdeuenidozs: los q̄ls nos atenyen si no p treballs p̄tinuats: se guīt lo exēple dls s̄acts q̄ fins ala fi hā pseuerat: Ep̄ço v̄ra senyoria los dira. ¶ Si vis saluari semp studeas imitari vitam iustoz: fugiēs exempla maloz. Volent dir a cascu dels malalts: Mis̄able puagros q̄ ades tens la dolor en hun loch a des en altre: mudāt souint de proposit en proposit: e de obra en obra si es cert q̄ si vols saluar es necessari ab gran studi penses e treballes en imitar e seguir la vida dls justs: e fugir a aquells de qui pots hauer mal exēple de vida: Car los flachf e que facilmēt se muden: no poden hauer res p̄ perillos q̄ cōuersarab p̄sones vicioses: ne res p̄ profitos q̄ p̄aticar ab persones virtuosas e cōstants: e tenir sobre si gran custodia. ¶ Quia vbi nō ē sepes: diripietur possessio. Car la hon noy ha tāca facilmēt se destroeix la possessio

Eximateix nou molt al home a no pseuerar en lo be comēçat presumpcio e cōfiança de sa pp̄ria virtut: Ep̄ço es dit. ¶ Qui de virtutibus suis extollit quasi de medicamento vulnerat: Car qui de ses pp̄ries virtuts se exalça: es axi com a q̄ll q̄ ab la medicina de salut es nafrat e mort: Ep̄ço diu salamo. Fili supbia nūq̄z ascendat i corde tuo ab ip̄a enis sumpsit inītiuz omnis perditio. Volēt dir: Que cascu se

deu molt guardar que superbia ne presumptio no regne en lo seu cor: car ensempe ab ella ve tota natura d'perdicio: Es molt necessari al home qui vol perseuerar en vida virtuosa que haja pau e repos dins la sua consciencia: e defora ab totes les creatures: Car per ço es scrit.

¶ Pacem cum hominibus habeas: bellum cum vitijs. Car ab tota deuem hauer concordia e pau: e solament brega ab los prop̄ris vicijs: Car benignitat e dolçor conseruē la anima en tot bō proposit: segōs posa Salamo dient. ¶ Simplicitas iustorum diriget eos: et iustitia rectorum liberabit eos. Car la simplicitat dels iusts endrecara a elleu tota virtut: e la justicia dels qui son drets e sancers de cor delliurara aquells d' tot cayment perillos: Mis̄ senyora que ab aquestes medicines e empastres guarreu axi los dits malalts que prestament los fareu sortir del lit e trobant se sans e forts ab gran goig diran a vostra senyoria. ¶ Vbi vis paremus tibi comedere pascha: Volent dir: Mis̄ senyora excellent en quina manera de virtuts voleu quens exercitem: per que vos venint a nosaltres per amor e caritat portant nos la gracia diuina: pugau fer pasqua e grā festa ab nosaltres: alegrant vos de la nostra salut. Mis̄ senyora que encara haureu a exercitar en guarir vna altra malaltia que per natura es incurable: E diuse ceguedat significada p los q̄ nos coneixē: dls q̄l malaltia v̄ra merce aura molta

Lō sāt miql p̄senta ala sēyora .xij. pells de guāts. Lvi.

pietat: e posant vos en les vostres
excellents mans aq̄lls guāts guar
nits de argent tocarlos eu los vlls
del entenimēt: dient a cascu d'ells:
¶ Si cognouisses 7 tu: Volēt dir
¶ Misable ceçh e si tut conexies: la
malaltia tua sia facil d'guarir: car
ignorācia fales poqs malalties ve
nir a esser mortals: p̄ q̄ en lo comē
çamēt no prenē la medicina degu
da: axi fills me' d'sprau vos e no sti
gau axi encegats. **¶** Timere dñz et
date illi honorē qz venit hora iudī
rij ei'. Hajaun gran temor de nre sē
yor deu e donau a ell honor e glia
coneixēt e p̄fessant les culpes vres
Car prestamēt vendra la hora del
seu rigoros juhi: En lo q̄l los vres
peccats serā vists e coneguts: e siau
certs. **¶** Quia dies dñi sicut fur in
nocte veniet. Car lo dia q̄ lo senyor
vendra a jutiar sera axi amagat e se
cret com d'l ladze q̄ ve d' nit: E guar
dau no hajaun a hoir en aq̄ll estret
juhi d' boca d'l jutge. **¶** Prop̄t mul
titudinez iniq̄tatis tue et prop̄t dura
peccata tua feci tibi hoc. Volēt dir
Siau certs vosaltres ceçhs: q̄ p̄ la
gran multitud deles iniq̄tats vres
e per la durea dels peccats p̄ vosal
tres no coneguts yo' he fet aço: q̄
siau dampnats eternamēt: e cone
guts per totes les creatures e per a
q̄lles menyspreats: puix dauant mi
no' sou coneguts ni humiliats: E
axi aterrats per gran temor vendrā
en coneixença de sa gran error: e di
ran a vostra senyoria. **¶** Illumina
oculos meos ne vnq̄z obdormias
in morte nequādo dicat inimicus

meus preualui aduersus euz. Vo
lent dir cascu per si: **¶** Excellent sē
yora e merçessa nostra: Illuminau
los me' vlls de vera coneixença p̄
que nom adorma en la mort igno
rant los peccats me': e de aq̄lls ha
uent poca cura: E q̄ en aq̄ll cas lo
Diabie enemich meu no puga dir
yo. he vençut e aterrat: **¶** Senyora
que la vostra caritat sera tanta que
a nengun malalt no direu de no: E
per ço senyora vendran a vostra cle
mēcia los forts q̄ es malaltia molt
auozrida sens sperança de salut si
gnificada per los indurits e obsti
nats en peccat: **¶** Aci senyora haucu
mester hun gran esforç e metre les
mās dins les entramenes de aq̄sts
malalts ab los guants guarnits d'
groçh q̄ es color clarae resplandēt
e moureu lo coz de aquells a conei
xença clara d'l perill en que stan: e q̄
nengu nols pot ajudar si ells ma
teixos ajudar nos volen: E dir los
ha vostra merce. **¶** Qui te fecit si
ne te: nō te saluabit sine te. Volent
dir: **¶** Vosaltres qui continuamēt
stau e perseverau en peccat e axi vo
leu viure: Siau certs que aquell sē
yor quius ha creats e fets sens aju
da vostra: nous saluara james sens
voluntat e treballs vostres: E lo
temps de mereixer sols es en la pre
sent vida: e si aquest despeneu en vi
cis e peccats queus resta sino la pe
na per ells meritada: Car scrit es.
¶ Que eiz seminauerit hō: hec et
metet. Car segons les obres q̄l ho
me fara axi ha pagat. **¶** Filioli recoz
damini qz nouissima hora est: E p̄

Cō sāt miql p̄senta ala senyora. xij. pells de guāts.

ço recordau vos fillers q̄ ja sou ala
derrera hora: efforçau vos a fer bo
nes obres: car certamēt vos dich.
¶ *Bonorum ergo laborum gloriosus
est fructus.* Car dels bons treballs
glorios es lo fruyt: **E** a cascu d̄ aq̄lls
qui virtuosamēt haura obrat sera
dit en lo pas de: a mort p̄ nostre sē
yor deu. **¶** *Date ei d̄ fructu manu
us suarum et laudent eum in portis o
pa eius.* Volēt dir. Sia dat a aq̄st
del fruyt d̄ les sues ppries mās: ço
es lo grā premi q̄ mereix p̄ sos tre
balls: e sia lohat de les sues bones
obres en la portar: çoes en lo crimēt
d̄ la mortal vida: **E** ab aq̄stes medi
cines sēyora fareu cobrar la hoida
als forts: e cascu d̄ ells lancāt se als
pe? de vostra sēyoria: dira. **¶** *Vo
mina audiui auditorioez tuā et timui*
Volēt dir. **¶** Senyora yo hoint les
amonestatiōs d̄ vostra senyoria so
vēgut en coneixença dela miaerros
e obstinacio e tem molt la rigor d̄l
diuinal jutge: Per q̄ soplich a vos
senyora merceſsa q̄ de aq̄sta mor
tal malaltia maueu guarit: me do
neu alguna medicina p̄ a vsar q̄ no
torne en la dita malaltia: **E** vostra
merce respōdra ab molt plaer diē.
¶ *Serua madata. qz breues dies
hois sunt.* Volēt dir: *fills me?* no
es cosa nēgūa q̄ axi? preserue d̄ tot
mal com es seruar los manamēts
diuinals: e tot ço a q̄ lome es obli
gat: Car los dies dela vida dels
morrals son tan bre? q̄ nengu nos
deu enujar d̄ qualseuulla treball q̄
porte: puix sab q̄ tā poch te adurar
car la mort es fi d̄ tots treballs de

aq̄sta vida: **E** q̄ be viu e ordenada
mēt la fi ha segura: segons es scrit
dient. **¶** *Non potest male mori q̄
bene vixerit: car no pot mal morir
q̄ be ha vixcut: E aq̄stos senyora
molt cōrents d̄ les vres medicines
e bon regimēt sotmetranse tots a
la hōbediēcia d̄ nre senyor deu e vo
stra: guardāt se de tornar en la pri
mera malaltia: **¶** Senyora clemēt
q̄ altra manera d̄ malalts vendran
a vra senyoria: los q̄ls ab signes de
manarā ajuda: car son muts e par
lar no podē: Aq̄lls senyora son en
tefos p̄ los q̄ mal regeixē la lengua
e no donē a nre senyor deu la lahor
q̄ deuē: **E** vra merce rebent los ab
molta pietat entēdreu sollicitamēt
en la curacio d̄ ells: **E** tenint en les
vres precioses mans aq̄lls guants
guarnits d̄ inozat: qui es color fos
scha e molt honesta: **T**ocar los ha
vra merce en lo cor escalfāt aq̄ll ab
les vres ppries mans: Car la fre
dor del cor fa cessar la lengua d̄ son
vtuos exercici: e d̄ aq̄ senyora fareu
sortir la foscha e amagada duocio:
E apres tocar los eu la lengua pur
gant aq̄lla: e fareu publicar la dita
deuocio p̄ paraules manifestes di
ent a aquells. **¶** *Loquimini et cla
mate: quia volo vos orare in omni
loco leuātes puras manus sine ira
et disceptatione: Volent dir: Puix
per lo tocament meu sou guarit:
parlau e cridau: car la voluntat mia
es que orcu en qualseuulla loch q̄
trobeu leuant les mās al cel ab pu
ritat de consciencia sens ira nengu
na ne contencio: ans ab vera h̄nmi**

Lo present dels sis parells de tapins.

LVII

litat e pacificacio. Car tals oradors vol lo pare eternal. E perço dix David. ¶ Resperxit in orationem humilium: et non spreuit precem eorum. Volent dir. Que nostre senyor deu mira e aproua les oracions dels humils: e no menysprea james les pregeries d'aquells. ¶ Quia oratio humiliantis se nubes penetrat. Car la oracio de aquell que se humilia penetra les nuus. ¶ E aquest exercici de lohar vostre deu y creador vull q̄ proceirca de cor. Car dich vos certament. ¶ Si cor non orat in vanum lingua laborat. Que si lo cor no es atent en la oracio en va treballa la lengua. ¶ Quia deus non aspicit verba orantis: sed attendit cor deprecatis. Car lo senyor no mira les paraules del qui ora: ans aten al cor e ala affectio ab que es pregat. ¶ O senyora que aquests muts hauent cobrada la paraula per mi ja de vostra senyoria: e trobantse desijosos e inflamats de continuar e perseverar en la labor diuina diran a vostra merce. ¶ O inclita senyora sia de vostra merce dar nos algun orde ab que perfectament pugam servir e lohar aquell senyor fill vostre: segons p̄ vostra alteza som amonestats. E vos senyora dir los eu. ¶ Fills me, la preparacio vostra per a ben perseverar e obtenir lo que demanau ha de esser aquesta. ¶ In sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus vestris. Car es necessari siau sancts dins en lo cor: e defora en les obres: e que siau axi justificats que nengun peccat en vosaltres no pugataurar per sols vn mo-

ment: e queus esforcen de star en la presencia diuina continuamēt: ço es en gracia sua. Car nengu no li sta dauant sino aquells qui posseixen la dita gracia: e en aço perseverareu tots los dies dela vida vostra: auorint lo mon e totes les coses siues. Car dich vos certament. ¶ Longe est mens ilius a deo: cui hec vita dulcis est. Lo es que es molt luny de nostre senyor deu la pensa de aquells aqui la vida present es dolça e plaent. ¶ E los dits malalts senyora molt inflamats dela resposta de vostra senyoria esforçar san a posar per obra lo per vostra merce manat. ¶ Ari senyora veus aci los guants vostres a que han a servir. E la senyora ab molt plaer accepta los dits guants e comanals a vna de ses donzelles nomenada prudencia: dientli quels tingues prests per a quant vendriē los malalts a esser curats.

Capitol. XLVII. com
sanct Michael presenta
ala senyora. vj. parells de
tapins: dient los calças
la merce quant per sis
stamēts de persones se-
ria reclamada.

Apres fon aqui altre angel ab vn bell bací fet decorat guarnit dor d' molt singular obra en lo qual y ha uia sis parells de tapins. E prenint
b i

Lo present dels sis parells de tapins.

lo sanct Miquel presentals a sa senyozia dient. ¶ Excellēt senyora la magestat de nostre senyor deu tramet a vostra altesa aquestes tapins per a vostre calçar: car haueu molt acaminar p' socorrer a natura humana en les necessitats sues: com per ella sereu reclamada. Los vns tapins senyora son tots de argent specialment obrats: aquests senyora calçareu com sereu reclamada per los homens quis trobaran en stament de gracia. Car coneguda la flaquea hūana seran molt certs que sens vostra merce conseruar nos poden. E perço continuamente cridaran e diran a vostra senyoria calcu de ells. ¶ Conserua me domina quoniam speraui in te. Volent dir. O senyora y conseruaume en aquest stamēt glorios: que stiga ferm e constant en la gracia y amor d'el meu senyor e creador: e deliure de tota ofensa sua. E corrent prestament la senyora per ajudarlos dir los eu. ¶ Nolite confidere in cordibus vestris: q̄a qui confidit in corde suo stultus est. Volent dir. O fills meus qui sou en stament de perfectio: e posseyu la gracia d' nostre senyor deu: guardau vos de presumpcio: que no es cosa al mō que pus prestament vos faça caure: ne fiu dela fermetat del vostre cor: car dich vos certament que es be orat qui de si mateix confia. Ans tostēps que sentireu en vosaltres alguna virtuosa disposicio: deueu dir ab humilitat. ¶ Sufficientia nostra ex deo est. Confessant que qualseuulla be o gracia que en vosaltres sia sols es de deu e de vosaltres no res. E a

xi perseverareu fermes en ia gracia a vosaltres donada. ¶ Los altres tapis senyora son d' vn brocat vert molt singular: aquests calçara vostra merce: quant sera cridada per aquells qui son en peccat mortal. Car los dits miserables trobant se en aquell pou p'funde dela ira de nostre senyor deu reclamaran a vostra clemencia: diēt calcu per si. ¶ Saluum me fac domina: quoniam intrauerunt aque viq̄s ad animam meam. Volent dir. O senyora qui sou font de misericordia saluau nos e deliurau nos: car les aygues de peccat son entrades dins la anima nostra: e hā la offegada e morta e apartada d'el seu creador e noy ha quins deliure lino vos qui sou mare del jutge: ens podeu ab ell reconciliar. E vos senyora hoyt lo crit dells cuytareu ab los dits tapins: e acostāt vos a ells: darlos ha vostra merce gran speranza de venia: dient a calcu de ells. ¶ Spera in domino et declina a malo et fac bonitatem. Volent dir. O miserables qui en la profunditat de peccats sou cayguts no' deliueu: ans hajau gran speranza en la clemencia de nostre senyor deu queus haura merce: e apartau vos de tot peccat e mal: e feu obres bones e virtuosas e sereu deliures dela mort eternal. ¶ Los altres tapis senyora son d' vellut burell tots brodats de mates de murta: Aquests calçara vostra senyoria com negociara en les fabenes ardues de natura humana. Car a vostra merce hā a recorrer tots los tēpats e tribulats en la present vida. Los quals diran a vostra altesa.

Zo present dels sis parells de tapis.

LVIII

¶ **D** tu benedicta super mulieres: q̄ angelos vincis puritate: sanctos super pietate veni domina in adiutorio populo dei. ¶ **V**olent dir. **D** senyora vos qui sou beneytra sobre tot lo linatge deles dones e venceu los angels en puritat e sobrau tots los fact̄ en excellent pietat: veniu senyora en adiutori del poble de nostre senyor deu e vostre: Car sens vos los tribulats peixē: los temprats son vèçuts. E vostra senyoria respondra a ells dient a cascu per si. ¶ **E**leua de tenebris affectionem tuam: et de sempiternis delitijs refice viscera tua.

¶ **V**olent dir. Sabeu vosaltres qui en tants perills e treballs vos trobau: no es cosa nenguna que tant vos pugja ajudar a no sentir ni estimar los dits treballs com es leuar la amor e affectio vostra deles coses tenebroses de aquest mon: e fartar e adelicar lo vostre cor: e entramenes en cōtemplar e desijar los delits eternal.

¶ **C**ar aquell sols es dit benaventurat en la present vida qui de cor menysprea tota la felicitat mundana e res no ha menester de aquella. E perço es dit. ¶ **F**elicissimus est ergo plane cui felicitate vti opus non est. ¶ **E** molts desijant repos e gloria temporal caben en infinides dolors: perque les caygudes dels passats deuen fer cautelosos los presents: e perço es escrit. ¶ **F**elix quem faciunt aliena pericula cautum. E axi menyspreant lo mon fugireu a tots los mals e temptacions de aquell. ¶ **L**os altres tapis senyora son de brocat blanc: a

questa calçara vostra senyoria com sera cridada per aquells qui son en lo pas dela mort: los quals trobantse en tanta dolor e angustia reclamaran a vostra alteza dient. ¶ **D** tu pia potens et potenter pia **M**aria: de qua fons est ortus misericordie: defende nos in prelio vt non pereamus in tremendo iudicio. ¶ **V**olent dir. **D** senyora vos qui sou piadosa e potēt: e tant com pus potent tant pus piadosa. dela qual axicom de viuua font mana a nosaltres la diuinal misericordia: defeneu nos senyora en aquesta estrema batalla: perço senyora q̄ no perixcam en lo temeros juyç que apres la mort speram. E vostra senyoria corrent a ells ab los dits tapis recaptarlos eu aquella gracia final quilis emblanquiria e denegara la anima fent la molt segura e alegre en son viatge: e dir los ha vostra merce. ¶ **I**nduite vos armaturam dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. ¶ **V**olent dir. **D** fills meus no espanteu en aquest tan stret pas preniu les armes de nostre senyor deu: go es la sanch del meu fill e ab aquesta armats e guarnits poreu vençre e sobrar les cauteles diabolicals: qui en aquest cars se esforça a fer vos perdre la gracia e amor diuina: La qual per miya dela dita sanch haueu obteyguda: e apres de aquesta gran victoria peruendreu ala gloria de immortalitat: hon descansareu de tot treball.

¶ **L**os altres tapis Senyora son de brocat blau: aqsts calçara vostra merce quāt volra visitar aquell spiral

¶ 4

Lo present dels sis parells de tapis.

de purgatori: hon son aq̄lles animes turmentades per la sentència diuina fins sien purgades e fetes dignes de entrar en lo repos de parays. ¶ De aquestes vostra senyoria sera tan ansiosa: que souint los fareu grandissimes misericordies: en special en les vostres solemnitats e festes. En les quals dira vostra excellencia ales dites animes. ¶ In nomine meo petite et accipietis: vt gaudium vestrum sit plennm. Volent dir: o animes penades demanau en nom meu ab gr̄a confiança remissio deles vostres penes en los dies solemnes meus: car no sera negada misericordia a nengu en aquells dies: si ab vera deuocio e fe dmana: ans siau certs lo vostre goig sera complit e haureu plenamēt e cōplida aquella visio diuina qui tant de sijau. E com sereu en aquell repos p̄gareu estretament per aquells qui de vosaltres se son recordats en lo tēps que ereu posats en penes e dolors eufocorrien ab ses oracions e suffragis. E yo per amor vostra sere special aduocada dls dits ben factors vostres: eus offir de james fallir los en les necessitats e angusties sues: Car les obras de pietat me plaen molt: quant mēs aquelles que a vosaltres son fetes: qui sou confermades en la gracia e amor del meu amat fill. E aquelles animes senyora no solament en les gr̄as festes vostres: ans en los dissaptes a vostra merce dedicats: cridarā e demanaran a vostra alteza socors e ajuda dient. ¶ Inueniat anima nostra lucem misericordie tue et recreet

nos tue pacis dulcedo. Volent dir. O senyora clement troben e senten e sien mereixedores les animes nres d veure resplandir sobre si la lum clara dela vostra misericordia: e siam senyora recreats ab la dolçor dela vostra pau: quins deliure dela pena que sentim ens porte prestament en lo loch de repos e pau. ¶ Quoniam benigna est misericordia tua et pietas tua i omnes qui inuocant nomen sanctus tuum. Car benigna e molt dolça es la vostra misericordia e pietat a tots aquells qui inuoquen lo vostre sanct e molt glorios nos. ¶ Los altres tapis senyora son de or tirat singularment obrats: aquests estojara vostra alteza per ala derzera jornada quant haura a fer aquell gran cami dela terra al cel. Car sera vostra merce cridada per tota la sancta trinitat: dient a vostra senyoria. ¶ Ascēde huc et coronaberis. Volent dir. Pujau açi reyna excellent en la gran ciutat de parays: hon sereu dignamēt coronada. Aquell dia senyora calçareu los dits tapis de aquell or molt resplandēt de immortalitat e ab aquells entrareu per lo regne vostre de parays ab gloria inestimable: e fareu la cercha per aquella s̄acta ciutat per alegrar tots los ciutadans d aquella. Los quals contēplaran vostra senyoria ab goig inestimable: e dirā a vostra merce lo parlar de Salamo q̄ diu. ¶ Q̄ pulcri sunt gressus tui in caltiamentis filia principis. ¶ Volent dir. O senyora p̄cessa filla y s̄posa del gran princ̄p deu eternal: y quant vos fa bell veure

La present dela corona de .xij. steles,

LIX.

passejar ab aqueixos tapins resplandents de immortalitat. ¶ Tots senyora ab gran alegria seguiran vostra senyoria obeint lo per ella manat: cō a reyna y senyora nostra. ¶ La senyora acceptant los bells tapins acomanals ala sua cambra manantli quels tingues aparellats per ales jornadas q̄ la senyoria los hauria mester

Capitol. XLVIII. dela excellent e singular corona de .xij. murons o esteles ço es les .xij. dignitats sues: e ab .vij. fermalls: ço es los .vij. dons del s̄act sperit: presentada ala mare de deu per lo princep Miquel.

Apres vingue gran multitut de angels ab infinides trōpetes e ministres: portant quatre dells vn bastiment doz molt guarnit de pedres e ples ab gran solemnitat: en mig d̄l q̄l venia vna corona excellentissima. E acostant se los dits angels ala senyora ficant lo genoll dauant la senyoria baixaren lo bastiment qui portauen molt alt. ¶ E sanct miquel prenint la dita corona en les mans: dix a sa altesa. Serenissima e inclita senyora aquesta es la corona a vostra merce d̄guda per compliment deles vostres

joyes. La qual es de tanta valor que no basta enteniment hūma a compēdre la estimacio sua. Ella senyora es de or molt purissim obrada mara uellosament: la qual te dotze murōs e sobre cascu de aquells resplandeix vna stela de singular claredat significat les vostres excellencies e dignitats les quals son sens par. ¶ La primera es senyora que sou eternalmēt predestinada per nostre senyor deu. ¶ La segona que vostra merce es stata figurada: e p̄ los p̄phetes p̄pheta da d̄l començ del mō ença. ¶ La terça que per tangel d̄ nostre senyor deu solempnamēt sou stata denunciada a pare e a mare. ¶ La quarta es senyora que sou sanctament concebuda v̄sant de raço dins lo ventre d̄ vostra virtuosa mare. ¶ La quinta que vostra merce es stata goyosament nada e haueu singularmēt alegrada tota la parentela vostra. ¶ La sisena q̄ lo nom de vostra senyoria es stat imposat per nostre senyor deu e per lo seu angel rcuelat. ¶ La setena que la vida de vostra merce es stata singularment ordenada sobre tota creatura. ¶ La huytēna que sou senyora d̄ls peccadors piadosa aduocada. ¶ La nouena es senyora que sou filla singular de deu lo pare. ¶ La dehenā que sou mare verdadera de deu lo fill. ¶ La onzena que sou sposa molt amada del s̄act sperit. ¶ La dotzena que sou tresorera de gracia: e administradora de aquella. ¶ E aquestes dignitats senyora calcuna per li clareja molt mes quel sol cimbellint singularment la vostra real corona.

h̄ iij

quāt nostra senyora se arrea de les joyes.

¶ Arimateix son en la dita corona en gastats set fermals fornits de pedres e per les preciosissimes mostrāt esser en vostra senyoria molt copiosamēt los set dons del sanct sperit. Car de vostra senyoria es dit. ¶ *De plenitudine eius accipiant vniuersi.* Volent dir. Que dela plenitut e habundācia q̄ en vostra senyoria se troba dls dits dons tot lo mon ne reb consolacio e gracia. En lo vogi d'la dita corona sō engastades infinides pedres e perles en gran orde mostrant que la gloria vostra es embellida de innumerables virtuts. E perço senyora mana nostre senyor deu que sia dit als homēs habitants en la terra. ¶ *Glorificate eam omnes gentes in virtute vestra: et cuncti populi terre extollite magnificentiam eius.* Volēt dir. glorificau aquesta senyora totes les gents ab la virtut e força vostra e tot lo poble de la vniuersal terra exalçau la magnificencia sua. E la senyora molt contenta e alegre de tal corona pres la ab gran plaer e acomanala ala sua amada cambzera.

Capitol. xlix. com la humil Senyora se arrea ab les joyes que deu lo pare li bauia trames: aparellāt se a rebre la gent que venia.

A Sanct miquel dix a la senyoria. Ara senyora sia de vostra merce vestir vos e

arrear vos ab aq̄stes joyes: que troben vostra senyoria apunt los ciutadans de parays qui venen a fer reuerencia a vostra altesa. ¶ E acostant se les donzelles per seruir la senyoria: La vna delles portaua la camisa: e l'altra la gonella: altra lo manto: vna delles la pentinaua estenen los seus bells cabells per les spalles. Altra li posaua lo excellent collar sobre lo manto: e totes ensemps ab molta reuerencia li posaren la real corona: E la senyoria axi arreada sigues en la cadira qui staua en mig d'l strada que los angels hauien aparellat. ¶ E venit lo camarlench sanct Miquel fica lo genoll dauant sa altesa: e posali lo ceptre en la ma dient. Senyora excellent aquest ceptre mana la magestat diuina sia a vostra merce donat per la dignitat maternal: car per aquella haueu a conseguida general senyoria en lo cel e en la terra. ¶ Estant axi la senyora en tan glorios stat: les donzelles sues contemplant la bellea de sa excellencia començaren a cantar glorificant sa senyoria dient. ¶ *Pulcritudo eius vincit solem et lunam et compositio decoris adorna menta virtutum.* ¶ Volent dir. O que la bellea dela nostra senyora venç lo sol e la luna: e lo seu bell comport ab lo ornament de tantes virtuts. ¶ E apres acostant se les dites donzelles a la senyoria besant li la ma ab grandissima alegria: dient a sa altesa. ¶ *Amicta solari lumie sicut vestimēto duodecim stellarum corona rutilans radiant.* Volent dir. O gloriosa senyora y cōstau abrigada de aq̄ll sol e lū diuinal

La visitació dels seraphis a nostra senyora. LX

qui cobre tota aricom vn bell vestiment: e ennobleix vostra senyoria singularment la corona de dotze steles que sobre lo vostre excellent cap portau qui resplandeix e clareja singularment.

Capitol. L. com los ciutadans de parays vingueren a fer reuerencia ala mare de deu: e primerament lo mateix dia vingue lord de dels seraphis.

Estant axi les donzelles festejant la sua senyoria sentiren gran so de trompetes: e girantse veren venir gran multitut d'angels en forma humana. E la senyora mana al camarlench quels ixques a recibir. E les donzelles posaren se en orde entorn dela senyora per acompanyar la alta en la venguda de aquella solemne gent. E tornant sanct miquel ab aquella gloriosa companyia portaua lo capita principal per la ma. E venint dauant la senyora feta reuerencia a la senyoria la merce se leua vn poch per fer los honor. E tornat se a seure ells se agenollaren per besar la ma a la senyoria: e lo camarlench dix a la alta. Senyora excellent aquest es lo princep dels seraphins: qui ve per fer reuerencia a vostra senyoria ab tot lo seu principat: aquests senyora son en la cort de parays los pus auançats. car

tots son amor e no tracten sino de les amors diuinals. E lo dit princep seraphin besant la ma a la merce dix. ¶ Per te missa est redemptio adeo populus penitens habebit sp̄ salutis. Volent dir, o clementissima senyora p vos ha trames nostre senyor la redemptio en lo mō: ço es lo fill seu p que lo poble penidēt haja spança d salut. E nosaltres senyora p la grā amor q̄ tenim a natura hūana som aci per regradiar vostra alta senyoria lo benefici a ella fet: offerint nos al seruir d vostra merce. Car vos seyoza sou tan amable q̄ inflamareu e encendreu la amor nra: en cōtemplar vostra senyoria sera lo nre delit: los secrets dela amor diuina ab vostra merce los tractarem e menejarē: vos senyora sercu la nostra maestra e doctoresa en les obres dela dita amor. Car mes ne sent vostra merce sola que tota natura angelica e humana. ¶ E tots d hū en hū besaren la ma a la senyoria ab molta amor e reuerencia. E tot a quell dia stigucren aqui ab grans festes cantant e ballant glorificant lo seu amable creador tanquat dins a quell glorios tabernacle del ventre d la excellent mare sua. ¶ E la senyoria molt alegre del goig que mostra uen aquells amables serafins: p bē festejarlos mana la merce ala principal de les donzelles qui era caritat nomenada: que danças ab lo princep dls serafins: e ella molt contenta leuas tantost per hobeir la seyoza: e p̄q̄ te molta familiaritat ab lo dit princep: car a cordense molt en la calitat amable. e era molt certa la dita caritat q̄ tots
p̄ iiij

La visita dels cherubins.

los homens que en la terra a ella hau
ran seguida y amada : en lo cel serā co
llocats en l'orde dels dits serafins: p
ço se alegrava ab ells de goig inesti
mable. ¶ **E** com hāgueren ben dan
cat prengueren se a cantar los dos ço
es la dita caritat ab lo prícep serafich
cōcordant ab ells tots los altres e di
gurē. ¶ **D** amor inascibilis natura
semper pullulans: tu cōditoris ratio:
lux cordium fons venie. Volent dir.
D deu eternal qui sou pura amor: sēs
començament: e la natura vostra to
stamps dona de si amor: car vos sen
yor hāueu creades totes les coses ra
tionals per amar a vos: qui sou lum
e alegria del cor huma e font de infi
nida clemencia. ¶ **E** com hāgueren
acabada aq̄sta canço a gloria del rey
de vida: digueren ne altra lohant la a
mable mare sua conuidāt se tots a di
gnament exalçar sa senyoria: e digue
ren. ¶ **L**audate eam seraphin: lauda
te dominaz in factis eius: laudate eā
in virtutibus et miraculis eius. Vo
lent dir. **D** seraphins tots justats lo
au e magnificau ala nostra Reyna e
senyora en los grās fets seus: loaula
en les sues virtuts e miracles: car dig
nates d̄ tota labor. ¶ **E** passat lo dia
primer en aquestes joyoles festes los
seraphins se despediren dela senyora
per tornar en la patria sua: e adorant
lo prēyat e besant la ma ala senyoria
partiren se de aqui.

**Capitol. LI. cō lo segō dia
vingueren los s̄acts che**

rubins a fer reuerencia a la senyora.

D cendema vēguerē los
cherubins ab gran solēp
nitat exint los a rebre s̄act
miquel portant lo príncep
de aquells al seu costat dauant sa alte
sa: e ficant lo genoll: dix sanct miquel
ala senyoria. **D** senyora aquest es lo
gran príncep dels cherubins qui es a
çi ab tota sa gēt desijosos de seruir vo
stra merce: aq̄sts senyora sō los grās
doctors scientifichs dela gran cort d̄l
diuinal fill: en los quals senyora repo
sa plenitut de sciencia. ¶ **E** car ells tra
cten e menejen les sabenes secretes d̄
la sciencia e saber diuinal e u ells son
reuelades les coses amagades. **E** lo
dit príncep acostant se ala senyora be
sa la ma a sa altesa: dient. ¶ **T**ua vir
tute conseruantur omnia: et cuncta a
te sperant vt des illis necessaria sibi.
Volent dir. **D** senyora aquest secret
ha reuelat nostre s̄eyor deu a tots no
salties: que per la vostra virtut e gra
cia apres dela sua potēcia vol que to
tes coses sien conseruades: e q̄ de vos
sperē lo cors les creatures en les neces
sitats sues. ¶ **D** senyora y quant es
stat lo vostre excellent saber e sciēcia:
que ari hāueu concordat deu ab na
tura humana: **E** quant delit e gloria
es al orde nostre disputar e parlar de
la gran prudencia e modo dela intel
ligencia de vostra senyoria: tot lo n̄re
saber passau senyora excellent. **E** car
sou mare de aquell saber infinit: e per
ço es molt ben dit d̄ vostra senyoria.

La visita del orde dels Trons.

LXI.

¶ **D**e sapientie mater et lumen veritatis. Volent dir. Que vos sou mare dela diuinal sauiesa: e lum molt clar de tota veritat. ¶ **A** vostra merce senyora regoneixēt senyoria venim a be sar la ma e fer reuerencia adorant lo vostre precios fill e creador nostre.

¶ **E** apres que tots hagueren besat la ma a sa clemencia prengueren se a ballar ab grā reuerēcia e infinit goig e la senyora mana a vna donzella sua nomenada deuocio: q̄ ballas ensēps ab ells: la q̄l ho feu molt bellament. la qual canta vna canço: e tots la seguiren ab gran melodia: diēt. ¶ **D**e magnum misterium et admirabile sacramentum: q̄ gloriosus deus cōceptus fuerit in virgine: et factus fuerit homo. Volent dir: o grandissim misteri e marauellos sacrament: que lo glorios deu eternal sia stat concebut dins lo singular ventre virginal e aq̄ sia fet home. ¶ **E** durant totes aquestes alegries per tot lo dia: acabada la jornada despediren se dela senyora per tornar al celestial palau.

Capitol. LII. cō en lo. iij. dia vinguerē los sancts trōs a visitar la senyora.

Gl'altre dia vengue lorde dels trons: e essent dauāt la senyora dix sancti. ¶ **D**i q̄l a sa senyoria. Senyora excellent aquests son los grans secretaris dela cort del vostre fill: car aells reucla sa magestat los iuhins ama-

gats e secrets. ¶ **E** lo dit príncep ab tots los altres besaren la ma ala senyora: diēt. ¶ **L**audate dominam nostram: q̄a magna est virtus illius: et gratia eius et clementia nullus habebit finem. Volent dir. Lohem e magnifiquem la nostra senyora: car grā sens comparacio es la virtut sua: e la gracia e clemēcia sua no ha terme ne fi. ¶ **E** de aqui leuant se lo dit príncep ab licencia dela senyora prengue p̄ la ma vna de aquelles donzelles: q̄ ha uia nom discrecio: e comença a dançar ab ella: tots los altres mirant ab gran plaer e festa. ¶ **E** acabant de cantar lo príncep e la dōzella tots los altres feren vn ball redo cantant aquesta canço. ¶ **B**eatus auctor seculi seruile corpus induit vt carne carnem liberās ne perderet quos condidit. ¶ **E** venit dauāt la sēyora ficarē lo genoll dauāt la senyoria adorāt lo senyor rā chat dins aquell precios vètre. ¶ **E** ab aquesta alegria e goig passaren tot a quell dia: e volent se despedir besant la ma ala senyora digueren. ¶ **B**enedicta sit fecūditas tua: benedicta virginitas et munditia tua: benedictum sit corpus tuum sanctum: benedicta sit anima tua sanctissima. Volēt dir: o senyora serenissima beneyt sia lo vostre prenhat: e beneyta la vostra virginitat e mundicia: e lo vostre cors senyora glorios e molt bell sia beneyt en senps ab la vostra anima sactissima. e despedits de sa senyoria tornarē en la celestial patria.

Capitol. LIII. com en lo. iij. dia vingue lorde de

b v

La visitacio de les dominacions.

les dominacions.

E venint lo cendema la grā caualleria de les dominacions i xquels a recibir lo gran camarlêch: e ab molta honra portals ala senyora: dient a sa merce. Serenissima seÿora ¶ Isti sunt triūphatores et amici dei. Volent dir. Aquests senyora son los victoriosos e valents cauallers d'la cort d'el senyor fill vostre: los quals entenē tostemps en lo regimēt de natura humana: batallant per los homens cōtra tots aquells quilis impugnen. E la senyora vehent que los dits principes son tan fauorables a natura humana rebels ab molt plaer: diēt los quant estimaua los serueys que fins aqui han fet en lo regimēt e gouernacio dels homens pregant los que de aqui auant los ha; en molt mes precomanats per amor del seu fill humanat: que ha volgut tant honrar la dita natura q̄ les fet passible e mortal. ¶ E lo princep major besant la ma a la senyoria respongue per tots: diēt. O senyora natura hūana es huy rāt exalçada que nosaltres deliberam seruir-la: y amar-la: e molt estimarla segons mana vostra senyoria: e ab los homes sera de aci auāt lo delit e plaer nostre treballant tostemps en portarlos al repos eternal en compāyia nostra: e que ensemps ab nosaltres lo ben e beneixquen lo rey humanat. ¶ E la senyora vehent la feruor de aquells gloriofos principes per ben festejar los mana ala sua amada donzella forta: ca ques leuas a dançar ab

ells. la qual molt prest hobeint fa senyoria feu lo que li era manat. E aps del dançar cantaren tots los dits principes a gran gloria dela senyora y del seu prenyat dient. ¶ Immense celi cōditor cui? forti potētie genu curuātur omnia celestia terrestia nutu fatētur subdita. E acabat lo cantar agenollarense tots dauant la senyora cōtemplant ab grā goig la composicio de sa real persona: e festejant la senyoria passaren tot aquell dia ab grādissima alegria: e despedits de sa alteia tornaren en la patria sua.

Capitol. liiij. com lo q̄nt dia vinguerē los sancts principats: a visitar la senyora.

Après de aquests vengueren los sancts principats e rebels lo camarlêch mi quei ab molta reuerencia e veneracio e portals dauāt la senyora: diēt a sa merce. O excellēt seÿora veus aci los singulars religiosos d'la cort d'el vostre diuinal fill: que no enten ni pensen sino en hobeir los seus sancts manaments. ¶ E aquests seÿora axi fundats en sancta hobeidencia indueixen los homens els cōsellē de hobeir a nostre senyor e a tots los prelats per amor sua. E la senyora q̄ singularmēt ama los hobeidets feu tanta festa de aquests gloriofos principes e se alegra tant dela sua venguda que atots fon manifest esser per la senyoria molt amats e estimats e fa

La visitacio de les dominacions.

LXII.

uozits: Acceptant los sa altesa per familia: s seruidors a ella molt cars. **E** no solament volgue que vna de les sues reals donzelles danças ab lo capita principal ans mana ales tres p^{ra} amades: ques leuen ensemps: e q̄ dā gen e ballen e canten ab aquell prícep hōbedient e ab los se^{ra} seguidors: car dignes son de tota honor e gloria. **E** los noms de les dites donzelles son hōbediencia: virginitat e pobreza. les quals molt alegres se leuaren a dançar ab aquells sancts angels concordant ab ells en totes coses e ells no menys ab elles. ¶ Coneixent clarament que tots segueixen vna intēcio: go es de hōbeir lo creador e seguir la voluntat sua. ¶ **E** apres lo dançar e ballar cantaren les tres dites donzelles ab tāta armonia e dolçor q̄ tots los angels que aqui eren digueren a la senyora. Verdaderament senyora aquestes veus tan excellents e de tanta cōcordança no fan a separar: ans deuen star tostemps en vna. **E** cō vostra senyoria delliberara collocarles en matremoni ab los religiosos esdeuenidors sia de vostra merce que cascu de ells se sponse ab les tres e seran molt ben heretats de posseir vna tal terna. ¶ **A** b tot senyora que sera als dits religiosos molt treballos e difícil cōseruar les tres sposes sues en sō real stat e amarles egualment fins a la mort: e poran be dir. ¶ **T**ria sūt difficultia. Car aquestes tres virtuts son tan difícils de seruar que noy basta la humanal força: si per deu singularment ne es ajudada. **E** perço nosaltes tots qui som dī dit orde dels p^{ri}

cipats serem specials aduocats e cōsellers dels tals religiosos. **E** cō los veurem vn poch cansats dī cōport dī aquestes senyores sposes sues: direm a cascu de ells. ¶ **I**nspice et fac secū dum exemplar quod tibi ī mōte mōstratum est. Volent dir. **D** religios quit cances de poch treball e no coneixes la heretat gloriosa: que per lo matremoni de aquestes tres donzelles has a cōseguit: alça los vlls e mira e fes segons lo exemplar que te es mostrat en la alta muntanya. Aquest exemplar senyora sera lo amat fill vostre: qui pujara en la muntanya de la creu per hōbediencia del seu diuinal pare: essent aqui en exemple e regla dī tots los religiosos. ¶ **E**t q̄cūq; hāc regulam secuti fuerint pax sup illos et misericordia. Car tots los q̄ esta regla seguiran a conseguiran pau de consciencia e per vendran al regne de parays: hon reluu la misericordia diuina sobre tots aquells qui seguint lo senyor fill vostre amaran e conseruaran aquestes donzelles axicom ell les ha amades e seruades. ¶ **E** les dites tres virtuts vehent se axi lohades e magnificades per los sancts angels volent dar de aço gloria ala imēta trinitat començaren a cantar ab gran alegria dient. ¶ **I**n magestatis solio tres sedent in triclinio: nam non ē cōsolatio completa solitario. **E** acabat lo cantar beclarē la ma ala senyora suplicant sa senyoria que no les vulla separar segōs per los dits angels li es stat supllcat. **E** sa merce los ho promete ab molt plaer. ¶ **E** dī aço elles feren grandissima festa e los glorio-

La visitacio dels principats.

Los prínceps ab elles: e axi passaren a quella jornada.

Capitol com lo .vi. dia vingue a fer reuerencia ala mare de deu: lo orde deles potestats.

Enint laltre dia foren aq̄ junct̄s tots los sancts angels del orde deles potestats: e rebent los sanct miquel ab grandissima honor e festa: e portar los dauant la senyora dir a la senyoria. **D** excellent senyora veus aci los officials reals dela cort del senyor fill vostre: aquests senyora fan les punicions e executen les sentencies p̄ la magestat manades: e cōtraſtē als dimonis e mals homens que no fagen tots los mals e defastres que volrien. **E** la senyora leuas d̄ peus p̄ fer los honor com a officials prehemients a ella molt cars. Los quals ab molta reuerencia besaren la ma ala senyoria: e la merce manals ques sigues sen tots aquells governadors e prínceps dauant la alteſa: perque pus reposadamēt puguē parlar d̄ls secrets diuinals e misteris que ells han tractat del començ del mō ença. Los q̄ls recitaren aqui a la senyoria tots los grans fets e obres que han executat en lo mon per manament de nostre senyor deu mostrant la sua furia e terroz als homens: e digueren a la merce q̄ ja sentien que de aqui auant nostre senyor deu volia dar fi a les tals punicions per amor del seu fill humanat.

E la senyora molt alegra de aq̄stes rahōs volēt festejar los magnífichs officials e cōsellers reals mana ados deles sues fauorides dōzelles: les q̄ls eren justicia e misericordia: que ballē aqui en presencia de aquells senyors. **E** elles hobeint la senyoria feren lo per la alteſa manat. **E** lo ballar d̄les dites dōzelles fon tan singular e gracios: que los angels admirats del ayre e graciositat de aquelles digueren ala sua reyna e Senyora. **D** excellent princeſſa y be es gran la bella y orde deles vostres donzelles: a vostra senyoria pot esser dignament dit lo plar d̄la grā reyna de Sabba: La qual trobant se en la presencia de Salamo vehent la sauiesa sua: e lo d̄ d̄la sua casa fon forçada d̄ dir. **B**eati serui tui qui stant coras te semper et audiunt sapientiam tuam. **S**it dominus deus tuus benedictus in secula: cui complacuiſti: eo q̄ dilexerit te dominus deus in sempiternum. **E** lo lent dir d̄reçāt aquest parlar a vostra senyoria. **D** serenissima senyora y benauenturades son les vostres donzelles qui serueixen vostra merce e stan dauant la vostra presencia tostēps: e hoen la sauiesa e doctrina de vostra senyoria: e de aço senyora sia donada lahor e benedictio al nostre deu y senyor eternalment: al qual tant haueu plagut: car conceixē que singularmēt vos ama: com per a mare del seu fill vos ha elegida: e de tan excellēts dōzelles acompāyada. **E** Nosaltres senyora fins aci d̄les criades vostres no conceixiē sino sols a justicia: e ab ella hauiem fet gran liga: en tant que res

La visitacio deles potestats,

LXIII

que ella jutjas punidoz tantost era p
nosaltres executat. Ara senyora nos
som tant enamorats de misericordia
vist lo seu gracios comport que delli
beraz amarles abduys ensemps a ju
sticia e a misericordia: e graduarles le
gons lorde que enla cort de vostra ex
cellencia son graduades donant to
stemp la majoritat a misericordia cō
a digna de tota honoz e preminēcia.
car ella ha tractada e fermada la pau
entre la magestat diuina e natura hu
mana: e perço deu esser per angels e
per homens reuerida e amada: e pot
esser dit d'aquesta vostra virtuosa dō
zella. ¶ *Beati qui in ea habent spem
et confidentiam: beati qui per illaz fe
licitatem suscipiunt eternā: q̄a amor
illius expellit peccatus a corde et gra
tia illius expurgat conscientiam pec
catorum.* Car certament senyora se
ran benauenturats tots aquells q̄ en
la dita misericordia posaran la sperā
ça e confiança e seran molt mes bena
uenturats los qui per ella a consegui
ran la felicitat eterna. car la amor de
aquesta donzella lança tot peccat e vi
ci del cor huma: e la gracia sua dene
ja la cōsciencia dels peccadors. E mi
sericordia vehent se axi lohada en pre
sencia dela sua senyora: e que sa mer
ce se alegra molt dela dita lahor pres
les mans de la senyoria e beiant aque
lles ab molta reuerencia dix. ¶ *Ne a
uertas faciem tuam a me quia spetiē
et decorem tuum a iuuentute mea cō
cupiui.* Volēt dir. *Q̄* ma senyora no
gireu la vostra cara de mi: ans sia yo
tostemps enla vostra amor e gracia:
car la bellea e dolçoz de vostra senyo

ria carament he amada d'la mia jouē
tut ença: e ab vostra merce me so cria
da: e de vostra altesa me ve que sia p
angels e per homēs coneguda y esti
mada: perque dignament sereu p mi
seruida e molt lohada e magnificada
enlo cel e enla terra hon se vulla q̄ yo
sia trobada. ¶ *E* los gloriosos prin
ceps deles potestats mirant les dol
çors e amors que passauen entre la sē
yora reyna de gloria: e la sua amada
donzella misericordia foren tant ale
gres e contents que començarē a can
tar a gloria de sa senyoria dient.

¶ *B*lorificem⁹ omnes misericordias
eius et benedicamus omnes bonita
tes illius. Volent dir. *Q̄* que digna
ment deueni tots ensemps glorincar
les misericordies de aquesta senyora
e donar a sa clemencia benedictio sin
gular per les infimides bonees sues.
¶ *E* dit aço despedirense de sa merce
molt cōtents: e alegres retornarē en
la sancta ciutat de hō eren venguts.

**Capitol. lvi. com lorde
deles angelicals virtuts
vingue lo. vii. dia a pre
star obediencia ala exce
llent senyora.**

Glaltre dia apres son aqui
lorde deles virtuts e rebēt
los sancts Aniquel ab mol
ta honra portals dauant
la senyora: dient a sa merce. Senyo
ra aq̄ts son los discrets alessors de

Za visitacio dela obediencia.

la cort del vostre diuinal fill qui consellen e regeixen los prínceps dela terra e los regidors d' aquella. Aquests los endregen en totes les obres q' hā a fer segons la voluntat de nostre senyor deu: dient los tostemp. ¶ *Biligite iustitiam qui iudicatis terram.* E consellant los continuament que temen e amen al sobirà senyor quil ha posat enlo regiment dela terra p' q' no perden lo cel. E la senyora vehet los dits alessors e sabent quant eren solícits enlo bon regiment del vniuersal mon feu los sa senyoria gran aculliment. E mana a dos donzelles sues molt auisades nomenades prudēcia e egualtat que disputen ab ells de la marauellosa sciencia que elles sabē necessaria al regiment humanal. E leuant se les dos ab gran plaer ala disputa: comença a parlar prudencia e dir. O senyors alessors e cōsellers d'ls prínceps dela terra ab quant desig he desijat la vostra venguda: perque açi en presencia dela nostra real senyora yo pogues dir ales magnificēcies vostres en quantes necessitats e perills son los regidors del mon si per vosaltres senyors me' no son ajudats: d'ls quals regidors diu ysayes. ¶ *Custos qui de nocte.* Volent dir. Que los prelats e prínceps terrenals son custodis dela nit. Car no poden veure en los sotimesos seus sino les obres corporals e foranes qui son tan tenebroses e fosques q' verdader juy no sen pot fer de aquelles: sino per sols a q'll príncep general nostre se'yor deu: del qual Jeremies diu. ¶ *Tu autem domine q' iudicas iuste et probas re-*

nes et corda. Volent dir. Vos se'yor sou aquell q' feu los juyins justs e veraders: car sabeu e veu clarament lo cor e les entramenes dels homens e podeu entrar dins aquelles. Les q'les coses los jutges humans fer no poden: perço los es tan necessaria la ajuda de vosaltres qui sou illuminats de aquella lum diuina: e conceixeu clarament quāta es la miseria e flaquea humana: e com tendrament e delicada te a esser menejada per les sobtes mutaciōs sues. Les quals fan p' dire larbitre e lo seny als regidors. Car algūes vegades alegrāt se molt de les virtuts e bona vida de les gēts que regixen los par que sien en parays oblidant tota pena e treball del regiment y de les ocupacions de aq'll. E vehent lo contrari son tant turmentats: e toz bats que deualle en lo abis de molta miseria e dolor: segōs testifica David parlāt d'ls dits regidors dient enlo psaltiri. ¶ *Ascendit vsqz ad celos: et descendunt ad abissos anima eorum in malis tabescebat: turbati sunt et moti sunt sicut ebrius et omnis sapientia eorum deuorata ē.* Volent dir. Que pugen al cel e deualen al abis e la anima de aquells defall per los grans mals e perills q' vehen en los sotimesos: e d' aço son toz bats e moguts aricom embriachs: e defall los tot saber. E aco pmet nostre senyor deu: perq' ab molta feruor recorreguen ala ajuda sua los dits regidors regoneixent que no son res ne saben ne poden sino tant com la sauisa diuina los illumina per lo mija de vosaltres senyors ve alessors. E hoy

La visitacio dela obediencia.

LXIII

des aquestes rahons per los glorio-
sos princeps deles virtuts reïpos lo
principal de aquells e dix. **D** senyora
prudencia: be par que sou criada d'a
questa excellent senyora reyna: e q̄ en
teneu agudament e sentiui totes les p̄
mors del art del regiment: dela qual
se pot dir. **A**rs artium cura anima-
rum. Car art es sobre totes arts dif-
ficil e molt perillosa la cura e regimēt
de animes. Perqueus deman de gra-
cia senyora prudencia: que vos e la se-
nyora vostra jermana egualtat vullau
entendre de aci auant ensemps ab no
faltres enlo regiment dels princeps e
prelats. Car sens vosaltres ells son p̄-
duts e passen la vida de aquest mon
ab multissims carzechs e treballs sēs
profit: segons testifica Job: dient.
Pertransierunt quasi naues poma
portantes. Car van aricom naus ca-
rregades de pomes no sentint del ca-
rrech que portē sino la olor: e dl fruyt
nō mengem. Car la olor dela gloria
mundana los farta els contenta: e no
peruenen james a mējar lo fruyt glo-
rios que nostre senyor deu te apare-
llat als prudēts e virtuosos regidors
E hoyt aco diu li prudēcia. Senyor
princep e vosaltres senyors vous do-
la fe per ma germana e per mi q̄ si los
princeps dela terra e regidors de aq̄-
lla volran la companyia nostra nun-
quals leixarem. Car tal manament
hauem de nostra senyora que ab los
dits princeps façam liga e singular a-
micicia per reuerencia del sobiran p̄-
cep nostre seyor deu qui se es vnit no-
uament ab natura hūana. **E** hoy-
da la resposta deles dōzelles tots los

princeps deles virtuts molt contēts
e alegres ficaren lo genoll dauant la
senyora regraciant a la senyoria la of-
ferta que les sues donzelles los havi
en feta d̄ confederarse ab los p̄nceps
dela terra: e digueren. **Q̄** mag-
nificata sunt opera tua domina. **Q̄**
decoratur tua excelsa gubernatio
per misericordiam quam exerces q̄a
per te reges regnant. Volent dir. **D**
senyora e cō sou magnifiques e grās
les obres vostres o quant es embelli-
da la excellent governacio vostra e lo
alt regiment per les continues mise-
ricordies que feu e exerciu: car p̄ vos
e per lo miya deles donzelles vostres
los princeps e reys regnen virtuosam-
ent e son prosperats. **E** sens vostra
merce nengu no pot plaure a nostre
senyor deu ne fer nengūa obra virtuo-
sa. Perque dignamēt per tots deueu
esser reclamada axi per princeps cō p̄
subdits puij de tots sou aduocada.
Quia nullum cognosco potentio-
rem ad iram placandam tātū iudicis
q̄ te: q̄a propter reconciliationem pe-
ccatorum ab ipso effecta es mater.
Car certamēt senyora yo no conech
creatura angelica ni humana tan po-
tent com vostra merce a placar la ira
del gran jutge nostre senyor deu: Lo
qual per recōciliar ab los peccadors
vos ha fet mare sua. **A**xi senyora sia
de v̄ra merce hauer per recomanats
los princeps dela terra e manar a vo-
stres donzelles que nols leixē james
durant la present vida qui es plena d̄
infinits perills. **E** los gloriosos a-
seffors haguts larchs colloquīs ab la
senyora despeditis de sa merce parti-

La visitacio dels archangels .

ren de aqui molt prest alegres e molt contents lobant e magnificant la senyoria e les sues donzelles virtuosas.

Capitol. lviij. com lo. viij dia vingueren los sãcts archãgels a besar la mala sãctissima verge.

Guent lo dia seguent foren aqui junctos orde dels sãctos archangels e vehent los sãctos **A**diquel de luy dix ala senyora reyna. **S**enyora q̄ aquesta companyia que ara ve ion los insignes jurats qui regeixen e gouernen les ciutats e comunitats del imperi dela magestat real del vostre fill: e son persones tan preminents per lo seu offici q̄ deuen esser rebuts ab grã honoz e molta graciositat: perque sia de vostra merce manar a algunes destes donzelles de vostra senyoria que ensemps ab mi los iquen a recibir. **E** la senyora molt contenta de fer lo que lo camarlench cõsellaua crida la merce aquella excellent donzella magnanimitat nomenada e dix li. anau vos qui sou alegria deles gents e festejau me be aq̄sts jurats: car yo vull queus amē e tinguen en gran estima: perque ab la companyia vostra se tiren lo cor d̄ tots los ciutadans e pobladors d̄ les ciutats que ells regeixē. **E** vagē ab vos les dos germanes vostres cõcordia e pau: perque ab elles sien conseruats en fama imortal. **E** no reste vostra cosina germana dilli

gēcia: ans vull que vaja ab vosaltres car sens ella les comunitats son pduides e los regidors de aquelles delestimats. **E** les dites dõzelles obeint lo manament dela senyora anaren prestament ab lo camarlench per recibir los jurats. **E** ells vehent les quatre donzelles axi belles e a punct. **E** Ba uisi sunt gaudio magno. **E** acostāt se a elles abraçaren les ab gran amor e reuerencia demanant al visrey cõ hauien nom les senyores ne qui eren. **L**o qual los respos. **A**questes s̄o criades d̄ nostra seyoza e per la merce singularmēt amades: los noms deltes son. **M**agnanimitat. **C**oncordia. **P**au: e **D**iligencia. **L**a companyia d̄ aquestes es tan necessaria als regits les comunitats que la senyora reyna nostra ha volgut que a elles vesseu p̄mer: perque poseu la vostra amor ferma en elles: e ab la companyia e amistat deles dites donzelles sera magnificat e molt exalçat lo vostre regimēt e les ciutats augmentades en tot be. **E** los jurats hoit aço tornaren abraçar les senyores demanant los de gracia nos vullen partir de ells ne de tots aquells que tenen regimēt de comunitats: car sens elles les dites comunitats no es possible esser ben regides. **E** magnanimitat responēt p̄ totes dix. **S**enyors les germanes mies e yo som contentes de a compãyar continuament los dits regidors tant com ells nos volran conseruar e amar: car aq̄sta es la volūtat dela nostra excellent senyora que aturem ab q̄ nos vol e ama: e que fujam de q̄ns auozreix. **E** dit aço les dos dõzelles

La visitacio dels Angels a nostra senyora. LXV

prenguerē en mig de si lo jurat en cap e posaren se en orde p entrar ala seyo-
ra: anāt primeres les altres dos dōze
lles ab lo visrey vengueren dauant la
senyoria: e feta hūil e pfunda reuerē-
cia besarē la ma a la alteſa: dient.

Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei.

Volēt dir. o gloriosa senyora que de
vos es dit molt ppriamēt q̄ sou aque-
lla gran e molt singular ciutat hō no-
stre seyor deu ha elegit la posada sua:
per q̄ nosaltres q̄ som guardiās de to-
tes les ciutats dela terra venim aci a
fer homenatge e reuerēcia a v̄ra seny-
oria: regoneixēt a v̄ra merce seyo-
ria general en lo cel e en la terra: supplicāt
vostra alteſa q̄ en les forces e castells
dles ciutats q̄ nosaltres regim: mane-
posar p alcaydes de aq̄stes v̄res don-
zelles: car certament sera ierpugnab-
le lo loch hō elles farā la habitacio.

E la seyo-
ria rebēt los ab molta gra-
ciositat e amor acceptant los p serui-
dors e amichs molt cars: dix los.

*M*agnífichs jurats vosaltres siau bē-
venguts siau certs q̄ vous ame singu-
larmēt p esser tan fidelissims ala ma-
gestat diuina: e tāt curoſos dela salut
hūana: e lo molt cōtenta q̄ mes don-
zelles siē ab vosaltres e que? aiudē en
lo regiment deles comunitats q̄ son
al fill meu e ami molt cares ¶ *E* los
jurats hoydes les gracioses rahōs d̄
la seyo-
ria forē tan alegres e cōtērs de
la senyoria: q̄ besāt les mās de la mer-
ce moltes vegades regraciant la alte-
sa dels tāt e tan singulars beneficis
q̄ per la excellēcia hā rebut natura hu-
mana e angelica: e diguerē. ¶ *Bene-*
dicta sit magnificentia tua dñā n̄ra:

q̄a p te angelí reparātur et homines
saluātur. *Volent dir.* O seyo-
ra n̄ra: beneyta sia la grā magnificencia vo-
stra: car per vos les cadires angeliqs
son reparades: e los homēs saluats:
de quāt vos restē senyora obligats. e
les dōzelles vebent ari alegres e con-
tērs los senyors de jurats comēçarē
a cantar aquatre ve? ab singular ar-
monia: dient. ¶ *Benedicāt te dñā s̄a*
cti archāgeli q̄a tu es delectatio eoz.
Volēt dir. o senyora beneixquei vos
los s̄acts archāgels q̄ son aq̄ presēts:
car vos sou la delectacio e goig d̄ ells
e de tot lo restāt del cel e d̄ la terra. *E*
ari cātāt aq̄lles dōzelles e dācāt molt
bellamēt alegrauēse ab elles los s̄acts
archāgels e tostēps lohauē e magni-
ficauē la sua excellēt reyna y seyo-
ria: passaren tota aq̄lla jornada ab singu-
lar alegria: e ala fi despedint se de la
merce los dits jurats tornarē ala grā
sala de paradís.

Capi. lviij. cō los sancts angels del nouē orde fo- rē ab la senyora lo. ix. dia p fer reuerēcia a aquella

EUenint lo nouē dia foren
aq̄ los s̄acts angels d̄l me-
nor orde e rebent los sanct
¶ *Ad* quel ab gran alegria e
goig e portals dins la cābra dela sen-
yora: e dix a la merce. *O* excellēt sen-
yora aq̄sts son vns oficials p lo seny-
or fill vostre molt amats e estimats.
E ar son dits pares e aduocats dels

La visitacio dels angels a nostra senyora.

ofens. Aq̄sts senyora tenē en cura e guarda los miserables fills de Adā: dels quals son molt ansiosos e curosos. E han ho be menester: car sō cōstituits e posats entre ifinits pills de diuersitat d' enemichs. ¶ Nec eiz possit tuta esse hūana ifirmitas inf̄ tot et tātas hostis illius insidias: nisi sanctoz angelozum muniretur auxilio. Car sia certa v̄ra sēyoria no poria la infirmitat humana esser segura en tātes batalles e p̄secuciōs de enemichs sino fossē guardats e defesos p̄ la custodia angelica. E la sēyora veuent a q̄lls gloriozos sp̄its dits pares dls ofens: alegras molt dls mostrāt grandissz goig dla sua v̄guda: e dix los. Be siau v̄guts pares dls miserables fills de adā: vosaltres teniu offici tal q̄ d' necessitat priuareu molt ab lo fill meu e ab mi: car les majors fahenes q̄ son en la cort sua son les q̄ vosaltres haueu a menejar: ço es dela saluacio dls homēs. Aq̄st negoci es tā car ala magestat del meu fill q̄ per acabar e cōplir aq̄ll es deuallat d̄l cel en la terra: p̄q̄ vosaltres p̄ amor sua deuen esser molt solícits dela salut de aq̄stes animes a ell tā cares. e no hajau esguard ala desconexença dls dits miserables fills de adā: sino sols ala bonea d̄l creador v̄re y seu q̄ tan carament los vos ha acomanats. E p̄ q̄ milloz pugau exercir esta fahena tā grā y tā difícil vull q̄ hajau de aci auāt en cōpanya vostra cōtinuamēt tres dōzelles mies ço es. Pietat. Beniuolēcia: Solicitat. e q̄ los homēs coneguē q̄ p̄ la noua incarnacio del fill de deu vosaltres los tractau ab multissima pietat

mes q̄ no haueu acostumat: cobrint e dissimulāt los se' mals e cōportant aq̄lls longamēt: los q̄ls solieu punir brauamēt: e q̄ls mostreu molta beniuolēcia comunicāt los molts secrets d̄la amor diuina e dls ifinits delits q̄ hā a posseir en parais si' hobeixē e se guixē v̄res cōsells: e q̄ ab solicitut cōtinua p̄seu en portarlos p̄ la via d' salut. e de aço teniu manamēt d̄la magestat diuina segōs dauid ha reuelat als fills v̄res: dient a cascu de aq̄lls. ¶ Angelis suis de' mādauit de te vt custodiāt te in oib' vijs tuis. Car vosaltres sou cōstituits curadors e guaidors dls crellats e bādejats fills d' Adā: als q̄ls deuen endreçar en totes les vies e careres sues: puix sabeu aq̄sta esser la volūtat de n̄re sēyor deu: e yo que' ho acomane ara nouamēt d' part del seu fill e meu: lo q̄l. volqz los homēs a vosaltres acomanats siē p̄ segurs e mes guardats e p̄seruats e q̄ cō cascu d' aq̄lls ha d' edat d' distrecio q̄ p̄ vosaltres siē iduits e p̄sellats a fer mar matremoni ab set dōzelles mies les q̄ls sō aq̄stes. ¶ Fe: spança: amor: temor: hūilitat: penitēcia: e p̄seuerança. Aq̄stes los guardarā e deliurarā de tot pill els portarā finalmēt ala eternal beatitut: segōs es scrit. dient. ¶ Saluar' ē vir ifidel' p̄ mulierē fidelē. Car lome ifel e d̄sobediēt a sō deu e creador sera saluat p̄ les dites muliers fidelissimes. car la p̄mera q̄ es fe lo apartara d' tota erroz donāt li conexença d̄la veritat q̄ te a seguir e deles obres q̄ te afer cōformes ala fe: perq̄ la dita fe sia viua e meritoria. E de aqui tantost lo abraçara la sperança e di

La visitacio dels Angels a nostra senyora. LXVI

ra ab vna grā fermetat d'coz ¶ Ego enim sic curro non quasi in incertum. Volent dir. Yo si treballe corrēt p lo curs de aq̄sta mortal vida nou faç vna nament ne sobre cosa incerta: ans so molt segura q̄ aq̄ll larch donador me dara lo premi molt major sens cōparacio q̄ mos merits no meritē. E coneguda aq̄sta gran magnificēcia e liberalitat diuina: encēdras en amor d' aq̄ll sobiran be qui sols mereix esser amat: e de aq̄sta amor paternal sortira la amor filial: car nunca tem verda deramēt de temor virtuosa lo q̄ no ama: e lo axi temeros guardas de offendre lo seu amat e tota cosa leixa per cara que li sia p no rompre la dita amor: e cō mes lome sentira de aq̄sta amor: diuina molt mes coneixera la sua ppria miseria. e de aq̄ se engēdrara la pfunda hūilitat en la anima: La qual hūilitat fa desijar al home poder satisfir a deu d'les offenses q̄ fetes li ha. E aq̄st virtuos e hūil desig li fara pēdre ab molta paciēcia totes les tribulacions e cōgoixes q̄ deu pmet li vinguē de q̄lseuulla natura siē: e no solamēt acceptara les dites penes alegramēt ans volūtariament se donara a molta penitēcia: apartāt d' si tots delits e plaers donāt ala sua persona molta manera de treballs e penes p subiugar la carn sensual al sp̄it. E sentint lome la dolçor e repos q̄ sta amagat d'is los treballs de penitēcia es animat a pseuerar en tota virtut fins ala fi dela vida sua: e lauors rebra lo guardo infinit p los treballs finits. e axi los homens ligats p matremoni ab aquestes donzelles seran axi forts

y fermes e molt feruents e promptes a tot be que vosaltres los portareu p tots los camins que volreu. E diran ab molt plaer. ¶ Sic transeamus p bona temporalia vt non amittamus eterna. Volent dir. O pares e guaidors nostres liau certs que axi volez passar per los bens e plaers d'aquest mon: que per ells no perdani nenguna cosa d'la seruitut diuina: ne la vida eternal p ala qual som creats. E los angels hoydes les rahons d'la sua reyna y seyoza foren alegres de goig infinit e belāt la ma a sa altesa: diguerē. ¶ O maria grām apd dominū inuenisti et hāc p totum mūdum diffūdere meruisti. Volēt dir. o senyora maria vos sou aq̄lla que haueu trobada gracia dauāt lo senyor: e p lo mija vostre la dita grā es stada p lo mō escapada sobre los fills de Adā d' q̄ nosaltres tenim cura. E perço senyora soz açi p adorar lo fill vostre regraciāt a la magestat sua la grā misericordia q̄ ha feta als criats nostres fills d' adaz excellats de parays: als quals nosaltres no podiem ajudar per molt que fossem curiosos e ansiosos de ells: q̄ a la fi tots no deuallassen en infern. Car fins açi no haueu vist goig negu dels dits criats nostres que ab cōpanyia nostra los poguessen portar a regnar en parays: ans venint calcu de ells ala fi dels seus dies los hauiem a leixar en lo carcre tenebros de infern condemnats a mort eternal per lo peccat e deslealtat del seu primer pare. ¶ Ara senyora venint lo vostre excellent fille vestint se aquesta natura ha axi viuificat lome q̄s

Supplicacio de misericordia e pietat ala mare de deu

pot molt be dir. ¶ Sicut in adā omnes moriuntur ita et in xp̄o omnes viuificabuntur. Car axi com en Adam tots los seus fills foren sentenciats a mort: axi per la venguda de a aquest redemptor deu e senyor son restituits a vida eternal: de que nosaltres a conseguim vn singular goig.

¶ Et gaudium nostrum nemo tollat a nobis. Car som molt certs que aquest goig nengu nol pora leuar a nosaltres: si lome se volra conseruar en la gracia a ell donada. ¶ Perço suplicam a vostra senyoria quens vulla prestar ajuda en conseruar aquesta gent qui te la natural inclinacio tan reuessa e peruersa per lo peccat d'l pare seu que ab grans ginys e affalachs los hauem a portar a parays. E han molt necessari la intercessio d' vostra senyoria q̄ pot tot lo que vol: Car de vostra excellencia es dit.

¶ Non enim decens est vt ei aliquid denegat: q̄ matrem honorare precepit. Car no es cosa decent que lo senyor fill vostre denegue nenguna cosa per vostra merce demanada: lo qual ha manat estretament honrar e obehir la mare. ¶ E les virtuts nomendades que la senyoria hauia triat per a esser mullers dels fills de Adam ho int parlar la senyoria e los angels tāt en fauor de aquells que haviē a esser sos marits: enflamades en la amor d' sa senyoria per mi ja dela qual tanta gloria e exaltacio hauia a conseguit lome peccador: a genollades dauant sa excellencia començaren acantar dient. ¶ O benignissima omni laude dignissima quia per te reparata sunt

omnia: et exaltatus homo et paradysus apertus. Volent dir. O senyora benignissima e dolça digna e mereixedora de tota lahor: car per vos totes coses sō stades reparades: e lome singularment exalçat: e parays per a ell vbert. E perço senyora nosaltres som molt contētes de fer ab los dits fills de Adam matremoni car vehem en ells girada la sort: ço es que tots los que fins açi los auorrien e haviē en hoy: ara los amē e han plaer de acostarse a ells. Car fent pau ab lo creador lan feta ab totes les creatures: la qual pau senyora ses tractada y fermada per lo vostre dolç parlar: e perço dignament pot esser cantat a gloria de vostra senyoria. ¶ Benedictū sit eloquium sanctum tuum: et benedicta sint omnia verba oris tui. Car ab molta raço deu esser beneyt lo parlar vostre e totes les paraules de la vostra sanctissima boca. E dit aço leuarense adançar les dites dōzelles: e los angels ab elles ab grā alegria. E acabada la jornada partirense de aqui los gloriosos pares dels orfens molt contents dela excellent senyora e de ses donzelles.

Capitol. lix. com misericordia e pietat supplicaren la mare de deu: que Adam e la sua gent vingués a fer reuerencia a sa senyoria.

Acabada la visita de tots los officials reals e ciutadans de parays resta la se

Supplicacio de mia e pietat ala mare de deu. LXVII

yoza sola en sa cambra a companya da solament del visrey Adiquel q̄ ser uia sa senyoria de camarlech: e de ses donzelles molt amades. E stant axi misericordia e pietat deliberaren sup plicar la senyora del que Adam los hauia recomanat. E venint les dos dauant sa senyoria ficaren lo genoll dauant la altesa e digueren. Excellēt senyora ja sab vostra merce que nosal tres dos germanes som stades tant partials a natura humana: que del seu cayment ença nunca la hauem desempurada: ans hauem treballat sens cessar per releuarla e tornarla en gracia e amicia del seu creador. E lo dia que acabam e cloquem aque sta fabena: ço es que lo fill de deu se encarnaria dins vostra senyoria: de uallant del cel molt alegres dela con clusio de aquest misteri passam per lo carce hon sta Adaz e los fills seus: e dientlos la bona noua alegrarense de infinit goig. E lo pare adā ab affe ctio no recōptable nos p̄ga molt que cō vostra merce hagues concebut: su plicassem aq̄lla volgues recaptarlos esta singular gr̄a ab la magestat d̄l sē yoz fill vostre: q̄ lo dit adā ab tots los p̄esos q̄ ab ell son siē licēciats de for mar cosfos segōs sa natura e venir a dozar lo seu redēptoz e senyoz: e besar la ma a vostra senyoria p̄ lo medi d̄la qual han a cōseguit tan singular gr̄a. E la sēyora hoyda aq̄sta piadosa de mādā stigue tota pēsosa e recollegida dins si mateixa volent cōsultar de aq̄ sta fabena ab lo seu excellent fill: par lant li en sperit segons acostumat ha uia. E sentida la volūtāt e delliber d̄l

dit sēyoz respos sa merce a misericō dia e pietat: dient. Donzelles al meu fill e ami plau q̄ sia contentat Adam e vinga e veja lo seu desig cōplit: car ab gran fam ha desijat e sperat aq̄sta jornada: anau vosaltres e portauo. E misericordia e pietat molt alegres dela liberal resposta d̄la senyora besāt les mans a sa senyoria digueren. ¶ Qui spant in te amictū luminis in duentur: et gaudiū et perpetuam leti tiaz sortientur. Volēt dir. O clemēt senyora: q̄ tots aquells q̄ en vos spe ren seran vestits e cuberts de resplan dent lum: e a companyats de goig e perpetual alegria. E volent partir d̄ aqui molt prest p̄ anar als lims: dix sanct miquel. Aturau sēyozes que yo he de anar ab vosaltres. E dit aq̄o lo dit sanct Adiq̄l fica lo genoll dauant la senyora: e dix a sa altesa. Sia de vostra senyoria darne licēcia que va ja ab aquestes donzelles per a com panyar Adā: car tal manamēt tinch de nostre senyoz deu que apres q̄ los ciutadans de parays haguessen fet reuerencia a vostra senyoria: yo fes venir Adam e tota la generacio sua per besar la ma a vostra altesa. E a ra senyora jre molt ben acompanyat ab aquestes donzelles q̄ vostra senyo ria y tramet: car elles e yo som tāt af fectats a Adā e ala generacio sua: q̄ entēdre enles fabenes sues nos es vn gran delit. E la senyora respos a s̄act Adiq̄l: dient. Molt me plau visrey q̄ vos aneu: car gr̄a raho es que per vos sia cridat adam a venir en aquell cōuit p̄ ell tan desijat. E dit aq̄o lo vi srey e les dōzelles feta reuerencia a sa
i iij

Cō Adā ab los pares ferē reuerēcia ala senyora.

senyoria partiren de aquí p anar als
lins: hon era encarcerat Adā ab sos
fills. E moltes altres donzelles dela
senyora demanaren licencia a sa mer
ce de anar ab lo visrey per acompan
yar Adam: car totes se alegrauen in
finidament dela reparacio e goig del
dit Adam. E axi anant peruenguerē
a aquell loch tenebros: e sanct **Mi**
quel vehent Adā parlali ab veu molt
alegra: dient. **O** venerable vell e pa
re de tota natura hūana alegrau vos
de singular goig: car yo so aci d part
dela magestat diuina: per conuidar
uos que aneu a fer reuerencie ala ex
cellent senyora reyna sposa sua e filla
vostra: La qual trobareu ja prenha
da del redemptor e senyor vostre deu
e hom verdader. **E** hoyda aquesta
gloriosa noua per Adam son recom
plit de goig infinit: e fica los genolls
en terra ab les mans plagades: dix.
O pretiosum et admirandum cō
uiuium: salutiferum et omni suauita
te repletum. Volent dir. **O** glorios
Miquel y quin conuit tan precios e
tan admirable es aquest: a que vos
me conuidau: quant sera suau e pla
ent e profitos ami: lo qual me recom
plira de tota dolçor e alegria. **E** **Ua**
dam et videbo eum quem diligit ani
ma mea. Anem prest senyor **Mi**quel e
vega yo aquell qui tan caramēt ama
la mia anima. E dit aço entraren to
tes aquelles donzelles: e dix fact **Mi**
quel. **U**eus aci Adam les vostres ad
uocades misericordia e pietat: q han
supplicat la nostra senyora: queus re
captas aquesta gracia ab lo seu diui
nal fill que poguésseu anar ala presen

cia sua per visitar sa merce. E lo dit a
dam leuantse correque abraçar ala se
nyora misericordia: dient. **O** senyora
e maestressa mia que vos e la germa
na vostra haueu portat a fi les fabe
nes mies: Les quals vos hauia reco
manades de verdader cor confiant
d vos e no so stat enganar: ab vos me
so a consolat en totes les angusties
mies: tenint lo consell de sauiesa: qui
diu. **¶** **C**ausam tuam tracta cum a
mico tuo: et secretum tuum extraneo
ne reueles. Volent dir. **Q**ue les pro
pies necessitats ab lo verdader a
mich les deu hom tractar e menejar:
e lo secret intrisech no reuelar per res
al strany. **¶** **O** senyora misericordia
y tan certs poden esser los qui en vos
confien que ala fi veuran tots los se
desigs complits. **A**xi senyora guiau
me e peruinga yo prest a veure aque
lla senyora: per qui tant de be he a cō
seguir: car la tarda mes molt penosa
ab fam insaciable desije adorar lo seu
diuinal prenyat e befar les mans a sa
merce.

**Capitol. lx. com adam
ab tots los pares parti
ren del lins: e vinguerē
a fer reuerencia ala ma
re de deu: per la qual fo
rē rebuts ab grā amor.**

Olēt partir dix misericor
dia al visrey. seyor vos sou
aci lochtinēt general d la
magestat real de nostre se

Lō adā e altres ferē reuerēcia a nostra sēyora. LXVIII

yo: deu sia de vostra merce manar oz denar aquesta gent: perque vagen cō certats e be en orde. ¶ E lo visrey respōs: dient. Sēyora misericordia loz de que anni par le deu tenir en aq̄sta a nada es aquest. Que vos e pietat vostra germana porteu lo venerable Adam en mig de vosaltres: e la senyora fe vaiga primera e sia guia de tots: car a ella deuē dir los homēs. ¶ Per tuas sēmitas duc nos quo tendimus ad lucem quam inhabitas. Volent dir. Senyora fe portau nos perles vies stretes e difícils segurs e fermes: p que pugam peruenir alla hō desijā anar: ço es a veure la claredat diuina hon vos stau e habitau. E al costat de Adam ira la sua virtuosa muller Eua: e portarlan del braç amor e speranza. Car qui molt ama molt spera. E com les dones sien singularmēt amables p natura: amor les ha d vnir ab nostre senyor deu: e sentint les dites dones dins si la gran eficacia de amor quāt los fa sentir e alabozir les consolacions diuines: dira cascūa d elles. ¶ Adiro: cur totus homo nō resoluitur per amorem domini sui. Volent dir. Bran admiracio tinch com los homēs no regalen tots p amor del seu senyor: qui tant caramēt los ama. ¶ E apres de Adā y de Eua jra lo seu santissim fill Abel acompanyat de puritat e d deuocio. E tots los altres seguiran aquestos: e cascu ira acompanyat de dos donzelles de aquelles que viuint en lo mon haurā amat e seguit. E hoyt aço misericordia dix. O senyor Adiquel vos ha ucu molt ben ordenat sia fet axicom

manau. E prenit les dos germanes Adam començarē son cami. E lo visrey cuytra primer p esser ab la senyora en la recepcio de aq̄sta gēt: e entrāt p la cambra dix a sa alteza. Senyora excellent ja son molt prop aq̄lls q̄ ab infinit goig venē afer reuerēcia a vostra senyora. E sa merce alegrant le molt leuas de peus: e dix que volia exir fins ala porta dela cambra per rebre Adam e ferli honoz de pare. e prenint la lo visrey del braç ab multissima reuerencia vingue la senyora ala dita porta. E essent aqui junct Adāz veuent aquella excellentissima cara d la filla sua. ¶ Reuirit spūs eius et dixit. Maria virgo virginum redemptionis hostium porta salutis integra lapsa ceruicem releua. Car reuiuirt lo seu sperit de vna tal vista dix. O senyora Maria filla mia: vos sou verge lobre totes les vergens porta de nra redempcio p vos nos es donada entrega salut: sia de vostra merce senyora releuar lo miserable caygut en tanta dolor e miseria. E dit aço prostrat en terra ab grandissima deuocio adora lo seu creador tancat dins aquella lanterna virginal del ventre sagrat d la lua filla: e dix. ¶ Adorādus admirandus et glorificandus es semp dominus meus et deus meus propter magnam misericordiam tuam. Volent dir. O senyor meu digne sou de tota adoracio: admirable sou redemptor meu gloria sia dada ala clemēcia vostra eternalmēt senyor y deu meu per la gran y habūdoia misericordia a mi feta e ala generacio mia que d infern haueu restaurada ab la vostra sã

L'Adà e altres feré reuerècia a nostra senyora.

eta venguda. **D** senyor que tostemps he agut ferma sperança en la pietat vostra que haurieu merce: encara que me sia vist condemnat a mort perpetua e ja posat en tenebros carcer: nunca he desconfiat dela clemècia e misericordia vostra. e perço dix lo meu fill Job en persona mia. **E**tiam si occiderit me i ipso sperabo. Car si vostra majestat me hagues mort d' deu milia morts: james per axo la sperança mia no fora perduda: ans sperara hauer dela clemencia vostra perfeta resurrectio e deliuramēt dela mia culpa e gran errada: car la magnificencia vostra no ha terme ne fi. **E** aca bades estes paraules sentint en si vna singular dolçor e alegria dela presència del senyor dzeças per besar la mala senyora: e sa merce no lay volgue donar: per que li era pare: ans lo feu leuar e abraçal ab molta amor: e prenint lo per la ma tornas a seure en la cadira: e dix a sanct Miquel que fes portar vna cadira per a Adà lo qual volia sigues al seu costat: e axi fon fet. **E** seyta la sēyora acostas la venerable mare Eua per fer reuerencia a sa alta: la qual vehentla se leua depe? rebentla ab molta amor e honor com a mare molt cara. **E** la dita mare Eua prostrada en terra adora lo seu redemptor: e dix. **E**cce qui elōgant se a te peribunt. **V**olēt dir. **D** senyor y be es cosa certa: que tots los que se aparten de vos perexen: e los que se acosten ala clemencia vostra de mort tornen a vida. **M**aledicta sit insipientia mea que me a te elongauit. **D** senyor e maleit sia lo meu poch sa

ber que axim ha lunyat de vos vida mia per tant lonch temps: e no solament ami ans a tots mos fills plarada mia. **E** ara senyor per la magnificencia e clemencia vostra podē dir ab gran alegria ells e yo. **E**ran? e nim longe: facti sumus prope in sanguine xpi. Car erem sēyor tots molt lony de vos per la iniquitat mia: ara redemptor meu som retornats molt prop de vos senyor e deu meu p la humanitat que presa haueu delliberant escampar la vostra preciosa sanch p la salut mia. **Q**uin tirament de amor tant transcēdent senyor es aqst. **Q**uines gracies senyor poze yo retre a vostra magestat de tanta misericordia: **N**oy ha en mi res sufficient que offerir vos puga: tota lo vostra sēyor e a vos me do de cor e de anima: preniu me senyor pui per sola clemencia vos sou donat ami. **T**e ergo inuoco te adoro in animam meam. Car a vos senyor inuoque a vos adore dins la anima mia. **E** dit aço dzeças aquella sanctissima mare Eua ab feruor de amor prenint les mans dia senyora ab tot que sa sēyoria nou volgues permetre besaua aquelles: dient. **D** senyora leixau me besar aquestes mans vostres per qui tant de be he a conseguit. **Q**uia nullum solatium habeo nisi i te domina mea. Car no he altre solaç ni deport: sino tocar e mirar e contemplar a vos senyora mia mare del meu redemptor. **E** leuantla sa senyoria ab vna singular familiaritat e amor abraçatla e besantla dix li. **B**e siau venguda mare mia e de te ta humana natura. **D**eus açi lo ser

Cō Adā e altres ferē reuerēcia a nostra sēyora. LXIX

yoꝝ que tant haueu desijat e cridat a delitau vos en ell: car aq̄st es remey de vostres dolors: terme e fi d̄ vostre repos. ¶ **E** point aco **E**ua besaua a quell vètre de sa senyoria ab goig no recomptable: dient. **O** senyora y q̄n tabernacle es aquest tant glorios en lo qual es tancat y dos lo qui no pot esser cōpres: la magestat infinida ha bita en estreta sala. ¶ **O** senyora y ab quāta raço puch dir. ¶ **B**enedictus sit mundissimus conceptus tuꝝ: quia per ipsum liberata sum de manibus querentiuꝝ me. **E** car obligada so eternalment a lohar e beneir lo purissim concebimēt vostre: per lo qual so misericordiōsissimament deliurada d̄ les mans iniques qui volien la mia a nima. **E** dient aco tornaua abraçar e besar aquell excellent vètre. **E** la sēyora loy comportaua ab molt plaer adelirant se en la deuocio feruentissima sua. e a cap de vna gran peça que la sancta mare eua fon itada ari agnollada alegrant se en lo seu redemptor e senyor: la senyora reyna li mana que sigues molt prop de la merce en corins. La qual hobeint sa senyoria ab molta reuerencia figue alla hon li era manat: no partint james los vlls ni la pensa de aquell sagrat ventre: dient tostemp̄s d̄is si mateixa. ¶ **E**go autem gaudebo et exultabo i deo ipe su meo. **V**olent dir. y om alegrare d̄ singular goig en lo meu senyor jesus redemptor: e saluador meu. e apres tota la gent ari en orde com eren ven guts anaren a besar la ma ala senyora adorant lo seu sanct prenhar: dient a sa senyoria cascu de ells. ¶ **I**nterce

de pro nobis salutifera mater dei q̄ angelorum et hominum salutem cōcepisti. **V**olent dir. **O** serenissima sēyora siau intercessora nostra vos qui tant potent vos trobau: car sou feta mare de deu: e haueu concebut aq̄ll q̄ es salut e gloria dels angels e d̄ls homens. **V**os senyora sola sou constituída mare e gobernadora e aduocada nostra: a vostra clemencia tots reclamam. e feta reuerencia per tots a sa senyoria ab gran alegria se prēgueren a dancar e ballar eniemp̄s ab les donzelles dela senyora: les quals ab molt plaer e singular amor se acompanyarē ab los fills de **A**dām: vehēt que la sua senyora los ha tan ben rebuts. e que en la sua cort ja no si parla sino deles grans fauors e amors de deu ab natura humana. e que de aco los dits homens stan tan gloriosos e alegres que es molta raço q̄ totes les virtuts los ajuden a festejar aquesta gracia tan singular. e ab aquesta alegria e goig inrecomptable passaren tot aquell dia. e hauent se apartir de aqui **A**dām fica lo genoll en terra per despedirse dela senyora: e dix mirant lo ventre dela senyora contemplant la gran magestat que dins cra. ¶ **T**u esto nostrum gaudium: qui es futuruz premium: sit nostra in te gloria per cuncta semper secula. **V**olent dir. **V**os senyor sereu daçiauant lo goig meu y d̄ls meꝝ fills: car vos sou lo esdeuenidor p̄mi e loguer nostre: en vos senyor sera la gloria e alegria nostra eternalment. e besada la mia a la senyora parti de aq̄: e venint la mare eua per despedirse besant la ma a sa

La visita de nostra dona a Elizabeth.

merçe dir. **D**senyora molt excellent que ara poden recorrer los me^o fills a vostra senyoria ab gran confiança: dient vos en ses necessitats e angusties. ¶ *Exules filij eue ad te suspiram?* Car podeu los recaptar gracia e gloria: e ari per orde tots besaren la ma ala senyora e tornaren als lims.

Capitol com la senyora visita sa cosina germana Elisabeth.

Restāt la senyora molt alegre a^ops totes les festes: recordas sa senyoria del que langel hauia dit dela sua cara cosina germana qui era d' sis mesos prenjada: e delibera anar la a visitar: e comunica lo seu d'elliber ab les sues amades donzelles. **E** respos vna de aquelles diligencia nomenada: e dir. ¶ *Bonum opus nunq̄ differendum est.* Volent dir. **D**ma senyora ja sab vostra merce que la bona obra e sancts pensaments nos deuen differir: ans posarse tantost en obra: perque supplich vostra alteza execute prest lo d'elliberat. **E** leuantse la pus amada d' ses donzelles q̄ hauia nom sancta caritat: dir a sa senyoria. Senyora yo ire ab vostra merce per seruir l'elizabeth en lo seu part e en totes les altres necessitats sues: car so certa vostra senyoria aturara en compāya sua tots los tres mesos que restē fins al parir seu. ¶ **E** la senyora volēt seguir son viatge i^oque dela cambra

bon staua tancada e passa ala cābra bon staua Joseph per demanarli licencia dela partida: car pui^o nostre sēyor loy hauia donat en spos volia star ala hoberdiencia sua en totes coses. **E** cō Joseph lagues hoyda dir li que era molt content que anas: e q̄ ell la volia acompanyar. e ari i^oque la senyora de sa posada portant la p lo braç hūilitat e pobrea e sancta vergonya anaua primera per mostrarli los camins apartats: perque sa senyoria no fos vista perles gents: e ari p uengue sa merce ala casa d' zacharies sens trobar nengu perlo cami. **L**o q̄l zacharies passejaua en aquella hora per la entrada de casa sua. **E** veuent la senyora ari descuydadamet entrar per la posada sua son molt marauellat e hague singular goig e feta reuerencia a sa senyoria cuyta ala cambra per dir la bona noua a sa muller en signes car parlar no podia. **L**a q̄l cuytadament i^oque d'la cambra: e veuent la senyora cosina germana sua: q̄ tāt caramēt amaua son ari recomplida de gran alegria e consolacio que nos pogue moure de alla hon era. **E** la humilissima sēyora mare de deu cuyta lo pas per acostarse a Elizabeth e ab cara molt alegre saluda la: dient. ¶ *Baudium tibi sit semper cognata dilectissima.* Volent dir. **D**cosina germana molt amada goig sia a vos per a tostemps que haueu meritat cōcebre hun tal fill cō es aqueix d' qual ha sis mesos sou prenjada: car si au certa lo fill de deu lo ve a visitar: volent lo sanctificar dins lo vostre vètre e purgar del original peccat: perq̄ d'ell

La visita de nostra dona a Elisabeth. LXX

se puga dir per excellencia. ¶ Ante sãctus q̄ natus: prius plen⁹ deo q̄ natus ex matre: prius noscens deum q̄ notus in mundo. Volent dir. Que a quest glorios fill vostre sera de tanta excellencia: que ans sera sanct que no ixqua del vostre ventre: e primer sera ple dela gracia e amor de nostre senyor q̄ nat de vos mare sua: e primer coneixera e amara deu en ligular grau que no sia en lo mon nat ne per ell conegut. ¶ Et factum est vt audiuit salutationem marie elizabet exultauit i fans in vtero eius. Car axicom Elisabet senti la melodia e suauitat de aquella dolça veu dela senyora Maria verge lo fillet seu se alegra d' singular goig dins lo ventre dela dita mare: coneixent esser en si tot lo que la senyora sua dit hauia. E axi closet dins lo ventre vehent dauãt si la magestat diuina vestida d' carn humana le agenolla per adorar aquella regraçiã ab infinida alegria e goig les gracias tant singulars a ell donades. E sentint Elisabet la gran alegria e festa quel seu fillet feya dins lo seu ventre. ¶ Repleta est i spiritu sancto helizabet. Car fon plena la dita helizabet de aquell singular goig del sãct sperit: qui dir ni raõonar nos pot: lo qual coz huma longamẽt sostenir no pot: perque helizabet fon forçada d' cridar vn gran crit mesclat ab grã habundancia de lagrimes procehints de singular alegria: e dix. ¶ Benedicta tu in mulieribus et benedict⁹ fructus ventris tui. Volẽt dir. O beneyta iou vos senyora de singular benedictio entre totes les donei creades e p

crear: e beneyt sia lo fruyt excellent d' vostre glorios ventre qui es vẽgut en lo mō per fartar la fam de natura humana. ¶ Et vnde hoc michi vt veniat mater domini mei ad me: E d' hõ ve ami senyora tanta gracia e misericordia: que vostra senyoria q̄ sou mare d' meu senyor e redemptor siau vẽguda ami indigna de tan singular benefici: O senyora p beneyta sou vos e digna de tota laõor: car haueu cregut fermamẽt lo mister diuinal a vostra merce per langel denunciãt: e p go senyora en vostra senyoria serã complides e acabades totes les coses a vostra merce dites de part de nostre senyor deu. E la senyora humilissima vehent la sua cosina germana axi plena del sãct sperit parlar coses tan altes en gloria e laõor sua volẽt referir e tornar tota aquella laõor e magnificencia ala magestat diuina: fica los genolls en terra ab los vlls al cel e les mans junctes: e dix ab grandissima deuocio. ¶ Magnificat anima mea dominum. Et exultauit sp̄s meus in deo salutari meo. Volent dir. vos cosina germana loõau ami de boca e de coz: e lo vostre fillet ab demostracions de singular alegria se mou dis lo vostre ventre festejant la mia vẽguda: e la anima mia magnifica e exalta e loõa e glorifica lo creador e senyor meu e lo meu sperit se alegra e se adelita en sol deu q̄ es salut p vida mia. E acabat aquest deuotissim cantic heuas la senyora depeus: e la colina germana Elisabet pres la pla ma ab molta reuerencia e portala en vna secreta cambra supplicant la repo

La natiuitat de sanct Johan baptista.

tas allí del treball del cami. ¶ **E** zarias pres lo glorios Joseph e porcal ab li ab molta alegria ab tot q̄ fos mut mostraua la cōsolació que tenia dins la sua anima dela presència del senyor e dela sua mare e de aquell excellent vell lo qual dignament entre tots los mortals era elet per a spos e custodia dela serenissima senyora reyna mare dl rey eternal. Sari stigueren aquelles sãctes persones ab molta amor e caritat en casa de zacaries fins fon vengut lo temps del part de Elizabeth.

Capitol. lxxij. cō nasque sanct Jobã baptista e fō a ell iposat nom: ezacharies cobra la paraula. E com apres sen torna la senyora en nazaret.

E com los nou mesos fos sen cōplits Elizabeth pari vn glorios fill: e tota la dolor del part li fon prestament oblidada ab la vista joyosa del fill: Lo qual com fon faixadet: portaren lo ala senyora quis era apartada en vn retret per no esser vista per les gents moltes que venien a visitar Elizabeth: alegrant se molt del seu goig: e la senyoria veuent aquell chiquet e sabent la gran sanctedat sua alegras de singular alegria e prenguel al braç ab molta amor donantli largament la sua benedictio. E lo sanct chiquet viant de rabo baixa lo cabet axicom

pogue: e besa la ma ala senyora q̄ en lo braç lo tenia: agenollas en la falda de la senyoria apartant los peuetes se no tocassen lo ventre sagrat a hon staua tancat lo fill de deu humanat: Lo qual ell adoraua continuament ab iõbirana reuerencia. E la senyora molt alegre deles marauelles que vey a en lo seu car nebodet: dix. ¶ **I**ste puer magnus coram domino nam et manus eius cum ipso est. Volent dir. o quant sera gran e marauellos aquest fadrì dauãt nostre seyor deu: e la ma sua ço es la sua potencia sera ab ell tostemps sent li fer obres tan marauelloses que sera vna gran admiracio dels miradors. E dit aço tornal ala dida quel portas a la mare: e com la gent sen fon anada la senyoria ana a la cambra de elizabeth: e seruiala en les necessitats sues ab molta amor e diligencia: e james sen partia: sino tãt com la gent venia: car sabia era scrit. ¶ **U**bi est multitudo ibi est cōfusio. Car hon ha multitut: no defall cōfusio. ¶ **E** venint lo huyten dia: volent circuncir la criatura fon delliberat per los amichs e parèts li fos posat lo nom dl seu virtuos pare zacharies. e sentint aço la mare dreças en lo lit ab vn gran esse: e dix. ¶ **I**lle quaq̄: sed vocabitur iohannes. Volent dir. Nou façau per res de metre li lo nom de son pare: mes digauli Johan. e respongueren a ella los parèts pus acostats: dient. O senyora per merce pèsau en esta façna vn poch: e no vullau li sia imposit vn nom tã estrany que nos troba tal en tota la parentela vostra, e veuent que la ma

La natiuitat de sanct Joban baptista. LXXI

re stava ferma en son proposit delli-
berarē demanar al pare en signes qn
nom volia fos imposat al seu primo-
genit fill. Lo qual vehent que per pa-
raula nos podia satisfier axicom desi-
jaua venguerenli los vlls en aygua:e
demana tinta e paper e screui:dient.
¶ *Johannes est nomen eius. Volēt*
dir. Senyors perduu tot pensament:
car certament vos dich q lo seu nom
ha de esser Joban: Lo qual nom nol
hauem triat sa mare ni yo:ans li es
imposat per la magestat diuina q sab
les dignitats sues:e segons aquelles
la nomenat. E legit lo scrit tots fore
plens de gran admiracio:vehēt la cō
cordia dl pare e dela mare sobre aqst
sanct nom. E tantost com zacharies
acaba de scriure senti la lengua sua de
liura.e hauent dins si vn grandissi
goig fica los genolls en terra per do-
nar lahor e gracies a nre senyor deu:
e sentint en si la gracia del sanct sperit
parla profeticalmēt e dix. ¶ Benedi-
ctus dominus deus israel quia visita
uinet fecit redemptionem plebis sue.
Volent dir. Beneyt sia nostre crea-
dor e senyor deu de israel:car ha visi-
tat lo seu poble vestintse de carn hūa-
na:deliberant rembrzel dla captiuitat
diabolica:ab la sançh propria. Etots
los que aqui eren hoint parlar a zaca-
ries hagueren grandissima admira-
cio e goig no recōptable: Lauors fō
la alegria complida en la casa de zaca-
ries:e en tota la parentela sua. E la
senyora molt a consolada dl goig sin-
gular que vey a aquelles sanctes p-
lones loaua nostre senyor deu ensep-
ab ells. ¶ E fenides les festes sa seyo

ria dix a zacharies e a elizabet:que
dlliberaua tornar a casa sua. Los qls
pēgueren aquesta noua ab molta cō
goira supplicant sa merce volgues a-
turar en la posada sua e seria per ells
seruida e reuerida com a reyna e seyo
ra e mare del seu creador. E la senyo
ra regraciāt los la bona offerta e mol
ta amor que en ells conexia:pregals
haguessen paciencia:car no li era pos
sible contentar lo desig de ells:que la
voluntat de nostre senyor era tornas
a nazaret. E zacharies e Elizabeth
sabent la ordinacio e voluntat de no-
stre senyor deu no gosaren pus cōtra
star:ans ficāt los genolls en terra di-
gueren. O excellētissima senyora sia
de vostra merce donarnos la ma:car
digna cosa es que laus besem:que re
yna e seyoza nostra sou e d tot lo mō
general:e placia a vostra senyoria vo
ler nos beneir a nosaltres dos ensep
ab lo nostre fillet e tota la casa nostra
E sa alteza nols volgue donar la ma:
mas beneils ab molta amor:e dix los
Alegrau vos costi germa e cosina ger
mana. ¶ Quia i hoc vocati estis:vt
benedictionē hereditate possideatis:
Car faç vos molt certs q sou cridats
e elets per nostre senyor deu:perço q
posseixcan la heretat de benedictio e
pau:ço es la gloria de parais. ¶ E p
nint sa senyoria lo glorios Jobā dls
braços de Elizabeth sa mare e abra-
gant lo estretament ab molta amor
mirāt lo en la cara dix. ¶ Tu puer p
pheta altissimi vocaberis preibis eni
ante faciem domini parare vias ei.
Volent dir. Vos nebodet molt car:
sou fadrinet chiquet ala vista dls ho-

Com Joseph volgue deixar la senyora.

mens: e sou molt gran e magnifici
dauant nostre senyor deu: car la alta
magestat sua vos ha elegit en prophe
ta singular e demostrador del seu fill
humanat: dauant lo qual vos ireu a
parellant la via ço es los cors dls ho
mens: als quals ab gran feruor prey
careu quel reben com a redemptor e
senyor: el amen: el serueixque. **E** dit
aço la senyora torna lo fillet ala sua co
sina germana despedint se della. **E** lo
glorios Johan veuent que la senyo
ra sen volia partir feu tãta demonstra
cio de tristicia e de enyorament que a
tots los miradors feu plozar: car tãt
com se era alegrat per la venguda de
sa senyoria tant se entrestí dla sua par
tida. **E** axí la senyora sen parti e tor
na en nazaret a viure dela fahena de
ses mans.

**Capitol. lxxij. com Jo
seph hauet sentimēt del
prenyat dela senyora de
llibera dexar la amaga
dament: e fon certificat
per langel: del misteri de
la incarnacio del fill de
deu.**

Greixent lo senyor en lo
ventre dela sua mare: Jo
seph comença hauer senti
ment del prenyat dela se
yora e stigue en si molt alterat igno
rant la causa del dit prenyat: ab tot q̄
ell era tan cert dla puritat e sanctedat
de sa senyoria. ¶ *Quia possibilis e*

nim credebat virginem sine viro pos
se concipere: q̄ mariam posse pecca
re. **C**ar pus possible li paria que ver
ge pogues concebre sens home: q̄ no
la senyora Maria peccar: ne defallir
en nenguna cosa. **E** p la molta amor
e reuerēcia que tenia a sa senyoria: no
hague atreuimēt james de demanar
li quin prenyat era lo seu: ans tribula
ua e combatia ab sos pensaments cō
tinuament cobrint sa tristicia com po
dia: **A**l tot que no era amagat ala se
yora la alteracio dla sua cara: ans co
necia be la torbacio que en lo seu spit
tenia per ignorancia dela manera del
seu prenyat: dla qual cosa sa senyoria
tenia molta congoixa e compassio dī
sanct vell: lo qual ella carament ama
ua: y veyal tribulat de cosa que ell tãt
sen alegraria si la sabes. **E** sobre aço
recorregue ala clemencia diuina per
mija de deuota e feruent oracio supli
cant sa magestat volgues reuelar a a
quest sanct hom lo seu diuinal miste
ri ço es del seu fill hūanat: car ella no
gosaua manifestar aquest secret a ne
gu sens special licencia de sa real exce
llencia. **C**ar sabia q̄ era scrit. ¶ *Sa
cramentum regis abscondere bonuz
est.* **E** continuant la senyora sa oracio
mereixque obtenir lo q̄ demanaua.
Car joseph creixent e augmentat en
la sua dolor dellibera de lexar la seny
ora e anarsen amagadament puiç dī
seu prenyat nenguna raho ell no po
dia donar ales gents. **E** entrant en
la cambra per pendre la clocha pen
sant q̄ de tan cara e de tan amable cō
pāyia se hauia a partir per a tostēps:
fon tanta la congoixa sua que ab vn

Com Joseph volgue deixar la senyora LXXI

grandíssim ploz caygue en terra e aq̄
stigue la major part dela nit ab conti
nues lagrimes. **E** en la matinada las
fat d̄ molta dolor adormis vn poch.

¶ *Ecce angelus domini in sompnis
apparuit ei dicēs. Joseph fili dauid
noli timere. E* langel trames per no
stre senyor deu aparentli en sompnis
li dix. Joseph fill de dauid no vullau
tembre: car vos qui deuallau dela fi
delíssima casa de dauid sou molt cert
deles grans promissióes fetes als pa
res vostres: com lo ver messies se ha
de encarnar endona verge: e de aque
lla naixer deu e hom sens rompre la
virginitat. **E** p̄ço lo vostre para **D**a
uid contemplant la exaltacio del seu
linatge: dix ab sobirana alegria:

¶ *Dixit dominus domino meo sede
adextris meis. Volēt* dir que nostre
senyor deu lo pare qui es senyor gene
ral de tots hauia dit al seu fill que si
gues ala part dreta sua. **A**q̄st fill en
quant deu es equal al pare seu e seny
or de **D**auid e de tot lo restant: e en
quant home sera fill de **D**auid: e per
ço li diu senyor meu: car a ell es stat p̄
mes e donat. **E** si dona verge ha d̄ ef
ser mare d̄ aquest seyor: siau cert que
es la sposa vostra vera filla de dauid.

¶ *Ubi vidisti tam dignam: vbi vidi
sti tam pulcram: vbi vidisti tam san
ctam. Digau* joseph hauieu vos vista
nenguna tant digna en les passades
ni p̄cients ni en les que se speren a ve
nir per a esser mare de deu com aque
sta: **M**i hauieu vista semblāt a ella en
bellca corporal ni spiritual: ni la san
ctedat sua sabeu que t̄iga equal: **D**e
que duptau: **P**osau tota tristicia a

part. **¶** *Accipe Mariam coniugem
tuam: quod eniz in ea natū est de spi
ritu sancto est. Acceptau* joseph aque
sta senyora **M**aria no solament per
sposa: ans p̄ reyna e senyora: car ma
re es de deu eternal: e lo p̄repat seu es
per obra del sperit sanct. **¶** *P*ariet au
tem filium et vocabis nomen ei' ihe
sum. **L**a qual parza vn excellent fill:
al qual vos com a pare posar libeu lo
nom e dir libeu **J**esus: **E** car aq̄sta di
gnitat singular hauieu a cōseguit de
nostre senyor deu que vos en la terra
seu dit pare del fill seu. **¶** *I*p̄e enim
saiuum faciet populum suum a pecca
tis eorum. **E** siau cert que aquest es
lo ver redemptor d̄ natura humana:
qui ab la sua propria sanch saluara lo
poble seu satisfent largament per los
peccats de aquell ab la mort sua. **E**
joseph axi informat per langel leuas
ab goig ifinit e fica los genolls en ter
ra per regraciar ala magestat diuina
dela misericordia a ell feta: e dix.

¶ *Gratias tibi ago domine: q̄a con
uertisti planctum meum in gaudium
michi. Volēt* dir. **G**racies faç a vos
senyor y deu meu com per la vostra i
finida clemencia y bonea tan larga
ment hauieu cōuertit la mia dolor e
planct en goig e en aiegria. **E** exint
dela cambra sua molt cuyradament
ana ala celleta hon la senyora staua:
e trobala a genollada e circuida d̄ tā
ta claredat e lum que no la pogue di
uisar per la grandíssima resplādor de
la sua cara. **E** capent en terra ab vn
gran crit e moltes lagrimes dix. **O**
senyora excellēt perdonaume: car yo
indigne dela vostra companyia ha

Com la sagrada verge Maria ana en betlem.

uía delliberat dexar uos: ignozant fos seu mare del fill de deu. Ara senyora informat d'la dignitat vostra suplich vostra senyoria me vulla pèdre a merce e perdonarme aquesta erza: e acceptarme per seruidor: Car de açi auant tota la vida mia senyora sera ocupada en seruir lo senyor fill vostre e a vostra senyoria. E la senyora clement hauent molta compassio del sanct vell ana cuytadament a ell: e ab los vlls plens de lagrimes leual de terra dient: q̄ ella li perdonaua d' molt bona volūtat e q̄ hauia passada molta congoixa dela sua dolor: e ques alegras: puix nostre seyor lo hauia tāt a consolat: reuelantli lo secret misteri dela incarnacio. E la senyoria feu seu re a sanct Joseph en vn banch: per q̄ descans vn poch dels penosos dies passats: e sa merce per alegrarlo: comēçali a comptar per orde tot lo misteri del seu prenhat: e los grans misteris que de aquí se hauien a seguir. E Joseph escoltaua aço ab tanta deuocio e alteracio de pensa que staua quasi fora si mateix ab continuat escāpament de lagrimes. E de aq̄sts parlaments tals hagueren moltes vegades durant los nou mesos: car james parlauen dalre: sino com rebzien aq̄ll senyor: com lo contractarien ab quāta amor e reuerencia lo seruirien: e en parlar e pensar de aço era lo delit d'ls dos. E axi passaren tot aq̄ll tēps sperāt la vista d'el fill de deu tan delijada.

Capitol. lxxiiij. com la sacratissima verge ana en

betlem: e no trobāt posada: se reculli en vna cova.

EUenint vn dia Joseph d' fora d' casa molt cōgoixat la senyora coneixēt loy en la cara d' xli. Ques aço Joseph que tanta tristicia portau: Lo q̄l ab vn gran sospir respos. O senyora que vna crida he hoyda que ha posat en molta ansietat e dolor. Car mana lo emperador que p̄ a tal jornada cascu se trobe en la ciutat o vila de hō es natural: e que aq̄ pague lo tribut re-goneixent vassalia al dit emperador. E com yo senyora sia natural de betlē es necessari vaga en lo ditloch: e veig vos tan propinca al part q̄ en nengūa manera yo senyora no leixaria: ans delibere encorrer qualseuulla pena desobeint al emperador q̄ leixar esta gran comanda: que la magestat diuina ami indigne ha fet dela custodia del seu vnigenit fill e de vos mare sua. E hoyt aço la senyora respos: e dix. O Joseph no siau torbat car necessari es a vos hobeir ala ordinacio d'el emperador: puix sou auisat a nostre senyor deu es molt plaent: que los se-yors temporals siē temuts e reuerits e molt hobeits per amor sua: d'el qual han la potestat. E perço es scrit.

¶ Serui subditi stote in omni timore dominis: nō tantū bonis et modestis: s̄ etiam discolis. Volēt dir que los vassalls e seruents sien sotsmeios ab tota temor e reuerencia a sos senyors no solament als bōs e ordenats:

Com la sagrada verge Maria ana en betblé LXXII.

ans encara als maluats e sens rabo:
sols per hobeir aquell que axi ho ha
ordenat. ¶ E perço Joseph no sola
ment jreu vos en Bethelem:mas yo
ensemps ab vos jre. Car si au cert q̄
lo senyor fill meu. Bethelem pre-
elegit natiuitati:hierosolimaz passio
ni. Aquest secret vull que sapiau Jo-
seph que lo fill meu ha elegit betheleē
per a celebrar la natiuitat sua per es-
ser poca poblacio e gent desconegu-
da:que fara molt poca estima dela
sua venguda:e en Hierusalem vol lo
dit senyor finir la vida sua per aug-
mentar la dolor e vergonya sua.

¶ Axí joseph deixau tots pensamēts
e posem nos en cami:car lo temps
del meu parir es molt prop. ¶ E jo-
seph pensada la sua molta pobrea:e
que en loch impēsat e fora sa casa ha-
uia a portar la senyora a parir:son la
anima sua trauessada de molta com-
passio:Empero recordantse que ell
seria en tot:e que nos partiria james
dela senyora:e que ell veuria e toca-
ria lo fill de deu humanat son recom-
plit de singular alegria. ¶ E presta-
ment partiren:car no tenien res que
trossar per al cami sino sols vn trosse-
llet de bolquerets que la senyora ha-
uia filat e texit:Lo qual acomana a
vna donzella sua diligencia nomena-
da dientli quels tinga aparellats per
a com lo senyor sera nat. ¶ E axí jo-
seph e la senyora anaren son cami a-
peu ab molt gran treball e venint en
Bethelem trobaren gran multitud d̄
gent qui era aquí per la causa matei-
ra que ells venien. ¶ E joseph ana

dret a posar a casa de vn parent seu d̄
qui molt confiaua:Lo qual li dix:q̄
en nenguna manera nol podia acul-
lir:car tenia la casa logada e perdria
molt si donaua coniat als hostes.
E per molt que Joseph li digues la
necessitat dela senyora que portaua
prenyada:james lo pogue moure a
pietat:tāt tenia la cara girada aguay
temporal:perque sen hagueren a par-
tir de aquí ab molta vergonya e do-
lor. E axí passejaren la major parti-
da de Bethelem anant de casa en ca-
sa demanant posada per reuerencia
de deu:e no trobaren james qui acul-
lir los volgues ne donar vn troç de
cubert. ¶ E de aço joseph staua tant
atribulat e congoixat que ja no po-
dia moure los peus:Ans cuydaua
caure doza en hora. ¶ E la senyora
mirantlo ab molta compassio deya-
li. O joseph nous doneu tanta tristi-
cia e dolor:car aquestes coses permet
nostre senyor deu:per augment dela
vostre paciencia:car sab quel aman-
de cor eus sentiu tant dela desconex-
ça a ell feta per aquest poble:que ma-
jor pena a vos no pot esser donada q̄
la que ara sentiu:e portant la ab vera
paciencia creixereu en grandissim me-
rit:que certamēt vos dich. ¶ Quod
lima ferro:quod fornax aura:quod
flagellum grano hoc tribulatio viro
iusto. Car ço que la lima fa al ferre:
ço es quel deneja de tot rouell:e la for-
nal al or quel clareja e purifica: E lo
flagel al gra:Lo qual deneja dela pa-
lla:aço mateix fa la tribulacio en lo-
me just e virtuos. ¶ E perço joseph
l. j

La adoracio dels tres Reys.

les tribulacions deuen esser ab plaer acceptades: puy han la seguida tan gloriosa. **E** que aquesta es la voluntat de nostre senyor deu. ¶ **Quia** humiliari precipit et esse patientes. **C**ar mana e vol que los seruents se se humilien: e sien pacients. **E** joseph boint les paraules dela senyora e veuent que en ella reluya la perfeta paciencia de que parlaua: dix a la senyoria. ¶ **Omnes** gratie dei radiant in te. **V**olent dir. **O** senyora que totes les gracies que nostre senyor deu ha comunicat a diuerses creatures veig reluir en vos sola. **C**ar sobrau a Joseph e a tots los tribulats en vera paciencia. ¶ **Conforta** me domina mea in aduersitate ista: sis mihi solatium in tribulatione. **O** senyora mia confortaume en aquesta aduersitat: siau me consolacio en la tribulacio mia: car com pès senyora queus he portat en la mia terra propria hon so tant emparentat: e per trobar me pobre so per tots axi desconegut: que vn sols troç de cubert per a reposar vostra senyoria hauer no he pogut: a go senyora me dona tant turment e tristicia que sino per la molta paciencia que cõtemple en vostra senyoria: e per lo gran confort que aquella me ha donat: yo fora esclatat. ¶ **Perque** puch dir ab veritat. ¶ **Tu** es suauitas et dulcedo anime mee: pax et gaudium in tribulatione. **C**ar vos senyora sou vna gran suauitat e dolçor de la mia anima: pau e alegria en les tribulacions mies. **E** stant axi fallint los tot auxili huma: la senyora fidelis

sima recorregue ala diuinal ajuda: e alcant los vlls al cel dir. ¶ **Distende** nobis domine locum habitationis tue. ¶ **V**olent dir. **O** senyor e pare eternal mostraunos per vostra infinita clemencia lo loch: lo qual vos haueu elegit per habitacio e repos del vostre vnigenit fill en la sua noua venguda. **E** dient ago la senyoria veu dauant si la sua amada donzella sancta pobre: qui dix a la merce. **V**eniu ma senyora que vous he trobat casa tal com lo senyor fill vostre. la vol. **E** la altesa seguila tantost e peruengue a vna coueta cauada en la roca: en la qual hauia vn pesebre hon la pobla gent posauen les sues besties: e trobaren aqui ligats vn Bou e vn ase: e la senyora entrant per aquell loch veu lo tan chich e tan miserable: **E** pensada la altesa e magnificencia del seu fill: e la miseria del loch rompe en multiffimes lagrimes: e dix. **O** eternal deu e senyor vos qui lo mon haueu creat: tan gran e tant spayos: tan estreta posada e tan pobla haueu elegida per al vostre vnigenit fill: ¶ **O** senyor y quin aculliment li fara per auant lo traydor de mon: que ans de naxer ja la desconegut: **E** ll ve per morir per los homens e ells li han negat posada: **L**a sanch sua offir per ells e degu no ses recordat de presentarli la casa. **E** la senyoria acostas tant cõ pogue a aqlla raconada hon era lo pesebre: e joseph q cõtinuamēt plozaua mirant aqstes coses: pregue vn ramaç q troba aquí: e comença a partar lo fem: e agranar vn troç de

La natiuitat del fill de deu.

LXXIII.

terza hon la senyora figures: e dix li.
 Rey na del cel e dela terra aquest es
 lo strada que lo mon vos ha apare
 llat hon reposeu lo tresor infinit que
 a ell portau. ¶ E reposada la senyo
 ra en aquell pobrissim loch Joseph
 ana per aygua a vna font qui staua a
 qui prop e ab vnes poques de panes
 e pa soparē los dos: que de tot lo dia
 no hauien menjat. E passaren tota a
 quella nit qui era diuendres e lo cen
 dema dissabte continuament parlāt
 e tractant dels grans secrets e mara
 uelles de nostre senyor deu.

**Capitol. lxxv. com lo sen
 yor ixque del ventre vir
 ginal dela sua mare. E
 fon adorat e bolcat per a
 aquella.**

Venint la nit del
 diumenge en lo qual lo fill
 de deu se hauia a presen
 tar al mon: La senyora se
 agenolla leuant la sua pensa en la al
 tea diuinal contemplant los miste
 ris marauellosos dela redempcio hu
 mana: e foren comunicats ala anima
 sua secrets no recomptables. En
 cesa en sobirana amor del seu fill desi
 jant lo veure ab los vlls corporals:
 parlauali en sperit ab sobirana dol
 gor se deya. ¶ Pulcherimum et
 dulcissimum dominum meum ex to
 te corde meo te desidero: veni mihi:

videam te speciosissime pre filijs ho
 minum: quia amore languo et te vi
 dere desidero. Volent dir. O seny
 or meu y fill molt car bell e dolç vos
 sabeu que de cor vos desije: veniu a
 mi vejaus e tingaus en la mia falda
 bellissim sobre tots los fills dels ho
 mens: car defall ja la mia anima per
 desig insaciabile de veure la vostra p
 sencia. E stant axi la senyora tota in
 flāmada e absoyta en la amor diuina
 e en lo desig de veure aquell seu fill tā
 amat: acoltantē la mi ja nit fon aqui
 lo gran princep sanct Michael ab to
 ta la cort del cel: e ficant lo genoll da
 uant la senyoria besaren li la ma tots
 per orde com a Rey na e senyora del
 cel imperial: e resplandi aquell loch
 de singular claredat. E lo dit princep
 sact Michael ordena tota aquella multi
 tud: que stiguessen entorn dela exce
 llent senyora: qui prestament deuia
 parir: ab diuersos instruments d' in
 sicha de singular armonia. E la sen
 yoria staua en mig agenollada ab les
 mans plegades los vlls al cel la cara
 resplendent e tota angelica. ¶ E ve
 nint sanct Michael agenollas dauāt
 sa altesa: e crida lo gran secretari de
 la senyoria Gabriel nomenat: e lo pri
 cep Rafael: porque los tres cantassen
 alegrant la senyoria: e ans de comen
 çar demanaren de gracia a sanct Jo
 seph volgues fer la tenor: Lo qual
 se leua molt prest: e acostas a ells ab
 grā alegria: dient: que era molt con
 tent de ajudarlos a cātar: car tāt era
 lo goig q tenia en la sua aia: q volgue
 ra rompre los ligams del cors: e q lo

k ij

La natiuitat del fill de deu.

spit seu c̄itas e ballas continuamēt fe
steiāt la s̄eyora e lo seu prenyat. **E** axi
ells quatre començaren son cant ab
solemnitat: diēt. **¶** *M*arie virginis:
fecundat viscera: vis sacri flaminis:
non carnis opera: carens originis:
labe puerpera: dei et hominis: dans
noua federa. **E** ab aquesta melodia
venint la hora: e temps per lo pare e
ternal ordenada: ixque lo senyor del
v̄tre virginal dela mare sua sens dar
li nenguna dolor: leixāt la verge e pu
ra: segons *David* hauia prophetat:
diēt. **¶** *T*anq̄ sponsus procedens d̄
thalamo. **C**ar lo dit glorios *Da
uid* veu en sperit com lo fill de deu e
ria de aquell talem excellent del purif
sim ventre dela mare sua vestit de a
quella noua vestidura de natura hu
mana: com a spos de aquella. **¶** **E**
sanct *Miquel* e los altres princeps
prengueren lo senyor prestament: per
que no caygues en terra: e adoraren
sa magestat ab profunda reuerencia:
e presentarenlo ala senyora mare sua:
qui ab goig infinit lo miraua: **L**a q̄l
lo adora ans de tocarlo: regoneixent
lo esser son deu e senyor recordantse
primer dela reuerencia diuina: que de
la amor de mare ab tot que sens ter
me lo amaua. **¶** **E** prenintlo sa mer
ce de les mans dels *Angels* ab sobira
na prudencia e reuerencia posal en la
sua falda: e abraçal e besal estretamēt
ab tendrea de amor com a fill seu ver
dader e natural. **E** lo senyor ferma
los seus amables v̄lls en la faç dela
sua sanctissima mare mostrant ad eli
tar se en aquella com a cosa a ell pus
cara que tot lo restant del mon. **E**

sens mija de lengua la anima del fill
e dela mare se parlaren de tant alts e
secrets parlaments que no bastaua
enteniment angelich a compēd: els:
de que la senyora fon recomplida de
alegria tanta que estimar ni recompa
tar nos pot. **¶** **E** mirant e contem
plant aquell petit cors e vehent la ex
cellent bellea sua conegue esser aquell
del qual *David* hauia dit. **¶** *S*pe
tiosus forma pre filiis hominum.
Car era lo pus bell de tots los fills
dels homens. **E** mirant aquella di
uinal persona tan tendra y tan delica
da: **E** recordantse que era passible e
mortal: senti en li la senyora mare tāt
excessiua dolor que tot lo cor li trauei
sa: e specialment com lo senti plorar
de fret. **E** acompanyant lo en son
plor ab sobirana pietat embolcal ab
summa diligencia ajudantli ses don
zelles. **C**ar diligencia li donaua los
bolquers: **C**aritat los escalfaua:
pobretat los estiraua tant com po
dia: porque bastassen a cobrir los pe
uets del senyor. **E** pietat portaua
vn drap que li fos posat damunt lo
cap. **E** tenint lo la Senyora axi
bolcadet lo senyor leixa lo plorar: mo
strant que hauia pres plaer ab aque
lla robera quel estalniaua del fret. **E**
la senyora prenint gran plaer del seu
repos: dixli ab dolçor de amor.
¶ *Tu qui terram palmo concludis
inuolutus panniculis recreatus es.*
¶ **V**olent dir. **O** marauellos fill de
deu vos qui per la vostra gran po
tencia e magnificencia clocu tota la
terra dins la vostra ma: ara vida mia
sou calfat e recreat ab aquests pob: el

Com lo bou e ase conegueren lo senyor LXXIII

lets drapellets. **E** prenía la senyora los peuetes del seu fill e calfauals ab les propries mans no hauent altra manera de foch e deyalí. o amor mia la gran caritat e amor q̄ haueu a natura humana vos fa sentir tāt de fret e pobrea de roba. **D** senyor meu y conegué aço los homēs e estimē ho: e amen vos de coz puix tant los haueu amat.

Capitol. lxxi. com la sanctissima verge reposa lo seu diuinal fill en lo pesebre: e fon conegut e reuerit per lo bou e a se.

D Irāt la senyora p aq̄ll loch hōstaua cercava hō pozia reposar lo seu fill e no trobāt part nenguna que li satisfes; dix a les sues dōzelles. **D** criades mies hon consellau q̄ pose aquest rey eternal: **¶** Quia nō habet vbi reclinet caput suum. **E** ar segons veu no ha loch hon reclinar lo seu glorios cap. **¶** **E** respos s̄acta pobrea: q̄ era la lua aposetadora: e dix. **¶** **M**a senyora aquest pesebre ha elegit lo senyor fill vostre p lit de repos: posau loy senyora: no hajau temor d̄ les besties quey son: car puix los homens lan tant desconegut e desestimant les besties senyora no li falliran ans li prestaran ab molt plaer la dita menjadora: el regoneixeran per sou

deu e creador. **E** sa senyoria hōint aço e sabent que aquesta era la voluntat de nostre s̄eyor deu: qui volia que lo seu fill se humilias fins ala compāyia deles besties: per tirar asi lome bestial e sensual: e fer lo digne dela compāyia angelical: ab moltes lagrimas e sospirs: pensada la excellencia del seu fill: e la extrema pobrea: en q̄l veyā: leuas lo mantell que abrigaua: e en la mitat embolica lo senyor e de l'altra mitat li feu capçalet: e axi lo posa ab molta dolor en lo pesebre: agenollant se sa merce dauant ell mirant lo tostemps en la cara. **¶** **E** lo Bou el ase segons sa natura bestial feren gran demostracio de sentir la presencia del seu creador: **E** ficant los genolls adoraren lo com a son deu y s̄eyor: e acostants se ab molta reuerencia a sa magestat ab les boques tacades per no espantar la Senyora mare sua qui tan recelosa staua d̄ aquell excellent fill e ab lo alende que per lonas lançauen: e spayosament calfauen lo senyor: de que fon verificada la propheta de ysayas: qui diu. **¶** Cognouit bos possessorem suum et asinus presepe domini sui: israel autem me nō cognouit: Clamant se lo ienyor per la boca del dit pfeta: diēt. **¶** **Q**uel a se e lo bou lo vauie conegut: e lo poble de israel tan amat lo hauia desconegut. **E** los sancts angels q̄ a qui eren ab grā admiracio e delit mirauen aq̄stes coses e loant la potencia diuina comēçarē a cantar: diēt. **¶** **D** regē celi cui talia famulatur obsequia: stabulo ponitur qui continet mūdus: iacet i p̄sepio: et i cel' regnat.
k ij

La visitacio dels pastors.

Volēt dir. **D**rey e sēyor dī cel quāt son grās e admirables les vostres obres:acompanyat vos trobau de besties e seruit de aquelles.en lo estable sou posat vos qui governau e regiu lo mon:enlo pesebre jaeu vos senyor qui regnau enlo cel. **E** dita aq̄sta cauco e moltes daltres adoraren la magestat del senyor:e besaren la ma ala senyora mare sua e partiren de aqui.

Capitol.lxxij.com los pastors vingueren adorar lo senyor e fer reuerēcia ala excellēt mare sua.

Despeditos los sancts angels leixāt lo fill de deu en lo pesebre accompanyat de la sua excellent mare e d'joseph passāren per les muntanyes hōstauen vns sancts pastors. **V**igilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem suum. Los q̄ls erē molt ansiosos sobre la custodia del seu bestiar. **E** mostras a ells hu dls āgels:e la claredat de nostre senyor los illumina. **E** hauerē grādissima temor dela marauellosa visio del angel:Lo qual los dix. **N**olite timere. **V**olēt dir. **D** pastors virtuosos no vullau hauer temor:car no so trames a vosaltres per espantar vos:ans p denunciaruos vn grandissim goig:Lo q̄l se estendra a tot lo poble. **Q**uia natus est vobis hodie saluator:qui ē xp̄s dominus in ciuitate dauid. **C**ar es nat a vosaltres homens mortals

huy en aquest dia lo saluador vostre: lo qual es lo ver messies e senyor general. **E** lo loch hōses celebrada esta singular natiuitat es berhlez dita ciuitat de **D**auid. **E** lo senyal en que coneixereu aquest excellent senyor es aquest. **I**nuenietis infantem p̄nus inuolutum et positum in presepio. **C**ar trobarlen tā chichet que esta nit es nat embolicat en pobrellets drapí e posat en vn pesebre p fretura de lit. **E** dit aço sobtosament hoyren los dits pastors aq̄ll angel ensemps ab altra gran multitut de caualleria angelica cantar e lohar nre senyor deu:dient. **G**loria in altissimis deo et i terra pax hominib' bone voluntatis. **V**olēt dir. **G**loria sia donada a nostre senyor deu en les altees del cel:car de aqui ha fet deuallar lo fill seu a peregrinar en la terra ab la esclauina de natura humana per reduir a pau los homens que hauran bona voluntat e desig de concordarse e pacificar se ab lo seu creador:La dita pau generalment a tots los homens es oferta:e p poch acceptada. **E** los pastors hoydes e vistes tantes marauelles tingueren consell entre simateixos:e digueren. **T**ranseamus vsqz berhlem:et videamus hoc verbum quod factum est:qd dominus ostendit nobis. **V**olēt dir anem cuytadament e passejē fins a berhleē:e vejani la veritat de aquesta paraula quens es dita:la qual nostre senyor vol mostrar a nosaltres. **E** axi ells partiren e vingueren en berhlem hon trobarē lo senyor e la mare sua e joseph segōs langel los haueria dit. **E** vehēt primer

La visitacio dels pastors.

LXXV

aquella reyna excellēt en lo gest e maturitat sua conegueren que aq̄lla era mare d̄l senyor que ells cercauen: e diguerē a sa senyoria ab singular amor e deuocio. ¶ *Ubi est dilectus tuus o pulcherrima mulierum.* Volent dir. *O* senyora vos qui sou la pus bella e graciola de totes les dones mostrau nos hon es lo vostre amat fill. *E* sa merce leuant se depeus e acostātse al senyor qui jayia en lo pesebre ab molta reuerēcia leuali vn drap ab q̄ tenia cubert lo cap e la careta: e mostra aq̄lla faç diuina del seu sagrat fill als deuots pastors: Los quals reberen en si tanta alegria de aquella vista q̄ no podentla sostenir caygueren en terra pdent tots los sentiments corporals per la grandissima dolçor que dins la anima sentien. *E* car coneixiē esser deu omnipotent aquell qui en tan chica psona home verdader se mostraua tāt humiliat e ab besties a companyar. *E* la senyora vehent los dits pastors ari alterats pres lo seu fill al braç e sigues en terra: per q̄ milloz lo pogues sen mirar e contemplar: e dir los. ¶ *Si quis diligit sapientiam ad me declinet: et eam inueniet.* Volēt dir. Si vosaltres diligēts pastors amau la sauiesa diuina e cercau aq̄lla leuau vos e veniu ami: car en la mia falda la trobareu. *E* los dits pastors dreçant se anaren ab molta reuerencia a dozar lo senyor besant li los peus cō a son deu e senyor crehent lo esser deū occultum et hominem manifestum. *E* car la lum dela fe los mostraua que dins aquella humanitat q̄ ab los ppris vlls veyen era la diuinitat amia-

gada. *E* perço digueren dreçant son parlar ala senyora sa mare qui en los braços lo tenia. ¶ *Admoziā fecit mirabilium suorum misericors et miserator dominus escam dedit timentibus se.* Volent dir. *O* senyora excellent aq̄st glorios fill vostre es lo grā memozial de que parla *David* en lo qual nostre senyor deu hauia de recollir totes les obres marauellofes sues: car aq̄i relluu la sua sauiesa e potēcia e los grans miracles fins a huy fets termenen en aq̄st singular e inaudit miracle: que deu e home se troben vnits en vna sola persona: per lo qual se seguiran infinits miracles de molt major excellencia que los passats. *A*ra senyora seran al mō manifestades molt largament les misericordies e miseracions de nostre senyor deu. *E* car aquest fruyt p̄cios del vostre vētre es la vianda singular que lo pare celestial vol donar a mengar als tements e amants a ell: lo qual sols los pot fartar e contentar. *E* aq̄o senyora demanau *David* en persona de natura humana famolēta no trobāt res que la pogues deliurar de tan miserable fam: com deya. ¶ *Domine no bis domine misericordiam tuam.* Aq̄sta misericordia senyora fins a huy no les manifestada ni mostrada als homēs: ara la hauem vista e podeni dir. ¶ *Dies sanctificatus illuxit nobis.* *E* car lo dia sanctificat per los pares antichs tan desijat a nosaltres ha huy clarejat. *E* la senyora vehent la grau misericordia que nostre senyor deu hauia feta a aquells pastors manifestant los tan largament los seus

l2 iij

La piadosa circuncisio del senyor.

diuinals secrets al restant del mō tan amagats: alça los vlls al cel regraci-
ant al pare celestial les marauelles su-
es dient. ¶ Confiteor tibi domine ce-
li et terre qui abscondisti hec a sapien-
tibus et prudentib⁹ et reuelasti ea par-
uulis. E sa senyoria informa los dits
pastors en la vera crehença dī seu fill:
e que totes les coses que veyen dīa su-
a tanta humilitat e extrema pobretat
eren misteris amagats: e dix los.

¶ Non in parentum domo: sed i via
nascitur: vt se peregrinum esse et reg-
num suum de hoc mūdo nō esse ostē-
deret. Volent dir. Mirau aquest sē-
yor que no es nat en casa mia ne d nē-
gun parent: ans en aquest loch q̄ es
en la via comuna mostrant que ve a
peregrinar en aquesta mortal vida: e
que lo regne seu no es de aquest mō:
Car ab tot ell sia sēyor general dī cel
e dela terra: no delibera ara sa mage-
stat senyorejar ne mostrar la sua potē-
cia: ans passar tota la vida sua en pfe-
ctissima humilitat: segons en la nati-
uitat sua ha començat. E los feruen-
tissims pastors hōint lo parlar dela
senyora stauen tant eleuats quels pa-
ria que ja fossen en paradís. E p mo-
strar lo gran goig que dīs les aies te-
nien: leuaren se a ballar e cantar desi-
jant loçar e magnificar lo senyor e la
sua excellēt mare: e digueren. ¶ Me-
mento salutis auctor: q̄ nostri quon-
dam corporis: ex illibata virgine na-
scendo formam sumpseris. E lo glo-
rios Joseph que no menys goig que
los pastors tenia sorti en lo ball: e co-
mença a cātar dient. ¶ Gaudet cho-
rus celestium: et angeli canunt deo:

palamq; fit pastoribus: pastor crea-
tor omnium. E axi ab molta alegria
festejaren la senyora vna gran part d
la nit: e acostant se la matinada deipe-
dits d sa merce los virtuosos pastors
tornaren a les cabanyes sues glorifi-
cantes et laudantes dominū in omni-
bus que audierant et viderant. E re-
sta la senyora ab Joseph acompanya-
da mirant e cōtemplant lo fill d deu
e rābonant se cōtinuamēt de les grās
excellencies sues e dīa excessiuā amor
que sa magestat hāuia a natura hūa-
na: e de aço li feyen cōtinues gracies
supplicant sa clemencia perdonas a
la dita natura humana la gran delco-
neixença que comeria estimant tant
poch la sua venguda.

Capitol. lxxviii. cō lo sen-
yor fon circūcis: e comē-
ça a escāpar la sua precio-
sa sanch per la redēpcio
nostra. E fon a ell impo-
sat lo sagrat nom de Jhe-
sus.

Venint lo huytē dia la pru-
dentissima senyora dix al
seu spos. ¶ Joseph yo so
certa que lo meu fill. ¶ Nō
venit soluere legem sed adimplere.
Car no es vēgut a trencar la ley ans
a complirla: perço es necessari prēga
huy circuncisio per conformarse ab
los pares seruant la ley per ell mana-
da: e començara a entendre en les fa-
benes dela redempcio humana: per

La piadosa circuncisio del senyor. LXXVI

la qual es deuallat del cel en aquesta vall de miseria: volēt mercadejar e cōprar los catius que son en aquella. **E** ja d' huy auant no cessara james que no entenga continuament en la dita fahena fins la haja portada a fi. **D** jo seph tan car e tā doloros sera aquest rescat dels dits catius: car nos podē comprar per or ni per argent sino ab la sola sanch de aquest fill meu tan amat. Lo qual vol huy en presēcia vostra e mia rompre la sanch d'la humanitat sua prenint circuncisio: e traure aquella moneda impreciable començant a pagar largament lo dit rescat donant per senyal la sanch que escampa para en aquesta jornada: offerint se a pagar tota la resta lo dia doloros q̄ ent ara en la nau dela creu per retornar al pare seu quil ha trames. **A**ri jo seph placiaus anar per lo sacerdot d' bethlem e faças esta circuncisio: Lo qual ab moltes lagrimes ixque de casa per fer lo que la senyora manaua: car sabia que les paraules de sa senyoria eren totes cōformes ab la voluntat diuina. **E** partit Joseph la senyora prēgue lo seu fill al braç aparellāt se per a aquell misteri ab la anima traueçada de extrema dolor: e mirant a q̄lla cara tan dolça e tan benigna besal ab amor no recomptable regant lay tota de lagrimes: e dix. **¶** *Esilce te meus vulnerasti cor meus.* Volēt dir. **D** amat meu y cō haueu nafrat lo cor meu ab lo pensament de aq̄sta pena que ara voleu sufferir. Aquesta lēyōz es la primera dolor que de vos he sentit: la qual ha fet nafra dins mi insanable: e durara p̄ tota la vida mi

a. **E** venint joseph ab lo dit sacerdot la senyora se altera tota e ab infinides lagrimes offeri lo seu tāt amat fill en aquella dolorosa pena. **E** sentint lo plorar per la agudea dela dolor fon ari angustiada la sua anima e posseida de tanta dolor que fon forçada d' dir. **¶** *Idcirco cōturbata sūt viscera mea super eum quē in tanta amaritudine video.* Volent dir. **D** dolorada mare que ara puch dir que les entrames mies son totes alterades e regirades sobre aquest sēyor y fill meu qui en la sua tan tēdra edat lo veig sentir amargosa dolor. **E** abraçāt lo fill deya. **D** vida mia: q̄ aq̄sta dolor vostra als miradors par poca: e ami senyor es tan gran y tan soberga: que se de quantes penes e turments es començament. **E** ar ja senyor no espere veure en tota la vida mia sino ab cōpanyia de continues dolors: car ab aquest preu haueu a pagar la mercaderia vostra. **¶** **D** vida mia y tā cruels seran los homens remuts li de tal paga no son coneixents. **E** besant la senyora lo seu amat fill ab molta dolcor lo afalagaua: hauent dela sua tēdra dolor extrema pietat e ab continues lagrimes li deya. **¶** **D** amor e vida mia vos sou turmentat en la v̄ra deli catissima carn: e yo so traueçada de dolor dis la anima mia. **E** ar vos sēyor meu sou: *Diuitie mee: delitie mee: delectatio mea et gaudiū meus.* **E** posat vos en dolor yo so cuberta de pena sens remey. **E** lo senyor aqui totes coses eren manifestades per la sua diuinal fauiesca sens esserli manifestades de boca: coneixent molt clara

La venguda dels tres Reys en Jherusalem.

ment la intrínseca dolor dela senyora mare sua, la qual a ella no era possible poderla explicar per lengua: p donar algũ remey a la senyoria: cessaua de plorar posant la sua dolça maneta sobre la boca dela senyora mare sua: mostrant que la dolor sua lo turmentaua molt mes que la pena propria. E la senyora per contentar lo tan amat fill cessa de plorar e ab sospirs dolorosos abraçaua e besaua desijant metrel dis les entramenes sues: e empremtar dins aquelles les dolors sues: e leuarles d'la persona sua a ella tã cara: e de yali. ¶ *Carissime obsecro da michi panem lacrimarum quem manducem die ac nocte: et nõ taceat pupilla oculi mei q̃a amore lægueo vidēdo angustias anime tue.* Volēt dir parlant en sperit ab lo fill seu q̃ en los braços tenia. O amat meu dau me font de lagrimes viues qui sien a mi pa e viãda d' dia e de nit: e no vull nengun repos en la present vida: car yo defallch e languesch per amor qui fa sentir agudament les angusties q̃ veig dins la anima vostra e la dolor que de present contemple en la delicada persona vostra: *Car d' vos senyoz y fill meu es dit.* ¶ *Qui peccatus nõ fecit penam pro peccatis portauit.* Estant axi la senyora en aquest pïados ploz fon enterrogada per lo sacerdot quin noz volia fos imposat al seyo: fill seu: car la senyoria hauia de esler la primera que hauia a nomenar e manifestar aquell nom Jhesus: lo qual hauia manat lo seu pare eternal li fos posat en la circuncisio sua: perq̃ fossen declarades les grans excellen-

cies e dignitats de sa magestat. ¶ *Quia nõ est aliud nomen sub celo datus hominibus in quo quis possit obtinere salutem.* Car noy ha altre nom sots lo cel donat als homens p obtenir salut sino aquest. E lo pare seu ha promes no regar nenguna cosa que en lo dit nom li sia demanada. E perço vol e mana. ¶ *Et i noie ibu omne genu flectatur celestium terrestrius et infernorius.* E nomenant lo la senyora senti en si tanta dolçor d'ls grans misteris que eren tancats dis aqll sagrat nom a la senyoria sola reuellats: que fon forçada de dir dins la sua sanctissima aia. ¶ *Jhesu dulcis memoria dans vera cordis gaudia: s̃ super mel et omnia eius dulcis presentia.* Volēt dir que lo nomenar e recordar Jhesus dona vera alegria e consolacio en lo cor huma: e la dolçor dela sua presencia es molt pus delectable que nenguna dolçor que nomenar se puga. E feta la dita circuncisio e imposat lo nom al seyo: lo sacerdot sen ana sens hauer sentiment nengu que aquell fos son deu e seyo: ne mes sies promes en la ley. E la senyora e joseph restaren dolorats a compayāt lo seyo: turmentat loyant e magnificant la paciencia e humilitat d'la clemencia sua.

Capitol. lxxix. com tres grans Reys de oriēt vingueren en Jherusalē: cercant e demanāt aqll qui era nat rey dels jubeus.

La venguda dels tres Reys en Jherusalé LXXVII

D tretzen dia apres la natiuitat de Jhesus senyor nostre la excellent senyora mare sua hague vn grãdifsim goig per temprament dela dolor passada. Car veu complida aquella propheta d'ysayas: qui diu. ¶ Tūc videbis et afflues et mirabitur et dilatabitur cor tuū: quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentium venerit tibi. Volent dir digant son parlar a sa senyoria. D'excelent reyna e senyora qui trobau mare de deu sia certa vostra alteza que la uors com haureu atesa aquesta singular dignitat maternal: sera lo cor de vostra senyoria alegrat e molt exemplat: quāt veureu venir a vostra merce la gran flota dela gent qui nauega per les bones dles dignitats de aqst mon: car no seran gents de poca estima los que vendran adorar e confessar lo fill vostre: ans seran tres Reys excellents acompanyats e molt abillats. E de aquests ha parlat dauid: diēt. ¶ Coram illo procident ethiopes et inimici eius terzam lingent: Reges tharsis et insule munera offerrent: reges arabum et sabba dona adducēt. Car dauant la presencia de aquest seyor nouament nat se prostraran los ethiops qui fins aquella jornada eren stats enemichs seus per la sua infidelitat e ab moltissima deuocio besarā la terra dauant los seus sagrats pe. E los reys de tharsis e deles illes li offeriran moneda: e los reys de arabia e de Sabba grans dons li portaran: e a sa magestat presentaran. E axi fō complida largament la dita prophe

cia de Dauid. Venint aquests reys animosos en jherusalem tota la terra qui era enlo circuit fon moguda e tozbada e molt mes los habitadors dela dita ciutat: e specialment lo rey herodes qui lauors regnaua. Car verē aquells excellents tres Reys sens nenguna temor entrar en regne strany e ab animo constant publicament demanar. ¶ Ubi est qui natus ē rex iudeorum. E venint aquesta noua al tres Rey i xq los a recebir ab animo molt irat e portant los al palau seu: aqui los interroga agudament com sabien ells que rey nouell sia nat en iudea: qui per la magestat del senyor emperador cesar august es senyorejada: lo qual ha fet manament negu no sia gosat nomenarse rey sino aqll aqui sa magestat volra donar tal titol. E los dits tres Reys esforçadament respongueren: dient. ¶ Vidimus enim stellam ei⁹ i oriente et venimus adorare eum. Volent dir. No penseu q nosaltres vingam ab poca certitut ne siā persones quens mogam en layre: car be sabem que es scrit per Salamo. ¶ Qui cito credit leuis est corde. E perço si au cert vos senyor qui de present regnau per la magestat del emperador: que nosaltres venim ab tāta certitut: e hauem vist tal senyal del naximent de aquest verdader rey: que venim d'liberats de adorarlo e confessarlo esser rey e seyor: e posar la vida e lo stat per lo seruici seu. E de vostra senyoria no volem aldre sino quēs mancu dir lo loch e mostrar la posada hon aquest seyor es nat. E herodes ques pensaua tenir son regne en gran re-

Com herodes tingue consell.

pos e seguretat hoint que aqsts reys en lon regne cerqn edemanen nouell Rey fon molt enuyat de aquesta fabe na e alteras e torbas en extré: ab tot ques cobri tant com pogue: e dirlos. Senyors placiaus anar avostres posades a reposar e apres menjar tornareu y dar vos he resposta del q demanau.

Capitol.lxx.com herodes tingue cōsell per saber bon deuia naxer lo Messies.

Apartits los dits reys herodes oblidat del propi dinar per la dolor enuejosa que el rosegaua mana cōuocar cōsell e feu ajustar tots los prínceps dls sacerdots judaychs e los scriuans del poble per demanarlos agudament si sabien ells hon deu naxer lo Messies que ells speren: e apres moltes altercaciōs los iudeus respōgueren. In bethlem. Volent dir, senyor lo loch hon nosaltres crehez deu naxer lo Messies es bethlem la ciutat de dauid. E aço permete la sauiesa diuina per gran cōfusio dls iudeus: que ells nomenassen lo loch hon deuia naxer lo seu rey: confermāt lo seu dit ab test de propheta: dient. ¶ Sic enim scriptum est per prophetas. Et tu bethlem terra iuda: nequaquam minima es in principibus iuda: ex te eniz eriet dur: qui regat populum meum israel. Car axiu trobam scrit p vn propheta que diu. Que bethlem qui es en la terra de iudea no crega esser me-

no: en lo principat de iuda: car de ella te a erir lo regido: del poble de deu. E aquesta propheta los iudeus no la digueren clara ni complida: ans la recitaren en so que no deui a esser creguda: per complaure a herodes q d aquesta noua staua molt irat. E per ço nostre senyor qui es just e veu clarament lo cor dels homens: segōs d sa magestat es dit. ¶ Deus intuetur cor. Quicquid agant homines sola intentio iudicat illos. Car nostre senyor deu: qui veu lo intrinsech dī cor huma no mira ales obres dels homens: ans los iudja segons les intenciōs de aquells. E vehent sa magestat la reprouada intencio de aquells iudeus que per complacencia e temor humana: no digueren la veritat clara axicō dirse deuia: puix los era demanada: pmete que lo dit herodes los rete lo guardo que mereixiē. Car desijos de matar aquell nouell Rey: mata tots los fills de aquells miserables iudeus, qui axil volgueren complaure e lago tejar: herodes hoit lo parlar dels iudeus reposas molt crehēt que aço no seria res: puix los iudeus de qui principalmente era interes stauē tan desafiats: e estimauen tan poch esta fabe na ab tot que ell fiaua molt duprosamet de la paraula dells: ans los tenia per molt sospitosos. E puix sabe lo loch no cura pus de conferir ab ells: car cregue facilmente dar hi recapte. E fon enganat ignorant lo parlar de Salamo: qui diu. ¶ Non est prudentia non est consilium contra dominū. Car noy ha consell ni saber per prudent que sia: que puga fugir ala volū

La resposta de Herodes als tres Reys., LXXVIII

rat e ordinacio de nostre senyor deu.
Capitol.lxxj.com Herodes torna resposta als Reys:dient los lo loch hon deuia naixer' lo senyor que cercauen,

Aquest miserable Rey herodes cuydant nauegar a la guisa segons lo vent de la presumpcio q̄ seguia: trames cuytadamet p̄ los dits reys: los quals foren ab ell molt prest:e rebels ab molta parencia de amor ficta:e dirlos. Senyors yom lo entremes del que vosaltres demanau e cercau. Han me dit aquests iudeus q̄ sabien prou en estes propheties o fantasies: que en bethleem deu naixer aq̄ rey que vosaltres cercau: ari anau hi que prop es de aq̄:e demanau diligẽtmet dl̄ dit fadri:e com lo haureu trobat yous deman de merce que retorneu ami: car deliberat tinch de anar personalmente per adozarlo: Les q̄ls paraules procebiẽ de molt simulada e ypocrital malicia: car no hauia gana de adozar lo fill de deu:ans de matarlo:ne desijaua conseruar la vida dl̄ dit seyor:ans d̄ delir la memoria sua dela terra:al qual Herodes podia esser dit. Rey com vanejes en los te pensamẽts: car desies ço que portar aĩ no poras:q̄, sies cert lo verdader Rey messies no te a morir en tan poca edat. ¶ Ante condendum est euangeliũ:ante predicandum est regnũ dei:ante sanitates donande:ante iur

fatiẽda miracula. Car ans d̄ la mort sua te a esser ordenada la ley euangelica:ans se deu p̄car lo regne d̄ deu:e fer lo manifest als homens:ans sera donada sanitat als malalts:e fets infints miracles. ¶ Et p̄ço est enecat tu e tots los fills dels homens:q̄ ab astucies e iuricats sabers:cuydau empachar la ordinacio diuina. Car pensar pots herodes si seny ni raho te acompanyen:que lo fill de deu no es d̄ uallat dl̄ cel per regnar en la terra:car d̄ la magestat es dit. ¶ Dominus mundi temporale non querit regnum:qui prestat eternũ. Car lo senyor del mō no vol ni demana lo temporal regne: qui es vengut per donar lo eternal. ¶ Lo dit Herodes dona comiat als virtuosos reys:car la enueja sua nol leixaua reposar en nenguna cosa:ans se temia de totes parts: sospites li augmentauen de hõra en hõra:car ab aquesta pena se posseïren les honors mūdanes:que de continuu es temut lo decayment. ¶ Et perço dix Salamo dels ari temerosos. ¶ Fugiet impius nemine p̄sequente. Car lo peccador quis troba en dignitat dela qual no es digne tement lo decayment que justament mereix accusantlo la propia consciẽcia:fuig sens nẽgu p̄leuirlo.

Capitol.lxxij.com los Reys partint de hierusalem:anaren a bethlem:e trobaren aqui lo senyor e la sua excellent mare.

La adoracio dels tres reys.

Dos 'Reys sancts haguda resposta de herodes despedits dell ab gran plaer: partiren cuytadament de lijosos de trobar lo senyor que cercauen. **E** erint de hierusalem veren la stela quels hauia guiat per tot lo camí: la qual hauien perduda venint en la dita ciutat. **E** recomplits de goig inestimable seguirenla: la q̄l los porta al propi loch hon era lo senyor ab la excellent mare sua. **E** entrant per aquella casa o porchet: trobarē la magestat diuina ab la vestidura humana: sols dela sua mare acōpanyada. **E** illuminats de celestial gracia: coneguerē esser aquell lo fill de deu qui en forma humana en los braços d'la sua sanctissima mare reposaua. **E** pstrats en terra ab goig inestimable adoraren lo senyor: regraciant a sa clemencia la merce tan singular q̄ls hauia feta e digueren ab feruor de vera deuocio. **¶** **O**mnipotencia nascentis: o magnificentia de celo ad terras descendentis: gr̄as agimus tibi dñe deus omnipotens: quia ad viam rectam nos duxisti. mens nostra tibi deuota: amore tuo succensa suspirans tibi: q̄a tu es fons lucis diuine et sol claritatis eterne. requiescat in te anima nostra: ardeat in te cor nostrum canet laudes tuas in iubilatione: q̄a tu es gloria nostra et spes nostra i terra uiuentius. **E** dient aço los dits reys sentiren dins si vn lum diuinal: quels illumina les consciencies fent los conixer clarament les errors e peccats en que han viscut fins aquí: e la gran misericordia que hauien rebuda p̄so

la bonea de nostre senyor deu: de que romperen en tantes e tan habundoses lagrimes: que p̄ gran peça no poguerē parlar ne leuar se de terra. **E** la senyora leuant se depeus ab gest prudentissim presentas a ells tenint en lo braç lo tresor diuinal a sa senyoria comanat: ço es lo seu fill glorios: **E** dixlos ab singular dolçor. **¶** Surgite et accedite et illuminamini: et facies vestre non confundentur. **¶** Volent dir. **¶** Leuau fills meus ab gran seguretat e mirau aquest spill d'vida: e sereu pus largament illuminats: e podeu esser certs les vres cares de aci auant: no seran confuses: puiç vos sou meus sots la bandera de aquest 'Key d' gloria. **¶** Ideo notus vobis facio q̄ liberati a peccato: serui aut facti deo: habetis fructum vestrum: in sanctificationem: finem vero vitam eternam: q̄a nomina vestra scripta sunt i celis. **¶** Volent dir sa senyoria. **¶** **O** amichs e per lo meu fill molt amats vous manifeste vn grandissim goig: car sou d'liurats de tot peccat. e fets seruets de aq̄st senyor fill de deu e meu: q̄ es deu omnipotent: e lo fruyt vostre en gr̄a sanctificacio de vida: de que a coneguireu la beatitut eterna: car los nōs vostres scrits son en lo cel: per aquell qui eternalment vos ha elegit. **E** dispensa axi la diuina clemencia que lo parlar dela senyora fon axi entes per ells: e lo dells per sa senyoria cō si tots eren de vna lengua. **E** hoyt per los reys lo dolç parlamēt e raõnamēt de sa alteia dreçarē se ab infinit goig: del que hoyt hauien: e anant axi agenollats acostaren se al senyor ab mol

La adoració dels tres reys.

regnum tenui virginitatis: et regem
genui castitatis: ingredientem et re-
gredientem habui in palatio ventris
filium imperatoris: et de manib⁹ me
is non amisi clauem regni pudoris.
Volent dir la merce als dits reys. o
fills meus responen vos al que desi-
jau saber: dich vos que les grans o-
bres e marauelloses que nostre seny-
or deu ha fetes en mi son p sola gra-
cia e clemencia sua. Car hali plagut
que tenit yo lo regne de virginitat ha
ja cōcebut e parit lo rey de castedat:
e dins lo palau del ventre meu es en-
trat e exit lo fill del emperador etnal
e d'la mia ma no he leixada james la
clau del regne de puritat virginal. E
hoida aquesta resposta dela senyora
los sancts reys foren tant inflāmats
en la amor de la senyoria que ficant lo
genoll dauant la altresa: digueren.
¶ **Q** virgo virginum reffugium op-
pressoꝝ et summe deitatis oraculū:
pro peccatoribus es effecta: nam pe-
ccatoꝝ hoc meruerunt: vt mater effi-
cereris altissimi: et propter ipos inue-
nisti gratiam apud deum: non enim
audebat homo: se tante credere ma-
gestati: per seipsum accedere ad deus
suus: nisi tu mediatrix interuenisses:
per quam velut per scalam ad nos de-
scenderet summ⁹ deus: et ad ipsuz a-
scenderet ymus homo. Volent dir.
¶ **Q** verge e senyora sobre totes les ver-
gens reffugi e solaç als tribulats e po-
sats en pressura vos sou aquella inter-
cessora e ajudadora q̄ dls peccadors
sou e sereu feta aduocada: e aço han
senyora meritat los peccadors q̄ vos
siu constituida mare dl altissim deu

e senyor: e per ells haueu trobat gra-
cia dauant la magestat diuina recon-
ciliant los ab la sua clemencia. ¶ **Q** se-
nyora excellēt que no fora lome gosat
de pensar atreuirse tant que per li ma-
teix se hagues acostar a tanta mage-
stat com es la del seu deu y senyor: si
vos mediadora no fosseu entreuēgu-
da: per lo mija dela qual axicom per
scala es deuallat a nosaltres lo sobirà
deu omnipotent. E la clemencia es
pujat lome qui es pols e cendra.

**Capitol. lxxiij. com los
sancts Reys supplicaren
la senyora: los comuni-
cas lo seu fill: q̄l pogues
sen tenir al braçe: e foren
cōtentats en son desig.**

Q Apres los dits Reys sup-
plicaren la senyora inflā-
mats en grā deuocio que
fos de la merce dar a ca-
scu de ells lo fillet seu en los seus bra-
ços: perque sentissen la dolçor inesti-
mable del tocament daquell sagrat
cors. E la excellent senyora sabent q̄
per axo era vengut lo seu diuinal fill
per leixarse tocar e palpar als pecca-
dors comunicals ab molt plaer aq̄ll
tresor impreciable. E prenint lo pus
antich en los seus braços senti tanta
y tāt extrema dolçor que vingue fins
al departiment del sperit: e contem-
plant dins la sua anima aquella ma-
gestat excellēt cuberta de carn huma

La adoracio dels tres Reys.

LXXX

na: e lo senyor deu incomprehensible mostrant se en cors tan chich: e rompet en lagrimes dix. ¶ Que fortitudo in tanta infirmitate: q̄ altitudo i tanta humilitate: qd̄ venerabile in tanto cōtemptu. Volent dir. o senyor y vida mia y hō es la fortalea e omnipotencia vostra: que en tanta flaqa sou posat q̄ les creatures vres vos han a sostenir al braç: O senyor y hō es la gran altitut e excellencia vra que ari stau pobre e humiliat ala vista hūana: O rey d̄ gloria e hon es la honora a vos deguda que tan poca estima fā huy de vos les creatures vostres: E besant los peus e mans al senyor donal al altre rey qui ab grā desig lo speraua. Lo qual rebentlo ab infinida alegria: contemplāt la dolçor dela sua cara: pensa la sauesā diuina ab quāt orde hauia proueit ala redempcio humana: e dix. ¶ Aliter enim ab eterne mortis vinculis non poteramus absolui: nisi in nostris fieret humilis: q̄ in suis permanebat omnipotēs: i homine hominem renouans: in se incōmutabilis pseuerans. Volent dir. o clement senyor que en altra manera no podiem esser desligats: ni absolts dels ligams cruels d̄ la mort eternal: si ja vos senyor prenint la nostra miserable carn nous fosseu tant humiliat mostrant vos semblant a nosaltres: restant tostemps en la vostra diuina natura deu omnipotēt: e fent vos home haueu renouat home: restāt vos senyor incommutable e immortal. e dient aço bcfaua lo dit rey los pe? d̄l senyor ab molta deuocio no podent lo partir de si: ab tot q̄ vehent lo grā

desig ab q̄ laltre rey lo speraua posat loy en los braços. lo qual pnintlo ab singular amor: senti en si grādissima consolacio: e dix. ¶ Venerūt eiz omnia bona pariter cū illo. Volent dir. Tot be es vengut ammi ensemps ab aquest senyor q̄ es vida mia. e mirant aq̄lla diuinal cara: e contemplant la grā caritat comunicada a natura humana y nostre seyor deu loant la sua clemencia ab gran admiracio dix.

¶ O mira circa nos tue pietatis dignatio. O inestimabilis dilectio caritatis vt seruū redimeres filiū tradidisti. Volent dir dreçant son parlar al pare eternal. O senyor omnipotent e quant marauellosa e digna de infinida laor es stada la pietat e clemencia vostra enuers los homens. O amor e caritat inestimable que dir ni estimar nos pot per rembre lo seruēt haueu donat lo fill vostre. E dient aço aquell glorios rey estrenyia e abraçaua lo senyor no podēt lo partir d̄ls seus braços besant moltes vegades los seus pe?. E ab molt enyoramēt partintlo de si: tornal ala senyora mare sua: La qual lo rebe ab goig inestimable dientli sa senyoria ab aquella dolçor de amor maternal: la qual senti prenintlo enlo seu braç. ¶ Veni dilecte mi fons salutis et letitie amor q̄ semper ardes: et nunq̄ extingueris: habeo te in corde et in ore et pre oculis meis semper. Volent dir. Veniu amat meu font de salut e de alegria: amor insaciable q̄ tostemps cremau e nuncaus apagau: dins lo cor vos tinch vida mia empremtat: la boca mia d̄ vos senyor vol parlar tostēps:

l j

La oferta dels Reys.

los vlls meus en contemplar la vostra presencia se adeliten cōtinuamēt.

Capitol. lxxiij. com los Reys offeriren al senyor oz ensens e myrba.

GLos dits reys essent infoz mats largament de totes les coses necessaries ala fe christiana per la senyora verge mare de deu vehent que la nit los cuytaua de partir d'aquí: ans de anar a ses posades deliberaren fer vn real present al senyor deles riquees sues. E manaren descaregar les adzembles e obrir les caixes dels set tresors e offeriren al senyor e ala excellent mare sua. Munera: aurum: thus: et myrrham. **O** oferta glorioza y quants misteris son amagats en ella. **V**e mostrarē aquests reys esser catolichs: e hauer apres la vera crehença dela general maestreza e doctoresa ço es la senyora Reyna mare del senyor: qui apres la magestat sua es la pus excellent: e pus clara infoz madoza: que han hagut ne hauran los crehents. **E** ar offerit primer los Reys oz confessaren la diuinal natura del senyor: mostrant que era deu e ternal. **E**t rex regum et dominus dominantium. **E**n lo ensens lo confessaren esser lo gran sacerdot general qui si mateix hauria a sacrificar per la salut humana. **E** ar de sa magestat ha uia dit David parlant li en sperit. **T**u es sacerdos in eternum secundū ordinem melchisedech. **E** de aquest

diuinal senyor e gran sacerdot diran los seruents seus alegrantse de tenir tal plat e senyor. **H**abemus ergo pontificem magnum q̄ penetrauit celos: iesum filiū dei: nō eis habemus pontificem q̄ non possit compati infirmitatibus nostris: tentatū autē p̄ omnia. **V**olent dir. nosaltres haue vn tā grā e singular bisbe e plat q̄ ha penetrat los cels: e es de uallat en terra p̄ sentir les miseris nostres: lo nom seu es Jhesus fill de deu: e no haue tal bisbe q̄ no puga hauer cōpassio dles ifirmitats nres: ans les ha sentides e asaborides en si mateix: car es stat tētat e a tribulat en totes coses perq̄ ab pictat socoregua ales necessitats nres e cōporte ab paciēcia la miserable flaqa nostra: puix a ell sols es manifest q̄nt es poca la virtut humana: segons testifica David parlāt de sa magestat: dient. **Q**uomodo miseretur pater filiorum misertus ē dñs timentib⁹ se quoniam ipse cognouit figmentum nostrum. **V**olent dir. que aricom lo dolç pare ha merce dels seus fillers a xi e molt mes sens cōparacio ha pietat ens pren a merce lo senyor y deu nostre si de cor lo temem: car ell sols sab la miseria de nostra natura. **Q**ue aquella oferta de myrba son a la senyora molt amarguosa: car cone que significaua lo seu fill esser passible e mortal: e solimes a infinides dolors: **E** que en sa persona portaria tota la amarguor dels peccats dels elets satisfient largament la pena deguda per aquells: en tant que tota la vida sua seria ocupada en continues dolors. **E** ar recordauas la sen-

La oferta dels Keys.

LXXXI

yoría que Salamo hauia dit en per-
soza del seu fill. ¶ *Manus mee disti-*
llauerunt mirras: digiti mei pleni mi-
rra probatissima. Volent dir que les
mans del glorios senyor ço es les su-
es sanctissimes obres tostemps disti-
llarien mirza de cōtinues penes e do-
lors: e amargoses persecucions. E
los seus dits qui son entesos per los
exemples virtuosos de sa clemencia
seran tots plens de aquella perfeta
mirza e molt prouada ço es la singu-
lar paciència sua: qui sera confort e a-
juda de tots los tribulats: entāt que
los seruents verdaders de sa senyo-
ria e real magestat trobantse en algu-
na angustia o dolor diran ab grā cō-
fiança. ¶ *Uadam ad montem mir-*
re. Car en aquesta muntanya de mi-
rra qui es lo fill de deu se trobarā les
herbes virtuosas e medicinals a gua-
rir tota natura de tribulaciōs p grās
ne forts que sien. ¶ E la senyora ma-
re sua fon la primera e principal qui
culli e conegue les herbes daquesta
diuinal muntanya. Car senti viuam-
ment dins les entramenes sues totel
les dolors e amargors del seu dolo-
rat fill: entant que sa senyoria podia
ben dir. ¶ *Fasciculus mirre dilectus*
meus mihi: inter vbera mea commo-
rabitur. Car tota la vida de sa merce
fon acompanyada de dolorosa me-
moría portant dins la anima sua lo
recozt de tantes dolors com vistes
haura soffrir al amat fill seu. E per-
ço contemplant *Dauid* aquesta seny-
ora en sperit mirāt les sues grans do-
lors: diu a sa scyoria a b molta pietat
¶ *Mirza et gutta et casia a vestimē*

tis tuis. Volent dir. O senyora filla
mia que vestida sercu de dolors e pe-
nes en la vida e mort del vostre glori-
os fill. e la vostra paciència sera vn sin-
gular exemplar a tot lo mon. Car sa
senyoria sola pot dir. ¶ *Quasi mirza*
electa dedi suauitatē odoris. Car la
grādissima olor dela virtuosa pacien-
cia de sa senyoria ha fet coneixer ales
gents quāta dolçor sta amagada dis-
la amargor deles tribulaciōs: e quāt
suau olor lança de si qui ab vera paci-
encia les porta. E perço aquell gran
paciēt *Job*: qui sentit hauia lo be i-
estimable que per mijsa d tribulaciōs
se aconseguir interroga cascu dls tri-
bulats: diēt. ¶ *Uunquā ingressus es*
thesauros niuis: aut thesauros gran-
dinis asperisti. Volent dir. Tu quit
congoixes dela tribulacio e pena que
soffirs: no par sics entrat en la profun-
ditat deles neus de tribulacions e do-
lors: ne hajes trobat los thesors que
dins elles son amagats. Car aqui sō
certament los grans thesors sens nō-
bre: els troba sens dupte: quils cerca
e mirarlos gosa: acceptant ab gran a-
nimo la tribulacio hon son estojats.
Aqsts thesors tots en singular. grau
son stats reseruats ala excellent seny-
ora mare de deu: qui es la gran mo-
narcha conquistadora e guanyado-
ra de tots los thesors deles virtuts q̄
fins ala venguda d sa alteza en lo mō
los dits thesors e riqueses son stats
tant amagats que per los mortals
no son trobats ni coneguts. E sa sen-
yoria meritament los posseira en pa-
cificable senyoria: e pora esser dit a sa
merce. ¶ *Inuenisti diuitias quas tē*
l ij

Com los Reys sen tornaren p altre via.

bi non dimiserunt parentes tui.
Volent dir. **D** senyora clement que aquestes excellents riques que vos posseyu nous son vengudes per herēcia de Adam pare vostre ne de Eua la muller: ans certament dela sola bona de nostre senyor deu qui tala ha fet que haueu meritat esser mare sua: e de aquesta dignitat vos segueix tot lo restant. **E** apres que los dits reys hagueren feta la dita oferta al senyor: e per la mare sua fon acceptada e molt ben entesa e tots los misteris d'aquella. **E** despediren se de la magestat e dela senyora mare sua ab molta dolor leixant tal companyia e anarē a ses posades a reposar: no sens gran enyorament del senyor que leixauen ab tot que dis lo cor empremtat lo portauen hon se vulla que anassen.

Capitol. lxxv. com los sancts Reys foren auisats per langel: no tornassen per herodes: e com prēguerē comiat del senyor e dela gloriosa mare

Guenint la nit aqsts reys foren auisats en sompnis per langel de nostre senyor deu que no retornassen per res a herodes: ans que prestament parteixquen de aqui e per altre cami e no per aquell hon son vēguts retornē en ses propries terres. **E** los dits reys molt spantats retornaren a

la senyora maestressa sua per pendre consell de la senyoria: e quels informats dela voluntat del seu amat fill. **E** la senyora quels veu axi alterats a consolals ab la dolzor de les sues paraules: e dix los. **D** fills meus nous espanteu si lo rey deis reys vos mana fugir del Rey terrenal: car tot se fa per profit vostre e per deixar exemple als esdeuenidors. **E** car ja sabeu q̄ costuma es de vosaltres reys e senyors que los cauallers valēts e animosos trameteu ales perilloses batalles: per que la força e virtut sua p tots sia coneguda e molt estimada: e reben la corona dignament: **E** la qual sens treballs a nengu justament ne es donada. **E** axi la majestat reyal dī fill meu hauent vos acceptat ala seruitut e caualleria sua vol que siau posats en tēracio: segons diu lo Ecclesiastic̄ auisat a tots los qui tal caualleria pendre volran: dient los. **E** fili accedēs ad seruitutem dei sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad tērationem et deprime cor tuuz et sustine. **E** car siau certs que qui no es passat per foc̄ de tribulacions e tentacions no es sabut ni spert en nengua cosa: segons testifica lo mateix ecclesiastic̄: dient. **E** Qui tentatus non ē nihil scit. **E** la tentacio fa passar al home los tempraments e oblidar tots delits. **E** perço diu job. **E** Admemento belli et ne vltra addas loqui. **E** car lo quis recorda la gran pena que portē les tētaciōs d̄ sols parlar vna paula sta temeros: e posa grā custodia en la sua lēgua: sabēt q̄nt pillosos batalles comēcē e venē p lo mija d̄ aq̄lla.

Com los Reys sen tornarē p'altra via. LXXXII

Lo home fau e puat per tētacio totes coies ab gran animo sofrir e senyorja sumateix e ses naturals inclinacions: segons es scrit. ¶ Qui sapiens est dominabitur astris. E en aço po deu conèixer quant vos ama lo meu fill e com delibera premiar vos en la gloria sua: car vol que la primera tentacio vostra sia la pus fort que donar se pot: ço es que sou perseguits p'home potent e sabut e astucios en malicies e pratic en aquelles: quis troba senyor e rey en aquesta terça hon vosaltres sou stranys e no coneguts.

¶ Ara es hora fills d' mostrar vostra real natura e animo virtuos alegrāt vos molt de esser perseguits p' amor de aquest senyor: de qui ab tanta feruor vos sou fets seruents. Lo qual si au certs no' leixara en la batalla ans sera ab vosaltres. Car a cascu qui per sa magestat es tribulat promet p' boca d' David no fallirlos james: diēt.

¶ Cum ipso sum in tribulatione eripiam eum et glorificabo eum. Certificāt tots los tribulats que ensemps ab la tribulacio reben lo senyor si de paciència son acompanyats. Lo q' es cert de hauer tal companyia en les tribulacions sues desijarles deu e no esquiarles. E perco es dit. ¶ Beatus vir qui suffert tentationem: quia in paucis verati in multis bene disponuntur: quoniā de' tentauit illos et inuenit eos dignos se. Car benauenturat es sens dupte lo q' comporta la tribulacio que poch dura ab speranza d' repos sens fi que per mijs de aquella spera. ¶ In illa superna ciuitate vbi gaudium sine meroze; requies si-

ne labore dignitas sine tremore. vbi summa dei bonitas cernitur: et lumē illuminans a sanctis glorificatur.

Car en aquella sobirana ciutat seran pagats e contentats e molt remunerats los verdaders pacients: en la q' ciutat trobaran goig sens tristicia: repos sens treball: dignitat gran sens temor de perdrela: e aquis mostrara a ells la summa bondat e clemencia de nostre seyor deu: e aquell lum illuminant qui es per tots los sancts altament glorificat. ¶ E los dits reys foren axi acōsolats del parlar d' la senyora que digueren a sa merce. D' senyora excellent be ha dit de vostra altesa la sauieta diuina per boca de Salamo. ¶ Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Car lo parlar de vostra senyoria nos ha tant cōfortats que sentir persecucio e penes per seruir lo senyor fill vostre es a nosaltres gracia inestimable: sols la dolor nostra es hauer nos apartir de sa presencia: car certament senyora.

¶ Melius arbitramur cum illo tribulari: q' in absentia illius epulari. D' senyora y quins pora partir de aquest magnanim senyor qui tan largament nos ha comunicat la misericordia e clemencia sua no solament a nosaltres: ans som certs se esten esta gracia a tota la gentilitat: la qual no saltres representam: volēt heretar lo dit poble com a fill seu primogenit: deseretāt lo miserable poble judaych p' sa grā culpa e molta desconexça. E p' ço senyora sa magestat los dira en la cara. ¶ Multi ab oriēte et occidēte venient et recumbent cum Abraam

Dela reuercio dels Reys e idignacio de herodes.

ysaach et Jacob in regno celozus: filij autem regni euidentur in tenebris.
Dsenyora puix tanta e tan singular amor hauem conegut en lo senyor fill vostre: digna cosa es sia per nosaltres obeit e seruit en totes coses: veja vostra senyoria que mana de part sua q̄ a tot som aparellats ab molta prop̄titut. **E** la senyora clement los dix. **Q**ue la voluntat diuina era que retornassen en les sues terres: e que preycassen a les gents la fe noua que hā pres. **E** que compten e reciten a les gents lo que han vist e hoit del senyor humanat: Los quals tantost obeint lo manamēt diuinal sens mes replicar despedirense d̄la senyora ab dolor no recomptable: adorant la magestat del seu fill: que sa merce tenia en la falda: ab tanta habundancia de lagrimes que paraula negūa formar no pogueren: veent ja començar la p̄secucio del dit senyor en tan tendra edad.

Capitol com los s̄acts Reys partits del senyor: tornaren en sos regnes: **E** dela gran indignacio de herodes.

Volēts se partir los dits Reys lo cortes spos dela senyora Joseph los volque acōpāyar fins a mar e fon ab ells fins foren en fusta: confortant los tostemps: e dient. **¶** Viriliter agite et confortetur cor vestrū. **E** com hāguerē donada vela: els hā

guen perdut de vista retorna Joseph al senyor: e ala sua mare ab infinides recomandacions de aquells q̄ ab tā gran enyoramēt seguexen son cami. **E** sabuda aquesta noua p̄ herodes que los reys que ell speraua retornassen a ell sen erē partits amagadamēt tingues per scarnit trobantse ari decebut. **B**e que vingue en tanta furia e malicia que del tot ixque de seny. **C**ar tota persona per sauia que sia si es molt affectada en algūa cosa pert lo iudy rāhonable en aquella. **E** p̄ço ha dit vn sabut e valent home. **¶** Perit omne iudicium cum res transit in affectum. **A**ri li pres aquest miserabile herodes: car ab la gran fama que tenia de sostenir la honoz e stat en q̄s trobaua que res d̄ rāho no coneixia: e cuydāt enganar los dits reys engana si mateix. **E** perço diu Jeremias d̄reçant son parlar a aquest rey frenetich. **¶** Tu enim docuisti eos aduersum te: et erudisti in caput tuum: nūq̄t non dolores aprehēderunt te quasi mulierem parturientes. **V**olēt dir. **D** soll herodes de quet congoures: e no sabs que tu has mostrat lo cami a aq̄sts reys: els has informat deles prophecies que parlen hon deuia naixer lo verdader Rey de aq̄st regne: que tu possceires tirannicamēt: sies cert que has parlat contra lo teu cap: e perçot prenen ara ab molta rāho dolors ari com dona q̄ va d̄ part. **E** no speres goig de ta dolor ne fi en ta pena: ab malicia est anat: e malicia te ha tancat los camins que res no has atcs del: que desijaues. **¶** **B**e li ha seguit a aq̄st desauēturat herodes.

quant fon presentat al tēple asymeō. LXXXIII

des: ço que diu Salamo. ¶ *Quod time impius veniet super eum.* Car del que mes setem lo peccador impia dos: allo li ve damūt. E vehent aq̄st maluat rey que no podia hauer nenguna raho dels reys qui per mar sen eren anats ab lo vēt molt prosper: ne sabia cosa nenguna del senyor e Rey messies de qui tant se temia: delibera matar tots los fills dels juheus per hoy del dit senyor. ¶ E la seyoza mare sua sabuda aq̄sta noua resta molt temerosa del tresor diuinal a sa senyoria acomanat: ab tot que ja per aquesta temor nos parti del loch hon ha uia parit fins forē complits los quaranta dies: segons manaua la ley: ab tot sa seyoza no fos obligada ala obseruança daquell manament volguel tenir: donant exemple a tots los obseruadors deles leys diuinals que no solament se sotmeten al que son obligats: mas encara a tota ordinacio virtuosa.

Capitol. lxxvij. cō la sacratissima verge Maria porta al temple lo seu diuinal fill: lo qual fon conegut e adorat plo sanct vell symeon.

E venint lo quaranten dia la senyoza dispōgue deparar al tēple a offerir lo seu fill primogenit ala magestat del seu pare per la redempcio humana. Quantes lagrimes lança la

senyoza aquell dia prenint lo al braç per exir de casa: e mirant lo en la cara ab amor inestimable besantlo estreta mēt ab dolçor no recomptable deya li. O senyor y vida mia yo mare v̄ra com aduocada e procuradora de tota natura humana vos tich a offerir en satisfacio e paga de tots los peccats e deutes de aquella: per q̄ de vos sia fet sacrifici per la redēpcio d̄ tots: lo qual sacrifici senyor no se executara ara de present: ans enlo temps a vos pus penos: e ami trista mare mes doloros: ço es enlo ple dela jouētut vostra: segōs Abacuch ha profetat d̄ regant a vos vida mia son parlar: diēt vos. ¶ *Dñe opus tuuz in medio annozū viuifica illud.* Volent dir. Senyor que aq̄sta obra ala qual vos offeriu huy: q̄ es ari vostra q̄ altri no la pot fer sino vos que? recordeu clemēcia infinida q̄ a viuificar haueu aq̄lla enlo mig dels vostres anys: ço es cō haueu complit los trenta e tres: enlo qual temps seyoza dara vostra magestat si a tot lo que offert haueu. O senyor y fill meu quals entramenes de mare pozan fer aquesta oferta de tan doloros recort: ajudau me vos vida mia qui sou pietat inmensa pui ari manau que sia. E la senyoza es forçat tant com pogue ab molta dolor e lagrimes a fer sō camí ab la prudencia acostumada anant li dauant lo glorios spos seu: e sa merce portāt al braç lo fill de deu e seu ab tota aq̄lla reuerencia a ella possible: cobrint lo ab lo p̄pri mātell: ari p̄ guardar la sua d̄licada p̄soneta d̄l gran fret dela matinada: cō p̄ amagarlo q̄ no sia co

l iiii

quant fon presentat al temple a Symeon.

nequit per aquells quil haniē en hoy:
dels quals se clama ell mateix p boca
de David:dient. ¶ Multiplicati sūt
super capillos capitis mei:q̄ oderūt
me gratis. Qui pot pensar ab quan-
ta temor e recel aquella senyora por-
ta lo seu amat fill en la ciutat hon sa-
bia staua lo Rey herodes qui era ene-
mich format del dit senyor:e q̄ no pē
sua nit e dia sino cō lo poria matar e
leuarlo del mon:ab tot sa senyoria e-
ra molt certa que lo fill seu no hauia
a morir en aquella edat:no restaua q̄
cascuna vegada que ella lo veyra en p
ill de donar en mās de sos enemichs
nos alteras molt hauent noua dolor
e congoixa. E de aquestes soueneja-
des e congoixoses dolors hague sa se-
nyora infinides en tota la vida del seu
amat fill. E axi la senyora anant per
uengue ala porta del temple:e ixque
a recebir sa merce vn famos sacerdot
qui hauia nom Symeon:inspirat p
lo sanct sperit del adueniment del re-
demptor de natura humana. ¶ Lo
dit symeō era home just e temēt deu:
hauia molt desijat la reparacio e con-
solacio dela casa de israel supplicant
continuamēt la magestat diuina que
ans dela sua mort ell ves lo fill d̄ deu
humanat:e fon li respost. ¶ Non vi-
surum se mortem:nisi prius videret
xpm domini. E ab aquesta resposta
diuinal fon tan confortat e aconsolat
que ab tot desijas exir de aquesta mi-
serable vida:car la virtuosa e lōga vi-
da sua li donaua grā seguretad de mo-
rir:e la cansada persona sua desijaua
lo repos dela fossa. Car diuse d̄ls ve-
nints en antiga edat. ¶ Senex plen?

ē querelis et nullis gaudijs. Ell pres
ab gran paciencia la larguea dela vi-
da sua sperant vna tal vista. Car de a
quest sanct vell es dit. ¶ Ecce symeō
perfectus fuit habens vitam in patiē-
tia et mortem in desyderio. E no es
marauella que totes coses li fossen fa-
cils de comportar sperant veure lo re-
demptor de humana natura:lo qual
tots los seus pares hauien desijat e
molt reclamat:c sabia que seria dit a
ell deuant als lims per tota aque-
lla gent qui tal noua hoyria. ¶ Bea-
ti oculi qui vident que vos vidistis:
q̄ multi prophete et reges voluerunt
videre que vos vidistis et nō viderūt
Volēt dir. O symeō p benauēturat̄
son los vlls que veben lo que vos ha-
ueu vist. Car molts profetes e Keys
hā desijat veure aquesta vista e no la
hā haguda. E stāt ja lo dit vell molt
fatigat per la longa sperança venint
aquella jornada en la qual la senyora
vingue a presentar lo seu fill:ell stant
d̄ls la sua cambra aquella matinada
ences en son desig:agenollas ab grā
deuocio e lagrimes:e dix. ¶ Dul-
cissime domine vita vitalis req̄es si-
ne labore:obsecro per viscera miseri-
cordie tue veni ad me:vt videam te:
et da letitias in corde meo:quia amo-
re langueo:et dolore deficio. E fini-
da la sua oracio senti dins la sua ani-
ma vna grādissima cōsolacio:e fōch
li dit per reuelacio diuina. ¶ Ecce a-
dest quem expectas:quez queris nūc
eum videbis. Volent dir. O symeon
alegrau vos:car no sereu fraudat en
vostre desig:que aquell senyor q̄ vos
desijau ja es ala porta del temple:e a

Cō tenint symeō a Jhesus ana ppbetiza. LXXXIII

ra lo veureu ab los ppzis vlls. E ho
it aço leuas ab goig no recomptable
e cuyta per anar ala porta dl temple.
E encontrantse ab la excellent senyo
ra portant lo seu fill al braç conegue
clarament que aquell senyor era fill d
deu eternal. E prostrant se en terza p
adorarlo tremolaua tota la sua perso
na per gran admiracio mirant tanta
magestat ari humiliada cuberta de
carn humana: e dix. ¶ *D*omine ie
su xpe rex celestis: tu es fons lucis di
uine et sol claritatis eterne: qui venisti
de celis querere et saluare qd perierat
in terzis. Magnus enim es sine quā
titate: cuius omnipotētia omnia gu
bernat regit et implet et omnia con
cludit. Cur bone domine: pie redēp
tor: potens saluator: cur tantaz virtu
tem operuisti tanta humilitate: ostē
dendo te in similitudinem carnis pec
cati. Volent dir. *D* maganim seny
or Jhesus rey celestial vos clement
senyor sou font de lum en vostra diui
nal natura e sol de claredat eternal: e
sou vengut del cel acercar e saluar a
quell qui sens vos pia en terza. Brā
sou senyor sens mesura nenguna: La
omnipotēcia del qual totes coses go
uerna e regeix e compleix e clou totes
les coses que a sa volūtat son plaēts.
D bon senyor e piados redemptor e
saluador potēt com haueu senyor cu
berta tanta virtut e excellēcia sōts tā
pfunda hūilitat mostrāt vos als vlls
mortals en semblança de carn pecca
dora. E dit aço dreças aqll sanct vell
e anant ari agenollat acostas al seny
or besantli lo peu ab grandissima de
uocio: e dix ala senyora mare sua: que

fos de sa merce donarli en los se' bra
ços aquell excellent redemptor qui p
ell es stat tan desijat.

**Capitol. lxxviij. com la
mare de deu dona lo sen
fill al sanct sacerdot Sy
meō: e ala sactissima viu
da ana prophetissa. los
quals adoraren e magni
ficarē lo senyor en presē
cia de tot lo poble.**

La senyora vehent la grā
deuocio del sanct vell vol
gue contentar lo seu desig
e comunicali lo seu fill tan
amat: De que lo venerable symeō re
be tāta consolacio en sols tocarlo ab
los propzis braços que fon cōtent fi
nir la vida sua apres de vna tan singu
lar alegria no restant li ja res adesi
jar en la present vida: e dix ab vn goig no
recomptable. ¶ *N*ūc dimittis seruū
tuum domine secundum verbum tu
um in pace. Quia viderūt oculi mei
salutare tuum. Quod paraisti ante fa
ciem omniū populorū. Lumen ad re
uelationem gentium et gloriam ple
bis tue israel. Volent dir. *D* senyor
meu vida e consolacio mia placia ala
clemencia vostra licenciar la anima
mia que ixqua del carcer de'aqst mise
rable cors: pui largament haueu cō
plit lo que pmes me hauia la pietat
vostra: ço es que no tancaria los vlls

l v

Cō tenint symeō a Jesus Anna pphetiza.

per mort fins hagues vist lo redemp-
tor de humana natura per vos pare
eternal promes: Lo qual yo seruent
vostre tinch enlo meu braç. Ara seny-
or reposare en pau e dormire ab los
me^s pares: puit yo he vist ab los vlls
propis lo saluador del mon: per vos
pare eternal trames. Lo qual haueu
posat dauant la faç de tot lo poble: p
que sia reuelada e mostrada la lum a
totes les gents: e coneguen la gran
gloria d'la casa de israel: ala qual aqst
ienyor pncipalment es trames. E
per ells sera tant desconegut e mal re-
but que la gloria los tornara en cōfu-
sio. E perço sols desije molt exir de a
questa vida per no veure la crueldat e
ferea de aquest miserable poble: Lo
qual abominara e perseguira lo ben-
factor e redemptor seu: e haura en ob-
lit tots los beneficis seus: segōs Da-
uid testifica: dient. ¶ Obliti sunt be-
nefactorum eius: et mirabilium eius
que ostendit eis. E perço senyor tor-
ne a supplicar vostra magestat dema-
nant merce a aquella: dient. ¶ Educ
de custodia animam meam: me expe-
ctāt iusti donec retribuas mihi. Car
los pares del lim sabuda la promesa
que ami es stada feta de veure lo re-
demptor me sperē ab vn grandissim
desig quels compte noues certes d'la
clemencia. E dient lo sanct vell aque-
stes rahons sobrevinguetaqlla famo-
sa dona viuda de singular vida la q̄l
conexia molt be la senyora. La dita
viuda hauia nom Anna era filla de
phanuel: aquesta era la grā matrona
qui regia les donzelles qui seruiē deu
enlo temple. E aquesta vehent lo sen-

yor conegue per sperit de prophetia
esser aquell lo ver Messies pmes en
la ley: e alegrant se de goig inestimab-
le adora la magestat sua loant e mag-
nificant la clemencia sua. E dreçant-
se abraça la senyora mare d' deu ab tā-
ta de amor que paria que la volgues
metre dis les sues entramenes: e dir.
¶ Filia mea dulcissima dimidium
anime mee dies letitie per te ortus est
nobis: quia per te fructū vite comuni-
cauimus. Volent dir. O la mia filla
e senyora que de tres anys vigues en
mō poder com fos oferta al temple
yo seyoza vos he criada e seruida tāt
com alli aturas: Benedictio e gloria
siadonada a vos la mia senyora: car
per lo miya vostre lo fruyt de vida a
nosaltres es donat e comunicat: e lo
dia d' salut per vostra merce sobre no-
saltres ha resplandit e clarejat. E de-
mana d' merce a la seyoza li volgues
donar licencia p̄regues lo seu glorios
fill en los seus braços: lo qual encara
tenia symeon enles sues mans no po-
dentlo partir de si. ¶ E haguda licē-
cia d'la senyora la virtuosa Anna se a-
costa a Symeon: dientli. O reuerēt
senyor e pare comunicau ami aqueix
trezor iestimable: tugal yo en los me^s
braços: toq̄ y palpe aquell qui ama
la mia anima: tota la mia vida lo he
desijat e famejat per amor sua he ser-
uat viduytat fins al dia de huy: auo-
rrint lo mon e tots los delits de aqll:
no exint del temple denit ni de dia: oc-
cupant me en continues oraciōs e de
iunis: escampant moltes lagrimes d'
sijant veure la sua cara: he la he vista
e som alegrada de goig irecōptable.

Cō tenint symeō a Jhesus anna pphetiza. LXXXV

¶ **D** pare symeon quina gracia es a questa q̄ en nostres dies hajaz vist lo creador del cel e dela terra fet home passible e mortal per reparar e illuminar lo mon: e donar salut e vera beatitut als homens en sa magestat crebens. Araus dich reuerent pare q̄ po dē dir. ¶ **D** vere secula aurea christi presencia illustrata. **D** felitia tēpora nostra: in quibus omnes qui volunt scire possunt: perfecta beatitudo consistit in deo. **E** la feruentissima dona prenint lo senyor en los braços inflāmada de goig iestimable sentint dis si alegria no recōptable: dix. ¶ **C**or meum et caro mea exultauerūt i deū viuū. **E** ballant lo senyor e alegrāt se ab ell conuidaua tota la gēt a adorar e coneyrer lo redemptor a ells tra mes: dient. ¶ **V**enite et videte opera domini: q̄a dominus angelorum factus est homo: et deus inuisibilis seruis suis similis factus est. **V**olēt dir. **V**eniu tots acostau vos aq̄ e veureu les grans e marauelloses obres d̄ nostre senyor deu. **C**ar lo senyor d̄ls angels se es fet home: e lo deu e senyor i uisible se es fet semblant dels seus ser uents vestint se dela sua liurea. **E** la gent que aquis trobava no la cregue gens: ans sen tragueren joch dient q̄ desinemo: ieiaua: e que d̄ molt vellar e orar tenia ja lo ceruell buyt. **E** moltes altres iniuries d̄ que la sancta dona stigue molt torbada vehent la grā geguedat e malicia de aquella gent. **E** lo glorios symeon coneyrēt la turbacio sua confortala: dient. **D** senyora viuda y no sabeu que aquest senyor es vengut enlo mon per sufferir iniu-

ries e dolors e moltes cōgoixes e volsa excellencia que tots los seruērs se segueixquē la via sua no estimant res en la present vida: e diguen publicament. ¶ **N**os stulti propter christū: nos autem prudentes in christo: tāq̄ purgamenta huius mūdi facti sum⁹. **D**e mi senyora viudaus dich que he passades moltes cōgoixes e dolors: perque lo que deya e preycua d̄l adueniment de aquest senyor: ara q̄ conech lo profit q̄ portē les tribulaciōs e quant ajusten lome ab deu so tant e sforçat a pēdre les ab paciēcia. **Q**ue non solum alligari sed et mori in hierusalē paratus sum pro nomine domini nostri iesu christi: quez vidi quē amau i quem credidi quem dilexi. **E** de aqui auant senyora vos e yo no pensen enlo parlar deles gents ne en la estima de aq̄lles: car dich vos certament. ¶ **N**ec valde gaudere debemus q̄no laudamur: nec contristari quando vitupamur: q̄a nec dampnare iuria: nec coronare potest falsa la⁹. **S**ols lo pensament e ansia nostra sia en amar e seruir aquest senyor qui de la sua presencia nos ha tant alegrats e acōsolats. ¶ **E** respōgue la virtuosa Anna al sanct vell: diēt. **S**iau cert pare reuerent que yo nom sent deles iniuries ppries: car certa so. ¶ **Q**uoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. **S**ols la mia dolor es com veig lo meu senyor tā poch conegut e axi desestimāt que podem dir. ¶ **I**n propria venit et sui eum non receperunt. **E** de aço feren vn piados plant Symeō e Anna. **E** la senyora los ajuda molt lar-

Com symeon porta lo senyor en pcesso al altar.

gament que sentia pus viuament les desconeixences fetes al seu diuinal fill per aquell poble judaych ¶ E apres que per gran peça hagueren plozat e recomprat les grans obres e marauelles de nostre senyor deu per lo mon no conegudes la senyora recobra lo excellent fill seu dels braços dela virtuosa viuda Anna q̄ encara lo tenia.

Capitol. lxxix. com aquella sancta gent ordenada en processio: portaren lo senyor al altar per fer de aquell oferta: e Symeō ppheta ala senyora: les dolors q̄ hauia de sentir.

Apres ordenaren se en processio per anar al altar a fer la oferta: e anauē p̄mers los dos ansians singulars en sanetedat de vida: ço es lo gran sacerdot Symeō e lo glorios v̄ge spos d'la senyora lo virtuos sanct Joseph: e aquests dos anauen cātant. ¶ Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. E la excellēt senyora anaua apres portant aquella oferta impreciable en los seus braços e mana la senyoria a aquella virtuosa Anna que anas al seu costat: la q̄l ho recusa molt no tenint se per digna de tātā honor e gracia: e la altesa tornant loy amanar ella lo hi obey ab molta vergonya posant se al costat es

querre de sa merce tirant se atras tāt com podia. E axi anarē fins als graons del altar. E symeon entra en lo loch hon se acostumauē vestir los sacerdots: e vestit de aquelles pontificals vestidures vingue al altar e feta profunda reuerencia giras ala senyora q̄ staua agenollada al grao del dit altar: e dix a ia merce. Senyora molt excellent yo so aci com a sindich d'tota natura humana per rebre lo preu dela redempcio sua: axi senyora sia d'vostre merce donar lom per quel offira ala magestat del seu pare en paga e satisfactio de tots los peccats e deutes de Adam: e d'ls seus fills. E la senyoria ab moltes lagrimes dona lo seu amat fill en mans de aquell sanct sacerdot per quē fes oferta ala diuinal clemencia. E prenint lo senyor lo dit sacerdot Symeon ab multissima reuerencia dix en presencia d'tots alçāt lo senyor en alt ab grā alegria. ¶ In tuemini quantus sit iste: qui ingreditur ad saluandas gentes: Ipse ē rex iustitie: cuius generatio non habet finem: precursor pro nobis ingreditur secundum ordinem melchisedech pōtifer factus in eternum. E dit aço poso la senyor sobre laltar e retorna ala senyora mare sua per pendre la oferta de les sues mans: e la senyoria offerri segons costuma dela gent pobla. ¶ Par turturū aut duos pullos colūbarum. E de aquells ocells ell feu sacrifici en presencia de la senyoria. en lo qual sacrifici sa merce contempla largamēt tota la passio e mort d'el seu amat fill. Qui pot pensar quantes lagrimes escampa la senyoria mirāt lo

Lō symeō porta lo senyoz en pcessō al altar LXXXVI

dit sacrifici: e quant turment passa en aquella jornada de tā doloros recort. **E** finit lo sacrifici la senyora reme lo seu fill per preu de cinch cicles de argent: segons acostumauen fer dls p̄mogenits. **E** aço no sens gran misteri: car significaua que aquella archa o caixa dels thresos diuinals: qui era la persona sagrada dl fill de deu seria trencada en cinch parts principals e de aqui exiria la moneda impreciable e molt habūdosa a rembre natura humana. **E** stant la senyora en aq̄sta dolorosa contemplacio escampāt infinides lagrimes retorna a sa merce **Symeō** portant li lo seu fill. **E** ve hent sa alteia axi abundosament plorar e coneixent que ab molta raço se dol deles extremes dolors que spera veure de aquell fill seu a ella tan car: dix a sa senyoria. **O** senyora excellent si dela sola figura que haueu vist sou axi turmentada per extrema dolor q̄ fareu vos senyora quant en presència vostra veureu aquest seyoꝝ fill vostre sufferir dolors sens nombre: e en aq̄lles finir la vida sua. **C**ar nous vull callar senyora ço que en aquest sacrifici me es stat reuelat. **E**cce positi⁹ est hic in ruinam et in resurrectionem multorum in israel: et in signū cui cōtradicitur: et tuam ipsius animam p̄transibit gladius. **C**ar vostra senyoria pot esser molt certa que ab tot lo fill vostre sia general redēptoz e molt sufficient a largament saluar natura humana: molts se dampnaran p̄sa propria culpa no volent hoir ni creure aquest senyoz. **E** los qui a sa magestat seguiran e amaran seran resulci

tats de vida viciosa a vida virtuosa: seguint lo capita de virtuts: qui es lo senyoz fill vostre e auoziran de coz totes les coses terrenals que amar soli en: e sera dit a clls. **S**i consurrexistis cum christo que sursum sunt que rite: non que super terram. **E** los q̄ aço faran apres de aquesta vida p̄los merits de aquest senyoz hauran aquella immortalitat gloziosa: e de aço ha supplicat lo dit seyoꝝ ala magestat dl seu pare: dient. **P**ater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum et illi mecum: vt videant claritatem meam: et sicut tu pater in me et ego in te: ita ipsi in nobis sint. **O** senyora que aquest fill vostre sera posat en seyal a tots los fills dels homens al qual molts contradiran perseguint les obres sues: abominant totes les sues paraules: res que dell sia hoir ni veure no volran. **O** excellent senyora que mes vos dire: car podeu esser certa que aquest poble judaych al qual principalment es stat trames: lo perseguira en tan crua manera que sols vn dia d̄repos no li daran en tota la vida sua: de que senyora vistes per vostra merce les dolors e persecucions de aquest tan amat fill sereu nafrada dins la vostra sanctissima anima de coltell doloros qui traueffara les entrames. **C**ar lo martiri vostre passara a tots los martiris: que nenguna pena corporal nos pot acōparar ala que vostra senyoria sufferza e portara dins la anima: car singular sou en amor e singular sereu en dolor. **E** hoyda per sa excellencia la prophetia tant dolorosa de **Symeō** fon axi traueffada de amargosa com

Lō nostra senyora se parti de Symeon e Anna.

passio deles penes que speraua veure en aquella periona del seu fill tan delicada que li paria ja sentirles: e aq̄ tantost comença la senyoria a sperimentar quāt era agut e doloros lo dit coltell: de que Symeon parlat li hauia. **E** per la gran pena que la alteſa dins la ſua piadosa anima ſetia: fon la ſua cara ari alterada e mudada: que mirant la aquella virtuosa viuda Anna teme la merce no ſe ſimortis: perq̄ preſtament ſupplica la ſenyoria: que fos d̄ la merce voler ſe ſeure: e poſali la falda ſua per eſtrado: e la ſenyora baixat ſe en terra fallirēli les forces p̄ lobres de dolor que dins ſi ſentia. **E** aq̄ feu vn doloros e piados plant contemplant lo ſenyoz fill ſeu qui en la falda tenia. **D** que be pot eſſer comptada aqueſta dolor p̄ vna deles principals que la ſenyoria hague: car james li obliada aqueſta penosa jornada: ans la tingue en continuat recort en tota la vida ſua. **E** Symeon e Anna qui veyē la ſenyoria ari plorar e dolorofamēt ſuſpirar ab tanta prudencia e modo: foren moguts a grandiffima pietat e compaſſio de la merce: e amarē mes morir que veure aquella ſenyora en tanta pena.

Capitol. lxxx. com la ſenyora delliberant exir de hieruſalē ſe deſpedi dels ſanctſ vells Symeon: e Anna prophetiſſa.

E la ſenyoria que per vn es doloros no oblidaua les altres: recordas en quāt perill ſtaua ſi Herodes podia hauer ſentiment que fos in hieruſalem ab lo ſeu amat fill: **L**o q̄l maluat herodes no hauia altre pēlamēt ne deſig ſino cō podia matar e deſtroir lo ſenyoz e delir la memoria ſua d̄ la terra. **E** la uors la merce ſe leua ab tota la dolor e dellibera partir p̄ſtamēt de aqui e exir de aquella ciutat hō lo ſenyoz fill ſeu era ari auorrit e ayrat e deſpedint ſe la alteſa del virtuos Symeon e dela deuota viuda: los quals ab moltes lagrimes ſupplicarē a la ſenyoria fos de la merce que los dos anaffen ab ella: e no reſtaſſen orphēs de tal cōpanyia: car pijoz q̄ mort los ſeria la ſeparacio del ſenyoz e ſua. **E** la merce los reſpongue que lo ſenyoz fill ſeu acceptaua la bona voluntat e ſanct deſig de ells: e q̄ no volia la magestat que pus peregrinaſſen en aqueſta vall d̄ miseria: ans que preſtamēt anaffen als lins hon eren los altres pares e que aqui ſperaffen la clemencia ſua. **L**o qual certament finat per mort lo terme dela vida ſua ſeria ab ells: e la uors lo ſeguirē ab ſeguretad de james perdre la ſua companyia. **E** lo dit Symeon e Anna ſabēt que la ſua mort ſeria tan preſta aconortaren ſe de reſtar: p̄uix la voluntat d̄l ſenyoz era aquella. **E** agenollant ſe Symeon prengue les manetes de J̄ſus beſant aquelles moltes vegades ab dolzor no recomptable: e dix. **E** Puro corde credo: et ore confiteor te eſſe verum deum et hominem. **I**n man?

Lō nostre senyoz se parti de symeō e anna LXXXVII

tuas sanctas ac venerabiles dulcissime domine iesu cōmendo animā meam et corpus meum et me totum quā tempus est vt comendes terze corpus meum. **E** dit aqo la senyora prengue aquella reuerent ma del seu fill e posa la sobre lo cap de aqll venerable vell donant li lo senyoz largamēt la benedictio sua. **E** lo dit Symeō senti dis en si tanta consolacio que dix ab vna grādissima deuocio e dolzor. **I**n pace in idipm dormiam et requiescam. **E** besant los peus de sa magestat a partas per fer loch ala sancta viuda: qui a sa clemēcia se volia recomanar. **E** acostantse la dita feruētissima Anna prostras tota en terza: adora lo senyoz ab feruoz no recomptable: e degantse besa los peus e les mans sues no podentse partir dela sua real preseñcia: e comanant se carament ala magestat sua: dixli. **¶** Custodi animam meam et erue me non erubescas quoniam speraui in te. **M**am et si ambulauero in medio vmbre mortis nō timebo mala quoniam tu mecum es. **E** apres prenint les mans dela senyora ab moltes lagrimes dixli. **O** filla mia deixau me besar aquestes vostres mans: car mare sou del meu senyoz: e reyna general del cel e dla terza. **O** senyora qui haguera dit ami qnt vous tenia chicheta aci en lo temple: que durant la vida mia vous hagues a veure mare de deu restant verge pura. **O** ma senyora gracies infinides faç al meu creador de tātā misericordia ami indigna feta: ara seyoza finire la vida mia ab gran repos puij he vist lo meu redemptor nat de vos sen

yoza e vida mia: qui sou la pus cara persona que en aquest mon yo he tengut. **C**ar com vostra merce ixque del temple morir cuydi de enyoza ment: car semblāt a vostra senyoria noy ha uia en totes les que restauen. **A**ra senyora me parteixch alegra de aquesta vida puij vos he vist. **A**h tot senyora que no oblide ni oblidare les vostres dolors: ans men porte la anima traueffada de aquelles: e les vos volria ajudar a portar si al seyoz plabia: car ab tot lo viure me sia molta pena: si a vos la mia senyora hauia a seruir la mia vida: yo la pendria ab paciencia. **E**mpero vos senyora mauen recapat aquesta gracia que passe de aquesta vida prest: e q no veja les dolors dī senyoz fill vostre: les quals vos traueffaran la anima e les sentireu per ppries. **A**l pare eternal vos coman ell sia lo cōsolador vostre y ajudador en totes les angusties e dolors vostres. **E** dient aqo abraçaua y estrenyia la senyoria ab tanta amor que separarse della no podia: e dix. **¶** Sulcis est memoria tua super mel et fauum: et amor tuus super omnia aromata. **E** la senyora excellēt qui de coz ama als qui la amē: sabent que amor nos pot pagar sino ab la mateixa moneda: ve bent la tanta feruoz dela virtuosa dona: comunicas a ella ab tanta caritat y amor: com si propriamēt li fos mare: e dixli. **O** anna mare mia siau certa que lo fill meu vos ha en singular amor e vol molt pmiar la vostra virtuosa vida en la gloria sua e que siau exemplar a totes les viudes e vergēs special a aquelles qui en collegis d're

Com nostra senyora fon visitada p sancta Anna.

ligio viuran les quals vos deuen ha-
uer en singular deuocio: e lo meu fill
per amor vostra fara grans e asenya-
lades gracies a aquelles qui a vos se
recomanaran. **E** la senyoria comuni-
ca a aqlla sancta dona molts secrets
diuinals e misteris singulars de q̄ la
dita Anna recomplida de grandissi-
ma admiracio comença a dir. ¶ Au-
diui archana verba que non licet ho-
mini loqui. **E** resta la virtuosa viuda
de aquest rahonament axi acōsolada
e contenta que li paria ja posseir para-
dis puix la senyora reyna de aquell li
donaua seguretat dela saluacio sua:
dientli certament esser li perdonats
tots los seus peccats per lo senyor fill
seu qui era ver redemptor e perdonador
de peccats per sa sola clemencia. **E**
la sancta dona tornāt a pendre les
mans dela senyora besant aq̄lles ab
deuocio inestimable despedint se d̄ la
merce dix. ¶ **O** dulcissima domina
mea: spes mea: dulcedo mea: conso-
lacio mea post dominum: in manus
tuas domina comendo animam me-
am et corpus meum. **E** axi despedi-
da Anna d̄ sa merce parti la senyoria
prestament exint del temple deixant
Symeō e anna molt inflammati en
deuocio: los quals en breu temps fi-
niren la vida. ¶ **De** quibus dign⁹ nō
erat mundus. **L**ar lo mon no era di-
gne de posseir pus largament tales
dos persones.

**Capitol. lxxxi. com la sen-
yora continuant son ca-
mi peruēgue ala casa sua**

E fon visitada per la glo- riosa sãcta anna la mare.

E la senyora ab molt recel
continua lo seu cami per
tornar en nazaret ala posa-
da sua: e essent aqui junc-
ta senti la venguda de sa merce la sen-
yora Anna mare sua: e vengue molt
prest ab desig no recomptable de veu-
re la magestat del seu net e la senyora
filla sua tan amada: e vengueren ab e-
lla les dos filles sues dōzelles germa-
nes dela senyora per fer reuerencia a
sa senyoria desijoses d̄ seruir-la com a
senyora e major germana. **E** aquella
gloziosa anna vehēt vna tal vista: cuy
da deffallir per sobres d̄ goig. **E** pro-
stras en terra adorant lo senyor com
a son deu y creador: e dreçāt se ab fer-
uor de amor prengue lo dit senyor en
los seus braços cō a net seu molt car.
E la excellent senyora mare de deu a
genollantse ab molta reuerencia besa
la ma ala senyora mare sua: demanāt
li la benedictio sua: la qual lay dona
molt largament besant-la e abraçant-
la ab singular amor: e sigues la senyo-
ra ab molta humilitat dauant la sua
sancta mare: mirant lo goig e festa q̄
feya de aquell seu excellent net. **E** de
aço la senyoria prenia vna grandissi-
ma consolacio: com veyā la sua ma-
re en la sua antiga edat hauer obten-
gut per lo mija seu vna tā singular dī-
gnitat de esser auia d̄l fill de deu: e q̄l
haja vist ab los vlls corporals: e quel
haja tengut en la falda sua. **L**a qual
gloziosa Anna abraçaua aquell excel-

Lō nostra senyora fon visitada p sãct ãna. LXXXVIIJ.

lent net ab infinida amor besant lo moltes vegades: **E** mirant la senyora en la cara ab hun grandissim goig dixli: **Q**ua filla comptau me estelamēt tots los misteris e secrets de aq̄st senyor com lo haueu concebut e parit: nom celeu res la mia amada filla: daume aquest complit goig en la mia vellea: **E** ar vos la mia cara filla fos lo comengament dela alegria e consolacio dela casa mia: p vos he meritat aq̄st diuinal net: qui sera gloria y delit meu: recitaume largament tot lo esser seu: car yo so certa vos res no ignorau **E** la piadosa senyora hoint la demãda dela sua mare: e ab quanta amor speraua hoir tot lo proces de aquell senyor e net seu: e recordãrse q̄ntes dolors e penes li hauiã acõptar d̄l dit senyor si satisfier volia ala sua demãda: callant baixa los vlls e comença habundar en multitud d̄ lagrimes per la sua preciosa cara: **E** les sentides e corteses germanes dela senyora ab tot fossen de poca edat: per son bon sentiment e virtuos criament conegueren que la senyora sa mare e la senyora sa germana major voliẽ parlar e comunicar de algũs grans secrets sens dirlos negu res: elles se leuaren e feta reuerencia partieren se de aquideixãt la senyora mare ab la sua amada filla a soles: per que pus francamēt poguessẽ comunicar la vna alaltra sos secrets: **E** la senyora veuent q̄ ses germanes se eren apartades p fer los loch leuas per tancar la porta per star ab mes repos: e tornant

a seure augmēta lo seu piados ploz e dix: **Q**uid dicam aut quid respondebo tibi. **V**olent dir: **O** senyora mare que puch dir ni respondre ala vostra demanda: del que voleu saber dela persona de aquest sēyor fill meu: sino que sia certa vostra merce q̄ te a rembre natura humana per mija de mort e de infinides dolors: e sera perseguit en tota la vida sua per aquest poble aqui tant ha amat: per sola enueja e malicia hun sol dia de repos no li permetran hauer en tota la vida sua: **E** la glorioza Anna hoyda vna tal raço: veuent la gran dolor e alteracio d̄ cara ab que la senyora sa filla ho recitaua: la qual no podia nomenar la mort d̄l seu amat fill sens venir en extrem de mort: fon axi traueçada la dita Anna d̄ extrema dolor q̄ perdent lo parlar ab gemechs no recomptables tremolant tota la persona sua: ab lo esforç que podia abraçaua lo seu net desijant lo metre dins les sues entrames: e amagarlo dela vista de aquell cruel poble judaych que axil desconexia: **O** quant fon la senyora mare de deu turmentada per crua dolor veuent la sua mare antiga entan extrema pena: quãtes lagrimes escaparen les dos sens poderse dir res: **E** la senyora alçant los seus piadosos vlls mirauã la cara d̄l seu amat fill e conexia que tenia gran compasio dela dolor sua: e dix li: **O** vida mia. **A**spice in me: que tanta patioz pro te. **V**olēt dir: **O** vida e dolor mia mirau me vos q̄ podeuueu
m

Com nostra senyora fon visitada p sancta ána.

re lo intrínscch dela mia aia e ven-
 reu cō so trauessada d̄ dolor recoz-
 dāt les v̄res penes: e veig aq̄sta sē-
 yora mare mia tant tribulada per
 gran compassio q̄ te dela dolor v̄ra
 e mia: q̄ tem no p̄da la vida: tant es
 la edat sua cansada: q̄ no te força a
 sufferir pes d̄ tanta dolor: si vos sē-
 yor no li ajudau caramēt la? comā
 vida mia: car ap̄res la v̄ra amor no
 rinch res p̄? car en la present vida:
 E lo piados e clemēt sēyor hoyda
 la peticio dela sua amada mare de
 sijos de obehir la: giras tot ala san-
 cta haviua sua: e ab les sues dolces
 manetes tocava li lo cap e la cara
 posant li los dits sobre la boca: vo-
 lēt li mostrar q̄ tenia grā cōpassio
 dela sua dolor: e quasi pregāt la q̄
 cessas d̄ plorar p̄ amor sua: E la glo-
 riosa Anna vehent los affalachs e
 caricies d̄ aq̄ll sēyor dolç retorna
 quasi d̄ mort a vida: e besant lo mol-
 tes vegades mirava e cōtemplava
 tota la sua p̄sona: E dix d̄recāt son
 parlar ala senyora filla sua dient li:
 O ma filla p̄ q̄ pora fer mal a aq̄sta
 p̄sona del sēyor fill v̄re tan delica-
 da e tā reuerēt: Qui la gosara mal
 tractar: q̄l cor huma sera acōpayat
 d̄ tanta crueldat q̄ de sa magestat
 no haja pietat: O ma filla q̄l pot a-
 uozrir cō ell sia tan amable: E age-
 nollātse la gloriosa Anna en feruor
 de sp̄it tenint aq̄ll dolç sēyor en les
 sucs mās dix: O creador meu vos
 sou immortal p̄ la v̄ra diuinal natu-
 ra: e sou passible e mortal p̄ la hūa-
 nirat q̄ de aq̄sta mia tan amada fi-
 lla haueu presa: p̄ la q̄l me sou net

verdader e natural p̄ q̄ supplich la
 clemēcia v̄ra: vulla donar fi alavi-
 da mia puix vos he vist humanat e
 no haja yo a veure les v̄res dolors
 car del sol hoirles nomenar es la a-
 nima mia axi turmētada p̄ affligi-
 da quē par veure les ja: e sentir les
 dis les mies entramenes: e ab aq̄st
 sospir vos posseire tant cō viua sia:
 hajau sēyor pietat d̄ la antiga edat
 mia: q̄ ja es cāsada desoportar la vi-
 da. Infinit es stat sēyor lo goig
 meu d̄ hauer vos vist humanat: sti-
 mar nos pot la dolor mia pensant
 vos passible e mortal: sia d̄ v̄ramer-
 ce no veja mes dolor: car no basten
 les mies forces a poderla compor-
 tar: E lo sēyor ab tot encara no par-
 las ab la dolcor dels se? piadosos
 v̄lls mostrava voler la contētar: E
 la excellēt sēyora aq̄ era donat par-
 lar p̄ respondre en p̄sona del seu fill
 dix ala mare sua Anna. Com lo sē-
 yor era contēt atorgar li la sua de-
 mādā fent la certa q̄ ella passaria d̄
 aq̄sta vida p̄ mort ans q̄ sa mage-
 stat entras en lo cōflicte dela sua a-
 cerbissima batalla. E impo q̄ plaua
 sa clemēcia q̄ ella vixqua fins q̄ ell
 haja cōplit los vint anys p̄ q̄ entor
 aq̄ll tēps se puga alegrar e lētir lo
 goig d̄ la sua diuinal presencia: e ha-
 uer ab ell colloqs de tāta cōsolacio.
 q̄ no basta lengua humana ne an-
 gelica a explicar los: E hoyda p̄ la
 gloriosa Anna la resposta q̄ la sē-
 yora filla sua li haviua feta de part
 del seu excellent net: fon axi la ani-
 ma sua alegre e aconsolada: q̄ mu-
 da les lagrimas d̄ dolor en grā dol

Com la senyora sen fugi en egite.

XCIX.

gor dela diuinal amor q̄dins si ma-
reixa sentia: E prenint los pe⁷ del
senyor net seu besant aquells mol-
tes vegades regraciaua a sa clemē-
cia la tanta misericordia a ella fera
e abraçaua ala senyora filla sua ab
amor no recontable sabent que de
ella e per ella li venen tots aqueste
bens: E la senyora excellent ab aque-
lla dolçor filial a consolaua la sua
mare recomptant li los misteris d̄
la redempcio humana: E axi par-
lant e plozant passaren gran part d̄
la nit: E apres torna la gloriofa an-
na ala posada sua: resta la senyora
sola en la casa sua ab lo fill seu y ab
Joseph: criant e seruint aquell diui-
nal fill ab molta pobrea e soliturab
tot que la senyora sa mare la visita-
ua souint: car lo delit seu era veure
e contemplar lo senyor net seu nis
volguera partir dell james: E aq̄-
sta visitacio e companyia dela glo-
riosa Anna era ala senyora filla sua
vna grandissima consolacio e des-
canç. Empero nostre senyor perme-
te per augment dels seus meritis q̄
li dura molt poch: car forçadamēt
se hague a partir de natzaret e dei-
xar la companyia tan amada.

Capitol. lxxiij. com la se-
nyora fon auisada q̄ fugis-
en Egipte: car herodes
volia matar lo seyor fill
seu.

E Com lo senyor hagues
vn any poch mes crei-
rent la malicia de hero-
des: ala senyora conuen-
gue buydar la terra e peregrinaren
terra estranya: car fō dit a Joseph
per langel dormint en son lit d̄ part
de nostre senyor deu. **¶** Surge et
accipe pueruz et matrem ei⁷: 7 fuge
in egiptuz et esto ibi duz dicas tibi.
¶ futurum est eiz vt herodes querat
pueruz ad perdendus eū. Qui pot
pensar com se leua Joseph espātāt
e' alterat de vna tal noua: e tot tre-
molant e plozant cri dela sua cam-
bra: e toca ala porta dela celleta hō
la senyora staua e per la cuyta d̄l ro-
car sa senyoria se espanta: e leuāt se
ab molta prudencia per no desper-
tar lo seu fill tan amat que lauors
se era adormit: E obri la porta sens
fer remoz dir ab la cara molt pia-
dosa: Ques aço Joseph sentiu nē-
guna nouitat contra lo fill meu: E
lo dit Joseph vehēt sa altres a xi re-
celosa d̄la persona del seu fill a ella
tan cara: augmēta lo seu ploz no po-
dent formar paraula: E sa senyori-
a traueffada de dolor coneixēt que
a alguna cosa de molta congoira
volia dir lo seu spos Joseph q̄ ra-
honar ni esplicar no la podia: fallit
les les forces a sa senyoria baixas
sient se en terra e arrinia lo cap ala
porta e sens parlar lançaua grans
gemechs sperant que seria aço que
Joseph li vol denunciar: Lo qual
vehent sa senyoria en tan extrema
pena prengue esforç e dir a sa mer-
ce. **¶** Domina mea nolite expa-
m ij

Com la senyora sen fugi en egite.

nescere surgite eam? pegrinari in egyptū: quia cōgregari sunt inimici nostri: vt effundant sanguinem filij tui: et inimici nostri sunt iudices.

Volēt dir: **D** excellēt senyora no' espanteu ne sia lo vostre coz esmayat: car ara senyora es hora d' exercitar la virtuosa fortalea del real a nimo v're: Car necessari es a vostra senyoria leuar se en fortalea d' amor e q' fujā prest e anem a pegrinar en egipre: car yo he sērit per reuelacio diuina q' los n' res enemichs se son ajustats e venen deliberats d' escāpar la sanch del vostre glorios fill.

E no pense vostra merce q' los dits enemichs nostres sien persones de poca estima e que facilmente los pugam fugir: ans son certament los jutges e regidors d' la terra: e lo rey de aquella: Per que sēyoza noy ha loch segur en la propria patria a cāpar la vida del senyor fill v're: ans es necessari anar en estranya terra hō no siam coneguts: car ja sab vostra senyoria que diu lo consell diuinal.

Cum persequentur vos ī vna ciuitate: fugite ī aliam. **E**o es que com serē perseguits en vna ciuitat ho en vna terra que fujam en altra. **A**xi sēyoza esforces vostra merce ab molta paciencia: car esta fabena no sofrir dilacio: ans esta nit ans que sia de dia hauem a exir de nazaret: car los aguayts dels enemichs nostres son molts e acāpar no porie d' les sues maliciofes mās si tardauē mes la partida: **E** la senyora hoydes aquestes paraules lāga vn doloros sospir e dir.

Dio

seph concussa sunt enim ab hāc voce omīa viscera mea. **V**olent dir Hoyt lo vostre parlar Joseph spos meu meu totes les entrameses mi es son stades regirades e han tremolat: **E** leuāt se la senyoria d' pe' no podent hauer repos vehēt la p'sona a ella tā cara posada en perill de mort: dir ab feruor de amor. **A**sumat spūs meus peñas vt aquila volet et nō deficiat: vt saluū faciat filiū meuz.

Volent dir: **D** si lo spit meu ensemps ab la p'sona mia' podien seguir la feruor d' amor q' dins la anima sent pendriē ales ari com aguila e volaria sens cansar per saluar la vida del meu fill tan amat.

Car ja sabeu Joseph co que es scrit: **A**manti nichil est impossibile: qz vbi amor est labor nō est. **C**ar al qui verdaderament ama no li par res impossible q' a fer haja p' la persona q' ama: car alla hō es la amor: lo treball no es sentit ni estimat.

E Joseph vehent la tanta feruor d' la senyoria mesclada ab incōportable dolor: e contēplant lo delicamēt e tendrea dela sua real persona: e la difficultat del cami: cuydaua esclatar: e desijaua morir e no veure la sēyoza en tāta angustia. **E** la sēyoza anāt al lit hon dormia lo seu fill ab vna lum en la ma miraua: e vehēt lo dormir ab tāta suauitat e dolçor no li bastaua lo coz adesp'rar lo: an' traueffada de piadosa dolor deya.

Dihu benignissime tu dormis sup latus tuū sinistrū: et inimici tui circūdāt te. **V**olēt dir: **D** iesus fill meu y senyor bōdat y dolçor infini

Com la senyora sen fugi en egipte.

C.

da vos dormiu axi reposat sobre lo vostre costat esquerre mostrant la benignitat e pàcificació del vostre piados e misericordios cor: e los enemichs vres senyor vos circuirē desijant matar e destruir la vostra psona: **D** senyor y hon son los tats y tan singulars beneficis q̄ a aquest poble judaych haueu fet q̄ axi sou p ells d'sconegut: q̄ en esta psecucio de Herodes nengu no⁹ fa valença: ans senyor son tots contra vos: e⁹ lançen d'la ppria terra: **D** vidamia vos los haueu deliurat dela dura captiuitat d'egipte ab tantes marauelles e miracles: mostrāt la v̄ra diuinal potēcia: ara senyor sou perseguit p ells: haueu a fogir en la mateixa tra d'egipte p mostrar la paciēcia e humilitat v̄ra: **D** senoz exemplar sou fet d' tots los pseguits e tribulats: mostrant los ques apren ala furia d' los enemichs: e q̄ ab paciēcia e callamēt vençen les sues batalles. **D** clemēcia diuina be ha dit de vos **D**auíd pare vostre.

¶ **N**ō ē q̄ se abscondat a caloze ei⁹.
Car a tots los lochs e terres sera manifesta la caloz inflamada dela misericordia vostra: car egipte per la vostra diuinal potēcia es stat ferit de diuerses plagues quant volgues deliurar lo poble v̄re: ara senyor visitant la dita terra guarreu a quella de totes les malalties sues ab la medecina dela v̄ra real presēcia: Ara senyor pozan dir los dits habitants de **E**gipte lo parlar d' **D**see propheta q̄ diu. **¶** Percutiet nos: et curabit nos: visitabit nos: ⁊

suscitabit nos. **¶** Volent dir. **¶** Aq̄st sēyor nos ha batuts e ferits: e ell mateix nos ha curats: e visitant nos p sa clemēcia nos ha resuscitats: Ara senyor e fill meu passareu p aq̄ll desert: hon los pares nres stiguerē q̄ranta anys: e aq̄ la diuinal clemēcia v̄ra los sostengue de viāda celestial: essēt los molt ppici e faborable: e aq̄ senyor vos desconegueren e se apartarē de vos ydolatrat e murmurāt moltes vegades: **¶** E de aços clamaua **D**auíd en persona v̄ra dient. **¶** Quadraginta annis proximus fui generationi huic: et dixi sēper hij errant corde: ipi vero nō cognouerūt vias meas. **¶** E p lo passamēt v̄re senyor lo dit desert sera purificat e sanctificat e en tēps esdeuenidoz sera habitacio de sancts heremitās: q̄⁹ seruiran ab deuocio inestimable: dels q̄ls vos senyor sereu guiadoz e capita: **D** clemēt senyor y vida mia vos obris la mar endotze camins p q̄ lo poble d'israel passas sens treball nēgu: ara sēyor son a vos closos tots los camins dela terra: q̄ no⁹ puch portar en nengūa part: q̄ no sia recelosa d' mortal pill car lo enemich v̄re e meu Herodes se es tant huy encrudelit cōtra mi q̄ vol robar e destruir la vida v̄ra q̄ es ami molt pus cara q̄ la propia: **¶** Per q̄ puch dir manifestant la mia dolor al etnal pare v̄re diēt ala clemēcia sua. **¶** **¶** Vide dñe afflictioes meā: qm̄ erect⁹ est inimic⁹ ⁊ terruit me d' circuitu. **¶** Volēt dir. **¶** **D** sēyor omnipotēt aq̄ totes coses son manifestes: mirau la afflictio mia: car la

m iij

Com la senyora sen fugí en egipte.

p secucio del v̄re fill e meu ppria es mia: e yo porte dins la aia mia les dolors siues: car veig q̄ aq̄st enemic meu se es leuat cōtra mi ab t̄ara potēcia q̄ de totes p̄tes so circuyda de temor: ajudau me vos senyor: e pugnav p̄ lo fill v̄re: q̄ en t̄ara humiliat es posat p̄ amor de natura h̄iana: q̄ pot esser dir de sa excellencia.

Ille ante faciē p̄secutoris fugit cui angeli ministrāt. Car aq̄st senyor fugí ala faç del seu p̄seguidor segons la humanitat q̄ de mi ha presa: e segōs le diuinal natura sua cō a fill v̄re li es deguda seruitut angelica.

¶ Quia si nō fuisset homo: q̄s in egipto fugit. Et si nō fuisset deus: cui dicit: ex egipto vocavi filiū meū. Car si aq̄st senyor e redēptor d̄ natura h̄iana no fos verdader home no fora a ell necessari fugir en egipte: e si no fos verdader deu: aq̄ fora dit p̄ vos eternal pare seu de egipte he cridat lo fill meu: **A**xi clemēt pe placia) ajudar ala p̄t mia: q̄ es passible e mortal: e sotimesa a moltes dolors p̄ rembre los peccadors.

¶ Quia si ille nō eēt homo: nō liberef homo. Car sino fos home: no h̄aguera deliurat lo home. E ja p̄ axo la part v̄ra senyor no resta humiliada: ans en quāt fill v̄re es immortal e ipassible: egual a vos en potēcia: e essencia e en totes les p̄fectiōs diuinals: Vos s̄eyor omipotēt sou lo pare deles cōsolaciōs e gloriificaciōs: e yo la mare penes e dolors: h̄ajau pietat s̄eyor d̄ la angustia mia: e donē v̄ra clemēcia cōfort en esta p̄grinacio q̄ manau q̄ faça: e feu in portar lo vostre fill en

loch q̄ cāpe la vida sua: q̄ en tāt pill es posada p̄ la malicia e enueja d̄ls seus enemics. Car la dita enueja los ha ari ifectionades les affectiōns e p̄samēts se) q̄ p̄tinuamēt lāgen d̄ si pudor d̄ maliciosos obres.

E p̄ço dir Salamo. Putredo ossiū inuidia. E la senyora dient aq̄stes coses ab multissimes lagrimes miraua lo fill seu: e vehēt que encara nos despraua a costas e ell ab molta amor e besal estretament p̄ despartar lo ab mes dolçor ab tot q̄ lo dit senyor p̄ lo trēcamēt del son: e p̄ lo sobtos e cuyrat despramēt se prenque a plorar ab vna careta tāt piadosa: q̄ lo cor d̄ la senyora mare sua son ari trauessat d̄ extrema dolor q̄ cuyda morir: e tornāt lo a besar ab molta cōpassio p̄reguel al braç afflagant lo ab molta amor e deyal.

Ely vida mia e no plozeu car vos saheu ab quāta dolor vos he yo despartar p̄ la grā temor q̄ tinch d̄i pill vostre: car so certa senyor q̄ los enemics v̄res no dormē ne cessen d̄ p̄seguir a vos.

¶ Quia apierunt sup te os suū oēs inimici tui: sibilauerūt et fremuerūt dentib) 7 dixerūt duo rabim) eū. Car los dits enemics v̄res senyor han vbertes les boqs siues sobre vos: e han chiulat e cridat estrenyēt les d̄ctes ab grā furia diēt: q̄ de tots p̄tes vos d̄liberē deuorar e leuar la vida. ari s̄eyor p̄uic no deliberau cōtendre ab v̄res enemics nels voleu vēcre sino ab sola paciēcia: necessari es q̄ fujam: car la furia d̄ Iherodes es molta e desmesurada. E dit aço la senyora vesti lo seu fill e bolcal posarli tota la

Cō lamare de deu pres cominat dela sua mare CI.

robeta q̄ tenia: ab tot fos tan poca e tan pobreta: q̄ nol podia molt cal far ni guardar del fret: e posali vn drap doble al cap cobzitli la careta tāt com podia: car la fredor d̄la nit era grā e lo senyor tan delicat q̄ sentia les penalitats hūanes p̄ viua- mēt q̄ nēgun altre home: **E** apres sa sēyoria li dona amamar regalāt li la cara ab les lagrimes abūdosas q̄ d̄ls se? vlls exten diēt: **D** senyor p̄ vida mia y en tā poca edat comēçe les p̄secucions v̄res: les q̄ls augmētarā p̄tinuamēt fins ala fi d̄la vida v̄ra: **E** leuāt se sa senyoria ab lo senyor al braç: i x̄q̄ de caia acōpanyada d̄l seu spos Joseph: e passa ala posada d̄la senyora sa mare: p̄ d̄spedir se de sa merce e pēdre la benedictio sua: ans d̄ comēçar son cami.

Capit. lxxxiiij. coz la mare de deu pres comiat dela sua mare scā āna ans q̄ p̄ tis para egipte.

E venit sa altesa ala porta d̄la dita sēyora mare sua toca ab molt recel p̄ q̄ no fos sentida ne coneguda p̄ la gēt d̄l veynat: **E** ar d̄ tots se temia: e de negu nos gosaua fiar: p̄uir p̄ lo rey d̄la terra se veyra p̄seguida **E** sentit lo tocar la gliosa anna mana a vna d̄ ses filles q̄s fes ala finestra: e q̄ miras q̄ era: e aq̄lla tornāt molt espātada dix q̄ la sēyora sa germana era e q̄ li pia q̄ venia ab molta cōgoira: **E** la senyora sa mare ferida d̄ amargosa dolor d̄reças en lo lit: e mana q̄ li obrissē: **E** la senyora

entra e puja dalt: e venit ala cābra: hon la sua mare era: dixli ab vn grā dissim ploz. **E** **C**ō surge i nocte in p̄ncipio vigiliaz tuaz: effund sicut aquā cor tuū ante p̄spectū d̄ni p̄ p̄secutiōe amātissimi filij mei p̄ q̄ ne cesse habet fugere i egiptū. **V**olent dir. **L**euau leuau senyora mare ab tot sia denit e hora d̄ dormir e stau esuellada: e en lo comēç deles vigilies v̄res escāpau lo v̄re cor axi com aygua p̄ viu a duocio dauāt la p̄sencia d̄l senyor supplicāt la magestāt sua me vulla ajudar en la dura p̄secucio d̄l meu amat fill: p̄ la q̄l a ell e ami es necessari fugir de aq̄sta terra: e anar en egipte: e leixar la cōpanya v̄ra: e aq̄sta sepacio es ami senyora vna mortal dolor: **E** hoint aço la gliosa Anna cuyda morir: sē tint ja aq̄ll doloros enyoramēt q̄ a p̄segueria p̄ la absēcia d̄ aq̄lles p̄sones a ella tāt cares: e dix ab multissima dolor. **D** filla mia y en ma vida veure yo tāta de dolor: q̄ de aq̄st sēyor y d̄ vos me veja separada: ab vos ma filla vull anar e james no leixar vos: **E** ar mes ame morir se- guint la cōpanya v̄ra: q̄ viure absēt dela p̄sencia v̄ra: **E** la senyora ab moltes lagrimes dixli. **M**a senyora mare hajau paciencia: car no es volūtāt d̄l senyor fill meu: q̄ nengu vaja ab sa senyoria en aq̄st viatge si no Joseph e yo mare dolorosa: **E** la virtuosa Anna vehēt q̄ te arestar e la sua filla amada a partir lo cor seu vēgue a esclatar no podent durar tā amargosa separacio: e ab vn grā crit dix. **D** filla e senyora mia y

m iiii

Com la mare dedeu prescomiat dela sua mare.

ra poch ma durat la cōsolacio dela
vra companyia: p q yo no mori lo dia
q vos entras en esta ciutat d natza
ret: en lo ql dia yo seti alegria no re
cōptable: de veure lo meu excellent
net e a vos vida mia: **D** quāt es a
ra doblada la dolor mia com nous
puch seguir: e dolor e plor sera la an
tiga edat mia: **D** ma filla si pensas
q anau en loch q fosseu ben aculli
da: e q poguesses haueu souit letres
vres: q es la major cōsolacio dles p
sones cares q sepades se trobē: aco
fia ami algu conort: mes so certa q
anau etre get ydolatr e molt grosse
ra: e q nafalmēt hā en oy los juhe:
e vos ma filla fereu enells tan estrā
ya q ab nēguna psona d ells acōso
lar no pozeu: ne ajudar vos en vres
necessitats: ni ales gents q daçi irā
alla no gosareu mostrar: p q no si
au coneguda: ans vos haureu ama
gar recelat vos d tots: ne yo trista
mare vra gosare d manar als q ven
dzan d egipte: haueu vist ma filla:
p q no sentē hon sou: **D** dolor q ra
honar ni sentir nos pot sino p mi i q
la soffir: q yo viuūt haja a esser sepa
da d psones ami p cares q la vida
e q no pugua ajudar ni cōsolar en
cars d tanta necessitat: car ara hau
rieu vos ma filla mester la companya
mes q en altre tēps. vos portareu
dolor d la mia soledat e yo d la vra:
e la vna al altra acōsolar nōs poze.
E la sēyora haueu grā cōpassio d la
virtuosa mare sua ploza ab ella vna
grā peça e cōfortātla dixli. **D** sēyo
ra mare prenū esforç a passar aqsta
cōgoixa: pēsau q ab tot vos e yo siā

sepades corporalment: les anies son
vnides p vera amor: **D**e mi sēyora
no passeu congoixa: car yo porte la
companyia dl meu senyor e fill que
tot loch mes dlitos pux q ab ell siā
e tota pena per ell portada es ami
singular delit e refrigeri. **E**t hoc
sit in hoc exilio cōsolatio mea: et in
ipā dulcedine conqescit aima mea
Car aqsta sera la cōsolacio mia en
aquest exili: e en la dolçor sua repo
sa e se adlita la ania mia: car mirāt
la sua diuinal cara descanse d rotes
les mies cōgoixes: axi senyora pla
cia dar me licencia: q massa tardā
e lo dia se acostā. **E** la gloriosa An
na ansiosa deles necessitats dela sē
yora la filla: q tan caramēt amaua
dix a la senyoria: **D** ma filla p qna
prouisio haueu fet per al cami. **E** la
merce respos q no nengūa: car sols
hauia pensat en fugir obeint lo ma
namēt diuinal: deixāt tot lo restāt
ala ordenacio e prouidencia d la al
ta clemēcia: **E** la sēyora Anna dix:
Ay ma filla: e no veu que lo pare et
nal no vol ara mostrar la potencia
sua: p que sia manifestada la paciē
cia del seu fill humanat. **E** vol q lo
dīt fill seu sentā tots los treballas e
fretures humanament axi com si
fos pur home: no ajudant se en res
dela diuinal potencia: axi com ven
ara que fuig de aquells qui poria a
no res tornar: **A**xi filla feu me gra
cia de pendre vna somereta que yo
tinch açi en casa mia: e portareu al
gunes necessitats per al cami: car
haueu a passar per vn gran desert q
noy ha poblacio nengūa: e que vos

Com la senyora parti de casa de sa mare CII.

pugau caualcar : car lo anar a peu tan larch cami nous seria possible: ab tot vos ara res no estimau que treballós sia: sols apartar pugau lo fill vostre d'aquest perill: e la feruoz dela amor sua vos fa oblidar lo delicament e tendrea dela plona vostra: la qual es ami tan cara que oblidar no la puch : ans tinch e tendre continua ansia deles necessitats vostres desijant continuament ajudar vos en aqilles: E mana la dita senyora mare albardar la somereta en que caualcas la sua filla: e feu metre en vna talequeta tot lo pa q̄s troba en casa sua per que tingues q̄ menjar en lo cami: E donali vna cistella dons dient li ab moltes lagrimes : Aquests ous ma filla serā per al vostre fill: e veus açi vn sclauo: per que pugau encendre foc en les mōtanyes desertes: e recreareu vos e lo fill vostre ala calor d̄l foc: e coureu li vn ou cada dia com haureu oportunitat de fer foc per que pugau passar lo treball d̄l cami: E les amables donzelles germanes dela senyora: desijoses de seruir la senyoria despējarē rayms e magranes e posaren ho en vna cistella ab altra fruyta seca per proueir la del que podien : car eren molt certes q̄ lo cami era tan aspre que no troba rien per a menjar ne encara erba p̄ ala somera. E per ço la prudēt mare sua qui en tot pensaua prouehi d̄ ciuada p̄ ala somera: ab tot nō podien portar si no poca per no anar tan carregats. E joseph hauia molta consolacio dela prouisio que la

mare dela senyora hauia feta per al cami. E prenint ho tot posau sobre la somera: E la senyora besant la ma ala senyora sa mare: regraciaua li ab molta humilitat lo que donat li hauia prenint ho p̄ amor sua mes que per satisfier ala propria necessitat: E despedint se la senyoria per a partir la sēyora sa mare son trauesada e ferida de congoira inestimable e abraçala ab molta amor e dolor no podent comportar tan dolorosa separacio e besauala moltes vegades sens poderli parlar. E adorant lo seu senyor e net ab moltes lagrimes esforças a parlar axi com pogue e ab grans sanglots dix li. *O* vida mia yacomauos la vostra mare: qui per vos soffir tants treballs. E les germanes dela senyora volēt apanyar la merce fins ala porta la senyoria les mana que restassen ab la senyora mare dient los. Germanes si voleu que? ame ym recorde de vosaltres seruiu e obeyu ala sēyora nra mare: caramēt la? acomā: hajau pietat dela antiq̄tat sua : car ab molta dolor resta p̄ la abiencia mia. E les vtuoses e amables germanes no podent dir res a la senyoria p̄ habundancia de ploz : ficaren los genolls besant la ma a la altesa com a germana major e senyora: mostrāt en son gest q̄ son prestes a obeir tot lo per la merce manat.

Capit. lxxxiiiij. com la senyora pti de casa dela sua mare: e segui son cami.

Com la senyora parti de casa de la sua mare

E la senyora exint d'la cābra d'la sēyora mare sua traueffada d' dolor: deirāt aq̄lles p̄sones a ella tan cares en grādissima pena: d'ua lla baix e stant en la entrada d' casa aq̄ tingue cōsell ab Joseph: car sabia la senyoria q̄ es scrit. ¶ In antiq̄s est sapia. Car en los antichs e be asenats es fūdada sauiesa: E traetarē com exiriē d'la ciutat q̄ no fos sen coneguts: ne degu pogues ha uer sentimēt del seu fugir: E apres moltes rahōs q̄ passarē entre los dos: cōcordarē q̄ Joseph anas primer ab la somera: e la senyora q̄l se guis d' luy portāt lo seu excellent fill molt amagat: p̄ q̄ si encōtraua nēgu no hagueffen a conèixer q̄ la merce portas criata: E axi exiren d' natzarēt ab molta por e recel fins q̄ forē luy d' poblat: E aq̄ Joseph s'pa la senyora: e la sēyoria plega morta y cāsada: e sigues damūt vna pedra per donar a mamar al seu diuinal fill. Lo q̄l sentit lo grā fret d'ela nit se prēgue a plozar: E la senyora traueffada d' dolor e pietat afalaga ual tāt cō podia ab ses acostumades dolçors: calfant li los peuers ab les ppries mans: diētli. Ay vida mia y no plozeu: q̄ lo v̄re ploz turmēta la mia aia: trobantme en esta solitut hon no puch ha uer vn poch d' foc̄ ab q̄' escalfē: ne vu troç d' cubert hon vos amague d'la fredor d' la nit: E la senyoria desijosa de ajudar al seu fill en aq̄lla pena q̄ sentia d' l' grā fret q̄ traueffaua la sua delicada p̄sona: leuas lo mantel q̄ abrigaua: e doblāt lo de molts dobles

embolca e cobri tota la p̄soneta sua a diēt. O senyor y fill meu vos sa beu q̄ no puch fer p̄: sino leuarme la roba per cobrir a vos vida mia: dins les entrames vos volria posar senyor meu: e q̄ no sentisseu aq̄ta pena d' l' fret: E lo v̄tuos Joseph qui ab molta pietat miraua aq̄stes coses: leuas lo seu mātō supplicant la senyora ab moltes lagrimes q̄ li plagues abrigar los: E la senyoria nou p̄mes ans lo prega molt ques vulgues tornar abrigar diētli. O Joseph pare meu ami nom cal plāyer d'la pena q̄ sofir p̄ ajudar al meu fill car en totes coses lo vull seruir. In frigore et nuditate. E sētir p̄ ell pena es ami repos e vida. abrigau vos virtuos pare: car la edat v̄ra no es p̄ a cōportar força d' tan extrē fret: e ami seria mes pena veure' passar fret q̄ sentirlo en la ppria p̄sona. E lo gl'ios p̄hom vista la caritat d' la sēyoria obey al manamēt d' la merce: tornātse abrigar no sens molta dolor vehent sa altesa tremolar de fret: E leuas la senyora p̄ cōtinuar son cami e Joseph acostali la somera p̄ q̄ caualcas: e la senyoria puja damūt vna pedra p̄ caualcar: e acomana lo seu fill a Joseph: e cō sona cauall cobra aq̄l tresor iestimable e posātlo sobre la sua falda alça los vlls al cel suplicāt al pare eternal: q̄ la vulla ē d' recarē lo seu via tge diētli. *Vias tuas dñe d'mōstra mihi: et muro tuo iexpugnabili circūcige nos: et armis tue potētie p̄tege nos: s'p̄ voler dir. o sēyor e du etnal mostraumi lo cami d' aq̄st d' s' p̄ lo q̄l auen ordnat vaia lo v̄re fill e lo muro d'la*

Cō la sēyora e Joseph vingerē a vna coua. CIII.

prectio v̄raacōpanye cōtinuamēt a nosaltres: les armes dela diuinal potēcia sien custodia e guarda n̄ra. **E** axi la senyora seguit son camí entra p̄ aq̄ll p̄regō d̄sert: e cō ja los haques atres lo dia clar: dix Joseph ala senyora yo tēdr̄ia p̄ bo no camí nassem: car si nengu nos encōtra serem coneguts e d̄scuberts. **E** la sēyoria obeint lo molt prestamēt descaualca e anāt a peu sa merce e Joseph cercarē algūa coua secreta hō se poguēsse amagar. **E** cō molt haguessen cercat: trobarē ne vna: e aq̄ entrarē ab molta temor ariscātse al pill dels besties feres p̄ fugir ala malicia e furia dels homēs. **E** entrāt Joseph primer regonegue tota la coua: e vehēt q̄ noy h̄auia nēguna bestia fera ne res d̄ pill feu entrar la senyora e aposenta aq̄sa senyoria. **E** tornāt a cr̄ir d̄ fora d̄scarrega la somera e leuali la barda e li gala ala entrada d̄la coua e donali vna poca derba q̄ ab gr̄a treball h̄auia trobat: e retoznāt dins troba la senyora cōgoixada: car no trobaua hō collocar lo seu fill. **E** lo glorios p̄hom leuas prestamēt la clocha p̄ fer estrado hon la excellēt Reyna pogues seure lo seu fill: e d̄l seu capiro li feu cori: e aq̄ la senyora posa lo gr̄a monarca e senyor d̄l cel e d̄ la terra. **E** la sēyora e Joseph agenollarē se dauāt la magestat sua cō tēplāt ab infinides lagrimes lapobretat e humilacio d̄ la excellēcia: **E** dixli la senyora mare sua ab vna gr̄adissima feruor. **O** clemēt deu e sēyor y tāt h̄auēu amat los homēs q̄ p̄ v̄sitar a ells son d̄l cel duallat:

desfregāt vos ab la vestidura humana q̄ no sou p̄ negu conegut: ans p̄ seguit e d̄la v̄ra terra lançat. **A**q̄sta coua senyor q̄ es h̄abitacio d̄ besties es ara a vos vida mia cābra d̄ repos. **O** senyor y placia ala v̄ra clemēcia donar lum als homēs e no p̄metau d̄sconegūe tanta misericordia: **E** girāt la senyora son parlar a natura humana p̄ deu tāt amada: deyalí ab feruor d̄ caritat. **¶** **A**ma amicū tuū aquo amaris cui? amore preuēta es q̄ ē causa amoris tui: patet tibi archanū cordis: patz magnū pietatis sacramētuz: patēt viscera misericordie: in qb̄ visitauit nos oriēs ex alto. **V**olēt dir. **O** aia q̄ p̄ lo fill d̄ deu te sents tāt amada e fauorida: ama carament lo amador teu p̄ lo q̄l infinidamēt estamada: e la sua amor es p̄mera: car ans q̄ tul h̄ajes conegut ni fuit: ta la sua clemēcia manifestada e mostrada la amor sua: e ell es causa e fona mēt d̄la tua amor: car vol manifestar a tu los secrets d̄l seu cor. **V**ol te mostrar vn secret e misteri d̄ singular pietat: ço es q̄ ses humanat p̄ amor d̄ tu: e vol q̄ veges e sien a tu manifestes les intriseques misericordies sues ab les q̄l nos ha v̄sitar d̄ uallant d̄la altea celestial p̄ star ab tu en aq̄sta misable terra: **E** la senyora axi mirāt lo seu fill e plant ab ell senti tāt dolçor e solacio dins la sua aia: q̄ li paregue esser padys dins aq̄lla coua: e inflamada de amor inestimable p̄ngue lo sēyor al braçe: e besāt lo moltes vegades dix li. **O** amor q̄ semp ardes et nūq̄z extingueris fac vt homēs te diligāt

Com la seŷora e Joseph vinguerē a vna coua de ladres.

pro quib⁹ tanta et talia sustinuisti. Volēt dir. *D* amor diuina q̄ tots temps creinau e nunq̄ dffalliu:ans d̄ ptinu mostrau la v̄ra caritat als homēs:feu senyor p̄ merce que los dits homēs vos amē: p̄ los quals tals e tants turmēts deliberau sostenir: *E* Joseph mirāt la dolçor q̄ lo senyor mostraua en la sua careta: els affalachs q̄ la sua mare li feya: e les paules transcendēts q̄ li deya staua fora si mateix e dya. Siue in corpe siue extra corp⁹ nescio: d̄ scit. Volēt dir: *D* seŷor si so en lo cors so fora lo cors nou se: vos clemēcia diuina ho sabeu: q̄ p̄ v̄ra acostumada pietat me feu sentir tāta dolçor q̄ sostenir no la puch: *E* ab gran feruor de duocio prēgue los peuetes de iesus besāt aq̄lls ab lagrimes d̄ molta dlectacio deya. ¶ Tu este exultacio mea spes mea salus atqz redēptio. Volēt dir. *D* senyor y vos sou la alegria mia e tota ma spāça salut y redēpcio d̄ la aīa mia: *E* acostant se la hora d̄ dinar: Joseph leuāt se dls pe⁹ d̄l senyor ab cōsolacio tāta q̄ recōptar nos por: ana d̄ fora per cercar aygua e troba vna font molt prop d̄ la coua: e d̄ aq̄ pora aygua: e culli romerets p̄ fer foc: e venit ab molta alegria trague lo sclauo e encengue foc ab prou treball e cogue vn ou: *E* la seŷora prenit lo dit ou ab molt plaer dona a mējar al seu fill tenint lo segudet en la sua falda posant li los bocinets en la boca: *E* apres q̄ lo senyor hague mējat la seŷora mare sua e Joseph se dinarē ab sola fruyta e pa: car los

o⁹ estojauen p̄ al senyor q̄ aldze no podia mējar: *E* aps q̄ fore dinats stiguerē aqui al foc hāonāt dels grās misteris diuinals als homēs amagats e a ells p̄ sola misericordia reuelats: *E* donarē moltes laors a la diuinal clemēcia d̄ totes les obres sues: e en aq̄o d̄spēguerē vna gran pt del dia: *E* apres la prudēt seŷora dix a Joseph q̄ dormis vn poch p̄ q̄ denit fos p̄ vigil al caminar: car tot son viatge hāuē a fer d̄ nit: *E* lo dit Joseph obeint sa seŷoria metes a dormir en tra en vn cāto d̄ la coua posant se lo sach d̄ la ciuada p̄ cori: *E* la seŷora tenint lo seu amat fill en la falda arrimāt lo seu cabet sobre los se⁹ pits affalagaual que dormis: car no tenia altre breç hon posas sa excellēt seŷoria e sa merce verlaua guardāt ab molta prudēcia aq̄ll rey etnal: *E* cō Joseph fon desptat del seu dormir sa seŷoria li dona lo senyor adormidet q̄l tingues en lo seu braç. e sa altesa dormi vn poch: *E* joseph tenit se p̄ molt glorios d̄ vna tal comanda ab grā alegria deya. ¶ Ad te leuauit oculos meos vita viuificans. *D* dñe tribue vt laudet te cor meū et lingua mea ⁊ oīa ossa mea dicāt. *D*ñe q̄s similis tibi: Volēt dir. *A* vos senyor y creador meu drecare yo los me⁹ vlls e tota la mia ania: car sou vida viuificāt. *D* seŷor feu me merce q̄ lo meu cor e lengua de ptinu siē ocupats en la laor d̄ la magestat v̄ra: e los ossos me⁹ e totes mes forces diguē e cridē q̄ noy hā seblāt a vos e valor saber e podr: e

Cō la sēyora e Josepb vinguerē a vna coua. CIII

com la sēyora hague vn poch repo-
sar: leuas la senyoria ansiosa del ca-
mi: E venint la nit endrecarē d' par-
tir: e anāt p aqlla espessura d' l' d'sert
en fosquias la nit: entāt que escassa
mēt veyen lo cami: e sentiē bzarar
los leons: e cpiular les serpents: e a-
dular los altres animals: les q's co-
ses natura hūana sentir no pot sēs
molta alteracio: p q la senyora rey-
na fon forçada d' dir. **T**imor et
tremor venerunt sup me. Car gran
por e tremolament sentia en la real
psona dela feredat deles besties q
sentia ab les ppries ozelles: temēt
molt no li vinguessen dauāt: p que
posada la merce en tanta angustia
recozregue al adiutori diuinal diēt
Qui celozum cōtines tronos et
abissos intueris dñe rex regū exau-
di nos in gemitibus nr̄is et libera
nos de ore leonuz. Volēt dir: **D** sē-
yor vos q senyorejau lo cel e mirau
claramēt sens nengū empaig tots
los amagatals d' la terra: vos seny-
or q sou rey dels reys exaudiu les
clamoꝝ nres e deliurau nos dela
cruel boca dels leons: E dit aço la
diuinal potēcia iposa silenci a tots
aqlls animals e manals fugir d' to-
tes aqlls partides p q poguessen
passar sens temor nenguna: E axi
passa la sēyora aqll treballos cami-
anant de nit: stant amagats lo dia
dins aqlls tenebroses coues.

Capitol. lxxxv. cō la senyora e Josepb vingueren a vna coua deladzes

Gdeuengues vn dia p
augmēt dela paciencia
dela senyora q volent la
sēyoria recullirse envna
coua: troba allí vna gran flota d' la-
dzes: E vebent los Josepb fon axi
alterat p extrema por q nos pogue
moure: e pde del tot lo parlar: E la
senyora q en tals casos hauia amo-
strar lo seu real anio cōfortaua a jo-
sepb dienli. **I**mpetū inimicorū
ne timeas memoz esto quomodo
salui facti sunt patres nr̄i: et nūc cla-
mem' in celū: et miserebitur nostri
de' noster. Volēt dir: **D** Josepb
no temau la furia daqsts ladzes: q
son enemichs d' tots los caminats
recozde' pare meu com los atichs
pares nres foren deliurats miracu-
losamēt en les āgusties sues: e pço
ara leixem tota temor: e reclamem
al eternal pare q es en lo cel: e hau-
ra merce de nosaltres lo nre deu e
senyor: E dient aço la sēyora dins
la sua aia cridaua supplicāt la potē-
cia diuina li volgues trametre la
sua ajuda: e deya ab grās gemechs
Pater et deus vite mee saluifica
me ex hac hora. Volent dir: **D** pa-
re e senyor: e deu dela mia vida vu-
llau me saluar e deliurar en aqsta
hora d' tanta congoixa: E los dits
ladzes vebēt la gent tan indefesa a
costarōse a elle ab vna gran furia
circuint los entorn per que no po-
guessen fugir: E la senyora recoz-
rent ales sues acostumades armes
qui son de profunda humilitat: ab
les quals la senyoria vencia totes
ses batalles: ficant la merce los ge-

Lō la sēyora e Josepb vinguerē a vna coua de ladres.

nolls en terra dauant aq̄lla mālua da gent ab piadoses lagrimes dix a ells. **M**iseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei et videte tribulationē et angustiaz meā: in q̄ posita sum. Volent dir. **O** amichs me? yo? prech hajau merce de mi: hajau merce de mi: e placia? veure e mirar la tribulacio mia e la gran angustia en q̄ so posada. **E**ar la dolor daq̄stos dos que son ab mi tota es mia: e no podeu enujar a nengu d'ells q̄ no turmēteu la mia anima. **E**ar lo promes spos meu pare e guiado: e confort meu en aq̄sta pegrinacio. **L**o chiquet es fill meu: e vida mia e tota ma cōsolacio: separarme d'ill seria ami pijoz que mort axi placia? deixar nos anar nostra via: car si ab nosaltres vsau de misericordia nostre senyoz deu la comunicara a vosaltres molt largamēt: **E**ar salamo diu. **M**iseratio hominis circa proximū suū: misericordia autem dei sup omnes carnem. **E**ar la pietat e clemencia dels homes se ha a extēdre a los proismes e la gran misericordia de nostre sēyoz deu relluu sobre tota carn: **E** si aquesta poca roba que portaz vos plaura pendre tota sia vostra: sols en les persones nostres vsau de pietat: e nons vullau d'tenir ne menys separar sino donau ami la mort primer: car sols vn punt no poria viure sens lo meu fill: **E** dient aq̄o la sēyoria abunda en tant gran e tan abundos ploz: que dela dolor sua lo seu fill se prengue a plozar: **E** Josepb ab grans crits demanaua mi-

sericordia dient. **O** senyozs hajau pietat de aquesta dona e del filllet seu: **E** stant la senyora en aq̄sta tanta angustia: la clemencia diuina feu tal mutacio en aquella gent cōuertint aquells cors leonecbs e indomables en tanta dolçoz e pietat q̄s prengueren a plozar hajent molta compassio de la senyoria: **E** leuant sa merce de terra se agenollaren per demanar li perdo del espant q̄ donat li hajien dientli. **S**enyora no temau q̄ p nosaltres vos sia fet enuig nēgu en bēs ni en psona: car la dolçoz dela v̄ra paula basta a cōuertir lo mō: **E** de nosaltres si av̄ra senyoria certa q̄ tots d'vna volūtat som d'liberats d'aptarnos d'aq̄sta fera pratica d'escāpar lanch humana e serē al seruici de v̄ra merce tāt com d'nosaltres volra esser seruida. **E** lo p̄cipal capita d'aq̄lles ladres dix a la senyoria: **S**enyora feu merce d'aturar aq̄sta nit aq̄i en la abitacio n̄ra: car ma muller y es: q̄so cert aura molta cōsolacio d'la vista de v̄ra sēyoria: ab tot q̄ sta vn poch enujada p la malaltia d'vn filllet q̄ teni dela edat del v̄re: **E** la senyora ve hēt aq̄lla gent tan fera cōuertida en tāt benignitat: deya dins lo seu cor. **H**ec mutatio dextere excelsi. **E**ar tal mutacio e tāt sobrada sols deu la podia fer: **E** la sēyoria regraçiāt a tots la misericordia e pietat q̄ en ells trobada auia: e les offerres q̄ fetes li hā: dix la merce al capita: **Q**ue pui axi li playa q̄ aturasalli aq̄lla nit: q̄ era molt p̄reta d'star en companyia de sa muller. **E** lo dit

Com lo fillet del capita fon guarit.

XCX.

capita molt alegre pres Joseph p
la ma e anarē primers los dos: e la
senyora los segui portant lo seu fill
al braç: e axi entrarē dins la coua: e
anāt trobarē altra coua chica en la
q̄l staua la muller del Capita: e ve
hēt sa senyoria fon molt espātada
d tal nouitat: car era molt certa nē
gu no passaua p aq̄ll cami q̄ no fos
pres o mort: E mirāt son marit els
altres axi pacifics e alegres por
tant la senyora ab tota la reuerēcia
a ells possible: stigue tāt admirada
q̄ no pogue dir res: E sō marit dix
li: Muller ve? aci aq̄sta senyora q̄
ve molt cāsada de cami aculliu la e
seruiu la en la posada v̄ra: car la sua
presencia ha feta tāt imp̄ssio en la
nimo de cascu de nosaltres: q̄ crech
major la faraen vos q̄ sou dona e p
natura iclinada a tota virtut: E en
cara tinch crehença q̄ la sanctedat
sua bastara aguarir lo v̄re fillet de
q̄ vos tanta congoixa portau: E la
dona hoydes les paules d son ma
rit e contēplant la bellea d sa excel
lent sēyoria alegras d singlar goig
e acostas a sa merce volent li besar
les mans: e sa senyoria nou pmete
ans la abraça e besa ab molta fami
liaritat mostrāt estimar molt lo bō
aculliment q̄ en son marit e en ella
hauia trobat: E lo capita despedit
se d sa merce portassen Joseph a so
par ab si leixant sa muller en serui
ci dela senyora.

Capitol. lxxxvi. cō lo fi
llet del capita dels ladres

fon guarit p la mare de
deu la qual reuela a Jo
seph con aq̄ll chiquet se
ria lo sanct ladre dinas.

La dona trobant se alo
les ab la excellēt senyo
ra comença a raonar
les passios sues a sa mer
ce prenint gran descans d menuda
ment dir les a sa senyoria: e special
mētli recōpta aq̄lla dolor extrema
que mes la congoixaua dela malal
tia de vn fillet sols q̄ tenia q̄l ama
ua mes q̄ ala sua vida: E prenint les
mans dela senyora ab grans lagri
mes estrenyia e beiaua aquelles di
ent. O ma senyora p quant me fo
ra yo mes alegrada dela venguda
de vostra merce si la dolor daquest
fillet nom tingues tan affligida:
car vostra senyoria pot esser certa
que tantes nits ha que no dorm ni
repose james: E la senyora que de
sols hoir nomenar dolor e amor d
fill les entramenes sues se altera
uen totes comēça a plozar ab la do
na atribulada hauent molta com
passio dela pena e dolor sua: Car d
la sua virtuosa caritat se pertanyia
fflere cū flētib: et gaudere cū gau
dētib: E o es plozar ab los q̄ plozē
e alegrarse ab los q̄ v̄ruosamēt se a
legre: E la senyoria a consolaua la
largament ab la dolçor deles sues
paules: E acostas sa merce ensc̄ps
ab la dita dona al breç hon jayia lo

Com lo fill dela capita.

fill malalt e trobaren lo ab vn pan-
tairet que paria que ja li volia exir
la anima: **E** la trista de mare aug-
mentant lo seu ploz lança vn gran
crit dient: **Ay** la mia senyora y que
fare yo q̄ lo meu fillet se mor: e no
podent mirar la pena de aq̄ll fill q̄
tant amaua apartas de aqui trauel-
lada de amargosa dolor: **E** la sen-
yora piadosa resta ab lo minyo af-
falagant lo e tocant ab les sues p-
pies mans tota la sua personeta de
que lo malalter comença a pendre
vn gran millozament per lo toca-
ment de la senyoria: e la merce ve-
hent lo ja ques començaua vn po-
quet alegrar prenguelo seu excellēt
fill e posal de peus arrimat al brec
del malalt e dix li. **¶** Scio qz oia
potes et nulla te latet cogitacio. vo-
lent dir: **¶** fill meu e senyor yo so
certa que a vos totes coses son pos-
sibles e nengua cogitacio a vos no
es amagada: e vos vida mia sabeu
que ami seria plaent que aq̄sta cria-
tura guaris del tot per consolacio
dela mare sua qui ab tanta caritat
nos ha acullit: **E** lo seyor qui en to-
tes coses deliberaua hobeir la sen-
yora mare sua: mira e toca aquell
malalt ab tanta dolçoz que tot mal
e dolor fon apartat dela sua perso-
neta: e alegrant se de singular goig
drezcas en lo brec ab vna grā alegri-
a escomerent de jochs al fill d̄ deu:
E lo excellent senyor p̄ amagarlos
secrets diuinals prengues a jugar
ab ell: de q̄ la dolorada mare del fa-
dri qui son fill com a mort plozaua
sentint les sues rialletes giras al

brec hon staua: e vehent lo axi sa y a
legre: p̄ sobtos e desmesurat goig
ixque quasi d̄ simateixa: e lançat se
al pe' dela senyora deya a la merce
¶ ma senyora y beneyt fon lo dia
que v̄ra senyoria entra en aq̄sta co-
ua: que tanta mia e gracia yo baja
a cōseguida p̄ la presència d̄ vostra
merce: noy basten seyoza quāts ser-
uirs yo poria fer a v̄ra altesa a tan
gran e singular benefici: **E** acostāt
se la dita dona al seu fillet prenguel
al braç ab alegria no recōptable: e
besant lo estretamēt donali ab grā
plaer a mamar: **E** lo chiquet apres
que bague mamat adormis en los
braços d̄ la mare: e ella d̄ aço molt
joyosa lo au la potēcia diuina de
tā singular marauella: e ab aq̄sta a-
legria passa tota la nit: e venit lo dia
fon aq̄ son marit ab Joseph: **E** la
dona ab grā goig mostra al dit ma-
rit lo fillet bo y granit: de que fon
molt alegre e regracia a n̄re senyor
deu la misericordia q̄ feta li hauia
p̄ miya de aq̄lla senyora q̄ en la ha-
bitacio abtāta amor hauia rebuda
E la senyora aparta vn poch a Jo-
seph e dix li: **¶** pare meu Joseph
vull vos manifestar vn gran miste-
ri que n̄re senyor deu me ha reuelat
lo q̄l yo no puch dir sens multissi-
ma dolor: **E** coneixereu q̄ es molt
vera e certa aq̄lla paula q̄ diu. Pie-
tas ad oia valet. **¶** Lo es q̄ pietat val
y ajuda a totes coses: **E** ar p̄ lacolli-
mēt e pietat q̄ aq̄sta gent ha hagut
de nosaltres fent nos tāta cortesia
prenit nos a merce com nos pogues-
sen pēdre e catiuar ala seruitut sua

Com lo fillet del capita fon guarit. LXXXVI

segons acostumauen fer als altres gentes: nostre senyor: deu q̄ es magna n̄is remunerador: los vol molt largament remunerar aquesta obra qui a sa magestat es stada molt accepta: car no solament aq̄ll fill del capita se ra guarit en lo cors: ans vos dich sera hu dls gr̄as e asēyalats s̄acts d̄ pays car ab tot q̄ ell en lo seu jouent seguir a los apetits e males inclinaciōs d̄l pare seu e ocupara la vida sua en gr̄as ladronicis e homeys: e en aq̄lls perseuerant largamēt sera pres en lo tēps doloros: q̄l meu fill sera cruelmēt ple gut e mort: e finara la vida al costat seu: aq̄st se cōuertira ala amor e conexença d̄l dit s̄eyor fill meu ab t̄ta forza d̄ fe: q̄ ab tot lo veura en pena e torment e en molta hūiliaciō: lo cōfessara rey e s̄eyor e donador d̄ gloria: q̄nt los jubeus e majors dela ley lo male yran e menysprearā: aq̄st tendra la ferma quāt los criats y dexeables del fill meu la pdran. En aq̄st contēplaran largament los peccadors la gr̄a nea e imensitat d̄la misericordia diuina: e poden p̄sar joseph q̄ mirāt yo ara aq̄st chicqt: e recordant me q̄ en s̄el ab lo amat fill meu te afinar la vida es coltell de dolor q̄ traueffa la mia anima. e a nostre senyor deu plau q̄ yo sapia estes coses menudamēt ans: p̄ que siē augmēt d̄les mies dolors: e p̄ que acōpanye lo meu s̄eyor e fill en lo recort deles siues penes: car res no ignore del q̄ te a passar: ans li son p̄s̄ets tostemps les dolors q̄ te a sostenir en tota la vida sua: les quals de continu yo porte traueffades en la aia mia. E aq̄o recōptaua la senyora ab multissi

mes lagrimes: e Joseph la escoltaua ab infinida dolor. e venint la hora de partir p̄ continuar son viatge: la senyora se acost a ala muller d̄l ladre p̄ despedirse de ella: La qual ab gr̄as crits e plors se abraça ab la senyoria no pot d̄t se separar de sa merce: e deya. **E**ly la mia senyora y t̄a poch ma durada aquesta tanta consolaciō: paradys seria ami lo star de aquest trist desert si vna vegada lo dia vous podia veure: car ab lo descanç dela vostra pres̄encia hauia oblidat totes les mies dolors e desauētures: Ara senyora les cobra re doblades per la absencia de vostra senyoria. **E** la senyora p̄ sa acostumada caritat mostraua hauer molta pietat de aquella dona e aconsolaua molt d̄la solitut sua e d̄les altres tribulacions: dientli lo gran be q̄ los pacients aconseguen: e axi sa merce se parti della leixāt la ab molta dolor e plor. **E** lo capita dels ladres volgue acompanyar la senyoria ab tota la sua gent: e sa merce nou p̄mes ans los feu aturar regraciant los molt la bona voluntat. e ells vehent la necessitat e pobrea de la senyoria prouehiren la largamēt p̄ al camí: e haguen be metter: car ja hauia acabat tot lo q̄ li hauia donat la senyora sa mare.

Capitol. lxxxvij. com la senyora exint dela coua dels ladres cōtinua son camí: e peruengue en terra de egypte.

Del temps que la senyora habita en egypte.

Despedita la senyora de aquella gent segui son cami loant e beneynt la clemencia diuina: com d' tal e tan gran perill los hauia deliurats. **E** joseph comptaua a sa senyoria com encara li tremolauen les cames de la gran por que hauia aguda que tota la nit no hauia dormit stāt recelos d' aq̄lla gent: no tenit se p' segur en la cōpanyia sua: hauēt en recort lo dit del ecclesiastich: q̄ diu. ¶ Non ē ei bene q̄ assidu⁹ est in malis: qm̄ et altissim⁹ odio habet peccatores. Volent dir q̄ no pot hauer be ni repos aq̄ll q̄ sta en companyia de psones pseuerants en mal: car nre senyor deu ha en hoy los peccadors. ¶ **E** la senyora respos. o joseph en lo tems que lo ecclesiastich dix aro: la justicia diuina era ari practica en lo mon per braues punicions q̄ les gents hauien a dir: q̄ nostre senyor hauia en hoy los peccadors. Ara delibera sa clemencia per amor d' l seu fill humanat comunicar la misericordia sua ab los homēs: q̄ poran dir ab molta alegria. ¶ Non ergo horret peccatores q̄ pro peccatorib⁹ factus est homo. Volēt dir. ara coneixē verdamēt q̄ lo senyor no auozreix los peccadors: puix p' amor d' ells ses fet home. **E** la caritat sua a nēgu no dona negatiua per gran peccador q̄ sia: puix delibera leixar lo peccat e acostarse al seruici seu: e p̄ço es dit ¶ Caritas reformat pacem inter deū et peccatores. Car la caritat diuina ha reformat la pau entre deu e lo peccador. **E** ari parlant de aquestes coses la senyora e Joseph passauen lo treball de

son cami. **E** passades algunes jornades entraren en los termens de **E**gypte de que la senyora se alegra molt tenint se ja per segura: puix era fora d' la iuredictio de aquell rey herodes q̄ ab tan seca malicia perseguia lo seu amat fill. **E** entrant la senyoria en egypte per virtut de aquell rey inuencible que sa merce portaua al braç caygueren totes les ydoles en terra trencantse e esmenuantse totes: segōs y sayes hauia prophetizat quant dix.

¶ Ingrederetur egyptū et mouebuntur simulacra a facie eius. Volēt dir que entrant la magestat del senyor p' egypte serien remogudes totes les ydoles de la sua presència. **E** hague gran comocio en tota la terra per aq̄ sta nouitat no sabent de hon los venia ne per q̄. e diu lo mateix ppheta.

¶ In die illa erit altare dñi in medio egypti. Car la excellent senyora mare de deu era aq̄ll altar dor molt fi cōsagrat per la diuinal potēcia sobre lo qual reposaua lo fill seu: e ari entra en egypte portāt aquella real magestat en los seus braços.

Capitol. lxxxviij. com la senyora vigue en vna ciutat de egypte: hō atura. viij. anys viuint en estrema pobrea.

Uenit en vna ciutat q̄ hauia nō hermopoli en la q̄ll la senyora delibera aturar e anāt p' lo rual sa senyoria e joseph mirauē deça y d' lla hō porie pendre posada: e com molt haguere

Del tēps q̄ la senyora babita en egypte. LXXXVII

cercat verenyua pobreta casa prop lo riu mēyspreada y auozrida p̄ tots los habitadors dela dita ciutat per esser mal sana. e la senyoria hague a molt bona sort poderla logar: e demana la merce de q̄ era la casa: e trobāt lo senyor de aquella p̄garen lo humilment la seyoza e joseph li plagues logarlos la sua casa. **E** aq̄ll hom ab tot los miras de mal vll vehent los estrangers e pobres e en habit de juhe q̄ ere gēt p̄ ells molt auozrida: atozgals la posada essent bē cert nengun altre no la pēdria: car era in habitable: e dix los ab grā furia q̄ pagassen tot lo loguer primer: sino q̄ en altra manera no entrariē en la casa: e la senyora respos q̄ treballaria en vendre aq̄lla somera q̄ portaua: e pagaria lo dit loguer: e axi feu. **E** del q̄ resta dls diners q̄ ha uia agut d̄la somera cōpra vna poca palla e de aq̄lla feu la merce en vn raconet dela casa vn litet al prō joseph: e la q̄ resta posa en altra part: e alli la senyoria dormia tenint lo senyor fill seu en los se' braços: car no haviat al tre lit hon reposarlo. **E** la magestat dormia ab grā plaer en la falda dela sua mare: car en tota la terra no haviat lit a sa clemēcia pus plaer. **Q**uāta fon la pobrea e fretura q̄ la seyoza passa en aq̄lla terra de egypte: en especial en los primers dies q̄ no era coneguda ni nengu li volia fiar fabena ni mēys a joseph: ne podiē guāyar vn sols diner: p̄que havien apassar estrema fā. **C**ar lo seyor volia sentissen tota manera d̄ penes p̄ augmēt d̄la sua paciencia: e haviat ordenat la diuinal potēcia q̄ la excellēt senyora mare d̄l

seu fill passas menudament tota manera de dolors: e hagues spericiā de infinides congoires: p̄que fos exemplar a tots los mortals e hagues grā pietat a tots los reclamāts a la merce: car negu no pot ab veritat plāyer ne conexer ne menys recomptar los treballs sino aquell quil ha passats: e p̄ço ab grā raho lo ecclesiastic̄ diu **¶** Qui nauigat in mari enarzat pericula eius. **C**ar qui nauega p̄ la mar sab molt be recōptar los pills de aq̄lla: e q̄ es stat perseguit molt e tribulat sab molt be consellar y ajudar als tribulats. **Q**ui pot pēsar quanta dolor turmentaua lo cor d̄la piadosa seyoza: quant veyā aquella venerable antiqtat de joseph passar ab tā flaca prouisiō q̄ escassament se podia sostenir: e moltes vegades la seyoza passaua lo dia ab sols pa p̄ leixar al dit joseph la poqueta vianda q̄ teniē. **E** la fretura e necessitat de la merce se estenia a totes coses: car la posada sua era axi pobla de tot lo necessari: q̄ de nit no tenien roba nenguna ab que abrigariē: sino sola la que vestien: de q̄ la senyora moltes vegades en la nit sentia lançar grans gemechs al virtuos vell per la gran pena q̄ sofferia d̄l fret: **E** la senyora trauessada d̄ grā diffima cōpassiō cōuidaua d̄l mātell que la merce abrigaua. **E** lo glorios prom tremollāt de grā fret responia: **¶** Senyora no façau: q̄ yō volria despullar tota la roba q̄ vist p̄ donarla a v̄ra merce: car mes pena sens comparacio passe del fret que conech v̄ra senyoria sent q̄ del p̄pri. **¶** Que totes les dolors dela senyora eren cōporta

Cō la senyora se alegra quant Jesus comença parlar.

bles per grans q̄ fossen sino aq̄lla intrinseca pietat qui turmētaua les entrameses sues: cōtemplant lo fill de deu e seu en tãta pobrea q̄ de totes les coses necessaries passaua fretura. Ihi ell creixēt tenia roba q̄ li pogues mudar: ans dispēsa la clemencia diuina q̄ vna robeta morada que la senyoria li hauria feta crexia ell creixēt e li serui en cbiqa e granea e tot lo tēps d'la vida sua: ni tenia sa merce ab q̄ li compres vn es çabatetes: ans com lo dit senyor comença anar sa senyoria nol gosaua metre en terra: perq̄ tenia los pe' nuets sino q̄ primer estenia lo seu mantell p' terra e aq̄ feya passejar lo senyor tenint lo sa merce per les manetes: no deixantlo anar mes q̄l mantell bastaua: p̄q̄ nos refredas los peucts. Qui no amara pobrea que lo rey etnal ne haja soferta tãta en diuerses maneres q̄ recōptar nos poziē:

Capi. lxxix. dela alegria que la seyoza hague com lo seu fill comença a parlar

Matre les dolors e affanyf q̄ la senyora sostēgue stāt en egypte hague vn grādissim goig. E son cō lo amat fill seu comença a parlar. E lo primer mot q̄ dix son nomenar sa senyoria mare ab tãta dolçor de amor: q̄ la rima de sa merce fō axi recōplida de grādissima consolacio que dix *Anima mea liq̄facta ē vt dilectus locutus ē mihi.* Volēt dir. La aia mia regala

de grandissim goig: car lo amat meu ma parlat e abraçaua sa alteza aq̄ll diuinal fill besātlo moltes vegades ab sobirana cōsolacio: e deyal. *¶* *Q̄ etna veritas et v̄a caritas q̄ dulcia fauibus meis eloqa tua.* Volent dir. o veritat eternal e caritat vera e pfeta p̄ quant son dolces ami les v̄res paraules: e cascūa vegada q̄ lo senyor la nomenaua mare: era axi encesa noua alegria dins lo cor d' sa senyoria q̄ era forçada de dir. *¶* *Gloria mea semper innouabitur.* Volent dir. o vida mia q̄ la gloria e alegria mia tostēps augmenta e creix cō me veig p' vos mare nomenada. Car aq̄sta es la gran excellencia e gloria singular dela nostra reyna y seyoza: q̄ ella sia dita mare d' deu e p' sa magestat axi nomenada. Per aq̄sta sola dignitat mereix tot lo restāt: en tāt q̄ los seruidors de sa alteza posats en necessitats recorrets a sa clemēcia desijosos de obtenir lo q̄ de manē diē a sa merce ab grā cōfiança *¶* *Mostra te esse matrē sumat p' te preces q̄ p' nobis nat' tulit esse tu'.* E a q̄sta ōro es al seyoze fill seu tã accepta q̄ mostrāt obeir ala seyoza com a mare molt cara atorgara largament totes les coses a aquells q̄ ab vera fe e deuocio a sa merce la presentē: car la glia e honor sua es d' el fill seu e los q̄ reclamen a sa mare son p' lo fill hoits e socorreguts molt prest.

Capi. cc. cō la senyora crida lo seu spos Joseph q̄ hoys lo seu fill q̄ ja bauia comēçat a parlar.

quāt jesus comēça a plar e fō desmamat LXXXVIII

La senyora volent comunicar a joseph lo grā goig que tenia com lo seyor fill seu comēçaua a parlar cri da dient. ¶ Venite et audite quia dominus locutus est. Volent dir. Veniu joseph e haureu alegria car hoyreu lo seyor fill meu que ja parla. E ell venit ab goig inestimable acostas ala senyora e prengue lo Rey del cel dels braços de la senyoria: e ab gran feruor de amor alçaua en alt començant lo a ballar: dientli. ¶ Loquere domine et audiat seruus tuus: sonet vox tua in auribus meis. Volēt dir. parlau senyor meu e hojaus lo seruidor vre: sone la dolçor dela vostra veu dis les mies orells: e descansare de tots los meus treballs. E lo seyor mirāt lo en la cara ab vna rialleta posantli les manetes sobre lo cap deyal balbucejāt Pare. ¶ Q̄ pot estimar quāta fon la dolçor que la anima de Joseph senti hoint vna tal paraula: q̄nt repos e descans prengue en tots los treballs seus. E per extrem goig lança moltes lagrimes: e dix. ¶ Bonea infinida quāta grā es aquesta q̄ yo hoia de vostra magestat vna tā amable paraula tots los treballs e cōgoixes que passar pozia son camí delit: puix me veig seyor per vos tāt amat e fauorit. ¶ Senyor que mes puja e mes alegre vna consolacio vostra q̄ tots los delits e plaers e prosperitat que en lo mon hauer se poden. ¶ Vida mia y tan rich y tan heretat solyo tenit a vos en los meŷ braços. Tots los placrs e prosperitats de aquesta miserable vida scrien per los mortals

auorits si de vostra clemencia sentiē vna poqueta cōsolacio. E la excellēt senyora mirant la festa y alegria q̄ joseph feya staua molt acōsolada y cōtenta: e deyal. ¶ Joseph aquest seyor fa bon seruir e amar qui largamet y abundosa pagua e satisfia als seruidors seus donant a ells. Proterrenis celestia pro temporalib⁹ sempiterna pro modicis magna. Car per les coses terrenals leixades y amor sua dona les celestials: per les tēporals les eternals: e per minim treball infinit repos. E axi la senyora e joseph ab aquestes cōsolacions q̄ del fill de deu sentien passauē los treballs e pobrea d̄la peregrinacio sua: e com mes creixia lo seyor pus clar parlaua: car en totes les coses hūanes volgue la clemencia esser semblant als altres homes: e la seyoza augmētava en moltes consolacions hoint les diuinals paraules del seu amat fill.

Capi. xci. cō la seyoza de smama lo seu amat fill.

Desmama la seyoza lo seu fill fins hague cōplits tres anys: car no tenia les delicadures que les altres mares acostumē dar a sos fills quāt los desmame ans d̄ temps. Ans era tanta la necessitat e pobrea de la senyoria: que stant lo seyor de poca edat algunes vegades demanaua a menjar e la senyoria no tenia en tota la casa sua q̄ donarli ne sols vn troçet de pa. ¶ Q̄n coltell d̄ dolor era aço a la merce e ab q̄ntes lagrimes li respo

Com la senyora e Joseph viuien dels seus treballs.

nia dient. Vida mia no tinc queus done. e daqui auant tots dies al dinar la senyoria estojaua vn poch de pa: p q pogues almorzar e berenar lo seu a mat fill: segons la tendrea dela sua e dat requiria.

Capitol. xcij. com la senyora e Joseph treballa uen de ses mans p guanyar la vida e lo seyor los aiudaua del que podia.

Com la senyora comença a esser coneguda per les dones de aquella terra donauen li fabena de filar e colir: e ab lo dit treball guanyaua algun diner de que passaua la vida: e del restant compra algunes aynetes per ala seruitut de casa sua. E Joseph axi mateix treballaua d' fusteria e ferzeria logat se ab los mestres daqll art fins tingue algun poch de cabal. Q q pot pensar quanta dolor traueffaua lo coz d'la piadosa senyora quant vey aqll venerable vell anar a treballar per cases stranyes: hon sofferia grans vituperis e injuries: e venit al vespre a casa sua cansat e dolorat no tenia la merce q donarli asopar. e de ago la senyoria molt atribulada e congoixada souint scampaua infinides lagrimes p cõpassio dela gra fretura e necessitat q lo sanct vell passaua: e ell molt mes se dolia es cõplanyia dela dolor de la merce q dela fretura ppria: e lo dit Joseph p leuar la senyoria de cõgoixa: e perq li fes cõpanyia en casa delibera de no anar pus p loguers: e compra

vna poca de fusta vella del que hauia guanyat a jornals: e de aq auant feu fabena en casa e venia la ala porta. e cõ lo seyor crexia comença a treballar e a judar a Joseph del q podia segõs la edat sua: e seruia ala seyora mare sua en tot ço q los altres fills acostuma uen seruir ses mares. E cõ la senyora no volia comportar q la seruis pefat q era fill de deu e creador seu la magestat li deya. Q senyora mare leixau me fer: car yo vull donar exemple als homens qui son pols e cendra: que aprenguen d' humiliarse: e no haje vergonya de fer obres de seruitut per amor mia: recordantse q yo he auorrit totes les coses que de si porten honor e estimacio: em so exercitat en aquelles que la miserable superbia esqua e auoreix. Car vos senyora mare sabeu queus he dit diuerses vegades. ¶ No veni ministrari sed ministrare. Car no so vengut en lo presert mon per esser seruit: ans per seruir: e la senyora q vey aqlla esser la voluntat del seu amat fill leixauali fer lo q volia ab molta dolor e pietat: en special dauant los stranyes: perq no diguessen que era mal criat. E anaua lo seyor de fora casa per totes les coses necessaries: car no tenia la senyora mare sua altri qui la seruis: ell li portaua aygua d'la font e anaua ab los altres fadrins acullir lenya: e portauala als seus muscles. ¶ E la senyora piadosa quel vey venir axi cansat y suat exial a recebir ab los braços estesos vberts: e descarregat lo prest posatlo en la sua falda: besantlo stretament: torcauali ab molta amor la suoreta

Dels seruirs que feya lo senyor.**LXXXIX**

del front: regant la sua diuinal faç ab lagrimes dientli. **O** vida mia y en tã poca edat voleu axi fatigar la persona vostra: **O** senyor y fill meu que lo vostre treball amí cãsa: reposau amoz mia si voleu que yo descansa. **E** lo seyor per donar consolacio e repos ala senyora mare sua: raõ nauas ab ella vna estona e com era descansat torna ua a fer fabena ab joseph no volent ja mes star ocios: mostrant que la occupacio virtuosa e continua era a sa ma gestat molt plaent. **E** com la senyora mare sua hauiã acabada la liura del estam: o del li: sa clemencia la tornaua a de qui era. **E** aquelles gents de egipte rustices e de mala gracia a cullienlo tan mal que moltes vegades lo lancauen de casa no volẽti pagar lo preu dela fabena que portaua. **E** lo senyor callant ab molta paciencia to: naua ala posada hon staua la senyora mare sua. **E** sa senyoria quel veyã venir conceixia en la sua cara lo mal aculliment que li hauien fet alla hon era anat: ab tot ell no deya res: e traueffada de piadosa dolor prenal per la ma e metẽt lo dis casa ab moltes lagrimes li deya. **O** repos dels tribulats y qui ha gosat enujar: **O** alegria dels angels y qui ha entrestit la vostra diuinal cara. **J**a de açi auant fill meu vos no jreu ator nar la fabena: ans ire yo: car mes amẽ que vituperen e lancen amĩ que a vos vida mia: que les injurĩes vostres me son molt pus dures d portar que les propries. **E** lo senyor clement responia ala sua amada mare dient. **O** mare mia nous conceixeu; car per sof

ferir injurĩes e menyspreus so vengue en la terça dels mortals: e delibere induir los seruents meus a portar les injurĩes alegrement: dient a ells.

¶ Libenter suffertis insipientes: cussitis ipsi sapientes. sustinetis enim si quis vos in seruitutem redigit: si quis deuorat: si quis accipit: si quis extollitur: si quis in faciem vos cedit. **V**olent los dir. **S**iau certs los que amĩ voleu seguir: que de necessitat vos co ue portar alegrement les injurĩes q seran fetes per los no sauis: e axi mostrarẽu la sauiesa e prudencia vostra: e comportau que usen d vofaltres cõ de persones a ells sotmeses: encara que mostren queus volen deuorar e destruir. **I**Res nous espante: e sius firen en la cara preniu ab delit e plaer: car aquest es lo camĩ cert e segur de anar a paradĩs. **E** si aquestes coses se yora mare yo no les pose per obra: ans que les preyque: la preycacio miã seria poch estimada: e perço vull q sia dit de mi. **¶** Lepit iesus facere et docere. **C**ar primer començare a posar en obra: lo que vull mostrar de paraula. **A**xi mare mia armau vos de paciencia: que la vida mia tota sera a companyada de diuersitat de penes: e ab aqsta dolor me haueu a posseir en la present vida. **E** la senyora hoĩnt aquestes raõns dela boca del seu amat fill lançaua infinides lagrĩes: sens mes repli car deixãt totes les coses ala ordinacio e voluntat sua.

Capitol. xciiij. cõ les dones que veniẽ a lauar al

n iij

Com la senyora teria.

riu:pregauen la senyora
manaf al seu fill q̄ls guar
das la roba.

E Com lo senyor hague a-
tesa la edat de cinch o sis
anys aquelles dones qui
venien a lauar al riu prop
la casa dela excellent mare sua: comē
çaren hauer molta familiaritat ab la
senyoria. **E** vehent lo seu fill axi gra-
cios e humil e ben criat amauen lo
molt: e diuerses vegades deyen a sa
excellēcia: que fos de sa merce manar
al seu hōbediēt fill: quels guardas la
roba que hauen estesa a exugar. **E**
sa senyoria ab molta dolor de cor no
guosāt dir d̄ no ales dites dones ma-
naua al senyor fill seu: que anas ab el-
les e fes lo que elles volien. **E** lo glo-
rios senyor hōbeyala d̄ molt bō grat
e staua tot lo dia al sol cremantse aq̄-
lla sua diuinal cara. **E** la senyora pia
dosa exia ades ades ala porta per mi-
rarlo: car en nengun loch reposar no
podia sens la dolça cōpāyia d̄l amat
fill seu. **E** cō la roba era exuta les do-
nes aquelles de qui era la plegauē a-
judant los lo senyor ab molt plaer: e
elles vehent lo tant benigne e de tan
bon manamēt seruien se d̄ll molt lar-
gament: e com la roba era plegada
posauenlay al cap tanta cō ne podia
portar: segōs la edat sua. **E** lo restāt
portauen elles: e prenintlo per la ma-
neta anauen a ses cases: e aqui Descar-
regant lo senyor dauē li vn troç d̄ pa:
posantli enla faldeta vna poca d̄ fruy-
ta: e tornauen lo ala posada dela sen-

yor mare sua: regraciant a sa merce
lo seruir que lo seu fill los hauer fet:
beneint la del bon criament q̄ donat
li hauer pregant deu que loy prestas
e lin deixas veure goig complit. **E** sē-
yor e quanta tendroz de pietat trauef-
sua lo cor de aquella sanctissima ma-
re hoit axi parlar aquelles dones co-
neixent q̄ del tot ignozauē los secrets
diuinals a sa merce largament reue-
lats. **E** partint sen les dones lo cle-
ment senyor donaua ala sua mare lo
pa e la fruyta que portaua. **E** la seny-
ora ab lagrimes de molta amor lo a-
braçaua diēt. **E** vida mia y vos que
sou rey dels reys e tresor d̄les rique-
es diuinals: creador e senyor de totes
coses: ab vn troçet d̄ pa vos paguē d̄
vostres treballs les creatures vres.
E senyor meu y de quant vos resten
obligats los homens car per amor d̄
ells vos sou tant humiliat sotmetēt
vos a tan extrema pobrea. **E** de aq̄-
sta humiliacio parlauen souint lo ser-
yor e la mare sua molt largament.

**Capitol. xciiij. cō la seny-
ora teria en vn teler lo q̄l
li bauia fet Joseph: e lo
seu glorios fill li febia ca-
nons e la seruia.**

E La senyora vehent que lo
guany d̄la filosa era molt
poch dix a Joseph que li
fes vn teler que pogues te-
rir. **E** lo senyor fill seu ajuda a Joseph
a fer lo dit teler. **E** pergo la senyora re-

Éō la senyora sen torna en natzaret.

C

nia aquell teler ab gran deuocio e tenia en ell ab singular plaer pensant q̄ aquelles sagrades mans d̄l amat fill seu y haviē tocat. E sa merce cōpra vn toznet chiq̄t:perque lo senyor fill seu li pogues fer canōs. Lo qual los feya ab molta amor e diligencia:e donauals ala senyora mare sua ab gran reuerencia:e sa merce los prenia d̄les sues mans ab dolçor no recomptable besantlos moltes vegades ans q̄ls posas en la lançadora. E tant era aquest gloriōs fill amoros ala senyora mare sua q̄ tostēps li anaua en torn e li ajudaua en totes les fahenes sues. E esclariali moltes vegades la tela q̄ tenia. ¶ E cō la senyora filaua en les vesprades lo dit senyor li aspiauua les fusades:e la gloriōsa mare ab la companyia del seu excellent fill passaua a legament lo seu treball:Lo qual era molt soberch ala delicada p̄fona sua: car ab la fahena de ses mans gouernaua a tots.

Capitol.xcv.com p̄ manifestament de deu la senyora torna en la terra de israhel e vique en natzaret bō troba la sua mare s̄c̄ta Anna.

Gom ja la senyora fon coneguda en Egipte la gēt dela terra vista la sua gr̄adissima humilitat e conuersacio graciosa estimauenla molt:e sa merce se reposaua entre aq̄lla gēt vista la amor que li portauen:plague

a nostre senyor deu que tornas a sentir los treballs del caminar. E com plits set anys d̄la peregrinacio sua fō feta diuinal reuelacio manāt que tornas sa merce ab lo fill seu en la terra p̄pria:dient en sompnis a Joseph.

¶ Surge et accipe puerum et matrē eius:et vade in terram israhel:de functi sunt enim:qui querebant animam pueri. Volent dir. Leuau joseph car lo repos vostre no es en la present vida:ans vol lo s̄yor que treballev augmentant los vostres meritis. E preniu lo fill de deu ab la senyora mare sua:e tornau en la terra de israhel:car morts son aquells qui matar volien lo senyor en la tendra edat sua. E la senyora informada per joseph dela reuelacio a ell feta comunica de aço ab lo senyor fill seu:lo qual li dix largament tots los misteris del seu anar e venir:car les coses secretes a la senyoria sola per lo seu fill ereu reuelades sens nenguna cuberta. ¶ E sentit sa merce la voluntat diuina tantost desempacha de vendre aquella poca roba que tenia per comprar vna somereta per al camí. E prenint comiat d̄ aquelles dones q̄ mes amor e familiaritat li haviē mostrada comença son viatge per tornar en judea. E passaren per aquell mateix desert p̄ honeren venguts:retornāt a sentir les dolors e treballs que en la venguda haviē sostenguts. E com foren entrats en terra de israhel joseph demana d̄ no ues e diguerēli que Archelau regnaua en judea apres la mort d̄ son pare Herodes.e de aço lo prom se altera molt temēt q̄ lo dit Archelau no ha-

n v

Com la senyora sen torna en natzaret.

gues heretada la malícia de son pare
ensems ab lo regne: e perço no gosa
portar lo senyor e la mare sua en Ju-
dea: ans sens ana ab ells en Galilea:
e aqui aturaren en la ciutat de natza-
ret: no sens gran misteri: car prophe-
tizat era. *Quoniam nazareus voca-
bitur.* E venint la senyora en la dita
ciutat troba la virtuosa mare sua An-
na mig morta del gran enyorament
e tristícia que passat hauia per la sua
absència: e besantli les mans ab gran
reuerència alegras molt dela sua vi-
sta. E la gloriosa Anna abraçant la
senyora filla sua e mirant lo seu excel-
lent net fon axi recreada e acōsolada
que oblida totes les dolors passades
e ab goig no recomptable dix. *Ay la*
mia filla q̄ ara so yo tornada d̄ mort
a vida: puij vos he mereixcut veure.
E prenint lo seu excellent net posal
se en la falda ab singular amor: e mi-
raual ab delit no recōptable vehēt lo
ja tā granet que hauia huyt anys cō-
plits. E fon axi recōplida de alegria
que sens parlar escampa infinides la-
grimes mullant lo cap e la cara de a-
quell glorios net: besantlo moltes ve-
gades ab sobirana alegria: e senti en
li tanta consolacio que estimar ni dir
nos podia: e dixli mirātlo en la cara.
O magestat infinida la sola vista vo-
stra basta a resuscitar los morts e a
consolar los tribulats: e aguarir los
malalts. Car yo senyor he passat tan-
ta dolor per la absència vostra q̄ la pe-
na mia era pijor que mort: e ara q̄ he
vist a vos vida dela mia anima tota
dolor es d̄ mi partida: car vos sou cō-
solacio e salut mia. E la dita senyora

anna presenta al seu amat net vna ca-
misa que li hauia feta per goig d̄ la vē-
guda ab freset dor en les manegues
e en los muscles: la qual lo senyor ve-
stia ab molt plaer per amor dela san-
cta auia sua: aquesta camisa es resta-
da en lo mō per vna singular reliq̄a.
E per priuilegi de gran excellēcia ha
plagut a nostre senyor la posseir quē
los reys de Arago com a fidelissims
crestians e deuots: los quals tenē la
dita camisa en singular veneracio e re-
uerencia e sperant ab gran confiança
que aquell senyor que la vestida e por-
tada fara grandissims misericordies
e gracies ala casa de Arago e a tots
los deuallants de aquella: puij tā di-
gna e excellent reliquia los ha coma-
nada. e les seyozei germanes d̄ la ma-
re de deu qui ja eren casades e stauen
en les posades sues sentint la vengu-
da de la senyoria: e com era plegada
de cami: vingueren prestamēt afer re-
uerencia a sa alteza alegrāt se molt de
la sua venguda offerint se al servir de
sa merce en tot lo quels fos possible.
E axi la senyora mare del fill de deu
atura en natzaret en casa sua passant
la vida stretament viuint de los tre-
balls: segons acostumat hauia stant
en egypte. e lo senyor fill seu creixent
seruia a sa merce ab molta amor e pla-
er: e la senyoria mirant e contēplant
aquell fill tan amat descansara d̄ tot
son treball ab tot que les cōsolaciōs
de la senyoria en la present vida sō sta-
des mesclades ab infinides dolors d̄
les quals ne direm ara vna d̄ les pus
viues que sa alteza senti.

Com la senyora perde son fill Jhesus.

CI

Capitol. xcvi. com la senyora pde lo seu amat fill e dela inestimable dolor sua e del prom Joseph.

Qu' trobant se lo senyor de edat de dotze anys venit la grã festa pascal puja la senyora mare sua en hieru saleni per solemnizar la festa acõpanyada de Joseph spos seu portant ab si aquella diuinal comanda del fill de deu e seu. E passats los dies solenes la senyora delibera tornar a casa sua. e lo senyor en la partida se absentia de sa merce p complir los misteris p lo seu diuinal pare ordenats: e la senyora mare sua en aquell cars no hague nengun sentiment: car la presencia de aquell tan amat fill era axi empremtada continuament en lo enteniment de sa senyoria que li paria veurel continuament dauant si. e cõ son sa merce ala fi d'la jornada regoneixet se: troba menys lo thresor impreciable: Lo qual james hauia perdut de vista del dia quel pari fins aquella jornada. E lauors la senyoria experimenta dolor tan excessiua que en tota la vida sua james tala ne tan aguda la hauia sentida ne que tant turment hagues donat al seu piados cor: que sens la pñencia del seu fill reposar vn sol moment no podia. e ferida d' dolor: dix lo parlar de job. ¶ *Nũc in me metip̃a marcessit anima mea: et possedit me dies afflictionis.* Volent dir. *Q*ũ la mia anima en aquesta hora deffall p exter

ma e crua dolor: car posseit me hã dies de amargosa afflictio: Ab tot q̃ en aquesta sobrosa dolor sa senyoria hague algun poch d' remey pensant si p ventura lo senyor fill seu seria ab Joseph: lo q̃l encara no era plegat: Car la honesta costuma dels iudeus era q̃ en lo caminar les dones anauẽ separades dels homens: e los fadrins de poca edat hauien libertat de anar ab les dones: o ab los homens. E sa senyoria ab aq̃sta sperança staua ala porta dela posada mirant quant vedria joseph no sens moltes lagrimes recelosa del que li sdeuengue: e veuent lo venir sol sens aquell que ella tant desijaua: caygue sa senyoria en terra ab vn doloros sospir e crit. *diēt. ¶ Puer nõ comparet et ego quo ibo.* Volent dir. *Q* joseph e hon es aquell qui nomenar no goset: car les entramenes miei son turmentades per viua dolor com no veig aquell que dins elles nou me sos es stat nodrit: hon jre: hon lo cercare: E joseph que hoy vna tan dolorosa noua que pout haguesen lo fill de deu a ell tan carament acomanat: cuyda morir lançant tan grans crits e plores: que tots los mirants mouia a molta pietat. E la dolor dela senyora e del dit joseph era tãta que la hu no podia consolar laltre: e les gents quels veyen en tanta dolor acostauẽ se a ells per saber la causa de tanta tristicia: e la senyora ab vn grãdissim sospir dixlos. ¶ *Quesiui quem diligit anima mea: quesui illuz et non inueni: vocauĩ et non respondit mihi.* Volent dir. *Q* amichs meus que vo leu sentir d'la extrema dolor mia nos

Com la senyora perde son fill Jhesus.

pot raonar ne compèdre: car yo he perdut e cerque aquell qui ama la mia anima: cerq̄l e nol trobe: cridel e no respon ami. **D** dolor sens mesura q̄ mare haja a sentir tal d̄solacio d̄ esser apartada dela vista de vn fill tã amat e no saber hon es. **E** girant son parlar al fill deya. **D** vida mia que sens vos viure no puch les dolozs q̄ fins açi he passat erē ami no res tenint la presencia vostra: ara senyor: la ausencia vostra turmenta tan cruament la mia anima que noy ha pena: que cōparar se puga a perdua tã dolorosa. **D** senyor meu y hon sou deixau vos trobar ami q̄ sens vos no he repos. **E** la senyora leuāt se ab força damoz no podent sufferir lo enyorament dolozos que sentia turmentāt la sua aia de intrinseca pena: dix. **¶** Surgam ergo eundo d̄ loco ad locum et circuibō per vicōs et plateas et queraz quē diligit anima mea. **V**olent dir. yom leuare acozada de extrema dolor e jre de loch en loch e circuire per tots carzers e places e cercare aquell qui tinch traueſſat dins les entramenes mies: enlo qual reposa lamoz e vida mia: car aq̄st sols ama la anima mia. **E** ab aquesta dolor e planct la senyora irque de casa acompanyada d̄ joseph e de algunes piadoses dones q̄ no la volgueren leixar vebent la tant dolorada: e cercava lo senyor fill seu. **I**nter cognatos et notos. **C**ar en aquell loch havia molta gent de nazaret parents ciconeixents dela senyora e de joseph qui venien d̄la solemnitat dela pasca: e a aq̄sts la merce demanua ab piadosa veu e multissimes lagri

mes dient. **H**aucu vist lo meu amat fill: haueu vist la vida mia sens la q̄l reposar no puch. **D** qui coltell d̄ dolor: traueſſaua la anima d̄ la senyora com cascu li deya que nol havia vist ni sabia cosa nenguna dell: **E** axi creiria de dolor: en dolor cercant lo p̄ grā part dela nit sens res sentir que consolacio nenguna li pogues donar. e ve vent la senyora que lo seu treball a pfitaua molt poch e no res: ne trobaua negun rastre del tresor: que cercua e per no donar tan larga fatiga a les dones virtuoses qui a la merce acompanyat hauien: dellibera la senyora tornar ala posada sua: e aqui se parada de tots se tanca en vna cābra ab dolor no recomptable: e prostrāt se en terra rompēt en doloroses e abū doses lagrimes recorregue a aq̄ll qui remeyar podia la dolor sua ço es nre senyor deu: dient ala magestat sua. **D** pare eternal a vostra eternal bona ha plagut per sola clemencia vostra q̄ yo sia mare del vostre excellent fill. o senyor que tant com yo fuy alegra de trobar me mare de vn tan singular fill tāt so ara dolorada e turmentada de hauer lo p̄dut. **D** senyor tresor ifinit me hauieu comanat mirau com lohe guardat: que compte negu yo nous ne puch donar. **D** senyor q̄ dolor sens remey turmenta la mia anima trobāt se apartada de tan amable companyia. **D** senyor que nunca fon mare tã rica ne tan heretada de vn fill de tanta valor: ne tan poch sera trobada mare tã dolorada d̄ hauer perdut tan gran tresor. **A**judau me rey de vida vos qui sabeu la mia

Com la senyora perde son fill Jesus.

CII

dolor. e girant la senyoria lo parlar al fill tan amat atendre'nse les entranyes de la merce creixent en dolor e multitud de sospirs e deya. **O** vida mia yo so molt certa esser verader lo que es scrit en lo libre de job q̄ diu. **¶** *Nihil i terra sine causa fit.* Car nē gūa cosa vos fill meu no feu sobre la terra sens molta raho: e se be q̄ aq̄sta absēcia quem haueu feta es per algū gran misterí e molt raho'nable: mas que fare yo amor mia que ignozāt la causa sent dolor infinida dela perdua de vostra vista: e puch dir ab gran veritat. **¶** *In quanta miseria sedeo sine te vita mea: in quo residet tota felicitas mea.* Car en dolor e miseria so posada trobant me de vos vida mia apartada. Car en vos senyor reposa tota la felicitat e alegria mia: e sens vos viure no puch: acorreu me senyor que jam defall la vida. o fill tan amat mostra'me la vostra cara: e tornare de mort a vida: o pietat infinida qui a tots los dolorats sou clement bajau pietat de mi mare vostra qui p̄ la absēcia vostra so axi turmētada: vos sols senyor meu sabeu la dolor mia nom deixeu mes penar yous ne supplich vida mia: o loch tan desijat bon es ara lo meu fill e tota la amor mia: si yot podia saber ni trobar fina rien les dolors e penes mies: o seyor y ab quant plaer besaria yo aq̄ll loch bon reposen los peus vostres: quin d'lit seria lo meu que? pogues abraçar e tocar: o senyor y vida mia y qui ha cura d'la vostra delicada persona: car ja es: passat vn dia entregue que no? he vist: e aq̄sta dolorosa nit axi la pas

sare senyor en tan cruel pena: o amor mia y que haucu vos mējat en lo dia passat: ne bon dormir aquesta nit: quanta fretura e dolor vos acompa'nen alla bon sou. Car so certa q̄ vos senyor sentiū la mia dolor e yo la vostra. E aço turmenta la mia anima. car si yo pēsas: o sabes que vos vida mia stau ab repos alla bon sou: hau'ria algū remey la dolor mia: ara senyor no sent ni pense sino coses que turmenten e creixen la dolor mia: e puch dir ab veritat. **¶** *Subuersum est cor meum in memetip̄a quoniam amaritudine plena sum: quia longe factus est a me consolator meus.* Car regirat e alterat es lo cor meu dins mi mateixa perço com me trobe plena e recōplida de amaritut: car partit ses de mi lo consolador meu: o vida mia y com poze trobar repos apartada d'la vostra tan amable companyia: o senyor quina soledat tan dura es aq̄sta que yo sent: tots los lochs me son tristes e dolorosos: puch no se ni trobe aquell loch per mi tan desijat hō vos stau ara fill meu: e deya. **¶** *Salus et gaudium anime mee. quare auertis faciem tuam a me et obliuisceris tribulationem meam?* Volent dir. o senyor qui sou salut h̄i goig dela mia anima: perq̄ haueu apartat la faz vostra dela mia vista: sou vos oblidat sē yor dela tribulació e dolor mia: yo so molt certa que no: ans senyor crech la sentiū agudament. Ajudau me rey de vida. car ja defall la hūanitat mia e no pot portar pes de tanta dolor. **¶** *Sciētie tue nihil poterit occultari: tibi enim sunt omnia nuda et aperta.*

Com la senyora cercaua son fill Jesus.

Car ala sciencia vostra e saber senyores no es amagat: ans a vostra demencia son manifestes e vberres totes les coses: hi sabeu q̄ yo no puch manifestar ni dir per boca la minima pt dela dolor mia. **A**judau me senyor meu: car la sola presencia vostra pot remeyar la pena mia. **E** en aquest doloros plant: passa la senyora tota la nit: sens dormir; ne menjar.

Capitol. xcviij. com lo seguent dia la senyora irq̄ de casa cercant lo seu fill

Venint lo dia seguent crexia la dolor de sa senyoria veent axi passar lo temps sens que sa merce no havi a trobat consolacio alguna: ne remey en la pena sua. **T**rauessada sa senyoria de dolor: irque dela cambra e troba joseph en terza mes mort que viu. **E** augmentant la senyora son doloros plo: dixli. **O** joseph: y que fare hi hon jreni: que pugam trobar aqst tresor iestimable que hauem pdut. **E** ell respongue a sa senyoria que era molt prest de anar alla hon sa merce volgues e manas: car lo reposar li era pena. **E** la senyora dix: que deliberraua anar p̄ tots los lochs d̄ en torn del camí per hon eren venguts. **E** joseph mes se primer ab moltes lagrimas seguintlo la senyora ab dolor no recomptable. e axi anaren los dos a soles. **C**ar la gent quels hauia acompanyat lo dia passat: ja sen eren tor-

nats a ses cases. que de dolor estraya e que no toque cascu sen aconorta lo primer dia. **E** la senyora axi anant p̄ tots los logarets e alqueries: que cre enlo camí cercaua lo amat seu. **E** no trobantlo augmentaua la dolor sua en tan extrema quantitat que deya. **¶** *Edet animam meam vite mee.* **V**olent dir. **O** senyor q̄ ja la anima mia auoreix la corporal vida: sentit tan dolorosa soledat: **Q**uina vida se yor pot esser la mia trobat me deuos apartada: sino p̄yor q̄ mort: o se yor e vida mia: que ja son passats dos dies que yo nous he vist ni sentit res de vos q̄ alegrar me puga: pot esser major dolor de mare que sostenir tan larga ausencia? **L**a mort senyor seria a mi repos apartant me d̄ tã aguda pena. **O** se yor e vida mia e nom hauent dit vos moltes vegades que yo so lo verger dels vostres delits: d̄ochs senyor meu ara cride e sospire ala vostra demencia: dient. **¶** *Veniat dilectus meus in hortus suos: et comedat fructum pomorum suorum.* **V**olent dir. **V**inga lo amat meu enlo seu ort: e mege lo fruyt de amor: que dins la anima mia ha sembrat: car altre nol pot cullir sino ell. **O** fill meu que vos sou lo meu amat la mia vida lo meu repos: possedor dela alegria mia. car en vos se yor reposa tot lo meu delit: deixau vos trobar a mi pietat infinita. **S**i voleu la vida mia: feneixca se yor esta longa mort: la qual sofir per la ausencia v̄ra. **A**legraume fill meu ab la vostra tant desijada vista: la q̄ sola basta a remeyar les dolors e penes mies. **E** ab aquesta dolor e plát

Éō nostra senyora troba son fill en lo tēple. CIII

passa sa senyoria tot lo dia e seguent nit cercant e no trobant lo que tant a maua. Augmentaua de dolor en dolor sens negun remey.

Capitol. xcviij. com lo terç dia tornant la senyora en gierusalem per cercar lo seu fill: trobat a quell en lo temple.

EUenint lo terçer dia sa alteza torna en hierusalem ab infinit treball e multissima dolor. E cercal per la ciutat ab molta fatiga: anant d'casa en casa: dient a les dones qui mostrauen haucr pietat de sa senyoria. ¶ *Adiuo vos filie hierusalem si iueneritis dilectū meuz: vt annuncietis eis q̄a amoze langueo. Volēt dir. O filles d' hierusalem qui mostrau haner pietat dela dolor mia: yous demã de gracia: si vosaltres sabeu ni trobau lo amat meu que denūcieu a ell: que yo del tot defalç per la amor sua: q̄ nō dona repos ni remey fins q̄ haja cobrada la desijada vista sua. ¶ E passats los tres dies perdent ja sa senyoria: totes les forces de sa persona no podentse tenir en cames: delibera de anar al temple e aqui reclamar al pare efnal: que li plagues haucr pietat dela in comportable pena sua. E entrant sa senyoria dins lo dit temple fe ta reuerencia ala magestat diuina rōpe en infinides lagrimes: recordātse ab quant plaer era vēguda en aquell*

loch ab lo senyor fill seu en les festes de pasca prop passada: e que lauors se trobaua: cā dolorada hauēt perduda tan cara e tan amable companyia. e alcāt sa senyoria los sepiadosos vlls veu prop la altar vna grã flora de mestres e doctors que terien gran disputa. e lo amat fill seu. Sed entes in medio doctorum audientes illos et interrogantem. E quina vista son aquella de tanta alegria: les entrames de sa senyoria se atendiren per infinit e sobtos goigs: e abundāt en lagrimes defallintli la força p sobres d' alegria sa senyoria caygue en terra perdet lo parlar. E lo senyor girantse veu la senyora mare sua axi alterada: fon tirada sa clemencia ab la cadena d' amor que dins lo cor dela sua mare tenia ligada. E lexant la disputa e tot lo restant cuyta per anar ala senyora mare sua. E essent jūct ab sa senyoria ve sali les mans ab molta reuerencia cō a mare sua carissima. E la senyora retornant de mort a vida ab alegria inestimable abraça stretament aquell fill tan amat: e posantlo en la sua falda besual ab extrema dolçor tenint la boca sua ab la del fill per vna gran peça: regant li lo cap e la cara de gojoses lagrimes parantli d' cor: que d' boca no podia. En aquest refrigeri stigue sa merce vna gran estona. e degantse sa alteza mirant lo seu amat fill en la cara: dixli ab vna gran dolçor d' cor. ¶ *Fili quid fecisti nobis sic: ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te. Volēt dir. O fill e vida mia hi perque haueu permes que lo pare vostre Joseph e yo qui so vera mare*

Com la senyora trobas son fill sen torna.

Vos hajam perdut e cercat ab tanta dolor: y no sabcu vos amor mia: que yo no he vida ne repos sens la vostra vista: E qualseuull loch es ami delit: totes puij tinga la companyia vostra: perque seyor meu me haueu apartat dela vostra presencia: qui es la mia alegria e delit: o senyor e si joseph que solament te nom de pare ha cuydat morir p doloros enyorament dela p sencia vostra: qui pot raonar ni estimar: quanta es stada la dolor mia q he parit e criat: vos sols vida mia sa beu lo pes deles mies dolors: q sou molt cert dela feruent amor que yo tinch: la qual me te ari ab vos vnida e ligada: que sols vn moment esser de la vostra vista apartada: es ami pena tan crua: que raonar no la puch. E vos senyor meu haueu me leixat tres dies en turment tan doloros: q ja durar ni portar nol podia: si noz hague sseu acozregut ab la dolcor dela vra amable e delijada vista: la qual me ha tant alegrada: que sobtosament ses apartada de mi tota pena e dolor. E tornantlo a befar moltes vegades de yali ab lagrimes de intrinseca amor: Ay senyor e vida mia: nom dexeu altra vegada: no senta yo pus tãt penosa dolor yo fill meu jre ab vos hon se vulla que volreu anar. Car treballar en temps ab vos: es ami repos. E lo senyor respongue ala senyora mare sua curt: perque les paraules sues no fossen enteles per la gent: que aqui se era ajustada: mes la dita senyora les entes molt be: e les conferua dins lo armari del seu piados cor sentint largament la dolcor de amor ab que erẽ

dites. car dixli. ¶ *Quid e q me qrebatis: nesciebatis: quia in hys q pris mei sunt oportet me esse.* Volent dir la senyora mare perquem haueu cercat ab tan dolorosa fatiga: e no sabcu vos que ami es necessari entendre en les obres del meu diuinal pare: Les quals dilacio ninguna no comportẽ. E ab tot que de vos senyora me sia corporalment apartat: la amor mia es tostẽps ab vos: e les dolors vostres me son ppries. car yo apartat d vos en la vida present: no puch esser sens molta pena. Car vos senyora mare sou la persona ami pus cara e pus amada: q sia entre totes les creades: segons testifica Salamo: parlant en plona mia: dient de vos mare mia. ¶ *Vna e dilecta mea: vna est amica mea: vna est coluba mea pfecta mea.* Car en vos es lo repos meu: trobat dins vos tota perfectio de amor: vos sou la cambra dels meus delits: veu me agi senyora prest d tornar ab vos en nazaret: e sere subdit vostre obeit vos e seruint vos com amare molt cara. E no solament a vos: ans encara al virtuos Joseph per amor vostra.

Capitol. xcix. com la senyora ab grã goig torna ala posada sua: en temps ab lo seu amat fill.

La senyora molt alegre e contenta: leuas depeus p partir del temple e tornar ala casa sua: prenintlo sen

Dela gracia q̄ s̄ata añappiqua ala mort demana CIII

po: per la ma ab singular goig mostrant lo ales gents que lo haviē vist cercar ab tā doloros treball: diētlos. ¶ Congratulamini mihi: quia inveni quem diligit anima mea: tenui eū: nec dimittam. Volent dir. D gents piadoics qui dela dolor mia haueu a gut compassio: siau participants del meu goig e alegrau vos ab mi: Car yo he trobat aquest tresor ipreciable: que cercava en lo q̄l reposa la moz nia: Aral tinch e nol lexare ne jamcs dell me partire. E axi anant la senyora per lo cami: ades ades miraua aq̄ll fill tan amat: que encara li paria quel hauia a pdre de vista: e de yali. ¶ No li me derelinquere fili: quia tu es caro ex carne mea: tu es vita mea: nō dimittam te. Volent dir. Hom desampareu fill meu: car vos sou carn d̄la mia carn: vos sou la vida mia nous leixare nim partire de vos senyor meu. E axi passa la senyora tot aq̄ll cami ab molta alegria: E venint en natzaret: ans de anar ala posada sua: ana la senyoria a fer reuerencia ala senyora mare sua: la q̄l troba en extrema dolor. car hauia sabuda la noua dela pdua del seu amat net: e no sabia sil hauien trobat. e veent lo senyor e la mare sua la tristicia sua fon cōuertida en goig iextimable. E la gloriofa anna abraçant stretament la senyora sa filla. de ya li. Ay ma filla: y tāta dolor haueu passat perdent tal compāyia: car sēs ell no podieu sētir sino pena e turmēt compraume ma filla largament com lo habeu perdut e trobat. E la senyoria cōpta p̄ orde ala senyora mare sua: tota la dolor e angustia q̄ hauia pas-

sada cercant e no trobāt lo seu amat fill: e les dos senyores mare e filla lancaren infinides lagrimes: car no podien parlar de aquell senyor: sino ab molta amor e dolor. E stāt axi rābonant se les senyores foren aqui vengudes les dos germanes d̄la senyora p̄ fer reuerencia a la merce: e complanyer se dela sua dolor passada e alegrarse del goig present. e ab aquestes plones tan cares la senyora: reposa vna gran estona: e apres ia senyoria ana a la posada sua: e aqui descansa del seu gran treball: continuant la sua manera de viure: ço es en molta pobrea e solitud.

Capitol. c. com la gloriofa Anna desijosa de morir dix ala sua amada filla: que li recaptas aquesta gracia del seu fill.

Qom lo senyor fon de edat de .xx. anys: la gloriofa auia sua anna: q̄ tostemps staua reuelosa d̄les dolors dela senyora filla sua: dixli vn dia ab moltes lagrimes: ma filla ja lo fill vostre es de tal edat: q̄ crech yo no passara molt q̄ sa magestat no entre en lo cōflicte d̄les sues dolors: placiaus suplicar lo vulla donar si ala vida mia: segons sa clemencia ma p̄mes: car ell sab que yo no podia durar ni veure les dolors sues ni v̄res. E la senyora veent lo desig dela amable mare sua parla de aço ab lo senyor fill seu: lo q̄l

Dela gracia q̄ s̄acta anna p̄p̄iqua ala mort demana.

respongue a la senyoria que era cōtēt que la sancta auia sua ixques dela miseria de aquesta vida: e que li digues de part sua ques aparelle que passats tres dies ella retra lo deute d̄ natura: la qual noua la s̄yora dix ala sua mare no sens molta dolor: recordantse q̄ podria la pus cara persona que tenia enlo mon: apres lo seu glorios fill. **E** la virtuosa anna certificada q̄ lo seu d̄ sig prestament seria complit: alegras de vn grandissim goig. **E** venint lo dia que ella h̄auia a finir lo terme de la sua vida virtuosa: fon aqui present lo senyor net seu ab la senyora mare sua: e les altres dos germanes de la senyoria ab sos fills. **E** la senyora Anna stant enlo lit: e veuentse circuida d̄ tan cares persones: en lo seu partimēt fon recomplida de singular cōsolacio. **E** ab molta amor prengue comiat de cascu. **E** primerament del senyor iesus net seu: qui sobre tots sens comparacio amaua: e volgues agenollar en terra ajudant li les senyores ses filles: car per la gran debilitat de sa persona nos podia tenir h̄i a doza lo senyor cō a son deu e creador: comanātse caramēt ala clemēcia sua supplicātlo volgues reebre la sua aia e endreçarla en ajudar li en aq̄lla derera hora. **E** deyalí. **O** senyor meu: vos sou creador e redemptor meu: en les v̄res piadoses e misericordioses mans comā tota mi matexa. **O** rey de vida: vos sou mō net segōs la h̄ūanitat vostra: comā vos senyor meu la v̄ra mare e filla mia: la q̄l yo ame carament: placia mitigar les dolors sues: e no permetau senyor: q̄ apres la

vostra mort ella reste molt tēps en la present miseria de aquesta vida: sino que vaja prest a regnar ab vos. **Car** ja sabeu senyor quanta dolor h̄a ella passat aquells tres dies queus perd̄: que fara si longament te a star absēt de vos no la lereu molt penar senyor meu vous ne supplich caramēt. **E** girantse ala senyora: dix a la senyoria. **Ma** filla vos restau en la mar deles dolors: enla q̄l nauegareu tot lo tēps dela vida v̄ra. **Armau** vos d̄ paciēcia car de vos han a pēdre lū tots los tribulats: **A** vos s̄yora e cara filla p̄ix yo mē parteixch d̄ vosaltres p̄ mort: recomā vos v̄res germanes e los fillf se: siau mare d̄ tots: ja sabeu ma filla aq̄sts nets yo q̄nt los he amats specialment al pus chich q̄ h̄a nom: joan. **Car** p̄ço li fiu yo posar aq̄st nom: p̄q̄ en lo meu sperit conegui en lo naximēt seu: de quāta sanctedat seria e cōgracios adeu e a homens e amable e digne desser amat. e p̄ço te lo nom cōforme ala qualitat sua. aq̄st se acorda mes ab lo fill vostre q̄ negu d̄ls altres e so certa se amē de singular amor: p̄ço le yo tant amat e vull que vos ma filla lo ameu: e q̄ nūqua se p̄terica de vos: seruint e acōpanyāt lo fill vostre en tota la vida sua. **E** la s̄yora respongue ala virtuosa mare sua: dient li. **Senyora** e cara mare: yo so molt presta d̄ obeirlo p̄ vo: manat: e ab piadoses lagrimes acostas la senyora p̄pendre lo derzer comiat dela senyora mare sua: e besātli les mās ab molta amor demanali la sua benedictio. e la s̄acta mare la besa e la beney molt largament. **E** tenint la s̄yoria p̄ la ma

Dela gracia q̄ s̄ta anna p̄p̄qua ala mort demana CV

no volia ques partis della: e crida les altres dos filles: e dixlos. **¶** Mes filles no siau tristes ne desconsolades dela mia mort: veus aci la vostra germana que sera mare: Seruiula e amau la nos partixcau james della obeyula com a senyora e mare: Car seguint lo consell seu no podeu errar: car de ella e per ella aconseguireu moltes e infinites gracies e misericordies. **¶** E si au certes que tot lo mon vos haura en gran reuerencia per esser germanes de tal senyora. Car aquesta es la gloria de tota la generacio nostra.

¶ Ab molta alegria me partexch de vosaltres: deuant vos tan ben collocades en companyia tan virtuosa de mare e fill tan excellents. Als quals carament vos a coman. **¶** E les dites senyores ab vn grandissim plor: besāt les mans dela senyora sa mare prengueren comiat della. **¶** E girantē ala senyora sa germana supplicarē aquella: vesantli peus hi mās les vòlgues pendre per filles e seruentes. Car de aqui auant nos volien partir dela obediencia e manamēt de la senyoria. **¶** E apres acostarēse los altres nets fills deles dos germanes per pendre comiat dela senyora auia sua: la qual los dona la sua benedictio ab molta amor: diēt a ells. mos fills quāta gracia es aquesta que lo fill d̄ deu segōs la humanitat sua vos sia tan acostat parent. Pensau si habeu raço de seruirlo hi acompanyarlo en les congores e tribulacions sues. Special dre gaua les raçons sues la glōziosa Anna al net pus chich: q̄ni per ella era mes amat. **¶** E feulo se pujar damunt

lo lit hon ella staua. e abraçantlo ab molta amor e dolçoz vesaua stretament: dient mon fill joan ja sabs yo ab quanta amor te criat: Ara quem parteixch de tu per mort te recomanat carament ala tua tia: quet haja p̄ fill hi per seruido. **¶** E tu joan fill meu serueix a ella e al seu fill: al qual yo he supplicat taja per recomanat. **¶** E la magestat prenia consolacio sabent la gran amor que yot tinch ma reuclat grans coses de tu: dient me que tu seras lo seu gran secretari: e lo dexeble pus amat e fauorit en tota la cort sua e que en la vida sua nunquat partiras del seu costat: e que en la mort sua dellibera fer a tu hereu del seu inextimable thresor leixāre la cosa que mes ama e estima: co es la sua sanctissima mare: manant a tu que la hajes per propria mare e a ella quet haja per p̄p̄ri fill. **¶** **¶** Joan nunca pare leixa tan singular heretat a fill: de quant est obligat amar e servir aquest senyor qui tant te vol dignificar e sobre tots exaltar: volent que sies dit fill d̄ la mare de deu e germa del redemptor de humana natura e senyor general del cel e dela terra. Quina gloria pot fallir a tu joan: p̄uir tan grā excellencia has atesa: sies cert fill meu que no resta tan be heretat salamo apres la mort de son pare dauid nengu d̄ls reys de judea: cō tu joan restaras apres la mort del teu senyor e mestre. **¶** E dient aq̄stes coses la glōziosa Anna abraçaua aq̄ll net tan amat: donātli largament la benedictio sua. **¶** E joan resta molt inflammat en la amor del senyor: per les raçons que dites li ha

Lō sancta anna morit comana la anima a Jhesus.

uia la senyora auia sua: desijant seruir la clemencia: e james partirse de aquella.

Capitol. ci. com mori sancta Anna: e comana la sua anima al seyor net seu.

Auient pres comiat de tots aquells la excellent Anna: acostant se la hora del seu passament: giras ab cara molt alegre al seyor net seu. E prenint les sues diuinals mans: dix li. O seyor hi vida mia: vos siau confort meu: en aquest doloros extrem dela mort: Car vos sol me podeu dar seguretat en aquest viatge tā perillos: en les vostres sagrades mās seyor meu coman la anima mia. E axi ixque aquella gloriosa anima confortada e aconsolada: per lo seu excellent net: Lo qual mana als sancts angels: que la portassen als lims: hō eren los antichs pares: dient senyant e beneint la sua abia. ¶ *Chorus angelorum te suscipiat: et in sinu abrahe te collocet.* E portada aquella anima en lo loch per lo seyor manar: la senyora dona orde ala sepultura dela virtuosa mare sua: com aquella que era filla major e ordenadora d'la casa. E lo seyor net seu acompaña lo cors ala sepultura ab totes les ceremonies: que de persona de tal deute se acostumen fer. Car ab tot fos fill de deu: la demēcia estimaua molt es tenia per honrat dels parents: qui li atenyien de part dela senyora la ma

re: per amor dela qual los amaua a tots de singular amor. E nos volia nomenar: sino fill de home: ço es de la senyoria gloriejantse de esser fill de tan virtuosa mare oblidant e callant totes les altres excellencies dela magestat sua. E la seyoza apres la mort dela virtuosa e sancta mare sua: resta ab vn gran enyorament dela compāyia sua a ella tan cara: e tan amable.

Capitol. cij. com la segona persona que mori de que la senyora se dolgue molt: fon Joseph spos seu.

La segona persona cara: q̄ la senyora perde en aquell temps p mort: fon lo glorios patriarcha Joseph spos de la senyoria: e fon aço com lo seyor fill seu hague cōplit vint e cinch anys dela edat sua. Car veent lo dit seyor: que aquest sanct hom se affligia tant deles dolors e passions sues e que nunca se era alegrat desde li esdeuengue aquell cars doloros dela perduda de la magestat: ne james podia parlar de aço sens abundoses lagrimes stant tostemps ab gran recel que no ves ne sentis nouelles dolors en la psona de aq̄ll seyor q̄ tant cara mēt amaua: p̄q̄ dellibera la demēcia mogut ab pietat molta: acostanse lo tēps d'la psecucio sua donar repos al vtuos vell e traurel d'la vida p̄ser: E stāt vn dia lo seyor ab la mare sua: ra bonāt se en la secreta cābra sua: sobre

Dela dolor q̄ téch la señoza dela mort de joseph CVI

uēgue lo dit joseph: lo q̄l ab molt plaer a cullirē en lo seu parlamēt. car era molt digne de sentir los diuinals secrets. ¶ **E** lo senyor comença recōptar ala senyoza mare sua e a Joseph: com lo temps dela persecucio sua se acostaua e que passats cinch anys se manifestaria al mon: e preycaria la ley euangelica per spay de quaranta mesos. En lo qual temps la persecucio sua seria tanta e tan crua: que no podia esser estimada ni recomptada. **E** hoynt aquest rahonament lo virtuos Joseph: fon ari traueffat de extrema dolor: que vingue en punct de mort. **E** ab grandissim plo: lanças als peus de la magestat: dient .

¶ **D**omine tu scis quia amo te: tege prius oculos meos. **V**olent dir. **D** senyor meu: vos sols sabeu yo quant vos ame: placia ala clemencia vostra tancar primer los meus vlls p̄ mort: ans que yo no veja tanta dolor: durar ni comportar senyor no la podia.

¶ **L**a senyoza excellent moguda de molta pietat: agenollas dauant lo seyor fill seu. **E** ab gran abundancia d'lagrimes dixli. **D** senyor e vida mia puix ari habeu ordenat: que la vida mia sia tan larga: que haja a veure la fi deles vostres dolors: placia ala clemencia vostra hauer pietat de aquest qui per pare tenu en la terra. **A**partaulo senyor de tanta pena: atorgau li per merce la sua demanda. **L**ar molt milloz es a ell morir fill meu: q̄ veure a vos en tanta dolor e turmēt.

¶ **E** lo senyor hoyda la peticio dela sua amada mare: e del virtuos Joseph e car seruido: seu: volent lo con-

tentar del seu desig: dixli. **D** patriarcha venerable dignes son les vostres lagrimes de esser exaudides. **L**ar p̄ ceeren de molta amor: la qual es per mi acceptada. eus faç cert pare meu que de açi a tres dies finara la penosa peregrinacio vostra: e anarcu a reposar en lo si de Abzaam ab los altres pares: als quals portareu la noia per ells tan desijada: **B**ient los quant es prop la redempcio sua: que vos per no veure la execucio de aquella: habeu demanat ab gran instancia sia abreujat lo terme dela vida vostra. ¶ **E** joseph hoyda la resposta del senyor molt consolat lanças als peus de la magestat: regraciant a la clemencia la pietat e caritat que li hania. **E** dix a la senyoza. **D** rey de vida infinides gracies sien fetes ala pietat vostra: que arim voleu aconsolar e alegrar: apartant me de veure e sentir la gran desconexença de aquest poble: que a vos senyor e redemptor seu hagen a donar la mort. ¶ **A**ço senyor te la anima mia tan turmentada: que la mort que als mortals es tan spantosa ami lera delitosa: segōs diu job. ¶ **A**nime esurienti: amara dulcia esse videntur. **L**ar ala anima famejant les coses amargues li paren dolces. ¶ **E** ari senyor tota pena e turment me sera repos: puix yo no veja la vostra persona mal tractar: ne la vostra mare posada en tan extrema dolor. **L**ar so cert que ella veent a vos sostenir pena en lo cors: sera ari turmentada en la anima sua: que la menor deles v̄res dolors sera aella p̄ior que mort. ¶ **B**onchs que fare

Dela temor q̄ Joseph tēch en la mort.

yo senyor vehent les dos persones a mi tan cares en tan extrema angustia: la mort sola senyor es aquella q̄ ami pot apartar d̄ aquesta pena: per ço la deman e la desije: vinga senyor prestament done si ala mia vida.

Capitol. ciij. com lo glorios Joseph stava temeros pensant en lo estrem dela mort.

EUenint lo terme per lo senyor assignat: que lo s̄act home Joseph deuia retre la anima sua: temeros de si mateix recordantse dela freuoltat de natura humana: pensant que en la larga vida sua no hagues comes alḡua cosa digna de reprehensio. Quia bonarum mentium est ibi culpas timere: vbi culpa non est. Car d̄les bones peses e virtuosas se pertany tembre esser culpable de ço que no es nenḡua culpa. E aquell engana si mateix: que cuyda esser quit de peccat e culpa: ans deuen dir los mortals fills de Adam: confessant la misericordia sua. ¶ Si dixerim⁹ quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. E perço en la p̄sent vida: negu no pot esser segur de si mateix: fins sia passat per aquell stret juy dela mort: en lo qual sera fet examen dela vida de cascu: en presencia de aquella sauiesa diuina: aqui totes coses son manifestes e excusacio ne guna donar nos pot. E de aquest estret juy es dit. ¶ Cū rex iustitie sede

rit in trono: quis gloriabitur castum se habere cor? Aut quis gloriabitur mundus se esse a peccato? Car com lo rey de justicia seura en la sua cadira judicial e voldra fer examen d̄les nostres obres: quis gosara gloriejar que haja agut lo cor pur ne cast: ne qui gosara dir que sia munde de peccat: com ignorem del tot les obres nostres de q̄ na estima son dauant deu: o si son dignes de premi o d̄ pena. car diu Job. ¶ Nunquid homo dei comparatione iustificabitur. Volent dir que la barea del home per sanct que sia: comparat a laltitut de nostre senyor deu: no pot esser justificat ne ses culpa trobat. E perço aquest s̄act hom Joseph ple d̄ sauiesa: ab tot hagues viscut virtuosament vehentse tant propinq̄ ala mort: alterat de aquestes tals pensamientos temeros de si dir. ¶ Tremēs factus sum ego: et timeo dum discussio venerit atq̄ ventura ira. Volent dir. yo so posat en gr̄a temor e tremolament: car lo temps es vengut en lo qual la vida mia te a esser examinada. E so cert que qui mes gracies ha rebut de mes te adonar cōpte. ¶ E com yo entrels mortals sia stat p̄ nostre senyor deu tant exalcat: que la cura d̄l seu fill maja comanat: quin cōpte li porre retre de aquesta gran dignitat en que ma posat? Car los angels nostrenen per dignes de seruir aquest senyor. Que dire yo: que so pols e cēdza: e no se si lo seruir meu es stat accepte a la magestat: ans tē. ¶ Ne exeat iusticie regl̄a d̄ thesauris illi⁹: et iueniatur tortus: quod videat rectū. Car no se si exiria aq̄lla regl̄a d̄ justicia dre

Dela temor q̄ Joseph tēcb enla mort.

CVII

ta: dls alts secrets diuinals e que tro
be en mi tort: ço que yo estimaua es
ser dret. Car negu no sab jutjar de si
la veritat de les obres sues: e perço es
ben dit. ¶ Ne laudaueris hominem
in vita sua: lauda post vitam magni
fica post consumationem: lauda nauigantis
felicitem: sed cum venerit ad
portum: Lauda ducis virtutem: sed
cum puenerit ad triumphum. Car
negu no deu esser loat enla vida p̄set:
per les grans mutacions que en aq̄
la poden venir ans dela fi. E la segu
retat del home nos pot hauer sino a
pres la mort. e lauors es digne de es
ser loat e magnificat puix virtuola
ment ha acabat la peregrinacio sua.
Car lo qui nauega ab gran felicitat e
bonança: no pot esser dignament lo
at: fins que es peruengut al port d̄ se
guretat. Ne lo valēt caualler merita
ment no es loat fins que leu enla thri
umphal cadira: e reb la corona d̄ la vi
ctoria. E perço ab molta raho deu
star lo home reuelos del juhi seu: p̄ s̄
ctament que haja vixcut. Car sab lo
jutge esser tā just: que no lexa res im
punit: del qual es dit. ¶ Qui seruiūt
ei: non sunt stabiles et in angelis suis
reperit prauitatem: q̄to magis hi q̄
habitāt domos luteas: q̄ terrenus ha
bent fundamētū. Car en los angels
q̄ en tanta excellencia hauia creat ha
trobat tant que punir: quāt mes tro
bara: en lome qui sta e habita en casa
de fanch̄ hauent los fonaments de te
rra: Car lo cors mortal qui es de mi
serable fanch̄ te lanima del home ari
clofa e tancada enla present vida: que
no pot veure ne sentir sino coscs ter

nals: ne pot fer juy de si mateixa: tro
bantse en tal preso: enla qual totes les
coscs li son foscs: e res clar no veu. e
perço deu dir lo home dins la consciē
cia. ¶ Si iustificare me voluero: os
meū cōdempnabit me. Si inocentē
ostendere: prauum me cōprobabit.
Volent dir. Si yom vull justificar la
mia boca me condemnara. car con
fessant yo esser home: me cōstituirch̄
peccador. ecō mes me vull mostrar
inocēt e sens culpa: pus manifests
faç los defalliments e culpes mies.
E p̄ço din molt be David en lo psal
tiri. ¶ Sciant gentes quoniam homi
nes sunt. Car la persona qui humili
ar se vol: no li cal sino que conegua q̄
es home: E lauors sera cert quantes
son les miseries que segueix en la natu
ra del home. e conerera quanta raho
te de humiliarse e de tembre en tota
la vida sua. Car q̄ les conceix tostēps
troba dins si causes de perill: quel fā
viure en gran temor del juy de deu. e
aquesta es la vera sauiesa quel home
deu estudiar enla vida present: esforçāt
se en perfectament conerexer li mateix e
tembre e amar lo seu pare e creador:
qui es jutge dreturer. E daquesta vir
tuosa temor: parla lo ecclesiastich̄ di
ent. Inicium sapientie: timor domi
ni. Volent dir que lo comēç de sauie
sa es tembre deu: e en altre loch̄ diu.
Timenti dominum bene erit in extre
mis: et in die functionis sue benedice
tur. Car qui tem deu durant la vida
sua: gran misericordia e be trobara en
lo extrem dela mort: e enlo dia dela fi
sua sera beneyt e rebra aquella gracia
final: que eternalment durara. E per
o iij

Com Josepb fon confortat per Jesus enla mort.

ço com lo glorios joseph spos d'la se
yoza nostra era stat molt largament
enla sobirana scola de virtuts:ço es
enla companyia del senyor e dela sua
mare aprenque aq' sta sciencia virtuo
sa e tan profitosa de sancta temor:la
qual ell mostra en lo tēps q' era mes
necessaria ço es enla hora dela mort.
Car aqui es tot lo pill dels mortals:
e pço es scrit. ¶ Ubi te inuenero: ibi
te iudicabo. Car en lo stament q' ho
me es trobat en la mort en aquell es
jutgat:perque es sobirana sauiesa tē
bre en cars de tan gran perill.

**Capitol. ciiij. com lo sen
yor conforta lo glorios
Josepb stant propinch
ala mort: donant li segu
retat dela saluacio sua.**

E lo senyor fill de deu: ve
hēt lo seu virtuos pare jo
seph: ari alterat p' los pen
saments temerosos: q' d'la
sua profunda humilitat proceyē dix
li. *D* joseph no temau. *E*go sum iu
dex et testis: q' a data est mihi omnis
potestas in celo et in terra. Volent
dir. Ab tot que vos pare meu joseph
hajau raço de tembre segōs la fragi
litat humana: recort vos que yo so a
quell quius tinch a jutgar: e so verda
der testimoni deles vostres obres vir
tuoses: e no he mester altre informa
dor e ab mi sols haueu a liurar les vo
stres sabenes. Car tota potestat es a

mi donada enlo cel e enla terra. *E* yo
so lo jutge general de tota creatura. e
ari alegrau vos pare meu: car grā es
la amor queus tinch. *E* siau cert que
los vostres seruicis me son stats tan
acceptes queus d'libere p'miar molt
copiosamēt. car vos porcu dir. ¶ *R*e
posita est mihi corona iusticie quam
reddet mihi dominus in illa die iust'
iuder. *E* aquesta corona dignament
per vos meritada: vos posare yo d'la
mia ma aquell dia que p' mort deua
llare als lims: hon araus tramet. car
mōstrāt se aqui la diuinitat mia gra
duare a cascu d'ls que h' sereu en la di
gnitat que mereix: e sereu certificats
d' que enla gloria eternal haueu apo
sseir: quant en temps ab mi pujareu
lo quarenten dia: apres la mia mort
e resurreccio. *E* aqui sera manifest a
tots quāt sou per mi amat. e tots los
angels e sancts admirats dela inesti
mable gloria vostra diran. ¶ *I*ste ē
qui ante deum magnas virtutes opa
tus est: qui priuilegio amoris p'cipui
ceteris altius meruit honorari. Car
veuran clarament e coneixeran q' vos
sou aquell que grans obres e maraue
lloses haueu obrades dauant lo meu
pare en seruici seu e meu: e dignamēt
per priuilegi de singular amor sereu
hōrat e exalçat sobre tots los altres:
car mereixen ho les vostres excellēts
obres: les quals enla terra no porien
esser premiades: per que? es necessari
passar de aquesta vida per la comuna
porta dela mort: e hauran fi los v'rs
treballs: e reposareu en sperança d'a
tenyer molt prest: lo que dit vos he.
E com entrareu dins aquell delitos

Co Joseph fon cōfortat p jesus en la mort. CVIII

regne de paradys ab gran alegria di
reu. ¶ **Q**uod gloriosum est regnum i
quo reges congregati sunt in vnu ad
laudandum et glorificandum eū: qui
super omnes est rex regum et dominus
dominantium. ¶ Joseph quant sera
contenta e farta la vostra anima: qnt
vos veureu en aquell regne en compā
yia de tants princeps e reys qui no ce
ssaran de lohar e glorificar lo meu pa
re e ami. Totes les dolors e angusti
es que haueu sentit en lo mon: vehēt
ami tant desconegut per los homēs
vos seran conuertides en grandissim
goig: quant me veureu lohat e seruit
e molt exalcat per tots los sacts: car
en lo mō maueu mes amat que a vos
mateix: e en lo cel sentireu goig infinit
dla gloria y exaltacio mia. ¶ Joseph
hoïnt lo parlar del senyor axi clemēt
e piados fō la aia sua molt alegrada
e confortada e ab cōsolacio no recōp
table prengue les mans de sa real sen
yoria: e dixli. ¶ **S**pes mea es tu et
portio mea in terra viuentiu. ¶ Volēt
dir. ¶ Senyor y rey d vida vos sou la
sperança mia e tot lo meu goig: q tan
largament haueu alegrada y aconso
lada la anima mia: e vos seyor sereu
la gloria e delit meu en la terra dls vi
uents. ¶ Ara senyor meu exira la ani
ma mia ab grandissima consolacio e
alegria del miserable cargre de aquest
cors: puij dela vostra clemencia ha a
guda tanta seguretat. ¶ Bonea infi
nida inestimable es la liberalitat v̄ra
qui per poch seruis donau tā grā
paga. ¶ Qui es lo miserable hom q de
vos se aparta sols vn momēt: car sēs
vos senyor meu noy ha cōsolacio ve

ra en la p̄sent vida. ¶ Se que senyor ab
tota la humilitat que puch regracie
ala magestat: vostra com vos ha pla
gut sostenirme en la seruitut e compā
yia vostra per tant larch temps: car
per pus benauenturat me tinch d ha
uer passat pobrea e molta fretura e
continuats treballs seguint a vostra
senyoria: que si apartat de aquella ha
gues senyorejada pacificament tota
la monarchia del mō. Sols senyor
meu la dolor mia es com nous he ser
uit ab tanta forsa e virtut com a v̄ra
magestat se pertany: supplicant la in
finida clemencia vostra me vulla per
donar tots los deffalliments q he co
mes en la seruitut vostra e dla vostra
sancta mare: la qual yo no era digne
de hauer per sposa. ¶ Ara açi en p̄sen
cia de vostra senyoria li deman perdo
d aquella erzada que fiu quant la vol
gui leixar coneixent la esser prenyada
ignorāt la excellēcia del seu sanct p̄re
yat: estant en aquest duptos pensa
ment lāgel me dix. Joseph fili dauid
noli timere accipe mariam coniuges
tuam: qd enim in ea natum est de spi
ritu sancto ē. ¶ E de aço yo auisat per
lāgel: coneixent la culpa mia demani
perdo a la merce tantost: la qual per
sa acostumada pietat me perdona de
molt bona voluntat. ¶ Ab tot que tāt
com mes clemēcia e dolçor conegui
en la senyoria: mes causa de dolor e d
penediment fon ab mi del p̄sament
que agut hauia de leixar la merce: ab
la qual yo no era digne de star ni ha
bitar. ¶ Aquesta dolor de hauer deli
berat d leixar la sua dolça compāyia:
ha turmētat la anima mia continua

Com Joseph fon confortat p Jesus enl amor.

ment de aq̄lla hora ença: car no pot esser limitada la dolor de aquell q̄ ofsen la persona que molt ama. **E** p̄ço en aq̄st darrer examen dela vida mia toznc ademanar perdo a sa senyoria. **E** la senyora hoyda la raho de aq̄st sanct vell: que ella tan caramēt amaua: reuēgue en tā piadoses lagrimes que parlar no pogue per vna grā esto na: e reforçant vn poch dixli. **D** Joseph que vos nom haueu ofses en nēguna cosa: ans acompanyada en totes les peregrinacions mies e molt a consolada en les dolors e congoixes mies: e la vostra companyia me era vn gran spay: e la vostra abliencia sera ami de molta dolor. **A**b tot quem alegre infinidament del vostre repos: e com sereu apartat dela vista e pratica de aquest mon desconegut q̄ al seu senyor e creador ha tan mal acullit segons vos mateix haueu vist: e continuara la desconeixença sua fins haja portat a mort lo sēyor fill meu q̄ vos tant amau. **E** veure aquesta acerbiſsima dolor sereu vos staluiat p la vostra cuyrada mort yo sola restare a veure la fi de totes les dolors. **E** per ço dela vostra mort so molt cōtenta: p̄ix se que la haueu tant desijada e dmanada per fugir a aquesta dolor. e acostāt ie la senyoria al sanct vell pres lo darrer comiat ab molta caritat e amor confortant lo enlo seu mortal viatge. e despedit d sa merce: dixli lo sēyor Jesus. Joseph pare meu la vida vostra es stada tan ben regida e ordenada que en vos nos troba nenguna cosa digna de punicio: veritat es que la natura humana es constituída en

tanta miseria e flaquea que ab grā difficultat se pot tenir la persona p̄ preta q̄ sia de caure en alguns pochos de falliments durant la vida humana. **S**ine quibus mortalis infirmitas vi uere non potest. **E** de aquestes pochos culpes vos vull absolre e perdonar molt liberalment: perq̄ passcu de aq̄sta vida ab vera puritat e nedeia de anima ab la gracia e benedictio mia. **E** lo glorios Joseph hoyda la miue ricordiola resposta d Jesus e rebuda la absolucio e benedictio sua fon axi recomplit de singular goig e alegria que desijant prest rompre los ligams del cors: dix ala anima sua. **E**gre dere anima q̄d dubitas: egredere q̄d times: octoginta et quiqz annis ser uisti deo et mortem times: **E**olent dir ab grā feruor de amor. **D** anima mia hix prestamēt no stigues dubrosa ne temes res: car huytanta e cinch anys son passats d la edat mia seguit lo apetit teu sotmetent la sensualitat ala voluntat tua en lo seruici diuinal los has despēs: perque pēsada la bonea d l teu magnanim sēyor no deus tembre la mort: ans alegrarte molt en la present hora: vehent dauāt tu lo fill de deu humanat q̄ te potestat plenaria de remetre peccats e mūdificar aqui ell vol que sia mundat. **E** per la sua sancta boca es stada absolta d tota culpa. **E**sqz ad quadranré nouissimum. **P**er que ab goig inestimable deus fer ton viatge: e lo virtuos Joseph com hagues axi inflamada la sua anima e ja volgues desēparar lo cors pres les mans del senyor fill de deu ab deuocio e feruor no recomp

Dela soledat dela senyora aþs la mort de joseph. CIX

table e besant aquelles dix. ¶ **D** fõs vite ex quo viuunt angelici spiritus et anime iustorum: tu es aquo cuncta pcedunt: tu fons vite: tu auctor salutis eterne in manus tuas dulcissime iesu fili dei viui cõmendo spiritum meũ. Volent dir. **D** font de vida dela ql e per la ql viuen los sperits angelicals e les animes dels justs. Tu senyor est aquell de qui totes coses proceperẽ: tu est font de vida tu est començador dela salut e vida eternal: en les tues mäs dolç Jhesus fill de deu viu comã lo meu sperit. **E** dites aqstes paraules aquella sancta anima se parti de a quell virtuos cors, e la senyora sposa sua resta viuda e ab molta solitut ab la sola companyia dl seu tã amat fill: lo qual dona orde en la sepultura del dit joseph axicom si propriamẽt li fos pare: e vestit de dol lo acompanya al soterrar. **E** la excellent senyora per cobrir los secrets diuinals feu totes les cerimonies que les altres viudes acostumauen de fer.

Capitol. cõ. com la senyora resta sola en sa caseta aþs la mort del seu spos Joseph: e dela gran humilitat e callament quel senyor tingue en son iouent.

E Passat lo glorios joseph de aquesta present vida p mort: resta la senyora en sa

caseta ab molta pobretat e soledat dolentse dela virtuosa companyia q perdut hauia. **E** lo senyor fill seu ser uiala ab molta amor stant gran part del temps en casa per compãya e cõsolacio sua: e lo dit senyor passa la iouentut sua ab tan gran callamẽt e humilitat que no mostraua foranamẽt neguna cosa de gran admiracio: ans anaua per la via comuna apartant se deles congregacions deles gents exercitantse en actes humils. **E** tant q era molt menyspreat per tots los de nazaret en special per los parents se e per tots los del veynat: legons de a ço hauia prophetizat **D**auid dient. ¶ **F**actus e opprobriũ vicinis suis, e cõ mes entraua en edat mes lo de estimauẽ: dient que passaua lo iouent infructuosamẽt: e de a ço parla lo mateix propheta: dient en persona sua. ¶ **F**actus sum illis i parabolã. **E** ar com lo veyen exir de casa tots lo scarnien e li deyen infinits vituperis, e lo senyor ho comportaua ab molta paciencia: per donar exemple de humilitat en lo seu iouẽt. **E** ar no es d meys hedificacio lo seu callar q lo seu parlar. ¶ **E** sabẽt sa magestat que lo fonament de totes virtuts es sola hũilitat: ha volgut mostrar aquella molt largament en la edat primera: per que los iouens quil volran seruir imitant la humilitat sua: ans treballen en conixer sa freuoltat e miseria que no es ser coneguts ni estimats plos altres: e aquesta coneixença porta lome a vera perfectio: e lauors pora dir lo q la ateny. ¶ **Q**uando eris i firmor tunc fortior sum. Volent dir. **Q**uãt yo co

Com lo senyor se parti de nostra senyora.

nech la infirmitat mia e he experimē
tada la mia flaquea e so entrat dīs la
freuoltat dela mia miseria: lauors co
neixent la infirmitat mia so pus fort
e pus ferm en la vera hūilitat e en to
tes les altres virtuts. e perço es scrit.
¶ *¶ Nam virtus in infirmitate pficif.*
Car les virtuts no poden lōgament
aproñtar sino en aquell qui coneix la
sua infirmitat: e dela sola bonea diui
na confia. E aquesta vera coneixēça
dela propria miseria es la vall profū
da hon nostre senyor deu tramet abū
dolament les aygues dela sua miseri
cordia e gracia: legōs testifica lo psal
mista dient. ¶ *¶ Qui emittis fontes in
conuallibus inter medium montiu
pertransibūt aque.* Car aquesta vall
de hūilitat es constituida entre doi
muntanyes de superbia: la vna naix
dels bens temporals: l'altra dīs spiri
tuals. e per mig deles dites muntan
yes passen aquelles aygues dolces d
la grā diuina sens dclinar a vna part
ne a altra: e vmpren e fartē aqlla vall
go es la anima hūmile fan la verde
jar e fructificar en fruyts de grandis
sima dolçor. E en aquest virtuos ex
ercici de hūilitat passa lo senyor la
vida sua fins en edat de trenta anys:
en lo qual temps se parti dela senyora
mare sua per manifestar se al mon: of
ferint se francament ala batalla.

**Capitol. cxi. com lo sen
yor dix ala sua sagrada
mare com era necessari**

**se partis della: e enten
dre en la redempcio bñ
na.**

Guenint lo dia per la diui
nal sauiesa ordenat que lo
seu fill hauia a començar
aquesta fahena dela mani
festacio sua e preycacio euāgelica: lo
senyor parla largament ala senyora
mare sua dīs secrets dla redēpcio hu
mana: dient li com deliberaua donar
fi ala ley judayca: e començar lo sta
ment de christianisme: e q̄ ell cō a cap
dela sglesia catholica volia esser bate
jat e consagrar les aygues ab lo toca
ment dla sua periona donant los vir
tut de denejar los peccats: e que p fer
aquesta obra tan excellent volia anar
al gran flum Jorda: e que aquest vi
atge ell lo te a fer tot sols sēs altra cō
panyia. ¶ Quant se alteraren les en
tramenes dela senyora excellent hoit
que lo senyor fill seu de ella se hauia a
partir: la companyia del qual no vol
guera perde: e sols per vn moment. E
ab infinides lagrimas li dix. ¶ *¶ Quo
cūq; prexeris pergaz: vbi morar? fue
ris et ego pariter morabor.* ¶ Tolent
dir. ¶ *¶ Vida mia y hon se vulla q̄ vos
aneu ab vos ire: y hon seuulla que a
tureu enscmps ab vos stare: tot loch
sera ami dltos per aspre que sia pui
tinga la companyia vostra.* E lo sen
yor clement vchent la senyora mare
sua en tanta angustia mogut d pietat
començaren a correr abūdoscs lagri
mes per la sua preciosa e delicada ca
ra: e dix li ab vn gran suspir. ¶ *¶ Mare*

Com lo senyor se parti de nostra senyora.

CX

mia y no sabeu que yous he dit diuer
ses vegades que no delibere manar
nengua cosa als servents meus: que
yo nou haja posat primer per obra.
En les mies preycacions delibere
dir a aquells qui coneixere desijosos
de anar p la via de paradys. ¶ Om
nis qui reliquerit domum vel fratres
aut sorores aut patrem aut matrem
propter nomen meum vitam eternā
possidebit. E perço com en lo desem
parar de aq̄stes coses y ha molta dif
ficultat: vull ara mostrar exemple als
que seguir me volran: apartant me d
vos mare mia enlo començ dela mia
penitencia: perque coneguen los ymi
tadors meus que la major penitencia
que poden fer en aquest mon es la se
paracio deles coses que carament a
men. Car tota pena se conuerteix en
delit de aquell qui te present la perso
na q̄ molt ama: car la comunicacio e
vista de aquella li es descās de tot tre
ball. E perço maueu hoyt dir moltes
vegades. ¶ Veni enim separare ho
minem aduersus patrem suum: et fi
liam aduersus matrem suam et inimi
ci hominis domesticū eius. Car so vē
gut en aquesta vall de miseria per se
parar los fills dels pares seus e les fi
lles deles mares sues: e la penitencia
e la solitut qui es enemiga del home
humanal qui appetiteix excessiuament
dellits e plaers yo lay fare p lo exem
ple meu esser accepta e domestica.
Car nols dich aldre sino que apren
guen de mi: e quē segueixquē: e puix
conceixen en mi quels ame de perfeta
amor: vull per ells esser amat sobre to
tes coses: e axiu preycare publicamēt

en los meus sermons: dient. ¶ Qui
amat patrem aut matrem plusq̄ me
non est me dignus. Car no vull equal
en la amor mia: ans vull esser singu
lar enlo cor del home: e tot lo restant
que amara sia per amor mia. e aque
sta amor no la delibere demanar ab
menaces ni ab forsa: sino sols ab o
bres de tant feruent amor: que tots
los homes justats no faran tāt p mi
com yo he fet e fare per cascu dells.
De amor infinida los he amat: de a
mor finida sere contēt: puix cascu me
done de si ço que donar me pot: car a
molt basta la forsa hūana com la vo
luntat es encesa per amor. E per iflā
mar lo home en aquesta amor e p fer
li leixar totes coses per cares que siē
e seguir ami: delibere ara partir me d
vos mare mia qui m sou tan cara y tā
amada. E dient lo senyor aq̄stes pa
raules agenollas per pendre benedic
tio dela senyora mare sua: e la dita se
nyora prostrada en terra lo adora cō a
son deu e senyor: e sa magestat alçant
la d terra ab molta amor se abraçarē
los dos: tant stretament que de gran
peça nos pogueren partir. E la seny
ora ab vn grā suspir dixli. o vida mia
y puix axi voleu que yo reste y vos a
neu. ¶ Nō mea voluntas sed tua fiat.
Car ab tot lo cors meu reste aci: la a
nima miaus seguirā en la peregrina
cio vostra: lo cor e pensa mia de vos
nos partira sols vn momēt. A comā
vos a vostre eternal pare supplicant
lo haja pietat dela delicada humani
tat v̄ra. E axis despedi lo senyor d la
senyora mare sua leixāt la senyoria en
molta soledat e tristicia. e parti sa ma

Com Jhesus son bateiat per sanct Joan

gestat traueſſat de pietat dela dolor e angustia en q̄ dexaua la amada mare ſua. E anant tot ſol per aquell camí aspre e pedregos e ple d'agudes ſpines qui nafrauen los ſe' delicats pe' que portaua deſcalſos: e lo camí era molt larç. Car de nazaret fins a jorda y ha ſetata e quatre milles. e aq̄ſt viatge tan larç feu lo ſenyor ſens p'uiſio deguna de vianda: perque li fō necessari acceptar les almoynes per a ſon menjar. O quanta admiracio fon aqueſta a tota natura angelica q̄ lo creador de totes coſes ha gues ademanar almoyna ales ſues creatures: e aço per enamorar los homens dela ſancta pobrea voluntaria.

Capitol. cxiij. com lo ſenyor vingue al flum jorda bon ſanct Joan preycava: e volgue eſſer batejat aquí per lo dit baptiſte Joan.

Anant lo ſenyor per aq̄ſt cami: peruengue al loç hō preycava lo grā e excellēt patriarçha Joan baptiſta: lo qual era en tanta eſtimacio d'aquell poble: que creyē eſſer aqueſt lo verdader Meſſies. e ſobre aço li hauien feta vna grā embaixada los magnats de hieruſalem: demanant li ell qui era. E lo valent caualler conexēt la opinio que dell tenien no volent ſe vſurpar la dignitat de ſon ſenyor: reſpos ab gran animo als miſſatgers.

Non sum ego christus. volent dir. yo ſaltres ſenyors anau erzats: car no ſo yo lo que cercau: ans ſo ſeruent de aquell e crida trameſa dauant ſa ſenyoría per aparellar les carzeres del ſeu adueniment. E dich vos certament que en mig de voſaltres ſta lo ſenyor que cercau e nol mereixeu coneyxer p' voſtra ceguedat: la magnificencia dē qual es tanta que yo cōfes. ¶ Quia non ſum dignus vt ſoluam eius corrigiam calciamenti. E per aqueſta tanta fidelitat e glorioſa confeſſio mereix que lo excellēt joan eſſer tant dignificat que per lengua humana no pot eſſer recitada la gloria e altitut ſua. E venint lo ſenyor al riu jorda girant ſe ſanct joan e vehent venir enuers ſi ab tanta humilitat lo creador ſeu crida en ſeruo de ſperit: dient e ſenyalant ab lo propri dit. ¶ Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Volēt dir a tot lo poble que aquí era preſēt. Obriu los vlls e mirau: car dauant voſaltres es aquell qui es vengut per leuar los peccats del mon. E dit aço lo ſenyor jesus ſe acosta a joā: e dixli. Yo ſo aci per pendre baptiſme de les tues mans. e lo dit joan coneyxent lo eſſer ſon deu e creador lanças en terra e adozal profundament: e dix. O ſenyor meu que yo dech eſſer batejat per vos e no vos per mi. ¶ E reſpos li lo ſenyor dient. joā fes lo que dich: car obediencia ſola es la virtut qui errar no pot: e yo vull fer aço per moſtrar als homens la perfectio de hūilitat: La qual ſe acaba es compleix quant lo major ſe ſoſmet al menor a xi com façyo ara a tu. E dit aço de

Cō lo senyor deiuna e fon tēptat enlo desert. CXI

spullas sa magestat entrant dins laygua: e Joan ab molta reuerencia tot tremolant compli sa obediencia: e bateja lo seu senyor e redemptor. **E** admirat de tan gran misteri que lo fill d' deū se sia tant humiliat e egualat ab les sues creatures alça los vlls alt p' regraciar al eternal pare: que tals secrets li hauria volgut comunicar: e veu los cels vberts: e vna coloma de uallar sobre lo seyor batejat: e hoy la veu del pare: diēt. **¶** *Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacuit.*

Volent dir. **Q**ue aquest era lo seu fill molt amat enlo qual sera molt adeliat. e lo senyor exint d'la aygua cobra les sues vestidures: e sient se la clemēcia ala riba de jorda: sanct joan se agenolla dauant sa magestat: e lo senyor fent lo seure parlaren vna gran peça dels misteris sobredits: declarārtli lo senyor largament tot lo que vist e hoyt hauria: e comunicātli grās secrets dela redempcio humana: car merexi au la sanctedat e perfectio de vida del dit joan: de que ell resta tan acōsolat e content: que deya ab gran feruor.

¶ *Quia dultia faucibus meis eloqua tua super mel oris meo.* **V**olent dir **Q** senyor meu y tan dolces e plaents son a mi les vostres paules sobre tota dolgor que estimar se puga. **E** finat aqst rābonament lo senyor se despedi del seu amat Joan leixant lo ab vn gran enyorament trobant se apartat de tā singular cōpanyia: la qual james volguera perdre. **E** lo dit joan haguera leguit lo senyor e acōpanyat ab molt plaer si a sa magestat hagues plagut e vchent que sa clemēcia volia que re

stas e continuas sa preycacio e bapti sine obehi a sa senyoria ab tota la reuerencia deguda.

Capitol. cxiij. cō lo senyor entra en lo desert per seruar aqui estret dejuni e volgue esser tēptat per lo demoni: e vce aquell gloriosament.

Lo senyor continuāt son cami entra en vn desert molt aspre e molt aprat p' fer penitēcia e suar estret dejuni: car passa quaranta dies e quaranta nits sens negun menjar: ne ha uia altre lit sino la terza: ne cubert sino lo cel: **L**a cōpanyia sua eren les besties del desert: les quals tant quāt bastaua sa bestial natura se acostauen a ell regoneixent li senyoria. **E** aqō mirant lo senyor son trauessat de dolor pensant que mes coneixença mostrauen hauer dell les besties que los homens per qui tant hauria fet. e aridolorat lanças en terra sa clemencia: cridant grans crits al seu pare diēt. **Q** magestat infinida los peccadors me fugen e vols cerque: ells me obliden e vols ame: yom offir a morir p' ells: e ells per mi no volen sofferir ne guna pena. **Q** pare meu vous offir tots los me' treballs per ells: hajau los merce senyor: que per aqō so aci p' satisfir a vos per ells: ab dejuni e aspdat vull turmētā lo meu cors p' mo

Com lo senyor dejuna e fon temptat en lo desert.

strar los la via de penitència e animar los en aquella. ¶ Sicut aq̄la prouo cans ad volandum pullos suos et super eos volitans. Car ab forsa de amor los vull traure del niu dels peccats e del repos d'ociositat e quem se gueixquen: car nūqua cessare fins ab vos pare meu los haja recōciliat: ha jau los merce per amor mia: pui de la sua liurea maueu vestit. E en aq̄st treballos exercici de oracio passaua lo senyor fill de deu la major part del dia e dela nit: agenollantse e prostrāt se e turmentantse en diuerses maneres p'placar lo seu pare. E los sancts angels veuent sa senyoria axi fatigada e cansada agenollats dauāt sa magestat lo supplicauen donas algun repos ala sua delicada persona. E sa excellencia los responia: O angels no marauelleu del meu treball: car tāta es la amor que tinch a natura humana: que lo treballar per ella es ami repos: ni estime res difficil que per los homens haja de fer: sols me dona pena la tarda que fan de venir ami: car per cercarlos e vnirme ab ells so deuallat en terra, e perço ha dit Ezechi el parlant en persona mia. ¶ Quod pierat requiram: et qđ abiectū fuerat reducam. Volent dir yo so aquell q' so vengut en lo mō present per cercar lo home qui per sa culpa era perdut: e per redreçarlo qui ab tant vituperi era lançat en la captiuitat diabolica. E continuāt lo senyor lo seu excellēt dejuni turmentaua la sua anima ab infinites dolors: satisfient cōtinuamēt p' les nostres culpes: macerant la sua persona ab continues oracions e ge

nusleccions. E hauent acabat lo senyor lo seu alt e marauellos dejuni volgue esser tentat per donar modo als homens de vençre les sues tētaciōs: e sentit en si fā: mostrala foranamēt: e gran lassament de cors e alteracio de cara: perque lo diable veuent aq̄o prēgues gosar de temptarlo: Car lo misteri dela incarnacio del fill de deu fon axi amagat al diable: que en tota la vida sua no pogue hauer certa sperencia li era deu e homi ensemps, car ab tot ell veuent en ell algunes obres tan altes que passauen natura de home: veuent altres tan baixes que li feyen creure esser pur home: e axi staua tostemps dubtāt no podent se fer mar en les opinions sues, e veuent lo axi dejunar quaranta dies sens menjar deguna vianda: conegue que en aq̄o passaua los limits de humana natura: e no gosa acostarse a ell: mas cō lo veu famejar e axi star lassat cregue que era home: e que facilmente lo poria derrocar. E ab aquesta crepēça prengue animo de donar li vna estreta batalla per assajar les sues forces a quant bastarien. ¶ E prenint forma de vn deuot hermita deuallant d'vna muntanya qui staua prop de aquell loch e venint poch a poch sostenintse sobre vn basto per mostrar la grā flaquea d'la cansada edat sua: perq' la reuerēcia d'la antiquitat sua donas major auctoritat ales paraules sues: e axi acostas al senyor e saludātlo dixli. Que es aq̄o germa en gran cōgoixa e necessitat me par que stigau: crech so vēgut a bona hora sino vos perieu de pura fam: segons mostra la vostra

Cō lo senyor de juna e fon tēptat en lo desert. CXII

alteració de cara. dies ha que vous mire de alt de aquella muntanya hō es la habitació mia: em paria lo vostre dejuni esser tan singular que passava forsa de home: ab tot me recorde haver lest que moyses de juna quaranta dies confortat per los grans parlaments e visions diuinals. ¶ **E** **E**lies aximateix de juna altres quaranta dies apres de aquella angelical refectio que li fon portada: **E** crech yo que vos en vostre virtuos dejuni de aquestes consolacions diuinals haueu hagut gran abundancia: e puix deu se mostra esser vos pare conega yo que li sou fill. ¶ **E**t si filius dei es: dic vt lapides isti panes fi ant. **C**o es q̄ si fill de deu sou digau q̄ aq̄stes pedres sien fetes pa. **C**ar tota cosa deueu fer per donar recapte a vostra necessitat: car yo passe vna grandissima pena de veureus en tal extrē. ¶ **E** lo senyor fill de deu mirant los dixli. **P**ater com me feu star admirat: vos portau habit de sanctedat: e lo parlar no acorda ab labit: car mostrau vos tāt solicit de: a salut d̄l cors e dela anima no haueu recort. hi no sabeu que es scrit. **N**on in solo pane viuit homo: s̄ in omni verbo quod p̄cedit de ore dei: **E** hoyda aq̄sta resposta per lo demoni creixque en molta ira: vehēt que no la hauiā auēguda. **E** volent passar auant: cobri sa malicia ab vna falsa e hypocritical rialla: e dix al nostre redemptor. **S**abeu q̄nt me plau la fermetat vostra: dich vos que sou molt dispos̄t a preycar a les gents: car nous derrocara negu de vostre virtuos proposit: feu me gra-

cia eriu desta solitud e seguime que vous portare en loch que a profita reu a molts: car no naix lome sols p̄ a si matcir: ans per ajudar als altres. **E** lo senyor per fer lo ben follejar dix li: que era content de anar alla hon portarlo volia. **E** lo foll de diable molt alegre. crehent que puix lo volia seguir que portaria a si sa desijada malicia. **E** tan prestament com pogue anant per layre portal en la sancta ciutat de Hierusalem e posal sobre lo pinacle del temple hon se acostumaua preycar la ley al poble: e aqui dixli. **T**ot aquest poble sta admirat de haver vos vist anar per layre: si volieu afigir miracle a miracle vous cōsellaria per auctorizar vostra preycacio. ¶ **S**i filius dei es mitte te deorsum: scriptum est enim: quia angelis suis mandauit de te: et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. ¶ **C**ar sius languau de aquesta gran altitud los angels per vostra gran sanctedat vos guardaran que sols no podeu pendre vna ençopegada en lo vostre peu: car manament tenen de deu queus guarden de tot perill: e de aqui auant podeu preycar lo que volreu que tot lo mon vos seguira. ¶ **E** lo senyor vehent la seguedat del diable ques pensaua que tot hom los hauiā vist venir per layre: e sa demencia hauiā prouebit que nengu nou hauiā vist: leixal seguir sa follia: e nos volgue en fellonir ans li respōgue ab molta benignitat: diēt. **M**agister amī par vos siau vn valēt home d̄ sciencia: e no sabeu q̄ los miracles fora tēps no edifi

Com lo senyor de juna e fon tēptat en lo desert.

quen molt: e la necessitat no es tal que requira miracle: car si deuallar vull jay ha bona scala: e lo lançar me per açi seria mes bajania que sanctedat: car ja crech hajau lest lo que es scrit. ¶ Non tentabis dominum de um tuum. E lo diable que veu q̄ dos nauia errades no les tingue totes ab tot q̄ la sobirana malícia e enueja sua li daua efforç de continuar: e segons costuma dels hypocrits que tota cosa comporten per passar ab la sua feu lo desfreçat: e respos al senyor: dient. En ma fe nō acort hauer praticat home tan discret com vos digne sou de tota honor. Voleu queus diga poca sabena seria aquesta per a vos queus metesseu a preycar a aquest poble: lexem los star: veniu ab mi: que yo delibere comunicar vos grans secrets: e pendre consell de vos en totes les fahenes mies: car tant so enamorat dl vostre parlar que per aquell he conegut lo prudentissim saber vostre: segons diu Salamo. ¶ In lingua eis agnoscitur sapientia. Car en la lengua del home es coneguda la sauiesa sua. de tots mos amichs e familiars me vull obdidar e sols strēyer me ab vos: car mes estime posseir a vos q̄ a tot lo restant dl mō. e lo seyor vehēt lo ari follejar dixli. Aturau vos pas: q̄ massa correu: q̄na spiencia haueu agut d̄ mi p̄ a posar hi tāta amor. y no sabeu q̄ q̄ prest ama: prest desama: e amor que ti poch fonamēt: tot vēt la derroca. No haueu hoyt dir: que de cauall ni de amich nos pot donar seguretāt: sino per longa experiencia. e vos voleu lexar los amichs vells p̄ mi

q̄ nouament conceixeu nō par q̄ si au cōsellar ab salamo: q̄ diu. ¶ Non reli quas amicū anticū: nouū eis non erit similis illi. Lo es no deixes lo amich antic: car lo nouell no sera per uentura semblant d̄ aquell: Car noy ha riquea al mon ne cosa de major estima que vn bo e verdader amich: E perço ab gran repos deu esser cercat e longament prouat: e perço diu lo allegat Salamo. ¶ Vinum nouū ⁊ amicū nouus veterascat ⁊ cum suauitate bibas illud. Volent dir. Que lo vi nouell e lamich de poch tēps cō q̄st: quels leixeu enuellir si voleu sētir la dolçor deguda: e dels q̄ souint muden de amicicies: diu lo mateix salamo. ¶ Hoc vanitas magna ⁊ miseria est. Car noy ha homes tā vans e miserables cō aq̄lls que no sabē conseruar vera amicicia: nes deu tenir negu p̄ potēt si passa fretura de vn leal amich: e ariu testifica lo sobredit. Salamo: dient. ¶ Amicū fidelis p̄tectio fortis: amico fidelī nulla ē cōpacio. ⁊ nō digna cōpacio auri ⁊ argēti cōtra bonitatem fidei illius. Car lo amich fel es vna p̄tectio ferma: e no pot esser comparat a or ni argent: ne guna cosa no es egual ala bonea de la fidelitat sua. e perço magister vos no penseu que cosa tan singular e de tanta estima com es lo leal amich se guanye tan prest com vos estimau ne ab soles paraules: car ans ha mester longa experiencia d̄ obres. ¶ E lo diable desijos de finir sa malicia dix. Serma yo no delibere contentar vos de paraules: ans de obres tā grās que haueu a dir q̄ les paraules

Dela viada q̄ lo senyor mēja a p̄s la quarātena. CXIII

son stades escasses e poques en comparacio deles obres, e dit aço portal en vna gran muntanya e aqui dixli. Ara germana yous vull comunicar lo intrinsech meu: car ab tot queu veheu ab aquesta mala roba e habit dissimulat: yo so vn gran rich e lo grā monarcha del mon. Ueu en aquella part es castella: en l'altra frança: e de ca Arago: e della portogal e moltes altres diuerses terres: e tot aço you possceixch en plena e pacifica senyoria: e dellibere donar ho a vos per la molta amor que tinch estimant vos sol esser digne de tanta senyoria: e no vull altra cosa de vos sino que prostrat en terra me doneu adoracio. E lo seyor com hoy que aquell traydor diable li demanaua adoracio: mogut per lo gran zel dela honoz d̄l diuinal pare seu mostra la irada potencia sua enfellonintse contra ell: e ab vna gran furoz: dixli. ¶ Uade sathana. Scriptum est enim dominum deum tuum adorabis ⁊ illi soli seruias. Uolent dir. O traydor aduersari de tot be cōpots demanar adoracio: e no sabs q̄ es scrit: lo senyor deu teu adoraras: e a ell sol seruiras. E lo diable ari confus e a terzat per la diuinal potencia: partis de aqui ab tanta ira e furoz q̄ totes les muntanyes feu tremolar en lo seu partiment.

Capitol. ciij. com apres que lo senyor bague v̄cut la batalla los angels portaren viada que mējas la senyoria: la quala

sua sanctissima mare ha uia aparellat.

Epartit lo enemich resta lo senyor fill de deu tot sol: e los sancts angels qui erē aqui mirant la fi d̄l seu cōflicte e batalla acostaren se a la senyoria: e agenollats dauant la magestat cantaren ab gran melodia a gloria d̄ la sua victoria: dient. ¶ Uicit leo de tribu iuda: de sol' iustificabit: ⁊ manet inuictus rex ieternū. quis sufficit enarzare opa illius: quis eniz inuestigabit magnalia eius: Uolent dir. O ab quanta gloria ha vengut lo leo del trib de juda: lo nostre deu e seyor sols es justificat e glorificat en aquesta victoria: e resta rey victorios e inuencible eternalment. Qui fera sufficient a recomptar les obres sues: Qui pora inuestigar la gran magnificencia sua ne aquella sufficientment loar: ¶ E apres que hagneren cantat e ben festejat la senyoria: digueren asa demencia que si manaua li portassen vianda per a menjar. ¶ E respos los que si: empero que no la volia daltre loch sino dela posada dela senyora mare sua: car sabia q̄ lay trametria ab molta voluntat. ¶ E sanct Gabriel qui era aqui: lo qual era preminēt en los seruijis de la magestat: e acostuma ua tractar los secrets e dolces missatgeries: que entre la demencia e la senyora mare sua se menejauen: presa licencia del senyor: e feta reuerencia a la senyoria parti d̄ aqui cuytadamēt per anar p̄ la dita viada. E venit ala casa hon la gloriosa staua: feta reue-

Com lo senyor torna del desert.

rencia a sa senyoria son p aqlla molt ben receptat demanantli tãtoft ò no ues del senyor fill seu: lo qual missatger li cõpta per orde tots los actes q̄ sa magestat hauia fets desque parti de sa senyoria: e cõ hauia quaranta dies que no hauia menjat ninguna vianda: e que ara delliberant pendre relectio: volia de aquelles pobres viandes que en la casa sua se acostumauẽ de aparellar. **E** la senyora hoynt a ço ab lagrimes de grãdissima pietat e amor desijosa de prestamẽt seruir lo seu amat fill pres vna cistelleta: e de ses propries mãs posa en aqlla vnes toualletes: e vn torquaboca: e touallola de exugar les mãs: e pa e fruyta seca: e vn poch de peix: car altra vianda nos trobaua en casa sua: e a ço dona ab infinit plaer al missatger: que u porta al senyor fill seu: Lo qual despedit de sa senyoria: parti de aqui ab sa cistelleta: e fon molt prest en la muntanya: hon lo senyor era: lo qual li demana ab molt plaer dela senyora mare sua: hoynt ab gran alegria les rahons que de part de sa merce li erẽ recomprades. **E** tots los angels q̄ aqui eren prengueren grãdissima cõsolacio: dela alegria que sa magestat mostraua. **E** prestament pararen li taula sobre vna bella pedra que aqui era: e seruienlo ab molta reuerencia. Lo hu li paraua taula: e laltre li donaua aygua mans: e los altres lo seruien en tot lo que podiẽ: posant li dauant aquella poca e pobla vianda: q̄ la senyora sa mare li hauia tramesa: La qual sa magestat menja ab sobirana plaer: pensant que les mans de a

quella mare per ell tan amada: lauiẽ tocada. **E** sobre taula tostemp parla ab los sancts angels de les excellencies dela dita senyora mare sua: car parlar de aquella li era sobiran delit. **E** acabat lo seu dinar: los sancts angels se despediren de sa magestat per tornar ala celestial patria. **E** manals sa clemencia que passasen per la senyora mare sua: tornant li la cistelleta e tot lo restant: Los dits angels tots ajustats obeint sa senyoria toẽ molt prest ala posada dela senyora: tornant li la vianda que al senyor obrat hauia: dientli ab quant plaer sa magestat hauia menjat lo que de alli fallia: **E** que se alegras sa merce: que lo excellent fill seu molt prestament seria ab ella. **E** de esta noua la dita senyora se alegra infnidament. **E** partits los sãcts angels: sa alteza se dina de aquella viãda que al amat fill seu hauia sobrada: mengant la ab sobirana deuocio per les mans que la hauien tocada.

Capitol. cx. com lo senyor torna vingue del desert ala posada dela sua mare: E atura aqui alguns dies per consolacio de aquella.

E partint lo senyor de aqll desert apoch apoch anãt p ses jornades vingue ala p̄sencia dila seyoza mare sua: la q̄l cõ lo veu hague goig no recõtable: recebint lo ab sobirana amor e

Com lo senyor comença pycar e fer miracles. CXIII

reuerencia: dientli. **D** fill meu y quina quaresima es stada aquesta tã grã per ami: recompraume senyor tot lo que haueu fet aquest temps que sou stat absent d mi. **E** entrarẽ sen los dos en la pus secreta cambra: e aqui lo senyor comunica ala dita senyora mare sua: los parlaments e colloqs: que cren stats entre ell e lo seu parent en lo desert: Los quals cren tã alts: que a sola ella podiẽ esser comunicats en la present vida. **E** dix a la merce lo gran conflicte que hauia agut ab lo demoni: e com lo hauia vengut e aterrat valentment. **E** que la excellent senyora se alegra molt e pregue gran delectanç daquell parlament del senyor fill seu. **E** la magestat per mes consolarla atura alguns dies ab la merce: car ja sabia la clemencia que prestament se hauien a estrenyer les sabenes dela redempcio humana: e que no podia molt reposar en caia de la seynora mare sua: ans hauia a peregrinar per lo mon preycant la ley euangelica.

Capitol. cxii. com lo senyor se manifesta al mon e ajusta los sancts apostols.

E començant la demencia a mostrar se al mon ana p mer y los loguarets e poques poblacions ab tan extrema pobrea e fretura que no hauia negũ loch propzi per a son repos: segons ell mateix dix. **E** Vulpes fo-

ueas habent et volucres celi nidos filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. **V**olẽt dir. o imitadors meus no oblideu la pobrea mia: car tanta es stada que les raboses tenen propries coues e los ocells propis nius: e yo que lo cel e la terra he creat no he loch hon lo cap meu puga reposar. **E** anant axi lo senyor freturos de totes les necessitats ans que publicament començas a preycar: ajusta derebles: als quals dona grans e singulars doctrines: e feu vn sanct collegi de nombre de dotze apostols. **E** a quests pobrellets derebles lo seguiren en tota la peregrinacio sua: el acompanyaren continuament deixat totes coses per amor sua.

Capitol. cxij. com lo senyor comença ha preycar e fer miracles.

E nint lo senyor a publica preycacio e manifestant se clarament ales gents comença a fer grans miracles: segons ysayes hauia prophetizat parlant del adueniment de la senyoria: certificant lo mon dls senyals que la magestat lauors publicament faria: dient. **E** tunc aperientur oculi cecorum et aures surdorum patebunt: tunc saliet sicut ceruus claudus et apta erit lingua mutorum. **C**ar lauors en presencia sua: ço es com lo dit senyor fos vengut seriẽ vberts los vlls dels cechs: e les ozelles dls sorts se hoyran: e lauors correria lo coixo

p ij

quant lo senyor conuertí la aygua en vi.

e cōtret: axicom lo ceruo: e los muts
cobrarien la paraula. E infinides al
tres obres marauelloses feya la seny
oria per auctorizar la preycacio sua
mostrant a les gēts lo seu diuinal po
der. ¶ E de aq̄sts miracles los p̄ci
pals feu la clemencia en dones e a pe
ticio de aquelles: car per amor e reue
rencia dela senyora mare sua les ama
ua e fauor: e auia en totes coses. En
tant que hauien a coneixer les gents:
que lo carrech e vergonya que les di
res dones portauen per la desobediē
cia dela primera era ja tot passat: e a
elles en molta gloria tornat. E podi
en dir los miradors admirats de tal
mutacio. *Que erat magistra erroris:
facta est discipula veritatis.* Car aq̄
lla natura que era stada començado
ra e inuentora de error: es stada dere
bla e doctoresa de tota veritat. E a
go per priuilegi singular d̄ aquella ex
cellent senyora e patrona deles dones
la gloriosa mare de deu.

Capitol. cxiij. del primer miracle que lo seyor feu a peticio dela sua mare conuertit laygua en vi.

El primer miracle feu lo
senyor per intercessio d̄ la
senyora mare sua axicō e
ra raro. car a ella volia do
nar la clemencia la primera gloria de
les obres sues: perq̄ coneguessen los
homens que per lo mija de la senyo
ria han a obtenir lo que demanen en

les necessitats sues: E lo dit miracle
fon en aquesta manera: car passat vn
any que lo senyor fon batejat vna ger
mana dela excellent mare d̄ deu feya
noçes del seu glorios fill Joan: lo q̄l
era tan amat e car ala senyora tia sua
que mes era estimat fill que nebor: en
les quals noçes la seyoria era mana
dora e ordenadora com a cosa sua p̄
pria. E fon conuidat lo senyor ab los
seus dexebles ala festa: Lo qual vin
gue ab molt plaer per esser li p̄sones
tan acostades en deute: e tā cares en
amor: e per aprouar lo sacrament de
matrimoni. E essent tots en taula la
prudentissima senyora qui per tot mi
raua: veu que los seruidors anauen
tots torbats e afaynats consellantse
ala ozella: e conegue sa merce que al
guna cosa fallia en lo conuit. E crida
secretament a hu d̄ aquells demanāt
li la causa de que van axi torbats. lo
qual respongue. Senyora lo vies d̄l
tot fallit: e noy ha manera don ne pu
gam haue. E la senyoria moguda d̄
molta pietat: acostas ala ozella del a
mat fill seu: e dixli. ¶ *Vinum nō ha
bent.* Volent dir. *fill meu lo vies fa
llit al millor del dinar: en gran con
goixa sta lo nouio e tots los de casa
sua: sia de v̄ra merce ajudar los ans
q̄ la necessitat sia coneguda per los
stranys.* E lo senyor mirāt la ab vna
franquea de cara: q̄ en los vlls se
conegue sa merce: q̄ la magestat delibe
raua fer lo que ella manaua: e dixli.
¶ *Quid mihi et tibi est mulier: non
dum venit hora mea.* Volent dir.
O mare mia clementissima be teniu
entramenes d̄ dona: que ans sou mo

Com lo senyor resuscita lo fill dela viuda. CXV

guda a pietat: que la vostra ajuda sia demanada per los posats en necessitat. **E** pus sollicita sou d' socorrer als miserables: que ells de demanar vos ajuda. **Ve**irau los vn poch cōgoixar e conceixer la necessitat sua: perq̄ mes estimen la ajuda e subuencio vostra. **Car** la hora mia en la qual he deliberrat fer miracles no es venguda: e per amor vostra haure a cuytar lo tēps. **E** la senyora essent molt certa que lo senyor fill seu no la desobeiria en ninguna cosa: dix sa merce als ministres del conuit. **An**au dauant lo meu fill e feu tot lo que sa magestat vos manara: Los quals prestament compliren lo que la senyora manat los hauiā. **E** venint dauāt lo senyor dixlos sa clemencia: que vimplissen d'aygua sis hydries o gerres de pedra q̄ eren aqui en la sala del conuit: e com foren plenes e en vi conuertides manals lo senyor que portassen a beure a vn gran prelat qui hauia nom Architieli e seya primer en lo conuit. **E** com hague gustat aquell tan singular vi: lo dit Architieli stigue molt admirat de bon hauen pogut hauer tan excellent vi: e feu se venir lo nouio: qui li era molt familiar: e dix li. **Si**gau gentil hom y tan mal pratic sou de conuits: y no sabeu que tota persona discreta en son conuit dona primer lo p̄ singular vi: e com lo gust es cansat e fart: tot lo q̄ ve apres es de poca estima: e perço deu esser donat lo millor primer e apres lo qui no es tan bo: e vos haueu fet lo contrari. car haueu estojat aq̄nest vi ala fi del dinar: que? dich que es tā singular: que en ma vi

da non he vist semblāt ni crech ni ha ja tal en tot lo regne. **E** lo nouio hoynt aq̄o stigue marauellat: no sabent res en lo miracle: e los ministres que sabien tota la veritat: Los quals hauiē posada laygua e mesa en les hydries: e d' aq̄ portat lo vi al dit architieli: manifestaren lo miracle a grā gloria del senyor: e aqui tots foren refermats en la vera crehença de sa magestat. **E** finat lo conuit despedintse lo senyor per partisen: crida son cosin germa lo glorios Joan: dientli que leixas star la sposada e tot lo restant e quel seguís: car ab tot sia sancta cosa lo matremoni: molt pus perfet es lo stament de virginitat: en lo qual vol sia collocat en grau molt excellent. **E** lo dit joā ab singular plaer oblidades totes colēs segui sa magestat: e james se parti dell: e era dit lo dexeble amat entre tots los altres deixebles.

Capitol. cxiiij. cō lo senyor resuscita lo fill de vna dona viuda.

Continuant lo senyor la p̄ycacio sua e los grandissims miracles vengue sa clemēcia ala ciutat de Iherosolym acompāyat de molta gent e d'is deixebles seus. **E** com se acostas ala porta dela ciutat veu que portauē vn Joue a soterrar fill de vna viuda qui non hauia pus de aq̄ll. **E** la trista de mare acompanyaua lo cors del seu amat fill ala sepultura ab ploz e dolor

p̄ iiij

Com lo senyor resuscita lo fill dela viuda.

extrema. La qual dona era de les hò
rades dela ciutat: e perço acompanya
uen aquella molta gent dela dita ciu
tat: complanyent se d'la sua dolorosa
perdua. E mirant aço lo piados sen
yor: e recordant se dela senyora mare
sua qui no tenia sino vn sol fill: del q̄l
se speraua veure infinides dolors: fō
mogut de tanta misericordia e clemē
cia: q̄ sens degu demanarli merce: sa
magestat delibera d' fer la. e acostant
se ala dita viuda ab vna cara de mol
ta compassio: dixli. **N**oli flere. **V**o
lent dir. **D**olorada dona ab tot q̄
la causa del escampament deles vo
stres lagrimes sia molt rasonable p̄
hauer perdut vn sol fill que tenieu, p̄
confort dela vida vostra: **E** ar yo so
cert: que la amor dela mare per natu
ra es de tanta fermetat e fortalea: q̄
ans desija morir que veure la mort d'
nengun fill: per molts que tinga: q̄nt
mes es creedor de vos qui nō haueu
sino aquest: e perço tant com per mi
es mes coneguda la rasonable dolor
vra: tant mes vos estimare si p̄ amor
mia cessau de plorar: confiant que p̄
lo adjutori meu sereu deliurada dela
vostre dolor: e diēt aço toca ab la sua
piadosa ma lo lit en que lo mort era
portat: e los quil portauen stigueren
segurs: e tota la altra gent se para p̄
veure si faria lo seyor alguna nouitat.
E la trista de mare desijosa de obte
nir misericordia e remey en sa desme
surada dolor feu son poder de deixar
lo plor: per obeir lo senyor: e sa clemē
cia que veu que aquella dona que vol
guera esclatar sobre lo seu fill: e que lo
plorar li es remey p̄ manifestar la do

lor del seu cor a totes les gents: e que
de aços volia abstenir per complir lo
manament seu: fon tant content dela
dita dona: que volent la prestament
a partar de tota dolor: e donar li inex
timable goig: dix al joue mort. **A**do
lescens tibi dico surge. **E** tētoſt hoy
da la diuinal veu lo mort fon resusci
tat: e parla e feu actes de viu. **E** lo se
yor prenit lo per la ma donal a la ma
re sua dient. **D**ona alegrau vos de
la noua vida del fill: per la mort d' q̄l
tant sou stada turmentada: la qual se
gons costuma de dones qui no sō de
sconeixents: ans regraciē be tots los
beneficis: lanças als peus del senyor
conuertint lo plo: e dolor en goig no
recomptable: fent infinides gracies
a sa magestat dela tanta e tan inesti
mable gracia que feta li hauia sens el
la hauer lay demanada. e tota la gēt
vist lo tan marauellos miracle stigue
ren ab vna grādissima temor e admi
racio e loant nostre senyor digueren.
Propheta magnus surrexit in no
bis: et q̄a deus viuisitauit plebē suā.
Volent dir. **B**ran e marauellos pro
pheta es aquest que ses leuat en la ter
ra nostra: ara podem creure que nre
senyor deu visita lo seu poble: trame
tent vn tal propheta per salut deles
gents. e tot aquell poble hauia gran
dissima deuocio en lo seyor **J**esus fill
de deu: e partint se de aqui sa mage
stat restaren molt enyorats perdent
la sua presència.

**Capitol. cxx. com lo sen
yor resuscita vna donze**

Com lo senyor resuscita la filla del príncep. CXVI

La filla del príncep de la sinagoga.

Ant lo senyor p la terra preycant e obrat maraue lles la fama sua fon diuulgada per tota la gēt: e grā multitud de poble venia de totes aq lles partides per hojr sa seyoría. car era la bellea dl seu parlar tā excellēt: que donaua infinit delit als hojnts. Estant sa magestat vn dia parlant e adoctrinant al poble vingue vn príncep molt cuytat ab dolor qui li traue ssaua la ánima e ficāt lo genoll dauāt sa seyoría adorāt la magestat sua dix li. ¶ Domine filia mea modo defuncta est: sed veni impone manum tuam super eam et viuet. Volent dir. O seyor yo so aci p supplicar vostra merce vulla fer ami vna gran e assenyala da misericórdia: ab tot nous ho haja seruit: so cert per la fama vostra sou tā clemēt que no negau pietat als tribulats e dolorats. Yo senyor tinch vna filla que ame carament sta en estrem de mort: no ha reparacio per via humana: si vostra seyoría no ve a casa mia: e que la toque ab les vostres piadoses mans: e lauors yo so cert: que ella cobrara salut e vida per mi ja del vostre dolç tocament e vehent lo senyor aquell príncep tan dolorat que no li paria res bastas a guarir la sua filla sino la presència sua: volguel contentar de anar ab ell a casa sua. Car ab tot lo dit príncep mostras poca fe en son parlar no crehēt que en altra manera pogues hauer curacio la filla tā

amada: sino ab la presència corporal de sa seyoría la deuocio sua era tāta que mereixque obtenir lo que demanaua. Especialment que la curacio d manada hauia de esser feta en dona: q la sabria regoncixer e stimar e molt regraciarentant: que la feruentissima fe sua satisfaria ala poca e curta crehēga de son pare: ¶ E anant lo senyor p lo camí acompanyat dels dexebls seus per fer la dita resurreccio: occorregue a ell vna altra dona feruentissima complida de molta fe: La qual p dotze anys era stada tribulada p vna cōgoirosa malaltia. ¶ Aquesta corte sa dona per reuerencia de sa diuinal magestat no tenint se per digna d venirli dauant: acostas a sa clemencia p la part d tras: dient dis lo intrinsech del seu cor. ¶ Si tengero tantū vestimentum: eius salua ero. Volent dir. Si yo puch tocar sols lo extrem dela vestidura sua: fe e crehença tinch q tā tost sere guarida. E axi fon de fet: car prestament se parti della tot mal. E lo clement senyor volent manifestar lo miracle a gloria del seu pare: dix. ¶ Quis ē qui me tetigit? Volēt dir. Qui es lo quem ha tocat? E cō tots se excusassen: dient que no sabie q ha uia tocat sa seyoría: Lo principal d los criats: qui hauia nom Pere: p la grā amor e priuadea que tenia ab lo senyor: gosauali respōdre en totes coses: e aquest li dix lauors. O senyor e no veheu quanta es la gent queus segueix: ens portē tan estrets: que enuides podem tocar lo peu en terra: e demana vostra merce quius ha tocat? E respos lo senyor al seu amat criat

Com lo senyor refuscita la filla del príncep.

mirant lo ab vna franquea d' cara: vista la sua simplicitat dientli. **D** pere que nom entens: car no parle de açir tocament que tu estimes: ans te dich veritat: q' algu ma tocat ab tanta feruor de fe: que ha fet exir de mi virtut de marauellosa opacio. **E** la dita dona coneixent la fabena sua esser manifesta: ab feruor de amor rōpe tota la gent e passant dauant lanças als pe del senyor ab multissima temor e vergonya: e recompta la causa dela sua venguda: e la gran malaltia q' soferta hauia per lōch temps. **E** com hauia despes tot ço del seu en metges e medicines: e negun remey no hauia trobat fins ala present jornada: e dix e a ferma dauant tota la gent com sols en tocar la falda de sa senyoria se era sentida sanada e guarida: e que d' aço feya infinides gracies a sa clemēcia. e lo senyor mirant ab grā plaer la sua feruentissima deuocio dixli. **¶** Confide filia: fides tua te saluam fecit: va de in pace. **V**olent dir. **H**ages gran confiança: e sies certa filla que la tua ferma fe ha meritat obtengueffes lo per tu demanat: vesten en pau: e açi com la persona tua es guarida de tot mal: açi la anima tua sia q'tia e apartada de tot peccat: perque pugues sentir aquella pau diuina: qui largamēt se comunica ala anima pura e neta d' tota culpa. **E** aturant se la gent per veure e hojr aquesta gran e singular obra del miraculos guarimēt d' la dita dona: plega vn missatge molt cuytat: dient al príncep dela sinagoga. **D** senyor nous cal cuytar ne fatigar aqueix seyor que feu venir per guarir

vostra filla: car certament es del tot morta: e lo dit príncep perdent la speranza dela vida d' la filla que tāt amaua: comença a sentir noua dolor qui li feu lançar abundācia de lagrimes. **E** lo piados senyor vehent lo açi plorar dixli. **¶** **N**oli timere crede tantū et salua erit. **V**olent dir. **D** príncep no temau: car si vos haueu ferma fe la filla vostra sera salua e guarida de tot mal. e lo dolorat pare sens poder tornar resposta: cuytaua lo pas p' plegar prest ala posada sua: e lo clemētissim seyor seguial ab tota l'altra gēt. **E** com entrassen per la casa sentiren aqui lo gran crit e ploz e les endechadores que excitauen tot lo mon a piados e doloros ploz. **E** vehent lo senyor la confusio dela diuersitat de veus e de crits: dix los. **¶** **N**olite flere non enim est mortua puella sed dormit. **D** gent de poca fe deixau lo plorar d' meliat: car no es morta la donzella ans dorm. e aquells qui eren stats a la fi dela dita donzella: e sabien que realmēt era morta: començaren lo a escarnir: trabent se joch del parlar de sa seyoria: e sa merce quels veu açi mal deuots e poch crehēts no permite q' nengu entras en la cambra hon jayia la morta: sino sols lo pare e la mare y tres deixebles de sa senyoria los pus amats: ço es Pere: jaume: e Joan. e essent lo senyor d'is la cambra mana que fos tancada la porta: e acostant se al lit prengue la ma dela donzella: dientli. **P**uella surge: **L**a qual se leua molt prest obeint a sa senyoria. **E** lo pare e la mare marauellats e fora si mateixos per goig inestimable lança

Có los jubeus méyspreauen la p̄ycacio. CXVII

ren se als peus d̄l senyor regraciant a la clemencia sua d̄l tan singular benefici: dient lo pare dela donzella. Ara senyor coneç que totes coses vos s̄o possibles: e so cert que vos sou aquell de qui David ha parlat: diēt. ¶ Ip̄ se dixit et facta sunt: ip̄e mandauit et creata sunt. Car ala voluntat vostra obeheixen totes les creatures p̄ vos creades: e daçi auant senyor les gēts que veurā e hoynran les marauelloses obres vostres admirats de tanta potencia diran. ¶ Qualis ē hic quia vēti et mare obediunt ei. Volent dir. o quant es gran e omnipotēt aquest s̄enyoz: car lo vent e la mar e totes coses lo obeheixen. E lo senyor vehet los a xi confirmats en la vera crehēça: e tā affectats e deuots a sa senyoria: manuals que donassen a menjar a sa filla e ques alegren ab ella: e que no curen dir res desta fahena a degu. E la dōzella tota inflamada en la amor d̄l senyor lanças als peus de sa clemēcia regraciant a aquella infinidamet lo benefici que rebut hauia: offerint a sa magestat la vida q̄ donat li hauia: suplicantlo tota fos despesa en lo scriuir leu: car altre desigella no tenia. E la mare dela dita donzella p̄ sobres d̄goig parlar no podia: prenua les māl del senyor: e besaua aq̄lles molt estretament: e parlaua li de cor: lo que de boca exprimir no podia: regraciantli de tot son poder: la vida que a sa filla donada hauia: La qual ella estimaua mes que la propia sua. e vehent lo s̄enyoz que tant eren acōsolats e cōtēts: e tenien lo q̄ demanat hauien donals la benedictio sua: e parti de aq̄ leixāt

los molt alegres e aconsolats: e la fama de aquest miracle fon prestamet diuulgada p̄ tota aquella terra a grā gloria del senyor que fet lo hauia.

Capitol. cxvi. com lo senyor vingue en hierusalē p̄sentāt se als magnats e doctors dela ley: los q̄ls menysprearen la sua sancta p̄ycacio.

Artint sa senyoria de aquí hon hauia fet lo dit miracle ana sa clemencia p̄ totes les ciutats veynes preycant la ley euangelica ab infinits treballs e fatiga confirmant les paraules ab multitud de mirades. E apres vengue en la gran e noble ciutat d̄ hierusalē qui era cap del regne: hon se trobauen lauors los grans letrats e doctors dela ley: als quals se presenta sa senyoria: els dona senyals manifests que ell era ver Messies. E encegats per multitud de peccats e p̄ grā diffima enueja e malicia: nol volgueren coneixer ni estimar per senyor: ne rebre per redemptoz a ells principalment trames: segons als pares seus era stat promes: ans indignats contra sa clemēcia lo perseguiren ab vna hypocritical malicia cuberta ab pali d̄ simulada iusticia: no donantli james repos fins hagueren portat a fi la vida sua: a xi que com mes crexia la fama e deuocio d̄ sa magestat entre los

Com los Jubeus mēsprearē la preycacio de Jesus.

pobles: tant mes augmētava la malicia dels majors: entant que souit venien ab la senyoria en grans e astucioses disputes desijosos d' cōfondrel en publich e pendrel en paraula de quel poguessen redarguir e reprēdre: e donar per sospitosa la sua doctrina ala gent. e mostrauen se los dits maliciosos jubeus foranamet proceir en esta fahena ab gran benignitat e maturitat: e sols per zel dela ley: tement que no se engenras alguna error en lo poble ignorant. e la malicia sua intrinsecha los tenia axi enlaçats e descaminats que tot lo vs de raho haviē perdut: e feyen se molt ansiosos de guardar los altres de error: stāt ells en stament de cruel perdicio: als quals ysaies havia dit ab dolor de cor vehent en sperit la perdicio sua. ¶ **Q** poble stulte in eligendo: et insipiens in iudicando et cognoscendo: quia cōtēpisti bonum et elegisti malum. Volēt dir. **Q** poble per deu tan fauozit vull que sapias quant dan encozreras per ta obstinada malicia: car en lo temps que sera trames lo Messies tan desijat seras tan foll e tā apartat de raho en tes elacions: e tan indiscret en ton jutjar e coneixer: que mēsprearas lo be e elegiras lo mal: e axis complir gament aquesta prophetia: car sens estimacio crexia cada dia e d' hora en hora la malicia dels fariseus e letrats contra lo benigne senyor. E la magestat ab tot li fos molt manifesta la malicia intrinseca de aquells parluals ab molta dolçor axicom a pare q̄ls volia tirar ala coneixença sua: e moltes vegades los parlava ab parabo

les: perque fossen pus attents ala sua doctrina: e que ab mēys malenconia prenguessen la correctio sua: ab tot q̄ la malicia e oy que portauen a la senyoria los dits jubeus: era tanta que totes les paraules que exien dela sua diuinal boca arribant als indignades orelles d' ells se convertiē en veri mortal. e la magestat haviēt molta pietat dels dissimulava les malicies lues e continuava la sua preycacio ab multissima caritat deixant la salut general de tots e preycava molt souint en lo temple hon concorria gran multitud de poble. los quals hoyē lo seyor ab gran plaer: e augmentauē en la deuocio e estima de sa excellencia: vehent la cōtinuacio d'ls admirables miracles que la senyoria feya: e de aço creixia tant la enueja dels fariseus e majors que no podiē veure ni hoyr sa clemēcia sens gran mouiment de desfrenada ira: e continuament en publich ho en amagat deyen mal de la senyoria. E de aço se clamava la magestat per la boca de David: dient. ¶ **Q**ui retribuūt mala pro bonis detrahēbant mihi: quoniam sequēbar bonitates. Volēt dir dzeçāt son parlar al pare seu. **Q** pare eternal a vostra alta senyoria es manifest que aquesta gent a qui haueu trames me retē mal guardo per los beneficis a ells fets: e no cessen de murmurar de mi: e detraure la fama mia: car sabē q̄ yo segueixch bōdat e virtut: e auozreixch los vicijs seus: e no la salut deles animes: ans per guarir aquelles cōtinuare la mia preycacio: e portare a fi la legacio vostra per moltes persecuciōs que aq̄st

Com lo senyor conuerti la Magdalena. CXVIII

poble donar me puga: en tota la vida mia: la qual desijen portar a fi.

Capitol. cxviii. cō lo senyor preycant en hierusalē conuerti la noble e gran senyora Magdalena tirant aquella ala amor e conexença sua.

Direy cant lo senyor en hierusalē se deuengue que vna gran senyora molt heretada: singular en bella e gracia sobre totes les dones del stat seu: franca de senyoria de pare e de mare: car ja eren morts: deixant a aquella grans riqueses e abundàcia d' bēns ab tot tiques vn germa e vna germana: ella era la principal senyora e major de tots. E veuent se axi liberta en la iouentut sua sens negū reprehendor hauent la propria voluntat per ley: se guia tots los apetits sensuais no entenent: sino en delits e plaers de la persona en arrens e nouitats e res no li era difícil: puit tenia que despendre. car la abundancia de riqueses en persona ioue es gran occasio de peccar: segons testifica Salamo: dient. ¶ Si diues fueris non eris immunis a delicto. Volēt dir que la personarica no es quitia de moltes culpes. E aquesta senyora era gran festejadora e inuentoza de trajos: tenia cort e strado en casa sua: hon se ajustauen totes les dones iouēs entenēts en delits e pla-

ers: e aquis feyen festes e cōuits tots dies. E com en tals coses la fama de les dones no pot perseverar sancera: encara que les obres no sien males: les tals demostracions donen sospita de mal: e licencia als mals parlers de jutjar e condempnar la vida d' tals persones qui mes pensen en cōtentar la voluntat desordenada q̄ no en cōseruar la fama. E axi aq̄sta senyora tant cō de mes stat era: e pus singular en bellea e riquesa: tāt pus prest la fama sua fon tacada: E la gent menuda q̄ comunament se adelita en dir mal de les grans dones per poca causa q̄ ve ja: parlauen tan largament de aq̄sta senyora qui hauria nom Maria magdalena: que ja entre lo poble no la no menauen: sino la dona peccadora.

¶ E stat aquesta noble magdalena en la feruor de les gales sues: començās a diuulgar la gran fama de la p̄ccacio del senyor: e com vn dia en presencia della se recitas d' la bella eloquencia de sa senyoria: e com les diuinals paraules d' sa magestat mudauē los cors e voluntats dels homens d' mal en be sobtosamēt: e que feya obres tā marauelloses: que tot lo mon stava marauellat: la dita magdalena hoit aço fon axi escalfada en desig de hoir aquest senyor: que delliberaua lo cendema anar ala p̄ccacio sua. E venint lo mati ellas leua ab molt plaer per anar prest a contentar son desig: e metes be a p̄ict segons son costum: car pensaua en la tauiu de la persona: p̄que fos ben mirada: e molt estimada per la grā multitud de gent q̄ seria en lo sermo. E exint de la posada sua

De la penitència que feu la Magdalena.

a cauall molt be acompanyada puen
gue al loch hon tota la gent se era aju
stada per hoir lo sermo .e aqui desca
ualcant los qui la acompanyauen fe
ren fer loch ab molta pena:perque a
questa senyora fos collocada de les p
meres. **B**e ques moque vn gran crit
e aualot entrel poble:que de grã peça
nols pogueren acallar. **E**lla sient se
molt prop d'la trona:perque pogues
veure e hoir lo senyor a son plaer. **E**
venint sa magestat per preycar e pu
jant enlo predicatori:mira de fit la di
ta Magdalena ab aquells vlls d'cle
mencia:tirant li vna sageta de amor
dis lo seu cor:la qual sentintse axi na
frada hi tirada:staua tota alterada
mudant los seus pensaments .e lo se
yor qui eternalmēt la hauia elegida:
e sabia quant hauia de esser gran e ex
cellent aquesta dona:dreça tot lo ser
mo a ella:parlant de les grans miseri
cordies diuinals:e com ell era vēgut
del cel per reconciliar los peccadors
e fer mar pau entre lo seu pare eternal
e ells:dient. **M**isericordiam volo
t non sacrificium:non enim veni vo
care iustos sed peccatores ad peniten
tiam. **V**olent dir. Misericordia vull
donar e comunicar a les gents:e no
vull altre sacrifici sino de amor cordi
al:car no so vēgut per cridar los qui
studien esser justs:sino aquells quis
confessen es coneixen esser peccadors
es dolen de hauer offes lo meu pare.
Car aquesta es la vera penitencia a
la q̄l yo cride e cōuide los peccadors:
ço es que coneguen ses propries erza
des:e que de cor auozreixquen aquel
les. **E** magdalena hoit aquestes co

ses:e sentint se dins si tirada per gra
cia singular d'la clemencia diuina:ve
hēt se ja ligada e fermada ab aquella
cadena de amor:La qual com mes
anaua mes creixia dins ella:baixa los
vlls en terra posant se lo vētall dauāt
la cara:e comença a rompre en grās
lagrimes:dient dins son cor. **P**ara
tum cor meum deus. **V**olent dire
senyor e rey d' vida:pui axi voleu:
em tirau a tota vostra req̄sta:veu me
açi prompta:e lo cor aparellat ala o
bediencia vostra:offerint vos tota la
voluntat mia:dient vos. **D**omine
q̄d me vis facere. **C**ar manau vos se
yor lo que voleu que faça:e fereu per
mi largament obeit:e creixent la fla
ma de amor dis ella:acabat lo sermo
torna sen a casa sua a peu: no volent ja
caualcar:auozrint de cor ço que tant
solia amar.

Capitol. cxviii. cō la glo riosa Magdalena lācāt de si tots los arzeus plo ra de cor los peccats se?

Evenint a casa sua:entra se
prestament en la pus secre
ta cābra:e leuas tots los
arzeus lançant los per ter
ra ab vna grã dolor e auozricio:recoz
dant se quāt ab aquelles vanitats ha
uia offes lo seu creador e senyor:e re
stant en gonella e en cabells:los q̄ls
hauia singularment bells e grans:lā
gas en terra de tot son pes:dient.

Cor mundum crea in me de^s t spi
ritū rectum innoua i viscerib^s meis.

Dela penitència que feu la Magdalena. CXIX

Volent dir. **D** senyor meu y vos q̄
fabeu aquest meu cor quāt es stat co-
rumpit: nafrat e destruit per multi-
tut de peccats: e infinides vanitatz:
creau ara senyor vn cor nou dis mi:
q̄ no veja ni senta sino avos vida mia
e aquell sperit de rectitut de vera justi-
cia: q̄ es la gracia vostra: lo qual yo
he mortificat e lançat de mi: renouau
lo ara senyor dins les mies entrame-
nes dolorosos. ¶ Quia facere volū-
tatem tuam deus meus volui: 7 legē
tuam in medio cordis mei. Car yo
senyor dellibere ab tot mon cor e de-
sig fer la voluntat vostra: e en mig dī
meu cor sera emprẽptada la ley vo-
stra: no partint me de aquella en nen-
gūa mauera. **D** senyor y la amor mia
quí tan desfrenadamēt la he posada
en les coses tēporals: sia ara tota en
vos: que altre no veja ni sēta: ni ame
sino a vos senyor meu: per lo qual to-
tes coses vull leixar e abandonar.
¶ Sed nec iutilis cōmutatio: pro eo
qui super omnia est omnia relinque-
re: nam 7 simul cum eo donātur oia.
Car no es inutil: ans molt profitosa
la tal cōmutacio de leixar totes coses
per aquell qui es sēyor d̄ totes coses:
e ensemps ab ell sō totes coses possei-
des. **D** senyor y dau me a vos que al-
tre no vull ni cerq̄: ni demane. ¶ In-
clinaui cor meum ad faciendas iusti-
ficationes tuas p̄pter retributionē.
Car yo senyor he inclinat lo meu cor
e voluntat a fer e seguir los vostres ju-
stificats consells e manaments eter-
nalment sperant la retribucio qui sou
vos mateix. ¶ Quoniam apud te ē
fons vite: 7 in lumine tuo videbimus

lumen. Car vos sou la font de vida e
ternal: e dīa lum e claredat vostra pē-
drem tots lum en lo regne vostre. **D**
senyor que ara puch dir lo parlar de
David qui diu. ¶ Concaluit cor me-
us intra me 7 in meditatione mea ex-
ardescet ignis. Car yo sent senyor q̄
lo meu cor crema dins mi: e lo reco:rt
que es en lo pensament meu dela v̄ra
bonea e clemencia encen flames de a-
mor en la anima mia: e aquesta exce-
llent Magdalena axi escalfada e fer-
uent en la amor diuina: lançaua tan
grans purnes de vera caritat: que en
ella fon be verificat: lo que es scrit.

¶ Nō potest ciuitas abscondi supra
montem posita. Car aquella insigne
ciutat nomenada amor qui es la p̄ri-
cipal en lo regne dela anima: la q̄l de
omnipotent ha elegida per cambra e
posada sua: com la dita ciutat se tro-
ba sitiada e fundada sobre aq̄lla mun-
tanya ferma qui es lo cor dela dona
virtuosa e amable: no es possible sti-
ga amagada: ans cōtinuamēt se mo-
stra per obres tan grans e marauello-
ses que passen forsa de homens. ¶ A-
q̄sta amor diuina ha fet a les dones
tenir cara ferma contra los tirans: e
deles batalles de aquells exir iuencib-
les: passar turments acerbissims ale-
grament: offerint se voluntariament
a tota pena per sostenir la veritat: en-
tant que huy es cantat a gran gloria
dela magestat diuina: e a molta ho-
nor deles dites dones. ¶ Deus q̄ inf-
cetera potentie tue miracula etiam in
sexu fragili victoriam martirij contu-
listi: qui infirma mundi eligis vt for-
tia queq̄ confundas. Volent dir. **D**

Dela penitència que feu la Magdalena.

clement deu e senyor infinides gracies siē fetes ala real magestat vostra. Car entre les altres obres miraculoses que procebeixen dela vniuersal potencia vostra es aquesta singularmēt marauellosa: car haueu donada tātā fermetat en lo linatge flach de les delicades dones: que ab victoria d' glorios martyri moltes d'elles han finat la vida. E vos senyor sou aquell qui haueu elegit les coses flaches d'el mōgo es les dones per posar en elles la amor vostra: a gran confusio dels cavallers mundanals: qui aço atenyen no han pogut: e si totes les dones generalment per esser piadoses hi amables tenē molts priuilegis: quāt mes haueu a creure es exalçada aquesta excellent Magdalena e priuilegiada sobre totes: car en amor ha preceit a totes les altres. Car apres la sanctissima mare de deu: ala qual creatura nengūa comparar nos deu: aquesta senti mes dela amor diuina que nenguna altra. e perço ha dit de ella Salamo. ¶ *Multe filie congregauerūt diuitias: tu supergressa es vniuersas.* Volent dir parlant ab la dita Magdalena en sperit. *O gloriosa Magdalena ab tot que les altres dones hajē ajustat grans riqueses de virtuosos obres: vos sobre totes haueu tesaurizat aq̄lla preciosa moneda dor molt fi q̄ es amor e caritat: la qual haueu molt ben esmerçada posantla tota en lo fill de deu.* ¶ *Eui angeli seruiunt: cui pulcritudine sol ⁊ luna mirātur.* Al qual serueixen los angels: e d'la be llea sua stan admirats lo sol e la luna. E perço mereixereu vos excellēt ma

gdalena mes que totes esser premia da: no solament en lo regne eternal: hon sercu dignamēt glorificada: ans en la present vida aturant encara en lo mortal cors: sentireu coses tā altes e de tanta dolçor: de les q̄ eternalmēt haueu a posseir: q̄ pozeu molt be dir. ¶ *Extendit mihi thesauros incōparabiles: quos mihi se donaturum re promisit.* Volent dir queus son mostrats threors e riqueses sens comparacio: los quals vos serā donats ab augmentacio en la terra dels viuēts. ¶ Aquesta Magdalena axi triada e elegida per lo senyor fill d' deu entre totes les dones del imperi seu p' esser per ell tant amada: e que per ella donas forma de vera amor als sdeueni dors seruentis seus: feu que la seruo sua se mostras en moltes maneres: en special en gran e singular penitencia. Car aquesta es la principal obra d' amor: car clarament vehem que q̄ molt ama: infinidament se dol de ha uer offes lo amat seu. E perço la dita Magdalena desijosa de reconciliar se ab lo senyor que tant amaua: lo q̄l coneria haueu tant offes e desobeit: no li parcgue res difficult p' cobrar la amistat e gracia sua.

Capitol. cxi. com Magdalena vingue a demanar misericordia al senyor: lancant se als peus de sa magestat.

Cō la magdalena demana misericordia a jesus. CXX

Enoint dir la dita Magdalena q̄ lo senyor cra cōuidat per vn fariseu: q̄ staua prop casa sua: delibera de anar per demanarli misericordia publicamēt dauāt tots: la q̄l li hauia ja demanada ab infinides lagrimes dins lo secret dela sua aia: ab tot q̄ la bes q̄ aq̄ll fariseu q̄ hauia fet lo cōuit era vn grā hypocrit: e murmurador e molt escādaliços: e q̄ no hauria plaer de veure la en casa sua: no cura res de aço sols pēsa en plaure aquell qui amaua la sua aia. **E** oblidada de tot son stat: abandonāt del tot la gloria mundana: aricom se staua en gonella ab los cabells estesos: lanças vn mantell d̄ vna serueta sua sobrel cap: e tota sola exi de casa ab passos cuytats: dient. ¶ *Ambulauit pes meus iter rectum.* Volent dir. Vos meus peus anaran per camí dret fins viga ala presència de aq̄ll p̄ mi tant amat. ¶ *Quem cū tetigero munda sum: et q̄s satiabitur videns gloriam eius?* Car yo he ferma fe que aricom hauré tocat aquest be infinit sere munda da de totes les culpes mies: hi quis pora fartar ni saciar d̄ veure la gloria e jocunditat dela p̄sència sua. **E** anāt ab aquest desig insaciable la amable Magdalena: peruengue ala casa hō era lo tresor que cercava. **E** lo senyor fill de deu aqui totes coses erē manifestes: sabent lo adueniment de aq̄sta seraphica donavolēt se seure a taula mana la magestat posar la cadira hon se hauia a seure: en manera que tingues les espatles en vers la porta dela sala hon se feya lo conuit. **E** lo

phariseu qui lauia conuidat sient dauant sa senyoria miraua de front la porta: en manera q̄ no podia entrar ne exir negu que ell nou ves primer. **E** entrant la dita Magdalena per la porta dela sala lo dit phariseu mirant la coneguela tantost: ab tot vingues molt desfregada: e no en layre acostumat: alteras tot aruñcant la cella: dix dins si mateix. *Que vol esta dona en casa mia?* ¶ **E** la gloriosa Magdalena veuent despalles aquell senyor q̄ cercava la sua anima: enflamantse tota en amor dix. ¶ *Quemadmodū desyderat ceruus ad fontes aquarū: ita desyderat anima mea ad te deus.* Volent dir. Aricom lo ceruo desija les fonts d̄ la aygua ari la mia anima desijaua aquesta vista de vos qui sou senyor y deu meu. ¶ **E** lançantse ab gran feruor de amor dauall la taula abraça aquells lagrats pe' diuinals del senyor: ab vn plor tan extrem: que tots los ossos de la persona cruxien. **B**esaua aq̄lls moltes vegades: e no podent formar paraula per grā abundancia de lagrimes: dins son cor de ya ab doloros sospir. ¶ *Domine secundum actum meum noli me iudicare: nihil dignum in conspectu tuo egi: ideo deprecor magestatem tuam: vt tu deus deleas iniquitatem meam.* Volent dir. **D** seyor e vida mia: no vullau jutjar segōs los actes e obres mies: car certamēt cōfes e conech: q̄ nēgūa cosa digna d̄ merit ni d̄ premi dauāt la v̄ra real p̄sència yo no he fet: ans ifinits mals dignes de molta punicio. e p̄ço seyor so yo açi p̄ suplicar la magestat v̄ra vullau delir e perdo

Cō la magdalena demana misericordia a Jhesus.

nar les iniquitats mies. ¶ *Ecce benignissime domine deus meus coram te est miseria mea: et in manibus tuis est misericordia tua.* ¶ *benignissim senyor e deu meu mirau me ab los vlls de clemencia: car dauant la magestat vostra es manifesta la miseria mia: e en les vostres piadoses mans es la misericordia vostra: comunicau la a mi senyor e vida mia: car vos sabeu.* ¶ *Quia misericordia miseris necessaria est. Car als miserables es necessaria la clemencia vostra.* ¶ *senyor e quina miseria pot esser semblant ala mia: que conech haueu vos offes infinidament: e nous puch satisfier la minima part.* ¶ *senyor hi si yo p penes e turments de ma persona pogues satisfier a les offenses vostres: quant serien a mi delitoses e plaentes les tals penes: Noy ha turment senyor per cruel e penos que sia: que ami no fos refrigeri: si per lo mija de aqll poques reparar les errades mies.*

¶ *Ad te est omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est absconditus. Car a vos senyor son manifestes los meus desigs: e lo gemech meu a vos no es amagar. Sols vos qui sou clemencia infinida: sabeu la mia anima de quanta dolor es turmentada: recordant me queus he offes: e lo cayguda en tanta multitud d peccats. e lo certa. Quia stipēdia peccati mors. Car la trista paga e lo quer del peccat es mort: la qual justament es ami d'guda: si vos ajudador meu nom delirau de aquella per la infinida misericordia v̄ra.* ¶ *Noli abscondere faciem tuam a me: veni i me*

per gratiā tuā: tūge oculos meos spirituales radijs tue lucis: illustra cor meum lumine tuo: et dic aie mee salus tua ego sum. ¶ *senyor clement e piados no vullau amagar la vostra dolça cara ami per la iniquitat mia: ans vos placia venir ami visitant la dolorada anima mia ab la gracia e misericordia vostra: sens la qual yo perirch: tocau senyor los vlls meus spirituales: veja yo dins mi lo raig dela vostra lum: resplandeisca la vostra lum dins lo meu cor: digau senyor ala mia anima ques alegre: que vos sou la sua salut.* ¶ *Cōsidera ergo misericors deus naturam infirmitatis mee: et ostende super me magnitudinem bonitatis tue quia nemo bonus nisi tu solus.* ¶ *senyor: vos qui sou pura misericordia: considerau e mirau la infirmitat e flaquea mia: e mostrau sobre mi la granea e magnitud dela infinida bonea vostra: car ninguno es perfetament bo: sino sols vos amor e vida mia.* ¶ *Quē bonus es domine anime querenti te: si querenti: quanto magis inuenienti.* ¶ *senyor clement y quant es bo e profitos ala anima peccadora cercar y demanar a vos: e si tant es profitos senyor meu lo cercar vos: quant es singular e gran goig lo trobar vos.* ¶ *Quis per se sine tuo auxilio pfectionis culmen ascendit.* ¶ *vida mia: e qui es a quell: q̄ sens lo adjutori v̄re puga pujar en t̄ra pfectio d trobar e conixer vos: p̄co supplich la magestat v̄ra dient.* ¶ *Tu me conuerte de salutans me: tu illumina aiaz me: tu dirige: tu i me flāniā tue dilectionis accēde:*

Com la magdalena demana misericordia a jesus. CXXI

vt terram despiciam: celum aspicias:
peccata odiam: iustitiam diligam.
Car vos senyor sou aquell q̄ podeu
girar e conuertir totes les affectiones
mies a vos: qui sou salut e vida e glo
ria mia: per vos senyor sia regida e il
luminada la anima mia: per vos ca
ritat infinida sia encesa dins mi la fla
ma dela amor vostra: perço senyor q̄
la terra e totes les coses sensuuls sien
p mi auozrides: sols lo desig meu sia
enlo cel: e tota la amor mia en vos se
yor meu: tota specia de peccat me sia
odiosa: la justicia de vera penitencia
sia per mi amada: e tots los dies d'la
mia vida sia ab ella acõpanyada: ab
aquesta senyor meu vull fer liga e a mi
stat estreta: car so certa que de ella es
dit. ¶ Penitentia salus anime: restau
ratio virtutum: despoliatio vitiorũ:
obtusio inferni: porta celorum: via
iustorum: refectio bonorum. ¶ felix
qui te amat: et te vsq; ad vltimum vi
te sue custodit. Car aquesta virtuosa
penitencia es salut hi vida dela ani
ma: reparo d'les virtuts: d'spullamēt
d'ls vicis: tança de infern: porta d'el re
gne del cel: cami real per aquells qui
justificadamēt volē anar aparadys:
refectio de tot be: e perço es dit. Be
nauenturat qui lama e la guarda e la
conserua fins al extrem dela vida sua
E dauid del qual vostra clemencia se
diu fill: hauer largament experimē
tada la dita virtut: dona gran speran
ça e confiança als peccadors: dient.
¶ Cor contritũ ⁊ humiliatum de⁹ nō
despicias. Certificant a tots los pec
cadors: que lo cor contrit e humiliat
per vostra magestat nunca es men

yspreat. ¶ O piados senyor: vos sa
beu lo meu cor quant es dolorat e hu
miliat: recordant me hauer offes a
vos senyor e creador meu. Non ne
gueu senyor la misericordia vostra: re
beu me a merce: car de verdader cor
me penit dela desordenada vida mia
ab voluntat e proposit ferm de may
offendzeus: ne partir me dela obediē
cia vostra. E diēt aquestes coses d'is
la sua dolorada e turmentada pensa:
lagrimes cōtinues eren escampades
dels seus vlls regant e banyant los
gloriosos peus del fill de deu. e com
veu la amable Magdalena los peus
del seu senyor ari banyats de les sues
abundoies lagrimes: besauals ab in
finida amor: sentint dins si vna singu
lar dolçor: que la inflamaua a con
tinuar la penitencia ab vna seguretat
molt gran de rebre venja de aquell se
yor demēt aqui la demanaua: e li pa
ria hoir d'is la sua anima aquella pia
dosa veu diuina: que li deya. ¶ Ego
sum qui vocaui te: ego sum qui deleo
iniquitates tuas. Volent dir. Mag
dalena siau confortada e hajau fer
ma fe: que yo so aquell: qui he crida
da e amada: ans que vos anasseu a
mi: e yo so aqll verdader metge que
vos cercau e puch guarir p'fetament
les nafres dela v'ra aia: e delir del tot
les iniquitats vostres: e sentint mag
dalena aquesta veu de clemencia d'is
si fon tant consolada e alegra: que a
būdant en moltes mes lagrimes de
ya. ¶ Defecerunt oculi mei in elo
quiũ tuũ dicētes quādo cōsolaberis
me. Volēt dir. O senyor e vida mia:
q̄ hoyt lo v're dolç parlamēt de fallen

Com la magdalena demana misericordia a Jesus.

ja los meus vlls per abundàcia de la grimes dient *Quant haure yo aquella consolacio complida: que sien ami remesos del tot los peccats meus: e per gracia vostra sia confirmada en la amoze e familiaritat vostra: E besant aquells peus diuinals moltes vegades lauant los ab molta abundancia de lagrimes: e ab los seus cabells qui eren de singular bellea: torcaua e crugaua aquells ab molta reuerencia: volent lo seruir ab aqll's cabells: ab los quals tant hauia offes sa magestat. ¶ Et totum seruiret deo in penitencia: q̄c̄d̄ ex se deus contempserat in culpa. Car totes les parts de sa persona offeria ala seruitut diuina en continua penitencia ab les quals coneixia haucr defferuit sa clemècia. ¶ E apres q̄ hague arri lauats e tocats los gloriosos peus dl senyor ab summa diligècia e deuocio no recõtable: tornaua abraçar aquells ab tanta amoze: que paria quels volgues empremtar dins la sua anima: e dya ab vn doloros gemech. ¶ In te domine speraui: non confundar in eternũ. Volent dir. O senyor y deu meu: en vos es tota la speranza mia: no permetau sia confusa eternalmèr: segõs mereixen los meus peccats: ans suplich la magestat vostra dièr. ¶ Misere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. O senyor y plaia ala vostra real clemencia haumer merce de mi: segons les vostres acustumades e antigues misericordies. ¶ Innoua signa ⁊ immuta mirabilia. O demèr senyor yo so certa que pus difficil cosa es: e de major mara*

uella: la conuersio del peccador: que la creacio del mon. E perço suplich la magestat vostra vulla innouar los senyals antichs: e mudar les obres marauellofes vostres. Car aquells grans senyals que vos vida mia fes volent deliurar lo vostre elct poble d la captiuitat de egypte: haueu a fer ara spiritualment dins la aia mia per traure aquella dela captiuitat diabolica. E les grans marauelles que cada dia feu en guarir e resuscitar los cossos: haueu ara a fer guarint la lebrozia dela peccadora anima mia: resuscitant aquella dela cruel mort que ha encozreguda. No deman salut corporal: major cosa deman: e d mes vos vull esser obligada: que aquells aqui haueu donat salut corporal. ¶ Quia frustra viueret corporaliter: quando spiritualiter in anima moretur. Car poch val al home viure corporalment: quant la anima sua spiritualment dins si es morta. ¶ Quid ergo proderit q̄a videtur in corpore viuus: qui fuerat in anima morte infidelitatis occisus: O senyor y q̄ a p̄fira mostrar se viu en lo cors: a aquell qui te la anima sua morta per infidelitat e desobediencia del seu creador: e que concix les obres sues totes esser contraries ala ley diuina: ¶ Aquesta mort es la que deu esser temuda e plorada: de aquesta Senyor vos deman resurreccio: car comech haueu encozregut en aq̄sta cruel mort per los meus infinite peccats: dels quals vos sols me podeu deliurar e resuscitar qui haueu dit. ¶ Ego sum resurreccio et vita: qui cre-

Del murmurar del fariseu e istrucio de aqll. CXXII

dit in me etiam si mortuus fuerit viuet. **D** senyor puij vos sou resurreccio hi vida: hi dieu que tots los que creuran en vos no morran: e si son morts resuscitaran: yo senyor ab ferma feus deman la vida dela anima mia: daulam senyor per que serueix ca: eus ame: eus conega per mo deu e creador: e singular benefactor. **E** dient Magdalena aquestes rahons e moltes altres que recitar nos porien dins la feruent pensa sua: rahonant se ab lo seu Mestre e senyor: torcaua moltes vegades los se' diuinals pe' ab los propzis cabells. Car per les continues lagrimes molt souint los tornaua a banyar: desquels hauia torcats: no fatigant se may del seu amor exercici. **E** obrint vna capca q' hauia portat: la qual era de pedra molt singular e dins aquella hauia vna liquoz molt preciosa dela qual acostumaua vsar per conseruacio d' sa delicada persona. **E** delliberant donar fi als tals plaers e delicaments e espletar totes coses en lo seruir d' l'eu amat: escampa la dita liquoz vntant e refrescant los peus canjats del senyor: tenint la per molt ben esmerçada en lo seruici del creador: de totes coses qui ab tanta fretura e treballs cal cigaua per lo miserable mon per salut dels peccadors.

Capitol. cxx. com lo fariseu murmuraua dins lo seu cor: e lo senyor li dona entēdre quiera aque

lla singular dona.

E lo fariseu escādalizat miraua esta fabena ab lo vtrell solleuat: e veuēt q' lo senyor tantost cō aquesta dona ton juncta als peus de sa magestat la seporia leixa lo mejar: mostrāt pēdre mes plaer en les sues lagrimes q' en tota la festa del conuit: e q' pmetia q' la dita dona lo tocas e frigues tan largamēt als se' pe': comença lo dit fariseu a pdrre la deuocio e bona opinio q' del senyor tenia e murmurāt dis si mateix deya. **I** hic si cēt ppheta: sciret vtiqz: q' qual' ē mulier que tāgit eū: q' peccatrix ē. Volēt dir. o si aqst fos tan gran ppheta cō yom pēsaua: haguera conegut q' es aqsta dona: ne ql es la sua fama: car tots sabē q' es vna gran peccadora. **E** encara q' sia dona destat: ell qui no es acceptador de psones: no deuia fer estima della: puij la fama sua no concozda ab lestat: ans la deuia lançar diēt. **I** Recede lōge a me: noli me tangere: qm̄ mūdus sum. Volēt dir. o dona apartat de mi: car no est digna de tocarme: p' q' yo so mūde e tu peccadora: e lo senyor aq' totes coles eren manifestes veuēt aqst fariseu axi nauegar en la mar de presumcio ab lo vēt de supbia ql feya anar tan alt que les diuinals obres gosaua repēdre e iutar sens temor nēguna volgue la clemencia donarli a entend: e a conexer la ignorancia e ceguedat: e dixi. **S**imon car axi hauia nom lo dit fariseu: pot vull dir vna raho: Lo qual tor

Del murmurar del fariseu e instructio de aq̄ll.

en fitat respos erut e curt: e dix mestre digau. ¶ E lo senyor no curant de son fastigos desdēy. ab molta dolçor dixli: Vos deutors deuen a vn mercader: la hu cinch cents sous: la tre cinquanta: e com no haguessen ninguna manera ne facultat de pagar: lo dit mercader leixa als dos tot lo deute. Qual d'aquests dos te par sia mes obligat a amar lo mercader ben factor seu: ¶ E responēt Simo dix. Segons lo parer meu yo estime que aquell aqui mes es stat donat molt mes deu amar. E lo senyor dixli. Justament has jutjat. Ara sperat que pot mostrare los effectes de amor: e conceixeras que tun tēs poca: e defall molt en tu la virtut d' caritat: dela q̄l es dit. ¶ Caritas patiens est: benigna est: non irritatur: non cogitat maluz: omnia suffert: omnia sperat: omnia sustinet. Car la p̄sona que ha en si caritat es pacient e benigna: no sen felloneix ab negu: ne pensa mal: ans soffir totes coses per a profitar a son proïsme: sperant que totes coses vendran en be: e perço softe ab plaer tot treball e enug per salut de son proïsme: e lo qui aço no troba en si pot dir ab veritat. ¶ Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: et si tradidero corpus meum ita vt ardeaz: caritatem autem non habuero nihil mihi prodest. Car poch valen les abundoses almoynes sino proceixen de vera caritat. ¶ Ne les penitencies desordenades deuen esser estimades si ab caritat e humilitat no son acompanyades. E sics cert. ¶ Nunq̄ est dei amor ociosus. Car la amor

de deu nunca sta ociosa: segons per experiencia te mostrare. E girantie la clemencia: dix al dit Simon. ¶ Vides hanc mulierem: Intraui in domum tuam: aquam pedib⁹ meis non dedisti: hec autem lacrimis rigauit pedes meos: et capillis suis terlit: osculus mihi non dedisti: hec autem ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos: oleo caput meuz non unxisti: hec autem unguento unxit pedes meos. propter quod dico tibi: remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Volent dir. ¶ O simon: veus aquesta dona: Tu la meny sprees per los peccats passats: yo la ame per les obres presents: qui son de tanta amor e feruor que mereixen esser estimades e molt remunerades. Car yo so entrat en la casa tua e no has hagut recort de dar aygua als meus peus cansats per confortar aquells: e aquesta amable dona no ab aygua comuna: ans ab aquella impreciable que ha distillat d' el seu propri cap ab forsa de foc de amor ha lauat e regat los meus peus: Los quals ha tozcat no ab touallola de seda: ans ab los seus propis cabells qui sobre totes coses extimaua. E tu nom has rebut ab besament: segons d' caritatiua amor: se prany: e aq̄sta del que es entrada no ha cessat de besar los meus peus ab profunda humilitat. E tu sabent quant sta lo meu cap cansat de preycar e orar no has mostrat en mi vna poca de humanitat e pietat volent vntar lo meu cap ab loli: lo qual en tals casos es necessari a recreacio e confort del cap cāsat.

Del murmurar del farifeu e istrucio de aqll. CXXIII

e aquesta humil e cortesa dona no te nint se per digna de acostarse al meu cap encesa de caritat ha vnctat los meus peus ab lo p^o precios enguēt q̄ trobar se puga: car res no ti per ben esmerçat dels bens seus: sino lo que serueix ala mia persona. **E** per çot dich ab veritat que aella son remesos molts peccats: car molt ha amat: e es molta raho sia amada. ¶ **L**ui autem minus dimittitur min^o diligit. **C**ar aquell aqui poch es deixat poch ama. ¶ **E** perço com tu Simon esti mes que poch te sia leixat: tens la amor tan freda: que en nenguna de les dites coses no la has mostrada. ¶ **N**on quia parum dimittitur: sed quia parum putas esse qd̄ dimittit. **N**o perque sia poch lo que a tu es leixat: mas tu per ta presumpcio ho esti mes poch. **E** aço es vna gran ignorancia que lome crega esser estaluiat de nenguna manera de peccat per si mateix: ans te dich en veritat. ¶ **N**ullum est enim peccatum qd̄ fecit homo quod non possit facere alter homo si desit rector aquo factus est homo. **C**ar no es nenguna manera de peccat que homens hajen fet: que altre home no y caygues si fos deixat e desemparat de aquell sobiran governador e regidor q̄ ha fet e creat lome. **E** perço negu no deu menysprear laltre per gran peccador que sia: car negu no ha lo be de si mateix: ne per si nol pot cōseruar. ¶ **P**harisee si scires q̄ parum est qd̄ habes: ⁊ hoc ip̄s q̄ cito perdis si non seruaerit ille q̄ ddit. **C**ar si sabies e conexies tu phariseu quant es poch lo be que tens be

aqueix poch quant prest lo pories p^o dre: sino era conseruat per aquell quil ta donat. **A**l qual sols deus regraci ar les misericordies q̄ ra fetes delliu rant te dels mals que pogueres ha ner fet: segons la freuoltat de ta natura: la qual tu no has experimentada: e perço jutges aquesta per malalta q̄ es pus sana que tu. ¶ **Q**uia tu recu bens quasi sanus medicum ignoras quia majori forsitan febre et mentem etiam perdidisti nam et frequentius rides ploratus a sanis. **C**ar tu seus reposat e desansiat del teu propri mal estimant te sa ignores lo metge: car la febra dela presumpcio es tan gran que ta portat en dolorosa frenesia: e moltes vegades te rius quant est plorat per los sans: ço es per aquells qui coneixen la ceguedat tua. ¶ **N**on enim auditores legis iusti apud deum sunt: sed factores legis iustificabuntur. **E** no sabs tu que per sols hoyr preycar la ley nengu no es iustificat dauant deu: si per obra no compleix: ço que mana la ley? **E** tu segueixes los meus sermons e loques e aproues aquells de boca e oblides de posar los per obra? **C**om not recordes del que digui laltre dia a vn doctor dela ley enterrogant anni: qual era lo major manament dela ley: al qual respō gui. ¶ **B**ileges dominum deus tuū ⁊ proximum tuū sicut te ipsum. i his duobus mandatis vniuersa lex pendet et prophete. **A**ffermant que en amar deu e lo proisme sta tot lo compliment dela ley e de les propheties: e lies cert q̄ qui verdaderamet ama deu: no auozreix may les creatures
q̄ iiij

Del murmurar del fariseu e instructio de aq̄ll.

lucs: ne q̄ ama son prophisie no mēy
sprea los peccadors: ans los reb ab
gran goig quant venen a venja: e qui
aço no te: deu pēsar e creure que es lo
pijor de tots los peccadors e te la ma
laltia cuberta e molt difficil d' guarir.
Aquesta dona que per ta ignorancia
has menyspreada. In breui expleuit
tempora multa: ⁊ in multitudine ele
ctorum habebit laudem: ⁊ inter bene
dictos benedicet. Car en aq̄st poch
temps que es stada als meus pe' ab
feruor de contricio: ha corregut tan
gran cami: que es peruenyuda ala su
mitat de pfectio de amor: la qual en
breu temps ha complit tota la ley e
manamēts: e perço entre la grā mul
titud dels ciutadans dela gloria eter
nal sera loada e magnificada: e en lo
nombre dels beneyts sera comptada
e singularment per ells beneyta e ex
alçada. Car en deu ha posada tota sa
fe e sa sperança: e ell la ha presa en la
sua protectio e guarda. ¶ *Quid enis
ei necesse poterit eorum que sub celo
sunt: quem deus celi protegere ⁊ con
seruare voluerit: Vigues me en ta fe
fariseu: que li fall de quantes coses sō
sots lo cel a aquell que lo deu hi seny
or del cel pren en protectio e guardia
sua: No pot esser dit de aq̄ll ab mol
ta raço: ¶ *O felix anima que hāc p
fectionē meretur. Volent dir. O be
naueturada anima que tal protectio
has meritada: la qual cosa de aque
sta pfectissima magdalena pot molt
verdaderamēt esser dita: Car ella ab
profundissima humilitat ha cōfessat
la culpa sua accusant e condemnant
si mateixa: perque mereix esser justifi**

cada e ab deu recōciliada e p ell guar
dada e molt deffensada. ¶ *E donāt
sa magestat si enlo rahonament d' l fa
riseu: dreça son parlar ala dita Mag
dalena: dientli. ¶ *Remittuntur tibi
peccata tua. Volent dir. O magda
lena hajes confort: car los peccats q̄
tant has plozat te son perdonats e re
mesos: e algūns dels conuidats comē
garen a dir dins si mateixos. Qui es
aquest que haja tant poder de reme
tre los peccats: E lo seyor volēt los
mostrar que les cogitaciōs de cascū
dells li eren manifestes e clares: dix a
Magdalena. ¶ *fides tua te saluam fe
cit. Volent dir. Segu nos marauel
le com te son stats perdonats tants
peccats: car dich te certament que la
tua fe mereix q̄ sies feta salua e deliu
ra de tota culpa: car fermament has
cregut que yot puch pdonar: e so cō
tēt de perdonar te. Car amī es dona
da tal potestat: segōs diu ysayes par
lant en persona mia: dient. ¶ *Ego sū
ipe qui deleo omnes iniquitates tuas
propter me: ⁊ peccatorum tuorum nō
recordabor. Car yo so aquell q̄ puch
delir totes les iniquitats tues per ma
ppria auctoritat: e no vull daçiauant
recordar los teus peccats per punir
aquells. Car no vull pus satisfactio
de tu: sino les tues amables e doloro
ses lagrimes: Per aquestes mas ari
vençut e tirat: que res que demanes
not sera negat. Uade in pace. Volēt
dir. Tornaten ala posada tua: car cer
ta pots esser q̄ la pau es fermada en
tre tu e mi: la qual james sera rompu
da. ¶ *Quia desponsabo te mihi in fi
de: pone me vt signaculum super eoz*****

Dela gracia q̄ la magdalena troba. CXXIII

tuum. Car yo te sposada e ligada ab mi per fe e caritat: e vull quem poses aricom vn sagell sobre lo teu coz: tan cāt aquell a totes les coses terrenals; sols ami sia vbert: car aqui vull star e reposar sens altra companyia. E magdalena molt cōtenta offeri li lo coz e la persona e tot quant en ella era ala seruitut sua supplicantlo ab infinida amor volgues pendre la casa sua per posada tant com aturaria en aq̄st miserable mon. e lo senyor respondi: magdalena so content de aturar en casa vostra: perque a tots sia manifest de quant singular amor vous ame. E Magdalena despedintse de sa magestat ab goig no recomptable deya.

¶ Quis deus similis tui: qui auferis iniquitatem ⁊ transfers peccatū: quoniam non est confusio confidentibus in te. Volent dir. o senyor y vida mia hi qual deu es semblant a vos qui leuau e perdonau les iniquitats: e apartau los peccats dela anima: q̄ a vos se acostia: O senyor be es grā veritat. que aquell qui en vostra demēcia cōfia no pot esser confus.

Capitol. cxxi. com partida Magdalena del senyor torna en casa sua molt alegre dela gracia singular que bauia trobada.

Axi partint se Magdalena torna a casa sua tota angelical: e troba aqui sō germa lazer e sa germana

Mart̄a: als quals ab grā goig dix. ¶ Videte oculis vestris quia modicum laboraui: ⁊ inueni mihi multam requiem. Volent dir. O senyor germana e vos germana mirau me ab los vostres vlls: e alegrau vos ab mi: car per aquest poch de treball que he hagut de cercar aquell misericordios seyor e ver Messies he trobat repos molt gran: car so descarregada de aq̄lla feixuga carrega dels me' peccats. e aqui comptals largament ab quant amor e graciositat lo senyor lauria rebuda: los q̄ls vista la sobrada mutacio dela sua amada germana: stauē molt admirats e inflammant se los dos en amor del senyor digueren. O seyoza germana e nosaltres dos vos volem seguir: e donar nos tots al servir de aqueix senyor tan magnanim e clement. ¶ E com vingue lo vespre lo senyor vingue a reposar en casa de magdalena: e ja daquiauant no volgue altra posada. E lazer e marta regraciant sa clemencia dela gran misericordia feta ala sua germana offerintse al scriuir de sa magestat. e lo senyor los accepta ab molta amor: diē. ¶ Hodie huic domui salus a deo facta est. Volent dir. Huy es consecrada e d̄dicada aquesta casa al scriuir d̄l meu pare eternal e meu: perq̄ a vosaltres sera donada complida salut. E aquesta glorioza magdalena resta tã deuota e familiar dela seyoza Reyna del cel: que james se partia de la senyoria acompanyant aquella en totes les dolors sues: e a ella les raõnaua e cõptaua la dita seyoza prenint grā descans ab ella: car labia la merce: q̄

q v

Com Marta seruia al senyor.

negu no acordaua tāt ab sa senyoria enlo sentiment dles passions e penes del senyor fill seu com la dita magdalena: la qual sa altesa amaua de singular amor vehent la axi encesa e desijo sa d'continuemt seruir lo senyor fill seu e a ella.

Capitol. cxxij. cō la gloriosa marta seruia al senyor ab molta diligencia: e dix a sa senyoria manas a sa germana Magdalena que li ajudas aportar lo treball.

EContinuant lo clemēt sēyor moltes vegades d'venir en casa dela amable magdalena: era seruida sa magestat ab molta diligēcia: portāt lo principal carrech del aparellar de les viandes la gloriosa marta qui era persona endrecada e de molta caritat. ¶ E magdalena refiāt se en la sollicitud dela dita germana sua deirauali lo carrech de tot. Perque ella ab mes repos pogues entēdre en mirar e contemplar aquella diuinal cara. Car partirse de sa p̄sēcia sols vn moment li era pena e turment. E cascūa vegada que lo sēyor venia a casa sua ella oblidada de totes coses se seya tāt tost als pe' de sa clemencia stāt molt attenta a hojr les paraules que criē daquella diuinal boca escoltant aquelles ab dolçor no recomptable. E vn

día entre los altres trobant se marta molt ocupada en la administracio del dinar: e vehent la sua amada germana als peus del senyor escoltāt les sues paraules ab tāt dolçor q̄ staua fora simateixa: e passant marta moltes vegades per aquell loch hon lo sēyor parlaua ab magdalena hoy alguna paraula de aquelles tan dolces q̄ procebiē de aquella diuinal boca. e tota encesa en deuocio d'sijaua les hoyr totes: e sentir lo que sa germana sentia: e ab vn atreuiment de amor: dix al seu senyor e mestre. ¶ *Domine nō est tibi cure: q̄ soror mea reliquit me solam ministrare: dic ergo illi vt me adiuuet.* Volent dir. O senyor y vos sabeu que yo desije sentir aqueixes repostades amors e consolacions q̄ ma germana de vostra sēyoria sent: mas per la propia consolacio no vull deixar lo treball e ocupacio que p̄ seruir vostra persona tinch: sols volria que vostra magestat manas a ma germana quem ajudas: e nom deixas axi sola en lo treball: placia a vostra merce siā abduy enscmps enla ocupacio: e apres reposarem les dos enla cōtemplacio dela vostra diuinal cara e paraules d'vida. De ab quanta tenor staua magdalena hoyda la clamor d' sa germana: q̄ lo senyor no li digues. ¶ *Surge ⁊ adiuua lozorem tuam.* ço es leuat e ajuda a ta germana: car lo partir de allí hon era tot lo seu be li donaua pena de mort. ¶ *Adira enis suauitate tenebatur: quia maior ē refectio mentis q̄ ventris.* Car gran e incōprehensible era la suauitat e dolçor que Magdalena sentia ab aq̄li se

De la gracia q̄ la magdalena troba. CXXV

cret colloqui e parlamēt del seu amat senyor. Car molt major sens comparacio es la reffectio d̄la anima que la del cors. ¶ E lo senyor qui caramēt ama aquells qui l'amen: volgue reposar magdalena e leuarla de aq̄ll dup̄te. E respongue a marta escusant la germana magdalena. ¶ Et factus ē aduocatus qui iudex fuerat interpellatus. Car aquell qui a marta demanaua per jutge l'amo: lo feu esser aduocat de magdalena. E dix la magestat a marta. ¶ A marta marta sollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Volent dir. O marta marta tu est molt sollicita e ansiosa de les coses actiues: e perço sents d̄ grans torbacions: e volries que Maria ta germana fos ab tu en los dits treballs: e aço nos pot fer. car ella ha elegida la millor part: la qual no li sera leuada: puix per mi li es stada confirmada. Car certa sies marta q̄ yo vull que vosaltres dos germanes siuau duqueses e guiadores del poble meu qui va per lo camí de paradys. al qual regne negu no pot anar sino per dos vies: ço es actiua e contēplatiua. d̄les quals vosaltres sereu exemplars e doctores. ¶ Meliorem enim partem elegit maria: non tu malam sed ista meliorem. Veritat es q̄ maria ha elegida la millor part e puix reposada: no que la tua sia mala: ans te dich que molt meritoria: ab tot q̄ sia treballosa e de multitud de ansies plena: pren ho ab paciencia e sies contenta. Car lo meu pare ha partit aq̄sta heretat a vosaltres dos: e vol que

maria haja la reposada e tu la treballosa. ¶ No canfes marta: car los teus treballs finirā en la present vida: e en la esdeuenidora reposaras ab maria: ella no pot seguir: mas sies certa que tu seguiras a ella en lo regne del meu pare: hon hauras lo loguer que mereixen tos treballs. ¶ Quia auferetur enim ate labor vt requies detur: transit labor multitudinis ⁊ remanet caritas vnitatis. Car sera leuat a tu lo treball e p̄ aquell te sera donat repos infinit: e finiran la multitud dels treballs teus en aquesta vida trāitoria: e restara la vnitat d̄ vera caritat: qui ajustara les dos germanes inseparablemēt ab lo meu pare e ab mi. E de aq̄st rasonament del senyor les dos germanes restaren molt contentes: car maria hague infinit goig vehent se conformada per lo senyor en lo repos de contēplacio: qui tant li placia e era conforme ala amable qualitat sua: qui en nenguna cosa entēdre no podia: sino en la delitosa contēplacio d̄l amat seu. ¶ E marta esset certa del premi que per los treballs li deuia esser donat: accepta aq̄lls ab molt plaer regraciant ala clemencia del senyor com ab t̄ta lauiosa hauia partit aquests officis entre ella e la germana: donant a cascuna lo per a que era mes disposta. E daquiauant marta no feu pus questio del repos d̄ la germana: ans la apartaua de totes ansies: perque ab mes repos pogues sentir e posseir les amors e delits del seu amat. ¶ E la dita marta donas tota ab multissima feruor a les obres d̄ misericordia exercint les primer en la

Com los phariseus foren confusos.

persona sagrada del fill de deu: e apres en los seus deirebles e seruidors. E no solament aquestes dos germanes eren affectades al servir del senyor: ans induyen en aço tota la gent que podien en especial als de casa sua qui tots eren molt prompts ala seruitut de sa magestat seguint la voluntat de ses senyores.

Capitol. cxxiij. com vna criada de sancta Marta dona grans labors al senyor confonent los fariseus qui contra sa magestat murmurauen.

STant lo senyor vna vegada fent grans miracles: e preycant grans marauelles: en especial guarir vn en demoniat aqui dauant tot lo poble. lo qual era cec e sord e mut. De q̄ la gent stigues molt marauellada. ¶ E los fariseus q̄ eren aq̄ presents: plens de aquell gran veri de crueta: deyen e affermauen: que los dits miracles feya sa magestat ab lo poder de Belzebub princep dels dimonis: e moltes altres vilanies deyen aquelles hypocrits contra lo senyor parlant baixet entre ells mostrant queu deyen en secret: e que no volrien que negu ho hoies. e ells noy eren sino per emprement en lo cor del poble: perque pdesen la deuocio e fe del senyor. ¶ E vna deuotissima dona criada dela virtuosa marta trobant se aqui entre aquell

poble: veuent la malicia socoltra de aquells simulats fariseus e la gra mansuetut e dolçor del senyor: e no podent comportar tanta desigualtat rompe en vn gran crit: volent loar lo senyor e confondre los enemichs seus: e dix. ¶ **Beatus ventris q̄ te portauit et vbera que suxisti.** Car sabent aquesta dona quant estimaua lo senyor esser fill dela excellent mare sua: e quant li placia esser loar per lo mija de aquella: e per ço dix les paules a sa magestat molt acceptes loant e magnificant la gloriosa mare sua: dient. O senyor y beneyt sia aquell ventre dela vostra sanctissima mare d̄ singular benedictio q̄ ha meritat esser cambra e palau real dela vostra persona diuinal: hi beneyts sien senyor aquells purissims pits de la excellentissima mare vostra que han fartat e faciat la magestat vostra: per la qual son sostegudes e governades totes les creatures: car de vos senyor es dit. ¶ **Qui sine commutatione sui mutabilia creauit et gubernat creata semper manens qd̄ est.** Car v̄ra clemencia segons la diuinal natura ses mutacio v̄ra ha creat les coses mutables e governa aquelles ab infinida sauesia restant eternalment lo q̄ sou: haus plagut senyor meu p̄ amor dels homens fer vos home: e per los homens sou ari desconegut e mal tractat: sola aquesta gloriosa verge vos ha conegut e ben rebut dis la posada del seu ventre: e nunca vostra magestat ha trobat repos en la present vida miserable: sino tant com sou stat dis lo seu virginal retret. Perque dignament deu esser loada la mare qui tal cam-

Dela gracia q̄ la magdalena troba . CXXVI

bra ala real magestat vostra ha aparelhada: e cantar a gloria vostra e sua
¶ Te matrem dei laudamus: cuius viscera meruerunt portare dominum quem celi capere non poterat tuo gremio contulisti. Volent dir. A vos se yoza excellent donam laoz e gloria q̄ sou mare de deu eternal les entrames dela qual han mereixcut portar ral senyor: lo q̄l en lo cel no cap e dis vos les tancat. E hoydes per lo senyor les rahons de aquesta deuota dona mostrat que estimaua molt la sua feruor e deuocio deira la comuna preycacio que feya a tot lo poble: e gira son parlar ala dita dona: responentli al sobre dit: diēt. O dona tu has parlat ab molta veritat beneint la maria qui es digna de tota labor: e loadors pozien fallir: mas en ella nūqua fallira causa de laoz. E dich te certament ques pot tambe dir. ¶ Beati qui audiunt verbum dei ⁊ custodiunt illud. Car benauenturat es aquell q̄ hou la paraula de deu: e guarda aq̄lla dis la sua memoria per posar la en obra: car scrit es. ¶ Qui corde credit ad iustitiam concipit christum: ⁊ qui ore confitetur ad salutem peperit xp̄m. Car qui de cor verdader e justificat creu la paraula diuina: aquell cōcep ami qui so crist e saluador del mon. e lo qui de boca e per obres cōfessa e aproua lo que dignament creu d̄la paraula d̄ deu que ha hoyda: aquest tal me pareix ab gran goig es adelita ab mi mes que deguna mare ab son fill. Aquesta paraula diuina es la verda ra manera: que en la boca d̄ calcu ha la sabor que vol: es medicina general

a tota malaltia spiritual: car lo qui es tribulat recordat aquell a paraula d̄l psalmista: qui diu en persona mia.
¶ Inuoca me in die tribulationis e ruam te ⁊ honorificabis me. Sera a consolat crehent certament q̄ a mi: ni plau esser de manat per lo atribulat en lo dia dela major angustia sua: e d̄ aquella lo vull deliurar: puix que done ami la honor dela victoria crehent que yo sols li puch ajudar. e si alguns troba alegre e a consolat dela sperança d̄l be ldeuenidor li vol affegir goig a goig: recordes del parlar d̄l mateix psalmista: qui diu. ¶ Letamini i domino ⁊ exultate iusti. Car negu no sent vera alegria: sino lo ques alegre en mi: q̄ so general senyor: e los justs sentē de mi goig infinit. e lo quis veu torbat per ira: deu mitigar sinatcix: recordant lo que diu lo mateix pp̄beta de part mia: diēt. ¶ Desine ab ira ⁊ derelinq̄ue furorem. Car necessari es al qui saluar se vol leixar tota manera de ira e apartar e lançar de si furor. lo qui es posat en dolors reduex ca a memoria: lo que es scrit. ¶ Dominus sanat langores tuos. Car sabent que yo so lo verdader metge recorerera ami e prestamēt haura salut. E lo qui es per pobrea consumat ⁊ a tterrat recordes del parlar d̄ David: qui diu. ¶ Dominus elleuat de terra inopem ⁊ de stercore erigit pauperē. Car yo so aquell qui leue d̄la pols d̄ la terra al freturos qui en mi confia e d̄l fem de miseria deliure los pobres. E axi ab la mia paraula guareixch generalment a tots. e perço te dit ab molta veritat: que benauenturats son

Com lo senyor parla ab la Samaritana.

los qui hoen la paraula de deu e pose per obra lo que aqlla mana ¶ Quia qui fecerit ⁊ docuerit hic magnus vocabitur in regno celorum. Car q̄ fara la volūtat diuina e preycara aquella; aquest tal sera gran en lo regne d'el cel. Car no sera lome dit benauenturat p̄ sols hoir si les obres nos seguien. ¶ E aquesta dona hoit lo parlar del senyor resta molt pus deuota de sa magestat que no era, e totes les dones que aqui cren se tengueren per glorioses vehent que lo senyor ab tanta amor parlaua ab la dita dona. E los fariseus creixēt en molta malicia partiren se de aqui molt confusos anant cascu per son cami; pensant que porien fer que del tot arterassen lo senyor e delissen la memoria sua del cor dels homens qui bel volien.

Capitol. cxxiiij. com lo senyor passant per samaria vingue al pou de Jacob: e aqui parla ab la samaritana.

Elo dement senyor continuant ses preycacions passeja aquella terra d' iudea e de galilea ab multissims treballs. E vna vegada passant de cami per Samaria qui era terra d' infels vingue sa magestat en vna ciutat qui hauia nom Sīcar: e aqui d' fora la ciutat era aquell bell pou q̄ feu Jacob: lo qual leixa per heretat a so fill ioseph. E acostant se sa clemencia

al dit pou recolzas sobre la ora d' aqll mostrant se molt cansat e enugat del cami. ¶ Non enim frustra fatigatur ieius non enim frustra fatigatur virtus dei: non enim frustra fatigat per que fatigati recreantur. Car podem esser molt certs: q̄ no sens molta causa: se mostraua fatigat lo senyor Jesus qui es virtut diuina; per la q̄l ion recreats tots los canjats e fatigats. E ell present per gracia: negu no sent fatiga: e apartat se ell: lome ser lauos la freuoltat de sa natura miserable: lo senyor volia que sabessen e sentissē los homens que ell es fort e flach: la fortalesa sua es coneguda quant es dit d' sa magestat. ¶ In principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. Car es fill de deu sens principi e ses fi: equal al pare seu. Omnia per ipsius facta sunt ⁊ sine ipso factum est nihil: ⁊ sine labore facta sunt. Car per la potēcia sua son fetes e creades totes coses: e ses ell res nos pot fer: e sens treball negu se fan les obres sues. Quina fortalesa pot esser semblant ala de sa magestat q̄ totes coses faça sens treball ab sols manament: E la flaquea sua es mostrada quat de sa clemēcia es dit. ¶ Et verbum caro factum est ⁊ habitauit i nobis. Car los homens poran dir. aqll fill de deu tant potent ses fet home p̄ star e habitar entre nosaltres. perço que aquell qui per sa potencia nos ha creats: ab la humilitat e flaquea sua nos recree ens reforce. Car la fortalesa sua ha fet esser les coses q̄ no erē: e la flaquea sua conserua les que erē: perq̄ no pereixquen: e perço les mo-

Com lo senyor parla ab la Samaritana. CXXVII

mostrat malalt: per q̄ guaris los ma-
lalts. e la flaquea sua stava en la carn
humana per ell assumpta ab la qual
sentia sa magestat infinits treballs e
penes. Estant lo senyor axi descãsat
al dit pou: los deixebles de sa senyo-
ria entraren en la ciutat per haver al-
guna cosa de que poguessen dinar. e
restant lo senyor a soles: vengue vna
dona Samaritana per poar dela ay-
gua de aquell pou: e sa clemencia mi-
rantla ab vna graciositat de cara: dix-
li. ¶ *Da mibi bibere.* Volēt dir. do-
na com hauras poat donam daq̄ixa
aygua que stich fatigat d̄ set. E la di-
ta dona mirant sa magestat: vehent
lo anar en habit de jueu dixli. *Ma-
rauellada stich d̄ vos com siau jueu
e demanau ami aygua q̄ so dona Sa-
maritana.* No sou vosaltres los tan
esquiús: e menyspreadors dels sama-
ritans que sols parlar nols voleu ne
comunicar ab ells. ¶ *E lo senyor re-
sponent a aquella: dixli. ¶ Si scires
donum dei et quis ē qui dicit tibi da
mibi bibere: tu fors itā petisses ab eo:
7 dedisset tibi aquam viuam.* Volēt
dir. *O dona si tu sabies quanta gra-
cia es aquesta que tu has huy troba-
da: que lo fill de deu te escometa d̄ no-
ues: e se dege la tua salut.* O si conceiri-
es q̄ es lo qui parla e demana a beu-
re: ab quant animo tu demanaries a
ell que donas aygua viua. e la sama-
ritana ja tota inflamada en amor
del seyor comēçali a parlar ab mes re-
uerēcia: car la amor porta reuerēcia:
e temor e dixli. *O seyor y vos no teniu-
res ab que poar: e lo pou es molt fon-
do: de bon pozeu haver laygua viua*

que diu: Serieu vos senyor major q̄
lo nostre gran pare Jacob: qui dona
a nosaltres aq̄st pou: del qual ell ma-
teix begue e los fills seus: e tot lo seu
bestiar: e lo senyor replicant: dixli.
¶ *Om̄nis qui biberit ex aqua hac: fi-
tiet iterum: qui autez biberit ex aqua
quam ego dabo ei: non sciet ineter-
nus.* Car sies certa: que tots los que
beuen de aquesta aygua del present
pou haurā set altra vegada: mes los
que beuran dela aygua que yo dare a
ells no hauran james set. ¶ *Sed a-
qua quam ego dabo ei fiet i eo fons a
que salientis in vitā eternam.* Ans a-
questa aygua que yo done fara en los
bevents aquella vna font d'aygua sal-
tant en vida eternal: ço es que la cari-
tat e gracia viuifica axi la anima en q̄
es que la fa saltar en alt per continua
contēplacio e desig d̄ la vida eternal.
E la simpla dona samaritana no en-
tenent lo parlar de Jesus per no esser
pratica en les coses spirituals: girau
tot al plaer e repos corporal: e dix a sa
magestat. *O senyor feu me merce de
darne de aqueixa aygua: perque no
haja pus set nem calga venir a poar:
car grā fatiga mes venir açi tots dies*
E lo senyor vehent que esta dona no
comprenia: sino les coses terrenals:
dixli. *Ves crida ton marit.* E respos-
la dona a sa senyoria dient. *Yo no he
marit: dixli lo senyor.* Atram plau q̄
dius la veritat: car tu has agut cinch
marits: e aquest ab qui ara stas no es
ton marit: e perço has dit be atorçat
la veritat dient: que no tens marit. e
hoit aço la dita dona stigue tota spā-
tada e marauellada: e dix. *Seyor se-*

Com lo senyor parla ab la Samaritana.

gons veig: vos sou propheta: e sabeu totes coses: dubte nō digau los meſ peccats amagats: sia de vostra merce mudem de noues: car la veritat es cosa agra de hoyr. Placia a vostra ſeſoria ſolrem vn dubte que tinch: e es aqueſt: Vos pares noſtres han adorat e fet oracio en aqueſta muntanya qui ha nom garizim: e vosaltres iuheus dieu que hieruſalez es lo verdaſter loch de oracio: e que aqui deu eſſer adorat noſtre ſenyor deu: Digau me vos ſenyor: qual opinio es pus vera e mes ſegura: perq̄ yo puga ſeguir aquella. Car a mim par que vos ſou home ſabur: e yo haure per molt certa la determenacio voſtra. E lo ſenyor veſent lo bon deſig de aqueſta dona que vol eſſer informada dl loch p̄ propri a oracio: dixli. ¶ Mulier crede mihi: quia veniet hora quando neqz in mōte hoc: neqz in hieroſolimis adorabitis patrem. Volent dir. dona pus tãta ſe tens en mi yot vull dir la veritat: car pots eſſer certa que v̄dra hora: ço es quant la ley euangelica ſera publicada: que ni en aq̄ſt mōt ni en hieruſalez no adorareu lo pare. ¶ Vos adoratis qđ nescitis: nos adoramus qđ ſcimus: q̄a ſalus ex iudeis eſt. Car vosaltres adorau e no ſabem que: mas noſaltres iuheus anam ſegons la ley: e ſabem e ſom certs: que la ſalut als iuheus es p̄meſa. ¶ Sed venit hora et nunc eſt quando veri adoratores adorabunt in ſpiritu ⁊ veritate: naz ⁊ pater tales querit: q̄ adorent eum: ſpiritus eſt deus: et eos q̄ adorant eum in ſpiritu ⁊ veritate oportet adorare. Certament vendra hora

e ja es plegada q̄nt los deuots e verdaders oradors farã ſa oracio en ſperit e vera ſinceritat: ço es q̄ lo cor cōcordara ab la boca: e les obres no ſerã differẽts ales paraules: car lo pare eternal talſ vol que ſien los que a ell fan vera e plaẽt adoracio: car deu es ſperit e aquells que dignament volen adorar ſa mageſtat es neceſſari q̄ lo ſperit de aquells ſia verdaſeramẽt purificar: e lauors tot loch es diſpoſt a orar. E per ço deya David parlant alu ſua anima. ¶ In omni loco dominationis eius benedic anima meo domino. Volent dir. O anima mia tors los loch dela terra ſon ſots la ſeſoria e imperi de noſtre ſenyor deu: en caſcu d̄ aquells pots beneyr e adorar la mageſtat ſua. e no cal pujar a la muntanya per eſſer pus propinq̄ al cel e a noſtre ſenyor deu. ¶ Quia qui in altis habitat: humilibus apropinquat. Car ſies certa q̄ aquell qui habira e ſta en les altees celeſtials als humils ſe acosta: e d̄ talſ diu dauid. ¶ Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrimarum. Car en la vall p̄ funda de humilitat nunca deſfallẽ lagrimes: e lome de uallant en la dita vall per la concixença d̄ls propis peccats poſa lo fonament ferm dela ſcala per a pujar e ſentir les conſolaciõs diuines. e tant com mes vegades de ualla: tants mes pujamẽts aparella en lo ſeu cor: e per ço ſies certa q̄ tots los que volrã pujar en gracia e amor: mia: han a de uallar primer en la concixença dela ſua miseria e dir de cor e d̄ boca. ¶ Iniquitatem meam ego cognoſco: et peccatum meũ contra me

Com lo senyor parla ab la Samaritana. CXXVIII

est semper. Car qui la sua iniquitat e miseria coneix: cōtinuamēt te los se' peccats presents quil repenen el argu heixen: en tāt que superbia ni p̄sūpcio a ell acostar nos poden: ni li donen licencia de menysprear nengu. E hoy des aquestes rahons dīl senyor per la Samaritana: fon molt encesa e inflāmada en deuocio de sa senyoria: e dix li. O senyor y tan a consolada y cōtēta so del vostre dolç parlar ab tot que sia molt fosch per ami qui so dona ignorant: alegrem de vna cosa q̄ dien: que lo messies ve: e cō sera açi ell nos mostrara totes coses ens jlluminara los enteniments a coneixer les carres sues: e anarem p̄ aquelles: car de sa clemencia es dit. Que axicō la mare ama e nodreix los se' fills: axi amara ell a nosaltres: e perço desije veurel quel puga amar servir e seguir les petiades sues. E lo senyor fill de deu q̄ en lo desig dels humils se adelita: respos ala deuota samaritana: dient. o dona ja saps q̄ diu lo vulgar parlar. bō desig deu lo compleix. ¶ Ego dabo tibi thesauros absconditos tarchana secretorum: vt scias q̄a ego dominus. Car sies certa q̄ yot vull donar aquell gran tresor amagat dela gracia mia e comunicar atu lo secret tan amagat dela redempcio humana: e que conegues e veges per experiēcia certa q̄ yo so lo senyor e ver Messies que tant desiges. ¶ Et me açi que parle ab tu comunicant te qui so ne aque so vēgut. Car tu est açi en persona de totes les doncs a les q̄ls yo vull donar aq̄sta gloria singular. que a elles soles per special amor haja dit e vber

tament declarat parlant atu en persona de elles. ¶ Ego sū q̄ loquor tecū. Car yo qui parlo ab tu so lo qui cerques. E la dona caritatiua coneixēt que aquell era lo ver Messies: volgue comunicar lo tresor que trobat hauia ab los seus proïsmes: axicom amagnanima e no gens auara: leixāt lo canter e la corda. correque ala ciutat: dient als homens de aquella. veniu prestament e veureu vn diuinal home. Lo qual ma dit tot lo secret d̄ la vida mia: e siau certs que aquest es crist: ço es lo ver Messies. E hoynt ato los dits homens leixades totes coses ab gran goig iqueren a recibir al senyor qui per sa clemencia los venia a visitar. E los seus deirebles foren tornats ab la vianda: ans que aq̄sta gent vingues. E lo senyor no volgue menjar sperant los que venien: e dix als deirebles seus quil supplicauē que mengas. ¶ Deus cibus est: vt faciam voluntatem ei' qui misit me. ¶ Volēt dir: Siau certs deirebles me' que lo meu mējar saboros es que faga la voluntat del meu pare q̄ ma trames p̄ conuertir les aies e tirarles a ell: e essent ja la gēt jūcta: trobaren sa magestat prop lo pou rahonantse ab los seus deirebles: E sa clemencia rebels ab molta amor informāt los largamēt d̄ la salut d̄ les aies: e ells molt alegres e acōsolats d̄ les paraules sues supplicaren sa magestat vulla aturar ab ells: e sa sēyoria p̄ cōtentarlos resta aq̄ dos dies. donāt a entendre a ells e als esdeuenidors q̄ per la obseruācia de dos manaments se hauien a saluar e hauer lo repos de paradys.

Com vna dona supplica lo senyor li sanas sa filla.

Capitol. cxxv. com vna dona cananea vengue a supplicar lo senyor guaris sa filla e sa magestat differi contentarla del q̄ demanaua.

E Partit lo seyor de aquella gent de samaria cōtinuaua la p̄ycacio euāgelica camināt a peu ab ifinitis treballs circuyha la terza: e anāt vna vegada en les partides de tiri e sidonis sentit la venguda sua vna dona cananea infel fora la ley judayca: q̄ en aq̄l les parts tenia la casa sua: trobant se en molta dolor e cōgoxa sabēt la grā fama de sa senyoria delibera p̄sentarse a sa clemēcia e demanarli de merce repare la dolor sua. car tenia vna filla qui caramēt amaua verada p̄ lo maluat diable. e la dita cananea exint de casa sua lexa sa filla sola ab molta dolor e cuyçoz de coz: e tanca la porta ab clau e cuyta per lo cami hon lo senyor anaua ab multitud de gēt qui lo acōpanyaua. E la dita dona vchent sa magestat de luy comença a cridar grās crits manifestāt la dolor sua: dient. ¶ Misere mei domine fili dauid. Volent dir: o fill de pare misericordios hajau pietat dela dolor mia. ¶ filia mea male a demonio veratur. Car la mia filla es turmentada en lo cors e yo en la aia: deles entramenes mes crida e alli sent la dolor viuua dila pena sua: p̄ ppria la sent aq̄sta dolor: p̄ço senyor dich q̄ hajau merce d̄ mi:

car guarint la mia amada filla trauereu ami de pena: e sens la salut sua yo no puch hauer repos vn pūct ne vno ra. ¶ senyor q̄ lo vostre pare David tan misericordios perdona a son enemich e dona vida a aq̄ll qui desijaua scampar la sua sanch. ¶ No deman yo tant senyor: solament vos supliq̄: q̄ deliureu la mia filla del enemich v̄re. Car dins lo seu cors la turmenta de cruels penes. ¶ No enim de foris venit: s̄ intus ē expugnator in se habet hostē ⁊ gladiū: nauis ē que de se cōcitat tēpestatē: non inuenio nomē passionis ei⁹. Car no ve foranamet ne a parēt la tribulacio e pena sua dins si te lo impugnador seu: ab si mateixa porta lo perseguidor e lo coltell. ¶ senyor que nau es que de si mateixa mou la tempesta e la fortuna no trobe nom sufficient a nomenar la cruel malaltia e passio dela mia cara filla: no he remey nengu en la dolor mia: si no cridar a vos font de clemencia: dient. ¶ Misere mei domine fili dauid. E lo senyor que sabia la gran fermerat de aquesta dona: volgue que la sua paciencia fos experimentada e largamet coneguda: e p̄ço la volgue depar bē cridar: e nos gira a ella ni li dix res: ans mostraua q̄ no la volia hoyr. e entrassen sa magestat en vna casa: e mana tancar la porta. E la dita cananea no gens torbada dl mēyspreu ab molta feruor de se acostas a la porta e tocāt fort deya. ¶ senyor que vos me lauçau e vos me tirau: la porta de fust maucu tancada e la del coz mauen vberta. Car vos solu lo que bateu e guaríu quant vos plau:

Cō vna dona supplica lo seyor li sanas sa filla. CXXIX

yo senyor nō cansare: car so certa que vostra clemēcia ha dit ¶ *Pulsate et a pietur vobis: petite et dabit vobis: quate rite et iuenietis.* Manāt me q̄ toque ab molta fiança: q̄ vos senyor me obrireu. e p̄ço nō partire de açi james fins mereixca veure la v̄ra plona: e to stemp dmanare fins q̄ placia ala clemencia v̄ra atorçar la petició mia. e no cessare d̄ cercar la misericordia vostra fins me façau mereixedora d̄ trobarla. O piados senyor obriu me aq̄ sta penosa porta: q̄ mēpachça la vista dela vostra diuinal cara: Adirau me senyor ab vlls de clemēcia: car dolor me fa cridar: e amor nom deixa reposar: necessitat me forsa d̄ dmanar: E desempaïrau me senyor: perque toz ne ala mia filla: qui turmenta la mia anima: Lo coz tinch partit: la major part resta ab la mia turmentada filla la menor es ab mi. Car nūqua la he leirada: ne james deseparada vna sola hora fins ara per venir a vostra senyoria a demanar la salut sua: e no cessare de cridar seguint lo consell de ysayes: qui diu. ¶ *Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam: et fanitas tua citius orietur q̄a misericors est dominus deus tuus.* Car ab tot la forsa mia corporal deffial: la dolor del coz me fara pus altament cridar sperant obtenir la salut tan desijada: car so certa que vos seyor y deu meu sou infinidament misericordios e piados: e nous negau als quius cerque sius demanen en lo temps degut. E perço diu lo mateix allegat ysayes. ¶ *Querite dominum dum inueniri potest inuocate eum dum prope est.*

Animant los peccadors queus cerquen ara: queus poden trobar: Car stant en les altees del cel negu no podia anar a vos ademanar misericordia: ni gosaren hauer tal atreuiment los peccadors: car sabié que era scrit. ¶ *Longe a peccatoribus salus: quia eos deus non audit.* Car la salut e vida eternal era luny e molt apartada dels peccadors e per vos senyor clement no eren hoyts: ara que ha plagut de uallar en terra vestit d̄ la nostra propia carn es hora queus cerquen e demanen la clemencia vostra: puiç vos sou tan prop: que podem dir los vns als altres. ¶ *Ecce nūc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis.* Volent dir: Deus que es vengut lo temps acceptable e los dies de salut en lo qual lome pot parlar e raonar ab lo seu deu e senyor. ¶ *Ideo descēdisti: ideo carnem suscepisti vt ego loquar ad te: et cum fiducia petam.* Car p̄ço senyor sou deuallat e haueu pres la humana carn: p̄q̄ yo gosas parlar e ab molta fiança e atreuimēt demanar e dir. Misere mei dñe fili dauid: E lo senyor adelitantse en la gran cōstancia e fermetat de aq̄ sta sabuda dona volgue eneara pus largament prouar la sua paciencia. E mana obrir les portes dela casa: volent e xir de aq̄ lla: e tira son cami molt cuytadamēt no donāt nengūa raho ala dita cananea: ne fent d̄ ella mēcio: la qual no gens mudada per lo mēyspamēt q̄ della se era fet. leuas ab animo pus feruēt seguint lo senyor cōtinuāt los crits demanāt misericordia. e acostauas als dexebles ades al hu ades

Dela cananea e gran fe que tenia.

al altre afferzant los ab molta feruoz despit: diēt: **D** benauenturats vosaltres q̄ meritau acōpanyar e seguir a q̄st s̄yoz siau itecessors meⁿ suplicāt sa clemēcia que haja pietat d̄la dolor mia. Car yo so certa q̄ en sa potestat sta remeyar la pena mia. y vosaltres q̄ tā familiars sou de aq̄st rey d̄ mia e d̄ clemēcia recaptaume aq̄sta gracia: y no peixca yo de ser dauāt la font viua d̄ infinida dolçoz. e los piadoses apostols ab les lagrimes p̄ la cara ficaren los genolls dauāt lo senyoz e mestre seu suplicant sa magestat dient. **¶** *M*itte eā q̄a clamat post nos. **¶** *V*olēt dir. o senyoz sia de v̄ra merce desēpaixar aq̄sta dona donant li lo q̄ demana: car no es coz q̄ no trenq̄: v̄sta e hoyda la sua dolor e piados ploz. **¶** *S*enyoz q̄ tan justa cosa demana q̄ sia guarida sa filla: p̄que la feu axi penar: vos senyoz q̄ tan prompte sou a v̄sar de nua: p̄q̄ oblidau la v̄ra costumia: e feu cosa tan noua: d̄ negar a q̄ demana. **¶** *D*igau li senyoz alguna paraula de consolacio: car ja sab vostra clemēcia q̄ les dones son molt amables: e pus amē volen esser amades: e sentē molta pena si trobē lo cōtrari: e que aq̄sta cananea nouamēt cōuertida ab tāta amor e fe haja p̄cuerat: demanant a vostra merce cosa tan facil de fer: e q̄ no haja de vostra magestat sols hoyt vna paraula plaer: cosa es a ella de molta pena: e dolor. **¶** *U*bi sunt mie tue antiq̄ d̄ne: h̄ō son senyoz les vostres antiq̄es e acostumades misericordies: q̄ en aq̄sta dona nos mostrē: e lo senyoz fill de deu respos als apostols seus e dix. e v̄eu en lla de

rebles. **¶** *N*ō sū missus nisi ad oues q̄ pierunt dom^o israel. Car no so trames p̄cipalmēt: sino a les ouelles q̄ p̄ixē d̄la casa de israel: e vosaltres voleu q̄ faça miracle a aq̄sta dona ifel a partada d̄la ley judayca.

Capitol. cxxvi. qui continua la historia dela cananea: e cō lo senyoz la loa dela grā fe sua: p̄ la qual mereixq̄ obtenir la salut de sa filla.

ELa dita cananea q̄ senti q̄ lo s̄yoz donaua rao als apostols sobre la sabena sua a molt alegre reforçāt la nima sua trauesa tota la grā flota de la gēt. e venit dauāt la magestat d̄l s̄yoz fill d̄ deu lāças als seⁿ peus ab vn crit tā doloros que paria lo coz li volgues sclatar: e deya. **¶** *D*ñe adiuua me. **¶** *V*olēt dir: o s̄yoz meu y ajudau me vos q̄ sols me podeu ajudar. **¶** *Q*uod ad tuā mias cōfugio. Car ala v̄ra misericordia so v̄guda: aq̄sta es lo refugio meu. e la spança mia q̄ p̄ço senyoz sou v̄gut en lo mō per manifestar la v̄ra clemēcia als pecadors. car ab tot yoⁿ crega esser deu oipotēt e p̄ esta pt tremole dauāt la v̄ra diuinal p̄sēcia: vebent vos esser home: p̄rench atreuimēt de parlar ab la magestat vostra. **¶** *C*herubin aspectum tuuz tremūt in celo: et ego mulier in terra cum fiducia accedo ad te: angeli metuumt i cœlis et ego peccatrix loquo: tecū.

Dela cananea e grã fe que tenia

CXXX

So certa que los cherubins en lo cel tremolen dauant la presència vostra e reuereixē e obeixen aquella: e yo miserable doneta en la terra ab gran cōfiança me gose acostar a vos piados senyor: e los sancts angels vos temē en les altees de vostre sobiran regne: e yo peccadora gose parlar ab vostra clemencia demanant vos tostemps misericordia sens cessar. Car los de rebles vostres man molt aconsolat e confortat en la tribulació mia: dient que noni canse que als perseverants es donat lo que demanen. e lo major de ells aquell qui us va al costat qm par haja nom pere me ha dit. ¶ Non est enim apud deum personarum acceptio: non rex apud illum nobilior: non pauper infirmior. Volent dir que dauant vostra senyoria noy ha acceptació de persones: car lo rey no es pus noble ne mes estimat per vostra magestat q lo pobre: si ja les virtuts nols fan differēts. car en la cort vostra nos fa menció de altra dignitat. e lo cosin germa de vostra senyoria joan digna mēt sobre tots amat ma dit ala orella. ¶ De caritas est: et q manet i caritate in deo manet et de in eo. Volent dir q vos senyor sou tot caritat e amor e si vull posseir a vos que haja en mi aqsta virtut: e lauors vos senyor sereu ab mi e yo ab vos: e yo vida mia fare daçiauāt tot lo que vos manau: e vos clemēt senyor dareu ami lo queus demane: car la fe mia ferma sta sens mutació alguna. E ham dit jaume laltre cosin germa de vostra senyoria. ¶ Postulet aut in fide nihil he litas. Car si demane ab ferma fe res

nō sera negat. q senyor sera tā infel q dubte tenit tals testimonis e p vos tā a puats q so mes q certa q lo que ha dit tot ho ha agut dela boca vostra. ¶ Ppos etiā intercessores habere merear. Car ami sera singular grã q pla intercessio dils mereixq obtenir mia d vra senyoria. o senyor clemēt hoyu a qls si yo no so digna d esser hoyda. e p los dignes feu merce ami idigna. e lauors lo senyor respos a ella diēt. ¶ Non ē bonū sumere panē filiorū ⁊ mittere canib⁹. volēt dir. o dona tu no coneixes q no ha rao leuar lo pa dls fills: e darlo als goços. e la feruētissima dona responēt ab pfūda hūilitat dixli. ¶ Senyor q grã veritat dieu: ni so yo tant desconeguda que vulla egualar ab los juhe⁹ q p esser fills vres sō senyors me⁹: ni demane q façau ami los grās miracles q entre ells haueu fet e feu d cada dia. ¶ ¶ Non ⁊ catelli edūt d micis q cadūt d mēsa dñorū suorū. ¶ Des ja sabeu senyor q los goçets mēgen e viuē dles miqtes q caubē dela taula dls seus senyors. e si yo no mereixch pa entegre cō a filla haja vna sola miqueta cō a goçeta. Aquesta senyor me fartara aquesta me cōtētara: sola vna paraula vull de vra clemencia: que maneu sia guarida la mia filla. e lo senyor fill de deu qui de cor ama los humils mirant la gran cōstācia e hūilitat de aqsta dona: volent la loar e magnificar en presència de aqlla gran flota de gēt quil seguia dixli. ¶ ¶ Mulier magna est fides tua fiat tibi sicut vis. volēt dir. o dona digna est d molta laor e fama: car molt has amat e fermamēt cregut: perque me-

r iij

Com lo senyor guarí vna dona malalta.

reires sia donat atú largamēt lo que demanes: e sia fet aricom tu vols: p q̄ a tots sia manifest quāt me vnixch yo ab aquells quē amē: que ab tot q̄ en lo comēç me faça vn pe cō detenir: apres los done molt mes que no demanen: e contēte e farte les volūtat̄s e d̄sigs seus mes cōplidamēt q̄ demanar no saben. **E** la cananea q̄ veu la grā dolçoz e magnificencia d̄l s̄eyor q̄ ab t̄ta amor li parla: atorçāt li la salut rā desijada dela sua cara filla: conuertit les lagrimes de dolor en singular goig regraciāt a sa magestat la rāta misericordia lāças als se^r pe^r diēt. **D**e clement s̄eyor y be ma dit veritat lo grā secretari e colingerma d̄ v̄ra s̄eyoria lo glorios joā cōsolant me en la mia dolor animant me en continuar ma peticio: me dix. ¶ **F**iduciā habe m^r ad dñs: 7 qd̄cūqz petierim^r ab eo accipiem^r. **V**olēt dir q̄ nengūa p̄sona q̄ haja ferma cōfiāça en v̄ra s̄eyoria nūqua li sera denegat la grā q̄ demana: axi s̄eyor cō ara veig en mi p̄ sp̄i encia q̄ p̄ poch treball he aconseguir gran reparo en ma cōgoixa e salut a la mia filla: la q̄l tinch ja p̄ guarida: pus v̄ra s̄eyoria ha dit q̄ sia fet aricom yo vull e a v̄ra magestat̄s manifest q̄ sobre la salut mia he d̄sijat la d̄ aq̄stā tan amada filla: ara q̄ p̄ v̄ra merce la he atesa so deliura de tota dolor: e ab licēcia de v̄ra s̄eyoria tornare a aq̄lla q̄ en t̄ta pena he deixat. e despedida la dita cananea d̄l s̄eyor v̄gue en casa sua e troba sa filla guarida e abraçāt se les dos ab moltes lagrimes regraciārē la demēcia diuina q̄ tanta alegria e repos los h̄auia donat restāt

molt inflāmad̄es a seruir sa magestat per tots los dies dela sua vida.

Capitol. cxxviij. cō lo senyor guarí vna dona q̄ ha uia dibuyt anys que auia encozuada: e no podia mirar lo cel.

Dartit lo senyor dels cananeus vengue sa clemencia en la terça de Galilea e cōtinuaua son p̄ycar per totes les parts de aquella. e trobant se vn dissabte en la sinagoga ab grā florā d̄ poble entorn mostrāt a elle la carrera d̄ vida: sa magestat veu aq̄ vna dona ab vna molt cruel malaltia: la q̄l li h̄auia pcurat lo diable: car dibuyt anys eren passats: que h̄auia axi la p̄sona sua encozbada: que no li era per mes mirar lo cel ni nengūa cosa alta: e sa clemencia moguda de molta pietat mostrant se singularment parcial e fauorable ales dones no spa. q̄ fos supplicat ni demanat p̄ la dita dona: ans ab molta amor e familiaritat la crida manantla venir dauant si. e dix li ab molta dolçoz. ¶ **M**ulier dimissa es ab infirmitate tua. **V**olent dir. **D**ona h̄ajes infinit goig q̄ sols per esser dona no vull que lo diable q̄ta procurat aquesta malaltia haja t̄ta potestat en tu de tenir te axi ligada car ell sera confus per les dones: e no elles per ell. **E** tocant sa magestat la dita dona ab ses ppries mans t̄tost se dreça: e glorigica la potēcia diuina dela grā gracia e mia q̄ li h̄auia feta.

Cō lo senyor guari vna dona malalta.

CXXXI

¶ *Q*uod solā gloriā retinet de^o de opib⁹ suis: totā vero vtilitatē cōcedit hoīb⁹.
*C*ar nostre senyor deu sols la gloria vol deles obres sues e la vtilitat e profit dona francament als homens. *E*ra aquí vn regidor d'la sinogoga ple de veri denuaja: quis volguera menjar lo senyor fill de deu ab les dents: e vehent que per la deuocio que lo poble hauria en la magestat nol gosaua respondre ne mostrar sa furia leonenca: treballa com a rabios rosegat li la fama mostrant lo esser trencador del dissabte. *E* quasi menyspreant lo senyor no tenit lo per digne de darli raço alguna: giras al poble ab grans personatges: e dirli ab molta indignacio.
¶ *S*ex dies sunt in quibus oportet operari: in his ergo venite et curamini et non in die sabbati. *V*olent dir. bona gent vosaltres sou ignorants: e aquest home nos enten: e no sabeu que ha sis dies en la setmana: en los quals podeu obrar e negociar totes les fabenes que volreu: en aquests dies veniu e demanau la curacio de vostres malalties: e no per res en dissapte.
*C*ar legim que nostre senyor reposa lo seten dia: segons es scrit per *M*oy ses: dient. ¶ *C*ompleuitq³ deus die septimo opus suum qd fecerat ⁊ requieuit die septimo ab vniuerso opere qd patrarat. *C*ar nostre senyor deu qui errar no pot com hagues acabat totes les obres sues de cansa lo seten dia reposant de tota obra deixant nos exemple que en lo dissapte no entegam en nengunes fabenes. *E*l qual phariseu qui era archisinagogo poguera esser respost per algun dels circustas.

¶ *D*eus ab operibus mundi requieuit s³ nō ab opibus sanctis. *V*olent dir. *Q* malicios home que la allegacio que haucu fera no es al propolit: car si deu ha reposat deixat de fer les obres del mon: no cessa ni cessara ja mes de fer obres sactes axi en dissapte com en altres dies. ¶ *N*on enim turbatur propter sabbatum quia violabitur sed propter christum q^a gloriificabitur. *C*ar no es crebedor que la torbacio e zel que vos mostrau sia p^o lo trencament del dissapte: ans certament per gran enueja que tenui dela gloria donada a aquest seyor qui no saltres crehe sia lo ver *M*essias: e vos saltres letrats lo perseguu per pura malicia. *E* vos enteneu molt mal la ley que digau que les obres de pietat e de misericordia nos degue fer en dissapte: e lo senyor vehent la malicia d'aquest archisinagogo: e q^a lo poble conexia ja la enueja sua volgue la magestat donarli a conexer la errada sua p^o viua raço: e dirli. ¶ *H*ypocrite vni⁹ s³q³ vestrū sabbato non soluit bouē suū aut asinum a presepio ⁊ deducit ad aquare. *V*olent dir. *Q* hypocrit p^o vols colorar la tua malicia ab zel dela ley: e digues me nos pratica entre vosaltres q^a calcu desliga son bou e son a se d^l pescbre el porta abcurar. *B*onchs no es molta mes raço que aquesta filla de *A*braam d^o vostra ley e de vostra natura sia desligada de aquell cruel ligam^o ab que satanas la hauria ligada p^o lpay d^o dihuyt anys: ab tot sia huy dissapte: e hoyt ago lo archisinagogo e tots los d^la opinio sua foren tant cofusos q^a no poguerē

r iiii

De la dona presa en adulteri.

tomar paraula. e lo poble deuot se alegrava molt de la gloria del senyor: e de les obres maravelloses sues.

Capitol. cxxviii. cōstant
lo senyor en lo temple li
fon presentada p los fa-
riseus vna dona presa en
peccat: e sa clemencia la
deliura de mort.

Gra apres que lo senyor fill de deu hague preycat algū temps en Galilea parti de aq̄ e torna en hierusalem hō troba ja tā encesa la malicia dls fariseus contra sa senyoria: que li donaren infinides passions e psecuciōs colorant sa enueja ab gran zel de justicia cercant noues e artizades malicies com lo pozien diffamar e metre en mala opinio d̄l poble. E aq̄ll foçh ofreguat d̄la hypocritical malicia astuciosa d̄els fariseus cremaua tostemps sense fer flama: e vn dia que lo senyor feya en lo temple e tot lo poble se acostaua a sa senyoria ab molta deuocio per hojr les sues diuinals paraules: e sa clemencia los informaua d̄la ley euangelica ab molta amor: dient los largament les grans e infinides misericordies del seu diuinal pare: e lo poble molt inflammat en la dolçor d̄les sues paraules: deyen a sa senyoria.
¶ *Biffusa est gr̄a in labijs tuis. p̄pte rea benedixit te deus in eternuz.* Volent dir. *O* senyor p̄ tanta gracia es escampada en la vostra boca: e perço

coneixen que nostre senyor vos ha beneyt eternalment: e los dits fariseus qui aço escoltauen e mirauen ab molta indignacio desijosos de pendre lo senyor en paraula: e confondrel en presēcia d̄ tot aq̄ll poble: portaren a sa senyoria vna dona presa en adulteri e polantla enmig de tot lo poble dauāt sa magestat digueren li. *A* Mestre aq̄sta dona es trobada ara en adulteri: e segons la ley *M*oyſes mana e vol que lia apedregada: e vos ara parlau tāt de misericordia: que volriez saber vostra intencio que sen deu fer de aq̄sta dona: car tots som deliberats d̄ star ala sentēcia vostra: pus som certs no direu: sino la veritat. E tot aço feyen crehent que aqualseuulla part que relpongues no poria sino errar. *O* phariseus simulats hypocrits que de vosaltres ha parlat *D*auid quant dix.
¶ *M*oliti sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula. Volent dir q̄ les paraules d̄els phariseus passats e d̄els hypocrits presēts son pus blanques q̄ nenguna liquor de oli: e en tēps ab elles tiren sagetes ab veri mortal sens nengūa merce. ¶ *Q*uia p̄ suos dulces sermones seducunt corda innocentium. Car ab les sues dolces e simulades paraules enganen e traixen lo cor d̄els homens innocents. e lo senyor vista la malicia de aquella gent mirals se e nols dir res: ans se abaixa inclinant se en terra: e scriui ab lo propri dit en la pols aq̄stes paraules. ¶ *Q*ui de terra est de terra loquitur. Volent dir. *O* fariseus que axicō sou terrenals e peccadors no parlau sino d̄ peccats: e aquells anau en

Dela dona presa en adulteri.

CXXXII

cercant e demanant no per desig dela salut deles animes: mes per executar vostra malícia. e los dits fariseus no sabent que scriuia sa senyoria tenien molta cuyta quels tornas resposta: e quels digues son parer. E lo senyor dreçant se: dixlos. *Qui sine peccato ē vestrum: primus in illam lapidē mittat.* Volēt dir. Lo que amini par en esta fabena es aço: que si aquesta dona deu esser lapidada que la primera pedra li sia lançada per ma de aqll q̄ entre vosaltres se troba sens peccat: car en altra manera iniusticia li seria feta a aquella: si per peccadors lo seu peccat era punit. e dit aço inclinās al tra vegada en terra e scriui: dient.

¶ Tercera terçam acusās: Volent dir vosaltres qui tots sou terrenals p̄ la gran enueja quius senyoreja q̄ no? deixa pensar ni entendre: sino en la terra e en les coses de aquella: cō podeu acusar aquesta dona: qui seguint la inclinacio terrenal e sensual ha fet vn peccat: com vosaltres ne tīgau infinits: d̄ pijors: e de pus mala specia: car sō enuellits dis les animes vostres e no coneguts. e mirant los dits pharise? en terra la scriptura que lo senyor fill de deu hauia feta conegueren clarament dins les consciencies sues les grans maleses e iniquitats que feres hauien en tota la mala vida sua e confusos e en vergonyits e no gens conuertits partirense de aqui no podent tenir cara ne donar nenguna raho de si mateixos: ne sperar la hu al altre: ans fogiren calcu per son camí no ha uent fermetat ne podent continuar la acusacio que fictament hauien comē

gada: e perço de aquestes tals es dit. ¶ *Vir duplex animo inconstans est i omnibus vijs suis.* Car la persona doble e simulada no ha fermetat ni constancia en res que faça. E los qui primer començaren a fogir forē los pus vells: car scrit es. ¶ *Qui maior est etate: maior est iniquitate.* Car lo qui mal viu com mes creix en edat: mes augmēra en iniquitat. e axi partits aquests maliciosos phariseus resta lo senyor a soles deseparat de aquella mala companyia. Car los q̄ restaren ab sa senyoria foren los apostols e lo poble deuot: qui eren axi cōformes ala voluntat e obediencia lua que podien esser dits vna voluntat sola. e perço es scrit que sa magestat resta sols: car qui sta ab compāyia placent pot dir que sta sols ab li mateix: e quis troba ab persones differentes de la voluntat sua deu stimar que es acōpāyat de multitud de gent: e pot dir. ¶ *Multiplicasti gentem ⁊ non magnificasti letitiam.* Car de tal multiplicacio de cōpāyia no sen segueix goig ni alegria: ans cōtinues tribulaciōs. e la dona acusada restant aq̄ en mig deseparada dels seuo cruels acusadors regoneixēt la sua culpa: e dolēt se de aquella speraua ab gran temor quina seria la sentencia sua. e confusa e ab molta vergonya dela errada no gosaua alçar los vlls ne dir nenguna paraula sols dins lo seu cor trencaua de doloros gemech desijant obtenir misericordia de aqll piados jutge dauant lo qual era presentada. E lo clement senyor veuent la axi dolorada e tota tremolant mogut de molta cō-

r v

Dela dona presa en adulteri.

passio dixit. ¶ Mulier ubi sunt que te
accusabant: nemo te condemnauit.
¶ Volent dir. O dona e hon son los a
ccusadors teus: negu dells no ta con
demnat. e la dona molt alegra veēt
que lo senyor li parlaua ab tanta dol
zor: respongue a sa senyoria. ¶ Nemo
domine. ¶ Volent dir si vos senyor sou
ab mi negun accusador nom pot nou
re. ¶ Nam si ambulauero in medio
ymbre mortis non timebo mala quia
tu mecum es. ¶ Car si yo senyor era por
tada ala mort: segons mereixen los
peccats meus: e sentis ja la angustia
de aquella tenebrosa hora no hauria
temor de negun mal pus sentis la vo
stra fauor e ajuda. ¶ E lo senyor aq
totes coses eren manifestes vehet la
gran temor e terror que aquesta do
na tenia en lo seu coz stant molt recelo
sa que seria della: car sabia que la ley
li era contraria: si la magestat qui era
sobre la ley: e podia dispensar en aq
la no li ajudaua. ¶ Adoguda sa denie
cia de molta pietat volent li donar se
guretad dela vida sua: dixit. ¶ Nec e
go te condemnabo. ¶ Volent dir. ja
sabs yo qnt so fauorable ales dones:
perque se que son amables e molt co
neixets: e ab tot per lo peccat teu me
reixqs sentencia de mort: yo not vull
condempnar: ans delibere dar te spay
de penitencia. ¶ Quia nolo mortem
peccatoris: sed vt magis conuertat
vuiat. ¶ Car no vull la mort dls pecca
dors ne so ve gut p axo: ans me plau
ques conuerteixquen e que vixquen:
em plau mes esser amat que temut: e
percot dich ¶ Diliges inqt no time
as: quia timere enim seruorum est: di

ligere autem filiorum. ¶ Car de aci a
uant pots lançar de tu tota temor e
començar a seruir per amor: car dich
te certament que no vull esser temut
per los homes axicom a senyor: ans
amat com a pare: axi recordet dl grā
benefici q has rebut. ¶ Et ampli no
li peccare. ¶ Hauent proposit ferm en
la voluntat tua de no tornar james a
peccar: ne a offendre deu: car en gran
pill est stada de perdre la vida dl coz
e dela anima. ¶ Scio tribulationes
tuam et inopiam tuam: sed es apud
me diues. ¶ Car yo se la tribulacio tua
e ab quantes penes e dolors has lo
stengut lo peccat: e com te trobes bu
yda e pobza de merits: mas lies cer
ta que dauant mi est ara trobada ri
ca: pux has mereixcut hauer la gra
cia e amor mia: sapies la guardar hi
conseruar no la perdes per culpa tua:
car siu fas. ¶ Erit nouissimus erroz pe
ior priore. ¶ E ab molta rabo seras
molt mes punida dela errada darze
ra que dela primera: per esser pijor e
de mes culpa: axi sta recelosa d tu ma
teixa e recordet del cōsell de Salamo
q diu. ¶ Ademorare nouissima tua
z in eternis non peccabis. ¶ Car si ab
verdader coz peses la fi d la vida tua:
nunqua hauras desig de peccar: net
adelitaras en res de aquesta mortal
vida: pensant la breuitat de aquella:
ans ab molta diligencia treballaras.
¶ Ante obitum tuum operare iustitia:
quouiam non est apud inferos inue
nire cibum. car si de ca no has bē tre
ballat no posseiras res della. ¶ E per
go lo diable cerca ocupacions conti
nues als homens: porque no puguē

Cō lo senyor ana en bethania a latzer. CXXXIII

entendre en prouehir al sdeuenidor.
¶ Et rā diu eos deludar: quousqz de
corpore exeat rei ⁊ nudus: ⁊ nihil secū
preter peccata portantes. Erant los
re ari encegats e enganats fins q̄ ixē
del cors per mort: e ari culpabl's e ca
rregats de peccats e despullats e nu
sens portar res ab si: sino la trista ca
rrega dels ppris peccats los fa anar
als turments eternal's. dels quals se
ran deliurats tots aql's que seguere
e crehen la doctrina mia. E la dona
peccadora ja conuertida e tota inflā
mada lanças als peus del senyor fill
de deu regraciant ab infinides lagri
mes la inmensa clemencia sua: e di
ent. ¶ Gloria tibi domine q̄ me vo
care dignatus es ⁊ cum seruis tuis di
numerare. Volent dir. O magestat
infinida gloria e laor sia dada a vos
qui us ha plagut ab tanta clemencia
cridar me e tirar me ala amor vostra:
e voler que sia comptada e nombra
da entre los qui a vos serueixen. Yo
senyor meu me offer em do tota a vos
ab voluntat ferma de may offēdre la
magestat vostra. e lo poble molt edi
ficat dela pratica que lo senyor hauer
tēgut en la deliuracio de aq̄sta dona:
e loant la sua infinida sauesia digue
ren. ¶ Sic suum sermonem tēpauit:
vt et legi non contradiceret ⁊ pietatē
non amitteret: ⁊ liberata ē mulier iu
bente misericordia. Volēt dir. o q̄nt
es gran lo saber de aquest senyor que
ari ha ordenat les paraules siues que
no ha cōtradit ala ley: ne s'es oblidat
de vsar de pietat e deliurada es la mi
serable peccadora manant ho lo rey
de misericordia. ¶ Exaltabitur autē

dominus solus in die illa. Car en a
quell dia lo senyor tot sol son exalcat
e lo at dles obres piadoses siues. e los
fariseus cōfusos e aterrats per la ma
licia e crueldat sua: segons de ells ha
uia prophetat ysayas: diēt. ¶ Ocu
li sublimis hominis humiliati sunt ⁊
incuruabitur altitudo virozum. Vo
lent dir. Los vlls de aquells homēs
superbos ques cuydauen esser molt
alts son humiliats: e es stada abaixa
da la supertia de aquells.

Capitol. cxxix. com lo se
yor sabe la malaltia del
noble caualler Lazer e a
na a betania p consolar
les siues germanes.

EAprès que lo senyor p la
clemencia hague deliura
da la dona presa en adulte
ri: la qual los fariseus ma
liciosament ala presència de sa mage
stat hauer portat: son tanta la indi
gnacio e malicia dels dits farise
contra la senyoria que ja de aq̄ auāt sols
hoirlo nomenar ni parlar d sa clemē
cia no podien: e perseguirenlo en tan
crua manera q̄ les siues diuinals pa
raules hoir no podien. ans tot lo que
sa magestat deya e obraua los cōuer
tia en veri mortal: e ja la malicia del
cor los sobraua tant q̄ no podien star
de metre les mans en la reuerent plo
na: car dos vegades lo volgueren a
pedregar e li donauen cada dia infini

Com lo senyor ana en bethania a lazer.

des persecucions enujant lo en tot lo podien. e la magestat per donar loch ala tanta furia e malicia de aqlla maluada gent volgue apartarse de ells p algun poch de temps: e passa de llal jorda. e aturat aqui la senyoria lo noble caualler lazer stant en Bethania en la posada de ses germanes emma lalti de vna fort e cruel malaltia: e les amades germanes sues vehent lo pinch ala mort perden la speranca d la vida sua deliberarē fer vna letra al senyor e mestre seu qui era lo confort e refugi en totes les dolors e necessitats de elles. E sigues magdalena p scriure de part deles dos: e abūda en tantes lagrimes que primer mulla lo paper dela aygua que corria dls propis vlls que ab la tinta: mes per enyorament del seu amat mestre: que p lo mal del seu germa: ab tot que ella lo amaua molt: mes res nos podia a comparar ala amor que ella tenia al seyor e redemptor seu: axicom era rahō. E apres que hague molt plozat comença a scriure: no sens molta pena pensant que per scriptura hauia a parlar ab aquell que sols vn momēt no volguera perdre d vista. e la tenor dela letra era aquesta. ¶ Domine ecce quem amas infirmatur. Volent dir. Senyor e mestre meu lo seruidor vre qui molt amau e car germa meu es malalt: e ma germana e yo trobat nos en extrema congoixa notificam ala clemēcia vostra la necessitat d nostre germa: e la molta dolor nostra remetent tot lo restant ala ordinacio de vostra senyoria: qui pot tot lo que vol. E so certa senyor que qui be ama

nunqua fall al amich posat en necessitat: e si fa lo cōtrari no es ver amich. e perço es scrit. ¶ Qui amico in necessitate non succurrit: amicus eius nō est nec eum diligit. Car qui al amich constituit en necessitat no acor: e d lo poder: lo nom de amich deu perdre: car mostra no hauer la amor verda ra. e com vos senyor no siau axicom los altres homens qui en temps de prosperitat los plau acostarse als amichs: e en la adueritat los desemparen: cōfiant dela clemēcia vostra ma germana ni yo no volem res demanar: pux som certes no falliu als q a mau e a vos ienyoz amē. ans vista la necessitat molt prest socorreu e ajudau a ells pus largament que demanar no sabē: axi senyor pux a vos es manifesta la congoixa e dolor nostra segures som dl remey e no hauē mes a dir: sino comanarnos carament a la misericordia e clemencia vostra. e acabada la letra desempaçarē presta mēt lo correu: lo qual a cabada la jornada vengue ala posada hon lo senyor staua ab los deixebles seus: e dona la letra a la magestat. E lesta aquella torna resposta de paraula: diēt al dit correu. ¶ Infirmitas hec non est ad mortem sed pro gloria dei vt glorificetur filius dei per eum. Volent dir: Tornau a magdalena e a marta ales qls me saludau: car yo les ame molt: e digau los que nos congoixen que a questa malaltia de son germa no es d mort: car encara q muyra prest tornara a vida e tot es per gloria d l diuinal pare deu eternal: e perq lo fill seu sia glorificat per la obra miraculosa

Cō lo senyor ana en bethania a lazzer. CXXXIII

que en la persona de Lazer sera feta. e partit lo correu atura lo seyor dos dies en lo loch mateix hon se staua. E apres dix als deirebles seus. Tornem altra vegada en judea hon los haviē tant perseguit: tots se alteraren d'grā por: e respongueren a sa senyoria: dient. Mestre e ja es oblidat lo mal solaç que aqueixa gēt vos ha hagut: volent vos matar a pedrades; y encara voleu tornar entre ells: leixau los star senyor per merce. E sa magestat hoyda la resposta dels apostols e coneguda la grandissima por que teniē dixlos. De deirebles be sou flachs de cor. ¶ Nonne duodecim hore sūt diei: Volent dir. y no sabeu vosalt res que dotze hores ha en lo dia: e en cascuna de aquelles prenē mutacio les voluntats humanes: e lo que en vna hora auorreixen en altra ho amen? ¶ Si quis ambulauerit in die non offēdit quia lucem huius mūdi videt. Mes auis vos de aço deirebles que aquells qui anaran ab mi qui so dia clar sens neguna foscura no poran esser offesos: car yo so lum del mon: e q'ami segueix totes coses li son clares. Los qui volran anar denit: ço es seguint los apetits de superbia: lançāt se voluntariament en les tenebres de presumpcio confiant se en son saber e poder: aquests tals seran offesos: car a ells yo no comuniquo la lum mia: ans me sō molt odiosos els leixo caure souint en publiqs confusions: perq' cogeguen quāt es poch lo saber e poder de natura humana: si per mi no es ajudada. e per ço diu l'heremies a cascu de aquests. ¶ Quoniam obtri

uit dominus cōfidētiā tuam: et nihil habebis pro spū. Volent dir. per ço com lo senyor ha vist la vostra vana confiança: e ha trencada e confusa aquella no podeu hauer res q' prospera. E apres de aço dix lo senyor als deirebles seus. ¶ Lazarus amicus noster dormit: sed vado vt assumpto excitem eum. Volent dir. Lo nostre amic lazzer dorm e delibere anar per despertarlo. e los apostols que hoirē aço foren molt alegres e contents: e digueren entre si. be sta puij tan poca causa es la anada be farē que reste. e volent loy posar en raço digueren. ¶ Somne si dormit salu' erit. Volent dir. Senyor si dorm gran salut li es: car lo dormir grā remey es al malalt: e si peruentura ala malaltia de lazzer es contrari lo dormir ses germanes son tā sabudes e enteses en seruir malalts: que elles lo despertaran cō sera hoza: e vostra senyoria pot be referiar en la prudencia delles: e deixar para aquesta anada: puij no es necessaria: nes deu vostra magestat metre en perill tan manifest per cosa que altri pot fer. e lo clement senyor vehēt la innozancia dels seus deirebles parlals ous clar: dient. ¶ Lazarus mortuus est et gaudeo propter vos: vt credatis quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum. Volent dir. De deirebles que nom entencu: mort es lo bon amic lazzer: e yo men alegre p' amor de vosaltres: car s'ereu refermats en la fe mia: sabent que yo absent de aqll vos dix la mort sua: e que sens esser me trobat ala mort sua lo fare tornar a vida en presencia vostra: axi a

Com lo senyor resuscita a Lazer.

nem a ell e no temau res. ¶ Quia tēpus meum nondum aduenit. Car lo tēps dela mort e passio mia no es vengut eucara. Veritat es q̄ es molt prop:e perço treballe de cōfermar la fe vostra:car per columpnes d̄la sgle sia mia vos he elegit.e hu dels dexebles qui hauiā nom Thomas ab molta feruor:dix als altres dexebles. ¶ Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cū eo. Volent dir:O germanes e nōs mostrem tan couarts:car lo senyor nos ama tant que fins veu temeroios dexar nos ha aq̄ e anar sen ha sens nosaltres:e yo estime seria maior la pena nostra dela absencia sua:que qual seuilla perill de mort:axi anem e nu yram ab ell e nons separem d̄la sua amable presencia.e tots inflamats e animats del parlar de thomas agnollats dauant lo seu senyor e mestre digueren ab molta feruor. ¶ Perge vbi vis et nos non te derelinquimus. Volent dir:Anau senyor puit a vos plau:car en qualseuilla loch que vos volreu anar:nosaltres vos seguirem e nunca lexarem. E lo senyor mostrant que acceptaua e li placia molt la obediencia e amor que trobaua en los seus cars dexebles metels les sues diuinals mās sobre los caps:e manant los leuar de terra:dix a aquells quel seguisien.

Capitol.cxxx.com lo senyor resuscita lazer lo grā caualler e seruidor de sa senyoria.

Enant lo senyor per sō camí com se acostas aberba nia saberen noua com hauiā quatre dies que lazer era mort:e que molta gent destat es aquí per cōsolar les senyores les germanes.e lo senyor sabent aq̄o aturas aquí de fora. E marta sabent primer la venguda d̄l senyor:ana molt prest a rebre sa senyoria lexant sa germana en lestrado ab aquells senyors qui eren aquí per consolarla:e venint la dita marta al loch hon era lo senyor:refrescant se la dolor sua ab moltes lagrimes e sospirs a genollas en terra e prenint les mans d̄la magestat besāt aquelles moltes vegades ab grā tremcament de cor deya. ¶ Somne si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus:sed ⁊ nunc scio quia q̄cūq; poposceris a deo dabit tibi de⁹. Volent dir:O senyor meu y quanta dolor y desauentura se es seguida ala casa nostra per la vostra absencia:car ma crebença es:que si vostra senyoria y fostada lo meu amat Bernia no fora mort ab tot que yo so certa que tot lo que demanau a deu obteniu.e lo senyor mirant la ab molta compassio volent li donar remey en sa dolor:dixli. ¶ Resurget frater tuus. Volent dir O marta lexau lo ploz e alegrau vos car lo vostre germa resuscitara. E la dita marta lançant vn gran sospir:respos a sa senyoria:dient. ¶ Scio q̄a resurget.in resurrectione i nouissimo die. Volent dir. Ben crech yo axo se yo que lo meu germa resuscitara en la resurreccio general que sera feta lo darzer dia. E dixli lo senyor. O mar

Cō lo senyor ana en betbania a latzer. CXXXV

ta comuna cosa es als tribulats que tant desigen remey en sa dolor quels par que nunca lan atenyen: ari ne pren ara a vos que tant stau abeurada en dolor dela penosa separacio dl amat germa vostre q̄ no podeu creure la resurreccio sua. Ara marta alçau vn poquet l'enteniment vostre: e no a neu tan baixa: car vous vull comunicar vn grā secret e coneixereu q̄ yo he potestat de resuscitar lo germa v̄re.

¶ Ego sum resurrectio et vita q̄ credit in me etiam si mortu⁹ fuerit uiuet: ⁊ omnis qui uiuit ⁊ credit in me non morietur in eternum. Car podeu esser certa que yo so resurrectio e vida e qui creura en mi: encara que sia mort viura: e tots aquells qui viuē e crehē en mi no morran eternalment. Credis hoc? Creu vos aço marta: o dubtau en res: e aquella replicant dix. Senyor queu crech fermament e cōfes dauāt la real magestat vostra. ¶ Q̄ tu es christus filius dei uiui qui i hūc mundus venisti. Car vos seyor meu sou lo ver messies: e redemptor de natura humana fill de deu viu qui p̄ sola misericordia en aquest mon sou vēgut. e dit aço marta demana licencia al senyor per anar a cridar la sua germana Maria: que li paria fer li vna gran offensa posseynt tan singular beço es la presencia dl senyor sens la cōpanyia sua. E despedida de sa magestat cuytra ala posada per comunicar lo plaer seu ala dita germana portāt li la noua per ella tan desijada d'la venguda del seu amat mestre. e trobāt la en lo estrado ab tota aquella gent q̄ era venguda de hierusalem: acostant

se ala orella sua secretament li dix.

¶ Magister adest et vocat te. volēt dir: Germana senyora alegrau vos que lo mestre es vengut e cridaus. ab tot que lo senyor no li hagues dit que la cridas de part de sa seyorā: era certa marta que sa magestat principalment venia per maria e tot lo restant dela casa amaua per amor della. e la dita maria magdalena sabent la venguda del seu senyor e amat mestre: erint de si mateixa per sobros goig oblidada la dolor passada e sens donar neguna raho: als senyors qui eren aquí ab ella leuas del strada e cuytra la scala auall sens sperar companyia nēguna. E los iudeus q̄ la veren leuar ab tan sobros mouiment diguerē. o com la ara encontrada algun doloros pensament dela perdua de tā virtuos germa: certamēt ella va al sepulcre per fer aquí doloros plāt: segueix camla: no la leixem a soles en tāta pena com lo seu cor porta: e anant tots detras ella no la pogueren atenyen: car la feruor d' amor la feya cuytar p̄ veure prest aquell seyor qui caramēt amaua: e venint al loch desijat essent juncta ab lo senyor ab vn grandissim ploz se lança als peus de sa seyorā: dientli les mateixes paraules q̄ li ha uia dit marta: ab tot q̄ sobre aquest parlar no se eren gens concertades. Mes es cosa certa que les persones que molt se amen quasi toren vna p̄sona mateixa: e ari en parlar com en totes les altres coses son semblants: car la concordia del cor se mostra en les coses foranes. e perço es scrit

¶ Nilhil datū ē melius ad vīus mor

Com lo senyor resuscita a Lazer.

talibus q̄ amicitia. Car noy ha mil
loz cosa: ne pus plaent entre los mor
tals que vera e virtuosa amicitia e cō
cordia de voluntats. E dient magda
lena o seyor y vida mia: que si vos fo
sseu stat açi lo meu Germa no fora
mort. Car aturant vostra magestat
en la casa nostra nengun mal acostar
no si podia: partint vostra senyoria d'
açilla: tota dolor y ploz si es acostat:
hauem perdut aquest germa: que p e
sser tan virtuos dignament per tots
quel conexien era amat: quāt mes p
nosaltres dolorades germanes q̄ d'la
absencia sua tanta pena sentim. Car
be sap vostra senyoria. ¶ Quia nō re
linquitur sine dolore qd̄ cum delecta
tione retinetur. Car no pot esser per
dut sens molta dolor lo que ab mol
ta delectacio e plaer es posseit. ¶ Lo
ploz d'la dita magdalena fon tã grã
e tan piados que tots los jubeus que
aqui cren plozaren per gran compas
sio de ella: e lo senyor vehent lo ploz d'
maria e d'ls altres. Infremuit spiritu
y turbauit semetipsum. Car alteras
molt lo senyor e mostras torbat per
pietat de magdalena: pensant que p
amor d'ella hauia tornar lazer en aç
sta mortal vida plena de infinides mi
series: e recordant se quāt mal era v̄
gut en lo mon per lo peccat: car per a
quell hauien los homens encozregut
la mort corporal e spiritual: e p la en
ueja del diable la dita mort era entra
da en lo vniuersal mon: segons diu la
diuinal sauiesa parlant per la boca de
Salamo: lo qual diu. ¶ Inuidia e
nim diaboli mors intrauit in orbem
terrarum. E apres dix lo senyor. Ubi

posuistis eum: Volent dir, l'bon ha
ueu posat lo cors de aquest germa: p
qui tant sou dolorades: e respongue
ren les dos germanes ab vn gran so
spir e digueren. ¶ Domine veni y vi
de. E anant lo senyor ab elles comp
taren a sa magestat largament lorde
d'la malaltia e d'la mort d' seu amat
germa ab moltes lagrimes: E lo cle
ment senyor ploza ensinys ab elles.
e los jubeus quil veren ari plozar: di
gueren la hu al altre ¶ Ecce quomo
do amabat eum. Volent dir: Gran
amor li portaua com ari ploza: car a
mor sola es la que fa plozar e dolre. e
altres dels pus maliciosos deyen.
Si tant lo amaua no podia fer q̄ no
moris: ari cō illumina lo cech nat: A
ra podē creure q̄ allo no fon ver: cō a
ço no ha pogut fer: e lo senyor clemēt
vehent la malicia de açsts: e p̄sant q̄
dauāt elle hauia a fer vn tan in signe
miracle alteras e mudas tot e ari per
uenque al monimēt: lo q̄l era vna co
ua cauada en la penya: e tenint la por
ta tancada ab vna gran pedra: e dix
lo senyor a aquells qui aqui eren.
¶ Tollite lapidem. E anant q̄ pre
stament fos leuada la pedra d'la por
ta. E hoynt aço marta germana del
mort ficant lo genoll dauant sa seny
oria: dix. ¶ Domine iam fetet: qua
triduanus enim est. Volēt dir: o sey
or sia de v̄ra merce nol maneu desco
brir: car quatre dies son passats q̄ es
mort e la pudor del seu cors deu esser
molt gran. E ab tot q̄ y volria veu
re lo meu amat germa e entrar en lo
sepulcre ab ell: e abraçarlo e tocarlo:
e de aço seria molt contenta: puix viu

Com lo senyor resuscita Lazer.

CXXXVI

nol puch posseir: Mas senyor molt mes estime la reuerencia vostra que no sia offesa de sentir tal olor: per q̄us supplich cesse lo leuar dela pedra. E reïpos li lo senyor fill de deu. **M**artha ja nous recordau del queus he p̄ ycat: nous digui: Quoniam si credideris: videbis gloriã dei. Car si creureu lo q̄ dit vos he veureu obra tan alta q̄ haureu molta raho de glorificar e loar la potencia diuina que vol sia vista en lo mon la gloria sua. e tots los que aquí erē desijosos d̄ veure q̄ faria lo senyor acostarense molt prop e leuaren la pedra dela boca del sepulcre stant tots entorn ab molt silenci. E lo senyor alçant los vlls al cel dix. **P**ater gratias ago tibi quoniam audisti me: ego autem sciebam quia semper me audis sed propter populum qui circumstat dixi vt credant quia tu me misisti. Volent dir: **P**are meu eternal la humanitat mia regracia ala vostra diuinal clemencia com me haueu hoyt: yo senyor se q̄ tostemps me hoyu: mas dich aço p̄ lo poble que açi es que creguen q̄ vos maueu trames. E dit aço la magestat mostrant la sua diuinal potēcia lança vn gran crit: diēt. **L**azare veni foras. **M**anant a lazer que prestament ierqua del sepulcre. E hoyda aquella diuinal veu tantost surti lo dit Lazer del sepulcre: e stant dauant sa clemencia ligat e embenat: aricom lo hauien soterzat: e la senyoria mana als apostols quel desligassen el leixassen anar: los quals prestament feren lo manament del seu mestre. E leuāt li la mortalla cascu de ells li offeria lo

seu manto per abrigar. E non volgue pendre nengun: sino lo del glorios Johan cosingerma del senyor: lo qual ab molta mes graciositat e liberalitat loy offeria e loy donaua ab molta voluntat. E axi abrigat e cubert Lazer ab lo manto de Johan lanças als peus del senyor adorant sa magestat com a son deu e seyor cōfessantlo esser ver redemptor de natura humana: dient a sa clemēcia cō lo pare Adam e tots los altres qui erē en los lims hoyda la veu de sa senyoria e coneguda aq̄lla se eren alegrats de infinit goig: dient tots. Lazer per merce pus vos mana tornar al mō si au procurador de nosaltres: e com se reu dauant sa magestat adorau aquella en persona de tots supplicāt sa clemencia ques acorde de nosaltres: e q̄ prestament vulla deuallar a rompre lo cargre dela nostra lōga e dura captiuitat. E yo senyor accepti la procura dells vista la grā dolor e angustia en que stan: la qual no pot esser creguda sino per mi qui ab los propis vlls dela anima la he vista: p̄que suppli q̄ la clemencia v̄ra haja pietat de aquells catus: q̄ la misericordia v̄ra inuoquē nit e dia. E lo seyor ab molta amor mana a Lazer ques leuas de terra e abraçal e besal mostrant li molta familiaritat: dient li. **B**e siau vengut lazer: vous he tornat a vida per confortar la fe dels dexeables me e de tots los crehents e p̄ cōsolacio d̄ v̄res germanes q̄ dela mort e absēcia v̄ra restauē molt descōsolades. al q̄m dieu de part de adam e dels fills seus vos responch q̄ dins q̄nze io:ns yo se

Com lo senyor resuscita Lazer.

re ab ells e deliurarlos he d' totes les dolors sues. **E** lutz er besant la ma a sa senyoria regraciant a aquella la resposta que ha fet ala misatgeria sua: e dix a sa clemencia. **O** senyor que yo he hoyt aquells pares animant se a gran sperança los vns als altres que deyen. **¶** Si autem mortui sumus i christo credimus q' simul viuemus cum ipso. **V**olent dir: **O** germans siam confortats: car si nosaltres som morts ab la sperança del ver Messies qui es christ siam certs que ensemps ab ell viurem eternalment. **E** ara conech senyor que no son enganats en la sperança sua: ans so molt cert que vostra magestat mira sobre ells: e les ozelles de vostra clemencia stan atentes ales pregaries de aquells: segons testifica **D**avid: dient. **¶** Oculi domini super iustos et aures eius in preces eorum. **E** essent resuscitat lazer e parlant ab lo senyor largament tots los altres stigueren tan alterats e admirats dl marauellos miracle q' nos poguerē parlar los vns ab los altres. **E** les delicades e amables germanes sues combatēse la dolor passada ab lo goig present dins lo cor de aqlles vengueren a esmortirse: e lo senyor q' en totes coses fauoreiaua a **M**agdalena de: ras de parlar ab **L**azer e ana prestament alla hon magdalena stava esmortida portant lazer per la ma e cridant ala dita magdalena deyal. **¶** Filia mea gaudere oportebat q' frater tuus mortu' fuerat et reuixit. **V**olent dir: **O** magdalena filla e amada mia preniu esforç: car causa teniu de molta alegria que veus açi lo

vostre germa tā amat: lo ql era mort e per amor vostra lo he resuscitat. **E** magdalena retornant sentint en si vn grandissim goig. recorregue ala font de hon venien totes les alegries e cōsolacions sues. **E** lançant se als peus dl senyor e mestre seu besant aquells moltes vegades regraciaua a la clemencia la vida q' a son germa hauia restituida: e deya. **¶** quis audiuit vnq' tale: q's vidit huic simile? **V**olent dir o senyor y q' hoy nūqua recōptar vn tal miracle: ni q' ha vist cars seblāt: o senyor q' ben hauieu vos dit grā veritat parlāt me p' la boca de jeremies: diēt me. **¶** Clama ad me 7 exaudia te et annūciabo tibi grādia et firma q' nescis. **C**ar manauē me q' cridas a la clemencia vostra en lo tēps d'la mia dolorosa cōgoira. e q' fos certa seria p' vos hoyda e quē mostrariē coses grās e fermes sens nenguna cror les quals yo ignoraua. **A**ra seyor he vist aqst acte dela vostra potencia tā grā e tan marauellos que fora molt difficil de creure si la obra nos fos seguida. e d'it aço leuas e abraça lo seu germa tan stret q' partir nos poguerē p' vna gran peça. **E** martha aximateix retornāt del simortimēt seu: feu infinides gracies al senyor dela grā pietat q' a ella hauia mostrada: e alegras in finidamēt ab lo seu germa resuscitat lo qual mort tā largamēt hauia plorat. **E** los iubeus qui aqui eren venguts ab magdalena marauellats del gran miracle: molts de ells se cōuertiren e creguerē en lo senyor: e altres restaren en sa malicia engegats.

Cō los iube⁹ deliberarē de matar lo se⁹yor. CXXXVII

Capitol. cxxxi. cō los iu-
heus encesos de molta
malicia e enueia per la re-
surreccio de lazer tingue-
ren consell cō poziē por-
tar a mort lo se⁹yor.

Estant lo se⁹yor en Be-
thania los iubeus sen tor-
narē en hierusalē e los cō-
uertits comptaren lo dit
miracle a gran gloria de la magestat.
E los maliciosos encēguerē tā gran
foch de ira e d'enueja en lo cor dels fa-
rise⁹ recitāt e cōptant lo dit miracle q̄
ja de aq̄ auāt no hāguerē negū repos-
ans anauen axicō a frenetichs no po-
dēt cobrir la malicia e rabia q̄ tenien
cōtra aq̄ll piados metge. ¶ Qui ve-
nerat curare eos excogitauerūt cōsili-
um pdēdi eū. Car ajustarē se los puf
maliciosos e prēguerē jornada q̄ tots
se hāguessen a trobar en certa hora a
la posada d'l bisbe hō serā los p̄iceps
e caps del poble: e aq̄ tendrā consell e
pensaran e deliberarā cō porā destro-
ir e apagar la fama del se⁹yor. car cō-
mes augmentaua mes creixia la ma-
licia dels enemichs seus. car scrit es.
¶ Bonorū vita detrimētū ē pessimo-
rum. Car la vida e fama dels bons e
virtuosos cōfusio e vergonya es dels
mals e viciosos. e axi aq̄lls hypocrits
e maliciosos veēt se cōfusos per les o-
bres marauelloses d'l se⁹yor ajustats
en son consell diguerē. ¶ Quid faci-
mus q̄a hic homo mlta signa facit?

Volēt dir: o se⁹yors pēsau entre tots
que deuē fer: car aq̄st home fa d' grās
miracles: nou prengau axi ciuilmēt
q̄ grā perill nos hi va. ¶ Si dimitti-
mus eū sic: oīs credēt in eū ⁊ veniēt
romani et tollēt nostrū locū ⁊ gentē.
Car sil leixam nauegar a son plaer a
tot lo mō se tirara: e la gent q̄ es facil
de creure prestamēt lo seguira: e creu-
ra en ell deirāt a nosaltres a soles: no
volēt obeir los manamēts nostres: p̄
q̄ si aço es sentit serē defestimats p̄ to-
tes les gērs q̄ arans reuerexen: e ven-
drā los romās e leuarnos hā la terza
e la nostra gēt: p̄q̄ en aço fa a puehir
prest. e cascu deya la manera cō li pa-
ria se degues remediar aço: e lo bilbe
q̄ hāuia nom cayfas scoltāt los vots
de cascu no li paria q̄ anassen tā agra-
ment com ell volria e ab molta furia
dreças en la cadira ab la cara tota ira-
da: e la vista tota regirada tremolāt
li la paraula no podēt manifestar per
lēgua tan largamēt cō volguera los
maliciosos pēsamēts q̄ tenia cōtra
aq̄ll se⁹yor. ¶ Qui peccatū nō fecit
nec inuēt⁹ ē dol⁹ in ore ei⁹. Car lo se-
yor fill de deu cōtra lo q̄l aquest mali-
cios Bisbe estenia lo coltell dela sua
maliciosa lēgua: no hāuia comes pec-
cat negu ne engā en la boca sua no po-
dia esser trobat: lo qual bisbe apres q̄
hague fet grā meneig de la p̄sona mo-
strāt q̄ grās coses volia dir obri aq̄lla
maluada boca: lāçāt cruel foch de aq̄-
lles flames de enueja q̄ cremauē dis-
lo seu hypocrital cor: e dix ¶ Vos ne
scitis q̄cō nec cogitatis: q̄a expedit
vobis vt vn⁹ moriatur homo p̄ popu-
lo et non tota gens pereat. Volent

Com los jubeus deliberaren de matar lo senyor.

dir: vosaltres senyors noy sabeures en esta fahena ni pensau prou los perills q̄ seguir se poden yo delibere dir vos la veritat clara: car noy ha altre expedient milloz: ne pus profitos ala comunitat nostra: sino que aquest home muyra per reposar lo poble: e no peixca tota la gent seguint a ell, e acabant lo bisbe de parlar leuas vn gran rabi que seya prop dell no menor en malicia e dix. Yo so d̄ la openio d̄l reuerendissim senyor bisbe: eus dich q̄ pres no deuen dexar aq̄st home a vida. ¶ *Quin contrari⁹ ē operibus nostris: p̄mittit se scienciā dei habere: filium dei se nominat: et gloriatur patrem se habere deum.* Sius par q̄ sia poca fahena aquesta: q̄ ell sia a nosaltres contrari en totes coses: e q̄ diga hauer en si la sciencia diuina e q̄s gose nomenar fill de deu: e ques glorieje hauer deu per pare: e si aquest home viu molt donau nos per destroits a tots. Ari seyors nous adurmau que molt nos hi va, e sient se aquest leuas vn gran phariseu dels pus hypocrits e dix. nosaltres q̄ som religiosos e zelam p̄ la honor de deu e la obseruāça d̄ la ley deuē strenyer esta fahena e pēdre la acap: car vous dich en vera cōsciencia que amim par. ¶ *Non ē hic homo a deo: qui sabbatum non custodit.* Car no crech que haja res ab deu aquest home: puix no guarda lo dissabte. Car en aquell dia guareix los malalts: e de aço you tinch a grādissima consciencia que mes ho hajā a cōportar: sino q̄us dich senyor q̄ de sempachē. ¶ *Morte turpissima condēnimus eum.* Car nom par q̄ sola

ment degā esser contēts que muyra: ans deuen treballar q̄ la manera d̄ la mort sua sia ignominiosa cōfusible e vergonyosa: e que nunca sia stat ne gun home axi punit. E en aço latiffarem molt ala honor nostra: car aq̄st home nos va molt injuriats prenint gosar e atreuiment de reprēdre les obres nostres: ço que negu fins aq̄ no ha fet. E no penseu senyors sia poch crim aquest: car es vengut contra la ley diuina q̄ mana per la boca de dauid: dient. ¶ *Nolite tāgere christos meos.* Car no vol nostre seyor: deu q̄ a nosaltres q̄ som clets al seruir seu p̄ nengu siam tocats de mans ni de lēgua: e aquest home nos diu mil vituperis publicament: nunca som venguts a disputa nēgūa ab ell q̄ no siay exits confusos. No se que speram q̄ nol desempacham de mius dich: que si ab les mans no puch ab les dēts lo degollaria p̄ sola consciencia: car no mi mou altra passio. e acabat aq̄st leuas vn altre tal com ell: e dix. Volria q̄ tots los q̄ som en aquest cōsell zela ssem p̄ la honor d̄ deu e d̄l be comu a ricom aquest reuerēt seyor de fariseu q̄ ara ha parlat: que par ha dit tot lo ques deu fer. E nosaltres no som homens que degā tēbre res: e si ami voleu creure. ¶ *Persequimini et cōprehendite eum: q̄a nō ē qui liberet eū d̄ manibus nr̄is.* Persequiulo e p̄niulo nous faça por res: car no es negu q̄l deliure deles mās nr̄es: ja veu quina gent lo segueix: vns pobrets de apostols mal vestits morts de fam que les spigues del forment mengē p̄ fretura de pa: q̄ ab vna lança quels mo

Com lo senyor ploza sobre hierusalem. CXXXVIII

streu de l'any los fareu fogir atots. d' los paréts nous ne cal dubtar q' pus que es pobre noli tenen gens d' amorans sen doné vergonya: q' ja laltre dia lo volgueré spenyar. Del poble es lo major pill que y vcig: car sō grossers e no scolten raço: perço tēdzia p' bo q' la execucio d' la mort desijada de aquest home se fes. ¶ Non i die festo ne forte tumult' fieret i populo. Car p' res nō par lo degā matar en dia de festa: p' q' no si moga algun aualot en lo poble: car en tals dies se trobē sēs fahena descansats ociosos p' mptes a tot mal. e callant aqst parla vn ansia fariseu. ¶ Inueterat' dierū malozum. Car era enuellit en mals dies y artizat en malicies. O senyors que molt so acōsolat d' l' parlar de vosaltres: car coneç que sou deliberats d' traure a qst home del mō: eus dich q' sera vna sancta obra e molt meritoria: car la vida sua es destructio nra. ¶ Improperat nob peccata legis: et diffamat in nos peccata disciplina nostra. Com tinuament nos impropera los peccats que fem cōtra la ley e diffama la doctrina nra: no se cō lauē pogut cō portar fins ara. Mas amī par ques deu tenir aqsta manera: q' treballen primer en matar la fama: e apres la persona: car q' mor en bona fama la uors comença a viure. E poch valria a nosaltres si ell moria: e la fama sua restaua viua entre la gent: car po rien dir d' nosaltres los enemichs nostres. ¶ Inuanū laborauerunt. Lo es q' hauē treballat en va: puix q' aqst home tā gran enemich nre sols li hauē pogut noure en la psona matant

aqlla leixant la fama imortal entre la gent: e aço seria grā vituperi a nosaltres: p' q' açi fa a puehir p'ncipalmēt. ¶ Beglutiamus eū viuētem ⁊ integrū. Volent dir: begā lons, tot mētre es viu: no reste res dell: peirca la vida e la fama tot ensemps. ¶ Adittam' lignū in panē ei': et radam' eū de terra viuentiū: et nomē ei' non memoretur amplius. Car axicom lo pa es sostenimēt d' la vida d' l' home en la mortal pegrinacio: axi la fama es cōparada molt raçonablemēt a pa molt substācios: car no solamēt soste lome a vida: ans lo fa imortal: Perq' yo senyors de aqst pa dich que sia destruit: e quey metam lo basto d' la lengua jradada que crema tot lo q' toca e aranquē lo vna vegada d' la memoria dels viuentis: e que lo seu nom no sia pus en memoria. car dich vos certament. ¶ Quia grauis est nobis etiā ad videndū: qm' dissimilis ē alijs vita illi' abstinēt se a vjs nris tāq' ab immūdiçijs. Car a tots es manifest quāt es feruga cosa e molt enujosa a nosaltres la sola vista de aquest home: car sabē que es desemblant als altres en la vida sua: apartas d' les carceres nres a xicom d' coses imūdes q' es vn grā fastig. Car tot lo mō nos reuerex: e q' l' seu ulla home destat p' grā que sia estima molt la cōpanyia nra: e aqst nos mēysprea e fuig d' nosaltres: puix q' te la fauor del poble: no li par que negu li pugua noure: e ara ab aquesta resurreccio q' dien que ha fet de lazer lo dit poble innocent sta fora de seny: e li van de tras nit e dia. p' q' seria vna sancta obra: si nosaltres podiem matar a

Com los jubeus diffamaren lo senyor.

quest Lazer ab algun secret veri de a
quells que sobtosamēt desempachē:
perque poguessen dir que la resurrec-
tio sua es fada ficta. E hoyda la ra-
ho d'aquest vell per tots fon molt lo
ada: e cōcordes e refermats en sa ma-
licia: deliberaren entendre stratamēt
en la diffamacio e mort del senyor. e a
qui tantost elegiren dotze farise' d'ls
pus hypocrits: e aqll maluat vell q̄
hauia donat lo cōsell fon lo capita de
ells: e que aqsts prenguessen carrech
de anar per totes les cases de ciutat e
p les comarqs entorn a escusa de visi-
tar les gēts: per escāpar entre ells lo
veri dela sua malicia: los q̄ls veats ja
de tals obres diguerē que eren molt
contents de fer lo q̄ls era manat car
ells tenien tāt hoy e mala volūtat a a
quell home: q̄ si ab armes lo pogues-
sen motar nol leixarien vna hora a vi-
da: e puix de aqlls no podien vsar p
esser religiosos e psones pacifiqs: que
almenys ab la lēgua ells lo nafrariē
tāt com porriē: dient q̄ a tals psones
noy ha millors armes p a be aterzar
los q̄ la sola lēgua: car p̄ço diu dauid
¶ Sagitte puulozū facte sūt plage eo-
rum. Volent dir. q̄ les sageres d'ls fa-
dzins hā nafrat a ells. Ara tots sabē
q̄ los fadzins de poca edat no han al-
tres armes: sino la lēgua e de aqlla se
ajuden en totes les necessitats sues: e
nosaltres q̄ per puritat e simplicitat
podē esser dits fadzins: deuē amparar
aqst coltell contra tot hom q̄ enujar
nos vulla: e axi tots foren concordes
en sa malicia. Memine discrepāte. E
fon be verificat en ells lo parlar de sa-
lamo: q̄ diu. ¶ Una eiz catēna tene

brarū omnes erāt colligati. Car ab a
qlla miserable cadena de enueja e de
malicia serē tots ligats q̄ es tan tene-
brosa e tā fosca q̄ fa p̄dre lo seyr e la ra-
ho als homens en quis troba.

Capitol. cxxxiij. cō los ju- be' diffamarē lo senyor ab totes les arts que po- gueren indignant lo po- ble contra sa magestat.

¶ Exint los jube' d'aqll cri-
minos consell cascu sebra-
ua lo veri mortal q̄ podia
entre les gēts p ferlos vna
vegada p̄dre la deuocio d'ls senyor fill
de deu diēt: q̄ p grā zel d'la salut d'les
aies e psola honor de deu los volē de
seganar q̄nt vā crzats seguit aqst ho-
me q̄ diu coses noues p no acostuma-
des: e lo miserable poble q̄ tost creu e
pus tost d'screu molt facilmēt muda
d'openio: no recordātse d'ls plar d' sala-
mo. q̄ diu. ¶ Fili si te lactauerit pctores
non acq̄eicas eis: q̄a vba surfurzonis
q̄si simplicia ⁊ ipa pueniūt ad intima
vētris. Volēt dir: fills me' si voleu es-
ser sauis e discrets guardau vos dels
simulats pecadors: e cō vos afalaga-
rā e parlarā blanamēt nols cregau:
car les paraules d'ls enganosos mur-
muradors e mescladors d' mal: se mo-
stren totes simpletes: e lo veri de aqll-
les traueffa les entramenes q̄ sō ama-
gades d'ls lo ventre: e p̄ço diu lo ma-
teix salamo. ¶ Qñ sumpbit vocē suā
ne credideris ei: qm̄ seprē neq̄tie sūt i
corde illi'. Volēt dir: q̄nt lo hipocrit

Com lo senyor sen torna en Bethania. CXXXIX

baixara e simplicita la veu sua nol cregau: ans siau certs que fet iniquitats re amagades dins lo seu malicios cor. *E* de aquests diu David. *¶* *L*ingua eorum gladius acutus. Car la lègua de aquells mes talla que negu coltell per agut que sia. *E* lo mateix dauid per donar be a entendre a les gents quals son los dits hypocrits e q̄ sien p̄ tots ben coneguts diuinals: dient. *¶* *Q*ui cogitauerunt iniquitates in corde tota die constituebant p̄lia: acuerunt linguas suam sicut serpentes venenum aspidum sub labijs eorum. Car aqueits continuament cogiten e pensen iniquitats dins lo seu cor: e tots dies son aparellats a brega e aguen les sues lengues: aricō a serpents e lo veri de aquella astuciosa aspidis tenē amagat sots la lègua sua *E* de aquest dia auant que lo dit consell fon clos. ja los jueus no hauien repos ne enteniē en altra sabena: sino en la mort del senyor fill de deu. *E* la magestat sabent totes aquestes coses apartas dela vista dels maliciosos jueus anant sē en certa partida qui es prop lo desert en vna vileta: e aq̄ atura la senyoria alguns dies ab los debles seus.

Capitol. cxxxiiij. cō lo senyor vègue en bethania apres la resurrectio de Latzer e aq̄ li fon fet solēne conuit.

Acostantse aq̄ll tēps en lo qual lo senyor hauia d̄ p̄dre mort mostrant sa de-

mentia que no forçat: ans molt voluntariament se offeria ala dita obra acostas al loch hon se deuia fer la execucio dela passio e mort sua. *E* vengue en Bethania sis dies ans de la solennitat dela pascha. *E* aqui fon fet a sa magestat vn gran e singular conuit: en lo qual aquella endreçada e virtuosa Martha seruia de mestre sala. *E* lo germa seu Latzer nouament resuscitat era hu dels qui seyen ala taula ab lo senyor fill de deu. *E* la excellent magdalena plena d'amor molt ansiosa dela persona del seu senyor e mestre que vey a cansada e fatigada vègue ab vna capça d̄ alabaust en que hauia quantitat de vna liura de liquor preciosa e vbrint la dita capça escampa lo enguent sob: e lo cap e peus del seu amat senyor e mestre: e ab los seus cabells torca aquells cansats peus desijāt donar refriger. e descanc aqui tan carament amaua. *E* la casa fon plena de aquella singular olor: e los apostols no veats de tals olors alteraren sen tots. e lo traydor judeus ple de malicia comença a murmurar: e dix. *Quare hoc unguentus non vendidit trecentis denarijs ⁊ datum est egenis?* Volent dir plantabat ab los altres d̄rebles idignāt aq̄lls olors color d̄ cōsciencia: diēt. digau germās: p̄q̄ no ses venut aq̄st enguēt q̄ val trecents diners e q̄ fos donat a pobres. *E* los dits apostols no practichs en malicies veēt q̄ aq̄ll maluat judeus mostraua plar ab grā cōsciēcia e zel dels pobres facilmet lo seguirē en la murmuracio e diguerē. *Et q̄d̄p̄ ditio ista unguēti facta ē: volēt dir: o*

Com lo senyor sen torna en Bethania.

quin degast tan demesiat es stat aqst
de lāçar axi aqst enguēt: e indignarē
se tots contra magdalena, e lo senyor
fill de deu ab tot sabes judes esser lo
mouedor desta malicia e li pogues
molt be respondre: dient. ¶ *Quare*
conscientiam mulieris confundis: q̄
corpus meum vngit: ⁊ teipm nō con
fundis qui me in mortem trades?

Volēt dir: digues hypocrit traydor
ab qual consciencia confons aquesta
dona p̄ hauer vnctat lo cors meu rāt
fatigat e atu mateix no reprēs q̄ saps
has d̄liberat portarme ala mort: res
daço no li volgue dir lo seyor: per do
nar exemple als plats s̄deuenidors:
que deuen comportar los incorrigib
les ab molta paciēcia: per no ferlos
tornar pijors: car no es dit bo q̄ los
mals no sab cōportar: segōs es scrit.

¶ *Non est eniz bonus qui malos to*
llerare non potuit. E deixant aquest
Judēs encegat en la malicia parla la
senyoria a tots ensemps essent cert q̄
los altres moguts p̄ eil ignorantmēt
hā murmurat: e dixlos. ¶ *Deixebles*
e be par que no sou veats de menjar
sino peix de bolig e merluça: com po
deu metre la lengua en esta dona ge
nerosa criada en grans delicamēts: e
que en la persona ha despes grā quan
titat de aquest enguent e de molts al
tres: e p̄ amor mia ha auozrits tots
los d̄its delicamēts en la persona sot
smetent aquella a molta penitēcia:
e tota la sua amor e delit ha posat en
mi: e los bens e la persona tot ho vol
dria despendre en seruici meu. E nen
guna cosa no li es cara: puix ala mia
persona done algun refrigeri: e vosal

tres dexebles. De bono opere lapida
tis eaz: Car dela bona obra e virtuo
sa vosaltres la p̄seguiu. Deixebles
y com scamparieu la sanch per mi en
la persecucio mia: si la pietat que aq̄
sta amable dona ha mostrat en la per
sona mia: haucu per cosa superflua e
d̄mesuada: yo delibere posar la vida
per vosaltres: e dol vos vn poch den
guent que res nous costa: e no s̄beu
quāt poch tinch aturar ab vosaltres
e ab quanta amor vos he tractat?

¶ *Pauperes enim semper habebitis*
vobiscum: ⁊ cum volueritis potestis
illis benefare: me autem semper non
habebitis. Car de pobres tostemp̄s
ne haureu abundancia e totes hores
que volreu los poreu apiadar e fer be
nificis: anī no haureu tostēps: ans
es molt breu la mia partida, e perço
aquesta virtuosa dona inspirada per
lo meu pare eternal. *Adittēs hec vn*
guentū hoc in corpus meum ad sepe
liendum me fecit. Car aquest enguēt
que ella ara ha escampat sobre la per
sona mia: significa esser molt presta
la sepultura mia. E axi com ella en vi
da me ha singularment amat: en la
mort nunquam desempara: ni apres
la mort nom oblidara: ans p̄ vnctar
lo meu cors ab gran animo al sepul
cre jra: e per la cuytada resurreccio no
pora complir son piados desig: per q̄
ara ha contentada la voluntat sua: la
qual es per mi molt estimada: qui se
la amor de que proceix: per que? dich
en veritat. ¶ *Ubiq̄q̄ predicatū fue*
rit: hoc euangelium in toto mūdo di
cetur: ⁊ qd̄ hec fecit in memoriaz ei.
Car hon seuulla que sera recomptat

Cō lo senyor parti de betbania p a bierusalē. CXXXX

o cuangelizat lo que aquesta ha fet se
ra dit a gran gloria sua: car digna es
de memoria e de gran recort. Quius
pensau deirebles que sia aquesta de q̄
haueu murmurat: ¶ *Arūdinem ven
to agitatam: Cō es vna canya vana
que lo vent la lança alla hō se vol: no
es tal no; ans vos dich que es tan fer
ma e constant que nunquam oblida
ra. ¶ *Non exstinguetur in nocte lucer
na eius. Car en aquella nit tan tene
brosa dela mia passio lo lum dela fer
ma amor sua no sera apagada: e tots
vosaltres fogint p la temor d'la mort
ella constant e ferma. ¶ *Danum suaz
misit ad fortia. Detent la ma sua a
coses tan forts que res no li parza di
fficial per seruir ami. E per la sua lon
ga e virtuosa perseuerancia de amor
merexera que yom comuniqua a ella
apres la mia resurreccio primer que a
vosaltres: e per ella haureu noues de
mi: axi amau la e reueriula e no mur
mureu della: car yo so lo seu aduocat
e defensor: e ella callant yo raçonare
la part sua: segons he acostumat: per
que de totes les bregues ella extra v̄
gedora. E magdalena veuent la grā
fauor e amor quel senyor li mostraua
e ab quant animo la scusaua de aq̄l
qui della murmurauen inflamada
de grandissima amor: dix dins lo seu
cor: ¶ *Adiuor meus ⁊ protector me
tu es. Volēt dir: o senyor meu e quē
poden ami enujar totes les persecu
cions e tribulacions: que donar me
porien les persones del mon totes ju
stades: puix yo se que vos senyor meu
sou ajudador e protector meu: car no
tem res senyor meu; ans puch dir ab****

lo job. ¶ *Cuiusuis man⁹ pugnet cō
tra me. Car si tota la ira dels homes
venia ab ma armada a pugnar cōtra
mi: yo senyor estaria immobile e sēs ne
guna temor pus la gracia e ajuda vo
stra es ab mi. E informats tots los
apostols per lo senyor e mestre seu q̄nt
hauien erzat murmurant de aquella
amable dona: penedint se demanarē
perdo a la senyoria: e amaren magda
lena pus conexien que lo senyor la a
maua: e prenia gran plaer: que p ells
fos amada e molt estimada: e lo tray
dor de judes restant enecat en la ma
licia delibera vendre lo senyor fill de
deu per trēta dines: los quals ell esti
maua haguera furtats d'l preu daq̄ll
enguent si fos venut. e lo poble d' hie
rusalem coneixent e sentint que lo sen
yor era en Betbania: vengueren aqui
grā multitud no solament per la sen
yoria: ans desijosos d' veure lazer: lo q̄ll
sa magestat hauia resuscitat d' mort.
¶ *Est enim naturalis cupiditas ho
minum mirra videre et audire. Car
natural apetit es dels homes veure
e hoir coses marauelloses e noues.**

Capitol. cxxxiij. com lo diumenge parti lo seny or de betbania p entrar en bierusalem.

ELo gendema que era diu
menge sa magestat delibe
ra partir de betania per en
trar en bierusalem ab grā
triumpho: perque a tots fos manife

Com lo senyor parti de bethania p a bierusalem.

sta la sua venguda. E la senyora mare sua lo acompaña ab tots los altres seruidors seus e tota l'altra gènt. E anant per lo camí peruenqueren a vna villeta que hauria nom bethage al costat de mont oliuet: e aturas aq̄ sa clemencia lientse vn poch dauall aq̄ les oliueres volent donar a entendre a les gents. q̄ per solam pietatz nō per necessitatem veniebat ad passionem. Car per sola pietat e no per necessitat ni forsa venia es p̄sentaua ala mort e passio sua. e d̄ aq̄ trames dos dels dexebles seⁿ: dient a ells. ¶ Ite in castellum qd̄ contra vos est: et statim inuenietis asinam alligatam ⁊ pullū cum ea: soluite et adducite mihi. Volent dir: O dexebles veu aquella ciutat queus sta dauant castell roquer e molt aspre e cōtrari a vosaltres lo trobareu: car alius sera robada la vida del pare que tant amau: alli perdreu tot lo vostre be e trespors. Anau ara al dit castell: e tātost al portal trobareu vna somera ligada ab son pollinet: desligau los e portau los me: car delibere entrar e p̄fetar me als iudeus en la forma que zacharies ha prophetizat: diēt. ¶ Dicite filie syon: ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam e pullus subiugalis. Car sabent aquest propheta la malicia iudayca auisals clarament com deuia venir a ells lo Messies: perque no allegassen ignorancia: diēt que nol hā conegut: e diu los. Guardau vosaltres queus trobareu en aquell tēps a visau la filla de syon: ço es la gran ciutat de hierusalem e digauli. Adira lo teu rey que ve a tu ab molta humili-

tat e mansuetud caualcant sobre vna somera: ala qual segueix lo seu pollinet. ¶ Iudei nolite dicere nō habemus regem nisi cesarem: nolite superbe agere contra eum. E perço iude^s guardau nol desconegau e per res no digau no hauriem Rey sino cesar: car molt errariem. Nos vullau hauer ab ell superbiament: car ab mansuetud e benignitat vos ve a visitar e acōsolar. Sius enteneu e dignament lo rebeu p̄ saluar vos ve: e iujugar les altres gents sots los vostres peus: si nous entencu ni rebre nol voleu contra vosaltres ve per a terrar vos ⁊ destruir vos. ¶ Venit ergo mansuetus: non vt propter potentias timeretur: sed vt propter mansuetudinem amaretur. Car perço ve atu ab tanta mansuetud: que si mostraua la sua potencia no fosses aterrat per temor: perq̄ ab la sua benignitat te cōuida a amar lo. No desconegues lo teu benefactor Tibi promissus: ex te natus: in te nutritus. Recordet que atu principalmēt es stat p̄mes: en lo teu llyatge es nat: entre lo teu poble nodrit. Quin crimitan orible cometras si a aquest rey natural e verdader negues la fealtat: de que li est obligat: guarda que si ara lo desobeexes e nol vols per senyor e pare: hauras lo hauer per força p̄ rigoros jutge. ¶ Quia ipse est qui constitutus est a deo iudex viuorum ⁊ mortuorum. Car aquest es constituït per lo pare seu jutge general sobre vius e morts e tots han a passar per lo examen seu. e anant los dexebles ferē segons lo senyor hauria manat: E portant la dita somera posaren los seus

Cō lo senyor parti de bethania p a bierusalē. CXXXI

mantos sobre ella: car no hauien altra sella ne guarnicio: e axi la preseta ren al senyor: per q̄ caualcas en ella. e pujat sa senyoria a cauall ana vn poch en la dita Somera: e apres volgue la magestat caualcar en lo polli. e altra vegada torna a cobrar la somera: e a go no sens gran misteri: car la somera significaua lo poble judaych: lo q̄l lo senyor leixaria per sa gran bestialitat e desconexença: e pendria lo poble gentil qui significaua lo polli tirat lo ala ley euangelica: empero ala fi del mon per sola clemencia sua: recordat se del dit miserable poble judaych cobrara aquells en gracia e amistat sua conuertint los ala ley crestiana. *Et fiet vnum ouile et vnus pastor.* Car seran lauors tots vn ramat e vna crehença regits per vn pastor. e deuallat sa magestat del mont oliuet a cauall en la dita somera: lo poble de hierusalem sentint la venguda de sa senyoria exiren a recebir sa magestat ab gra so lenitat escalfats per lo fresch miracle de lazer: lo qual sabien venir en companyia de sa senyoria: e tots ab rams en les mans escampant aquells p la carzera per embellir aquella e posant les vestidures per terra per fer gra seruir a sa clemencia: e feta gran reuerencia prenguerenle a cridar: axi los que anauen dauant sa senyoria com los quel seguien de tras: dient. *Sanctus filius dauid benedictus qui venit in nomine domini.* Volent dir: O senyor fill de dauid hajau merce de nosaltres e saluau nos: car beneyt sou vos qui veniu en lo nom del senyor: o quin coltell de dolorosa enueja traue

ssa lo cor dels fariseus hoynt aq̄stes paraules: e vehent la gran deuocio del poble no gosarē mostrar la ira sua ne dir al dit poble que callen. Mas no podent cobrar la sua passio acostarē se al senyor fill de deu desiosos de confundrel: e digueren li. *Magister increpa discipulos tuos.* Volent dir: o mestre vos qui preycou tanta humilitat e veniu caualcat en la somereta: p que comportau que aquest indiscret poble quius obeix com a mestre y se yor diga tan grans laors de vos en p̄fencia vostra q̄ sols nols deuriu hoir manulos que callen. E sa senyoria vista la malicia de ells respongue: dient als dits fariseus. *Dico vobis si tacuerint: lapides clamabunt.* Volent dir: No peieu maliciosos fariseu que callant aquests cesse la laor mia ans vos dich: que si aquests juheus fills vostres callen: cridaran los gentils qui per vosaltres son menyspats axico les pedres que calcigau: aq̄sts vos furtaran la primogenitura e sera exalçats sobre vosaltres. *Sicut nouissimi primi: et primi nouissimi.* E axi los primers sera darrers e los darrers primers: e lauors callaran los fills vostres p pura confusio sens manar los ho yo. Axí deixau los ara cridar: car poca festa faç dles sues laors que so cert que molt prest se mudara en vituperis. *Scio quia morti tradas me.* Car no ignore q̄ vosaltres me portareu ala mort: mes ab tot axo no cesse ni cessare de conuidar vos a vida. *Clamo ad te et non exaudies me: isto et non respicis me.* Car en tota la vida mia he cridat a vosaltres

Comi los iubeus deliberraré de matar lo senyor.

e nō haueu volgut hoir: ara acostant se la fi mia som presentat a vosaltres en la forma quem era pactizat ab vostres pares e nom volcu mirar ni conixer: restau inexcusables dela malicia vostra: e tostemps anareu cabent de mal en pijor. ¶ Quia operari bona iam non licet: que cuz licuit agere contempsit. Car justa cosa es que sia leuat lo temps e lo poder de be a fer. a aquell que com podia nou ha volgut fer: ans ha menyspreada tota la disposicio e ajuda que li era donada: e arius ne pendra a vosaltres. ¶ Quia auferetur a vobis regnum dei: et dabitur genti facienti fructus eius. Car seraus leuat lo regne de deu e donat a aquella gēt que fara fruyts dignes de hauer lo. E los dits fariseus molt confusos e enuergonyits dela resposta de sa senyoria penedirense de hauer parlat pus no erē exits ab la sua: e conegueren que dix grā veritat Salamo: quant diu. ¶ Quia qui prius reipondet q̄ audiat stultum se esse demonstrat. Car aquell qui es prompte a rependre e ans parla que hoja ni a saboreixca be la sabena de q̄ vol parlar: mes se mostra foll que saui.

Capitol. cxxxv. cō lo senyor ploza sobre la ciutat de hierusalem.

A hauent lo senyor e redēptor nostre donada rao als hypocrits e maliciosos fariseus: cōtinua son cami: e com sa magestat se acostas ala ciu-

tar: mirant aquella ploza molt agrāmēt per vera compassio: e dix ab multissima dolor ¶ Quia si cognouisses 7 tu. Volent dir: O hierusalem si tut conerries quanta rabo tēdrics d' dolre e d' plozar: car cuydes te star en pau e repos e los mals teus son amagats als teus vlls. ¶ Quia venient dies i te 7 circūdabunt te inimici tui vallo: 7 coangustabūt te vndiqz et ad terrā prosternēt te et filios qui in te sunt: et non relinquent in te lapidem super lapidem: eo q̄ non cognoueris tēpus visitationis tue. Car vendran dies d' molta dolor per a tu: en les quals te veuras circuida: dels teus enemichs quit daran tāta angustia e tribulacio que de totes parts seras perseguida e vexada e aterzada e per terza lāçada: e perdras ab molta dolor e miua los teus fills qui son dins tu. e tant sera orible la persecucio e destructio tua q̄ no restara en tu pedra sobre pedra: e tot aq̄o te sdeuendra molt justament: car no has volgut conixer lo temps dela tua visitacio. e peruentura tu en ganada per la tua superbia dius dis lo teu cor. ¶ Quis detrahēt me in terras: Volent dir y qui sera tan potēt que baste a lāçar ami cirterza: O hierusalem not en ganes ne fies tant en la tua forsa: car fies certa noy ha res ferm sobre terra. ¶ Recordet dī que es scrit per Abdies propheta parlant a tu en persona del meu pare: dient. ¶ Si exaltatus fueris vt aq̄la et si inter sydera posueris nidum tuum inde detrahā te. Volent dir: que si tu pujaves tā alt que passaries lo volamēt dela aguila e si posaves lo teu niu en

Cò lo senyor ploza sobre hierusalem. CXXXII

la spera del cel de aquí yot derrocaret: car gran temps ha que durē les males rues. ¶ Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui ad te missi sunt. Car acostumat has de matar los prophetas a tu tra mesos: e apedregar aquells quit dese ganen et diuen la veritat. E ara dar rament lo meu pare: volent viar ab vosaltres de misericordia: oblidāt les offenses passades: haus trames ami fill seu natural: perq̄ coneguesseu la i finida demēcia sua: e que deliberaua perdonar vos la mort e dampnatge que als seruents seus haueu donat: e ha trenta tres anys que dura la legacio mia: e vosaltres habitadors de jerusalem nom haueu volgut acceptar ni creure: eus dit clarament yo q̄ so y qui ma trames: car laltre dia sius recorda publicament parlant ab vosaltres digui. ¶ Misit me viuēs pater: ⁊ ego viuo propter patrem: est pater meus qui glorificat me: quem vos dicitis quia deus vester est. Volēt vos certificar q̄ lo pare q̄ viu eternalmēt ma trames: e yo vixch per lo meu pare: lo qual glorifica ami. E sabeu qui es aquest pare de quius parle: aquell senyor que vosaltres dieu que es vře deu, e si nom voleu creure. ¶ Opa q̄ ego facio in nomie patris mei hec testimonium perhibent de me. Car les obres que yo faç en nom del meu pare: vos donen testimoni molt cert de mi: ab tot axo per boca mia ab parau la viuia vos he volgut manifestar aquest secret misteri. ¶ Et cognoscatis ⁊ credatis quia in me est pater ⁊ ego in patre. Perço que conegau e cre

gau que en mi es lo pare e yo en ell: e com vos hagui ben informats dela veritat per gracies volgues me apedregar. E continuant la malicia v̄a nunca haueu cessat d̄ perseguirme: e ara per solēne cōsell haueu determinat leuar-me la vida: dient que matāt ami escapareu d̄ les mās d̄ los romās: ara siau certs que per justa sentencia caureu en lo que cuydau squiuar: car los dits romans vendran sobre vosaltres: eus daran totes les veraciōs q̄ dit vos he. e com veurcu la desolacio e destructio de aquesta ciutat poreu dir. ¶ Et indemiauit me vt locutus ē dominus in die furoris sui: virgines mee et iuuenes mei abierunt in captiuitate. Volent dir. O com es stada veremada e de tot be buydada la trista ciutat nostra: segons lo senyor ha uia parlat en lo dia dela sua furor e justa indignacio: les donzelles vergens q̄ aquella solien hōrar e embellir: los joves valents que la solien defensar e mātenir tots sō portats en dura captiuitat. ¶ Deposita est vehemēter nō habens consolatorē. Car ab gran furia es stada deposada e lançada de rota la gloria sua: no ha negun cōsolador: circuida es de multissimes dolors. e vist lo ploz del senyor e hoydes les sues paraules la seyoza mare sua quil seguia: e rota laltra gent deuota començaren agrament aplozar d̄ pietat de aq̄lla deiolada ciutat: aq̄ tātē mals eren menaçats: e tot laltre pob le aterzats de gran temor plozarē ab molta rabo. ¶ Quia vbi princeps tāta afflictione plangebat: quis illo flēre non fleret: eo gemēte nō gemeret:

Com lo senyoz entra en bierusalem.

Car qui podia veure aquell princep rey e senyoz ab tanta afflictio e dolor planyer e plozar que ensemps ab ell no plozas: e hoynt los se' piados gemechs no fos forsat de gemecar: Axi que tot aquell goig e festa fon cōuertit en dolor e ploz. ¶ Quia extrema gaudij luctus occupat. Car la fi d'les alegries temporals ab ploz e dolor se cloen: e no es res durable en la presēt vida. Perço diu ysayies. ¶ Omnis caro fenum et omnis gloria eius q̄si flors feni. Volent dir que tota la miserable carn humana: es axicom lo fe que hoy es vert e dema sech: e la gloria mundana: es semblant ala floz d' dit fenaç que al matí se mostra molt bella e al vespre es marcida perdent sobtosament tota la bellea sua: e pço los quis troben en prosperitats e plaers deuen star sospitosos dela sdeuenidoza congoira: segons consella Salamo: dient. ¶ Ademēto paupertatis in tempore abundācie: et necessitatē paupertatis in die diuitiarum. Car enlo temps dela gran abundācia deu esser recordada la pobrea que pot sdeuenir enlo dia resplandent de les grās riqueses no oblidar la necessitat extrema que molts encozren p pobrea.

Capitol. cxxxvi. com lo senyoz entrant en bierusalem ana primer al temple per fer reuerencia al seu eternal pare.

Effinit lo dit ploz entra lo senyoz en bierusalem e tota la gent dela ciutat fon moguda d' tan noua festa e deyen. ¶ Quis est hic: Volent dir: qui es aquest de qui tanta mencio se fa: E lo poble qui staua molt feruēt en la deuocio de la senyoria responia. ¶ Hic est iesus ppheta a nazaret galilee. Volent dir: Aquest es Jesus d' nazaret de terra de galilea. E tantost sa magestat ana al temple. ¶ quia filius libenter in domo patris sui manet. Car lo fill ab gran plaer sta en la casa de son pare: e entrant la senyoria per lo dit temple vcu aqui gran negociacio de venents e comprants e mogut de gran zel dela honoz del seu diuinal pare. Extendit rex celozum potentissimum brachiū suū et contriuit superbiam hominum. Car aqll rey del cel estes lo braç dela sua potēcia e a terra la superbia dels homens lançant tots los negociadors ab la roba sua del temple: dient a ells. ¶ Scrit es domus mea domus orationis vocabitur: vos autem fecistis illā spellū cam latronum. Car la mia casa: casa es de oracio: e vosaltres per v'ra gran auaricia la haueu feta spellunca de la dzes. E los malalts que aqui eren enlo temple veuent les grans maravelles que sa clemencia feya: acostarē se a ell ab gran fe e deuocio demanāt sanitat. E la senyoria guarí los molt prest: e los fadrins no cessauen de cridar en lo temple: dient. Osanna filio dauid. E veuent aço los príceps d'ls sacerdots els scriuans: indignats de gran malicia no podent hoyr: ne mi

Cō lo senyor ap̄s los rams torna en betania. CLXIII

rar la gl'ozia de aquell senyor aquí ha uien en sobiran oy. car scrit es. ¶ qñ boni in sua virtute laudantur: mali in sua inuidia cruciantur. Volent dir q̄ com la persona bona es loada de ses virtuosos obres lo maluat es turmērat per cruel enueja. Acostarense los dits maliciosos princeps e scriuans a sa magestat: dient li ab molta indignacio. ¶ Audis qd̄ isti dicūt: Volēt dir. vos hoyu ni enteneu lo que aq̄sts fadrins dien: com ho podeu comportar: no sabeu que a sol deu se pertany tal manera d̄ laoz: e lo seyor respos. yols hoigels entēch e vosaltres los hoyu e encegats per malicia nols enteneu. ¶ **E** vobis legispiris qui tuli stis clauem sciētie: ipsi nō introistis. **M**aledictio sia avosaltres doctors dela ley qui haueu apres la sciencia e lo saber e no sou entrats james en se tir los secrets dela scriptura. **D**igau ignorāts no haueu may legit. **Q**uia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem: Car per la boca dels fadrins innocents seria ami donada p̄ feta laoz: y sabeu quina es la vera e perfeta laoz: quant les obres dela p̄sona loada concorden ab lo que della es dit. ¶ **D**igau hypocrits si la laoz que aquests fadrins me donen inspirats per deu vos par que sia diuinal: no conxeu que les mies obres mostren axo mateix: car sola la potencia de deu pot fer lo que yo faç. **C**ō sou tan cechs que pōderau les paraules e no ateneu ales obres: la jraus te axi torbats: que la lum teniu dauant los vlls e no la sabeu conixer: no pēsau ni mirau sino com me pozeu matar: cre

hent que perdent ami de vista tātost cobzareu tota vostra honoz e gl'ozia. ara siau certs. **S**i exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ips̄. Car si yo so exalcat d̄ terra: e pujat en creu segons vosaltres desijau yo tirare ala crehença mia totes les gentes e vosaltres lauos per tot lo mon sereu perseguits. ¶ **E**t eritis odio omnibus hominibus. Car sereu en hoy e abominacio a tots los homens: pudireu a totes nacions: nengu no fiara de vosaltres. **D**eus aqui que aconseguireu per lo malicios desig q̄teniu d̄ la mia mort: no volent me acceptar ni rebre axicom deuieu. e dites estes coses lo senyor e redemptor nostre se parti de ells axi romput: car la malicia de aquells iubeus era ja tanta que curacio neguna pendre no podia.

Capitol. cxxxvii. com lo senyor apres la festa dels rams torna en betania e los iubeus treballauē en comoure lo poble cōtra aquell.

Anant sa senyoria lo camí de betania los apostols q̄ hauien vista la gran furia dels princeps dels sacerdots e d̄ls altres iube: tots sglayats acostarense a sa magestat dient. **S**e yor y com resta fellona aquesta gent del que dit los haueu. **E** sa demēcia dix los. **D**exebles no hajau por: le

Com lo senyor ays los rams torna en betania.

rau los star. ¶ *E*ci sunt et duces ce-
corum. Car cechs son e guiadors de
cechs: e ari tots se trencaran lo coll.
¶ *S*i non venissem et locutus non fui-
ssem: eis peccatum non haberent: nunc
autem excusationem non habent de
peccato suo. Car si yo no fos vegut
en la ciutat e publicament nols ha-
gues parlat e dit la veritat hagueren
algua excusacio de son peccat: ara no
poden allegar ignorancia ne han escu-
sa nenguna del seu malicios peccat.
¶ *Q*ui me odit et patrem meum o-
dit. Car q ami auorreix si fa al meu
pare: e no pot peruenir a neguna per-
fectio aquell qui lo meu diuinal pare
ha deienparat. ans dich certament.
¶ *O*mnis plantatio quam non pla-
rauit pater meus celestis: eradicabi-
tur. Car totes les plantes quel meu
celestial pare no haura plantades se-
ran arrancades e lançades. Axi dexe-
bles nous spanteu dela furia de aque-
sta mala gent. car ells seran confusos
e aterzats: e vosaltres prosperareu e se-
reu exalçats e senyorejareu la terra e
sotmetreu ala obediencia vostra los
grans emperadors: e vosaltres po-
brets e mal vestits sereu senyors dels
magnats e rics: e de vosaltres p tot
lo mon lera cantat. ¶ *G*loriosi prin-
cipes terre: isti sunt triumphatores et
amici dei. Volent dir. que vosaltres
sou los pus gloriosos princeps que si
en stats en la terra e d major victoria:
car lo que los altres no ha pogut ve-
gre ni subjugar ab forsa darmes: vo-
saltres ab sola paciencia e humilitat
ho vençreu tot: pus sou amichs y ser-
uidors meus: totes coles vos sera so-

timefes. E ab aquestes rahons con-
fortant lo senyor los apostols se pas-
saren lo cami fins en betania. e aq la
senyoria reposa e menja: car deiu era
tornat de hierusalem. q comuna pra-
tica es qui a molts serueix y negu no
es seruit: ans per tots deiconegut. E
los juheus qui restaren en la ciutat ta
indignats treballaren en corrompre
ab lo seu veri lo miserable poble e noy
tingueren molt que fer en girarlos d
diuerres opinions. car la gent popu-
lar ari es com les ones dela mar que
sobrosament pugen al cel: e en aque-
lla hora mateixa deualen en terra. e
los dits princeps e fariseus dissimu-
lant la malicia e rabia que tenien aco-
staren se ab poble ab vna franquea de
cara: e digueren. Veniu germans: di-
gau en vostra fe: queus ha mogut en-
fer aqsta festa en la entrada daqst ho-
me: no veu q no es anat res en orde:
sins haguesseu mes en consell hague-
rem vos hi dit com se deuia fer: e qui
es la persona aquesta: car les coses fe-
tes sens consell nunca venen a bona
perfectio. E vehent que lo dit poble
los escolta ab plaer e que jas comen-
çen abarallar ells ab ells: dient la hu al al-
tre. nou deya yo que nou fesseu: e lal-
tre deya: nou he yo començat: e ari co-
rrien moltes noues entre ells: perque
aquells maluats de fariseus vehent
aquella gent ja desmallada encengue-
ren lo foc a totes parts: e digueren.
¶ *G*ermans nosaltres temem que a
questa sabena no puje massa: car si ve
en ozella del emperador: dira quens
volem rebellar ala senyoria sua: e ab
poca excusa metra la ma en bens e en

Com lo senyor vengue lo dillús al temple.

por vingue lo dillús ba p
ycar enlo temple e loa la
offerta de la viuda po
brelleta e al vespre torna
sa senyoria en betbania.

Elo clement senyor veēt q̄
ja p̄nia fi la legació sua: e
lo terme dela sua vida pre
stamēt fia acabat: ab aīo
valent efforçauas a p̄ycar venit cada
dia d̄ betania en jerusalē p̄sentāt se en
lo tēple escāpant la sua diuinal doctri
na sobre aq̄lls q̄ hoir la volie: ab tot
q̄ la malicia cra ja tā estesa en tota la
gent q̄ molt poch̄s lo volie hoir: ans
fugie d̄ tot loch̄ hō sa magestat fos:
donāt se a grā vergōya de hauer la a
mistat sua. e p̄ço dignament son exal
gats e meritamēt p̄miats los s̄acts a
postols e tots los altres q̄ en aquell
tēps seguirē sa clemencia. car gran a
mor e fe los hauia d̄ tenir ferm̄s veēt
lo senyor ari p̄seguit: e q̄ negu nol go
sava nomenar publicament: e p̄ço sa
clemēcia cō mel se acostaua ala mort
es augmētauē les persecucions sues
molta mes amor mostraua als deire
bles e seruidors seus: manifestāt los
grās secrets: donāt los atreuimēt q̄l
interrogassen d̄ls dubtes q̄ tenie: p̄q̄
de aq̄lls los iformas largamēt ans
d̄la sua mort. e atots generalmēt ma
nifestaua la sua grandissima caritat e
sct isaciabile dela salut deles aies tirāt
les p̄ totes les vies possibles: e podia
dir sa senyoria. ¶ Popule meus q̄d vl
tra debui facere tibi ⁊ nō feci: Volēt
dir: o poble judaych̄ q̄ per p̄p̄ri te ele

git: p̄ q̄m has ari desconegut: q̄ la mi
a doctrina hoir no vols: no has esti
mat ni conegut los singulars benefi
cis p̄ mi fets: sobre tota nacio te exal
gat: e tu no penses sino en aterzarne.
yo vull donar la vida p̄tu: e tu no vols
acceptar la p̄ycacio mia: tot lo q̄ ha
uia p̄mes als te? pares p̄ obra he cō
plit: e res no has estimat: e perço te
vull manifestar. q̄a doleo sup. car yō
dol molt d̄la tua p̄dua: la q̄l sera irre
parable: e lo sēyor turmentat dins la
sua aia pla grā duricia e desconexca
judayca veēt q̄ ab tā poca deuocio lo
escoltauē leixas de p̄ycar e seques en
vn bāch̄ q̄ staua dauāt lo gazofilacio
q̄ eravna caixa hō posauē la moneda
q̄ offerie al tēple: e aq̄ hauia grans sa
cerdots e rabins q̄ guardauen aq̄lla
caixa: e als q̄ portauē grā quātitat d̄
oz o d̄ argent p̄ fer aq̄lla oferta e po
sar d̄is la dita caixa: rebie ab grā solē
nitat e reuerēcia: p̄ycāt publicamēt e
diēt a tots los quey venie: q̄ q̄ major
quantitat hi portaua molt major me
rit hauia. e stāt lo sēyor mirāt aq̄o vē
gue vna donaviuda pobrelleta e posa
dos diners menuts en la dita caixa:
los q̄ls hauia guāyat ab treball d̄ ses
mās: e no li restaua mes en casa sua:
ans delliberaua aq̄ll dia passar sens
mējar p̄ fer a n̄re senyor aq̄lla oferta:
e los sacerdots q̄ seye aq̄ no ferē negu
na mēcio d̄la dita dona: ans se trabiē
joch̄ d̄l q̄ hauia donat: e lo clemēt sen
yor q̄ molt acceptaua la d̄uocio d̄les
dones: no volgue cōportar lo merit
de aquella singular oferta fos callat:
ans p̄ la sua diuinal boca loat e comē
dat a gloria d̄les dones: les quals les
offertes e almoynes que fan p̄ceexen

Cō lo senyor torna lo dimarts en hierusalē. CXLV

de tanta feruor d' caritat: que p poqs que apareguen en quātitar: son molt grans dauāt nostre senyor deu e p ell molt estimades. E pço dix la magestat publicament volent manifestar la oferta dela dita dona esser tant excellent que sobrepujaua als richs: que grans quantitats hauien donades: drecāt son parlar als apostols: dix a ells. ¶ Vere dico vobis quia vidua hec pauper plusq̄ omnes misit. Volent dir: o deixebles mirau esta gent quant tenen lo enteniment encegat p auaricia: q̄ no mirē la deuocio dls offerints ni estimen la bona voluntat: sols loen e aprouē qui porta mes q̄n titat de pecunia: yous dich en veritat q̄ aquesta viuda pobrelleta q̄ ara ha posat los dos diners en lo gazofilacio molt mes q̄ tots los richs ha donat: car aq̄lls donen dl superfluo q̄ tenē: e aq̄sta ha donat tot lo q̄ tenia p a passar huy la vida: e los sacerdots tra hē sen joch della: p q̄ tan poch ha donat e vā molt enganats: e dells ha dit dauid. ¶ Qui habitat in celis iridebit eos. Car lo pare meu q̄ sta e habita en lo cel se trau escarn de ells: els te en abominacio e pseparats dlsua amor e gracia. Bit aq̄o la magestat se parti de aq̄ p tornar en betania: e restarē los sacerdots tan indignats: q̄l volgueren menjar viu si possible los fos stat. e plegant la senyoria a betania fon rebut ab singular amor e deuocio per la excellent mare sua e p la gloriofa Magdalena e tots se alegraren molt dela venguda de la clemencia. E la caritatiua martha aparella prest lo dinar: car sabia que venia de

ju: que en la ciutat de hierusalē negu noy hauia que penias en la salut de la real persona ne en lo repos de aq̄lla: ans desijauē la mort e destructio sua: principalmēt los majors qui ab hoy implacable lo auorriē. e pço es dit de aquesta desolada ciutat. ¶ Deserta est a sanctis: deserta a sanctitate a fide et veritate. Car per la gran malicia fon deserta dels sancts pphetes q̄ mataren e perseguiren: e darzeramēt fon deserta e desemparada dl fact dls sancts q̄ ab tāta crueldat perseguirē: e de si lançaren e rebre no volgue. E be fon deserta de tota sanctedat quāt perde la presencia de la magestat. e d' aqui auant en ella no fon trobada fe ni veritat.

Capitol. cxxxix. cō lo senyor torna lo dimarts en hierusalē e donāt fi a les pycaciōs sues: dix als iudeos los mals q̄ p lur desconexça encozrerierē. e tornāt en betania dix als apostols q̄ aps dos dies deuria pēdre mort.

Lo dimarts de mati lo senyor parti de betania p anar en hierusalē: e mirāt la dita ciutat la magestat se altera molt pēsant q̄ en aq̄ll dia finarien les pycaciōs q̄ en ella hauia de fer: do lēt se molt cō los grās treballs se a ella no haviē apfitat: ans restaua condempnada a ifinides puniciōs. e los

Com lo senyor torna en hierusalem.

seus dexebles quil acōpanyauen veēt la mutacio dela cara de sa sēyoria ha gueren vna grandissima por temētē de alguna nouitat: car sabien quant hoy e malicia li teniē los juhe: e acostarense tots a sa demencia mostrāt esser prompts a seruir lo en tot lo q̄ mester los hagues. e lo sēyor benigne aturavn poch p̄ reposar los apostols e comēçals a parlar ab molta amor: e dolçoz dient los. **Q** deirebles no te mau. **Q** nōdū venit hora mea. Car la hora del meu morir no es vēguda encara: ne los juhe poden en mi posar les mans fins al tēps per lo meu pare determenat: mas si au certs q̄ so trauessat d̄ molta dolor. **Q** ille popul⁹ q̄ solus dicebat popul⁹ dei ⁊ peculiaris: nūc ē manifest⁹ inimic⁹ ⁊ cōtrarius. Car lo poble aq̄st lo q̄l p̄ excellencia sols entre totes les nacions solia esser dit poble de deu singular e molt amat: ara publicament se mostra enemich e cōtrari seu: no volēt acceptar ami: p̄ lo meu pare trames a ells. e p̄ ço ysayes veēt en sp̄it aq̄sta tā inozme crueldat e desconexença mogut de zel d̄ la honor diuina dir. **E** duc foras populū cecū et surdū. Volēt dir: o senyor deu eternal lançau fora d̄ la v̄ra gracia e amicia aq̄st poble cec⁹ e sord⁹: car no hā volgut veure los grans e singulars beneficis a ells fets: ne hoir lo fill v̄re a ells p̄ vos trames: e encara dexebles p̄ la grā amor que tinch a aquest poble delibere tornar a ells e dirlos lo gran pill q̄ encoren per aq̄sta desconexença: si conexer se volran prōpte so a rebrells a misericordia: si perseverar volrā en sa mali-

cia restaran inexcusables: e merexerā hoir de mi en lo darzer examē. **Q** ite maledicti in ignē eternū. Car serā lāgats en lo foc⁹ infernal q̄ durara eternalment e p̄ lobres d̄ turments obriran los vlls: e veurā la cruzada iua: e esmenar ne reparar no la porā. e dit a ço lo sēyor cōtinua son cami e entra en hierusalē e vingue en lo tēple p̄ preycar axicō bon pastor essent molt iolicit deles sues ouelles desijant tornar les al dret cami. **Q** Et murmur multū erat de eo iturba. **E** grā murmur e parlamēt tenien los pobles entre si de sa sēyoria: dient los vns q̄ era bo e sanct: e los altres deyen q̄ no: ans era enganador: e metia en mal lo poble: e de aço hi hauia vn gran aualot entre ells. **E** lo sēyor itaua en mig de ells ab aquella pacificacio de cara legons dauid prophētizat hauia dient en persona d̄ sa sēyoria. **Q** Cū his q̄ oderūt pacē erā pacificus: Car ab aq̄lls q̄ pau ni concordia ab sa magestat no volie: ans d̄ cor lo auozrie: ell los tractaua ab vera pacificacio desijant la sua salut: e cercāt la p̄ infinides vies. e los fariseus e p̄iceps dela sinagoga encircuirē sa sēyoria no desijo los de apendre ne de hoir la sua diuinal paraula: sino sols p̄ reprendre sa clemēcia: e pendrel en paula. e sa magestat no curāt d̄ la malicia de ells comença son sermo: e pres p̄ tema. **H**ierusalem hierusalem conuertere ad dominū deū tuū. Volēt dir: o ciutat de ierusalē querteix te e girat a conexer e amar lo teu deu e sēyor e a estimar los se⁹ beneficis: no obliades axi del tot la tua salut. **Q**uomō sanaberis q̄ nullū

Cò lo senyor torna lo dimarts en hierusalé. CXLVI

ad te medicum puenire pmittis. **Cò** poras tu esser sanada ciutat desolada que negun metge venint a tu no has acceptat: ans los has morts e perseguits. ¶ **D**ms medici spirituales in te defecerunt: 7 tu curata non es. **C**ar tots los metges spirituales atu trames los plo meu pare e p mi han deffallit en tu donant a ells cruel mort: e tu no restes curada: ans augmenta la tua malaltia: q̄ deliberes matar ami q̄ solo principal metge atu trames per lo pare meu. ¶ **Q**uē vos dicitis q̄a de? vester ē: 7 nō cognouistis euz: **L**o q̄l vosaltres pobladoz daq̄sta ciutat diu q̄ es v̄re deus e nol concireu. **E**rgo et pater vnum sum⁹. **C**ar lo diuinal pare e yo sō vna cosa. **Q**ui videt me videt 7 patrem meū. **C**ar q̄ veu e creu ami: veu e coneix lo meu pare. e accepta la doctrina mia. ¶ **P**ropter ea vos non auditis: quia ex deo non estis. **E** p̄ço vosaltres nūqua maueu volgut hoir ni creure: car no sou de deus nil amau: ni res q̄ dell sia p vosaltres es accepte. **Q**uaranta mesos ha q̄us p̄p̄q̄ e molt poch d̄ vosaltres se son cōuertits: ans cō mes vos he tirat mes me haueu fugit: com mes amor vos he mostrada molt major hoy e rācor en vosaltres he conegut: p donar vos la vida eternal treballe cōtinuamēt: e acceptar no la voleu: ans correu ala mort ab los vlls vberts **E**go tibi q̄d faciā: si tu viuere nō vis. **C**ar si vosaltres auozriu la vida q̄ resta ami afer sino abādonar vos e posar en obra lo q̄ moyses vos ha menaçat: dient en p̄sona mia. ¶ **A**bscōdas faciē meam ab eis auxiliū 7 fauorem

substrahendo: et negando. **C**ar amagare la mia cara de vosaltres e leuar vos he la ajuda e fauor q̄ donar vos solia: e veureu lauo: s aque tornara la gran magnificencia vostra: car tant com fins aci sou stats victoriosos de vostres enemichs e temuts per tota nacio tant sereu aterzats e mēyspats p tot lo vniuersal mō. **A** conseqüireu largamēt totes les vint e quatre maledictions q̄ dauid vos dona quat en sperit veu e conegue la gran crueldat q̄ en la persona mia haueu a cometre p̄sequint me per sola v̄ra malicia sēs animar vos negu en aço: sols vosaltres vos voleu acordadament cargar aq̄st peccat de matar ami. o tan mala electio haueu feta: car atots los fills de Adas cercau vida: e p a vosaltres p̄niu la mort: car yo morint dare vida a tot lo humanal linatge: e vosaltres q̄ deuieu esser principals en la redēpcio mia: p la q̄l so en lo mō vengut sereu de aq̄lla lāçats cō a idignes p v̄re propzi peccat. **S**abeu q̄ es lo q̄ diu lo dit p̄feta q̄us atēyera de aq̄sta mala obra: segōs trobareu en lo psalm **D**e? laudē meam. ¶ **P**rimeraimēt q̄ sereu cati⁹ de tota nacio e aq̄sta captiuitat ha irreparable. ¶ **S**egonaimeēt q̄ lo diable sera lo duch e guiador v̄re portant vos de mal en pijor ab extrema seguedat de entenimēt. ¶ **T**erceraimeēt q̄ sereu cōdēpnats a p̄petual mort e a miserable seruitut. ¶ **Q**uartaimeēt que tota la oracio v̄ra sera cōuertida en peccat. **C**ar los psalms e altres p̄p̄ecies q̄ recitareu tot es contra vosaltres. ¶ **Q**uintaimeēt que la sēyora v̄ra durara molt poch. ¶ **S**i

f iij

Com lo senyor torna en hierusalem.

senament: que us sera leuada la digni-
tat del sacerdoti puix tã mal la haueu
estimada. ¶ Setenamēt q̄ daç auāt
los fills dela sinagoga seran dits or-
fens e miserables. ¶ Huytenament
q̄ la vostra sinagoga sera prestament
viuda sens marit: car lo meu eternal
pare que la hauia sposada la desem-
parara per vostres peccats. ¶ Noue-
nament que serau lançats dela pro-
pria terra: e aquella james posseireu.
¶ Dehenament que serau fugitiu
per tot lo mon e nenguna poblacio
de vosaltres noç ha ara. ¶ Onzena-
ment que serau tan pobres e miserab-
les de cor e de tota virtut que en vitu-
peri continu sera la vida vostra.
¶ Dotzenament que serau tan do-
nats a guanyz vsuraris: que souint
serau despullats de vostres mal guan-
yades riqueses. ¶ Tretzenament: que
altri posseyra e destroyra lo per vosal-
tres ab infinits treballs e sollicitutz
guanyat. ¶ Quatorzenament que
sens misericordia serau tractats per
tots aquells ab qui haueu a contrac-
tar. ¶ Quinzenament que vostres fi-
llets posats en necessitat no trobaran
quils haja pietat: car merex ho la cru-
eldat vostra. ¶ Setzenament que en
tanta disminucio e aterzament ven-
dreu: q̄ negu ab veritat no sabra dir
de quin trib es. ¶ Desetenamēt que
los fills vostres hon seuulla que sien
seran vituperats e confusos per deua-
llar dela maliciosa generacio vostra.
¶ Huytenament que no solament
tendreu lo peccat dela mia mort: ans
ne tendreu vn altre sobre aquell: que
esperareu tostemp lo **Adessies**; e per

cobrir vostra oradura fareu falsiosos
los prophetes: corrompreu tant coz-
poreu les scriptures sanctes. ¶ Be-
nouenamēt que sou e serau enemichs
de deu formats. ¶ Vintenamēt q̄
la memoria de vosaltres en tot be e
virtut es delida: los vostres mals e
confusibles obres son e seran en con-
tinua memoria. ¶ La vintibuna es
que haueu auozrida benedictio: e ha-
uen atesa maledictio. ¶ La vintido-
sena es que les maledictions vostres
seran intrinseques e foranes qui
cobriran del cap fins als peç aricō vna
vestidura dolorosa. ¶ La vint e tres
sera que aricom no haueu peccat per
ignorancia sino per sola malicia ten-
dreu continuat remordiment de con-
sciencia e per la enormitat del vostre
peccat nol gosareu confessar: ans lo
defensareu contra tota consciencia e
jubí de raço. ¶ La vint e quatre es
que serau aricom complits de tota natu-
ra de mals que de cascua part vos cē-
pirã aricō vna corretja que tostēps
portareu cenyida. E si voleu saber p̄
q̄ tanta punicio: diu vos ha dauid en
lo mateix psalm. ¶ Pro eo q̄ non est
recordatus facere misericordiã. Car
noç sou recordats de fer misericordia
ni haueu tractat ami: ni als seruents
meus ab aquella pietat e humanitat
q̄ deuieu: ni haueu acceptada la miseri-
cordia a vosaltres feta: e perço digna-
mēt vos sera negada: e dich vos p̄ fi-
de mō sermo. ¶ Quia ego vado ⁊ q̄ri-
tis me: et in peccato vestro moriemini.
Car yo men vaig em parteixch d̄
vosaltres per mort segons desijau e
haueu difinit p̄ vres solēnes cōsells:

Cò lo senyor torna lo dimarts en hierusalé. CXLVII

mas siau certs: q̄ tēps vēdra q̄m cer-
careu em desijareu: mas no ab les in-
tenciōs degudes: e perço nom troba-
reu: ans morreu en vostre peccat. **E**
alguns de hierusalem qui cren aq̄ pre-
sents: qui no tenien negūa passio. en
esta fahena diguerē entre si. ¶ Non
ne hic est quem q̄rūt iudei iterficere:
ecce palam loquitur ⁊ nihil ei dicūt.
Volēt dir los vns als altres. **D**igau
no es aquest lo qui los iudeus volen
matar: mirau com los parla publica-
ment: els diu plagues en la cara: e no
es negu que li diga res. **E** venint aq̄
sta raho en ozelles dels fariseus e pri-
ceps dela sinagoga coneguerē que a
ells tocava aço: donant los p̄ besties
e per incensats: que lo senyor qui ells
tenien per enemich format parlas tā
largament en presència sua: e que ells
no y satisfessen. e ab tot que per la grā
malicia que tenien no podien formar
paraula: prengueren lo esforç que po-
gueren: e digueren a sa magestat ab
vn gran fastig. ¶ Tu de te ipso testi-
monius perhibes: testimonium tuuz
nō est verum. **V**olent dir: **G**uardau
com parlau que segons par: vos sols
feu testimoni de vos mateix: e lo v̄re
testimoni no es de nēguna efficacio.
ne cōte veritat: ne sera per nosaltres
james acceptat: que sabem e entenez
en que caben aquestes coses: al pob-
le ignorant poaeu decebre mas a no-
saltres no. e lo senyor dixlos. o hypo-
crits simulats y no sabeu. ¶ **Q**uesti
moniu p̄hibet de me q̄ misit me pat̄.
Car aq̄ll pare eternal q̄ ma trames
segons hauia promes als vostres pa-
res fa testimoni d̄ mi: lo q̄l es veritat

infallible qui mētir no pot: e tots los
prophetes per manament seu han te-
stificat de mi: cus hā donat certs sen-
yals: en quem deuieu coneixer yo ve-
nint: haueu los vist clarament: e per
pura malicia ho voleu tot negar e ab-
cegar ab cubertes hypocritals e simu-
lades volent colorar la vostra grā en
ueja ab zel dela ley. **E** p̄çous he auoz-
rit e p̄seguit segōs justamēt merexeu
e publicamēt vos he maleyt huyt ve-
gades en les p̄ycaciōs mies. e vull q̄
aquestes maledictions sien scrites en
les croniques euāgelicals: q̄ de mi se-
rā scrites apres la mia mort a grā cō-
fusio v̄ra: perque sia manifest a tot lo
mon: q̄ aquell qui era vengut per be-
neir e exalçar la natura e generacio
vostre: haueu prouocat a tāta ira: q̄
maledictions molt complides de mi
haueu agudes: e com a maleyts e in-
dignes dela mia benedictio me par-
teix d̄ vosaltres donāt fi ales publiques
p̄ycaciōs mies. e axi se parti sa ma-
gestat romput e molt enuyat de aq̄lla
mala gent. **E** al vespre sa senyoria se
torna deju en betania. e essent sa seny-
oria en lo mōt de oliuet: q̄ era en lo ca-
mid̄ betania volgue comēçar a mani-
festar la passio e mort sua als amats
deixebles: e dixlos ab vna piadosa ca-
ra. ¶ Scitis q̄ post biduū pasca fiet
et fili⁹ hominis tradet̄: vt crucifigat̄.
Volēt dir. o deixebles e criats me: ja
sabeu q̄ passats estos dos dies: se cele-
brara la pascha: en la qual solennitat
yo sere trahit e liurat a mort de creu
e a infinits turments: e tot aço soffre-
re en la hūanitat mia: cō a fill verda-
der d̄ la mia sanctissima mare: restāt

¶ iiii

Com lo senyor atura en Bethania.

la diuinitat mia illesa e immortal. e los apostols hoyda aq̄sta noua nos pogueren moure del loch hon stauen p̄ vna gran estona: e lo senyor piados aconsolauals ab molta amor: e axi trists e plorosos vingueren en bethania. Entrant per la posada tantost sanct pere dix a magdalena lo que lo senyor los hauia dit per lo cami: la q̄l alterada en extrem caygue en terra: e comença a fer vn gran plant. e la excellent senyora sabuda la noua dela venguda del senyor fill seu: ixe de la cambra hon staua ab la prudencia acostumada: e vehent lo plor de Magdalena e dels apostols: romperē les sues piadoses entramenes en vn doloros plor: e lo senyor feu la seure en vn bāch que aqui era: e segues al seu costat. E mirauen se mare p̄ fill parlant mes d̄ vlls que de boca: e enteniēse molt be: car lo senyor sentia agudament la dolor intrinseca dela senyora mare sua: e la senyoria era traueçada de coltell doloros pensant que tant se strenyē e facostauen les penes e dolors de aq̄lla persona a ella tan cara. E en aquella dolorosa contemplacio stigueren mare e fill vna gran part dela nit stāt tots los altres entorn de ells ab molta dolor: e apres la caritatiua marta supplica al senyor fos de sa merce pēdre vna poca de reffectio: e sa clemencia fon content que li portassen a menjar. Car sabia que la senyora mare sua staua dejuna: e tots los altres. e perq̄ ells menjassen mana parar taula e dinarense tots ab la senyoria: car de tot lo dia no hauien pres neguna viada. E presa la reffectio cascu se separa en

sa cambra: e axi passaren aquella nit ab dolorosa vigilia.

Capitol. cxi. cō lo dimecres lo senyor atura en bethania: per consolacio de la senyora mare sua.

Dimecres de mari dix lo senyor que no delibera ua partir d̄ alli aquell dia ans volia despendre tota aquella jornada ab la senyora mare sua en consolar aquella: car sabia que era circuida d̄ molta dolor. de que la dita senyora se aconsola molt del seu aturar e lin feu infinides gracies. E magdalena que no desijaua sino que sa magestat aturas continuamēt en la casa sua: lanças als peus de sa clemencia: diēt. O senyor p̄ mestre meu infinides gracies faç ala magestat vostra com vos plau huy alegrar la casa nostra ab la vostra real presencia: si a vostra excellencia plahia aturar aq̄lles festes de pascha: en quāt repos staria la senyora mare vostra e tots nosaltres: qui ab tant recel stam dela persona de vostra senyoria. E lo senyor hpoint la demanda de Magdalena: e recordantse que en aquella pascha no podia donar ala senyora mare sua ne als altres amichs seus la consolacio dela sua presencia: que magdalena de manaua: reuēgue sa clemencia en piadoses lagrimes: e lançant vn gran sospir: no respongues a magdalena: car en lo seu callar podien conceixer lo que seguir se tenia. E la senyora ma-

Com iudes pensa en trahir al senyor. CLXVIII

re sua que ja staua tan traueffada de dolor que comportar no la podia: ca ygue sinortida en los braços del senyor fill seu: e magdalena e tots los altres feren vn grandiffim ploz pellant que tal alteracio de mare e de fill no era sens molta causa. E lo senyor pregauals molt prenguessen esforç e cessassen de plozar per no turmentar la mare sua. qui en tanta dolor staua. e tots per obeir la senyoria cobriren la dolor sua tant com pogueren dexant lo ploz entenent tots ab molta pietat en aconsolar la senyora. e tornada la altesa del esmortiment dix. ¶ *Thūq̄ mihi vlla lux secura fultit: s̄z finis vni⁹ mali inirium est futuri.* Volent dir. o senyor y fill meu y tan temerosos son estos dies per ami: que puch dir que nunca ix la lum del sol clara ni segura per ami: ans senyor matenyen tāt les dolors: que la fi dela vna es comēgament de l'altra. ¶ *Quia sicut vna vnda maris sequitur aliaz: sic vna tribulatio aliam.* Car aricom les ones dela tempestuosa mar la vna segueix al'altra: axi les tribulacions mies se vnixen es liguen e fan vna cadena de dolor per a tenir lo meu cor en continu turment tant com en la present vida aturare. E lo seyor per apartar la excellēt mare sua de aq̄lls pensamēts de tanta tristicia comença a parlar d̄l regne de deu: e d̄ls delits: que en aq̄ll hauen a effer donats als seruēts se: e manifesta la clemēcia grās secrets ala senyora mare sua: e a tots los d̄ la companyia dela immensa clemencia e pietat diuina. de que tots prengueren grandissima consolacio en lo par

lar de la senyoria. E axi passaren aq̄ll dia tenint lo present: e hoïnt les sucs sanctes e dolces paraules.

Capitol. cxli. coz lo traydor de iudes treballa en portar a fi la malicia.

E Judes pessim mercader no pensaua sino com portaria a fi la traycio sua: ve hēt que lo senyor staua tāt afferzat de noues ab aquella sua gēt: cuyta en hierusalē y passar a dines: car dubtaua que aq̄lla gent li tinguel veritat del que promes li haviat: q̄ costuma es de traydor: de no fiarse james de negu: car q̄ se no ha: se no dona. E venint troba tots aquells maliciosos iudeus ajustats en la posada del bisbe: que tenien consell secret: e toca ala porta ab vna gran audacia: de que lo porter se enuja molt: e hobrint la porta dixli. qui sou vos que tan de stemprat iou en vostre tocar: nous recorda del que diu salamo. ¶ *Qui festinus est pedibus offendit.* Car qui massa se cuyta souint entropça. os trenca lo peu o la cama. e iudes inflāmat de foc de auaricia qui li cremaua lo cor: no escolta nenguna raho sino que dix al porter. Desempachau nō tingau a noues: digau a aqueixos senyors que iudes es agi: que vol parlar ab ells: si meteu entorn anarmen he: e sera culpa vostra: e no pēseu fer pochā errada en detenirme: car cros senyors me han tant inester: que dubte siu saben nous coste la vida. e hoïnt

Com judes pensa en trahir al senyor.

aço lo porter tremolant cuyra: e feta reuerencia al senyor bisbe diuili. Reuerendissim senyor ala porta sta vn hò qui ha nom judes: e sta molt cuytar: e diu que vol parlar ab la reuerendissima senyoria vostra: e ab aquests señyors de consell. E lo malicios bisbe e los del seu maluat consell. point no menar judes alegrarēse molt. Sicut qui inuenit spolia multa. Car pareguels hauer trobat vn gran tresor: e alçaren les mans fent gracies a deu dela bona sort quels hauia donada: e manaren que prestament li obrissen la porta: e tots se leuaren per exir lo a recibir sino lo bisbe que resta en la cadira: lo qual leuant se de peus ab lo bonet en la ma lo spaua ab molt plaer. E entrāt judes lo traydor tots lo abraçen ab singular goig: fent grā festa dela sua venguda: e portaren lo al bisbe: lo qual fora de seny per sobres de plaer: lo abraçaua e lo strenyia: e no sabia hon lo metes: tant lo volia festejar: e feu lo seure al seu costat primer de tots: e de aço nēgu no hague enueja ab tot fossen en extrem supbios: car cascu lo haguera seyt danūt lo seu cap per fer la sua e portar la sua malicia a fi. E lo traydor molt alegre dela festa: que aquella maliciosa gent li feya: interrogals dient. Digau senyors que feu stau apunt? E respos lo bisbe. Lo judes en cōtinua agonía stā pensant lo modo com se fara esta fahena pensau que ni menjā: ni dormū aquests señyors ni yo: mas tot treball es ben esmerçat puiç portem a fi lo q̄ desijam: lo que mes temem en esta fahena es lo aualor d̄l poble: car ab tot

lo hajam induit a nostra voluntat: tā com hauem pogut: e ab sobres de sobornacions los hajam fet atorgar q̄ son contents que aquest home muyrā: no fiam de aço: car son tan mutables que de hora en hora muden d̄ opinio: e perço me par major perill litaço se executa en dia de festa. E daltra part penie que tant com aquest hom viu nos es pena y turment y vn continuat vituperi: e tardar vna hora me par mil anys. Consellau nos vos judes que deuem fer: car tots confiam tant dela discrecio e bon giny vostre que no deliberaz fer res sino lo q̄ vos ordenareu. e lo traydor judes leuant se de peus per parlar feren lo tornara seure: perque no passas treball de dir les maleses que ells ab tant plaer desijauen hoir. E hobrint lo maluat judes aq̄lla infernal boca dix. ¶ Quid vultis mihi dare et ego vobis eū tradam? Volent dir: O señyors y nous acordau del que jaus he promes: que vull esser ab vosaltres e participar en aquesta obra tan meritoria e profita sa ala comunitat: eus jur y vida mia de metrel molt prest en les vostres mans: car yon tinch mes fastig d̄les obres sues que vosaltres. E sil he seguit fins açi mes ho he fet per interes de algun guany temporal: que per deuocio que james li haja tengut. nunca ab ell me so pogut auançar tant es miserable: perque senyors haure a molta merce a vostres senyories me manen socorrer de algua cosa: car yo tinch moltes necessitats. e lo rabios d̄ bisbe e los altres no menors en malicia hoyda la raço del traydor de ju

Com iudes pensa en trahir al senyor. CLXVIII

des leuarense ab vn gran goig: e abraçaren lo dit traydor dientli. **D** judees senyor si vos feu lo q̄ promes haueu: los b̄es e persones nostres son ala or dinacio vostra: e si nous basta lo que tenim los fills metrem penyora: veiauhau vos que voleu q̄ tot vos sera donat. **E** lo defaumenturat sols demana trenta diners d' argent: e no sens gr̄a mister: car ja era prophetizat per Jeremies: lo qual diu. **¶** Et acceperunt triginta argenteos pretius ap̄ptiati. **V**olent dir que aquella sançh impreciable seria venuda per preu pactizat de trenta dines de argent. **E** los del consell vehent que tant poch hauia d' manat foren molt alegres: e pagaren lo prest de bona moneda e triada. **E** lo infel e traydor mercader qui t̄a gr̄a barat hauia fet de aquella diuinal persona: com se veu los dines en la ma t̄i gues p̄ molt rich: no coneixent la gr̄a perdua que hauia feta: car son separat dela gracia e amistat de nostre seyor deu e condemnat a dampnacio eterna per la mala mercaderia. **E** regraciant a tots lo que donat li haviē dixlos. **A**ra senyors yo reste molt obligat a seruir vos en tot lo possible: desta fabena sera axi que vostres senyories manen metre alḡua gēt d'arnes a punt: e que sien axi concertats q̄ ala hora que yols demanare quē segueix quen: e deixau fer ami: car yo se tots sos passos: e escapar nom poza. e vosaltres senyors podeu molt be reposar sobre la vigilancia mia: car james pense ni tinch lo cor ni lo enteniment en altra cosa: sino com portare a fi la vida de aquest home: axi per seruir a

vostres reuerencies com per contentar ami mateix. **E** de aço senyors no vull donar mes paraules: car p̄ obcei delibere satisfer largament e complida al que desiauh. e dit aço despedis lo traydor del bisbe: e de tota aquila maluada gent los principals dells lo volien acompanyar: sino que ell nou p̄mete perque no fos conegut. e partit de ells torna sen en bethania: desfragant la traycio tant com podia fent mes seruirs al senyor que no acostumaua: no podia reposar ni folgar: a naua d' vn cap d' casa en altre mostrāt se molt afabenat. **E**ra li pena mortal star ab aquella sancta companyia: de siaua que fos vengut lo dia seguent: perque pogues tornar a tenir consell ab aquells que per ira e per enueja hauien del tot perdut lo seny e la raho: no recordantse del que diu lo ecclesiastic. **¶** Cum fatuis non habeas consilium: non enim potuerunt diligere nisi ea que eis placent. **V**olent dir: q̄ cascu se deu molt apartar de aquells que per ira o per qualque altra passio han perdut lo seny e lo vs dela raho: e ab tals james hauer streta amistat: ne pendre dells consell: car no podē a mar ni loar: sino ço quels ve en plaer. **E** perço com lo defaumenturat del dit judees no ha pres per asi lo consell del ecclesiastic es vengut en grans inconvenients e infinits mals: per guardo dls quals posseix huy les penes infernals en les quals stara eternalment.

Capitol. cxliij. com lo dijo^r atura lo senyor en be

Com lo senyor pres comiat de la senyora nostra.

tania es dina aqui: e en la vesprada pres comiat de la senyora mare sua.

Lo dijous demati la excellent senyora irque de la cãbra sua ab tant gran tristicia e alterzacio de cara q̄ mouia a gran compassio los q̄ la mirauē. Car ab tot sa seyoría fos molt certa q̄ lo seu amat fill era verdader redemptor de natura humana e que per mort laua de rembre cascuna vegada que de aço se recordaua li era a xi gran la dolor: com si lauors nouament ho sabes. E ab aq̄sta dolor possey aquell diuinal fill del dia quel concebe fins lo veu mort en la creu, e res no li passaua impensat ane hãuia en continua memoria les propheties q̄ del dit senyor eren fetes. lo seny de les q̄ls a ella era molt clar: e sabia molt cert que tot se hãuia a complir en aq̄lla excellent persona a ella tan cara: d̄ que la sua dolor era inextimable e vehent que sa costaua doza en hora lo temps p̄ ella tant temut crexia de dolor en dolor. E vehent la lo seu excellent fill conegue la molta dolor q̄ disportaua ab tot la cobris ab sobirana paciencia: e hãuent gran compassio de sa senyoria pres la per lo braç e feu la seure en vn banch que aqui era siēt se sa magestat al seu costat per donar li alguna consolacio diētli: que sa clemēcia aturaria aqui fins en la vesprada: e ques dinaria ab sa seyoría: e q̄s alegras pus lo tenia present. E mag

dalena vehent que mare e fill se raõ nauē pus sabia que ses alteses la acol liren molt be vengue rãtoft e a seques als peus del seu mestre per escoltar lo q̄ diria: e sa magestat comença a parlar de coses tan altes e tan secretes: q̄ la anima dela excellent senyora e de magdalena prengueren vn gran refrigeri. E la gloziosa Marta molt sollicita donaua endreça en lo dinar e en lo aparellar deles taules: E com tot fon apunt lo senyor ana afer aquell darzer dinar ab la piadosa mare sua: en lo qual escamparē moltes mes lagrimes que no reberen vianda, e aõs lo dinar lo senyor los feu vn gran sermo a tots ensemps volent los cõfortar e esforçar a passar les dolors que prest los deuēdrien, car sa magestat se dolia molt mes dells qui restauē q̄ de sa propia e delicada persona: la q̄l offeria a passar tã acerbissimes penes. E venint lo vespre lo senyor se aparta ab la senyora mare sua, e trobant se a soles les entramenes de Jesus foren trauessades de dolor per la pietat que hãuia d̄la pena intrinseca que ve ya passar ala sua tant amada mare, e no podent se parlar fon lo plor entre ells tan piados e tan doloros que no basta lengua humana a explicar ho. E lo senyor prenint esforç ab la veu molt plorosa e piadosa pla ab la sua mare: e dixli, molt cara e amada mare yo so vengut en aquest mon per rebre natura humana ion passats trenta e tres anys que yo calcigue aquesta terra de miseria e vall d̄ lagrimes: quãtes congoixes e dolors he passat vos sola ho sabeu: q̄ en aquelles me

Lo senyor pres comiat dela senyora nostra. CLXX

hauet seguit e acompanyat: ara es ja finida la peregrinacio mia e la cōpanyia vostra e mia tã amada se te aparir e separar: e ja la familiaritat de aq̄sta humanitat mia a vos tan amable: laqual vos hauet parit e nodrit en la present vida hauer no podeu. car p̄ cruel mort sera de vos separada. e la piadosa e amable mare que hōu aço axi li fon fort e cruel nouell com si del tot hō ignoras e no podent lo seu coz sufferir tãta dolor caygue esmortida sobre los braços del seu fill posãt lo cap sobre los se' pits. Ara p̄se calcu quanta era la dolor de jesus tenint axi la sua mare qui tan tendrament amaua. e les lagrimes d̄l fill banyauẽ tota la cara d̄la mare: e fregaua li les mans: e abraçaua la ab molta pietat: dient. **O** mare mia preniu esforç: car la vostra paciencia ha de esser exemple e admiracio ales gents: car d̄la excellencia vostra ha scrit Salamo: dient. **¶** Mulierem fortes q̄s iueniet: **¶** No trobant neguna axi ferma e animosa en totes les virtuts cō vos mare mia: car vos me seguireu p̄ feruor d̄ amor em acompanyareu ala mort e tots fallint vos sola restareu ferma e constant en la fe. **E** siau certa prestament sereu aconsolada dela mia resurreccio. e la dolorosa mare retornant algun poch no podent enuides parlar ab molta pena: e lagrimes dix al senyor fill seu. **O** clemencia infinida que de tots los tribulats hauet merce prengaus pietat dela vostra mare: car insoportable es senyor la mia dolor be sab vostra clemencia que no haueu pare en la terra: e yo sola mare

rinç a poetar totes les vostres dolors. **E** lo pare vostre celestial qui es potencia e sauiesa infinida pot remetre e perdonar lo peccat de Adam sc̄s mija de mort: car la excellent persona vostra per la vnio diuina es de tanta estima e reuerencia que vna sola gota dela vostra preciosa sanc̄ basta a reure tota natura humana: e ja senyor nauet vos scampat prou en la vostra circuncisio: sia content lo vostre eternal pare: e no permeta la sua clemencia que pus ne hajau a escampar: car certament senyor aquella dolor encara la sent viua en lo meu coz: e aquella sanc̄ sta fresca dauant los me' vlls: q̄ fare yo vida mia si mes vos ne veig escampar. **E** respos lo senyor. **O** mare mia preniu esforç que aquesta pena de necessitat vos laueu a passar: veritat es que es tanta e tan soberga que no la pozieu portar: sino ajudada per diuinal gracia: la qual tostẽps es ab vos eus ajudara a comportar totes les vostres dolors. **Beus** recorda excellent mare mia com Gabriel vos d̄nuncia lo concebiment meu: eus recita la gran disputa que era stada en lo cel dauant lo consistori d̄la sancta trinitat entre justicia e misericordia sobre la redempcio de natura humana: **E** fon determenat no esser altra via pus justa ne pus rasonable sino aq̄sta: que lo peccat p̄ res no restas impunit: ans fos largament pagat e satisfet per aq̄ll que culpa no tengues: e com aço nos trobas en natura h̄mana yo fuy forçat p̄ sola caritat e amor de natura humana de p̄dre aquesta empresa: e digui al meu pare. **¶** Ad i

Com lo senyor pres comiat dela senyora nostra.

tte me in mare et cessabit tēpestas.
Dpare gloriós lançau ami en la grā
mar de tribulacio:e senta yo la misē
ria humana:e totes les ones de tribu
lacions e dolors vīguen sobre mi:car
you accepte tot:sols que sia feta pau
entre la magestat vostra e natura hu
mana:e lo meu pare fon cōtent:e yo
ab voluntat e obediencia sua so ven
gut en lo present mon per complir lo
que promes hauia:e dema entrare
enlo camp dela batalla ab la vestidu
ra humana que de vos he presa:la q̄l
veureu axi esquiçada en presència vo
stra:q̄ part sancera noy restara:e vos
mare mia poreu dir lauors traueffa
da de dolor. ¶ *¶* fferà pessima deuora
uit filium meum. **D**ab quanta fere
dat e crueldat me veureu tractar per
aquella enueja e malicia del poble ju
daych:del qual so exit segōs la carn:
e per ell principalment enlo mon ven
gut:e perço digui a la cananea. **N**on
sum missus nisi ad oues que perierūt
dom^o israel. **C**ōfessant esser trames
specialment per les ouelles que periē
dela casa de israel. **Q**uant creixera la
vostra dolor e mia mare sanctissima
vista la gran desconexença de aquell
poble tan amat:e aqui tants benefi
cis he fet: **C**ar no solament han obli
dats los passats fets als seus pares:
ans encara los presents p mi fets hā
tan poch estimats:que obres diabo
licals los han jutjats:e axicom a fre
netichs contra mi se son tornats:quí
era vengut per guarir los deles lurs
infirmitats. **P**erque coue mare mia
que elegeixca poble nouell lançant a
quest tan desconeixent e desamable:

al q̄l dare ley tota fundada en amor:
perque conega que per sola caritat es
stat remut.e la mia mort li sia exem
plar de vida:e que auoreixca peccat
pus veura que yo tantes penes he pa
ssat per destroir lo dit peccat: **E** p̄ço
he dit yo mare mia que lo meu pare
ha difinit que la redempcio humana
se faça ab tantes penes e dolors e per
mija de mort:perq̄ lo poble christia
axi ligat per gran forsa d amor:no en
correiga lo orrible crim de desconeixē
ça:segons ha fet lo poble judaych:e
siu fan:seran dignes de molta major
pena. **C**ar si la sanc̄ de Abel crida
ua demanant justicia contra la cruel
dat de son germa:quant mes cridara
la mia contra los christians desconei
xents e poch estimats la mia doloro
sa passio e pena que per ells he passa
da:car en aquella los he mostrat la
major amor que mostrar se puga.se
gons yo he dit. ¶ *¶* Maiorem carita
tem nemo habet:vt animam suam po
nat quis pro amicis suis. **E** axi vehēt
se per mi tant amats:seran forfats de
amar me:e auorir per mi totes les a
ffections humanes.e lo home que es
terrenal sera fet celestial:e aq̄ll que es
enemich de deu sera fet hereu de para
dys:e molts altres beneficis iestima
bles sen seguiran a natura humana p
la mia passio:de q̄ vos mare mia san
ctissima vos deueu alegrar:com aq̄
lla que sou font de caritat:e desijau la
reparacio de natura humana:la qual
nos pot fer congruament:sino en lo
modo que jaus he dit.yo sere turmē
tat enlo cors:e vos enla anima.e les
vostres dolors affligiran axi lo meu

Comiat de la senyora nostra CLXXI

coz: que mes pena passare intrinseca que forana: axi mare mia armau vos de fortalea: car la vostra paciencia sera dema donada en admiracio atora natura angelica e humana. E puix la voluntat del meu pare es aquesta: cõ ue a vos e ami effer prompts ala obediencia sua. e la excellent senyora q̄ senti aquesta effer la diffinitiuua voluntat del pare: e lo fill molt prest a complir la: ab sobirana dolor e ploz tot lo seu cors tremolât per extrema dolor: agenollas sa seyozia en tra e pres les mans del seu amat fill: e dixli.

¶ Fill meu e mon deu e creador puix axi es la voluntat vostra fermada en natura humana: que per amor della ab tan gran animo voleu morir. Yo senyor me offir ala seruitut vostra tornât vos a recitar ab molta amor e dolor aquelles paraules que yo digui en la vostra concepcio: ço es ¶ Ecce ancilla domini. Ueu açi seyoze e fill meu la vostra seruenta e mare dolorosa q̄ seruire e acompãzare en totes les dolz e penes vostres ab continuat desig de morir ab vos: los meus pesenyoze vos seruirã anât ab vos ala creu. Les mies mans vos seruiran tocant e abraçanr la creu en que vos sereu penjat. La mia falda senyoze que en la vostra ifantea es stat a vos lit de repos: araus seruirã de uallant d'la creu: per effer aquí vnctat e embenat: e per mi trista mare tan largamêt plozat. los meus pits qui a vos han donat vida e nodriment: ara senyoze seran cori en q̄ yo recolzare lo vostre cap mort e turmentat. Yo senyoze apres queus hagui parit per extrema pobreza e fre

tura de loch. vos repõsi en lo pescbre: ara senyoze yo mateixaus acompãzare al sepulchre. ¶ Dolor inestimable y qui la poz. recomptar: que yo trista mare apres tanta pena haja a restar sens vos en la present vida: ¶ seyoze meu y nou permetau vos q̄ sou pietat infinida: façam vostra clemencia aquesta gran misericordia q̄ muyra yo tantost apres la vostra sepultura: car viure sens vos sera ami mort continua e dolor sens remey. ¶ senyoze si dauid per sola natural amor de pare desijaua morir apres la mort d'el seu fill Absalon a ell desobediêt: segõs mōstra dient. ¶ Filii mi absalon q̄s mihi det: vt ego moriar pro te. Qui pot estimar quant es lo meu desig de morir en temps ab vos qui sou tã car e tan amat e obedient fill: mes q̄ nunca fill son a mare. Vos senyoze sou la mia vida: separada dela companyia vostra: no es ami possible viure p̄ natura: si ja vostra magestat no orde na lo cõtrari: qui sou senyoze e regidoze de natura. ¶ fill e senyoze meu vos q̄ no lexau nengun seruir a vos fet sens gran remuneracio: recordeus ab quãta amor e diligencia vos he seruit del dia queus concebi ença: y en aço era lo meu delit e repos que yo pogues treballar per vostra clemencia. ara seyoze vos deman aquesta merce: en recompensacio d'ls meus treballs: que yo no sia separada de vos en la mort e pena vostra: ans muyra tantost cõ haure donat sepultura al vostre cors car en tot lo q̄ ami es possible seruir la magestat vostra no volria fallir. ni vull pus vida: sino tanta com es me-

Com lo senyor pres comiat dela senyora nostra.

ster per seruir a vos:quí sou vida e re-
pos meu:sens la presencia dl qual to-
tes coses sō ami pena e pijor q̄ mort.
E lo clement senyor vehent la tanta
y tan gran dolor dela sua excellēt ma-
re vengue en gran ploz per la molta
pietat que hauiā dela sua intrinsecha
dolor:e dixí. ¶ Mare mia molt ca-
ra:la vostra peticio es molt justa:e se-
ria molta rao fos a vos atorgat lo q̄
demanau:car be se que la vostra vida
sens mi no sera sino vna longa mort
sens negū remey:empero mare mia
forçat p̄ la salut e amor de natura hu-
mana tinch'a donar a vos negatiua
per al p̄sent:car yo sols morre:e vos
ab molta dolor restareu en la present
vida a compāyada de molta soledat
e viduytat. Car vos haueu a esser re-
paradora dela fe:la qual los apostols
perdian per la gran pena y humili-
cio que en mi veuran e fugiran de mi
en la major pressura:E lo pus amat
Pere de qui tanta estima he fet:al q̄l
vull acomanar lo regimēt e cura dls
altres dexeble: vendra en tanta fla-
que a que no gosara confessar esser a-
mich ni deixeble meu:ans dira afer-
madament:no haueu me may conegut.
E donchs mare mia carissima si
aquest que tan feruent se mostraua se-
ra tan prestament derzocat:que spe-
rauidels altres:sino q̄ perira la fe sua
si per vos no es ajudada:E tots los
meus treballs serien quasi debades si
la fe no hauiā fonament:per hō se po-
gues recobrar:E vos mare mia sola
merexeu aq̄sta dignitat:que hajau a
esser apres mi tot lo fonament e fer-
metat dla esglesia:yo'la fudare ab la

mia propia sãch:vos la refermareu
ab la vostra fortalea e gran paciēcia.
car ab tot passareu la major dolor q̄
may mare ne altra dona haja passat:
la vostra prudencia sera inuencible:e
sereu axi constant e ferma en la fe:que
de vos tots los apostols recobzaran
lum.e poran dir a vos lo parlar del
psalmista. ¶ In lumine tuo videbi-
mus lumen. E perço mare mia ara
nō podeu seguir per mort axi com de
sijau:ans restareu dotze anys en la p̄-
sent vida ab multissims treballs e grā
enyoramēt de mi.e açous volgui yo
donar a entendre quant stant de edat
de dotze anys me absentí de vos em-
gercas tres dies ab gran dolor vos e
joseph:e apres hagues gran alegria
del meu recobriment.e de vos nō so-
partit fins ala present jornada. E axi
mare mia molt cara preniū esta pena
ab gran esforç:puij sou certa que co-
brareu:e retornāt dela batalla ab grā
dissima victoria ensemps ab la presa
que de infern traure:a vos primera-
ment aparze.e dela mia presencia lar-
gamēt aconsolare:e lauos pozeu dir
mare mia. ¶ Secundū multitudinē
dolorum meorum in corde meo:con-
solationes tue letificauerunt animas
meas. E per quarāta dies ab vos sta-
re per remeyar les vostres dolors:les
quals seran tantes que en la presēt vi-
da passar no porā.fins en gloria siau
ab mi ajustada sens james.sperar se-
paracio:e aço sera mare mia passats
los dotze anys que dit vos he q̄ ha-
ueu a restar en aq̄sta vall de miseria p̄
confort dels crehents.e lauos yo ven-
dre a vos:e separada la v̄ra anima dl

Del comiat q̄ pres la magdalena del senyor CLXXII

cors per mort: glorios e immortal lo cobzareu: e ab aquell ensemps ab mi pujareu en lo regne del meu pare: en lo qual sereu entronizada cō a reyna e senyora: e seraus dat en la ma lo ceptre de misericordia: per que largamet pugau dispēsar ab aquells que plaēt vos sera. **E** lauos finarā les vostres dolors e penes: e començaran los goigs que eternalment duraran. e la dolorosa mare tāt era plena e abeurada en dolor per lo partiment del seu amat fill: que conort nēgu pendre no podia: ne la sperança del goig esdeuenidor: la pena present remeyar no podia: ans augmentaua e creixia la dolor sua. **E** mperò la prudentissima senyora veuent que aquesta era la deliberada voluntat del seu senyor e fill: posà si ales paraules sues lançant se als peus de sa magestat mostrant la sua gran obediēcia dient. **P**uix axi es fill meu e senyor: que voleu que en la present vida sens vos reste. **F**iat voluntas tua. **E** lo senyor alçant la: abraçarense abduy de vn tāt stret e amoros abraçament: que recitar ho no basta lenga humana.

Capitol. clxxxiiij. com
Magdalena venint ala
cambra bō era lo senyor
e la senyora mare sua prē
gue doloros comiat de
aquell.

Magdalena q̄ bō se vulla q̄ fos reposar no podia sens la p̄sēcia d̄l seu amat mestre: cuyta ala cābra: e veuent en tanta dolor lo senyor e la mare sua: traueffada per lo cor d̄ strema dolor: crida vn gran crit diēt: que es aço excellent senyor: comunicau ami les vostres dolors: nō sia res amagat: car amor me forsa desijar d̄ saber e sentir tot lo que a vos senyor meu dona pena. **E** la gloriosa verge q̄ senti magdalena giras a ella: e dix li. **M**agdalena amada mia veu q̄ lo vostre senyor e mestre se vol partir de nosaltres per via de mort: e no vol q̄ vol acompanye morint ensemps ab sa senyoria. vegau si volra la cōpāyia vostra: e no reste en tanta dolor: car yo se que p̄ vn poch moment vos no podeu comportar la absēcia sua: q̄ fareu si longament vos haueu a separar de sa senyoria. **E** magdalena que hoy aço no podent parlar per grādissima dolor: corregue als peus de Jesus senyor e mestre seu: que alli li solia esser vberta la fōt de misericordia. **E** no podent formar paraula per abundancia d̄ lagrimes e sospirs: mostraua la dolor intrinseca que tenia. **E** cobrant vn poch de effort: dix a Jesus. **S**enyor meu e ja sabeu que yo venit als vostres pe? carregada d̄ peccats: per la gran demencia vostra me foren remesos: la mia anima d̄la captiuitat diabolica e seruitut de peccat haueu delliurada: lo meu german tan car per sola cōsolacio mia haueu

Del comiat q̄ pres la magdalena del senyor CLXXII

car amor en vos james no pira:ans sereu ferma en la dilectio mia:e contē plant Salamo en sperit la gran fermetat dela amor vostra:dix de aquella. ¶ *Fortis est vt mors dilectio.* E lo mateix Salamo posat en admiracio de hauer trobat tanta amor e fermetat en dona com largament haques scrit les imperfections de elles: no gosa procehir pus en son parlar:ans donant fi a ses paraules dix.

Mulier timens deum ipsa laudabitur. Confessant vos esser digna de molta labor:e totes les que a vos seguiran en la amor e seruitut mia:no esser compreses en los defalliments que deles dones scrit hauia. E perço Magdalena no vull que la vostra vida feneixca tan prest:ans restareu en la present vida per spay d̄ gran tēps:e sereu exemplar de penitencia a tots los que en mi creurā. Car mirant a vos conereran que al qui molt ama:no li es res impossible. Magdalena recoman vos la mia mare axicom la pus cara cosa que en aquest mon leixre:seruint a ella seruireu ami:amau la e reueriula:en loch meu la leixre p̄ consolacio de tots vosaltres: nous parteixcau de sa senyoria e stau a consell e obediencia sua:pux yom parteixch de vos per mort. ella sera mare e maestressa vostra:la companyia dela qual vos sera confort:car ella ama tot lo que yo ame:e a ella sola es manifest quant me sou cara e estima e coneix la vostra dolor que sab la q̄ntitat dela vostra amor. ¶ *Sema yo morint:vos la acompanyareu:e sera*

la dolor vostra inestimable vehent la mare e lo fill en tanta pena no podēt nos ajudar:defallireu per grandissima dolor:d̄sijareu morir e no poreu:ans viuint penareu:e mirant ami per gran compasio sereu turmētada:volreu me ajudar e no poreu:d̄sijar meu tocar e nous sera permes:car en tanta solitut passare la mia passio e pena:que de neguna part no pore esser ajudat:segons ha dit David. ¶ *Auertisti adiutorium gladij eius:7 nō es auxiliatus ei in bello.* Car la mia batalla a soles la tinch a vençre:los dexeables meus me desempararan e fugiran per la gran terroz e confusio dela mia mort:Per lo tan amat negara no esser mon dexeable:e vos fortissima Magdalena sens neguna temor publicamēt me plozareu:seguit me ala mia dolorosa mort e passio cōfessant me esser vostre mestre e senyor. E apres la mia mort vos sereu tan ansiosa del meu cors:que cansats los dos dexeables meus pus amats del meu sepulchre se partiran:vos sola restareu guardant aquell no cansada ni fatigada de neguna pena:que per mi passar pugau:e poreu dir.

¶ *Quis me separabit a caritate christi:tribulacio:an angustia:an persecucio:an periculum:an gladius:neq3 mors:neq3 vita:neq3 creatura alia poterit me separare a caritate dei.*

Volent dir:Qui pora a mi separar dela caritat e amor de aquest senyor e redēptor meu:no certamēt tribulacio negūa ne angustia:ne persecucio ne nengū pill:ge de guna mort de colrell

Com lazer e ses germanes se partiré de Jhesus.

per penosa que sia: ne speranza de vida: ne amor de creatura ninguna seria bastant de apartar-me dela amor e caritat diuina. *E* per aquesta vostra inuencible amor mereixereu esser aconsolada dela mia presencia: car vos seureu la primera persona aquí yo aparexere apres dela mia mare: car mereixerohan les vostres abundoses lagrimas: segons yo he promes: dient.

¶ *Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.* ço es bē auenturats serā los qui plozarā: car aquells mereixeran esser aconsolats. e per ço magdalena preniū ab paciēcia lo vostre restar en la presēt vida: car larga sera la vostra peregrinacio: e sereu dada en exemplar a tots los penidents: e de vos sera euangelizat per tot lo mon a gran gloria vostra lo que fet haueu p amor mia. *E* magdalena que hou q̄ te a restar sens lo seu mestre: e encara per lonch temps: no li basta paciēcia e crida aferzantse als peus de Jhesus: e dix li. ¶ *Senyor e mestre meu: no permetau que yo reste sens vos: q̄ sera de mi senyor: ab qui maconsolare: aq̄ recorreze en les mies necessitats: al mēys senyor no vixca pus sino tāt com la vostra excellent mare stara en la p̄sent vida: car vehent sa merce me parza esser ab la majestat vostra: que sou mon mestre e senyor.* *E* respos sa clemencia: e dix li. ¶ *Magdalena so lament me parteixch d̄ vos corporalment: car la amor e grā mia tostēps restara ab vos: yo sere lo vostre cōsolador e la vostra compāyia: la vostra anima may se partira de mi per continua contemplacio e consolacio. La*

cōpanyia dela mia amada mare haureu per spay de dotze anys. *E* apres restareu del tot orfena de pare e d̄ mare. e vehent vos axi deserta deles persones a vos tan cares fugireu en solitud per donar via a aquells qui amivolran perfectament seruir ques hajē apartar de tot delit e plaer temporal: e en solitud ab mi sols reposar: e lauof magdalena per confort d̄ la vostra alpra e fort penitencia seran vos donades consolacions inestimables: car d̄ multitud de angels sereu acompāyada. *E* finit lo terme dela vostra vida yo vedre per vos eus portare ala gloria mia: e lauos me posseireu sens temor de perdre la mia companyia. Ara restau ab la benedictio del meu pare e mia: car ara fenexen los plamets vostres e meus. *E* magdalena veēt que aseparar se hauia daquell que li era vida: crida vn tan gran crit que lo cōz li cuyda esclatar: e perde de tot lo parlar.

Capitol. cxliiij. cō lazer e marta: e les germanes dela senyora prenguerē comiat del senyor.

Glazer e marta: e les germanes dela senyora mare de deu que sentirō magdalena cuytarē ala cambra. *E* vehent tanta dolor entre aquelles persones tan cares: per gran compasio fon lo ploz tan extrem entre elles

Lo lazer e ses germanes se partirē de jesus CLXXIII

que parlar nos podien: e stant axi per gran estona: lazer comença a parlar: e dix. **H**e senyor placiaus pendre algun remey en la vostra tanta tristicia e dolor hajau pietat dela vostra excellent mare que ja defall per sobres de dolor. e veja vostra magestat que ordena d' mi que prest so aposar la vida e bens: e tot quant tinch per la seruitut vostra. **A** mes germanes senyor e ami fora molt millor morir que restar sens vostra senyoria. empero ser uents som vostres e sotsmeos ala obediencia e ordinacio vostra: sia feta la voluntat de vostra magestat en totes coles. **E** lo piados jesus dix li. **L**azer ja sabeul os pares del lim ab qnt d' sig me spen: yo passare pvia d' mort e de cruels penes: e de ma a mig dia sere ab ells: e darlos he la alegria tāt desijada dela mia presència: restareu vosaltres en molta dolor: a vos lazer recomā la mia mare: car la dolor sua me turmenta mes que la mia pena. **R**espos lazer. **S**enyor yo he rebut de vostra magestat tantes misericordies e gracies que reste obligat servir vostra senyoria tostemps axi en presència com en absència: e ala vostra excellent mare senyor may fallire: tostemps scriure la merce: e de aquella noni partire. **E** acostant se Lazer al senyor besa li los peus e mans: e lo dolç senyor abraçal e besal ab molta amor: e pres comiat dell. **E** apartant se lazer ab gran plor: acostas marta prostrant se als peus de Jhesus fill de deu: e dix li. **D** senyor y axins dexareu partint vos de nosaltres ab tā

ta dolor vos qui sou vida e consolacio nostra: ja senyor la mia casa perdra la dignitat e nomenada polada vostra: perduda es la alegria dela casa mia pus no sperare la venguda de la magestat vostra. **L**a vida actiua perira en mi: pus en la persona de vostra clemencia no la puch exercitar: tot lo meu treball e ocupacio senyor daçiauant sera en ploz y en dolor pus a vostra senyoria no veure ni servir poze: tota hora que veure la taula parada sera ami nouella dolor: dient.

I Bon es lo senyor e mestre meu. be sera complit en mi lo dit d' amos propheta: que diu. **D**ies festi vestri cōuertentur in lamentationem et luctum. **D** senyor y be sera gran la mutacio dela casa mia: car tant com es stada alegrada festejada e honrada per la presència de vostra clemencia: tant sera entrestida per la vostra absència. **E** giras a la germana **M**agdalena qui continuament plozava: no podent se partir dels peus del seu mestre e abraçant se ab ella: dix li.

D germana quin departiment sera aquest tan doloros per a vos y a mi: ja nous portare pus la tan plaēt noua: dient. **M**agister adest: et vocat te. **A**b qui sera la nostra consolacio: aqui recorrem en les tribulacions e angusties nostres: **D** germana muyram ab la senyoria e no si am separades dela companyia sua.

E Jhesus mirant la gran dolor de aquelles dos germanes augmenta la sua grandissima dolor e ploz.

E vchent q's fia tart: e que li cōuenia

Com lazer e ses germanes se partiré de Jesus.

cuytar: dreça la magestat ses rahons a marta: e dixli. **M**arthà preniú ef forç: car les vostres obres tan caritatiues ami no seran en oblit: yo pegrinant e calçigāt per aquesta vall de miseria ab tants treballs no he trobat q̄ ab tanta amor me haja acullit en casa sua. Perço marta yo retribuïre a vos per lo poch molt: per lo terzenal lo celestial. Car ara seran vbertes les portes de paradys per mi ja mia mort: e alli reposareu vos marthà e haureu lo loguer complit que merexen los vostres virtuosos treballs. e a tots aquells qui en la vida actiua e obres de misericordia a exemple vostre se volran exercitar sera dit p̄ mi. ¶ Venite benedicti patris mei: possidete regnum paratum vobis a constitutione mundi. ço es veniu beneïts del meu pare posseïu lo regne: per al qual sou stats elegits ans dela constitucio del mon. **E** axi marta esforçau vos: perque pugau ajudar e confortar la mia mare qui en tãta dolor es huy constituida: que pot esser dita mare de infinides dolors: a vos marthà la coman: Pensau ab quanta dolor la leix: e ab quanta pena me parteix de aquella. **E** axi mateix vos coman caramēt la vostra germana magdalena: car gran e inestimable es la sua dolor: ajudaulay a portar: car la tristicia sua es vostra e la vostra sua. **S**iau li ajudadora en la sua dolor: a xicom volieu que ella us ajudas en la seruitut mia. Ara marthà restau ab la benedictio del meu pare e mia: e recoman vos los meus apostols que restaran com ouelles sens pastor. **E**

leuant se **M**arthà dels peus de jhesu: nostre redemptor ab grandissim ploz: les germanes dela senyora verge **M**aria se acostaren a la magestat ab molta dolor: dientli. **S**enyor y tan cuytada sera la vostra partida: al menys aturau algun poch ab nosal tres: dau nos copia de vos mateix: car paraules haueu de vida: quis pora partir de vostra clemēcia: ja sabeu senyor que totes coses hauem dexades per seguir vostra senyoria: e posseïnt aquella erez tan contentes: que dres no hauiem fretura. Ara senyor y dent a vos serem cubertes de molta dolor e fretura: tot be fugira de nosal tres pus perdem avos qui sou tot nostre be e consolacio: que farem seyor: car sens vos no podem viure: ans de sijam morir hajau pietat dela nostra vellea: car sens vostra clemencia sera en molta tristicia. e respos los jesus dient. ¶ Tres mies molt cares: preniú ab paciencia aquest meu departiment: car axi es ordenat per lo meu pare: que la mia vida feneixca en la plenitud del meu jouent: segons ha dit **D**avid. ¶ **M**inorasti dies temporis eius: perfudisti eum cōfusione. Car seran acurtats los meus dies: e abreuiat lo temps dela mia vida: e sere cubert de molta confusio. **E** perço tres molt amades vostres fills e tots los altres dexeables fugirā de mi en la major pressa. **E** hoint aço les sãctes dones fon tan fort lo ploz e plāt entre elles que no poguerē pus dir: e lo senyor cuytadamēt leuāt se en pe per partir: agenollas dauant la sua sanctissima mare p̄ pendre della bene

Dela cena del senyor.

CLXXV

dictio cō a fill seu natural. e la prudētissima senyora se prostra en terra per adozarlo com a son deu e senyor. e lo fill dzeçantla se abraçaren e besarē ab duy ab tanta amor e dolor que separar nos podien. e tots los qui aq̄ erē multiplicarē la sua dolor e ploz en tāt que paria que volguessen del tor defallir: e jesus turmentat per la dolor de la sua excellent mare: e de tots aq̄lls que tant lo amauen nos podia de aq̄ partir. Empero cuytant lo vespre sa magestat: e la gran faena que li resta ua fon necessari que prestament partis: e veent lo la sua excellēt mare exir de casa: giras a aquelles sates dones q̄ ab ella restauē: e dix los. ¶ *Attēdite et videte si est dolor: sicut dolor meus.* E dient aço tota la forsa li falgue p̄ sobres de dolor: e vengue en vn gran esmortiment. e Magdalena e les altres vehent tanta dolor no sabien que poguessen fer: desijauē morir: e no veure tanta pena en aquella piadosa mare: qui ab tanta prudēcia passaua la dolor sua: e com fon tornada la senyoria de aq̄ll gran esmortimēt stigueren aquí fins fon vespre: E partint se de aquí entraren sen en Iherusalem anāt a vna casa per celebrar la pasca separada de aquella hon lo senyor hauia de fer la cena. e allí resta la excellent senyora aquella nit ab aquelles sates dones passāt tota la nit ses dormir ab grandissima dolor e ploz.

Capitol. cxlv. cō lo senyor partint de betania en

tra en hierusalem: e aquí feu la cena e menja lāyell pascal.

Lo senyor partint de betania hon hauia pres aq̄ll doloros comiat dela sua sactissima mare: ixque ab aquella cara tan alterada e mudada que los apostols stigueren ab grā temor: car desque eren en seruey d̄ la senyoria james li hauien vist mostrar tāta tristicia ne alteracio: e tots torbat̄ per molta dolor e por: mirauen lo en la cara e acostauense a la senyoria e cascu li volia anar al costat: car p̄ la grādiffima temor que tenien los paria q̄ per cada canto los hauien a pendre. E lo senyor veēt los ari flachs d̄ coz hauent gran compassio de ells pēsāt que prestament serien ofens dela sua companyia confortauals: dient. ¶ *Nolite timere eos qui occidūt corpus: animam autem non possūt occidere.* Lo es: fills meus no temau a quelli que solament poden noure en lo cors: e ala anima tocar no poden: ans vos prech̄ siau forts e constants: que apres fortuna ve bonāça e apres de aquesta gran tribulacio e persecucio mia: vosaltres restareu en molta d̄solacio e tristicia. empero presta sera la consolacio vostra. e per mostrar sa magestat que totes coses li eren presents: e res no ignoraua: dix a sact pere e a sanct joan en presencia de tots. cuytau ala ciutat e trobareu vn homi portāt vna ampolla d̄aygua. seguiu lo: e en la casa hon entrara entrau e di

s̄ iij

com lo senyor laua los peus als apostols.

gau al senyor de aquella queus mostre lo loch hon yo dech fer la cena en temps ab vosaltres. e aquells partise per complir lo manament de sa senyoria: lo piados mestre anāt vn poch spau ab los apostols qui restauen puegue al loch hon hauia manat li fos aparellada la cena: E aqui fon rebut ab molta reuerencia per lo senyor de la casa. e aparellat lo anyell celebra la pasca menjāt aquell ab los deixebles seus seruant totes les cerimonies legals. E lo senyor donant fi en esta figura alteras molt pensant les grans marauelles que lo seu pare hauia fet a aquell poble: lo qual mereixia esser reprobat e lançat per sa gran de conexença: e que lauos prenia fi la ley aquella: e començaua la ley de gracia: que seria fūdada en la sua preciosa sanch: la qual prestament deuia escampar: car era lo verdader anyell qui p la salut nostra deuia esser sacrificat: e p lo vnctament de aquesta preciosissima sanch seria vberta la porta d paradys: e a nosaltres es feta frāca la entrada. e alegrant se Jesus daquest tan gran benefici e reparacio de natura humana: volgue monstrar sa magestat ab quanta amor e plaer se oferia a fer aqueta obra: la qual li hauia acostar la vida: e dix als apostols. ¶ desyderio d syderau i hoc pasca manducare vobiscum anteq̄ patiar. Volent dir: o deixebles si sabieu ab quant desig he desijat la present jornada per fer pasca ab vosaltres ans que prenga passio: car la pegrinacio mia es finida e vull tornar a aquell qui ma trames: vosaltres serieu recomplits de molta dolor per

lo departiment meu: empero la tristicia vostra se conuertira en goig com me vereu gloriificat: e los deixebles q̄ hoen que aperdre hauien la companyia tan amada del seu mestre: fon tanta la tristicia que occupa lo enteniment de ellis: que daqui auant res no podien entendre sino dolor e tristicia: e començaren a pensar: que sera d no saltres: quins regira: ni sera major entre nosaltres: car stant ala obediencia de tan singular mestre erzar no podiē fallint nos aq̄st govern: perira la fortalesa nostra: aqui podem ja sotmetre la voluntat e obediencia nostra: E lo senyor Jesus veient les cogitacions de aquells no freturant li fos explicat d paraula: car de sa magestat es dit. ¶ Omnia autem nuda ⁊ apta sunt oculis eius. Lo es: q̄ totes coses son clares e manifestes als vlls de sa clemencia: dix los. ¶ Deixebles dexau a queros pensaments: car a vosaltres no es donat pēsar en majoritat ne ap petir regiment: ans vull que lo qui sera major entre vosaltres: sia seruet d tots: segons en mi haueu vist en lo temps queus he regit.

Capitol. cclvi. com lo senyor laua los peus als se⁹ apostols: e torna apres en taula.

Volent lo senyor e redēptor nostre confirmar les paraules seues ab lo exemple seguent leuas de taula

Com lo senyor laua los peus als apostols CLXXVI

per lauar los peus als seus amats de rebles: e posant lo seu mantell cenyis vn lãçol e mana portar aygua calda: e volgue comẽçar d' lauarlos los peus e agenollant se dauant sanct Pere q' era lo primer: volent li pendre lo peu per lauar: lo glorios Pere esquiua molt no volent ho permetre: car lo q' verdaderament ama: te en gran reuerencia e estima lo amat, e perço sanct Pere qui tan carament amaua e reueria lo senyor: e tot son delit era en seruirlo: no podia comportar de veur el tan humiliat dauant si, car pensat la altea e excellencia del seu senyor e mestre: que a ell tan indigne volgues ser vna tan baixa seruitut: vingue apũct de morir, e dix: no senyor: nou permetria james: hi no sabeu que vous he confessat esser fill de deu eternal: com me poze acordar ne inclinar de pẽdre seruitut de vos mon deue senyor: de quanta reprehẽsio seria digne dauant lo vostre excellent pare: e lo seyor dix li, Pere q' fas: ala mia voluntat vols contrastar: y no saps que sola obediẽciam fatta em contenta: car lo ver amador no sab desobeir, e perço pere.

¶ Si non lauero te: nõ habebis partem meũ. E sanct pere ho int aço fõtrauessat per lo cor: e diu li, Tota cosa cõportare seyor e no perdre a vos: veu, me açi preit ala voluntat de vostra senyoria: no solamẽt vos ofir los peus: mas les mans el cap e tot lo restant: e lauos lo senyor lauali los peus ab grandissima humilitat: e sanct pere ho comporta ab gran dolor, e ploz per obeir al seu amat mestre. Apres lo senyor lauals a tots de hu en hu: e

darzerament peruenque aqll traydor Judes e stigue agenollat dauant ell vna gran peça lauãt li los peus molt spayosament desijant lo tirar a, venia: donãt li atreuiment de demanar misericordia: la qual sa magestat largamẽt li haguera donada li penedir se volgues ab sperança de venia: car mes se dolia sa clemencia dela pdua del dexeble que dela propria benediccio: e vehẽt jesus la duricia sua partis d' aqui ab molta dolor hauent pietat dela cruel malaltia del dexeble: la ql' veyã esser incurable no podent rebre medicina. E acabat aquest misteri retorna sa senyoria a seure en taula. E dix als dexebles, ffills meus haucu vist lo q' he fet a vosaltres: exempleus he deixat enlo meu darzer partimẽt: q' lo que haucu vist fer ami: façau vosaltres: e en aço conexera lo mõ si soumos dexebles sius amau en vera caritat: comportant vos ab vera paciencia: exercitant vos en obres de humilitat sens fictio deguna: car tota duplicitat de cor me es molt odiosa: segons he mostrat en tota la mia prepaccio: car cõtra los hypocrits he fet guerra. Car dich vos certament que de ells ha dit lo psalmista en persona mia, ¶ Perfecto odio oderam illos: et inimici facti sunt mihi. Aqsts man perseguit tota la mia vida com a enemichs de tota correctio: e per ells se re liurat a mort: e res nols poza faciar: que encarã perseguiran apres la mia mort, e auis vos de aço q' la mia mort sera tractada e menejada p hu de vosaltres: car dotze he eligit: e la hu es diable: del qual yo tinc mol-

Com lo senyor institubi lo sacrament del altar.

ta dolor. ¶ Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Et hinc ago totis se alterare: e cascu resta reuelos desí mateix suplicant sa majestat li plagues dir los: q̄ seria cometedor de tā cruel crim. e lo piados senyor nou volgue dir en publich; sols ho reuela al qui molt amaua: ço es sanct joan: car lo amich secretari hu de mil deu esser eligit. e enaço sa clemēcia nos dona grā exemple de no publicar los deffalliments del proisme: ans cobzirlos ab caritat: car negu no es segur desí mateix: ans en la plent vida som sotmesos a molta mutabilitat: segons diu job. ¶ Homo natus de muliere breui uiuens tēpore repletus multis miseris. qui quasi flos egreditur ⁊ cōteritur: et fugit velut umbra ⁊ nunq̄ in eodem statu permanet. Volent dir: quel home q̄ es nat de dona: lo tēps dela vida sua es molt breu: e aq̄ll ple de infinides miseris: e es semblant a la flor qui prestament naix e tantost pert la virtut sua: e fuig la bellea sua a xicom a ombra: e nūqua sta ferm en vn stament: ans los fills dls homēs prenen continues mutacions: e p̄ ço negu no deu fiar de sí mateix: ne mēy sprecar son proisme: car quis troba en bon stament prestament lo pot p̄dre: e lo quis troba en mal pot lo be recobzar durant la vida humana: car sola la bona fi es aquella q̄ dona seguretāt al home.

Capitol. cxlvij. cō lo senyor institubi lo sacramēt

del seu precios cors: e cō brega los apostols.

E Com jesus se acostas ala fi de aquella cena pres lo pa alis en les sues mans e consagra aquell: e dix als apostols. Berebles meus vosaltres sou aci en loch de tota natura humana com a sindichs de aquella: yo vull fer testament en presencia vostra cō a quelli qui haueu a esser columnes de la esglesia sposa mia: ala qual vull dexar aquest gran tresor inextimable: qui ara tinch en les mies mans q̄ es lo meu cors: qui per vosaltres e p̄ tota natura humana sera trait e mort. e lauós combregals a tots: liurant los lo seu precios cors: lo qual reberē los onze apostols ab molta deuocio e reuerencia e augmēt de gracia: e judes lo rebe sens neguna deuocio a grā dānacio sua: car per aquella gran jrreuerencia fon pus ençegat: e crexq̄ en sa malicia e tantost pena per exir de casa per dar fi al que començat hauia. e exint lo traydor de casa lo seyor mostra gran tristicia e alteracio en sa persona: segons vehem per expiencia en lo cors huma: que quant algun membre es tallat: tots los altres tremolē es alteren: axi nostre seyor e redemptor Jhesus com a cap dela esglesia senti molta dolor del tallament de aq̄ll membre q̄ jrreparablemēt era tallat dela gracia e amor sua. E leuant se sa magestat de taula apartas ab los apostols per profeguir lo testament q̄ comēçat hauia: e dix los: vous he co

Com deu hom combregar.

CLXXVII

municat lo meu cors fills meus en re-
fectio e vianda deles animes no sola-
ment per esta vegada:ans vos do po-
testat d'cōsagrarlo:e sere ab vosaltres
per mi ja de aquest sacrament. Usqz
ad conlumationem seculi. E daçous
p̄gue caramēt dexeables molt amats
que tota vegada queus acostareu a a-
quest sacrament:queu façau en me-
morja mia:no hajau en oblit la amor
iestimable queus he haguda:tot mi
mateix done per vosaltres:e permes
enamorar vos e ligarvos ab mi:viã-
da vostra me so fet per fartar e faciar
les vostres animes. En aquest sagra-
ment trobareu totes les sabors q̄ vol-
reu:com mes lo asaborireu mes lo d'
sijareu. Aquest es lo mitja pus ppich
per acostar vos ami:car en les mans
me tendreu e dins vosaltres entrare:
e aqui sera lo meu repos:segons posa
Salamo dient en persona mia.

¶ *Delicie mee esse cū filiis hominū.*
Testificāt que lo delit e plaer meu es
esser ab los fills dels homens:ley de
amor vos lexe:e d' amor vull esser ser-
uit:car lo qui verdaderament ama:
nunqua oblida:e les coses absents la
caritat las fa tostemps presents. Sa-
beu en q̄ conexera lo mon q̄ sou mos
dexeables e haueu ami v̄dadera amor
yous ho dire. Probatio ergo dilectio-
nis:exhibitio est operis. Car la vera
experiencia dela amor:soles obres la
mostrā,e perço dexeables si coneixen
les gents totes les vostres obres es-
ser conformes ab la voluntat mia:la
uos diran ab veritat que sou mos de-
xeables. Aquest sacrament fills meus
vos lexe per hererat:en aquest sia lo

vostre delit:oblidau totes coses:e fu-
giu a tot peccat p̄ dignament rebel.
Car no pot dignament esser rebut:si
no per aquells qui son exits de egypte
te ço es de peccat:car aquest es lo ver
anyell del qual era figura lo que en a-
questa festa se solia menjar:segons vo-
saltres e yo haueu praticat en esta ce-
na:lo qual acte he fet p̄donar terme
ala figura. E axi vull que totes aque-
lles cerimonies spiritualment siē ser-
uades en la recepcio de aquest sagra-
ment,car ab molta diligencia se deuē
aparellar aquells que rebel volran:
per aconseguir complidamēt les gra-
cies singulars que dellibere comuni-
car a aquells que en gracia mia e ab
vera deuocio se acostaran al dit ianct
sacrament.

Capitol.cxlviij.com se
deu tractar e rebre aq̄st
excellent sacrament del
cors precios de Jesus se
yor nostre.

A manera com vol lo sen-
yor e redēptor nostre sia
tractat e comunicat aq̄st
excellent sacrament es aq̄-
asta:segōs les cerimonies manades
per la magestat a Moyses e a Harō
stant encara en la terra de egypte en lo
menjar del anyell pascal qui era figu-
ra daquest singular sacrament. ¶ E
primerament volia que fos preia la
lāch del anyell:e fos posada sobre les
portes:aço vol dir pera nosaltres;q̄

Com deu bom combregar.

la memoria dela sacratissima passio del nostre senyor e redemptor sia totstemps posada en lo enteniment e recort d'aquell qui reb e contracta aqst veruader anyell. Car axicom en los conuirs e festes terzenals totes les viandes per precioses que fossen serien d poca estima: si pa noy hagues: e cada dia vol hom que lo dit pa a cõpanye les altres viandes: e sens ell nous par valga res lo dinar: axi aquells q declijen seruir lo senyor e dignamēt rebel: les obres e pensaments de aqlls deuen esser totes fundades en memoria dela lua sanch preciosa per nosaltres escampada: ne deuem james oblidar les dolors de aquell senyor si volem aconseguir les consolacions p la magestat promeses: segons es scrit. ¶ *Sicut loci passionum estis: ita et consolationis eritis.* Car tan cõmes familiar e continua sera aquesta memoria en nosaltres: tant abundaran mes les intrinsechs consolacions dis la anima nostra. ¶ Segonamēt manaua la ley: que lo dit anyell fos menjat denit: e aço significa en los rebets aquest sacrament que hagen a pēsar si esser mortals: e que han a venir de necessitat al stret iuy de nostre senyor deu: en lo qual singularment los sera demanat si han abusat de aquest grã trefor: o sil han dignament rebut. ¶ *Qui enim manducat et bibit indigne: iudicium sibi manducat et bibit.* Car qui indignament presomeix mējar aquest diuinal pa: iuy e condempnacio reb per asi: car no es sens molta condemnacio gosar fer vna tanta offensa a aquell senyor: qui per sola a

mor ses comunicat a nosaltres: no oblidant nos en lo temps dela major angustia e pressura d la lua passio: car ab tot sabes la clemēcia que aquella nit deuia esser pres: nos oblida d fer ab gran repos aquest cordial e precios restaurant fet de aquella meida i preciable dela lua carn e sanch meida da inseparablement ab lo diuinal balsem: lo qual basta: e es molt iufficiēt a guarir tota natura de peccat: e a fer immortal la anima si dignament lo reb: car aquesta es la excellencia de aquest inestimable sacrament: que segons lo que troba en la anima en allo la augmenta e la creix: car si la troba fūdada en gracia e amor lua augmēta e creix e referma en aquella ininuides gracies: car de aquest sols sacrament es dit. ¶ *Nullum sacramentū est isto salubrius: quo purgantur peccata: virtutes augentur: et mens omnium spiritualium charismatum abundātia impingatur.* Car no es negun sacrament de tãta sabor e dolçor: ne de tanta excellencia: per lo qual son purgats los peccats dela anima q leixar los vol: e les virtuts son augmentades e raygades e conseruades per aqsta delitosa e amorosa recepcio. e les penles dels spirituals e deuots iõ en riquides d singulars dons e engraxades de dolçors no recomprables. e pgo deuē molt examinar la consciēcia nostra: car si idisposta la troba lo dit senyor en la recepcio de aquest sacrament: es tant offeja la magestat de aquella tanta jrreuerencia e desconexēça q indignar de gran ira no solamēt li leua les gracies que acostuma do

Com deu hom combregar.

CLXXVIII

nar als bé aparellats:ans lo lera cau
re en tan gran engegament que molt
pijor torna que no era de primer.
¶ Non maluz accièndo:sed bonū
male accièndo. Co es no perque lo
sagrament a negu sia nocible:mas la
sola mala consciència d' indignamēt
re bent fa conuertir la medicina en ve
ri mortal:e perço es dit. ¶ Qui indi
gne accipit sacramentum:acqrit ma
gnum tormentum. Car qui indigna
ment se gosa atreuir acostarse a aque
sta fornal de amor e caritat se consti
tueix digne d' grās e ifinits turmēt.
Car tant com mes amor nos ha mo
strat lo senyor en deixar nos assi ma
teix en rebenes per mi ja de aquest sa
gramēt donant nos seguretāt ferma
d' james oblidar nos:tant es mes of
fes dela poca estima que de aq̄sta sin
gular gracia nosaltres fem. E p̄cos
clama la magestat per lo propheta:
dient. ¶ Quid ē q̄ dilectus meus fe
cit in domo mea scelera multa: Vo
lent dir:ques aço:que la anima p̄ mi
tāt amada ha fets tant grans crims
en la casa q̄ yo li he donada per a son
repos:ço es aquest sanct sagrament:
lo qual he constituit per casa d' delits
e castell de refugi hon la dita anima
pogues star segura de tot perill: e ha
bitant aqui per gracia;pogues esser
molt certa de acōseguir paradys:cō
aquest pa sagramental sia la vianda
dels camināts que segurs volen anar
ala ciutat sobirana. E perço tota la
vida del christia deu esser ocupada
en pensar la darzera jornada dela vi
da:e prouehir en aq̄lla:car grā teme
ritat es viure en stamēt:en lo qual hō

no volria morir. E perço es scrit.
¶ Ademorare nouissima tua:et i et
num non peccabis. Car quis recoz
da que te amozir es li vn gran fre pa
guardarse de tota natura de peccat e
reb continuament aquest sagrament
ab gran deuocio:car ab la fortalea d'
aquest caminen alegrement p̄ la via
de aquesta mortal vida:fins pe uin
guen ala muntanya de repos qui es
la vida eterna:segons es dit de elies.
¶ Et ambulauit in fortitudine cibi
illius vsqz ad montes dei. Car lo dit
propheta hauent menjat aquell pa q̄
figuraua aquest excellent sagrament:
tot cansament fon apartat dela sua p̄
sona:e correque ab gran alegria fins
peruengue ala mūtanya de nostre lē
yor. ¶ Terçerament lē deuia mējar
lo dit anyell rostit significant que a
quest ver anyell deu esser rebut ab fer
uor de caritat.car aquesta es la vera
preparacio e aquesta es la que regcix
totes les obres dels seruents de deu:
aquesta les fa valedores:e qui aq̄sta
ha ensi compleix tota la ley e los pro
phetes.car dels q̄ p̄fetament amen a
nostre senyor deu e son p̄sime diu la
clemencia ¶ Pater meus diliget eū:
et ad eum veniemus:et mansionem
apud eum faciemus. Volent dir que
la anima vestida de caritat es amada
per lo seu eternal pare e perell e aque
lla elegeren per habitacio sua.e aque
sta caritat es la vestidura nupcial sēs
la qual negu no es rebut en lo diuinal
cōuit:ans li es dit. ¶ Amice quomō
huc intraisti non habens vestem nup
tialem. Car digne es de gran repre
hēcio lo q̄ sens la dita vestidura gosa

Com deu hom combregar.

presumir menjar la vianda a ell offer-
ta en aquest excellent conuit. **E** qui a
q̄sta caritat no troba en si: pot molt
poch estimar les seues obres p̄ grans
que apareguen: e pot dir ab veritat.
¶ **S**i linguis hominum loquar et an-
gelorum caritatem autem non habeo
nihil sum. Lo es si hauria en si lo par-
lar huma e angelich: e caritat no ha-
uia: pot dir que res no te: puix lo mil-
lo: li fall. ¶ **Q**uartamet se devia me-
jar lo anyell pascal ab pa alis sens ne-
guna meicha de leuat: per aço nos es
donat a entendre q̄ lo qui dignamet
vol rebre aq̄st impreciable sacramet:
es molt necessari haja la consciencia
pura sens ninguna natura de peccat: e
les intencions totes dirigides a no-
stre senyor deu: car en simplicitat e ne-
dea de coz es lo seu repos e delit. e p̄
go dix sa magestat. ¶ **B**eatissimo mundo
corde quoniam ipsi deum videbunt.
Car benaventurats son los mundes
de coz que aquells posseiran deu: qui
es verdadera mundicia dela anima.
¶ **Q**uintamet volia la ley q̄ fos me-
jat lo dit anyell ab such de letugues a
grestes: aço significa q̄ en los rebets
aquest diuinal sacramet deu esser ve-
ra penitencia: car per aquesta son re-
parades: totes les culpes passades:
car la contricio vera mereix venia: se-
gons diu lo psalmista. ¶ **C**or contritum
et humiliatum deus non despicies.
Car lo coz contrit e humiliat ja
mes per nostre seyor es desemparat:
ans lo elegeix tantost en posada sua.
E dles lagrimes de contricio es dit:
que son de rata dignitat que gosen en-
trar dauant lo consistori diuinal: e da

qui no parteren fins han reconciliat
lo peccador ab sa magestat. Aquestes
vencen lo inuencible: e reuocan les pu-
nicions menaçades: Aquest es lo ca-
stell fortissim hon los peccadors de-
uen recorre en totes les necessitats
seues: noy ha medicina pus propria a
guarir les nafres d'la anima. **D**auid
la conexia la dita medicina que la ha-
uia largament experimentada: e p̄go
deya. ¶ **F**uerunt mihi lacryme me-
panes die ac nocte. Car les lagrimes
li eren pa de dia e de nit: e tota hora q̄
sentia la sua anima d'fallir algu poch
de aquella rectitut de justicia dela ob-
seruanga dels manaments de deu: re-
corria ala dita medicina: segons se mo-
stra com diu. ¶ **E**xierunt aquarum de
ducerunt oculi mei: quia non custo-
dierunt legem tuam: Car grans fors
de aygua exien dels seus vlls dolent
se com no hauria seruada la ley d' deu.

Capitol. clxix. qui conti- nua la dita materia.

Sextament se devia enca-
ra menjar lo anyell pascal
ab los reyns çenyits. **E**
aço significa en los rebets
aquest sacrament que sens gran puri-
tat de cors e de anima negu nos deu
acostar ne presumir de rebel: ans de-
uen hauer en gran memoria la tanta
sentencia que fon feta d'aquel oza im-
purament tocant larcha d'el testamet:
car no crega negu que tanta irreuer-
cia puga passar sens molta e grandis-
sima punicio: car castedat es la bel-

Com deu hom combregar.

CLXXIX

lea e hornamēt de aquell qui es mini-
stre de aquest singular sacrament: sēs
la qual es ipossible a ells plaure deu:
ne celebrar dignament: ans en gran
damnacio de les sues animes: e de a-
quests diu David. ¶ Maledicti qui
declinant a mandatis tuis. Volent
dir: que maleys sien aquells qui go-
sen trencar los manaments de só deu
e senyor: ne fer contra les ordinaciōs
dela ley: specialment en la recepcio de
aquest sacrament: en la qual neguna
cosa necessaria no si deu oblidar. car
q̄ defall en vn manament: trencador
es fet de tota la ley. Quanta sera la
desconexença que cometran aquells
que deu haura tant dignificats q̄ en
ministres de aq̄st sacrament los hau-
ra elegits si impurament e indeuota
lo tracten el reben: E vehent los Da-
uid aquests tals en sperit complāyēt
se dells dix. ¶ Homo cum in honore
esset non intellexit: comparatus ē iu-
mentis insipientibus et similis fact⁹ ē
illis. Volent dir: Quanta dolor es
de aquell que nostre senyor deu hauia
posat en tanta honor: quel hauia fet
ministre de aquest tan gran tresor: e
per no conexerse ne denejar la sua cō-
sciencia: segons deuia: es fet axi com
vna bestia insensada seguint los seus
appetits carnals: e com a bestia im-
mūda sera lançat en lo foc̄ infernal:
perque impuramēt ses acostat a aq̄ll
qui de tots los peccats lo deuia dene-
jar. No es vici al mon que tant faça
al hom perdre sa dignitat e lus de ra-
ho com peccat de desonestat: car aq̄ll
sulla e destroeix totes les bones obres
e fa tornar lome tot insensat e sens ne

guna fortalea a vençre les temptaci-
ons: e perço sens castedat negu no es
dit virtuos encara q̄ haja enli altres
bones obres: e pço es dit. ¶ Nec ca-
stitas ergo magna est sine bono ope-
re: nec bonum opus est aliqd sine ca-
stitate. car la castedat val molt poch
sens bones obres: ne les bones obres
son de neguna estima si castedat no
les acompaña. ¶ Setenamēt se de-
uia mējar lanyell ab los pe⁹ calçats:
car lo peu calçat va ferm e sēs temoz
E perço significa que lo reben aq̄st
sacrament deu esser guarnit d'la vir-
tut d' fe. Car aquesta lo fa anar ferm
en totes ses obres: car la altea e mag-
nificencia de aquest sacrament es tā-
ta que no basta lo enteniment huma-
a comprendre ne discernir la granea
sua: ne los infinits misteris que en a-
quell son tancats: ans pensant aço de-
fall tot enteniment: si per la fe no es a-
judat: e perço es dit. ¶ Adfirmandū
cor sincerus sola fides sufficit. Car la
fe es lo ver sosteniment e vida dela a-
nima: aquesta la fa star ab continua
alegria e desig desentir la grā dolçoz
que creu esser tancada en lo dit sagra-
ment: aquesta dona al hom efforç de
fer grans obres: e de no cāsar se may:
e perços pot dir ab veritat. ¶ Sicut
enim corpus sine spiritu mortuum ē:
ita et fides sine operibus mortua ē.
Car axicō lo cors huma separantse
lo sperit de aquell es dit mort: axi la
fe sens obres es morta: e sens la dita
fe totes les vtuts morals valē poch:
e no basten a saluar lome: segons en
los philosofs e altres infels passats
se mostra: car han tēgut les dites vir

Com deu hom combregar.

tuts en grã copia: e ab grãs treballs les hã conseruades e res nols ha valgut per guanyar paradys: puix la fe nols acompanyaua. e perço es dit.

¶ *Sine fide impossibile è placere deo.* Car s'es se no es possible a negu ploure a n're senyor deu. ¶ Huytenament se denia menjar lo anyell pascal tenir bastons en les mans. Aço mostra la gran custodia que lo rebent aquest sacrament deu hauer sobre si mateix fugint a tota l'pecca de peccat: apartant se de tota auinentea: car no mostra tẽbre lo peccat: qui no esquiua la auinentea: puix sab la gran flaquea de natura humana que posada en tentacio: tantost pert la fortalea: si per nostre senyor deu no es ajudada. e perço es molt necessari al home qui acostarse vol a sa magestat per mijs de aquest sacrament esser molt vigil a conexer les tentacions e vençre aquelles. Car lo diable se studia ab infinides maneres de luyar de nostre s'eyor deu los qui acostar si volen: specialment se esforça a derrocacar aquells qui la clemencia ha elegit en ministres de aquest excellent sacrament: perque sab quant es sa magestat offesa per los que indignament tracten aquest misteri. E te grandissima enueja d'ls qui tal dignitat ateyen: e cerca infinides astucies per quels pugna importunament tentar e tribular: e proueix en aço lo ecclesiastic. ¶ *Fili accedens ad seruitutem dei sta in iusticia et timore ⁊ p̄ para animam tuam ad tentatione.* Volent dir: que aquel quis acostar a tan alt stament deu viure ab gran justificacion: e temor de n're senyor deu:

e tenir la anima aparellada a contrastar ala tentacio: car aquell sols escaipa qui sta recelos e fũdat en la temor de deu: e no fia de si mateix seruãt stremament totes les coses per deu mandes: apartant se de tota presumpcio. car molt erza quis cuyda esser perfect: fins es passat e bẽ prouat per lo foc de tentacions: E perço diu lo ecclesiastic. ¶ *Quoniam in igne probaf aurum ⁊ argentus: homines vero receptibiles in camino humiliationis.* Car axicom loz e l'argent se proua en la fornal: axi l'ome es prouat en lo foc de tribulacio e tentacio. com no sia cosa en lo mon que tant faça l'ome humiliar e conexer sa freuoltat cõ la tentacio: e perço la vida dels seruents de deu es tota plena de treballs e multilimes tentacions: segons diu Job. ¶ *Militia est vita hominis super terram.* Car la vida dels homens virtuosos es vna cõtina batalla durãt aquesta mortal peregrinacio: e n'egu qui seny ni raõ posseix nos deu de aço esquiuar ne spantar: ans deu estimar a singular gracia les tribulacions presents: car son gran seguretat d' repos esdeuenidoz. E los qui volen hauer los delits e plaers dela present vida: e seguir la tentacio que a mal los inclina: no son dignes d' hauer consolacions celestials: ne de sentir la dolçor que en aquest sacrament es amagada. ¶ *In quo sunt enim omnes thesauri sapientie ⁊ scientie absconditi.* En lo qual son amagats tots los tresors d' sciencia e vera sauiesa: e no vol nostre senyor deu que aco senten sino sols aquells que ab gran esforç vencẽ

Com deu hom combregar.

CLXXXI

les tēraciōs: e tot son delit posē en lo sobiran be q̄ es n̄re senyor deu: es alegren de tota pena pus a la magestat sua plaēt: e dien dis la sua pensa. **L**ibēter gloriobor i infirmitatib⁹ meis vt i habiter in me virtus xp̄i. **V**olēt dir. yom alegre e prenc̄ gran delit en les infirmitats e tribulacions mies: pus so cert que per mitja de aquelles habita e reposa dins mi lo redēptor meu. **N**ouenament se deuia menjar lo dit anyell cuytadament. **A**ço significa en los rebents aquest sagrament que deuen hauer gran prudencia: e fugir a tota perea e ociositat. **C**ar tota la vida dels homens per larga q̄ sia no basta a sufficientment dispondres ne fer digna preparacio a rebre aq̄st singular hoste e senyor: qui dins no saltres vol reposar. **D**e de quanta pena es dign: e lo que pert lo temps i fructuosament: e no fa la preparacio digna per la gran negligencia: e pert los grants fruyts que de aquest glorios sagrament atenyen los que ab prudencia regeren la vida: recordant se dela breuitat desta vida: hauer lo temps molt car: despenēt lo tot en seruir de nostre seyor deu: e en preparar se a dignament acceptar aquest be incomprehensible. **E** los que axiu farā no seran confusos en la sua mort: segons diu dauid. **N**on confundet̄ cum loquetur inimicis suis in porta. **L**a porta pa exir d̄l a p̄sent vida es la mort: e aq̄ sefforça lenemich̄ de natura hūana a batallar ab lome p̄ cōfondez e ferli p̄dre lo cami. car sab q̄ en aquella hora va lo p̄dre o la guāyar: e re dueix a memoria al mozint tots los

anys e dies e hores que ha vixcut: e los bens que per la negligencia ha p̄duts. **E** aço volia dir jeremias com dir. **V**ocauit aduersum me tēp⁹. **C**ar cridara lo temps que hauē stat en la present vida dient quens faça testimoni com la hauē despes: ne q̄ns merits hauem guanyat pera posseir lo repos eternal: e p̄ço los seruents d̄ deu deuez viure ab gran feruor: e no cercar ne voler repos en la present miseria: car trobar no si pot: ans se deue efforçar a fer continuus treballs per la amor diuina: perque meritament hajē lo repos qui durara pa tostēps: lo qual sens infinits treballs atenyer nos pot. car aço ha restat al home p̄ lo peccat que james pot hauer res q̄ d̄ virtut sia sens gran treball: segōs testifica job diēt. **H**omo ad labores nascit̄: et auis ad volandū. **V**olēt dir q̄l home naix pa treballar: e lo ocell pa volar. **A**questa es la pratica q̄ lo senyor vol tiguen tots los que digna mēt volē rebre e tractar aq̄st excellēt sagrament: e cosa es molt rāhonable que aq̄lls aqui la magestat ha fet tanta e tā singular grā q̄ hajen a esser ministres de aq̄ll e hajē tā insigna potestat d̄ tractar deu en la terra: q̄ ells siē en si deificats e del tot d̄les coses terrenes e trāsitories aptats e puguen dir ab veritat. **M**ostra aut̄ cōuersacio in celis ē. **V**olēt dir: q̄ la cōuersacio sua es tota en lo cel: e no gens en la terra. **E** aquests axi dispos̄s sentiran en la recepcio de aquest amoros sagramēt dolçors e consolacions tan altes que no basta lengua humana a explicar les. **E** poran dir. **O**culus non

c i

Com deu boni combregar.

Vidit: nec auris audiuit: nec ī cor hoīs
ascēdit: q̄ preparauit de⁹ hīs qui dili-
gūt illū. ço es: lo vll no ha vist: ne ore
lla hoit: ne cor de home poria james
cōpēdre los delits q̄ lo senyor coica a
aqls que verdaderamēt lamē: e los
q̄ vna vegada tastē aq̄sta dolçoz son
trāsformats en amor e desig de conti-
nuar aq̄st delitos sagramēt oblidant
totes coses terzenals posāt en aq̄st tot
sō repos e dlit: diēt. ¶ Sub vmbra il-
li⁹ qm desyderabā sedī: ⁊ fruct⁹ eius
dulcis gutturi meo. Volent dir: laia
cō ha rebut dīs si aq̄st be infinit sots
la ombra de aq̄st senyor q̄ tant he desi-
jat: reposare e seure: car lo fruyt seu es
de infinida dolçoz. e lanima axi tran-
sfornada en nostre senyor deu: ja no
veu ne sent sino aquell q̄ amate com
lo troba dins si diu ab gran goig. In-
ueni quem diligit aia mea: tenui eum
nec dimittā. Volēt dir. ço he trobat
aquell q̄ ama la mia anima: tot mō
efforç posare en tenirlo e no lejarlo: e
desije ab gran fam esser separada del
cors per posseirlo ab vera seguretat.
E ab aq̄sta spança e desig passa la pe-
grinacio de aquesta vida.

Capitol. cl. cō lo senyor continua lo seu testamēt

G Seguit lo senyor lo seu te-
stamēt: dix als apostols.
fills me⁹: e dexebles molt
amats ço q̄ vosaltres ha-
ueu rebut ara aq̄st sagramēt en grā e
amor mia sou fets dignes q̄ vous co-

muniq̄ los me⁹ secrets: e ja daçiauāt
no⁹ dire seruēts: ans amichs e fills e
hereters del meu regne: e pçous vull
manifestar d̄ hō so vēgut: e aq̄: e hon-
vaig: e q̄ sera de vosaltres: e dich vos
primeramēt lo meu aduenimēt. Exi-
ui a prē e veni ī mūdū: ⁊ iterū reliquo
mūdū: ⁊ vado ad patrē. ço so exit d̄l
meu pare p̄ eternal generacio: so ven-
gut enlo mō p̄sent vestit me de aq̄sta
hūanitat p̄ sentir penes e turments p̄
amor de natura hūana p̄ retornarla
en amicia d̄l meu pare: quantes p̄se-
cucions e angusties he passat en lo
tēps d̄la mia pegrinacio sabeu ço vo-
saltres. Qui p̄mansistis mecū ī tenta-
tionib⁹ meis. Car vosaltres sou los
verdaders testimonis qui maueu se-
guit e acōpāyat en totes les dites tri-
bulaciōs e tentaciōs mies q̄ aq̄st de-
sconexēt poble me ha donat: e ara no
cāsat ne enujat d̄l q̄ fins aq̄ he sofert:
vull entrar enla batalla e pēdre mort
molt dolorosa e penosa e partir me d̄
vosaltres e tornar al meu pare: vosal-
tres fills me⁹ a p̄sent nō podeu seguir
ans restareu en molta tribulacio e
dolor: grā sera la v̄ra orfēdat: lo mon
vos p̄segura p̄ hoy meu: grans tur-
mēts passareu: no hajau temor ni sia
lo v̄re cor afflaquit q̄ ço⁹ ajudare: e ja
mes vos fallire: encara que corporal-
mēt sia absent d̄ vosaltres: dauant lo
meu pare sere aduocat e intercessor vo-
stre: demanau ab fiāça ajuda en v̄res
necessitats: car dich vos certament.
Si q̄d petieritis p̄rez ī noie mō dabit
vob. Car tot lo q̄ demanareu al meu
pare enlo meu nom: vos sera donat.
Siau efforçats que en grā brega⁹ ha

Com deu hom combregar.

CLXXXI

ueu a veure: Car lo q̄ es scrit: esta nit
se te a cōplir: ço es. Percutiã pastorē
7 disp̄gent oues: et enim ea q̄ sunt de
me finē habēt. Car sera p̄seguit lo pa
stor: e les ouelles escāpades: e haurā
fi e cōplimēt les coses q̄ de mi son p̄
phetizades e dites, e hoit aço tā gran
rō la dolor e plo: entre los desolats d̄
rebles d̄l primēt del seu amat mestre
q̄ paria volguessen morir, e sanct pe
re q̄ a tots en dolor sobrepujaua dir.
Seyoz p̄q̄ haueu dit: q̄ ara no' podē
seguir: e no sabeu q̄ yo nō puch p̄tir d̄
vra senyoria q̄suulla sia d̄ls altres: yo
senyoz nous lexare james: car sēs vos
no vull viure: la vida seria mort: puix
absent de vostra majestat me trobas
tot repos me seria pena: esser turmē
tat ab vostra senyoria sera ami delit
e gloria: no tem res senyoz q̄ per vos
haja de passar aparellat so. ¶ In car
cerē 7 in mortē ire: animā meam po
no p̄ te. Car nō espante de entrar en
cargre: ne passar negū turmēt d̄ mort
la vida offerre ab molt plaer per ser
uir vostra demencia: E lo piados se
yoz que hoy les paraules de sanct Pe
re e veu la sua feruētissima amor e co
necia verdaderament que de cor ho
deya ab desig de complir per obra lo
que offert hauia: hague sa majestat
vna grandissima pietat dell e baxa lo
cap: e posas la ma dauant la cara: e
comença a plozar de vn tan piados
plo: que lo cor trencaua a tots los de
rebles: e dix a sanct Pere: la tua fer
uoz pere no sera de molta durada.
Car dich te en veritat: que en esta nit
tres vegades me negaras: e diras no
esser mon dereble: e affermaras may

hauer me conegut. E sanct pere hoit
aço: son tanta la dolor sua que cuyd a
morir: e p̄ gran estona no pogue par
lar: e tornant algun poch ensi: lanças
als peus de jesus: e dix. ¶ Seyoz no
p̄meta vostra demēcia que yo come
ta tanta desconexença q̄ negue a vos
q̄ sou vida deia mia anima: ans muy
ra yo cent milia vegades q̄ no come
ta tal crim: hi no sabeu vos senyoz cō
los derebles scandalizats se partiren
de vostra majestat q̄ yo sols digui.
¶ Somine: ad quē ibimus: verba vi
te eterne habes. Volēt dir. Seyoz
e hō jrem q̄ paraules haueu de vida:
quis poza separar de vostra senyoria.
E axiu fare ara senyoz dauant tot lo
mon vos confessare per senyoz e me
stre meu: que suulla me puga esdeue
nir: e nunq̄us negare: ne d̄ vostra ma
gestat me partire. E jesus respos li.
Pere creu me que yot dic veritat: que
tāta sera la terzor e furia d̄la mia p̄so:
que tot lo q̄ ara dius: te sera oblidat:
e fugiras axicō los altres: em nega
ras axicō te dit: E mpo tut regonexe
ras prest: e plozaras ton peccat: e yot
rebze ab molta misericordia: car be
sabs tu q̄nt so p̄mpte a perdonar als
peccadors: e not mēyspreare p̄ la tua
cayguda: ans te vull mostrar pus sin
gular amor q̄ atots: car en loch meu
restaras en princep e p̄lat d̄la elglesia
mia: tots estos altres derebles sot
met ala obediēcia e regimēt teu. Et
tu aliq̄n cōuersus cōfirma fr̄es tuos.
Car cō tu seras retornat del teu cay
ment: seras molt solicit de refermar
en tota virtut los teus germans. car
per la tua cayguda restaras puix pia

c ij

Com deu hom combregar.

dos a cōportar les mies ouelles: carament les te coman: yo he pregat lo meu pare p tu. Et non deficiat fides tua. Supplicāt la majestat q̄ no d'falga la tua fe: car tu has esser govern d'ls te? freres: los q̄ls te comā: cōportals ab pura caritat: amals p amor mia: not canfes d' treballar p ells: e si vols conixer q̄nt fie de tu: pēsa quāt es ami cara la comāda quet dexe: car les aies per q̄ so deuallat d'el cel en terra atu les comā: les cla? de paradys te lere: vull q̄ lo que en la terza ordenaras: en lo cel sia cōfermat. deu d'la terra te constituit: Tot aço faç per donar gran confiança als peccadors: q̄ no dubten de venir ami: q̄ tostempques penediran so prest a perdonar e amolt exalçar los peccadors: car no so axi com los homens mortals que a tart es que perdonē complidamēt: car totes les mies obres son pfetes e fundades en grā misericordia: segōs testifica dauíd diēt. ¶ Misericordia tua dñe plena est terra. Volēt dir: q̄ de les misericordies diuines es plena tota la terra: axi pere prē algun spay en ta dolor pui conexas esser per mitant amat. ¶ Sufficit tibi gratia ista Si es cōtēt de posseir la grā mia. E giras la majestat als altres apostols e dixlos. ¶ Non turmēteu axi derebles p tāta dolor: acōsolau vos ab mi pui vos so presēt: car en la absencia mia sera la vostra verdadera dolor e plor: car perdent ami: sereu acōpanyats de tota orfendat e desolació. sabeu en quin punct vèdreu. ¶ Venit hora ⁊ nūc ē: vt omīs q̄ interficit vos: arbitret se obseqū p̄stare deo. Car vè

dra hora: e ja es molt prop: q̄ aq̄lls q̄ a vosaltres p̄eguirā los parza que de matar a vosaltres faran gran seruir a deu: tot aço? d'ich p q̄ siau auisats cō vèdra lo cars: e q̄us recorde q̄ yo? he dit. ¶ Quia mi? enis iacula feriūt que p̄uidenē. car molt mēys mal fa la nafra q̄ es p̄uista q̄ aq̄lla q̄ ve en descuyt: veritat es q̄ la p̄ssura desta nit sera tāta q̄ no? ajudareu de res: ne? recordara d'el q̄ dit vos he. empo en les altres tribulacions que passareu apres la mia mort vos recordarā les mies paules eus ajudarā molt. Sabeu quines armes vull q̄ tiguau contra v̄res p̄seguidors: sola paciēcia: car aq̄sta es filla de hūilitat: en la q̄l vull siē fūdats los seruēts me?. e p̄çous he dit algūes vegades. ¶ Dilcete a me: q̄a mitis sum ⁊ hūilis corde. ço es q̄ ap̄regau d' mi q̄ so benigne e hūmil de cor: car si en aço seblau: sereu fills e hereters me?: segōs yo he dit ¶ Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabunt. Volēt dir: q̄ benauēturats son los pacifichs: car aq̄lls serā nomenats fills d' deu: axi mateix fills me? vull q̄ siau pobres en lo mō p̄sent: axi cō yo so stat: segons haueu vist en tota la mia pegrinació: e guardau vos sobre tot de tota supbia: car lo pobre supbios es al meu pare e ami molt odios: pau e caritat vos leixen p heretat: no vull que hajau la pau segons lo mon. ¶ Quia in mundo pressuram habebitis. Car en lo mon no haureu sino p̄ssures e p̄secucions e moltes fortunes: Sabeu quina sera la vostra pau: vna continua cōformació ab la volun:at diuina no par tint vos james de aquella. E perço

Com deu hom combregar.

CLXXXTI

me offir yo ara ala mort per fer aq̄sta pau entre deu e natura hūana: sapiau la cōseruar: q̄ nūquas pert sino p culpa dl home: segōs diu ysayas ¶ Iniquitates v̄re diuiserūt inter vos ⁊ deū vestrum: et peccata v̄ra abscondērūt faciē eius a vobis: ne exaudiret. Volēt dir q̄ los peccats e iniqtats dl home bastē a posar diuisio entre ell ⁊ la clemencia diuina: e los dits peccats fan amagar la faç de nostre seyor deu: p que lo peccador no sia exaudit. ¶ La segona pau q̄ vull q̄ hajau sera dis vosaltres mateixos sotmetent los apertits sensuals ala rao: e la cōsciēcia sia axi denejada de tota natura d̄ peccat q̄ neguna cōtrarietat no senta: e cō la cōsciēcia es ben regida la aia sta en vera pau: segons diu dauid. ¶ Pax multa diligētib⁹ legē tuas. Car gran pau e repos es en la aia d̄ aq̄ll q̄ serua e ama la ley de deu. ¶ La otra manera d̄ pau que vull que hajau es ab vostrep̄sime: aq̄staus coman caramēt. de aq̄staus dich. ¶ Pacē meam do vobis: pacē meam relinquo vobis. Car la mia pau vos do: e aq̄llaus lere p fermetat e refugi v̄re. Aq̄sta cōseruara en vosaltres caritat e totes les altres virtuts: los q̄ viuen ab vera pacificacio ja sentē en la p̄sent vida part dl repos d̄ parays. ¶ Vbi pax indiuidua: ibi caritas iexplicabile. ço es q̄ en aq̄ll loch hō es pau: no trencada ne rōpu da alli es caritat no recōptable: e los q̄ viuē en discordies e bregues: ja sentē deça la pena d̄ infern. ¶ Vbi null⁹ ordo: s̄ sempitern⁹ horroz ihabitāt: vbi nihil videt nisi pena. Car en aq̄ll miserable loch de infern negun orde

no si troba: ans eternalis orroz e dolors stā e habitā en aq̄ll loch: en lo q̄l no es vista altra cosa sino pena. sabei q̄na ley vos he cōstituïda la vida e la mort he posat en vostres mans: car tals q̄ls sereu ab v̄re p̄sime tal vull es ser a vosaltres: car no podeu hauer pau ab mi: si ab ell no la haueu. si p̄do nau: sera? p̄donat: si sou misericordiosos: misericordia aconseguireu: si sou piadosos: pietat vos sera feta: si com portau: iereu cōportats. axi mos fills amau pau e caritat. aq̄sta es la heretat q̄us lere. aq̄sta es la vera rīqa d̄ls seruets me⁹: q̄ en vera pobretat volrā viure a exemple meu: e de cascu de aq̄sts diu dauid. ¶ Simul in vnus diues ⁊ paup. Car ensemps serā richs e pobres: sabei hō vos vull ben heretar e fer grans senyors e p̄minets: en la terra d̄ls viuentis hon yo ara vaig a p̄ēdre possessio dl regne e aparellar a vosaltres loch: car les majors posades quey siē serā les v̄res aps la hūanitat mia e d̄la mia sanctissima mare vosaltres sereu collocats e seureu sobre dotze cadires cō a dignes d̄ tota honoz: e jurjareu lo poble desconexēt e i grat: q̄ tāt me ha p̄seguit en lo tēps q̄ vosaltres me haueu seruit e amat. axi derebles ab la spança dl q̄us he dit remeyau la v̄ra dolor: car prestamēt yo retornare a vosaltres aps la mia resurrectio: q̄ sera lo diumēge vinēt. Et gaudebit cor v̄rm: ⁊ gaudiū v̄rm nemo tollet a vobis. E lauos sera alegre lo v̄re cor de goig tā grā q̄ negu noluos pora leuar: ne aptar de vosaltres: Car dich vos en veritat: que la mia anada es molt necessaria e vosalt

t iij

Cō lo senyor ana orar en lozt de Jethsemani.

tres la deuen pendre ab paciència.
¶ Quia si diligeretis me gauderetis
vtriq; q; vado ad patrē. Car sim ha-
ueu veradra amor alegrar vos heu
pço cō vaig al meu pare: e no penseu
que? lere lōgamēt en v̄ra orfēdat; anſ
vos trametre leſpit ſāct; q;us acōſola-
ra d̄ vera cōſolacio: eus dara vera for-
talea: e goſareu tenir cara a p̄nceps e
a reys: e res no tēbreu p̄ la mia amor.
Aq̄st vos mostrara totes ſciēcies: ref
no ignorareu d̄l q;us es necessari a ſa-
ber: car yo ara? diria moltes coses: ſi
no q̄ pla trifticia v̄ra no ſou en diſpo-
ſicio de entēdre les: lauos lo v̄re ente-
nimēt ſera clar e diſpoſt a entēdre les
coses altes. empo ſiau certs dexebleſ
q̄ ſi yo no mē vaig: lo ſpit ſāct no ven-
dra: ſabeu perq; car encara no ſou pa-
ſſats p̄ lo foc de grās tribulacions:
ni les podeu ſentir fins que vous ſia
absent. Car tanta es la amor que ha-
ueu ala humanitat mia: que vehēt a
mi reposau de totes v̄res cōgoixes: e
puiſ me tingueſeu toſtempſ preſēt:
no deſijareu pus: e ſerieu contents de
ſtar en la preſent vida: e dirieu. ¶ Bo-
nū ē nos hic eſſe. E pço es necessari
vous faça abſencia: e pujarmen he al
meu pare p̄ tirar los voſtres enteni-
ments a cōtēplar e deſijar veure la eſ-
ſencia diuina: qui es vera beatitut. E
cō aço haureu ſentit deſijareu ab grā
ſam eſſer deſſigats d̄l miſerable cors
p̄ eſſer ajuſtats inſepablemēt ab aq̄ll
be i finit: aq̄ reposareu de tot treball e
ſereu cōplits de tot delit: aq̄m poſſey-
reu ab grā ſeguretat d̄ james p̄dre la
mia cōpāyia. ara mos fills comā vos
al meu pare: ell vos guardara: eus cō

ſeruara. car ſo cert q̄ ell vos ama puiſ
vosaltres amau ami: e dit aço ageno-
llas lo ſenyor en terza en mig delis p̄
fer oſo al ſeu pare comanant li cara-
ment aq̄lles ouelletes q̄ tāt deſepara-
des dexaua entre multitud d̄ loſps. ço
es de aq̄ll poble cruel: e los apoſtols
que verē q̄ ja daua fi en ſon parlar: e
q̄ ſa ſenyor ſen volia partir: ſon tan
gran lo ploz entre ells q̄ eſclatar volī
en: diēt a ſa demēcia. ¶ Senyor y me-
ſtre hajau pietat de noſaltres: e nōs
dexeu en tanta dolor: muyrā ab v̄ra
ſenyor ſa: ans q̄ de aquella ſiam ſepa-
rats: e lo ſenyor mirant los ab molta
pietat: dix los. Dexebles e fills me?
molt amats hajau paciència: que aq̄
ſta dolor vosaltres e yo la haue a pai-
ſar: e aq̄ſta doloroſa ſeparacio de ne-
ceſſitat ſe te a fer. e leuāt ſe ſa majeſtat
de pe? dix los. Seguiu me fins a vn
ort: q̄ vull fer oſo al meu pare etnal: e
allins partirem ab molta dolor.

Capitol. clí. cō lo ſenyor
erint del ſenacle ana al
ort en Jethsemani bon
pres comiat dels apo-
ſtols: e feu oracio la pri-
mera vegada.

E Lo ſenyor e redemptor no-
ſtre iſque de aquella caſa
ab molta dolor prenit co-
miat del hoſte regraciant
li lo ſeu bon aculliment eſtimant loy
molt com en temps de tanta perfe-
cucio ſera monſtrat ſon amich.

Éo lo seyor ana orar en lozt de jetbsemani CLXXXIII

Car vera amíccia en fortunas mostra: e anant la senyoria ab aq̄lles apostols q̄ ja nos podien tenir p̄ la gran tristicia e ploz que portauē parlauals e consolauals tant cō podia: e cō fore al ozt: lo seyor se altera molt. e entrāt dis la porta dl ozt: giras la clemēcia als apostols: e dix los. Ara es hora q̄ yo prēga comiat de vosaltres: car de aq̄ auāt nous poze parlar ab repos: e abraçals e besals atots ab molta amor e dolor: e ja los apostols p̄ sobref de tristicia no podiē parlar: e dix los jesus. ¶ *Dñs vos scandalū patiemini i mei ista nocte.* Volēt dir: o fills meus grā es la cōpassio q̄ tinch d̄ vosaltres: car en aq̄sta nit sereu tots scādalizats e apartats d̄ mi pla grā p̄sura de cōgoxes q̄ veureu venir sobre la p̄sona mia: car prestament veureu complit en mi lo parlar de Jeremies que diu. ¶ *Quomō obscuratū ē aurū: mutat̄ ē color optim̄: disp̄si sūt lapides sanctuarij in capite omnium platearū.* Éo es q̄ la mia fama q̄ luhia e clarejava per multitud de miracles sera esta nit tāt effosquida q̄ no se re nomenat sino seductor: e engañador: e vosaltres q̄ sou pedres viues dl meu s̄actuari fugireu eus escāpareu: q̄ no sabreu lo hu dl altre: e dix la magestat als huyt apostols. Aturau aq̄ p̄ stau en ozo: car la tentacio es molt presta: e pres ab si sant pere sanct joan e sanct jaume: e apartas ab ells p̄ manifestar los la sua grādissima dolor. Estant en mig d̄lles ab gran tristicia e alteracio recolzas: e lāças sobre los muscles de s̄act joā: axicō a hō q̄ per grā angustia li fall la virtut: e dix la se

yoría: *O* dcrebles me? molt amats. *Tristis ē anima mea vsqz ad mortē.* Volent dir: trista es la mia aia fins al extres dia mort: e los tres apostols quel veren posat en tanta dolor cuy daren morir: e digueren. *O* seyor e mestre: puix ha plagut a vostra clemēcia comunicar nos la vostra tanta e tan extrema tristicia placia? dir nos: si podem fer res per alleuiar aquella: car vostra magestat qui res no ignora sab quanta es la amor q̄ tots tres vos portam: e quanta dolor es la nostra: veure la vostra senyoria en tanta pena: e no poder vos ajudar. *Seyor* volrieu anassem p̄ la senyora v̄ra mare e p̄ magdalena: al meys la compāyia sua daria a v̄ra senyoria algūa consolacio: raonar los h̄yeu v̄ra tāt dolor: car be sabeu seyor q̄ la p̄sona q̄s posada en angustia no pot hauer major remey q̄ veure la p̄sona que mes ama: e lo seyor q̄ hou nomenar la sua mare creix: q̄ en tāt dolor q̄ no pogue ja star de pe? e segues la clemēcia en terza arzimant se a vn esq̄ix d̄ roqua q̄ aq̄ era: e los apostols agenollaren se dauāt la magestat e fregauē li les mās e besauē les ab molta amor e pietat: suplicant li q̄ donas algū remey a sa excellēt p̄sona: e la clemēcia dix los. *D*crebles novull q̄ crideu la mia mare: q̄ ja he pres comiat d̄lla: e alla hō es s̄et la mia dolor: e es coltell q̄ trauef sa la sua aia: la mia pena turmenta a ella: e la sua a mi. de magdalena siau certs q̄ la amor sua es tanta: q̄ encara que li sia abient: en la sua voluntat so tostemps preient: ella me acompanya alla hon es. En la mia dolor no

Com lo senyor ana orar en lozt de Jethsemani.

fretura la sua venguda: car no vull consolacio humana ninguna: ans me vull ara apartar de vosaltres e recorrer ala ajuda del meu pare. ¶ *Et ad ipsum tanq̄ ad majorem referam vitam meam.* ¶ Per que a sa magestat aricom a major offerexch la vida mia. restau aci vosaltres e feu me cōpanyia vellant e orant e dit aço ptis lo senyor jesus de aquells tan amats derebles: e com fos bē luny: alça los vlls al cel: e dix. ¶ *Ecce elongavi fugiens: et mansi in solitudine.* Volent dir. Pare meu glorios veu que so luyat de aquella mia carissima mare: e de tots los altres amichs meus: aci stich en solitud p raonar vos la extrema dolor d'la humanitat mia: car circuit so de moltes dolors: son ami presents tots los peccats d'ls elets d'el començ del mon fins ala fi: per los q̄ls tincb a satisfier largament: e la pena d'aq̄lls tota justada dona ami turmēt tā excessiu: que la humanitat mia es ara en extrem d' mort: perque pare excellentissim vos qui sou sauiesa e potencia infinida e totes coses son possibles ala majestat vostra hajau pietat de la tanta dolor mia. ¶ *Si possibile est transeat a me calix iste: veruntamenon sicut ego volo sed sicut tu.* E dit aço stāt prostrat en terra: per la extrema dolor que soferia dins la sua sancissima anima tots los membres del seu delicat cors tremolauen e debatiē en en terra. ¶ *Quis anima deuota mira lo teu redemptor tan humiliat e dolorat: car per tu passa aquesta pena: no li fics desconexent: car peccat li es molt odios: de quanta culpa seras di*

gne: si tanta misericordia has en oblit: car jesus ha plozat los te' peccats e ses dolgut d'aquells: no sera molta rabo: que tu quels has fets los abominables lances e tē dolgues sols p amor sua: puix lon ve' aci turmētat. E diras a sa clemencia ab sobirana d'uocio. ¶ *Infirmar' enim es s̄ propter peccata nostra: non quia tibi illa infirmitas erat ex patre assumpta: s̄ pro me suscepta.* Volent dir. Senyor meu: vos voleu esser malalt p los meus peccats e portar la pena de aquells: no que aquesta infirmitat senyor clement peruinga a vos per la generacio d'el vostre diuinal pare: ans se'yor la haueu presa e acceptada molt voluntariament per la mia salut: per que yo senyor per amor vostra vull lejar tota cōsolacio temporal e plozar ensemps ab vos e dolrem dels meus peccats: qui so stat causa deles vres rantes dolors e penes. E leuantse lo senyor jesus de la oracio ple de lagrimas torcant se la sua excellent cara ana a visitar los apostols: car p la molta amor quels hauia nols podia perdre de vista aquell poch de temps q̄ ab ells hauia de star: e trobals dormint: que li son vna grandissima dolor veent que tan poch sentien la sua pena: e despertals dreçant sa clemencia son parlar a sanct Pere: e dix. *Quid pere y que faras com sere mort e absent de tu: que ara quet so present em veus posat en tanta dolor no pots per amor mia contrastar a vna poca de son e vellar vna hora ab mi: hō sō les tates offerres que no ha molt me hauias fetes.* E sanct pere recomplit

Com lo senyor torna a orar secundo CLXXXIII

de molta dolor no pogue dir res: sino que ab gran ploz se lança als peus d'el senyor demanant perdo a la lenyoria de coz que de boca no podia: e axi ma teix los altres apostols afferzāt se als peus de sa magestat supplicant aque lla nols leras vn punct ni vna hora: car sens ell no eren res. e lo misericor diosissiz seyor mostrāt los molta pie tat e familiaritat: segons acostumat hāvia alçauals d' terra e posauals les mans sobre los seus caps amonestāt los que vetlassen e orassen: perque la tentacio nols sobras dient los. *Exce bles meus siau vigils e recorreu a ora cio que en gran batalla? haueu auu re: be se que la voluntat vostra es pmi ta e molt desijosa a soferir tota pena per mi: empero la carn vostra es tan flaca e tan miserable que prestament sera cayguda: e derrocada si per ora cio feruent no es ajudada. e perçous prech carament. Vigilate ⁊ orate vt non intretis in tentacionem.* E dit a go lo senyor se parti dells per orar la segona vegada.

Capitol. clij. com lo senyor torna ha orar la se gona vegada.

Quant sa magestat plo ca mi lança vn gran solpir: e dix. *Contristatus sum in exercitatione mea: ⁊ cō turbatus suz a voce inimici et a tribu latione peccatoris.* Volent dir: *Ex cellentissim pare meu: vos sabeu qnt so contristat e tribulat. en lo exercici d'*

aquesta mia negociacio: e donā gran torbacio e angustia lo plar dels me? enemichs: e so molt tribulat per la de sconexença dels peccadors. e lo senyor venint al loch hon deuia orar age nollant se sa clemencia: e prostrantse per terra: fon presentat ala sua creada intelligencia la gran estima e valor d' la sua sacratissima passio: e com vna gota dela sua preciosissima sanch era sufficient a rembre mil milia mons: e que aço seria tā poch per los homes estimat que molts e quasi infinits se dānarien per sa propria culpa: no vo lent se alegrar d'aquest infinit tresor: lo qual ell ab tanta amor e dolor escā pava. E fon aqui present a sa clemen cia la damnacio de judes e de aquell poble judaych q' tant lo hāuien desama t e desconegut qui voluntariamēt seren fets indignes dela sua misericor dia e dels merits dela sua dolorosa mort: la qual ell generalment prenia per tots: e aço dona a sa lenyoria tan ta e tā extrema dolor que no basta lē gua hūana a explicar la menor part: e axi iesus turmentat e dolorat dis la sua sanctissima anima per la perdicio irremparable deles creatures sues q' tā carament amaua: e ab tantes dolors e penes compraua: dix. *Popule meu singularment amat: e perq' mas axi desconegut: que he pogut fer atu que nou haja fet: per sola amor tua so en tātes pnes posat: e sent molt ma jor dolor dela perdua tua que d'la pe na mia.* *Magna enim velut mare contricio tua: quis medebit tui.* *Quanta sera la tua dolor quāt te veras de mi separat e posat en captiuitat de*

Com lo senyor ora la tercera volta.

ton enemich lo diable qui no se adeli-
tara sino en dar te pena e turmēt e no
trobaras quit haja pietat: car mereix
ho la desconerenga tua. *E* pensant lo
senyor jesus stretament en aqlla sepa-
racion dels damnats senti tanta dolor
com si tots los membres del seu cors
fosse tallats a peçes e molta mes ses
comparacio: e axi turmentat e dolo-
rat se presenta al seu pare: dient a sa
magestat. ¶ *P*ater mi: si non potest
calix hic transire a me nisi bibam illū:
fiat voluntas tua. *V*olent dir: o pare
meu eternal: sino pot passar aqst cal-
zer que yo nol bega: sia feta la tua vo-
luntat: ala qual yo tostemps so cōfor-
me: *O* virtuosa e deuota anima mi-
ra lo teu redemptor e senyor tan hūili-
at sobre la terza: e aquella humanitat
sua tan cansada de dolor que nos pot
leuar: ans dona grans colps desi ma-
reix per lo turment que dins e defora
per tota la sua persona passa. ¶ *O* a-
nima piadosa hages li cōpassio e no
oblides tanta dolor: ploza ab sa seny-
oria e nos cansen los teus vlls: ne vul-
les cessar per amor de aquell qui p tu
sofir tanta dolor per delliurarte dles
penes infernals: e pren lo consell d je-
remies qui diu. ¶ *E*ffunde sicut aqz
cor tuum ante conspectum domini.
*E*o es que regales lo teu cor p cōpas-
sio dauant lo esguart d nostre senyor
deu: e supplica sa magestat queet faça
sentir en esta vida les sues dolors: per
que en laltra reposes ab ell: e no ha-
ges a sentir les penes que son aparel-
lades als poch estimants la sua pas-
sio: e lo senyor reforçant la sua huma-
nitat leuas e ana als dexeables e tro-

bals dormint: car la tristicia los ha-
uia tant apoderats que no eren de si
materos: e los vlls cansats de plozar
facilment sadormen. *E* sa magestat
vehent los axi adormits hague mol-
ta dolor: porque no trobaua quil acō-
panyas: en la sua tristicia: e mirauals
e lançaua moltes lagrimes e grās so-
spirs: e deya dins si mateix. ¶ *S*usti-
nui qui simul contristaretur: et non
fuit: 7 q̄ consolaretur et non inueni.
*V*olent dir: yo he sperat que algu en
semps ab mi se dolgues deles mies
dolors e quem aconiolas en aqles: e
nou he trobat. *E* stant axi lo piados
senyor los apostols se desptaren e ha-
gueren gran dolor e moltissima ver-
gonya: e ocupats per gran tristicia:
*I*gnorabant qd responderet ei. *C*ar
no sabien qna raço poguessen donar
a sa clemencia dela poca companyia
que li feyē en les sues dolors: e sa ma-
gestat veent los axi alterats nols po-
gue dir res per la gran abundancia d
ploz que tenia: ans se parti de aq pre-
stament dexant los ab molta dolor.

Capitol. cliij. com lo sen- yor torna a orar la terça vegada: e sua de sancb

G torna lo senyor a orar la
terçera vegada dient les
paraules acostumades: se-
gons en la oracio primera
sotmetent la sua creada voluntat ala
obediencia del seu pare celestial: diet
a sa magestat ab gran dolor. ¶ *P*at-
sancte inclina aurem tuam in verba

Com lo senyor: ora la terçera volta, CLXXXV

oris mei: quoniam tribulatio proxima est: et non est qui adiuuet. **U**olēt dir: **D** pare sanct e glorios inclinau la vostra orella en les paraules dela mia boca: car la tribulacio mia es molt prop: e noy ha negu que en aq̄llam puga ajudar: sino sola la potencia vostra. **E** stant lo senyor jesus largament en sa oracio foren aq̄ presēt a sa senyoria totes les dolors e penes q̄ la sua delicatissima humanitat ha uia de passar per rembre natura hūana. e veu axi mateix la gran p̄secucio que los sancts passaren per amor sua fins ala fi del mon. **E** que ja aquella nit començaria la dita p̄secucio en los seus tan amats apostols: que serien escampats com ouelles sens pastor: e restarien en molta dolor e tristicia: e serien perseguits d̄ ciutat en ciutat: e lāgats de tota la terra de iudea. **S**on aquí mateix la sua sanctissima anima affligida considerant les fortissimes dolors sens mesura dela sua carissima mare: la qual ab los vlls prop̄is lo veuria en tāta pena e turmēt: e aquestes tres consideracions donaren ala anima de jesus inestimable pena: car ha uia grā compassio de aq̄lla sua hūanitat: la qual carament amaua per aquella vnio diuina. **E** sabia que les offēses fetes a ell en la sua passio redundauen en grandissima offensa del seu pare: e que la culpa aquesta era infinida: e perço infinidament se dolia axi com aquell qui era recōciliador entre deu e natura hūana: e portaua en si totes les dolors e penes per delir aquelles: segons diu ysayas. **¶** Vere languores nostros ipse tulit:

7 dolores nostros ipse portauit. **E** sabia que aquella hūanitat sua era tant sencible per la nobilissima complexio e real senyoria: al qual nunca ton ni fera semblant en egualtat d̄ delicada natura. **E** perço les seues dolors erē majors q̄ de tots los martres ne neguns que hagen sofert pena: car pus sentit era lo senyor jesus en lo seu peu sens comparacio que nosaltres en lo vll: e tota natura de penes que pēsar se poden ha jesus sofert en la sua reuerendissima persona: segons **Dauid** diu parlant en persona sua. **¶** **D**ñs fluctus tuos induxisti super me. **E** car totes les dolors e afflictions degudes a natura humana foren posades sobre la sua real persona. **E** aço ha volgut portar la clemencia: perq̄ ab lo recort d̄ les seues penes: sien remeyades les dolors tentacions e congores nostres. **¶** La segona consideracio que tant turmēta al senyor com dit es fō la grā compassio que la magestat ha gue dels seus elets. **A**ra pense cascu quanta dolor ha uia dela p̄secucio dels amichs aquell senyor qui moria per los enemichs: car certamēt en cascu dels martyrs fō martyr: en cascu dels perseguits fon perseguit: en cascu dels tribulats fon tribulat: posāt sobre si totes les penalitats nostres: e planyent se de aço diu per lo psalmista. **¶** Sicut aqua effusus sum. **E** car per grandissima compassio lo seu cor era turmentat: e los vlls de la senyoria foniē en lagrimes. **¶** La terça consideracio que molt affligia la magestat era la dolor dela sua excellent e sanctissima mare: aquesta lo affligia en

Cō lo ſeyor fō cōfortat in agonia p ſāct miql.

tanta manera que aquesta dolor li era la major e pus soberga d'rotes les ſues penes. e ſa ſenyoza ſols coneria e eſtimava la dolor dela dita ſua mare: que ſabia la granea d'la amor ſua. car qui molt ama: molt ſe dol. e com aquella amor d'la mare al fill e del fill ala mare ſia ſtada la puiſ cara e pus feruēt que en tota natura ſe puga trobar: la dolor d' abduys era irrecompable e ineſtimable. E aquestes dolors totes juſtades ab la feruentiſſima caritat de ſa ſenyoza donaren tā gran combat e batalla dins la ſua ſacratiffima aia que ſa mageſtat vech en agonia de mort perdent totes les forces naturals: no reſtant negūa virtut en los membres forans tant era gran e extrema la doloroſa batalla de dintre: e ſtant ſa clemencia en aqueſt turment per gran peça la ineſtimable caritat de ſa mageſtat q̄l hauia fet deuallar del cel en la terra v̄ce e ſobra totes les dolors ſues. e inflammas tant en amor d'natura humana: e en lo deſig dela ſua redempcio que tota la ſua p̄cioſa ſanch que lera ajustada al coz per la gran dolor que paſſaua: ſe eſcalfa e ſorti p̄tots los poros d'l ſeu cors com a ſuoz molt abūdoſa decoz rent fins en terra.

Capitol. cliiij. cō lo ſenyoz fonch viſitat e confortat en la agonia e ſuoz de ſanch per lo gran p̄ncep ſanct Michael.

Gstant axi ſa mageſtat en aquesta batalla de amor e dolor jaent en terra lēs ne gun mouimēt tot cubert de ſanch: fon aqui dauant ſa ſenyoza lo gran miſſatger del ſeu pare: q̄o es lo p̄ncep ſanct Michael en forma humana ab gran companyia de angels ſegons a tant ſolenne miſſatgeria ſe ptanya. E jesus ſenyoz noſtre veent lo embaixador del ſeu pare eternal p̄n gue gran confort en aqueila ſua delicada humanitat qui era cansada per tanta dolor e pena. e drecas arzimāt ſe a vna penya qui prop li ſtaua: e ſāct Michael eſſent junct ab ſa clemencia feu li la reuerēcia e adoracio que a ſō deu e ſenyoz ſe partanyia: e agenollat dauant ſa ſenyoza comença a explicar la ſua miſſatgeria dient li. excellēt p̄ncep rey e ſenyoz: yo ſo aq̄i trames per la mageſtat del voſtre eternal pare: lo qual vos ſaluda molt: e diu: que la voſtra oracio es ſtada preſentada dauant la clemencia ſua: e que la vida voſtra li es pus cara que tot lo reſtāt del mon: car fill li ſou e molt amat: ſe gōs moſtra en lo v̄re baptiſme quant dix. ¶ *hic eſt filius meus dilectus in quo mihi complacui.* Volent dir: q̄ voſtra ſenyoza li era fill molt amat: en lo qual caramente ſe adelitaua. empero que be ſab voſtra increada ſauieſa que diffinit es per tota la ſancta trinitat: que la natura humana ſa a rēbre per mitja d'la v̄ra doloroſa mort: e que per altra via ninguna no dellibera perdonar al hom com aq̄ſta ſia la puiſ juſta e pus raonable e tota fundada en juſticia e miſericordia. E a

Lo seyor fò confortat i agonia p' fact miql CLXXXVI

questa vostra mort senyor redūdara en gran gloria e honor del vostre pare: e vos senyor sereu exalçat e magnificat: eus sera dat nom e fama sobre tota creatura. e al vostre nom se agenollara tot genoll celestial: terrenal: e infernal: e haura vostra clemēcia plena potestat: e sereu jutge general sobre tota creatura. Car vostra senyoria ha de tenir aqilles corts generals com la magestat d'el vostre pare volra dar fi al mon present: e jutgara e condānara vostra senyoria als que ara jutgen e perseguen. Infinites seran senyor los bens que d'la vostra mort se seguiran: placia a vostra excellēcia ab gran animo entrar en la batalla: e de aço senyor vos supplica tota natura angelica qui spera ab gran desig la reparacio deles sues cadires per mitja d'la vostra mort: e yo senyor ne supliq' vostra clement senyoria de part de natura humana: car ara venint açi so passat per lo lim dels sancts pares per denūciar los la grā angustia e dolor en que la vostra real humanitat era posada: e han me fet procura que per ells dauant vostra clemencia demanas misericordia. Car passats son cinch milia anys que la cridē e la speren prengaus seyor pietat dells q' ja defallen per longa sperança: e noy ha qui ajudar los puga sino sols v'ra senyoria. Visitau senyor excellent aquells encarçerats que continuamēt criden e supliquen la clemencia v'ra dient. ¶ Veni et educ vinctum d' carcere sedentē in tenebris ⁊ vmbra mortis. Volent dir: veniu senyor e delliu rau los catius dela casa dolorosa de

aquest carçre: los quals seen en tenebres e ombra de mort. ¶ Senyor clement e que aprofitaria al home esser creat si en tanta miseria haura de restar. E perço criden incessantmēt dient los dits fills de Adam. ¶ Veni salua hominem quem de limo formasti. Volent dir: veniu piados senyor: e salua lome que del lim dela terra hauer format. ¶ Senyor be sab vostra magestat que David ha dit. ¶ Adi misericordias d'ni in eternum cantabo. Lo es q' les misericordies d' vostra senyoria eternalment les haura de catar e manifestar: com senyor les cantara si excellat se troba d'la terra d'ls viuets e posat en captiuitat dolorosa: e perço diu ell mateix. ¶ Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena. E lo seyor Jesus hoint aquesta embarada. Commota sūt omnia viscera eius: ço es que foren alterades les piadoses entramenes de la magestat. E respongue a sanct Adiquel: e dir. Embarador glorios: yo he pres gran confort ab la vostra venguda: car la humanitat mia era ja en extrē de mort: segons vist hauer: retornau al meu pare e digau a la magestat: q' yo so molt cōtent e animos de entrar prestament en la batalla per reuerencia de la senyoria: e que largament sia satisfet ala offēsa sua. E axi lome torne en gracia e amor de la magestat. e que solament suplique la clemencia haja caramēt p' recomanada la mia tant amada mare: e q' li vulla donar esforç a sufferir tanta dolor: car no basta forsa humana a passar tãta pena: e dir sanct miquel. Senyor yo he ma

Lo seyor fō cōfortat in agonia p̄ s̄act̄ miq̄l.

naient dela magestat d̄l vostre excellent pare: que partit de vostra clemēcia viuite la s̄actissima mare vostra cōfortat la de part sua: e diēti los grās bens que dela vostra preciosa mort se seguiran: si manau seyor que li diga alguna cosa de part de vostra senyoria per consolacio sua. **E** lo seyor jesus alterant se molt per compassio de la senyora mare sua: lança vn gran sospir: e dix. ¶ **M**iquel: que pot hoir la mia mare de mi en esta nit: sino pena e turment: car la sua anima es tan abeurada en dolor: que ningūa cosa a consolar no la pot: lo seu sperit veu e sent les mies dolors: q̄ li pozeu dir q̄ no la faça creixer de dolor en dolor: o miquel gloriós: aq̄sta dolor d̄la mia mare me turmenta sob̄re totes les altres: aquesta ma fet suar de sanc̄ q̄n conort li puch yo donar puiç la mia vida staluiar nos pot: res alre a ella contentar no pot en la present vida solament vull que li digau quant stich animos per entrar en la batalla e morir per amor de natura humana: e la pregue carament prenga ab gran esforç aquesta dolor: car encara li resta gran cami anar: car ala creu me te a seguir e acompanyar en totes les mies dolors. **Q**uāt sera larch e doloros lo dia de dema per a ella. be poza dir. *Bies magna et amara valde.* **A** natura angelica me saludau molt: e digau los que so content de satiffier ala peticio sua: e fer la reparacio deles sues cadires per ells tant desijada: e q̄ hauran nouell goig de veure natura humana tant exalçada e ab deu recōciliada: e diran posats en admiracio

de tanta gloria. ¶ **S**ic honorabitur quēcūq; rex regum voluerit honorare. **C**ar conexeran que lo q̄ deu vol honorar: es honorat: e vos **M**iquel gloriós que haueu pres la procura per natura humana: retornau per los lims: e digau al pare **A**dā e atots sos fills que ab ell son ques alegren e comengen a cantar. *Ecce venit desideratus cunctis gentibus.* **C**ar dema apres mig dia donant fi ales mies acerbissimes dolors se ab ells: e glorificar los he d̄la mia presencia: e haura fi la larga captiuitat sua: e serā posats en plena libertat. e aquelles portes fortissimes de pedra de diamant que foren fetes per lo peccat vedāt lo entramēt de paradys ala humanal natura: ara seran rompudes ab lo lauament d̄la mia sanc̄: car tota la despendre p̄ fer los franca la entrada. e los que defora restaran sera gran culpa sua. e s̄act **M**iquel hoit la resposta del nostre excellētissim redemptor tant magnanima e liberal mostrant la sua real natura tota inclinada a misericordia e pietat: son recomplit d̄ singular goig vehent que tan bon recapte portaua dela sua embarada: e prostrant se en terra ab profunda adoracio: regracia al seu creador la iestimable misericordia e caritat de sa senyoria. e posat en gran admiracio de tanta bonea: dix. ¶ **M**agnus dominus ⁊ laudabilis nimis: et magnitudinis eius non est finis. **V**olent dir: **Q**uant es gran e magnifich lo nostre deu e seyor e digne de infinida laor: car les magnituds e misericordies sues son sens fi. e totes los altres angels qui aqui crē

Lo senyor fō cōfortat i agonia p̄ fact̄ miql̄. CLXXXVII

en companyia del princep sanct **AD** quel leuant se les coronas del cap p̄strats en terra diguerē ab grant crit. ¶ **B**enedictio et claritas ⁊ sapientia et gratiarum actio: honor et virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculorum amen. **V**olent dir: **B**enedictio sia donada a aquest gran deu e senyor de les clares e excellentes virtuts sues fundades en summa sapientia: al qual deuē esser atribuydes tota natura de gracies que fer se poden per totes les creatures sues: axi angeliques com humanes. e a sa magestat deu esser donada tota honor e reuerencia. **E** car la fortitut sua senyoreja los segles passats e esdeuenidors: e p̄ tots deu esser seruit ara e per tostemps. e prenint comiat sanct **AD** quel ab tota aquella angelica companyia p̄ retornar ab gran goig ala celestial patria: e per portar la bona noua als pares del lim del seu prest deliuramēt: a costas lo dit princep per befar les más ala magestat del senyor: e veu les totes tenydes de sanch̄ per la dolorosa suor que feta hauia: e dix a sa alteza. ¶ **M**aura senyor a vostra excellēcia pendre aygua mans ans que parteixca: perque los apostols no hagen tanta dolor de veure axi sangonoses les mans d̄ vostra senyoria e gloriola cara. **E** car se vostra clemencia los amant quels desija apartar de tota pena: e lo senyor dixli. ¶ **O** princep mi quel: e com pensau en totes les coses que ami son plaēts: car dich̄ vos certament que la dolor d̄ls dexebles me turmenta en extrem. e perço plaume quē porteu aygua pa lauar les mans

per no donar los aquesta neua dolor afigint ala molta que ja tenen. e fact̄ **AD** quel p̄ces dela aygua del torrent que prop li staua e serui sa magestat de aygua mans ab grandissima reuerencia: e no hauer aqui touallola lo senyor se exegua ab lo seu mato: e dix dauant aquella multitut angelica. ¶ **P**auper sum ego ⁊ in laboribus a iuuentute mea. **V**olent dir: pobre so stat yo: e acompanyat de multissims treballs dela iuuentut mia fins ala p̄sent hora: em acompanyara fins al extrem dela mort. **O** com son acompanyada la vida del nostre redēptor d̄ extrema pobrea e cōtinus treballs començant ala natiuitat sua fins al terme dela vida sua acompanyant lo a p̄s la mort: car en estrany sepulchre son lōterrat: e feta reuerencia lo embarador parti per tornar don era v̄gut: e molt desirós de lao: e magnificar la gran excellēcia e virtut que en sa magestat vista hauia: comēça a cantar en lo seu partiment. ¶ **G**eneratio ⁊ ḡno laudabit opera tua: et potentiam tuam pronunciant: magnificenciam glorie sanctitatis tue loquentur: et mirabilia tua narabunt. **V**olent dir: **O** senyor excellentissim e de incomprehensible bonea totes les generacions angeliques e humanes deuen loar e magnificar les obres v̄res e parlar ab gran admiracio dela potencia vostra: e preycar continuamēt la gran altea e magnificencia d̄la gloria e sanctedat vostra: e recitar ab grā feruor les infinides marauelles p̄ vostra clemencia obrades. **E** sa magestat hauer ja desempachat lembara

Lo se offerí lo senyor als quil volí pendre.

dor del seu excellent pare restant sa senyoria tot sol: retorna als tres dexebls e trobals dormint: e hague molta dolor e compassio dells: e vehent los descubert: e leuas sa clemencia lo propri manto: e cobrils perque nols no gues la fredor dela nit: e dix los.

Dormite ⁊ requiescite. Volent dir Dormiu dexebls e reposau que ja daçi auant no haureu pare en la present vida queus haja pietat: neus cõpõrte ab tanta amor com yo, en dolor e treballs sera daçiauãt la vostra vida: reposau ara vn poch q̄ molt prest sera la desolacio vostra. E passeja lo senyor aqui vn poch en torn dells mirãt los ari dormint mes per tristicia que per son.

Capitol. clv. com lo senyor irque a cami a aquells quil vení a pendre: e fõ besat per Judes.

A costant se aquella dolorosa hora q̄ lo eternal pare hauia determenat liurar lo seu excellent fill en mans dels cruels execudors sabent lo senyor Jesus totes les coses q̄ en la sua persona reuerent se haviẽ acomplir acostas als apostols e despertals e cobra lo seu manto: e abzigãt se dix los. Aja si lo vostre dormir que ja es venguda la hora per vosaltres tan temuda: e que yo me a separar dela cõpanyia vostra. E leuant se los tres apostols tots tremolant per la gran alteracio e tristicia que tenien seguiren

sa magestat e vingueren al loch hõ e ren restats los altres huyt apostols: e trobaren los dormit per lo grã plorar que fet hauien: eren los seus vlls tant cãfats que despertar nos podiẽ: e dix los Jesus. **¶ Quid dormitis: nõ ne videtis quomodo iudas non dormit: s; festinat me tradere iudeis.**

Volent dir. **D**exebls e vosaltres no haueu pogut vellar ab mi: ne feze me companyia en la mia tanta dolor. **¶** Dirau Judes ab quanta vigilancia e esperteia treballa p̄ metrem en mãs dels iudeus: fills meus yo nous volgui dir en la cena qui seria lo traydor desijant cobrir e no manifestar la sua malfa: arau dich ab molta dolor p̄ que ell se mostra manifestamẽt: e ses fet guiador de aquells quim venen a pendre. **¶ Surgite eam; ecce appin quabit qui me tradet.** Volent dir: leuau dexebls e anem: car veu q̄ ja es molt prop aquell q̄ ma trait. **E** yo de libere exir al cami als enemichs me: perque conega lo mon ab quanta voluntat me offir a morir per natura humana: segons diu ysayas. **¶ Oblat est quia ipe voluit.** Lo es: que es stat offert ala mort: car ell ho ha volgut: estant ari lo valent capita aparellat a la batalla: aquella maliciosa gent fõ junta ab sa senyoria. **E** lo traydor d' Judes qui era la guia acostas al seu mestre mostrant no saber res en aquella malicia: e besal dient. **Aue rabbi.** Lo es: deu vos sal mestre ab cara alegre: e cor malicios: e Jesus aq̄ res no era amagat: vehent la gran traycio sua dixli. **¶ Amice ad quid venisti.** Volent dir. **D** Judes amich e dexeble

Cō lo senyor fon pres enlo hort.

CLXXXVIII

meu ab besament e senyal d'amicicia me vols trair: e no sabs quāt es adeu e gēts odiosa la via ypocritical e simulada: no has en recort los grās beneficis q̄ demi has rebut: e en loch d' regraciars los: ab simulada amicicia me has ala mort portat: mestrem no menes: e la mia doctrana no vols escoltar: ans la vols de tot anihilar: la mel portes en la boca: e lo veri mortal en lo cor: no sabs q̄ aq̄sta es la mel crua persecucio que pot esser donada quāt lo benefactor es aterrat e mort p' aquell qui carament amaua. ¶ **J**udes yo te sostengut a vida: e tu mas la mort tractat. Si los beneficis passats has d' tot oblidat: recorte ab q̄nta amor te he comportat: car cō fos molt cert d' la tua tracio: als altres d' rebles nou volgui manifestar: car lo animos Pere zelāt p' la mia honor te haguera en la cena offegat: e los altres li hagueren molt volenters ajudat: ans yo per cobrir te: lo meu coste comunicat: En lo lauament dels peus no te dels altres separat: e als te' pe' me so humilment agenollat: e res no ta placat: ans en ta malicia has tostemp augmentat. E aquesta tua malicia cuberta sots pali de amicicia me turmenta molt mes que la furia judayca. e perço David contemplāt la mia dolor en sperit: dix en persona mia. ¶ **S**i inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem utiq̄. Volent dir. Si lo enemich meu me hagues malcit e offes haguerau portat ab molta paciencia: mas d' tu q̄nt eres dexeble e amich: es ami dolor no comportable. E dich te en veri-

tat: que millor fora atu no esser nat: que esser venedor dela mia sanch. E lo traydor vebent la mansuetud e dolçor de Jesus senyor nostre fon tan cō fus dins la sua maliciosa anima: que cregue no esser digne de perdo. e stāt dauant la font de misericordia peri d' set per la sua grā culpa no volēt sentir la dolçor de aq̄lla: ans desespant de venia de aq̄ parti auorrit la sua vida criminosa: pējant si mateix dona fi ales criminoses obres sues.

Capitol. clvi. com Jesus fon pres e ligat per los jubeus: e sanct Pere tal la la orella ha vn seruent del bisbe: la qual miraculosamēt li restitubi lo benigne senyor: q̄ ab molta dolçor reprengue lo dexeble: e parla als Jubeus.

E apartat la traydor aq̄st: dix lo senyor ala gent que ab ell venia: que es lo que demanau: respongueren a sa magestat ab veu furiosa. Jesum nazarenū. respos sa clemēcia yo so lo q̄ vosaltres cercau. e hoyda la veu de sa senyoria aterrats p' la potencia sua cayguerē tors en terra: p̄q̄ fossē molt certs no hauer negū poder contra sa magestat: sino tāt com a sa clemencia

v j

Com lo senyor fon pres en lo hort.

plabía donar los, e perço los interroga altra vegada: *Que cercau ne que demanau: nols interroga lo senyor: perque ignoras la malícia de aquells e no sabes lo perque venien: ans ho feu per tirarlos a venia justa la mansuetud e dolçor deles paraules de sa senyoria: car per ells moria: e desijaua la sua salut.* ¶ *Caritat inestimable: e qui la poza recõptar: ells senyor vos cerquen per poder vos matar: e vos excellent senyor pensau com los pozeu salvar.* ¶ *Quanta era la dolor de jesus redemptor nostre qui ab sobiran desig cercaua la salut deles animes: e vey a aquelles dels seus perseguidors axi ençeses en malícia que res amollir nols podia: ans com ab mes amor los plaua: mes la sua ira augmentaua.* E leuant se de peus a aquella cruel gent tots torbats per la molta ira digueren que a jesus de nazaret cercauen. E lo senyor vehent q̄ la medecina en res nols aprofitaua: licenciant los de metre les mãs en sa excellent persona dix los. Yo so aq̄ix que vosaltres demanau: no penseu q̄ vull fugir: ans me plau exerciteu en mi la maliciosa voluntat vostra. als doloros dexebles meus no vull que toqueu: car no es venguda la hora q̄ ells hagen apendre mort: car primer sentiran la gran ofendat e absencia mia quels sera pijor que mort: e abeurats de moltes dolors desijaran la mort: la qual ara temen. Lo meu pare los me ha acompanyats: e yols he amats e guardats fins ala present hora. E offerint me ala mort vull que ells sien reseruats a vida: e coneguen

esserverificat lo que dit los hauia q̄nt digui. ¶ *Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis.* Lo es que lo bon e ver pastor dona la propria vida per estalviar les ouelles sues. E a aquella maliciosa gent haguda conexença del senyor que aquell era lo que ells ab desig criminos cercauen afferren sa senyoria ab vna aualotada ira: car la hu lo pren per lo cabeç ò la roba: laltre per la barba: laltre plos braços: los detras lo afferren per les spalles: e per los cabells tenint lo axi en circuit hi stret que de cascuna part los paria degues fogir, e leuant a sa clemencia lo manto ab que staua abrigat ab molta irreuerencia: lançaren li vna grossa cadena al coll per tenirlo pus legur. E lo animos Pere qui de cor lo amaua stant molt prop ala magestat dixli ab molta voluntat. ¶ *Uolent dir: senyor voleu que façam armes: car no puch cõportar q̄ aq̄sta maluada gēt tracte vre majestat ab tãta crueltat e irreuerencia: e tãt era cuytat e desijos de ajudar al seu seyor e mestre q̄ no spa resposta: ans cuydant fer a sa senyoria vn grã seruici: arzaca vn gran coltell que portaua: e dona sobre vn seruent del bisbe: lo q̄l ab molta mes irreuerencia tractaua lo senyor q̄ tots los altres: p̄ cõplaire son seyor lo bisbe: q̄ sabia lo tenia en oy e auoricio i placable. e cõ lo glorios sãt pe no fos vsat darmes e pla molta dolor q̄ tenia e grãdissima por lo seu braç era mes tremolos q̄ fort: lo colp fõ tã flach q̄ sols li leua la orella dreta.* E lo senyor font de tota pietat no volgue que

Cō lo senyor fon pres enlo hort.

CLXXXIX

degu fos offes en la presencia, **E** ma na al dexeble que no entengues en vè jança: dient li. ¶ **M**itte gladium tu um in vaginam: omnes enim qui ac ceperint gladium: gladio peribunt. **E**alicem quē dedit mihi pater nōvis vt bibam illuz: an putas quia nō pos sum rogare patrem meum: et exhibe bit mihi plui q̄z duodeciz legioēs an gelorum: quomō ergo implebuntur scripture qz sic oportet fieri. **V**olent li dir: Pere torna lo coltell en la bay na: que no es ma voluntat: esta sabe na se menege ab forsa darmes: ans ab sobirana paciencia: ne vull q̄ls ser uents meus sien vindicatus ne mali ciosos: car aq̄st peccat es al meu pa re e ami tan abominable que no pas sa may sens gran punicio en esta vi da e en l'altra: **A**quest calzer de acer bissima passio es ami offert p lo meu pare per la salut d̄ tota natura huma na: e tu no vols que yo bega aquell. **E** creus tu que si yo defenlar me vol gues no hauria gent pus experta en armes que vosaltres. **C**ar ala obedi encia e manamēt meu es prest tot lo exercit e caualleria angelica del regne del meu pare: lo qual si you demanas me trametria de continent passades mes dotze legions de angels que son quasi nombre infinit: los quals an gels son de tanta fortalea e expertea que hu sols en vna nit destroy lo es tol del gran Rey senacherip: matant d̄ la sua gent. clxxxv. **M**ilia en vn mo ment: quet penlēs farien tots justats venint contra aquesta cruel gent: que axim tracten. **E**mpero yo no vull a ra vsar de potencia: ans de molta pa

ciencia: car axi san a complir les scrip tures que de mi han parlat. **E** dit a go baras la magestat en terra: e pres la orella que lo seu dexeble hauria tal lada per venjança de la senyoria e re stituila al que perduda la hauria: per q̄ fos verificat lo parlar que fet hauria quant dix. ¶ **B**enefacite his qui ode runt vos. **C**ar volgue la clemēcia do nar sanitat a aquell qui tant lo hauria offes e mal tractat: axi com aquell q̄ es font de misericordia: e per natura li ve que sia misericordios: car es sem blant al seu eternal pare. ¶ **Q**ui solē suū oriri facit super bonos et malos: ⁊ pluit super iustos et iniustos: **C**ar fa exir lo seu sol sobre mals e bons: e dona pluja e tot lo necessari a justs e iniusts. **E** aquella maleyta gent vist lo miracle no gēs conuertits: aus en cesos molt mes en la malicia dub rants nols fugis: ligarē a la senyoria les mās oblidats de tan gran benefi ci q̄ lauos ab aquelles hauria obrat. e desijosos de executar la lur malicia ab les dents estretes los pus vilans e mes maliciosos sa costarē a la mage stat metents les mans en la reuerent persona lançant lo per terra ab infi nits vituperis. **E** vehent se la clemē cia axi tractat dix lo parlar de Jere mias qui diu. ¶ **D**edit me domin⁹ i manu de qua non potero surgere. **V**olent dir: que lo seu pare eternal p amor d̄ natura hūana lo hauria lācat en mans tan feres e cruels q̄ de aque lles no camparia sens mort. e volent lo senyor qui cra sauiesa infinida me tre en raço aquella desordenada gēt: dix los ab molta benignitat. ¶ **E** an

v li

Com los apostols desemparraré lo senyor.

quasi ad latronem existis cum gladijs et
fustibus comprehendere me. Quot
tidie apud vos in templo docens e-
ram: et non me tenuistis: sed hec est
hora vestra et potestas tenebrarum.
¶ Quasi dicunt los. **Q** gent desor-
denada apartats de seny e de raho:
perque ab tanta furia sou venguts a
pendre a mi ab tant desmesurat aua-
lot: axico si fos vn ladre o homeyer
que desijas fugir e amagar me de vo-
saltres. **E** no sabeu maliciosa gent
que demesiades son les armes con-
tra aquell que deffensar nos vol. **E**
sabeu be que james me so apartat dls
vlls vostres: ab tot fos molt cert de
la malicia vostra tots dies vos era
present preycat publicament en lo te-
mple hon me podieu be pendre si justi-
cia e raho vos acompanyas. **E**m-
pero confusos per la vostra malicia
propria nou haueu gosat a pendre te-
ment lo aualot del poble. **E** ara sou
venguts a cercar me denit en loch a-
partat. **C**ar tal hora es disposta per
als qui fan males obres seguint lo
princep de tenebres qui ara es guia-
dor vostre instigant vos a perseguir
ami qui so lum verdadera: **E** perço
he yo dit. ¶ Omnis enim qui male
agit: odit lucem. **C**ar aquells qui vo-
len fer males obres auozrenen la lum
E hoint aco aquella furiosa gent no
hauent raho que responre cresqueren
en sa furiosa malicia oblidats de to-
ta hūanitat cō a besties feres se dexa-
ren anar a sa real persona en tal ma-
nera que paria que aquell deguessen
acabar: fentli infinits vituperis: do-
nant li coçes e punyades e totes les

maneres de penes que podien: trac-
tant lo ab molta irreuerencia sens ne-
guna pietat.

**Capitol. clviij. com Je-
sus foch desemparrat de
tots los seus amats apo-
stols: Los quals fogint
ab gran plant e ploz lo
mirauen de luny: e aque-
lla maleyta gent mete-
ren lo senyor en Iheru-
salē: ab infinits vitupe-
ris.**

Los desolats e
G tribulats apostols que a-
ço mirauen ab moltissi-
ma dolor desesperats de
la vida del seu tan amat mestre e seny-
or tement que aquella rabiosa gēt p
hoz de sa magestat no donas sobze
ells per vna natural hozroz dila mort
vengueren en tan extrema poz e tre-
molament de coz que tota la fortalea
perderen: no recordant se de res que
lo senyor dit los hagues: ne de les
grās offerres que en aquella nit fetes
li haviem de no dexar sa senyoria: ans
morir per aqlla **E** stant en tanta an-
gustia torbats e alterats no podent
se parlar la hu al altre p extrema do-
lor ne pendre negun consell vençuts
d' temoz. ¶ Relicto eo omnes fugerūt.

Com los apostols desemparraré lo senyor CLXXX

Car fugiré tots: dexant lo tot sol en
mans de los cruels enemichs. E lo pi
ados senyor girantse: e vehet los axi
fugir calcu per sō canni: alteras molt
e alçant sa clemēcia los vlls al cel sos
pirant dix. *Facti sūt filij mei perditī:
noti mei quasi alieni recesserūt a me.*
Volent dir: Los meus amats fills
se son partits de mi e van com aper
duts e exertzats: e los me⁷ familiars
axi com a estranys se son apartats de
mi e man dexat en tanta dolor e tri
sticia. ¶ *Daia deuota mira lo teu a
mat per tu posat en tanta dolor: car
partits se son de aquell tots los seus
amichs: circuit desta multitut de ene
michs: acostat a sa majestat: e digues
a aquella. O clement senyor e redēp
tor meu e hon es la vostra sacratissi
ma e excellēt mare q̄ en tal cas nous
ha fet cōpāyia: e magdalena la tan a
mada q̄ nos partia dls vres pe⁷: ara
se troba absent de vra clemēcia: hon
es seyor marta qui tā sollicita era d ser
uir la reuerent psona vostra q̄ ara es
tant deseruida e offesa p aqsta maley
ra gēt: hō son seyor los tats malalts
guarits e sanats p vra senyoria: noy
ha negu aci q̄us faça cōpāyia ne plā
ga la vostra dolor. O senyor qui tot
sou clemencia e pietat: e negu nous
ama tant com vos nos haueu amat.
E hon son ara senyor aquella gran
multitut de cinch milia homens e in
finides dones: als quals per vostra
natural clemencia mogut d pietat di
gues. ¶ *Adisereoꝝ super turbam: q̄a
ecce iam triduo sustinēt me. Car vist
q̄ tres dies hauiā seguiē vra clemēcia**

sens méjar ab grādissima liberalitat
los fartas abundantment de aquell
poch pa e peix ques troba en la vostra
pobra cōpanyia. E ara senyor no es
negu que de vostra senyoria haja pic
tat. O piados mestre e senyor e hon
son los tan amats apostols quius so
lien acompanyar e may se partien d
costat de vostra clemencia: e ara⁷ hā
fallit en tanta necessitat. E respōdra
sa magestat ab vn grā gemech e mol
tes lagrimes dient. ¶ *Torcular cal
caui solus: et de gentibus non ē vir
mecum. Volent dir: lo senyor ala a
nima deuota qui ha pietat d la sua so
litut: veritat es q̄ ami es molta mes
pena la absencia dels meus amichs
que lo turment quē donen los meus
enemichs. Empero axi es stat orde
nat per lo meu pare e per mi: que yo
sols entre en aquesta batalla sens cō
panyia e consolacio de neguna perso
na cara: tan pobre me trobare de a
michs q̄ noy haura qui sols vn colp
me puga estaluiar: ans la mia perso
na sera axi frācament donada en mās
de mos enemichs que tot lo que vol
ran executar seguint lo seu malicios
desig largament los sera permes les
negun contrast. ¶ La mia mare cor
poralment no la spere veure fins ha
ja hoyda la sentencia de mort: e en
presencia sua finire la vida: a crexi
ment dela dolor sua e mia. La ani
ma sua es ara en cōtinuat turmēt. car
en spit veu e sēt les passiōs mies: q̄ d
dia q̄m cōgebe ença tē aqsta jo: nada
dient lo parlar de Joel ppheta: *Ma
gnus enim dies ⁊ terribilis valde: q̄s**

Com los apostols desemparraré lo senyor.

sustinebit eū. Volēt dir: q̄nt seria gr̄a e terrible lo dia d̄la mia mort pa ella: q̄l podia sostenir: ne q̄ls entramenes d̄ mare cōportar pozie t̄a extrema pena: e axi stant lo senyor pres ab molta dolor en mig de aquella maleyta gent vengue vn porter quils dix. que cuytassen e quel portassē primer a casa de Anna: car aqui hauia gran multitud de phariseus e d'altra gent quel sperauen. E ranoft aquell que tenia lo cap dela cadena ab que lo senyor staua ligat comença a tirar per fer lo anar roft: e los altres traydors empēyhen lo ab t̄ata furia que mes paria quel portassen rogegant que anāt: ab tot que sa clemencia los seguia sēs negun contrast: alla hon ells portar lo volien: segons diu ysayes. ¶ Sicut ouis ad occisionem ducetur: ⁊ q̄si agnus coram tondēte se obmutescet: ⁊ non apperiet os suuz. Car axicom a ouella m̄asuera era portat ala mort per aquells cans rabiosos qui desiauen beure la sua sanch: e ab tanta paciencia se dexaua mal tractar. E axi staua dauant ells com lo anyell dauant los que li volen leuar la lana sēs tornar los may paula ab tot ells no cessauen stant ⁊ anant de dir li terribles injurics e imposar li infinitis cr̄is. E axi anant hagueren a passar vn aygua que deuallaua de aquell tozrēt. e lo senyor anaua molt assedegat per la intrinseca dolor e angustia q̄ portaua: e volgues baixar per mullar se la boca: segōs David prophetat hauia dient. ¶ De torrente in via bibit. E no li fon permes: ans donaren tal em

penta a sa magestat: que dis laygua lo lançarē: perq̄ en tots los clemēs fos turmentat. e aço era figura que p egrinant sa senyoria p la via miserabile del mō: begue sa clemencia de aq̄ll gran ajustament de aygues de moltes tribulacions deuallant de aquell tozrēt de malicia judayca: e en aq̄st nit es lançat dins elles: car es los donada potestat de executar per obra lo que longament hauien desijat. e los apostols que stauen amagats entre aquelles roques e couarques que aq̄ eren per lo cami: car per la molta dolor e temor q̄ tenien stauē tan tallats que no poguerē pus caminar: e amagarē ie per hō pogueren: desijant que la terza se obris els tancas dis si: e no vessen tanta dolor e perlecucio sobre lo seu amat mestre: e cridant e plozāt cuydauen esclatar mirant lo de luny com lo portauen ab t̄at aualot e furia. E crexent en dolor e ploz deyen. Mestre e senyor e quins ha pogut separar de vos qui sou vida e consolacio nostra: hon jrem senyor tot lo mō nos perseguira: pus de vostra clemencia som apartats. Mestre e senyor ⁊ com gosarē aparexer dauant la vostra sacratissima mare qui tant nos hauia pregat nous dexassē: e nosaltres vēcuts de extrema por hauē deseparat v̄ra magestat en la major p̄ssa. Mestre e senyor e ja fossē morts: ans de veure tanta dolor. Quins regira daçiauant: ne qui haura pietat d̄la nostra ofendat eicā pats e fugiti? serē plo mō cuberts de molta dolor p̄ lo pare e guiador n̄re hauem dexat. Ara senyor comença

Cō lo senyor fon presentat a anna.

CLXXXI

la nostra dolor: qui si no haura en la present vida: acompanyats serem de tanta solitut e pena que la vida nostra sera vna continua mort. E com ja lo senyor fos tan luny quel perdien d' vista defallint per sobres de dolor: cayguerē en terra augmētant lo ploz ab les ve? ja rugalloses cridauen q̄ paria volguessen rompre per lo cor dient.

¶ Cur nos pater desis: aut cui nos desolatos relinqs: inuadēt eis gregez tuū luppi rapaces. Volēt dir: o senyor e pare e tan dolorosa es aq̄sta separacio: y en tanta desolacio sera la vida nostra entre aq̄sts lops rabiosos del poble judaych: lo qual tostēps pensara e treballara en p̄seguir e destruir a nosaltres per oy de vostra clemēcia: perq̄ podem dir ab jeremies. Propter ea mestum factum ē in dolore cor nostrū: ideo cōturbati sūt oculi. Car p̄ aquesta dolorosa temoz es torbat e en molta dolor posat lo desolat cor nostre. E perço la vista e forsa n̄ra es d̄l tot defallida e torbada. e axi continuāt son doloros ploz stiguerē tota a quella nit amagats dis aq̄lles coues no gosant ptir de aq̄ per extrema por e flaquea de cor que teniē per la furia desordenada que conegut hauien en aq̄lla maliciosa gēt: sols sanct Pere e sanct Joan qui a tots en amor sobra uē no podent se a conortar d̄la absencia d̄l seu amat mestre e senyor: ne soferir tan dolorosa solitut prenguerē a n̄mo: e deliberarē seguir sa majestat e q̄ vessen la fi del seu proces: desijant mes morir ab sa clemencia que viure sens aquella. E seguint lo de luny entraren ab sa altesa dins la ciutat. e fō

mes lo dit senyor per aqueila porta aurea: per la qual entrat hauia lo diu mēge passat ab tan singular triumpho e gloria: perque lo recort d̄la honoz passada li donas molt major torment e pena dela cōfusio present. car era portat com a ladre e enganador: perque podia dir sa clemēcia vista tanta mutacio. ¶ Gloria mundi: sterc⁹ ⁊ vermis: hodie extollit: et cras morietur. Volent dir: per auis d̄ls seruidors seus. guardau no ficu dela gloria mundana: car axi es verdaderament com lo femer: q̄ qui mes lo menja mes sent la pudor iua: e axi com lo verme que huyle mostra bell e pintat: e de ma es mort e ano res tornat

Capitol. clviij. cō lo senyor fon primeramēt ba Anna presentat: E aqui en casa suali fon donat hun gran Bufet e fets molts vituperis.

Entrat lo senyor en hierusalem fon presentat aquella nit als dos jutges de iniquitat: ço es Anna: e Cayphas: dels quals hauia dit Salamo en los seus prouerbis ¶ Pedes enim illorū ad malum curunt: et festinant vt effundant sanguines: q̄ reliquūt iter rectū: ⁊ ambulat per vias tenebrosas: qui letantur cum male fecerint: et exultant in rebus pessimis

v iij

Com lo senyor fon presentat a Anna.

quorumque uia peruerse: et in fames gressus eorum. **D**ebe dix gran veritat. Car los peus d'aqsts ço es les sues iniqs cogitacions corrien: a tot mal desijofos e molt cuytats de escāpar la sanch de Jhesus: car hauien desemparat lo canu dret perdent lo iuy dela raho a nant per vies tenebroses: ençegats p malicia: alegrantse com a freneticbs: en les males obres que iniquamēt feyen perseguint lo seu rey e senyor. **E** com mes congorauen e turmentauē mē crexia en ells lo seu maliciol goig e alegria. Car la destemprada enueja maliciosa que posseyen los hauia ari conuertits en feredat bestial: que en derzamar sanch era tot lo seu delit cercant aço tostemps per vies peruerfes e malicioses. e perço son stats difamats e menyspreats per totes les gents del mon. **E** primeramēt fō presentat lo senyor a Anna ab tot no fos bisbe aqll any: ne a ell no pertāya lo iuy: aço fon fet no sens causa: car los maluats ministres hauian manament de cayphas que aris fes: car anna li era sogre: e la posada sua era en lo cami: e fora li molta vergōya que passant per aqui jesus no fos a ell presentat: e sabent cayphas lo malicios desig del seu maluat sogre: qui spaua ab gran fam veure lo senyor pres e ligat: e perço mana que fos contentat e que a vll ves lo que maliciosament hauia desijar: volent li fer aquella hono: com a pare e major de dies: perq restāt li pus obligat de aquest seruey: fossen pus confederats en sa amicitia per poder portar millor a fi la sua malicia: car sabia lo dit Cayphas que lo

que Anna sentenciaria contra lo senyor p tot lo poble seria molt aprouat per la estimacio en que era tēgut: car era antich de dies: e molt pus antich en malicies. e essent ari lo nostre d u e senyor peruengut ala presència de aquest maluat jutge sient en la sua cadira comēça a vnflar tenint se per bena uenturat veent a jhesus ari aterrat: e sots la sua potestat posat: creent que facilment lo portaria ala mort pus jaltenia pres. Comēça a interrogar ab vn gran sofisme e falsa rialla parlant mes de gests q de paraula demanāt a sa clemencia dels seus dexeables: e d la sua doctrina: e lo piados mestre e senyor com hoys nomenar los dexeables alteras molt p la gran amor qls hauia: recordant se la magestat dela dolor en que ells lauors stauē: no tor na resposta al interrogant dels dexeables per no hauer a dir que fossen fugits: car ab tot que a sa magestat fos manifesta la errada dels seus criats e dexeables nou podia manifestar per la sua piadosa boca: ans volguera p totes les gents del mon fos ignorat. **E** perço calla dauunt aquella maliciosa multitut quis fora molt alegrada q ell atorgas: los dexeables seus hauer errat: e esser se de ell partits. **E** respondent sa magestat ala doctrina sua de q era interrogat: dix ab vn grā esforç mostrant sa real natura que res no temia. **E**go palam locutus sum mūdo: ego semper docui in synagoga et in templo quo omnes iudei conueniunt: et in occulto locutus sum nihil: quid me interrogas: interroga eos q audierūt qd locutus sum ipsis:

Cō lo sēyoz fō presentat a anna.

CLXXXII

ecce hi sciunt: que dixerim ego. Volent dir: per quem demanes dela mia doctrina que tan manifesta es al mō sabs que yo he preycat tostemps en la sinagoga y enlo temple hon se acostumen ajustar tots los juheus: e res no he fet amagat que al mō no sia bē manifest: si nouament ho vols saber interroga aquells que man hoyt: que he preycat: car ells saben: yo que he dit: e aquells te poden largament informar deles mies obres e paraules. **E** lo traydor jutge que noy era sino per pēdre jesus en paraula per poder lo confondre e aterzar dauāt aquella multitut q̄ stauen ab les ozelles vberres per hoir que diria per poder lo cōdemnar a mort. e hoyda la prudentissima resposta de sa magestat: fō pus ences a jra segons costum de malicio sa enueja: que com mes raço li es donada per mitigar sa jra: mes creix en sa inuencible malicia. e mostraua tāt la sua fellonia e turbacio en los gests de sa persona que donaua atreuimēt atots los qui en presència sua eren de metre les mans enlo senyoz jesus per faciar e contentar la sua jra. e vn vila qui aqui era volent complaure a son senyoz: car lo vila naturalment es la gorer: alça la ma: e dona vn gran bufet a jesus dient ¶ Sic respondes pōtifici. **E** aquella magestat de tanta reuerencia p̄ la forsa del cruel bufet caygue per terra fent vn gran brogit d̄ la cadena que portaua al coll: la qual fatigaua e cansaua molt la sua reuerēt e delicada persona: e vehent lo ari p̄ terra aquella cruel e maleyta gent comengen a c̄clafar les rialles trahent

sen joch loant molt la vilania que ha uia feta donant li animo de tornar si altra vegada. **E** lo bisbe ab gran plaer mostra pendreu en gran seruir. be fon agi veritat lo parlar d̄ jeremies q̄ diu. ¶ **B**abit percutienti se maxillas ⁊ sanabitur opprobrijs. **C**ar daria sa magestat per la salut humana les galtes lues francament als batedors: e permetra esser sadollat de infinits opprobrijs: e dreçantse lo senyoz de terra alça los vlls e mira aquell seruent qui lo bufet li hauiā donat. e conerēt que era aquell mateix malcus aq̄ ha uia restituída la ozella no hauiā passada vna hora: creixq̄ sa senyoria en dolor per la gran desconexença d̄ benefici tan frech: e dix li. ¶ **S**i male locutus sum: testimonium perhibe de malo: si autem bene q̄d me cedis. ço es: si mal he parlat fes ami testimoni de mal: empero si be he parlat: perq̄ mas ferit. **O** mansuetut inestimable senyoz e deu de tota creatura y ab tāta dolçoz parlau a aquell maluat hō quius ha fet tan orrible injuria: y qui fera senyoz qui no auozreixa tota lūperbia per amor de vostra sēyoria acceptant ab tota paciēcia: tota injuria per amor vostra perdonāt de cor als enemichs: pus vos qui sou exemplar de vida ab tanta benignitat haueu cōportat aquell qui prestament pogueru a no res tornar: o en ifern manar esser lançat: perque fos turmentat eternalment: segons sa crueldat merexia gosāt metre les lues impiadoses mans enlo seu deu e senyoz. **E** aquell maluat de Anna essent content de ha uer vist io sēyoz ari pres e ligat en pre

v v

Cō lo senyor fon portat a cayphas.

sençia sua axi vitupat: remes lo a cayphas ben encadenat e ab molta gent d'armes cautelosament guardat per mostrar era digne de mort.

Capitol. clviii. com lo seyor fon portat ala posada de cayphas ab molts vituperis hi escarns.

Aq̄lla maluada gent portant lo senyor ala posada de cayphas ab tan gran aualot e furia que molt souint lo lançauen per terra. E lo poble sens consciencia q̄ en tals desordēs e crueltats se delita corrien per portar la noua dela venguda de sa magestat als maliciosos princeps e phariseus qui eren ajustats dins la casa del dit cayphas sperant aquella venguda ab tan gran desig quels paria nol haviē a veure james. E sentint ja lo grā crit e aualot que entraua per la plaça qui stava dauant lo palau del bisbe tots los scriuans e phariseus se fan ales finistres: e los seruidors de aquells de uallen en lo pati: e los rapagos ixen a la plaça per poder vituperar al seyor en presència de sos amos: e ab vn grā aualot e crit començen a dir: veulo: veulo: lo traydor encantador: e dexāt se correr a sa senyoria lançauen li fāch per la sua preciosissima cara: e altres prenent sa magestat per la barba dey en ab gran escarn: donchs a nostres mans sou vengut: escapau si podeu: los altres lo tirauen per la cadena q̄si

roçegāt: per metre aquell prestamēt en casa. E los traydors de majors q̄ a les finistres stavaen mirāt: oblidats de tota honestat e promenia cridaue com a cans rabiosos blaffemant lo e maleint lo escopien damunt lo cap d̄ sa magestat per animar als qui eren de uall afer priors: no podent cobrir ne gelar la gran malicia que dins si tenien. E axi vituperosamēt entra aq̄lla reuerent magestat dins aquella infernal casa ab multissima vergonya: veuent se axi vituperat e aterzat per les sues creatures: e girant se sa clemencia a natura angelica que aqui era present veēt aq̄lls lāctes angels posats en grā admiracio dela sua fortissima paciencia: dix los ¶ Cōclufit me de apud iniquum: et in manibus impiorum tradidit. quasi volent dir: lo meu pare deu eternal: ma posat e tancat dins la casa de aquest inich jutge donant me en mans impiadoses: yo so content de seguir aquesta pena fins a la mort: per obediencia sua e amor de natura humana: e per reparacio d̄ les vostres cadires: e la uos natura angelica veent la sua magnificencia e liberalitat que axi li playa passar tātā pena per aquells qui tant desconexets li eren prostrats en terra regraciaren a sa magestat la tātā misericordia sua e digueren. ¶ Misericordia domini plena ē terra. Volēt dir: q̄ dela misericordia d̄l seyor es plena tota la terra: e los homes formats de aq̄lla sō abundantament remuts per la clemencia sua.

Cō sanct Pere nega lo senyor.

CLXXXIII

Capitol. clx. com sanct
pere per extrema temor
nega lo seu senyor e me-
stre. e mirat per sa clemē
cia ploza lo seu peccat.

Sanct pere reforçat p gran amor: ab tot hagues ja negat lo seu senyor e mestre en casa de Anna segui sa magestat ensemps ab sanct Johan fins ala posada de cayphas desijos d veure q seria del seu senyor: car amor e temor lo combatien tan fort que no era en negun recort e tot tremolant se gues al foc ab aqlla maliciosa gent qui nos fartauen dir mal del senyor e deles obres sues. E lo doloros dexeble Pere ab tot que aterrat per extrema por no gosas respondre e ne mātēnir lo seu mestre: no podia cobrir que en la sua cara e gest no mostras la grā dolor e pena qu sentia vehent Zeus axi menejat per aquella vilana gent. e hu de aquells vehent lo axi alterat: dix. ¶ Nunqd et tu ex discipulis es? ço es: e no es tu dexeble de aquest home: e sanct Pere recomplit de molta temor comēça a negar dient. Non sum. E vn altre seruent del bilbe començal haburtar dient. O traydor que fas: per que negues la veritat: yo not conech qui te vist ab ell en loit. e sanct pere regonexent que aquell era cosin germa de aquell aqui hauer leuada la orella tingues per perdut. E tant lo aterra la temor dela mort: que

res no pensa sino com poria escapar deles mans de aquella maleyta gēt. car creya sil conexiē quel matarien. e lauos ab mes effortç ell afferma sa negacio jurant e perjurant no hauerlo may conegut. E Jesus piados senyor e mestre ab tot fos molt ocupat en les sues acerbissimes dolors no oblidant lo amat dexeble posat en tan angustiosa batalla. Et conuersus dominus respexit petrum. O quin mirar fon aquest de tanta dolçor e pietat q axi traueffa les entramenes del dexeble conexent la sua gran errada: veēt se axi cridat e venia a misericordia p aquell qui negat hauer: al qual respongue ab vera obediencia exint prestament de aquella maleyta companyia rompent en amargoses lagrimes baten se lo cap e la cara cercant loch lo litari hon se pogues amagar e plāyer la sua dolorosa infelicitat: car era caygut en lo que tant hauer esquiuet: e ja dela sua fortalea no li calia gloriejar pus en tā poca brega hauer lo seu mestre e senyor negat. e entrāt dins vna pregona coua no tenint se per digne de esser en loch que lo cel pogues mirar: e vehent se axi separat del qui tāt amaua caygue en terra ab vn grā crit dient lo parlar de jeremies. ¶ Accirco ego plorans et oculus meus deducens aqz quia longe factus ē a me cōsolator conuertens animā meam. Volent dir: e per ço yo ab molta rao ploze: e los meus vlls conech no deuen cessar d escampar lagrimes: car lunyat ses d mi lo meu consolador q hauer cōuertida e tirada ali la anima mia: e quasi volent eclatar p lobres

Cō sanct Pere nega lo senyor.

de dolor perdía la paraula e la forsa de tota la persona desijant morir p satisfèr al seu mestre dela tanta erza: ne li paria pena deguna fos sufficient a punir la sua culpa: recordant se dela gran amor que sa magestat li hauia mostrada: e per ell esser tã prestamēt oblidada: negant axí afermadamēt no conèixer sa senyoria ne esser son de rebble. e deya dins si mateix: car plar no podia. ¶ **D** traydor de mi: e qna forsa de temor es stada aquesta: quina flaquea de miserable animo q axí ma apartat e separat dela caritat e amor del meu deu e senyor. Volent cã par la vida temporal he morta la mia anima negat jesus q es vida mia: e tot lo meu be. ¶ **D** senyor y com a parze yo dauant vostra magestat ha uent fet tan grandissima erzada: esclatar volria senyor: e no viure pensada la mia infelicitat: yo q en esta nit mateixa me era offert tã largamēt a passar tota pena: e morir per sola paraula he negat sens altre turment: quina flaquea fon may semblant ala mia: escusacio no he dela culpa mia: lbe puch dir ab lo Job. ¶ **Q**uali arena maris hec grauior apparet: vnde t vba mea dolore sunt plena. ¶ **D** senyor: y de tanta dolor es plena la mia anima: e per tantes vies es turmentada que no basta paraula a explicar la dolor mia: pensant la dolçor e caritat de vos senyor e mestre meu. e que ab tãta amor ma comportat vostra clemencia tot lo temps que ab aqlla he stat: e araus he fallit qui sou posat en tanta pena e dolor. Quant fora yo glorios si al costat vostre me fos de

rat matar: ans que esser vn punct separat de vostra clemencia. e quant restè ara doloros de hauer vos axí negat. ¶ **O**diosa sera ami la vida mia puir per guardar aquella he dèrat lo qui tant valia. o senyor y mestre meu preniu me a merce: que de tots pucts defall la anima mia. La mort qui tãt he esquiuada ara seria ami repos e fi de tanta dolor e solaç en la angustia mia. car en mi es ara verificat lo parlar de job: qui diu. ¶ **Q**ue prius tangere nolebat aia mea: nunc pre angustia cibi mei sunt. E girant los vlls a aquella clemencia diuina qui no nega may misericordia al q ab dolor la demana: segons testifica David dient. ¶ **C**or contritum et humiliatũ deũ non despicias. Prostrauas lo dolorat pere per terra desijant rompre aqlla per humiliar se profundament dauat la magestat del seu creador demanant venia cridat souint ab doloros sospir: e veu molt rugallosa. ¶ **M**iserere mei deus secundũ magnam misericordiam tuam. Miserere mei quoniam in te confidit aia mea. E en aqsta dolor e plant stigue lo glorios pere fins mereixque veure lo glorios senyor e mestre seu: apres que ton resuscitat.

Capitol. clxi. com stat lo senyor en pñencia del maluat cayphas li fore fets molts scarns: e cõ a digne de mort fon scopit batut e impropèrat.

Cō lo sēyor dauāt cayphas fon ipperat. CLXXXIII

Gortat axi lo senyor Jhesus ala presència de Cayphas: Lo traydor bisbe e malicios jutge fon molt alegre: vehent lo seu malicios consell esser peruengut a execucio, car ell fon lo qui dix: e vota enlo consell dient. ¶ Expedit vobis vt vnus moriatur pro populo: et non tota gens pereat. E com aquí en presència sua accusaf sen a jesus los pus sauis e majors en dignitat ab deffrenada malicia p. colorar sa enueja e maliciosa ira: segōs pràtica de hypochrits mostrant proccir per sola justícia e honor de deu: e zel dela sua ley: portaren falsos testimonis enla acusacio sua. e nos podi en cōcordar en los dits seus: perq̄ la malicia judayca fos mes coneguda. E de aço los acusadors creixien en molt major ira no trobant cami al q̄ volien: ço es matar jesus ab color de justícia: e lo jutge qui ab agudes malicies desijaua portar afi lo q̄ començat hauia no podent folgar ni hauer repos p sobres de malicia: dreças de peus que lo cor li volia esclatar sient enla cadira. E ab la veu tremolosa p desmoderada ira: dix al senyor jesus qui staua ab gran mansuetud e multissima humilitat callant. Que fas: no dones rao d̄ tu mateix d̄ les coles de que est inculpat. E sa magestat no li dona deguna resposta: car voluntariament se era offert ala mort: e per ço nos volia excusar d̄ les crims falsamēt imposats. E lo maligne jutge q̄ noy era sino per fer parlar lo senyor e pendre aquell en paraula: torna altra vegada a interrogar sa clemencia ab mal

uat esforç: dient. ¶ Adiuro te per deum viuus: vt dicas nobis si tu es christus filius dei. Eo es: yot conjur per deu viu quens digues: si tu est fill de deu: e lo christ a nosaltres promes en la ley e lo excellent e glorios senyor p donar honor al seu etnal pare: en no del qual era interrogat: respongue la veritat ab vna gran mansuetud e prudencia dient. ¶ Ego suz: et videbitis filium hominis sedentē a dextris virtutis d̄ ei: et venientem cum nubibus celi. Volent dir: yo so aqueix que vosaltres demanau: e ara nom conexeu nim estimau. e temps vendra que veureu lo fill del home sient ala dreta de deu: e venit en los nuuos d̄l cel a jutjar e condēnar la desconexēça vostra. ¶ Lo gran bisbe malicios ple de ira mortal que hou lo senyor Jhesus ha uer publicament confessat esser fill d̄ deu: e jutge general: fon molt alegre crehent hauer ja nauogat portant sō mal desig afi: puix tenia causa de portar a mort lo sēyor e rey de vida: e no podent cobrir sa malicia com a puat d̄ rabo: girant se als mes maliciosos e a ell pus cōcordes en astucioses malicies: dix. ¶ Quid adhuc desideramus testes: audistis blasfemiā: qd̄ vobis videtur? Volēt dir: q̄ desijam altres testimonis: haueu hoyt tots los q̄ açi sou la gran blasfemia q̄ ha dita: queus ne par que sen dega fer: e aq̄lles que li stauen en torn tots vnflats fingit molta sauiesa diguerē: no cal pus parlar: sino que vostra reuerent senyoria lo desēpache: car digne es de cruel mort. e lo bisbe per mes encarir ho e perque tots o hoyssen: e negu no ig

Com lo senyor dauant cayphas fon improperat.

nozas lo que **J**hesus dit hauia mostrant vn gran zel dela honor de deu: pres la sua bisbal vestidura per lo cabes esquinçant la fins a baix ab gran furia: e girauas della e deça com vn goç rabios diēt e replicant ab vn grā crit esqueixat: perque per tots fos bē hoyt. **H**aueu hoit: haueu hoit la grā blasfemia de aquest traydor que en p̄sencia nostra ha gosat dir ell esser fill de deu: que pus cercam: que aço sols basta a portar lo ala mort. **E** tots a ualotats ab vn gran desorde cridarē: **A**duya: muya: q̄ digne es d̄ mort. e dexant se anar a la magestat com a leons rugients: e a thoros desfrenats segons **D**auid hauia prophetat: dient en persona de jesus. **C**ircunderūt me vituli multi: thauri pigues obsederūt me: apperuerūt sup me os suum sicut leo rapiens et rugiens. **E** scopien li enla sua reuerendissima cara comportant aço la altesa ab molta paciencia stāt ab les mans ligades no podent seitorcar de tanta immundicia com d̄ aquelles infernals boques exia: nels giraua la cara: ans staua ferm: aparellat ala voluntat dels qui axi maliciosament lo volien auilar: segons **ys**ayas hauia prophetat: dient. **F**aciem meas non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. **E** prenit la real magestat p̄ los cabells lançauen aquell per terra fent li befar aquella: ab grās empentes volēt punir la sua preciosa boca dela veritat q̄ hauia dita: la qual a ells engegats de malicia paria blasfemia. e de aço hauiat parlat **jeremies** dient. **P**onet i pulucre os suū: saturabit opprobrijs

Volent dir: que per augmentar les dolors dela magestat: seria posada la sua real boca enla pols dela terra: e a q̄ sadollat de infinits opprobrijs: car tots metien les mans en la clemēcia portant lo arzedolant p̄ aq̄lla sala acoces: ab grandissims vituperis. de que la anima qui en aço contempla: deu rompre en abundoses lagrimes veent aquella magestat infinida per amor sua tan humiliada. **E** aq̄lla maleyta gent cercant nouells vituperis per poder eicarnir e turmentar la senyoria: feren seure la altesa a vn cap de bāch: no per dar li negun repos: mes per tenir lo mes a la guisa per al que volien fer: e cobziren la sua excellēt cara ab vn sutzeu e gros drap: e dauen en aquella de grās bufets bocinades e collades arzancant li los cabells d̄l cap e dela barba. **E** ab grans rialles deyen a la clemencia. **P**rophetiza nobis **christe** quis ē q̄ te pcussit. **V**olent dir: tu quit fas **christe**: aduina q̄ es lo qui ta donat: e axi aquesta diabolica gent turmentarē lo senyor **J**esus en presencia de aquell cruel jutge qui faciar no podia la sua inuincible malicia. **E**mpero per no perdre lo repos dela nit: mana quel deuallassē al pati: que ell volia anar a dormir: per que al mati fos pus dispos̄t a donar fi al que comēçat hauia. e com **jesus** senyor nostre fon enlo dit pati: segui la magestat tota aq̄lla maliciosa gēt. **E** los rapaços e altres vilans que aquí eren ab grans ahuchs e crits prenen la seyoria per los cabells. e la buclo tira deça: e laltre della: car tots erē licenciats de metre les mans en la re

Com jesus fon ligat a vna columna. CLXXXV

uerent persona. **E** de aço creyen fer grā seruir als majors: e perço se effoz gauen mes de dret. e podia lauos dir Jhesus lo parlar de jeremies qui diu. **¶** Factus sum in derisum omni populo: et repleuit me amaritudinib⁹. **¶** Volent dir: fet so escarn de tot lo poble: e han me recomplit de moltes amarituts: e los traydors aquells bateren sa clemencia ab vergues de palmeres tant que cansats restaren e la gueren mort molt volentes: sino q̄ a eils no era donat lo jupí de sanch. **E** de aço sen dolien molt: car nols paria que degu pogues fer la execucio dela sentencia tan cruamēt com ells desijauē. e axi turmentat e batut ab grās empentes e colps lançaren sa alteca dins vna gran bassa daygua queaq̄ era: perque ab tota manera de penes fos turmentada sa clemencia: e lo seyo: vehent se axi lançat apres tantes dolors e penes: e que aquella aygua freda li trauessaua aquel cors sagrat tan cascat e colpejat: estāt en aquesta grandíssima pena ab molta paciēcia alça los vlls al cel: e dix aq̄ll psalm d uotíssim: q̄o es. **¶** Saluū me fac de⁹: quoniam intrauerunt aque vsqz ad animam meā. **E** aq̄lla maluada gent ab tot nos poguessen saciar d turmentar lo senyor cansats de treball e desijosos de dormir: tragueren sa magestat dela aygua e delliberaren metre lo en vna carçre soterzanea que era aqui enlo pati.

Capitol. clxiij. com lo seyo: fon mes en vna cru

el preso e ligat a vna columna: e aqui fon vesi tat per lo seu amat e fidelissim dexeble Joban.

¶ Prenint lo senyor aquella vilana gent ab gran furia sens neguna pietat portaren lo ala dita carçre: e en mig de aquella hauia vna columna: e aqui ligaren sa magestat tan fort: e tan stret que moure nos podia. **E** a la porta feren estar .x. saigs qui ab cōtinues vilanies escarns e vitupis turmentarē les siueu sagrades ozelles ho int tanta viltat: cōportant ho ab molta paciēcia sens james respōdre mor. **E** com los maluats forē farts d dir: adormirense per aquens per terza: e per los banchs: e lo glozios sanct joban qui dins aquella casa era: delijos de veure e sentir tot lo que del seu senyor e mestre seria fet ab tot que per la molta por que tenia dela gran furia judayca se anaua amagant tant com podia: car sabia tots los lochs apartats de aquella casa: perque en tēps passat hi hauia agut molta pratica: posāt se tostēps en part que pogues veure lo seu amat senyor. **E** hauent vist totes les penes e dolors que en aquella nit hauia soffert: e com hauien posat sa senyoria en aquella cruel preso sens lum ne alguna consolacio: treballa molt per entrar a sa magestat: e vehent les guardes axi dormir: callas dins. e per vna rexera quey hauia entraua vna poca de claror d la luna:

Lo senyor dauat cayphas fon improperat.

quí al senyor jesus donaua en la cara. e vehent lo axí sanct joan tan alterat e maltractat: caygue en terra: no podet parlar per sobres de dolor e plor: e lo cor li crucia dins lo cors: eno gosaua cridar per no esser sentit per les guardes. **E** lo senyor que veu en tanta dolor: lo seu tan amat dexeble oblidat de les sues penes que de present passaua fon ferit de coltell de pietat dela dolor que conexia esser en lo dexeble: e reuingue en tantes lagrimes q parlar nos podien la hu al altre: sino que feyen vn plor tan piados e doloros q lo cor huma deu rompre en lo sol pensar: e lo senyor prenit esforç cridal dient. **E** dreçat joan: acostat ami: mira com stich ligat mans e peus: que moure nō puch, e dreçant se lo amat dexeble tot tremolant que la forsa li fallia per sobres de dolor: acostas a sa clemencia: e agenollat dauant la real magestat sua ab gran amor abraçat. **E** veet lo tal aparellat ab veu dolorosa dix. **D** candoz lucis eterne ⁊ speculuz sine macula: dei magestas et ymago bonitatis illius. **V**olent dir **D** resplandor e blancoz dela lumcernal: **D** spill sens macula magestat diuina: e hymatge de les bondats e virtuts del excellent pare vre: e qui ha axí plogut maltractar e metre les mās en vra real persona. qual cor huma ha bastat a tanta crueldat: e no cre confusos vista la vostra grandissima paciencia. **E** lo senyor e qui na amor es esta que haueu a natura humana: que per amor de aquella axí abandonau la vostra excellent persona. **S**enyor e plaura a vostra seny-

oria queus torque aqueta reueret cara que tant la han los traydors enlutziada: no he seyor dzap ab que serueica vostra excellencia: ne encara mantto: que en la furiosa preso vostra lo perdi: ab los cabells me qui son larchs ho fare senyor a exemple de **M**adgalena: quius torca los peus ab los propis cabells. e ab moltes lagrimes lo amat dexeble torca aquella faç angelica qui continuamente ploraua parlant ab aquell dexeble tan car demanant li dels altres dexebles ab molta amor e pietat. **E** sanct **J**ohan responia ab molta vergonya e dolor diet: **S**enyor dei que tots fugim en aquella hora de tan gran espant en que vostra senyoria fon presa: no he vist ne gu sino **P**ere: **C**ar ell e yo retornam e hauem seguit vostra clemencia fins aci. **V**eritat es que a **P**ere li ha seguit lo que vostra magestat dit li hauiat: go es queus negaria. **E** com se fon regonegut ha agut tãta e tan extrema dolor que noni pogue parlar gens: axí sen ana: no se hon: ni hon no: potinch no sia esclatat: car gran era la sua dolor. **E** lo piados senyor ab tot sabes molt clar totes aquestes coses e res no ignoras: escoltaua ab molta pietat go que sanct **J**ohan contaua dels seus fills e criats. **E** axí se complanyia dells: com si altra dolor no sentis: special de aquell tan amat **P**ere que en lo cor lo tenia traueffat e nol podia nomenar sens gran plor. **E** dix a sanct **J**ohan: **N**o hages por q **P**ere sia esclatat: segons tu tems. car yol sostendre ab la mia gracia: ab tot la sua dolor sia inestimable: yol con-

Comi jesus fon ligat a vna columna   CICVI

solare largament apres la mia resur-
rectio: e tu cō lo veuras apres la mia
mort: saludal me molt e a tots los al-
tres. Car lo dissabte apres que yo se-
re soterrat sereu tots ensemps en lo ce-
nacle hon sera la mia mare. E nome-
nant jesus la sua excellent y cara ma-
re perde lo parlar per sobrosa dolor:
e Johan caygue en terra per gran cō-
passio que hac vehēt lo seu senyor en
tanta pena. E com fon vn poch re-
forçat leuas: e dix. Senyor: yo no go-
sava nomenar a vostra senyoria la tã
amada mare vostra: per no augmen-
tar les dolors vostres: mas pux la-
ueu nomenada placia a vostra alte-
sar dar me licencia que yo puga anar e
portar a sa merce aquesta trista noua
car promes li hauia que esta nit to-
naria a dir li que seria dela vostra re-
uerent persona: ab molta dolor seny-
or yre: car tem me no muyra su senyo-
ria hoynt vna tal missatgeria. E lo
senyor no podent parlar feya li seny-
al de cap que callas, car molt turme-
tauen sa magestat aquelles paraules.
E apres de vna gran peça respos li
dient. Johan la mia mare no fre-
tura q̄ degu li diga les mies dolors:
que lo seu sperit les veu e les sent. Ve-
ritat es que tota hora que ella hoyra
res dir deles mies passions e penes a-
xi sera de nouella dolor ferida: com si
res no sabes: pço no volria que anas-
ses p no crexer mes la sua dolor: mes
pux ella ta manat que tornasses a el-
la ves. Car yo la he tostemps obey-
da cō a digna mare: e vull que tu els
altres la obeixcau, prech te tempres

la tua dolor: e tingues modo en dir-
loy: car ja sta prou turmentada: e en-
cara li resta molta pena a passar: di-
gues li d part mia que yom coman a
ella: e la pregue per amor mia pren-
ga vn gran esforç a passar aquestes
dolors e penes. Car ella sab: ami tur-
menta mes la sua dolor: que la mia
propria: e parla primer a Magdalena:
e saludalã molt: e digues que ha-
ja per recomanada la mia mare: car
los seruis que a ella fara: seran ami d
molta estima. E que la acompanye
e aconsolc tant com pora: ab tot la dī-
ta Magdalena sia abeurada de mol-
ta dolor: digues li que la mitigue per
amor mia tant com puga: per que el-
la e tu ajudeu algun poch ala amada
mare mia qui es mar de dolors. E
prenint Johan comiat doloros del
seu amat mestre e senyor: volgue li be-
sar les mans qui stauen ligades: veu-
les vnflades e alterades per lo strēpi-
ment dela corda. E baixant se als
peus veu los axi mateix: e crexque en
tanta dolor e pietat que lançant vn
gran sospir que lo cor li volia esclatar
parti d aqui sens poder dir res al seu
senyor e mestre: qui tant passionat ve-
ya en totes les parts dela sua excellēt
persona. E passa ab molta temor y
les guardes que encara dormien.

**Capitol. clxiij. com sãct
Johã exit del cacre por-
ta la trista noua ala seny-
ora.**

Dela trista noua q̄ fact joan porta ala senyora.

Lo fidelissim sanct johan volent tenir ala excellēt sē yora la promesa que feta li hauia de auisar la de tot lo que del senyor fill seu seria: delibera de plegar ala posada de aquella a xi per veure sa excellencia com per cōtar li la dolorosa noua: lo qual anaua ab tanta dolor e ploz q̄ tenir nos podia: E entrant per lo carzer hon la casa de Magdalena staua caygue en terra: recordantse ab quant plaer solia ell venir per aquell carzer ab lo seu mestre e senyor e ab los altres de rebles: quant venien a posar en casa dela dita Magdalena: e aras trobaua sol ab tanta dolor: E prenint algun poch de esforç: acostas ab molta pena ala casa: e vehent se ala porta crexq̄ en tanta dolor q̄ esclatar cuyda e mig esmortit caygue e dona vn grā colp en fra: e dī cap en la porta: e feu molta remoz. e magdalena q̄ ab grā refurt d̄ cor staua sētida la remoz ab molt reçel de qualque mala noua feu se ala finestra demanant: qui es axo. E sentint lo gran gemech e ploz criada vn gran crit girant se a la germana qui ab ella era: e dix. ¶ **M**arta germana mia com me sembla la veu de Joan aquest que tant ploza: deua llē. e magdalena cuyta la scala: auall e obri la porta: e vehent e conexent q̄ era sanct Joan qui staua mig mort: tiral dins en casa: e tota ençesa de amor ab vn doloros crit qui li exia de les entramenes dix. ¶ **J**ohan e hō es lo meu senyor e mestre. ¶ **¶** Nunq̄d quem diligit anima mea vidisti?

Digues me prest: has vist aquell qui ama la mia anima: e Johan axicom pogue ab molta dolor dix li. ¶ **M**agdalena: pres es lo senyor e mestre. e Magdalena ferida de tanta dolor aferras ab Johan e caygueren abduy en terra ab tanta dolor: que Marta cregue que aqui morrien: e ab tot ella tingues molta dolor: vehent sa germana e Johan en tal perill: confortauals tant com podia: pregant los prenguessen esforç: e deya a Magdalena. ¶ **S**ermana: e no sabeu lo senyor e mestre quant nos ha acomanada la senyora mare sua: com pozeu vos servir ni acompanyar sa alteza: si axius dexau morir: esforçau vos per amor della: car irrecomptables son les sues dolors. E magdalena recordant algun poch: comença a interrogar sanct Johan de tot lo proces del seu amat mestre: e ell recōptaloy ab molta dolor. e Magdalena que ou la cruel persecucio del seu senyor: no podent limitar la forsa d̄ la dolor que dins tenia: lança vn gran crit dient. ¶ **J**ohan: e qui portara tal noua a la sua dolorosa mare: quals entrames de mare poran hoyr tan agres e cruels paraules: Aduyraz axi ans q̄ res li digam: e no vejam la sua pena: car no basta cor huma a veure mare en tanta dolor. E lo ploz fon entre ells tan gran e tan terrible: que paria de tot volguessen perir. E la excellent e piadosa mare qui staua dalt: dins la cambra sentint lo crit de magdalena: ixque de fora per saber la causa de tan gran ploz e tristicia.

Dela trista noua q̄ fáct Joan porta ala senyora CICVII

E Johan e Magdalena e Martha sentint la porta dela cambra pujarē: volent cobrir la sua dolor tant com podien: tement la senyora per soptor la dolor no moris. **E** com foren en la presència sua: vehent aquella sua sagrada cara cuberta de tanta dolor los vlls regant lagrimes ab tãta prudencia e moderacio: foren moguts a tanta pietat que lo cor los trencaua sols veure lo gest de sa senyoria: e no li pogueren res dir. **E** sa merce veēt a Johan: ja conegue que mala noua portaua. e fallint li les forces: baixas en terra: e Magdalena pres la per les espalles: posant lo cap dela senyora sobre los seus pits. **E** sa senyoria se esmorti tan fort: que cregueren hagues traspassat. e lo crit fon tan fort entre ells: que lo cel volien fendre. **E** sanct Johan li fregaua les mans: e Magdalena li regaua la cara ab lagrimes: cridant li grans crits. **S**enyora hajau pietat dela dolor del vostre fill que mes lo turmeta la vostra pena: que tot lo treball dela sua persona. **R**ecort vos senyora dila ofendat de nosaltres: que sens vos perim. **E** tornant la senyora del seu gran esmortiment girant se a sanct Johan: dix.
¶ Don es lo meu fill: e la vida mia: **E** Johan ab molta dolor e lagrimes respos. **¶** Senyora ja es en poder de sos enemichs: car com hagues fet la cena: anam al port hō sa magestat acostumaua fer oracio: e aqui vingue multitud infinida de gent armada: ppendrel ab tanta furia que tots nosaltres fom ferits de temor d̄ mort: e giram les espalles: no podent tenir ca-

ra a tan crua furoz: dexam lo nostre mestre e senyor tot sol en mans de aquella maleytra gent: e axi pres lo hā presentat a Anna: e apres a cayphas e aqui resta ara en casa sua. **¶** **D** la excellentissima mare que hou tal raonament trauessada de dolor inestimable ab aquell gest prudentissim sens degun desorde plozant agrament: dize ga son parlar al pare celestial: dient.
¶ **D** clemencia infinida hajau pietat d̄l vostre natural fill: ajudauli vos seyor ja q̄ yo trista mare no puch: car vostra magestat sab ab quant plaer portaria yo totes les sues dolors en la mia persona per aleniar la sua pena: e puch dir ab lo Job. **¶** **E**t hec mihi sit consolacio: vt affligens me dolorem non parcam. **C**ar. lo morir me seria vida: pus ajudar pogues al meu tan amat fill. **¶** **D** senyor e basta lo que fins axi ha soffert per rembre natura humana: e no permetau que pus haja a passar. **¶** Fill vostre es senyor: nol abandoneu axi en mans tan cruels que res nols pot fartar ni contentar: sino escampament d̄ sach: pregaus pietat de mi senyor: que mare lo: e no puch veure tanta dolor: **E** girant se al fill ab molta cōpassio deya. **D** fill e vida mia y en q̄nes más sou vos ara: que sens neguna pietat e reuerencia tracten aqueixa vostra delicada persona: e no ha negu prop de vos queus haja pietat: deixat vos han a soles los tan amats dexeables: nous haguera yo deixat senyor: ans fora molt contenta de esser turmentada e presa ensemps ab vos: quant haguera yo agrait als enemichs vres

Có los iubeus portarē lo senyor a casa de Pilat.

que de mi baguessen presa la venjança. ¶ **D** senyor y aquest poble aquí tants beneficis haueu fet: y tan mala paga vos hā donat: vos lo haueu deliurat de captiuitat e de infinits perills e honrat sobre tota nacio: e ells vos han empresonat: vituperat: e desonrat. Aquesta desconexença senyor trauesa la mia anima. Car se que la pena que aquests vos donē: es a vos de gran turment. ¶ **D** senyor: e quina amor es stada aquesta tan gran e tan ferma que haueu agut a natura humana. que res nous cansa que per ella a treballar hajau. Trenta e tres anys ha senyor que yo mare dolorosa vos parize vn punct no he vist reposar que no hajau entes en la salut sua: e veig que aquesta vostra amor es per los homens tan poch coneguda. Placius fill meu que per los esdeuenidors sia estimada e coneguda: car tal desconexença no poza esser sēs molta offensa del vostre diuinal pare: per la honoz e reuerencia del qual vos tant zelau. ¶ **D** amat meu vos sols sabeu per quātes vies es turmentada la mia anima pensāt les vostres dolors. Muyra yo senyor ab vos: e no reste pus en la present miseria. Estant axi la excellent e piadosa mare en aquest doloros plant: dix sanct johan a sa alteza. ¶ Senyora preniu alguna manera despay en vostra dolor e yo tornare ara a veure si han innovat res en la persona del vostre amat fill: E com sera de dia yo tornare a vostra seyozia per recitar lo que sera: e si haura manera quel pugau veure: lauozs pozeu anar: car ara no seria

hora de exir de casa: ne pozeu veure lo tan amat hyl vostre. E vehent la piadosa senyora: que encara no podia veure lo seu car fill: resta en casa ab molta dolor e plor licenciant a johan que anas: perque li portas alguna noua.

Capitol. clxiij. com grāmati los pbariseus e majors aiustaren consell en lo qual portaren Jesus: E boynt la sua diuinal resposta condemnaren aquell a mort.

E tornat sanct Johan a casa de Cayphas: ja comēçaua de apuntaralba. e veu aquella maliciosa gēt tota torbada e afaynada: e tātost cō fon vn poch clar: los maliciosos pbariseus e scriuans e majors dela ley a justarense en la dita casa per tenir aq consell desijant executar sa malicia: e feren venir Jesus en presencia sua p tornar lo a interrogar: no desijosos de saber la veritat: ans sols per poderlo milloz acusar: e pque en lo dit consell y hauia alguns qui noy eren stats de vespre: que hoyssen lo que lo senyor diria: E que fossen pus animats a proceyr contra sa senyoria: e digueren li. ¶ Si tu es christus dic nobis palam: Volent dir: Si tu est lo ver Messies: digues nos ho

Cō los jube⁹ portarē lo se⁹yor a casa de pilat. CICVIII.

clar. *E*sa magestat respos los ab gran māsuetud dient. ¶ *S*i vobis dixerō: non credetis mihi: si autem interrogauerō: non respōdebitis mihi neq; dimittetis: ex hoc autem erit filius hominis sedens adextris virtutis dei. *V*olent dir: *Q*uomōdo homens sens consciēcia: per quem interrogau pui no haueu voluntat de creure la veritat per mi dita: ne sius enterogue nō respondreu al interrogat: ne haueu gana de deliurar me: ans deliberau dar me la mort: per sola malicia sens altra justicia: sabeu quant vos respōdre: en lo juhi final: quant celebrare a quelles generals corts: hon me veureu sient ala dzeta del meu pare: e re tre a vosaltres guardo de les malicio les voluntats vostres: que en mi haueu executades. *E* vehent aquella furiosa gent que lo se⁹yor Jhesus axi parlaua prudētment en celos en mes malicia dīgueren a sa magestat ab un gran aualot. ¶ *T*u ergo es filius dei? Respos lo se⁹yor: Vos dicitis: quia ego sum. *E* los traydors de majors qui pus prop li stauen: comēgen a cridar per aualotar lo poble que aqui era: dient. ¶ *A*xi noy cal altres testimoniis per portar lo ala mort: basta lo que nosaltres hauem hoit d'la sua propria boca: desempachem portem lo a Pilat quel despenga.

Capitol. clxx. com los malignes iueus ab grā dissimes empētes furia e

aualot portarē Jhesus al governador Pilat: e ac cusaren aquell de grans crims demanant fos sentenciat a cruel mort.

Exint aquella maluada e furiosa gent judayca del seu maligne consell: del q̄l hauia prophētizat dauid dient. ¶ *C*oncilium malignantium obsedit me. Prengueren lo se⁹yor Jhesus trahent lo de casa de cayphas bē ligat: e circuit de molta gēt com a crimos e digne de mort. *E* porten lo ala posada del governador: per quel sentencias a mort pui ells lo jutjauē digne de tal pena. *E* com foren ala porta: los majors e pus maliciosos qui anauen primers: començaren a fer gran consciencia de entrar en casa de gentil per no esser immundes al menjar dela pasca. ¶ *Q*uomōdo consciencia ypocrital abominable a deu y a gēts com mes te vols cobrir: mes est descuberta: e atots manifesta. *E* no poueu pēsar phariseus maliciosos: que a nostre se⁹yor deu res no li es amagat: e veu los vostres cors molt clarament: los quals son axi plens d'enveja e cruel malicia: que ab les dens volrieu matar lo seu fill sius fos permes. ¶ *E* les vostres mans son plenes de sanch per lo cruel homicidi q̄ cometeu: e sols vos feu consciēcia d' simulada entrar en la casa del gentil:

Com los jubeus portarè lo senyor a casa de Pilat.

aco es la vera pratica dels hypocrits q̄ son grans zeladors e examina-
dors dels peccats stranyes: e dels propis
non han neq̄una conexença: dels ve-
nials se cõfessen: los mortals oblidē:
E vehent Pilat que axi stauē morts
de consciencia: arqu: a ells e saludals
e dix los. *Quis aco senyors: quina
accusacio haueu contra aquest hom:*
E ja de aquest parlar ells se enfello-
niren com tan fluxament ho p̄cniā:
e no seguia la furia dela sua malicia,
e aco manifestaren en lo replicar dela
resposta: dient. ¶ *Si nō esset hic ma-
lfactor: non tibi tradidissimus eus.*
Volent dir: Pensar podeu senyor: q̄
nosaltres som tals: e ab tanta consci-
encia: e tan sabuts en la ley e scriptu-
res: que no acostumaz jurjar sino co-
ses justes e verdaderes: y per sol zel d̄
deu: e si aquest hom no fos tan crimi-
nos: nol haguereu portar ala presen-
cia vostra: e de açons par no deuriu
volar altre examen. Car nosaltres
som bast nts a testificar en aco: e en
majors coses. ¶ *Maluats hypo-
crits poca cosa estimauen matar lo
fill de deu: p̄uix no acordaua ab les o-
pinions sues: car noy ha pus impa-
cient gent al mon: que simulats hypo-
crits: ne sofiren toç que tãtoft no
resonen: nels par que deguls honre
ne estime: segons lo appetit d̄la sua p̄-
sumpcio: e perço viuen en continua
enuja: e passions mortals: e toftēps
se loben de gran justificacio e pura cõ-
sciencia: axi com aquests mesquins d̄
phariseus capitans de tots los hypo-
crits. E vehent los Pilat axi impa-
cients: e sabent que per enueja sola p̄-*

ceyen contra Jesus: no li entraua res
en sabor que diguessen: e tambe res-
ponguelis de puncta: dient. ¶ *P̄uix
vosaltres y haueu tan be vist en lo p̄-
ces de aquest hom: p̄reniu lo e jurau
lo segons vostra ley: pus tan be la en-
reneu e tan sabuts sou en ella. E los
phariseus que hoen aco: comencen a
fumejar e a manifestar la sua malicia
dient ab vn gran crit e meneig de cap
e de mans. ¶ *Non licet nobis inter-
ficere quēq̄z. Volent dir: Nosal-
tres no es licit matar ne qu: car leuat
nos es per los romans lo jubi d̄ s̄ach
que fil tinguessen: jal haguereu de-
sempachar: car res d̄ ell nons pot far-
tar: sino sola mort. E perço desempa-
chau senyor nons tingau a noues. e
vehent Pilat lo senyor Jesus star ab
tanta mansuetud en mig de aquells
lops rabiosos: qui no cessauen de de-
uozar la sua sanctissima fama: impo-
sant a sa clemencia crims terribles:
pres al senyor per la ma: e mes lo dis-
ensa casa per apartar lo de aquella fu-
ria judayca: e enterrogal dient. ¶ *B̄i-
gues me veritat: est tu rey dels jubeus.*
e la magestat respos li dient. ¶ *A te
met ipso hoc dicitis: an alij tibi dixerūt
de me? Volent dir. aco tu ho dius
per tu mateix: o altres to han dit.
Car a p̄sent yo no stich en disposicio
que tu mages: a estimar rey: ne may
be entes en tal cosa: ans hi fugi quāt
a q̄lla gent ala qual yo hauia donat a
menjar en lo desert me volgueren ele-
gir en rey de aquella terra. E hoint a
co Pilat: dix li. Yo ja sabs que no so
jueu: ni entēcb molt en aq̄stes coses.
Aquesta tua gent e los grans bisbes***

Cō los jube⁹ portarē lo senyoz a casa de pilat. CIC

dela sinagoga tan presentat amí: que has fet: que ab tanta furia te accusen aquests: qui deuriē escusar te si per al tres gents eres perseguit. e lo senyoz jesus dixli. ¶ **R**egnum meum non ē de hoc mundo. Car si lo regne meu fos de aquest mon: los seruents me⁹ hagueren treballat yo no fos tā mal tractat per los jube⁹: en la vida e practica mia he mostrat poch estimar lo mon: e les dignitats sues. en pobrea so nat e criat e ma acōpanyat ala hora de ara. de simpla e pobra companyia so stat acompāyat. Los derebles e amichs meus en la major pressa mā desamparat. e per ço pots conxer: q̄ lo meu regne no es açi. **E** pilat q̄ hou aço: diuli. ¶ **B**onchs rey est tu: e jhesus respos li. ¶ **T**u dicitis: quia rex sum ego. ego in hoc natus sum: et ad hoc veni in mundum: vt testimonium p̄hibeam veritati: omnis qui est ex veritate: audit vocem meam. **V**olēt dir tu dius: que yo so rey: dich te que no so vengut per regnar en lo presēt mō: mas vols saber: porque he pres carn humana nax: nt e venint en la miseria de aquest mon: dich te que per donar testimoni de veritat: e aquells qui sō stats verdaders e virtuosos hā hoit e cregut la mia doctrina. los hypocrisis simulats han me tostemps perseguit e impugnāt fins ala present jornada. **E** pilat admirat del parlar d̄l senyoz demanali dient. **Q**uina cosa es veritat: **E** dient aço: senti lo gran crit e aualot quels jubeus tenien de fora no spera cobrar resposta d̄ jesus: ans preftament ixque de fora e dix los. ¶ **Q** gent aualotada: e porque perduu axi

los limits de raço: quina furia es al vostra cōtra aquest home: car yo no trobe neguna causa en ell digna de tāta punició com vosaltres demanau. **E** los jubeus que veren la opinio del jutge tan diferēt ala sua cuydarē morir: e ab la rabia que tenien conuertiren se a crits per espantar lo jutge dient. ¶ **M**ouit populum docēs per vniuersas iudeam incipiens a galilea vsqz huc. **V**olent dir: qui gouernador sou vos: quant zelau per lo becomu: ni pensau molt en tenir la terra en pau: hauem vos portat aquest aualotador de poble: e dieu que no li trobau culpa: per tota la terra de iudea ha preyat enganant e cōmouent la gent: començant en galilea fins a çi may ha cessat. e pilat hoit nomenar **G**alilea: demana si aquest hom seria galileu. **E** com li fos dit que si: conegue que era dela iuredictio de herodes: lo q̄l se trobau lauors en hierusalem: dellibera de remetreloy p̄ desfer se de aquella maleyta gent q̄ axi lo aualotauen: e crehent que herodes loy estimaria molt: car stauē desdēyats abduy per certes noues o differēcies que entre ells eren. ¶ **A**nima deuota pensa lo teu deu e senyoz per amor tua tant humiliat stant ala porta de pilat com a malfeytor ab la cadena al coll les mans ligades: la cara tota alterada: los vlls p̄ terra no gosant los leuar en alt per confusio d̄ls crims que li eren imposats los quals los hoydors creyen fossen en ell: puix homens tan estimats e preminents: e ab habit de sanctedat ho deyē: mostrant parlar veritat: e p̄seguir lo sols

Com pilat remes lo senyor a herodes.

per honor de deu e zel dela ley: e aço crexia molt la pena de jesus qui escoltaua ab molta paciencia aquelles blasfemias e paraules crimonoses plenes de veri: per donar als seruents se' exemplar de paciencia: es deu tenir per molt flach: e inconstant lo qui per soles paraules se mou a ipaciencia vist que lo seu amat senyor na comporta des tantes per sola amor nostra. e lo quis veu perseguir sens culpa per remey d' sa congoxa deu pensar que ha soffert lo senyor ala porta de pilat hō fon ab tanta malicia difamat. e contemplant aquest glorios exemplar: tota tribulacio li sera dolça.

Capitol. clxvi. com pilat remet jesus a herodes lo qual menysprea aqll com a isensat e foll lo feu vestir de vestidura blanca e mana fos tornat a pilat ari scarnit.

Quent pilat deliberat de exir se de aquella fahena pux raho ni justicia no a companyaua als accusadors: sino sola enueja e malicia: remes lo senyor jesus fill de deu a herodes dient que aquell hom era galileu e dela juredictio sua que fes dell lo q li fos plaent. E portant ari jesus ligat ab gran aualot per mig dela ciutat: seguien a sa majestat los maliciosos sacerdotes e phariseus diffamant

sa senyoria p lo camí animant a tots a demanar la sua mort. E venint ala posada de herodes posaren aqui ion clam dient li com pilat li trametia a quell crimonos que era vn gran aualotador special hauia fet molt dan en la terra de galilea. E aço li inferien molt per moure lo a ira: car a ell se pertanyia lo regiment de galilea. e dient li aqst hauer mesa discordia e scilma entre la sua gent e poble d galilea cregueren que prestament lo desepacharia: e per aço sols eren ells que vna vegada moris. E herodes veent jesus fon molt alegre: no per deuocio ni amor que li hagues sino sols per curiositat e per veure coses noues. Car ha uia hoit contar dels seus miracles e obres marauelloses: pensa que dauāt ell faria algunes marauelles. e comē gal a interrogar de moltes coses. e lo senyor veēt que les sues paraules no eren dignes de resposta calla: e de aço hauia prophetizat y sayes dient.

¶ *Quasi agnus coram tondente se obmutescet.* Volent dir: que sa magestat ari com anyell māsuet ab molta paciencia e callament staria dauāt aquells qui li voliē leuar la vida: e la fama. ¶ *¶* Lo superbios herodes q veu jesus tan poch hauer estimat les sues paraules que resposta negūa no li hauia donada: cregues que fos horat: e per tal lo manifesta trahent se joch dell: e de totes ses obres. E tots los cortefans que veren que lo rey lo dona per horat: volgueren se jugar d' sa clemencia per complaure a son senyor. E la hu li tira los cabells. laltre lo fa caure en terra: e tot hō ab grās

Cō pilat remes lo senyor a herodes.

CC

riales e crits lo escarneren e menysp
ben com a hozat: e perque fos bē co
negut per tota la gent: vestirenli vna
vestidura blanca a manera de escapo
lari: car tal senyal portauen los ho
rats. e lauos la gent se aplega e calcu
feya sa manera de vituperi: trabent se
escarn d'la sua reuerent e real persona
no estimant lo digne d' negūa honoz
que fer li poguessen: puix en aço eren
animats per los majors. Et tot hom
sen reya e mostraua pendzeu ab gran
plaer. ¶ **D**anima superbiōsa qui ap
peteres e desijes estimacio e laoz hūa
na lies confusa mirant e contemplāt
la sauiēsa īfinida no coneguda ni esti
mada: aquell qui regeix e governa lo
cel e la terra com a insensat es escarnit
e vituperat de infinits vituperis. Lo
rey e senyor nostre es stat humiliat e
batur per miserables e vilanes perso
nes e tractat com a hozat sens negūa
pietat ni misericordia p donar exem
ple atu de poch estimar la fauoz e la
oz humana. Car los homens fallen
souint e son enganats en ses opiniōs:
e del mal dien be: e del be mal. Et ab
vna poca de passio quels corregia mu
den de diuerſes opiniōs: e perço es
hozat qui en tan miserables coses po
sa sa felicitat. e los qui han seny e vera
conexença desestimē les dites laozs
e fauozs seguint lo exemple de Jhesus
qui no volgue mostrar la sua grā po
tencia e īfinida sauiēsa en presēncia
de aquell superbo entrecuydat herodes:
qui sols p deport volia veure les
obres lues: e sa magestat veuent e co
nexent la sua gran follia volgue mes
esser per ell vituperat que honrat. Et

herodes ja fart dels vituperis q̄ a jhe
sus fet hauia delibera de tornar lo a
Pilat e sotmetrel a sa potestat ab tot
fos Galileu: e dela juredictio sua vol
gues cortejar ab ell e mostrar esti
mar molt la cortesia que en temps de
desamitat mostrada li hauia e q̄ li pla
yia d'aqui auant acceptar la amistat
sua. e mana cridar lo seu alguazir: e
dirli. ¶ Anau a pilat governador ge
neral de judea dient li. Que yom co
mā en merce sua: e q̄ li remet aq̄ st hō
demanant li de molta gracia li placia
ben veure en la justicia e fer de ell lo q̄
li sia plaent: car yo no men vull entra
metre: puix a ell pmer es stada come
sa aquesta faena: ab tot quem par a
quest hom no sia criminos: veja la di
screcio sua com se regira ab aq̄sts ma
liciosos de jubeus: qui ab tanta furia
demanē la mort de aquest hom: que
nols par que sentencia negūa satisfā
ça prou al seu desig: sino sola ignomi
niosa mort. e lo alguazir prenint lo sē
yor jesus ab vn gran fastig estimant
lo esser insensat com axi callaua e no
deya res: dirli. ¶ **D** foll de hom: per
que no has parlat al senyor: e per ven
tura ell taguera delliurat: e ara torna
ras a pilat que no dubtara despēdet
per complaure aquesta gent. Et axi a
nant sa senyoria seguial aquella mul
titud de jubeus diffamant continua
ment sa magestat: animant tot lo po
ble a demanar la mort sua dient. Sē
yors siau tots vns ab nosaltres: e no
permetau: que aquest hom reste a vi
da: car seria destructio de tota la cosa
publica: e creu a nosaltres qui som fo
ra d' tota passio terrenal: e hauē la cō

u v

Cō pilat volgue excusar lo senyor.

sciencia tāt justificada que gosam dir la veritat sens temor: e posariem la vida per lo be comu. Nosaltres vos volē esser pares e ajudadors: no temaures senyors. Aualotau vos contra aq̄sts traydors de regidors: que tots son plens de passions: e en res no pēsen mēys que en lo be comu: sols que puguē enrequir les lues cases e desfer les nostres: e allo es la vida lua. Tot lo seu estudi sta en saber robar la comunitat: de prouehir als dans q̄ poden venir al poble no han neguna cura. Deu sab que sols per zel dela honor diuina: e p amor del be comu ha uem empres aquesta façena: volent traure a lum les maleses de aq̄st home. e treballareu en totes maneres q̄ ell perda la vida: car en altra manera la comunitat nostra sta en gran pill. e aquests senyors de regidors cntenē hi tan poch: que la hu diu: que es horat: e laltre que no li troba culpa ne li par sia digne de mort: ne volen creure a nosaltres que sabem: e entenē la ley els auisam dels perills ques podē eideuenir: be par que no son pares dela comunitat: ans cruels destroydors. Axi senyors hajau lull vbert e mirau en vostre profit: e seguiu la opinio nostra: e preniu esforc: no dexau axi calçigar: cridau via fora: aualotau aq̄st traydor de governador: passe vna vegada la nostra: sia despes aquest home: que apres be fareu pau. E lo poble qui comunament es poch sabut: e menys discret e molt facil a aualot: cregue tātost lo parlar dls p̄hariseus special cō deyen mal dels regidors. car noy ha lermo tan accepte al pob

le com recōptar los los mals dls majors e regidors: e axi forē girats e moguts furiosament contra lo senyor Jesus: oblidant tots los beneficis que dsa magestat haviē rebut: no recordāt se la gran festa que lo diumenge passat feta li haviē confessant lo rey e senyor: e cridarē tots ab vna gran rabia. Aduyra aquest traydor: E ab aq̄st aualot e crit vinguerē tot lo cami: portant lo senyor descalç ab la vestidura de foll ab lo seu reuerent cap mig pelat per lo repelar continuat que li rey en. Car tots eren licenciats fins als fadrins e rapaços de metre les mans en la real magestat. E la sua sagrada cara portaua tā alterada que mostra ua molt clarament les infinides dolors que dins e defora portaua. e ab aquesta cruel pena anant ab cuytats passos peruengue ala posada del governador.

Capitol. clxxij. com Pilat excusāt lo senyor dix als Jubeus qual volien fos delliurat Jesus o barabas: e ells cō a cruels vibles demanaren Barabani.

El alguazir de Iherodes mes lo senyor Jesus dintre la cort: e los jubeus restant defora: per mostrar la puritat simulada dela sua hypocrisial consciencia. e presentant lo a pilat explica la misatgeria d son senyor he

Cō pilat remes lo senyor a herodes.

CCI

rodes. e Pilat molt alegre e content de hauer cobrada la amistat del dit senyor: regraciali molt la cortesia sua dient que ell faria son poder de delliurar aquell hom p esser dela terra sua. **E** diēt a ço senti lo gran aualot e crit que tenien defora tot lo poble e phariseus que aqui eren ajustats: i que a ells Pilat ab vna cara de gran desfici e dixlos. **¶** **¶** Com sou importuns: haueu me portat aquest home dient que es enganador d'l poble: yol he be examinat en presència vostra e el remes a Herodes: per que fos mils vista aquesta fahena: ell ni yo no trobā causa de mort en aquest home: ne es culpable en neguna cosa de quantes lo accusau. que diables haueu: Si? ha enujat: yol castigare en manera q̄ screu contents e dexar le anar. e ja sabcu senyors lo costum vostre: que en aquesta pasca vos deu esser donat vn crimos: vejau qui voleu: o Barzabas qui es vn traydor ladre: o Jesus de nazareth rey vostre. **¶** **¶** que ho ynt a ço los iubeus fon coltell q̄ls trauesta la aia p̄sant que partit los tra yen: e sens voler pendre degun acort: cridaren tots ab vna veu esquerada tremolant los les barbes de gran rahia: e digueren. **¶** Non h̄nc: sed barabam. Volent dir: Quina comparacio senyor Pilat vos par que sia aq̄sta: ab tot que barzabas sia tan gran ladre e homeyer e ple d̄ tots mals: cō tots sabem: no ha tant enujat a nosaltres com aquest: que lens neguna temor ha mes la lēgua en les periones nostres difamant nos per trones: cō lo podcu lēxar a vida: reste barzabas

o q̄s vulla: muyra vna vegada aq̄st. **¶** **¶** Jesus senyor nostre e quanta alteracio prengue lo vostre delicat cor: vehent vos ari desconegut per lo poble tan amat. e trauestada vostra clemēcia d̄ intrinseca dolor podia moit be dir. **¶** **¶** Ainea m̄a electa ego te plātaui: quomodo cōuersa es in amaritudinē: vt me crucifigeres: et barzabā dimitteres. Volēt dir. **¶** **¶** poble desconegut: e nous acordau que yo? he plantat en la terra d̄ promissio: a ricō vna vinya electa e ami molt cara: q̄ntes maneres de excellēcia e priuilegis singulars sobze tota nacio: les vrcs scriptures ne son plenes: e negar no les podcu: e ara la fera malicia vostra vos ha ari encegats e apartats de tota rao: que ab acordada pensa haueu elegit e volgut sia donada vida a aq̄ll qui es digne d̄ mort. e ami benefactor vostre delijau e demanau la cruel e ignominiosa mort dela creu per vna vegada faciar e fartar la iniqua malicia vostra. **E** com Pilat ves los malignes iubeus ari furiosos mana traure Barzabas dela preso e retrel a ells: los quals sa legraren molt del seu deliurament: p̄sant puix aquell los ha uien donat. Jesus en neguna manera no comparia: ans pendria mort: e a ço era lo seu goig. **E** pilat vehent la malicia implacable de aquella gent d̄ libera fer a çotar lo nostre deu e senyor en presència dels enemichs seus p̄ placar la desordenada furia de aq̄lls.

Capitol. clxviii. com Jesus fon ligat tot nuu a

Lo senyor fon cruelment açotat.

Vna colūna e aquí cruelment a cotat scampan la sua preciosa sanche: e apres per scarn vestit de porpra,

A com aquell cruel jutge hagues fet aqll indiscret manament que fos açotat lo senyor Jesus: aqlls saigs inhumans qui no haviēn altre q fer sino obeir lo p ell manar: prēgueren a quella reuerent persona volent li donar pena tan ignominiosa: e feren de spullar sa magestat de totes les sues honestes vestidures. e aquell delicatissim cos qui era. ¶ Speciosus forma pre filiis hominum. Resta tot nuu en psencia de tota aquella maleyta gēt. Ligaren aquell a vna columna qui staua en mig del pati pera semblāts a ctes: e venia en dret dela porta de palacio en manera que tots los q stauē en la plaça podien veure la persona d Jesus açi turmentada: E los maliciosos phariseus qui res nols podia placar sino mort: vehent que los saigs se aforrauē per esser pus temprats a fer aquella dolorosa obra: feren los seny al secretament que ixquessen vn poch defora que ells per molta consciencia no gosauen posar lo peu dins lo linder: e digueren los: digau germans. Lo governador ha posat limit: qnts açots dareu aquicx home: respōgueren los dits saigs: no res senyors: tot sta al placr nostre. e lauors los jueus

alegres diguerē. ¶ Quant d be po deu vosaltres fer li voleu. Car en la vida de aquest home va gran perill ala comunitat: e aquest senyor de gouernador pren ho tan fluit: que no crehē faça res de bo. Si vosaltres li donau tants y tals açots que ell en neguna manera pugā cāpar a vida: si au certs ne fereu ben pagats: eus serem valdo: s contra tots qui noure? volran. E meteren la ma a les bosses: e donaren a cascu deu timbres: e ab tot fosse en extrem auariciosos: nols dolguera despendre quant haviēn e restar en camisa: p complir la sua desijada malicia. e los saigs molt alegres del q teniē cōfiāt de hauerne molt mes: dexarē se anar ala sagrada psona d Jes? cō a cās rabiosos e donarē li tāt d'insultats açots q tota la sua dlicada carn fon pstantmēt traucada: e brollaua la sanch de totes pts. açicō d vna font. e com los dos saigs foren tant cansats que ja no tenien força ni alende. lançaren se sobre vn banch per descansar: e ab vnes grās rialles se mirauen la hu al altre com stauen tāt sullats de sanch gloriejant se d'el que haviēn fet sens neguna pietat: no hauerne neguna compassio de aquell misericordios q tant se dolia dells: q molta mes pena passaua dela damnacio sua: que de tots los turments que en la sua excellēt psona sofferia: e per no dexar lo gens reposar vinguere altres dos pus rabiosos que els primers: qui ja eren be sobornats per los cruels jueus: e descarregaren sobre aquella diuinal persona de Jesus ab tanta ferocitat q no paria haguesen ensi neguna huma

Com lo senyor fon cruelment açotat.

rialles se mouien de aquella vilana gēt: dient li molts vituperis e escarnis. E ari anaua lo rey del cel despullat e nafrat cubert d' molta confusio e vergō ya veent se ari turmentat e perseguit sens neguna culpa; car de sa senyoria es scrit. ¶ Qui peccatū non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Car james hauia comes peccat: ne falsia en la boca sua era trobada: ans sofferia pena per los peccats stranyes. e pgo lo Job contemplant en los acerbissims turments de sa alteza diu en persona de aquella. ¶ Ibec passus sū absqz iniquitate: yo soffir aço sens pzia iniquitat: sols per delir les iniqrats stranyes. E hauent passat lo senyor jesus aquell vergonyos turment de cercar les vestidures siues per vna gran peça: venint al loch hon eren fō li permes ques vestis: no per pietat q li haguessen: sino sols per la cuyta d' temps quels bastas afer lo que volie. E enuides lo senyor fon acabat d' vestir: dix hu d' aquells maliciosos. Uoleu que façam vn donayre per fer riure aquests senyors de jubeus que tan malenconichs se mostren. Uistam aquest hom com a Rey: façam li vna corona de aquests junchs dela enramada qui stan per terra. E tots tenit ho per molt bo: car eren gents que en tals malicies se adelitauen: pujaren a Pilat: e digueren li. ¶ Senyor sia de vostra merce dar nos licencia que burlem vn poch de aquest home que vostra senyoria ha manat açotar puix Herodes la vestit com a orat: manel vostra senyoria vestir com a rey: e allí en la guardaroba hi havana porpra la

pus disposta del mon vella: e molt es quinquada. e Pilat donals larga licencia que fessen lo quels plagues sols q placassen aquella maliciosa gent. e aquels ministres de iniquitat haguda la licencia executarē molt prest la lua malicia. E venint a Jhesus tornarē lo a despullar ab molta furia: no sens molta dolor dela sua excellēt e delicada persona. e abrigaren li aquell manto de porpra vermell: lo qual p gran velica era ari traucat: que tot lo seu reuerēt cors nafrat e mal aparellat als vlls deis miradors era manifest: e lo dit manto era vbert dauant: perque pus consuiblement se mostras aquella diuinal persona en la humanitat sua tant turmentada: de que ysayes prophetizāt dela present jornada: contemplant lo senyor nostre Jhesus ari açotat e escarnit: enteroga la magestat: dient. ¶ Quare rubrum ē vestimentum tuū: 7 vestimenta tua sicut calcamentum in torculari? Quasi volent dir: O senyor e rey eternal: e quina amor tan immēsa es aquesta: que lo vostre delicat cors nafrat: e tot cubert d' sanch encara haueu volgut esser vestit d' roba vermella: axicom aquell qui calciga en lo follador: car noy ha part en la vostra reuerent psona que tenyida d' sanch no sia per mostrar largamēt la inuincible caritat vostra. Car haueu calcigat e passat totes les dolors e passions e miseries humanes sens negua culpa de peccat. Iduy vos sou mostrat senyor tal com yo hauia preuist quant digui. ¶ Et nos reputauimus cum quasi leprosum 7 percussur a deo et humiliatum. O senyor e qui

Cō lo senyor fon cruelmēt açotat.

CCIII

ba forçat vostra magestat de fer aq̄sta mutació extrema. Vos qui en lo cel cō a rey e senyor creu adorat e glorificat p tota la natura angelica: sou deuallat en aquesta miserable terra p esser tant vilificat: e ab noues maneres turmentat e menyspreat: que axi com a lebrós p los miradors sou jutjat e menor dels homens estimat. e lo senyor nostre Jhesus responent al dit propbeta: diu li ab cara molt piadosa. ¶ *¶ Ideo omnia sustineo prop electos: vt ⁊ ipsi salutē cōsequantur.* *¶* Anima com no defalls hoynt vna tal resposta: vehent te tan amada per lo teu deu e senyor: lo q̄l diu sols q̄ p amor de tu soffir tanta pena: e no vol de tu altra cosa sino amor e memoria de les sues dolors. Lançat als pe de sa magestat: e abraça la sua dolorosa persona: regonexent e molt estimant la gran clemencia e misericordia d̄ la senyoria: e regraciāt aquella diras en persona de tota natura humana.

¶ *Cum adhuc inimici tui essent? domine: recordatus es nobis misericordie tue: ⁊ respexisti de sublimi habitatione tua i hac valle plorationis ⁊ miserie: vidisti afflictionem populi tui et tactus dolore cordis intrinsec? apoluiti cogitare sup nos cogitationes pacis ⁊ redemptionis.* Volent dir: o senyor: com encara fossem enemichs dela magestat vostra: recordada ses d̄ nosaltres la misericordia vostra en aquesta vall de plor e miseria. e vista la afflictio del poble vostre sou stat tocat de intrinseca dolor d̄ coz: e mogut per vostra sola clemencia: deliberas pensar sobre nosaltres cogitacions d̄

pau e de redempcio: e sou deuallat en la dita vall per iofferir tantes penes e turments: per retoznar nos en la patria vostra: dela qual justament erem exellats per los peccats nostres dels quals vostra senyoria porta la pena. ¶ *¶* Senyor e quant es desconexent e digne de gran punicio: lo qui apres coneguda la vostra tanta amor vos gosa offendre. *¶* Senyor e vida mia tirau me a vos: e feu queus conega e a me: e s̄ta les vostres dolors e penes: segons vostra alteza me amonestat p Jeremies: dient. ¶ *¶ Recordare paupertatis et transgressionis mee: ablinrij et fellis.* Volent dir. Senyor que nunca parteixca dels servents vostres la memoria dela pobrea que en aquesta vida haueu passada: e la transportacio que de vos es stada feta d̄l cel en la terra: e venint en aquella com haueu peregrinat: no hauent degun loch ppri: ne de repos per ala vostra persona. E com sou stat abeurat de i finides amargors en tota la vida vostra.

Capitol. clxix. com lo senyor fon coronat de dolorosa corona de spines p la qual perde molta de la sua preciosa sancb: E posant en la sua reuerēt ma vna canya scarniren aquell ab grans vituperis.

Có lo senyor fon coronat de corona de spines.

Gom aq̄lla maleyta gēt
tingues axi lo sēyor vestit
de porpra: feren seure sa al
tesa en vna pedra qui sta-
ua al costat dela porta: porque los q̄
eren defora poguessen be veure tots
los escarns e vituperis q̄ enla reuerēt
persona de Jhesus fer volien: e ligaren
li les mans: ab tot fossen certs q̄ nos
defensaria: car nou hauia acostumat
no volien que la sua paciencia fos co-
neguda per nengu. **E** prengueren de
aquells junchs marins en grā copia:
e retorçent los fort feren vn chapellet
molt gros: e totes les pues erien en
fora: car aquella diabolical astucia d̄
aquella maliciosa gent nos oblidaua
de res que turmentar pogues aquell
rey inuincible qui en tanvilanes e cru-
els mans era donat: per mes crexer
la sua pena. **E** car cruu e doloros es lo
turment qui de vilana ma es rebut: e
posaren a sa senyoria aquella dura e
cruel corona: e per la furia deles agu-
des spines no la gosauen tocar ne es-
trenyer ab les propries mās: ans ab
canyes e vergues donauen sobre lo
seu sagrat cap p̄ encarnar les lōgues
spines dins la sua delicada testa: les
quals cruament rompien la sua ten-
dra carn per totes les parts del seu re-
uerēt cap y front. **E** la sua purissima
sanch comença a deuallar per la diui-
nal cara: entrant en los seus vlls e bo-
ca: no podent se lo senyor ajudar ne
torçar ab les mans: car tenia les liga-
des ab vna grossa corda: e aq̄lla ma-
leyta gent hauent axi coronat sa real
magestat: delibera posar li vna cāya
per ceptre enla ma: e per fer aço delli

garen li les mans: e resta la corda pē-
jant enla ma esquerra per tenirla pus
presta quant les volguessen tornar:
car de aquell sagrat cors feyen tot lo
que volien sens negun contrast. e po-
sada la dita canya enla ma dreta: sta-
ua lo rey de gloria ab molta confusio
e vergonya per los grans vituperis e
escarns que eren fets enla sua real p̄-
sona per aquella vilana gēt qui no ces-
sauen turmentar sa senyoria en diuer-
ses maneres. **E** car los vns se agenol-
lauen dauant sa magestat ab gran es-
carn dient. ¶ *Aue rex iudeorum.* **E**
levant se donauen vn gran bufet enla
sua sagrada cara sens neguna temoz
ni vergōya: e los altres prenint la cā-
ya que lo senyor tenia enla ma: e ab a-
quella li donauen gran colp enlo seu
cap tant turmentat multiplicant e re-
nouellant les sues dolors: e ab vn grā
oy malicios escupiē lejamēt enla sua
illustissima cara: e tots los vitupis
que pensar podien eren exercitats en
la sua reuerent persona. **E** de que Sa-
lamo contemplant Jhesus posat en
tanta pena: admirat dela sua pacien-
cia: excita e conuida les animes deuo-
tes dient. ¶ *Egredimini filie syon: z
videte regem salamonem in diadema-
re: quo coronauit eum mater sua.* **E**
lent dir: **O** animes christianes qui p̄
la sanch d̄ aquest victorios rey sou re-
mudes: exiu de totes les ansies e soli-
citats mundanes: e mirau e contem-
plau lo vostre senyor e rey pacifich: q̄
ab sola paciencia venç totes les sues
batalles. e veureu de quina corona la
coronat la mare sua: ço es la sinago-
ga judayca: per la qual dignificar p̄i

Com pilat mostra als juhe⁹ lo se⁹yor coronat. CCIII

principalment era vengut: e ella cō a cru-
el madastra lo ha tant desconegut e
perseguit: que repos en la presēt vida
no li ha permes: e clamant se Jhesus
dela grā desconexença de aquesta cru-
el mare: diuli ab molta dolor. ¶ Ego
dedi tibi ceptus regale: et tu meo ca-
piti spineam coronam. Volent dir sa-
magestat. ¶ Desconexent poble ju-
daych yo te tant exalcat en preeminē-
cies reals e altres dignitats singulari
e tu has'ami despines coronat: la q̄l
corona yo porte per delir la tua super-
bia: e perque mirant a mi te volgues-
ses humiliar e conexer: e tu ençegat p
malicia has me tant auozrit: q̄ sols
veure nom volries.

**Capitol. clxx. com pilat
trague Jhesus defora ari
coronat e turnētat e tot
cubert de s̄ach per mou-
re apietat aquells cans
rabiōsos los quals ab
gran furia cridaren que
fos crucificat.**

Guehent Pilat que aq̄lls
saigs d̄la sua cort haviē tā
largamēt turnētat e vitu-
pat lo se⁹yor jesus: cregue
los juhe⁹ siē farts d̄l. q̄ vist haviē: e la
ira d̄ aq̄lls sia amāsada puix veyen a
q̄ll q̄ per enemich teniē tan atterrat e
hūiliar: e p̄co ab gran aïo deualla d̄la
finestra hō miraua: e pres Jhesus p̄ la

ma e traguel altra vegada defora: e p̄-
sental als juhe⁹: dregant son rābona-
ment als p̄cipals e pus maliciosos
dient los. Ara veus açi senyors: yol
vos porte açi defora: perq̄ conegau e
claramēt vejau que yo no trobe enell
causa neguna de mort: el ran be casti-
gat quē par deueu esser cōtēts. e si au
certs de açiauant ell no gosara posar
la lengua en vosaltres tāt li ha costat
que vejau quin le fet aparellar: que a-
çots de mort li he manat donar. del
seu regne nous cal duptar: car be po-
deu veure quant le yo poch estimat:
que no li he donat correctio de home
destat: ans lo he fet açotar qui es lo
pus minue castich que a home se pot
donar. car no acostumam donar tal
flagell: sino a minyōs o catius e p̄so-
nes de seruitut: e perque ses gosat dir
rey: segons vosaltres dieu li he fet po-
sar la corona despines qui li traueſsa
fins al ceruell: la qual sola bastaria a
matarlo si molt la tenia: crech la sup-
bia sua sera amansada. E permes vi-
tuperi li he fet vestir la porpra tā esq̄n-
gada sobre lo cors nuu e tan mal na-
frat: perque la sua confusio a tots sia
manifesta. he li fet posar canya en la
ma per ceptre real: perque p̄ tots sia
coneguda la sua vanitat: com ab tan
poca potencia presumia dir que fos
rey: ari si au contents: qua prou pe-
na ha passat sens culpa: car com vos
he dit yo no lin trobe negūa. e lo q̄ he
fet: sols ho he fet p̄ contētar a vosal-
tres: qui sou p̄sones de tāta reuerēcia
q̄ nengu qui gose enujar en vna min-
ma paraula: no vull ref: e sens molta
punicio: segōs vol la rao: e daçauant

Com Pilat mostra als jube⁹ lo senyor coronat.

yo no delibere mes affligir aq̄st ho-
me: e perçol vos he tret aci: que siau
moguts a pietat vista la sua pena:
car hō es dela vostra natura: sien mo-
gudes les entramenes vostres a com-
passio: e no sia la crueldat vostra pus
fera que de besties saluagines: les q̄ls
si vehen alguna bestia semblant de li
nafrada: o per altres perseguida: ro-
tes li venen en ajuda: e li socorren de
son poder: ari placiaus senyors en vo-
saltres qui sou humans no defalga
la clemencia que en los animals fers
es trobada. **E** los maliciosos jube⁹
qui veyen Pilat tenir axi per la ma a
Jesus: e que conerxen en son parlar
que tenia gana de campar lo a vida:
fozen ençesos molt mes en sa malicia
e quasi exint de seny cridaren. **Cruci-
fige: crucifige eum.** **E** respos Pilat:
dient. **Q** val deu nous he dit q̄ nou
he al cor de fer: puix no li trobe culpa
neguna: p̄eniulo vosaltres e crucifi-
caulo. **E** ells responguerē ab vna fal-
sa rialla plena de veri: dient. **A**ro sen-
yor son escarns: car be sabeu que nou
podem fer: car si a nosaltres era aco-
manada la justicia ja fora fet aço :
mas vosaltres romans nos haueu p̄-
uat de tota libertat per nostra mala
sort: e perço va la justicia axi atraues
Pensar podeu senyor que no parlam
en orat: nins hi mou passio: segons
vostra senyoria estima: ans solament
hi som per obseruancia de nostra ley
segons dit hauem. **¶** Nos legez ha-
bemus: 7 secundū legē debet mori: qz
fil. ius dei se fecit. **E** pilat que hou q̄s
diu esser fill de deu: ja hague major re-
mor de matar lo: e stigue molt p̄esos

e feu senyal al assessor seu qui era aqui
que disputas vn poch ab ells: pus en
allegacions dela ley se posauen. **E** a
quell haguda licencia pres la disputa
ab molt plaer: e diu los. **¶** **Q** preua-
ricatores legis intendite legem: non
ne scriptum est in lege vestra: nō stab
contra sanguinem proximi tui. **V**o-
lent dir. **A**min par senyors que vo-
saltres sou trencadors d̄la ley si beus
diu obseruadors de aquella: nous re-
corda si es scrit en la v̄ra ley: q̄ no siau
d̄sijosos d̄ escampar la s̄ich de vostre
proisme **S**i aquest home vosaltres
lo persequiu segons diu per sols zel
de justicia. bastar vos deu quel hajau
portat ala presencia del senyor gover-
nador: e puix ell vos diu que no tro-
ba en ell causa de mort: siau contents
pus sou certs que lo cor del jutge: e la
potestat sua es en la ma de deu: e per
ell regida: segons testifica Salamo
dient. **¶** **I**n manu dei potestas ho-
minis. **E** perço diu en laltre loch lo
miateix salamo. **¶** **N**on iudices con-
tra iudicem: quoniam secundum qd̄
dignus ē iudicat. **E**o es q̄ no vullau
jutjar los regents la terza: ans deueu
pensar que lo que ells jutgen es just:
pus d̄ deu han la potestat: e ion loch
tinēts seus: e aço es la major justicia
q̄ vosaltres podeu fer: que deposeu la
v̄ra passio: e siau cōtēts d̄ seguir la vo-
luntat d̄l jutge q̄ delibera dexar aq̄st
home a vida: car no li troba causa de
mort: e vosaltres qui⁹ mostrau rāt ju-
stificats en les cerimonies v̄res no ha-
ueu vergōya d̄ mostrar tāt crueldat
e furia q̄ vullau en totes maneres mu-
yra aq̄st home cōtra la volūtat d̄l jut

Cō Pilat entra ab lo senyor dis lo ptoxi.

CCV

ge: ja d'í q̄ ha soffert portau gran culpa: car tot ses fet p̄ importunitat vostra: e de vosaltres se por dir. ¶ **Quē** tu percussisti persecuti sunt. y o' dich certament: que la vostra malicia es insaciabile: puix la pena que aquest home ha sofferta no' pot fartar: be sou fills de aquells pares: als quals dix Jacob. ¶ **Uas iniquitatis bellatū: in consilio eorum non veniat anima mea: et in cetu eorum non sit gloria mea: quia furore suo occiderunt virū maledictus furoz eorum qz pertinax.** Volent dir Lo gran patriarcha Jacob als rebelles fills seus qui presertenia: dels quals vosaltres sou successors en malicia: que eren vexells d' iniquitat: e maliciosos bregues: en lo cōsell dels quals demanaua a deu no pmetes venir la sua anima: ço es la vida sua: e en lo ajustamēt d' aquells no fos la gloria sua: car la furoz de aquells hauia mort lo home: segons ara vosaltres delliberau donar a mort aquest home just: E perço la maledictio del dit patriarcha s'esten a vosaltres: diēt vos: que maleytra sia la vostra furoz: q̄ mitigacio ni remey pendre no pot. ¶ **Los phariseus** qui veñen que aquest los tocava al propzi els confonia ab les scriptures d' la sua ley taparen se les orelles: no volēt lo escoltar: ni dar li negūa raho: ans ab les dets estretes cridauen cō a rabiosos.

Capitol. clxxi. com pilat entra dins lo pretori ab lo senyor: e boit los crits del poble ixque a ells: E

lauas les mans dient era munde dela sancb de Jesus: la qual los jube' se carregarē damūt ells e sos fills.

Pilat durāt aquesta disputa entra dins lo pretori altra vegada: e dix al senyor Jesus. digues me de honestu: E Jesus no li respos ninguna cosa: e lauos dix li Pilat: que fas. amī no parles: e no sabs: q̄ yo sols tinch potestat de crucificar te: o de deliurar te: e respos Jesus dient: Non haberes potestatē adueriū me vllā: nisi tibi esset datū desup: propterea q̄ tradidit me tibi mai' peccatū hēt. Volent dir sa magestat: no pēsēs Pilat q̄ pogues ses hauer potestat cōtra mi negūa si dalt en lo cel no fos pmes. E pço major peccat han comes aquells q̄ atu mā portat: e hoit aço pilat ja fon pus inclinat a lexar lo: e los jube' q̄ veren q̄ pilat se metia a parlar ab Jesus els paria q̄ tot allo era tenir tēps: cridaren vn grā crit pdēt li d'í tot la vergōya: puix nol veyē en la cara: car staua dis la entrada hō hauia mes Jesus per a partar lo de aquell aualoth: e hoya be tot lo que d' fora se deya: e diguerē los dits jube'. Si hūc dimittis non es amic' cesaris: omis eis q̄ se regē facit: cōtradicit cesari. Volēt dir: vos senyor governador: no par mostreu esser amic' d' la magestat d'í senyor empa dor cesar: ne pēsau molt en la pspitat d'í stat de la seporia: car ja sabet q̄ q̄l seuulla quis diga Rey es cōtrari a ce

x ij

Com Pilat entra ab lo senyor dis lo pretori.

far volent li vsurpar la honoz sua.
¶ **D** iuhcus traydors que no sabeu queus dieu: car lo Rey del cel no es vengut per regnar en la terra: ne te gana de ocupar se la senyoria vostra. Car de la magestat es iscrit. ¶ Non arripit mortalia qui regna dat celestia. Lo es que no es per furtar e arrapar lo regne mortal aquell qui es vengut per donar lo regne celestia: e Pilat que hou lo parlar dels iuhcus conegue que li menaçauen de perdre lo offici: e aço li trauesa lo cor. Car no li podien tocar en pijor loch: e atterrat per aquesta miserable temor ja nos tingue en cames, e trague Jesus defora exint ab ell per la ma quasi volent los afalagar e amansar dela grã furia que tenien. E vestis dela veltidura hypocrital: d'la qual ells vsauē: e per mostrar gran consciencia: mana portar ayguamans: e lauas les mans dient: yo vull que tot lo mon conega que lo net e sens culpa dela sancç de aquest home just: en lo qual yo no trobe culpa neguna: vosaltres vejau que sen deu fer. ¶ aquells senyors de phariseus qui tots eren cuberts de hypocresia e simulacio: qui de sols nomenar consciencia se alterauen tots: e de trencarla infinides vegades lo dia no si donauen res: ne formaen consciencia sino de les coses q̄ no volien fer: dient que aquelles deirauen per satisfer ala consciencia: en manera que per totes vies captassen la labor humana. E aquests per q̄s cuydauen mes saber que tots: en les primors de consciencia cridaren: dient. ¶ **D** senyor Pilat: y en aquesta

fabena que nosaltres hauem tan be vist: voleu formar consciencia: y no sabeu que en aço nosaltres y tabem tant: que quisuilla se pot reposar en la consciencia nostra? E si peccat y ha: sia tot a carrech nostre que res no temem per complir e portar ahi la nostra desijada malicia. E lauors lo miserable poble seguint la veu dels majors qui eren plens de veri cridaren tots ensemps. ¶ Sanguis eius sup nos et super filios nostros. ¶ **D** iuhc ençegats guardau que nous enteneu car demanau la millor e major cosa que demanar se pot: ab intencio tan maliciosa que lo restaurant vos sera conuertit en veri, e la vida vos sera puertida en mort. ¶ **Q**uid fecisti o israel taz nouam iniusticiam: ignobilitasti eum qui te nobilem fecerat: ignominiaasti eum qui te glorificauerat occidisti eum qui te viuificauerat. ¶ que has fet israel tan noua injusticia has comesa: has vituperat lo qui noble tauia fet: has deshonrat aquell q̄ ta glorificat: e voli donar mort a aq̄ll qui dona vida. ¶ **D** traydora gent e poble desconegut: no sabeu que es iscrit. ¶ Non effundas sanguinem innocentem: ne pessime moriaris. Volent dir. Que per ninguna cosa no es campeu la sancç del innocent: si voleu campar de pessima e cruel mort. Que sperau vosaltres de aquesta maliciosa demanda: que la sancç de Jesus sia cruelment eicãpada sino mort eternal: e captiuitat temporal: laqual si no haura en totes les generacions vostres. E aquesta heretat desijau jaquir a vostres fills. ¶ **D** cruels pa-

Cò Dilat entra ab lo senyor dis lo ptoxi.

CCVI

res pijors que generacio de vibres: los vres fills encara no engendrats ne nats voleu que sien participants en la pena que vosaltres sols merexeu per los crimosos peccats vostres. La feredat d' vostra cruel malicia ha corruptut en vosaltres les inclinacions dela tendra amor natural. Car lo pare se posa a tot perill: e encara a mort per delirar lo fill de pena: e treballa sens cessar per deixar los en abundant riqueza. E vosaltres per satisfier ala vostra enuejosa malicia haueu los leixat en miserable seruitut e captiuitat perpetua: de vosaltres se pot dir: que la heretat qui haueu agut de vostres pares: leixau a vostres fills. Car fills sou de aquells enuejosos germans del gran patriarcha joseph: qui no volgueren may hauer merce dela vida sua: ans lo offeriren a mort e cruel captiuitat per fartar la sua insaciabile malicia: encara no contents dela crueldat que en la sua persona hauien comesa: volgueren tant com en ells son matar lo pare: portant li tant cruel noua dela mort tan desastrada del fill que sobre tots amaua: mostrant li la robeta sua tenyida de sanc: dient li ab la cara serena ses neguna pietat. ¶ Vide vt si tunica filij tui sit an non. Volent dir: Vegeu si seria aquesta la tunica de ton fill o no. E perço ara vosaltres seguint la malicia d'la heretat paternal: lançau la sanc impzeiable de Jesus sobre la squena vostra: e de vostres fills. ¶ Quina errada tan innoyme es itada aquesta: carregar vos tan pesa

da carrega vosaltres: qui ereu poble singularment per deu elet e molt amat: segons vos fa testimoni Adoy ses com dix. ¶ Dominus elegit te: vt sis ei populus peccularis. Volēt vos certificar: que nostre senyor deu vos hauia elegit en poble seu singular e molt familiar. E si per ventura volieu dir vosaltres maliciosos phariseus qui acostumau ab falses raons cobrir les errades vostres: que en ago no si ha pogut fer pus car ja era axi per deu ordenat que per tals penes mozis lo redemptor: dich vos que ago nous excusa: ans vos acusa.

¶ Quia pati eum oportuit: sed non per te. Oportuerat eum crucis suspēdi patibulo: sed minime per tuas dexteram debuit fieri. Car si necessari era que sa clemencia mozis: nos deuia fer per lo mitja de vosaltres: veritat es que era oportu la magestat pujas en creu: pero no era rao ques fes per vostres mans. E si tal pensamēt en vosaltres venia que aquesta mort de necessitat se degues fer per la salut humana: ab gran seruo: deuieu supplicar la diuina clemencia: dient.

¶ Domine si voluntas tua ita decreuit: vt filius tuus patiatur: sed minime per me patiatur: plane ab alienigenis dijudicetur: ab incircuncisis a quolibet tyrāno clavis configat: absit vt per me hoc piaculum ppetret. Volēt dir lo senyor e pare eternal: si la volūtat vostra ha determenat: q lo fill vostre haja de sofferzir penes e turmēts no pmeta vra clemēcia q nosaltres siā los executores: ans supplicā a

x iij

Com Dilat ana ab lo senyor al loch dela sentècia.

quella aqst tã cruel juhi sia menciãt e tractat p nacio strãya de aquells qui no hã lo senyal de circuncilio: o p qlle uulla tyra: sia clauat en creu: e en ne guna manera p nosaltres aqst tan in noyme crim sia ppetrat. **E** vosaltres no solamēt haueu oblidat d fer a nre sēyor deu la dita supplicacio: ans sēs tota vergonya haueu oblidat e mēyf preat tots los beneficis se: e per vra malicia haueu pduda la conexença q de sa senyoria haueu aguda: segons sa clemēcia vos dix pycant cōparant vos als logaters d la viya: los qls ve hēt venir lo fill d l senyor conegueren lo claramēt: e diguerē ¶ *Uic ē heres venite occidam⁹ eus.* **E** perço lo vre peccat es pus cruel q d Pilat: e digne de molt major punicio: segōs Jhesus vos fa testimoni: car no haueu peccat p ignorancia: ans p sola enueja e malicia: e haueu pseguit lo vre verdader messies q era trames p lo seu pare a la sinagoga vra: cō a vinya sua elera e molt amada: e p sa magestat e diuina sauiesa plātada.

Cap. clxxij. cō pilat ana ab jesus al loch dela sētēcia: e dix als jube⁹ ve⁹ lo vostre Rey: los qls augmētāt en sa malicia cridaren no bauer altre rey si no cesar.

Pilat vehent que no apro fitaua res ab aquella gēt: ans crexiē tostemps en sa malicia: ana al loch hō lo lia tenia cort: lo qual se nomenaua lithostratos: q era molt prop dela posada sua, e sigues en la cadira judicial per amansar aquella maliciosa gēt: e dix los. **Deus aq̄i lo vostre rey: q vo leu que faça dell: e los maliciosos juheus cobziren se la cara: no volent lo veure per lo gran oy e enueja que li tenien: e cridaren tots ab desmesurada rabia: Tolle tolle crucifige eum.** **E** Pilat hoynt aq̄o dix los. **O senyors com exiu ari de rabo: e tan poch esti mau la honor vostra: que diras les gents stranyes que hoyran aqst cas: que lo vostre rey hajau fet crucificar: Responguerē los bisbes enuerinats: No digau aro sēyor governador: nons doneu tal carrech: que no es nostre rey nil volen. Non habemus reges nisi cesarem.** **O bisbes engegats: no conexeu quant poch aprohita la sciencia mundana: al qui te la anima enfosquida per malicia: digau si publicament confessau que no tenui rey dela nacio vostra: nous recorda ha uer legida la prophetia d l gran patri archa Jacob: qui diu. ¶ Non aufferetur sceptrum de iuda: nec dux de femore eius: donec veniat qui mittendus est. et ipse erit expectatio gentū.** **Volent vos certificar lo dit sanc patri archa: Que no seria leuat lo scepre real ab trib de juda: ne defalliria Buch e regidor dela generacio de aquell: fins tant lo ver Messies fos vengut qui era sperança d les gents.**

Cò Dilat ana ab lo seÿor al loch dela sentècia CCVII

Bonchs si lo real ceptre vos es leuat:certs sou que lo Mesies es ven gut. E perque lo haueu desconegut: car als vostres vlls se es monstret: e nol haueu volgut veure: parlat vos ha: e nol haueu volgut creure: com lo interrogas desijosos de pendre lo en paraula e no per saber la veritat: diēt li. ¶ *Quo vsqz animam nostrā toll.* Si tu es christus: dic nobis palam. Volent dir a sa senyoria. ¶ fins aqnt turmentant pēdras nostres animes. Si tu est christ qo es mesies: digues nos ho clarament. ¶ Mirau com vos respos sa alta claramēt ab testimoni dles sues diuinals obres: diēt vos. ¶ *Loquor vobis et non creditis: opera que ego facio in nomine patris mī hec testimonium perhibent de me.* Volent vos dir. E no conereu com vos parle clarament e no voleu creure: e pus tan odioses vos son les mīes paraules: almenys mirau les mīrauelloses obres: les quals yo obre e faç: en nom del meu eternal pare: e a quelles vos mostraran clarament yo qui so. Car les obres de sa senyoria e ren tan altes: que vistes aquelles no podieu negar ell esser lo vñe ver Mesies. Pero la maliciosa enueja vostra vos ha axi apartats de raço: que totes les coses clares vos son stades fosques. car de vosaltres es scrit per salamo. ¶ *Excecauit illos malicia illorum: et nescierūt sacramenta dei.* qo es que ençegats p malicia totalmēt haueu ignorat lo diuinal sacrament dela redempcio vostra. E job axi mateix diu contemplant vostra ceguedat e ignorancia. ¶ *Per diem incur-*

rent tenebras: et quasi in nocte sic palpabunt in meridie. Car vosaltres en lo dia clar no haueu conegut la lum: mas ocupats per tenebrosa ceguedat de enueja sou anats palpant en lo mig dia com si fos escura nit. Tots a quests mals haueu enco:regut per la gran superbia vostra: no volent com portar majoritat ni creure aquell qui per mestre vos era donat: ans lo haueu perseguit en tota la vida sua: e ara no cansats demanau ab tanta malicia la mort sua. Be ha dit de vosaltres David. ¶ *Superbia eorum qui te oderunt ascendit semper.* Car ha uent vist aquest senyor en sperit: diu li de vosaltres. Senyor certa sia la magestat vostra que la superbia de aqlls qui han en oy la clemencia vostra cōtinuadament augmentara fins ha gen portat a mort vostra excellencia. E perço maliciosos juheus lo vostre duch e guiador Moyses trobant se en lo cas dela mort: recordant se dles maleses vostres: que en la vida sua obrades haueu: vos dix ab molta dolor. ¶ *Adoui enim qpost mortem meam iniquz agetis: et declinabitis cito de via quam precepi vobis et occurrēt vobis mala in extremo terze quādo feceritis mala in conspectu domini vt ireretis eum.* Volent dir. ab molta dolor mē vaig d vosaltres: car so molt cert: que apres la mia mort vosaltres viureu iniquament: e apartar vos heu molt facilmente dela doctrina que vous he donada: E perço siau molt certs: que infinits mals vē dran sobre vosaltres en lo temps esdeuenidor quant fareu los grans mals

x iiii

Com lo senyor fon sentenciad a mort.

dauant lo senyor. ¶ **D** iucus e no es marauella si sen dolia Moyses: q̄ tot era caritat: dela gran desconexença e ingratitude vostra: car ell sabia los infinits beneficis que de deu hauieu rebuts: dels quals tanta ingratitude li mostrariu: que merxerieu encorrer la sentencia que David sobre vosaltres hauia dada prophetizant lo q̄us vendria per la malicia e crueldat vostra: lo qual dix de vosaltres. ¶ **O** p probrium sempiternum dedit illis. **D** be se es seguida aquesta sentencia del dit propheta en vosaltres: car op probri e escarn sou fets a totes les nacions: e pus hauieu negat lo vostre verdader rey e senyor en tan crua captiuitat sou donats que aquesta sera pijor que neguna dles que veades hauieu: car aquestaus durara fins ala fi del mon: e sereu odiosos a totes les gēns ab qui habitareu: e perço Baruch propheta dolent se dela miserable defauctura v̄ra enterrogauis diēt. ¶ **Q**uid est o israel q̄ in terra inimicorum es: inueterasti in terra aliena. Volēt dir **D** que es aço poble de israel que en la terra e senyoria de v̄res enemichs estau: e d̄ aqui no podeu exir: ans sou enuellits en la terra strana. e si voleu saber perque sou cayguts en t̄ta dolor: ell mateix vos ho diu. ¶ **S** ereliquisti fontē sapientia. Car hauieu de rat la font de sauiesa: e hauieu encorregut tanta ignorancia: que lo be auozriu e lo mal abraçau. E perçous dona maledictio ysaies dient. ¶ **V** e q̄ dicitis malum bonum: et bonum malum. **D** bisbes e phariseus: e poble judaych: si los sancts prophetes per so

la caritat se son tant dolguts dela p̄dua e destructio vostra: quanta pensau fon aq̄lla dolor que traueffaua la anima del redemptor e verdader mesies: qui per vosaltres principalment era vengut vehent vos axi rebelles a la sua senyoria que les sues misericordies avosaltres comunicar no podia segons la clemencia volguera.

Capitol. clxxiij. cō lo senyor stech s̄tēciat a mort per Pilat volent mes seguir la malicia judayca q̄ la veritat clara que coneria.

Pilat vehent la perseverança maliciosa d̄ aq̄lla traydora gent: delibera cōsentir ala voluntat de ells: ans que posar se arisch de perdre la senyoria: car molt facilmente desuia dela justicia aquell qui mes tem los homes que a deu: E prestament es enganat lo q̄ mes mira la terra que lo cel: car los fonaments de aquest son de fāch e fallen molt prest. ¶ **P**ilat que ha valgut la çerimonia del vostre lauar de mans per mostrar quant ereu net dela sanch de aquest senyor que sens culpa a vos era presentat: si apres p̄ sola temor humana: vos sou fet culpable del que no tenieu culpa. **D** q̄n camui tan defaumentat hauieu fet Pilat: per la governacio temporal de iudea: hauieu perdut lo regne del cel patostemps: y no sabeu com son de po

Cō lo senyor fon sentenciat a mort.

CCVII

ca durada les p̄minēcies e senyories que ab crimosos pratiqs son sosten gudes: Interrogau lo propheta Dauid: e dir vos ha lo que ell mateix ha vist: segons recita dient. ¶ *Vidi impium super exaltatum sicut cedros libani: et transiui ⁊ ecce non erat: quesiui eum et non est inuentus locus ei.* ¶ E perço consella lo mateix propheta a tots los jutges e senyors qui ferma e durable volē sostenir la potēcia sua: e diu los. ¶ *Custodi innocentiam ⁊ vide equitatem.* E vos Pilat no haueu pres aquest consell: ans haueu de suiat d'la carzera justa: e perço caureu molt profundamēt en lo que cuydau esquiuar, car per aq̄sts qui falsament haueu volgut complaure sereu perseguir: e perdreu lo offici: e sereu p los romans sentenciat a cruel p̄so e mort. ¶ *Ueus aq̄i la paga que haureu de v̄ra complasēcia: y vos qui sou persona de tanta discrecio encara no haueu es pimentat quant es difficil cosa cōseruar amistat ab vilanes persones: que mil seruis obliden per vna petita offēsa: e perço diu lo psalmista. Qui hoibus placent confusi sunt.* ¶ a quāta cōfusions ha portat la vana cōfusio vostra: car volent complaure los homens creent per ells esser ajudat e p̄ferat: haueu romput la vostra paraula que ab grā veritat dita hauieu q̄nt en presēcia de tots dignes que aq̄st home no mereria mort ni pena: e vos haueu lin donat tantes penes per sola complasēcia: e no sabeu quant es fiach basto la miseria humana: e q̄ ne gu no si deu molt recolgar: e p̄ço diu Jeremies. ¶ *Maledictus homo q̄*

confidit in homine. ¶ que no pora esser dit de vos Pilat: ço que es scrit d'aquell valent caualler Jonathas fill de saul: ço es. ¶ *Sagitta ionathe nūq̄z abiit retro: ium.* Ans sou tornat a tras sens molta brega: car d'loles paraules vos sou espātat: e ab la vostra mateixa lengua vos sou condemnat: segons diu Salamo. ¶ *Adors et vita i manibus lingue.* Car dignes haueu potestat de deliurar lo: o de matarlo. ¶ traydor jutge: si tal potestat tenieu: perque no deliurau lo q̄ certamēt sabeu que es sens neguna culpa. e aquest maluat jutge ari vençut per temor humana: oblīdada tota veritat e justicia: sient en la sua cadira de pestilencia: mana acostar Jesus dauāt la sua presēcia fent lo agenollar als sepeus. ¶ *Adira anima deuota lo teu amat senyor: ab quāta humilitat sta dauant aquell jutge de iniquitat: ab les mans ligades: ab los vlls baros: lo cap inclinat per lo gran pes e infinīda dolor q̄ la corona despines daua a sa senyoria: sperant ab gran paciēcia boyr aquella cruel sentencia.* Estant ari aquell anyell immaculat en presēcia de tota aquella maleyta gent: qui ab insaciabile fā desijauē la mort sua. ¶ Lo governador Pilat mana ab vna gran furia que tot hom callas: e que escoltassen la sentencia que ell manaua donar. e lo que haueu a legir la dita sentencia comēça dient. A tots sia manifest de part del magnifich senyor governador e lochtinēt general de la magestat del senyor emperador de Roma cesar: en lo regne de judea: q̄ vol e mana Jesus de nazaret sia sen-

r v

Cō lo senyor fon sentenciat a mort.

sentenciat e mort en creu clauat ab tres claus: perço com se deya fill de deu e Rey dels jueus segons per los maîtres jueus es stat accusat. e vol que per neguna persona no sia deualat d'la dita creu sens licencia de sa senyoria fors pena de perdre lo cap. e hoit aço lo senyor Jhesus alça los vlls al seu pare dient: dins la sua anima.

¶ *Que non rapui: tunc exsoluebam.* Volent dir. O pare meu clemētissiz: yo pagare ara lo furt que Adam ha fet: placia ala omnipotēcia vostra cācellar aquella sentencia de mort q̄ iustament haueu donada sobre natura hūana: per aquesta sentencia iniusta que yo ara soffir p̄ satisfir largamēt ala offensa vostra. ¶ *Quia anima deo ta romp tota en lagrimas: e mira lo teu amat senyor ja sentenciat a mort per donar a tu vida: e lāçat als peus de sa senyoria: regraciant la infinida caritat sua: e digues atu mateixa.* Cōsidera anima mea intende omnia viscera mea q̄ntum illi debeat tota s̄ba mea. Volent dir. O anima mia pensa e remira: e fes que en aço entēguen totes les entrames mies en conceixer quant es obligada la mia substācia cors e aia en seruir e amar aq̄st senyor: q̄ tantes penes per mi ha soffertes. Car no era necessari al meu senyor: q̄ axi fos humiliat: mas era molt necessari al hom que axi fos dela profunditat de infern deliurat: e desijosa de satisfir al teu senyor la infinida amor: e caritat sua digues ab lo psalmista. ¶ *Quid retribuā domino p̄ omnibus q̄ retribuit mihi.* E apres que aquella dolorosa sentencia fon legda

vingue lo cēturio e los ministres se: per executar la dita sentencia: e prengueren Jhesus ab gran aualot e furia: e despullant lo dela porpra que vestia e tornaren li les propries vestidures: perque fos per tots conegut e a negu no fos amagada la confusible pena de sa senyoria. Car ab aquella vestidura lo hauien vist entrar en hierusalem ab tanta gloria: e quel vessen eixir ab tanta confusio e vergōya per augmentar la sua dolor e pena. E aqueit despullar e vestir fon vn gran turnēt ala persona de Jhesus: car leuaren a la clemencia la corona que stava tan en gastada en la carn delicada del seu sagrat cap: que moltes spines per la forsa del arancar se trencaren: restāt los troços dīs lo seu reuerent cap: no lēs grandissima dolor e pena. e al tornar d'la dita corona feu altres nouells forats: de que aquell cap sofferi extrema dolor: crexent tostemps la sua pena. E perço dir David en persona d'la senyoria. ¶ *Super dolorem vulnerum meorum: addiderūt.* Volent dir: q̄ aquell cruel e maluat poble hauia affegit extrema pena sobre la dolor q̄ deles primeres nafres sa delicada persona sentia.

Capitol. clxxiiij. cō lo senyor isque de casa de pilat ab la creu al coll: acōpanyat ab dos ladres. e s̄ct Joan porta la trista noia ala senyoria: la qual ab

Cō lo senyor i r̄q̄ ab la creu al coll.

CCIX

gran planct̄ isque de ca
sa per encontrar lo seu
amat fill.

Acabat Jesus de vestir: e
totes les dolors sues: ari
del cap com dela persona
renouellades: p̄ augment
d̄ major pena li fō carregada aq̄lla fe
ruga creu sobre lo seu sagrat muscle:
perque fos complida la propheta de
ylayes que diu. ¶ Factus est princi
patus super humerū eius. E ari car
regat lo s̄yoz ab molta dolor e pena
comēça de exir per la porta d̄la cort:
acompanyat ab dos ladres: e la trō
peta dauant. e girant se sa magestat
vn poch enuers lo seu amat dexeble:
lo qual sols lo h̄auia seguir e acompā
yat en totes les dolors e penes sues:
miral ab vna cara d̄ tanta pietat que
lo cor del dit sanct Joh̄an fon trauef
sat de multissima dolor: e feu li lo sen
yoz senyal que anas per la sua doloro
la mare: que hora era que ab los seus
vlls vees les dolors e penes del seu t̄a
car e amat fill: les quals ella en sperit
molt largament sentides h̄auia. e fēt
Jesus aquest senyal fon tanta la alte
racio d̄la sua cara: pensant la dolor q̄
sentiria aquella sua piadosa mare del
repor̄t de vna tal noua: que lo cor del
dit sanct Joh̄an cuyda esclatar p̄ so
bres de pietat: mirāt aquella diuinal
cara cuberta de tanta dolor. e caygue
en terra desijant morir e no veure ari
penar lo seu senyoz e mestre. E vehēt
Joh̄an que lo temps era poch leuas
ab molta dolor per portal aquella tri
sta noua: e anant per la carzera fora d̄

si mateix ab cōtinuats sospirs e plois
vengue ala porta de Magdalena: e
aqui caygue: pensāt ab qual boca po
ria recitar ala senyora mare tanta do
lor e pena: com d̄i seu fill vista h̄auia.
e la senyora piadosa que ab cōtinuat
reçel staua: dix a magdalena qui da
uant li staua cōtemplant la sua dolo
rosa cara. Magdalena: yo sent vn ge
mech molt trist: pens me que sia Jo
han: deuallau ala porta. E dient aço
la senyora reuengue en tantes e tan a
bundoses lagrimes: que la forsa sua
defallia per sobres de dolor: sperant
hoir dolorosa noua de aquell excellēt
senyoz e fill qui tan tendrament ama
ua. e la amable Magdalena denal
lāt ab vna desmesurada dolor: obri la
porta ab molta cuyta: e veu sanct jo
han lançat en terra q̄ enuides podia
formar paraula: e dix li: que es aco jo
han: en gran angustia deu esser lo no
stre senyoz e mestre: digau me que es
de sa senyoria. E sanct Joh̄an vehent
la creixque en dolor e plois. e dix li ari
cō pogue ab vn crit rugallos. Mag
dalena: ja es sentenciat a mort: e vol
veure la sua trista mare ans dela sua
mort: qui li portara tal noua: E ma
gdalena h̄oint aquestes paraules: no
podent posar limit en la sua dolor: cri
da vn crit que paria volgues rompre
per lo cor e caygue en terra: no podēt
le moure de aqui: e la senyora mare q̄
la senti prengues a tremolar tota la
sua persona: e ab vna veu molt piado
sa plena de multissima dolor: dix a
martha: e ales sues germanes. ¶ O
amades e cares germanes en gran p̄f
sa sta lo meu fill: no sentiu Magdale

Com lo senyor fon sentenciat a mort.

na: e martha cuyta e deualla: e dix:
¶ **D** germana e voleu matar esta se-
nyora e a vos mateixa: que es aço que
feu: preniu esforç perque pugam con-
fortar la senyoria. ¶ Reipos magdale-
na ab grã dolor e ploz. ¶ **A**y germana
y quin confort tan doloros li porrem
donar: que ja es lo seu fill sentenciat
a mort: e leuant se sanct Joan dix.
¶ **M**agdalena: aço nos pot excusar q̃
nou digã ala dolorosa mare: q̃ dupre-
sia a temps de trobar viu lo seu amat
fill: e leuãtse ab duy tremolant ab grã
diffima pena: pujaren ab tanta dolor
e ploz que paria anassen a morir. e en-
trant per la cambra: la dolorosa seny-
ora q̃ staua recolzada sobre los pits
d'vna d'les germanes: alçãt vn poch
lo cap veent a sanct Joan. dix. ¶ **A**y jo-
han: quina noua tan trista portes: q̃
ab tanta dolor vés: dignes me prest:
que es del meu fill hõ es la vida mia:
¶ **E** jo han no podent parlar per gran
dolor e ploz: signauali ab la ma que
anas: e **M**agdalena no podent soste-
nir la dolor que dins portaua: lança
vn gran crit dient. **S**enyora sentenci-
at es a mort lo vostre tan car e amat
fill. ¶ **E** hoynt aço la dolorosa mare:
coltell d' dolor traucssa les sues entra-
menes: e no podët la humanitat sua
sofferir tanta dolor: es mortis perdët
tots los sentiments: que paria de tot
hagues perdut la vida. e fon la dolor
tan gran en aquelles sanctes psones
vehent la senyora en tanta dolor: e q̃
encara sen speraua veure major quãt
ab los vlls propzis veuria la pena d'el
seu excellent fill: que desijauen morir
e no veures en tant dolorosa congo-

ra: e la senyora retornant per força d'
amor: dix. ¶ **P**ortau me e ajudau me
a anar: veja yo lo meu fill: lum dela
mia vida: consolacio dela mia aia. ¶ **E**
alçãt los vlls al pare celestial: dix. o
pare de infinida clemencia hajau pie-
tat dela mia insoportable dolor: muy-
ra yo ensemps ab lo vostre fill: dau-
me forsa senyor quel pugam seguir e a-
companyar en les sues dolors: e finir
la vida en companyia sua. ¶ **C**ar viure
sens ell: sera ami pijor que mort. e le-
uantse la senyora ab cuyta per lo grã
desig que tenia de veure lo seu tan a-
mat fill: e no podët se tenir per la grã
dolor que continuament turmẽtaua
sa alteza: preguerem la per los brazos
Joan e magdalena. e les germanes
anauen detras tenint sa merce y les
espalles: e axi ixque de casa dient ab
extrema dolor. **S**urgam ⁊ circuibo
ciuitatem per vicos et plateas: querã
quem dilexit anima mea. ¶ **V**olët dir
la senyoria: **L**euar me ab forsa de a-
mor e ab dolorosa pena circuire la
ciutat places e carteres fins haja tro-
bat e vist lo amat fill meu: e les gents
q̃ veyẽ anar la senyoria y la carzera ab
tan grandissima pena cõportada ab
tanta prudencia: tots eren moguts a
pietat: specialment les dones qui per
natura sõ molt pus caritatiues e pia-
doses quels homens: segons posa vn
doctor dient. ¶ **M**ulier naturaliter
est pia: solatium ⁊ refugium infirmis:
quia vbi non est mulier ingemiscit e-
ger. ¶ **V**olent dir. que les dones natu-
ralment son piadoses e acompaña-
des de molta clemencia: son refugi e
consolacio als malalts e tribulats.

Com Jesús portat la creu se encōtra ab la senyora. CCX

Car a hō dona noy ha: ploza e geme
cha lo malalt per fretura de bon ser-
uir: e lo tribulat consolacio vera no
troba: les quals dones exint de ses ca-
ses acompanyauen la dolorosa senyo-
ra ab grandissima dolor e plant, e lo
glorios Johan qui sabia millor lo ca-
mi portales per vn carzer qui exia en
vna placeta per hon lo senyor deuia
passar.

**Capitol. clxx. com por-
tant lo senyor la creu al
coll se encōtra ab la sua
sāctissima mare: e per ex-
trema dolor caygue ab
la creu: e del gran smorti-
ment e planct dela seny-
ora.**

Acostāt se la senyora e los
que ab ella eren al cap del
dit carzer hoyren la trom-
peta e la gran flota dela
gent: e sentint sa senyoria aquell dolo-
ros so: alteras la sua cara: e comença
a tremolar tota la sua persona: que d
sols veure lo seu gest tan piados: to-
tes les dones cuydaren esclatar per lo
cor cridant e plozant vehent aquella
excellent mare posada en tanta dolor
E alçant la senyora vn poch los vlls
veu venir dos ladres: e apres d aqlls
venia lo seu amat fill ab vna tan pesa-
da creu quel feya anar tan encozuar:
que paria volgues trencar per la spi-
na: e la cara de sa senyoria era tan al-
terada: e la sua excellent persona tan

mal tractada que facilmente podia es-
fer desconegut: p tots los quel conei-
rien: ab tot que als vlls dela sua pia-
dosa mare nos podia amagar la sua
real presència per alterat ni desfreçar
q stigues: ans fon per ella prestamēt
conegut: e regiraren se totes les sues
entramenes: lançant abūdosas lagri-
mes: e dix ab vna piadosa e dolorosa
veu: quel fill la podia hoyr. ¶ **E** fill
meu molt car: e qna vista tan dolo-
sa es aquesta: qual cor de mare poza
sofferir tanta dolor y pena: e dient a-
co sa senyoria caygue smortida en los
braços de magdalena d vn tal esmoz-
timēt: que ja p natura no podia viu-
re. E lo senyor hoynt la veu dela sua
cara mare: e vehent la caure esmorti-
da e sabia de quāta dolor era la sua a-
nima traueffada fon axi turmentat p
dolor e pietat dela sua mare: que les
forçes dela humanitat sua falliren: e
caygue en tra abraçat ab la creu: car
no la volgue desemparar puix p obe-
diencia del seu pare la hauia presa. E
magdalena e les altres dones que ve-
ren axi caygut lo senyor e la mare sua
que ja paria fos de tot morta: lança-
ren tan grans crits: e feren tan gran
plant: que paria lo cel volguesen rō-
pre: e be fon lauors complida la pro-
phetia de zacharias q diu. ¶ **E**t plā-
gent eum planctu quasi vnigeniti: in
illa die erit planctus magnus in hie-
rusalē. Volēt dir: q venint lo verda-
der mesies en la terza: e essent pseguit
per los homens: seria plozat e plan-
gut per les dones: qui tenen les entra-
menes plenes de clemencia e pietat:
les quals se dolien dela mort de aqst

Com Jesús portat la creu se encôtra ab la senyora.

senyor: ari com si cascuna hagues perdut lo seu vnigenit fill: e fon aqll dia sentit en Bierusalem lo gran plant e dol que lo dit propheta prophetizat hauia. E aquelles dos animes tã dolozades dela mare e del fill se parlarẽ de aquell parlar q̃s pratica en paradys lens mitja de lengua manifestat la hu al altre largament la dolor sua: e dix la mare al fill: ¶ **D** altitudo diuinarum sapientie ⁊ sciencie dei: q̃z incomprehenibilia sunt opera tua. Volent dir: **D** fill meu vos q̃ sou la alta e riquesa dels thresors diuinals: en lo qual reposa la sauiesa: e sciencia del pare vostre: qui es deu eternal: cõ son les cosas vostres e obres incomprehenibles: e per los homens no conegudes ni estimades. ¶ **D** senyor e vida mia: hon sta amagada la fortalesa vostra: que en tanta debilitat sou vengat: que en terra com home despoderat sou caygut. ¶ **D** princep e rey de gloria: hon es la altitud e celsitud vostra: que ara arius veig humiliat que ab companyia de ladres sou portat a la mort: hon es senyor la reuerencia a vos deguda per les creatures vres: q̃ arius veig menyspreat e vituperat per aquesta gent aqui tants beneficis haueu fet: e aquesta gran desconexença senyor turmenta la mia anima. Car de aquest poble es scrit. ¶ **N**on solũ ingrati gratuitis beneficijs tuis extiterũt s̃z cõtumelijs afficerẽt. **D** senyor e lo que es ami de major dolor: q̃ encara nos concen: ne cessen de turmentar la vostra real persona: e sens negua merce vos volẽ donar la mort. **D** senyor qui sou clemencia infunda

muyra yo primer: e no veja la fi d'les vostres penes: car tantes son que no basta humanitat de mare a sols poder les pensar: que fare yo senyor que ab los vlls propis les haja a contemplar e mirar. E lo piados senyor turmentat mes per la dolor: e com passio dela mare que de totes les penes que en la sua turmentada persona sofferia respos li dient. ¶ **D** mare mia p̃niu esforç: car en dolors ni en vtrus noya hagut ni haura may semblant avos. Siau certa que de aquesta gran batalla: yo exire vencedor. Car ami se endreça lo parlar de Salamo en lo libre de sauiesa com diu. ¶ **C**ertamen forte dedit illi: vt vinceret ⁊ sciret quoniã omnium potentior est sapientia: descenditqz cum iulo in foueam: et in vinculis nõ dereliquit eum: donec afferret illi sceptrum regni ⁊ potentiaz aduersus eos qui eum deprimebant: ⁊ mendaces ostendit qui maculauerunt illum. Car la diuinitat mia nũqua de semparara la humanitat: e partint se d' mi la anima per mort: ab ella deua llara en los lims de infern: e aqui sera paradys tãt com yo hi aturare: y da qui los catius traure: qui ara seen en tenebres e ombra de mort sperant ab gran desiglo adueniment meu: e resuscitat me sera donat lo scepre real: e lauors mostrare la mia real potencia contra aquells qui man perseguit e impugnat: e seran coneguts per falsos los qui man difamat. Axi mare mia passau aquesta tanta dolor ab paciencia sperant los grans bens que de aq̃i sortiran. E aqlla dolorosa mare qui confort negu pendre no podia

20 q̄ Jhesus dix ales dones quil plozauē.

CCXI

tant staua abeurada en dolors: dix al fill. ¶ *Ecce cor meum coram te est: noli abscondere faciem tuam a me: quia tu es vita mea.* Volent dir: O senyor y fill meu: vos aqui res no es amagat: e veheu claramēt lo meu cor: e saheu quant es dolorat: nō vullau apartar dela vista dela presēcia vostra: car vos sou vida e consolacio mia: ab tot senyor que yo me alegre dela victoria e gloria vostra: e dela gran honor q̄a vos sera donada per aquesta tāta humiliacio: ja senyor en la present vida nos poza partir de mi aquesta dolor e cruel enyorament: que yo d̄ vos me haja a separar per sol vn moment: la mort seyor es aquella que pot donar conort ala mia dolor: car aquesta sola me ajustara ab vos vida mia inseparablemēt: e en sperit aferzant se ab lo fill crida vn crit doloros dins la sua anima: e dix. ¶ *Dulcedo amoris et amor dulcedinis: quis me separabit a te.* Volent dir: o dolzor de amor: e amor singularmēt dulcissima e quim separara de vos vida mia: E per la gran força de dolor que dins la aia soferia: recobrant los sentimēts corporals: torna del esmortiment: e obrint los vlls ab abundoses lagrimes: mira lo seu fill que jal hauien leuat d̄ terra: e fent lo seure en vna pedra que aq̄ era: perq̄ cobras alguna poca de virtut e forsa: no per pietat que dela sua turmentada persona tinguessen: mas sols perque no defalgues en lo cami: e viu peruigues al turment d̄ la creu.

Capitol. clxxvi. delque

lo senyor dix ales piadoses dones quil plozauē: e com fon forsat Symō cireneu dependre la huncap dela creu: e del plāct que la senyora feu seguit lo seu fill ala mort.

D clement senyor stant a xi: veu lo grāt plāct e ploz de aquelles piadoses dones: mostrant acceptar la amor e compassio que dela sua pena mostrauen: e la cōpanyia que ala sua dolorosa mare feyen: giras a elles ab cara compassiua: e dix los. ¶ *Filie ierusalem: nolite flere super me: sed super vos ipsas flete et super filios vestros: quoniam ecce veniet dies in quibus dicent: beate steriles que non genuerunt et vbera que non lactauerunt: tunc incipient dicere motibus cadite super nos: et collibus operite nos. quia si in virido ligno hoc faciunt: in arido quod fiet: Volent dir: O filles d̄ hierusalem que tanta pietat mostrau hauer de mi: cesau de plozar sobre mi: e començau d̄ plozar sobre vosaltres mares: e sobre los fills vostres: car vendran dies e molt prest de tanta tribulacio per a vosaltres: que diran les gents que si trobaran. O benaventurades sō les dones que may han engendrat: e los vètres que may han parit: e los pits que may han aletat. E lauos començareu a dir per sobres de dolor e d̄ plūra: e cridareu pregāt a les mīrāyēs*

Lo q̄ Jhesus dix ales dones qui'l ploziuē.

que cayguen sobre vosaltres: e queus amaguen de tanta furoz: car si en mi qui so verdejant per virtut e net de tota culpa veu tanta dolor e pena: que sperau veure en la gent peccadora seca d̄ tota virtut e merit: Les dones qui gran fe donauen en les paraules de Jhesus: hoïnt lo seu parlar tan piados e que tants mals menaçaua: caygueren totes en terra per sobres d̄ dolor desijant morir: ans que veure tantes miseries e penes: e multiplicaren la sua dolor e plor: dient cascūa ab tobies. ¶ *Expedit enim mihi mori magis q̄z viuere. Volent dir: O e quāt mes expedient seria a nosaltres prestament morir: que viure ab sperança de veure e passar tals mals e dolors.* Laquella maliciosa gent vehent que tardauen molt: manaren a vn home qui passaua per aquí q̄ ajudas a portar la creu al senyor: no per aleujar la senyoria de treball: mas sols per desē pachar e portarlo pus prest ala mort e lo senyor portaua la vn cap dela creu e lo dit hom qui hauia nom Synton anant de tras portaua laltre cap: e feyal cuytar mes de poder: açi que encara que del incomportable pes dela creu haguessen algū poch alleuiat la senyoria: ja tigue altre nouell turmēt ab la cuyta del anar: e lo seu muscle e espalles qui tant eren nafrades e colpejades sentien grandissima pena dl menejar que feya la creu aquell qui d̄ tras li venia: car a cascun pas li donaua vna burçada. E podia dir Jhesus ab molta veritat lo parlar de David dient. ¶ *Befecit in dolore vita mea ⁊ ossa mea conturbata sunt.* Car de

fallia p̄ molta dolor la vida sua: e los ossos de sa clemencia eren tots torbats per congrosos penes. E açi anant Jhesus senyor n̄re seguial la sua dolorosa mare turmentada de molta dolor dient paraules de tanta compassio: que lo cor trauessaua d̄ aq̄lles deuotes dones que en la sua cōpāyia anauen e dreçant lo seu parlar al fill deya. ¶ *O fill meu tant amat vos anau ara a pēdre mort en aquella mateira muntanya hon Ysaach fon sacrificat: vos saueu seyor que yo may legi aquella propheta sens grā multitud de lagrimes: que fare yo ara senyor vehent en la vostra persona complir lo que aquell figuraua.* O senyor e hon son los apostols e derebles tan amats q̄ ala v̄ra mort no si troba ne gu: sino joā hō es tomsa q̄ d̄ya. ¶ *Ea m̄ et moriamur cū eo: hō sō los malats q̄ haueu guarit e los morts q̄ haueu resuscitats: nengu no? coneix: ne? acompanya en la extrema dolor v̄ra: sino yo trista mare: que porte dins la mia anima emprētades totes les penes e dolors vostres.* Al pare v̄re supplicāt mane finir la vida mia en seps ab la vostra: dient li. ¶ *Concede mihi domine hanc gratiam cui nunq̄z sine spe misericordie supplicatur: vt totaliter carne ⁊ spiritu transfigar: crucisq̄ affigar patibulo cū dilecto.* No lēt dir: o pare clement e deu etnal: la misericordia dl q̄l nunca es reclamada sens sperança de hauer la: donau a mi aq̄sta grā: q̄ dl tot la carn mia en seps ab leipit sia nafrada e crucificada en la creu ab lo fill v̄re: e amat meu sens lo q̄l la vida mia pereix.

Cō Jhesus fondepullat al mont de caluari. CCXII

Capitol. clxxvij. com ple
gat Jhesus al mūt de cal
uari fon despullat: e al ar
rancar la vestidura dela
carn fon tot cubert de
sācb: e axi tot nuu lo me
terē dins vna coueta.

Axi anant vengueren al
mont d'caluari: e aqui de
scarregat Jhesus dela creu
que portaua fō despullat
no sens molta dolor e pena: car la ro
ba staua pegada ala sua persona per
la multitud deles nafres dels açots
que sofferts hauia: e tirant la dita ro
ba sens neguna pietat: totes esclata
ren: e aquell cors sagrat fon cubert d'
sanch: e sofferi tanta e tan extrema do
lor: que pogue dir ab lo psalmista.
¶ Dolor meus renouatus est. Car
totes les sues dolors foren lauors re
nouades. e la dolorosa mare forçada
per amor e dolor incomportable tra
uessant per mig de aquella gent vol
gues acostar al seu amat fill: e pēdre
doloros comiat de sa senyoria: ans q̄
moris: e veuent lo axi turmentat e en
uer gonyit: nuu e cubert de sanch: age
nollas e abraçal stretament ab dolor
no recōptable: e leuāt se vna touallo
la que portaua al cap: lançada sobre
l'altra ligaçā: cēpia ab molta amor al
seu fill pus ab aldre no podia cobrir
la sua nuditat tremolāt la sua psona
pla grā dolor d'cor que sofferia: e no
mēys era turmētāt lo fill d' veure la i

trinsica dolor d'la mare: la q̄l plar no
li podia sols ab sospir d'cor deya dis
la sua aia. ¶ Amor me fac me mori
simul tecū: quia testis ē mihi pat tu?
q̄ nulla me potest res consolari: nul
la creatura quietare: nisi tu filius me
qui es vita mea: corona mea et spes
mea. Volent dir. ¶ Senyor e amor
mia feu me morir ensemps ab vos:
car lo vostre pare mes testimoni: que
neguna cosa no pot ami consolar vi
uint sens vos: ne neguna creatura a
mi no pot durar repos: sino vos fill
meu qui sou vida mia e corona mia:
e vos sols senyor sou la gloria e sperā
ga mia: E viure sens vos que pot es
ser ami: sino pijor que mort. E la do
lor d'la senyora fon tanta: e tan sober
ga que sostenir no la pogue: e caygue
emortida als peus d'lenyor fill ieu:
lo qual mirāt la ab molta pietat e co
tinues lagrimes: dix li. ¶ Dilectissi
ma mater mea: tua dilectio valida ē
vt mors. Volent dir. ¶ Amada ma
re mia: puix fort es la amor vostra q̄
la mort. e Magdalena afferzāt se als
peus de Jhesus: axi com aquella qui e
ra fornal de amor: crida tan grans
crits: que paria volgues morir: que a
tot lo mō mouia a pietat: sino aq̄lles
maliciosos juheus e phariseus: q̄ ha
uien lo cor tan dur per la enuerinada
malicia: que res nols podia amollir
dela enuellida duricia: d'ls quals dix
lo ecclesiastich. ¶ Cor durum in ex
tremis male habebit. Car lo cor dur
en lestrem dela mort reb la cruel pa
ga que mereix. E aquests malicio
los juheus temēt nos seguis aqui al
gun aualot p lo grā dol e ploze crits

Cō Jhesus fon clauat enla creu.

de Magdalena e de les altres dones q̄ plozauen lo senyor: e la senyora mare sua que veyen mes morta q̄ viua. e duptant Jhesus no fes algun miracle en presència de aq̄lla tanta multitud: que aquí era ajustada: ginyaren los dits phariseus traydors: que lo senyor fos amagat axi nuu cō staua dins vna coueta que aquí era cauada d'is vna roca: e de aq̄ nol traguessen fins lo clot fos fet: hon hauien a posar la creu: e totes les altres coses fossen apunct: e axi fon fet: e entrant allí lo senyor tot nuu dexarē lo tot sol. **E** aq̄lls maliciosos hypocrits que en res no pensauen: sino en assatgetar sa clemēcia de lēgua: pus les mans metre no podien enla sua persona: seguieren se a la porta dela dita coua: dient a sa majestat infinides injurias: guardāt benoy entras negu qui a sa senyoria pogues donar negu refrigeri: car no se a delitauē: sino en crexer e multiplicar les penes sues e desempachadament portar a mort sa senyoria.

Capitol. clxxviii. com Jhesus fō clauat en la creu e cruelment estirat: e desuiant e alçāt aq̄lla gloriosa bādera fō posat en spectable de totes les creatures: e en coltell de dolor ala sua trista mare.

E traēt sa majestat d' aq̄lla coua: portarē lo enlo loch hō d'ua esser crucificat: en lo q̄l haue fet vn gran forat enla roq̄ya posar la creu: e stāt la dita creu en tra: lāçarē lo senyor damūt aq̄lla sēs negūa pietat: senti estēdre los braços per pēdre mesura d'is forats que voli en barzinar: e apres ferē lo leuar: car d'la sua psona feyē tot lo q̄ voliē sens negū cōtrast: e fets los dits forats en aq̄lla grossa creu: la q̄l era quadrada car aq̄lla biga d' q̄ la ferē hauia tāt de gruix: cō de ample: fere estēdre lo senyor Jhesus sobre la creu q̄ staua en terra: e p̄nguerē la sua ma dreta: e ab vn clau gros e despūt at clauarē la streta mēt ela creu ab grāl colps d' martell de q̄ sa majestat sofferi extrema dolor. **E** venit al altra ma trobarē q̄ no bastaua al forat q̄ enla creu haviē fet: p lo arūçamēt d'is nirus. car p dolor icōportable q̄ sofferia enla ma q̄ ja tenia clauada tot lo seu cors se era alterat e arūçat: e lauos aq̄lls ministres rabiosos pijors q̄ be hiel feres p̄nguerē vna corda e ligada al braç de jesus tirarē tāt fort e tā cruelmēt q̄ tots los ossos d'is se d'licats braços e pits fore desjucts en manera q̄s podiē be cōtar cascu p si: e fō cōplida la pphētia de dauid: q̄ diu. **¶** *Enumerauerunt oia ossa mea.* **E** d' aq̄st deslorigamēt de ossos senti lo senyor tātā: e tan extrema pena: que no basta entenimēt a compendrela: specialment d'is pits qui es la pus sensible part del cors: p rao d'el cor: q̄ sta tā prop: hō reposa la vida d'el hom. **E** apres que lo senyor Jhesus fon axi estirat e turmentat

Ló Jhesus fon clauat enla creu.

CCXI

fon clauada aquella sua ma esquerra: no sens molta dolor: car los cla⁷ cre⁷ despūtats e no podiē axi passar prest ans ab molta força: e portaren sen al gūa partida de carn metēt la dis los forats d'la creu: de que lo senyor sofferi grandissima pena. E la dolorosa se yora mare sua q̄ stava esmortida: ab lo gran brogit dela gēt retorna: e sentint los grās colps d' martell: trauefada per dolor: treballaua per veure lo seu fill e no podia per la multitud d' la gent: e mirant baixa en terra entre la gēt: veu la vna ma d' seu tan amat fill clauada molt alterada: blaua e inflada: los dits grossos tots arzūcats brollant la sanch en gran abūdancia e mirant vna tan dolorosa vista: torna a esmortir la senyora: no podent lo seu piados cor sufferir tanta dolor. E clauades axi les mans de Jhesus senyor e redemptor nostre dreçarē a aquella bādera de christianisme: ço es la lancta creu ab lo cors del senyor tā gran e tan cōpleccionat: solamet penjant en los claus d'les mans. E posada la creu en dret del clot que hauien fet enla roqua. dexaren la caure dins de tot son pes: de que aquell sacratissim cors de Jhesus dona tan gran percutida rōpent se les nafres d'les sues precioses mans: lançant grans rius de sanch: stāt axi tremolant enla creu q̄ ja paria volgues caure: e aq̄lles ministres cruels: prengueren los pe⁷ de Jhesus per fermar los enla creu: e vehent que no bastauē al forat que ells hauien assignat donaren vna gran tirada: fent alargar lo seu turmentat cors e camas fina al loch hon ells vo-

lien. E posant la vn peu sob: e laltre clauaren los abduy enscups: ab vn clau despūtats que la carn sen portaua ab troços ab la grosseca dela punta: posant la dins lo forat dela creu: de q̄ lo senyor sofferi tanta dolor e pena q̄ paria que ja volgues finir la vida. E pogue dir la clemencia ab lo psalmista ¶ Circūdederūt me dolores mortis: ⁊ anxiatus ē super me spūs me⁷. Car circuit haviē la magestat les dolors extremes dela mort e lo seu spit era posat en molta anxietat. e la dolorosa mare qui ab tanta pena sostenia la vida sua: retornada de aq̄lles grās esmortiments: veu lo fill posat en spectacle de tots los miradors tan alt q̄ tocar nol podia: acostas tāt com pogue ala creu: abraçant aquella: per amor de aquell qui en ella era penjat: e fent vn doloros e molt piados plāct conuidant les animes deuotes a plorar e tostemps recordar les acerbissimes dolors d' seu fill e sues e la imēsa caritat: p̄q̄ les ha sofertes diētlos Ecce aīa christiana hec ē v⁷ saluatiois tue: hec ē causa libertatis tue: hoc ē p̄ciū redēptiois tue. Volēt dir. mira e cōtēpla aīa christiana: car en aq̄st arbre d'la creu sta lo p̄mi e v⁷tut dela tua saluacio: aq̄st seyor es causa d'la tua libertat: e preu excellentissim d'la tua redēpcio: o no li siau desconexents fills de Adam mirau q̄ ha soffert e q̄ soffir e en quāta pena es posat sol p̄ amor d' vosaltres: car aq̄st es fill d' deu etnal: e per la sua excellent natura li es d'guda tota honoz e reuerencia: e p̄ vosaltres tant humiliat e empobrit: q̄ en cōfusible pena feneix la sua vida: p̄

p̄ 4

Cō Jhesus fon clauat en la creu.

deliurar a vosaltres d'la mort etnal. e alçant los vlls la piadosa mare mira ua lo fill crucificat qui stava ab la cara afilada e morta pla sanch q̄ cōtinuament perdia ab la basca e pena d'la mort menejāt lo cap deça e d'ella: no hauēt hō lo reposas: sino sobre lo seu p̄p̄ri muscle: lo qual reposar era a la sēyoria de molta pena: car les spines d'la corona trauessauē la sua carn turmentada: en manera q̄ ales sues penes: no era permes hauer descans de gu:ans augmentauen tostemps: e la mare trauessada de dolor: no podēt parlar per abundancia de lagrimes: dins lo seu cor deya. ¶ **D** fill e sēyor meu: y quina pobrea es aq̄sta: vos q̄ lo cel haueu creat: no teniu bon reposu lo v̄re turmentat cap: la terza sēyor e tots los elemēts vos hā fallit: en tant stret lit finiu la vida vostra, o sēyor: les coses p̄ vos creades se son ara girades en turment e pena v̄ra. Car layre seca e refreda les nafres d'v̄re cors nuu: e fa crexer la dolor d'aq̄lles. La terza sēyor soste la creu en q̄ vos stau pējat: lo ferzer d'ls cl̄s vos dona turmēt sens repos. ¶ **D** sēyor y sobre tot vos turmēta la desconexença d'aq̄st poble malicios. Qui sēyor poza cōtar ni estimar les v̄res dolors sino yo trista mare q̄ sent d'ls mies entramenes viuamēt les v̄res penes e dolors: la mia aia sēyor es ab vos crucificada: lo cor e p̄sona mia es de tates dolors circuida: tement q̄ apres vos: yo no reste en lōga vida: q̄ puch dir ço q̄ dix vn dels amichs de Job. Dauoz tenuit me ⁊ tremoz: et oia ossa mea p̄terzita sunt. Car exte

ma temoz me te circuida: e tots los ossos e entramenes mies tremolen p̄ forsa de infinida dolor. ¶ **D** sēyor e q̄l terza poza sostenir amī ab pes de tantes dolors: Penar ab vos es amī repos: morir ab vos sera amī vida: ¶ Restar apres vos sera mes que mort e pena incōportable. ¶ **D** fill meu vos saheu q̄ la v̄ra dolor es mia: e la mia vostra: feneixca la pena d' abduy en sēps acōpanye la mort a mare e a fill: no reste yo sola sēs vos vida mia: suplicant vos ab Jeremies diēt. ¶ **V**ide dñe qm̄ tribuloz: subuersū ē in me me tipa: qm̄ amaritudine plena suz. ¶ **V**olent dir: o sēyor clemēt e piados mirau quanta es la tribulacio mia: regirat sta lo meu cor d'is mi matera: car de amargoz so plena: veēt a vos vida mia en tãta dolor e pena: ajudau me vos sēyor e feneixca la dolor mia en sēps ab la vida v̄ra mia. ¶ Ab aq̄stes doloroses paules e semblats e ab cōtinues lagrimes acōpāyaua la trista mare lo seu amat fill: qui penjat en la creu viuia.

Capi. clxxix. cō aq̄lls rabi osos cans volguerē fer mudar lo titol de jesh̄: e nols fō p̄mes: e com los saigs posarē sorts sobre les sues vestidures augmētāt les dolors ala sēyor poza qui aço miraua.

Com l'acabaré sorts sobre les robes del senyor.

CCXIII

Aq̄lles ypocrits maliciosos
 d'farile? q̄ no pēsauē sino
 q̄ porie repredre: legirē lo
 titol q̄ pilat hauiā manat scriure en e
 braych: grech: e lati: lo q̄l d'ya. *I*hic ē
 ihs nazaren' rex iudeoz. *E* nols pla
 gue gēs: ans idignats p̄tra lo gouer
 nador: diguerē. o aq̄st home no pēsa
 sino en p̄fodres mirau q̄n titol ha ma
 nat scriure: p̄q̄ tot lo mō nos done ca
 rrech: q̄ lo nre rey haue crucificat: tra
 metā li vna misatgeria supplicāt lo li
 palcia manar ho mudar: car aço no
 es d'portar, e tātost hagut lo acort:
 p̄tirē q̄tre dls pus maliciosos p̄ por
 tar la misatgeria a pilat e venit dauāt
 la sua p̄fēcia: ab tot q̄ portassē molta
 malicia: dissimularen per fer la sua: e
 feta gran reuerencia: digueren. *U*ra
 senyoria ha manat posar vn titol so
 bre la creu de aquest home sentēciat:
 lo qual es stat erzat: creen per culpa
 del scriuent: sia de vostra merce ma
 nar sia mutat: e no diga q̄ es rey dls
 iube?: mas q̄ ell ho deya: e p̄ço es pu
 jat en creu. e pilat mirāt los ab vn grā
 fastig dix los. *Q*d scripsi: scripsi. *N*o
 lēt dir: yo no so home tā lauger d' cor
 q̄ lo q̄ vna vegada he ordenat: q̄u re
 uoq̄ tātost: vosaltres me voleu fer re
 nir p̄ orat: no sabeu vosaltres que sou
 homēs d' sciēcia: q̄ diu lo ecclesiastes
 ¶ *S*tultus sicut lina mutat. *N*o ma
 neu ja fet fer vna erzada de sētēciar a
 q̄st home cōtra justia: siau contēs
 dl q̄ he fet: e no demaneu mes p̄moz
 donau si ales vres malicies: car yo
 no mudare res dl q̄ he ordenat: e los
 misatgers hoit aço sēs mes replicar:
 roznarē sen ab molta ira: e malicia. o

pilat: aq̄sta ordinacio dl titol d' jesus
 diuina es e no vra: e p̄ço no la podieu
 mudar: car scrit es. *N*ō ē sapiētia: nō
 ē prudētia nō ē cōsiliū cōtra dñs. car
 aço ha pmes lo seu pare fos axi scrit
 p̄q̄ los iubeus coneguessen: q̄ crucifi
 cat lo seu vnigenit fill: q̄ p̄ rey los ha
 uia donat: justamet vien puats d' ho
 nor real pa tostēps: e sens sēyor e go
 uernador de sa natura: ans eicāpats
 p̄ tot lo mō en cōtinua captiuitat fūi
 rien les naciōs strāyes ells e los fills
 se?: segōs Jeremies hauiā p̄phetizat
 d' r. ¶ *P*rop̄ multitudinē iniquitatus
 ei' paruuli ei' ducti sūt i captiuitatē.
E apres q̄ lo senyor jesus fon crucifi
 cat: aquells ministres vilās miserab
 les d' cor comēçarē se abarallar sobre
 la sua pobrelleta roba: *E* hu q̄ls vol
 gue cōcordar dix los. si vosaltres tro
 cejau aq̄ra roba morada q̄ es feta de
 agulla: no valdra res: ne fūira a d'gu
 mes val q̄ laçeu sorts: e aq̄ll aq̄ la sort
 la dara: q̄ laja sācera. e los traydors d'
 ministres tenit lo cōsell p̄ bo: posarē
 lo p̄st en execucio: laçāt se d' costat en
 tra molt pp̄ d'la creu ab grās riallaçes
 menejāt aq̄lles vestidures: traēt se es
 carn deye. *A*dirau q̄nes vestidures d'
 rey: q̄l lo *R*ey: tal la roba: e molts al
 tres vitupis p̄ creyer la dolor dl sēyor
 q̄ nuu en la creu pējaua: e axi laçaren
 sorts sobre la dita vestidura: p̄q̄ fo
 cōplida la p̄phetia de dauid: q̄ diu.
*B*iuifūt sibi vestimēta m̄a: 7 sup ve
 stē m̄a: misūt sorte. o la piadosa ma
 re q̄ tot aço miraua: traueffada p̄ lo
 cor en cōtinues dolors crexia ab mul
 titud de lagrimes deya. ¶ *L*o senyor
 p̄ aquesta roba ab quant plaer la' fūi
 p̄ iij

Com fore crucificats dos ladres ab jesus.

yo en la vostra infantia: e ab vos ha creixcut: trenta y tres anys q̄ sou stat en aq̄st mō ha cubert la v̄ra diuinal p̄sona: e ara vos senyor morint restara en poder d̄ v̄res enemichs: ja s̄eyor la pogues yo tenir: e seria ami vn doloros recort e cōpanyia en la mia tristia: **D** senyor e q̄ns legats son stats a quests tan dolorosos q̄ haueu leixat en la v̄ra mort: Lo cors vostre haueu donat als maliciosos turmētadors: los q̄ls apres infinides penes e turments q̄ li har: donat: lo han clauat en la creu: dela qual no deualara sino mort: La sanc̄ v̄ra senyor tota la haueu donada en remissio dels peccadors e ab tanta abūdancia la lançau de les vostres: mās e peus: q̄ par sien fons de aygua viua: cōuidāt los sedejants que vinguen a pendre refrigeri dient los. **¶** Si q̄s sitit: veniat ad me et bibat. La roba vostra s̄eyor haueu lerada als ministres inichs: qui en la creu vos han clauat: e axicom si haguessen fet algun bon seruir volen es ser dela vostra roba pagats. **A**mi senyor lexau les vostres penes e dolors: q̄ de mi may se partirā en tot lo tēps dela mia vida: lo q̄l sera molt larch p̄ curt que sia tant sera acompanyat de infinides dolors: que poze dir ab lo psalmista. **¶** Fuerūt mihi lacryme meae panes die ac nocte dum dicit mihi quotidie vbi est filius tuus. Car lo meu cōtinuat mējar e pa: seran abundoses lagrimes: cō p̄ los apostols e amichs se iterrogada: diēt ami: hon es lo teu fill e senyor. **E** en aq̄sta dolorosa cōtēplacio staua la dita senyora: mirant lo seu fill.

Capitol. clxxx. com fore crucificats dos Ladres ab Jhesus: e deles immortales blasfemies q̄ li deyē aquells malignes jube⁹ p̄ los quals p̄ga cō ayell mansuet. diēt la primera paraula.

E per crexer la vergonya e vituperi del senyor nostre Jhesus crucificaren dos ladres molt prop de la majestat: la hu del vn costat: e laltre del altre: per q̄ fos cregut per los miradors que axicom ab ells era acompanyat en la manera dela mort: axi era culpable en los crims: de q̄ aquells erē difamats e a mort sentēciats. **D** cruel malicia judayca que ab tal companyia haueu fet morir lo vostre rey e senyor ab tot que la senyoria ha permes aço per gran misteri: volēt morir en compāyia de peccadors per mostrar clarament que no auozria los peccadors: ans moria p̄ justificar e reconciliar los ab lo seu pare: e q̄ fos cōplit go q̄ era p̄phetizat p̄ ysayas diēt. **E**t cū sceleratis reputar⁹ ē: ço es q̄ ab los inichs sia acōpāyat en la mort: p̄ que als culpables dones vida en la sua resurrectio: e aq̄lls bisbes e farise⁹ veēt q̄ haviē portat afi la sua desijada malicia stauē en torn dela creu ab aq̄lles cares veres e alterades q̄ mostrauen be lo veri q̄ dis en lo cor reniē: e mirāt a jeh⁹ ab aq̄lls vlls regirats ad elitauē

Cō los ladres blasfemaue a Jhesus.

CCXV

se en les sues dolors e penes: e oblidats
d' tot seyn: e p' mētia assiguerē se en fra
cō a miyōs p' guardarlo: q̄ encara te
niē no duallas d' la creu car natura es
de cor malicios q̄ may ha seguretāt
ni repos: ans se tem de totes parts. e
p' ço dix n' re senyor deu a Caym quāt
hague executada la sua malicia. *Ua
gus 7 pfugus eris sup terram. E axi
stant los dits p'hariseus cōtinuamēt
diffamauen lo senyor Jhesus trobātse
nouelles malicies conuidant als oy
dors a oy implacable cōtra Jhesus: d'
q̄ los q̄ passauē donāt se en les parau
les de aq̄lls q̄ tan reuerēts se mostra
uen: moguts cōtra lo senyor alçauē
los vlls mirant lo ab vn gran fastig
menejant lo cap per vituperi e mēyl
preu: cridāt deyen. ¶ *Ua: q̄ destruis
templū dei: et in triduo illud reediffi
cas: salua temetipm: Si fili' dei es:
descende de cruce. Volēt dir: maledi
ctio sia a tu q̄ has gosat dir: q̄ destrui
ries lo temple de deu: e en tres dies lo
reedificaries: veges ara si poras sal
uar e deliurar tu mateix: E si fill de
deu est: segons tu has dit: mostra la
tua gran potēcia: e deualla de aq̄ix a
creu: semblantment los princeps d'ls
sacerdots: bisbes e fariseus pduda to
ta vergōya cridauē diēt: ¶ *Alios sal
uos fecit: seipm nō potest saluus face
re: Si rex israel ē descendat nūc d' cru
ce et credim' ei: Confidit in deo: libe
ret eum nūc si vult: dixit enim qz fili'
dei sum. Volent dir. aquest diu q̄ ha
fet grās marauelles: e grās miracles
guarint los malalts: resuscitant los
morts: e assi mateix no pot deliurar
d' la pena q̄ soffir: perq̄ es creador: sia***

ficte tot lo que ha fet: puij assi mateix
ajudar no pot: empo si Rey de israel
es deualle de la creu: e vista la sua grā
potēcia creurē en ell: e puij tāt ha cō
fiat de deu: e diu q̄ es fill seu: deliuret
ara fili plau. Car lo pare molt deu es
ser p' d'pte a deliurar lo fill: e si deu lo
acceptas p' fill jal haguera de tā igno
miniosa mort deliurat. e axi ab grās
vituperis e crits turmentauen lo pia
dos senyor: e de sobres de rabia esco
pien enues la creu: e reganyauen les
dents passant molta pena com enca
ra lo senyor viuia: perço com lo mali
cios desig d' aq̄lls no seria cōplit fins
la anima fos d' tot separada d'ls cors.
¶ *Los maliciosos p'hariseus e bisbes e
cō vos ha la vostra verinosa enueja
despullats de tota virtut e bonea. E
si pietat es axi del tot d' vosaltres par
tida que neguna cosa placar nous pu
ga: hajau al menys vergonya de ma
nifestar la vostra inhumanitat e cruel
dat: e no abandoneu axi la vostra fa
ma: la qual ab tanta hypocresia ha
ueu conseruada. Vosaltres qui tan
zeladors vos mostrau de la ley: com
la t'rencau axi publicament. E no sa
beu queus es per deu manat. ¶ *Itō
maledices surdo: ço es: no maleyras
al fort: e aquell es verdaderamēt fort:
qui escolta ab paciencia les injuries
sens tornar paraula: e vosaltres no
veheu la paciencia inuincible de Je
sus: no conereu que de sa clemencia
se enten lo parlar de David quāt dix.
¶ *Ego autes tanqz surd' non audie
bas: et sicut mut' nō aperiēs os suū.
Siē cōfuses les cares v' res e cessau d'
tāta malicia: e siau cōtents de la pena***

p' iij

Lo fore crucificats dos ladres ab jesus.

que aquest senyor soffir: e nol turmen-
teu pus de lengua. **E** la excellent sen-
yora mare hoynt aquestes paraules
d tanta malicia q contra lo seu amat
fill dites cren: traueitada per coltell
de dolor: ab sobirana paciencia passa
ua la sua dolorosa pena: mirat lo seu
fill en la cara conexia les dolors extre-
mes que dins e defora portaua. e dis
la sua anima ab ell se raonaua diēt li.
¶ **O** fill e senyor meu: y q haueu fet
a aquesta gent: q axi inhumanamet
vos perseguen: que fins al estrem d
la mort no cessen de turmentarvos d
lengua: ells vos maten per sola enue-
ja e malicia: e vos senyor meu moriu
per amor dells: desijant q de tot mal
sien deliures. **O** quina diferencia de
voluntats: vos fill meu a bones: e ells
a males: en tota la vna vida vos han
perseguit: desijant veure aquesta jor-
nada han la vista a gran alegria sua e
a molta dolor vostra e mia: vos los
haueu per la vostra diuinal presència
honrats e mostrat mes amor: que a
neguna altra nacio: car entre ells sou
nat e criat: e haueu fet infinits mira-
cles: e ells seyor han vos axi descon-
gut: que no cessen d crexer e multipli-
car les penes vostres: fins al extrem d
la mort: volen sobre vos mostrar la
malicia sua: Als ladres qui ab vos se-
yor son no dien neguna cosa: ans tot
ho los conforta a passar pacientmet
la sua pena: e negu no vol affegir ala
pena sua: ab tot sien stats molt crimi-
nosos: e a vos fill e senyor meu no so-
lament los ppariseus y bisbes vos vi-
tuperen: ans encara los que passen p
lo camí: en vos posen la lēgua. **O** iē

yor y quina fahena es aqsta pera tra-
ctar se dins cor de mare: quals entra-
menes que fill hagen dins si tengut
ni parit: pora soffrir tanta dolor e pe-
na de pensar ni veure les vostres infi-
nides dolors: car per totes les parts
dela vostra plona sou turmentat dis
e defora: e res no pot apagar lo foc
dela enueja de aquesta gent: ans qnt
mes crexeu en dolors: mes augmeta
en ells la flama de inuēcible malicia:
de ells se pot dir lo q es scrit. **¶** **O** b-
duratum est insipiens cor eorum. car
ab tot sien homens de sciencia: no sa-
ben res: pus a vostra magestat no co-
nexen. **E** perço diu salamo en lo libre
de sauiesa. **Quoniam in maliuolam**
animam non introibit sapientia: nec
habitabit in corpore subdito peccatis.
Car en la maluada anima no entra
la sauiesa: ne pot habitar ne aturar en
cors sotimes a peccat. **O senyor quā**
ta dolor es ami la perdua de aqst po-
ble per vos elet. **O senyor clemēt en-**
cara que ells sien ala vostra excellent
persona tan cruels: mostrau a ells la
vostra visceral pietat: pdonant a ells
aquest innoce peccat per amor dls
seus pares qui a vos han seruit. e lo
senyor piados per mostrar la sua co-
piosa misericordia e infinida pacien-
cia: e per satisfir al caritatiu desig d la
sua mare obri la sua boca preciosa p
supplicar al seu pare p los enemichs
e turmentadors seus: diēt li. **¶ **Daf****
dimitte illis: non enim sciunt qd faci-
unt. Volent dir. o pare clementissim
vos sabeu que yo muyr generalment
p tots: e no vull que la pietat mia sia
apartada d aquests qui axi cruelmēt

Cō los ladres blaffemaue Jhesus.

CCXVI

me perseguen:ans supplich la diuina magestat vostra los vulla pdonar car no saben la pena que encorren per aquest gran peccat:e ignoren los dās e perills que a ells vendran per la malicia que en mi han executada.e la se yora e dolorosa mare que hoy parlar lo fill:e dir tan clementissima paraula:cuyda defallir per grā compassio:e dir. ¶ **D**olçoz infinida e posat entre tants turments ari vsau de clemēcia ab los peccadozs:ab quanta confiança se pozan acostar a vostra magestat los queus amen e desijen seruir:recordant se dela misericordia q̄ mostrada haueu als enemichs vostres. ¶ **D** pietat infinida:qui es aquell tan cruel que de vos se aparta:car a tots sou clement:e misericordia en vos tostemps es trobada. ¶ **E** perço thobies dix a so fill. ¶ **O**mnis tēpoze benedic deum:quia fecit nobiscum misericordiam suam. Car los que a vos volē plaure:e esser segurs dela gracia v̄ra:continuament deuen beneir la clemēcia vostra:contemplant les immēses misericordies que als homēs haueu mostrades. ¶ **D** animes deuotes si au inclinades a facilmente perdonar totes injurias per exemple dl creador vostre:escoltau aquella dolça veu:en mig dels turments dela creu:perdonant aquells qui no hauien ansia de demanar li perdo. ¶ **E** hajau grandissima vergonya de retenir negūa mal uolença ne desig de venjança sol p vn momēt. Sia lo cor vostre amollitsegons diu lo psalmista ¶ **H**odie si vocem domini audieritis:nolite obdurare.cozda vestra.car en lo dia d̄ hoy

si escoltar volreu la veu del senyor:no seran endurits los cors vostres:ans ab gran liberalitat:remetreu les injurias hauent gran pietat de aquells q̄ les vos hauran fetes. Car molt mes dā sens comparacio han fet assi mateix que a vosaltres:segōs posa vn doctor dient. ¶ **O**mnis enim homo q̄ alium incorpore persecutur:prius ip̄e in corde persecutionem sustinere cognoscitur. Car qualseuulla persona q̄ delibera perseguir son proisme en lo cors e bens temporals:primer es turmentat dins lo seu propri cor d̄ molt major pena q̄ donar no poria a aq̄ll qui per enemich estima.

Capitol.cxxxxi.cō los ladres blafflemauen Jhesus
E la vn marauellofamēt conuertit demana misericordia e lo senyor promes li paradys:dient la segona paraula.

Los ladres qui ab lo senyor e redemptor nostre cre crucificats impacients de la pena que passauen conuertiren se a blaffemar Jhesus:seguit la veu dels maliciosos bisbes:e dix la hu d̄ls ¶ **S**i tu es christus saluū fac temetipm et nos. Volent dir en so d̄ vn grāt escarn:Si tu est lo verdader Messies:deliura atu mateix de aquesta pena corporal:e a nosaltres q̄ en

p v

Com foren crucificats dos ladres ab Jesus.

companyia tua stam en semblat turment: e laltre glorios ladre cubert de la ombra de Jesus: e tirat per la misericordia sua: accepta molt prestamet la gracia a ell donada: e metet se sors la bandera de Jesus comença ab grā animo a batallar per sa senyoria: e repregue lo mal parlar del compāyo seu dient li. ¶ Neqz tu times deus q̄ in eadem damnatione es: et nos qui dem iuste: naz digna factis recipim? hic vero nihil mali gessit. Volēt dir: Tu qui est en lo extrem dela vida tua posat: si ia temor humana has dl tot abandonada: crehent ja los homens not poden noure: puir la vida tan leuada: hajes temor de deu: qui apres la mort te pot donar pena eternal. Car tu sabs be que tu e yo justament sufferim la pena en que som: e rebem la paga que merexē nostres criminoses obres. Aquest seyor no ha comes negun mal: ans per les virtuosas obres lo hā perseguit e portat a mort: p̄ quel maleixes e blaffemes: no has cōsciencia de affegir peccat nouell als vells que ja tens: e carregar la tua anima: per que pus profundament vaja en infern. E lo miserable no volēt hoir la correctio del virtuos companyo seu: pseuera en sa malicia: car scrit es. ¶ Nemo potest corrigere quem de? dimisit: Lo es que neguna correctio ne doctrina sancta no pot moure lanimmo de aquell: que lo senyor ha desempat. e aq̄ll virtuos ladre veēt q̄ no volia dexal star en sa obstinada malicia e essent molt sollicit d̄la sua propzia salut: giras al senyor fermant los vlls del cors: e del cor en sa clement senyo-

ria: supplicant aq̄lla ab speranza ferma: dix. ¶ Domine memeto mei dñi veneris in regnum tuum. O benauenturat ladre: com haueu tant caminat en tant poch temps: passat haueu en feruor de fe als qui foren primers de vos. Car abraam cregue a nostre seyor deu: parlant li del cel stat en la senyoria sua: vos nol haueu vist en tal stat: ans en supplici de mort ab vos a companyat: e haueu lo com a Rey y senyor confessat. Y sayes cregue veēt lo super solium excelsum ⁊ eleuatus. Vos certament nol haueu vist seure en cadira real: ans tot nuu en la creu clauat: e aq̄ com a magnifich e larch donador: la entrada dl seu regne li haueu demanat. Cregue Ezechiel q̄nt lo veu que los seraphins stauen sots los seus pe: e tota la terza era plena dela magestat sua. Nol haueu vos vist en tan alta dignitat: ans per los homens escarnit e vituperat: e aq̄ cō a deu e donador d̄ gloria lo haueu cōfessat: e cregue Moyses hoint la veu de nostre senyor en mig dela gauarera cremant: Nol haueu vos vist vsar de tanta potencia: ans humiliat e sot smes al jubi dels homens: e haueulo confessat jutge general: donador d̄ p̄mi als bons e punidor dels mals. O caualler valeros gran es la vostra fe: digne sou de tota laoz: car haueu confessat Jesus en temps de tanta fortuna: que los apostols e criats se? se sō absentats: e no gosen comparexer. O doctor benauenturat: que lo primer dia que entras en la schola fos p̄fet e acabat mestre: e legis als peccadors stat en la cadira dela creu la vera theo

Cō los ladres blaffemauē Jhesus.

CCXVII

logia mostrant aquells lo modo de a
nar a paradys. Car qui a vos mira
ra: e lo vostre exemple seguira: con
xera que en tot temps: en tota edat lo
peccador se pot saluar durant la vida
humana: car vos en antiga edat: stāt
en lo pas dela mort: no tenint res de
liure en la persona vostra: sino lo cor e
la lengua: vos sou axi altamēt cōuer
tit: e la vostra amor en Jhesus axi fer
mada: que podeu dir. ¶ *Uiuo ego:
iam non ego: uiuit ergo i me christus.*
E perço haueu tant meritāt: que ab
palma de martyri de aq̄sta vida sou
passat. car la pena q̄ per justicia vos e
ra donada: vos laueu girada en pene
tēcia voluntaria p̄nint la alegriamēt p̄
amor de Jhesus confessant eiser dexe
ble d̄ sa senyoria: mostrāt hauer mes
sentiment e dolor dela pena e turmēt
seu: que dela passio vostra. E p̄ço me
rerq̄s hoir vna tant dolça e misericor
diosa resposta: diēt vos Jhesus. Amē
amen dico tibi: hodie mecum eris in
paradiso. E hoyda la dolçor de aque
sta paraula: la anima de aquell bena
uenturat ladre: fon axi plena de cōso
lacio spiritual: que abūnant en grās
lagrimes dins lo seu cor: regracia al
senyor la tanta misericordia a ell feta
per la clemencia sua: e desijaua que a
quell poch de temps de vida que li re
staua fos prestamēt finida: e deya ab
lo psalmista. ¶ *Domine dilexi deco
rem domus tue: et locum habitatio
nis glorie tue.* E p̄ço senyor desije es
ser ja dissolt dela miseria de aquesta
carn: per posseir lo que p̄mes me ha
vostre lēyoria: e puch dir ab veritat.
¶ *Cupio dissolui et esse cum xp̄o.* de

siāt ab singular desigs rompre los li
gams dela carn: hauent ferma fe no
li podia fallir lo que aquell clementif
sim Rey crucificat ab tanta certitut
offert li hauiā. E la mare piadosa q̄
hou lo seu amat fill axi familiarment
parlar ab lo lat̄ . . . reuenint en abūdo
ses lagrimes dix ¶ *Fill meu clemē
tissim: y al ladre prometeu dar para
dys en aquesta mateixa jornada: y a
mi trista mare deixau en dolorosa vi
da: yo senyor so molt contēta d̄ la mi
sericordia que a aq̄st haueu feta: car
merxē ho les sues lagrimes e virtuo
sa penetēcia: e haueu donat gran aïo
als peccadors de recorrer ala clemen
cia vostra. empero yo sēyor no puch
pendre conort: que altrius haja acō
panyar en la mort vostra: e q̄ yo reste
en la present vida absent d̄ la vostra vi
sta. ¶ Dolor irecomptable qui la po
ra durar: que apres que de vos fill y
vida mia tantes dolors e penes haja
vist: lo enyorament dela vostra vista
haja de acompanyar ami en la p̄gri
nacio dela penosa vida mia.*

Capitol. clxxxij. com Je
sus despedint se dela sua
dolorosa mare dix la ter
ca paraula donant li fact̄
Joan per fill: la qual ab
gran ploz conuida los e
lements aplāyer la mort
del seu fill: e aquells obe
ynt donaren de si grans

Dela tercera paraula q̄l senyor dix en la creu.

mouimēts e terroz.

Lo fill que miraua aquella
tā cara y amada mare tra
uessat de pietat e cōpassio
dela sua dolor e pena: bai
xa lo seu reuerēt cap volent se acostar
a aquella tant com podia: e ab lagri
mes abundoses: dix li: quasi despedit
se della. *M*ulier: ecce filius tuus. *E*
aptes dix al pus amat dls dexeables:
qui sols se trobaua en companyia de
la sua mare: *E*cce mater tua. *M* la
mare qui hoy aquest parlar d̄ J̄esus
e conegue la gran amor: de que pro
ceya: traueçada de dolor: les forces
sues no pogueren sostenir tan sopro
sa pena: e decantant lo cap: fermant
lo en la creu: e mortis perdent del rot
lo hoir: e la vista. *E* retornant d̄l dit
e mortiment: aptes de gran peça: al
ga los vlls al fill: e dix ab vn doloros
lospir e abundoses lagrimas. *M* saui
esa i finida: y com proueyu a totes co
ses. car vos senyor sabeu si en aquest
cas de tanta amargor yo hagues ho
yr dela vostra dolça boca: aquell nō
de mare. fora lo meu coz esclatat. car
tant com me solia adelitar hoynt de
vos vna tan amable paraula: tant fo
ra ara turmentada hoynt la: e veure
en tāta pena sens poder vos ajudar.
M senyor: y Joan me donau p̄ fill
y quin cambi es aquest tan doloros:
q̄l coz de mare ho pora lofferir: e q̄ls
ozelles oyr: que perdent yo p̄ mort lo
fill de deu eternal: haja de pendre en
loch seu lo home mortal: e lo dexeble
per lo mestre: lo seruent per lo seyor.
M fill meu que totes aquestes colces

crexen la mia dolor: e remey negu no
puch hauer perdēt a vos: sino morir
en cōpanyia vostra. *E* si aço no puch
atēyer tant prest com desije: sola sere
en la present vida: aricom la totra en
doloros gemech passare tots los pe
nosos dies dela mia vida: quina com
panyia pora ami contentar perdēt la
tan amada vostra. *A* joan senyor e a
tots los dexeables vostres yols he a
mat e amare: e com a fills los tracta
re: mes cascuna vegada quels veure:
dolor nouella ales continues penes
mies sera afegida. *Q*ue porē comu
nicar ells e yo sino de dolors continu
es: de tristicia sens remey: de enyoza
ment incomportable: car ja en la pre
sent vida separats serem de aq̄lla tāt
plaent: e amigable companyia v̄ra:
de ofendat seran cuberts: ja nols po
re demanar hon es lo seu mestre e pa
re. *M* senyor y quina dolor tan tē
dra sera aquesta veure y comunicar
ab los queus han seruit e acompāyat
en la present vida: sabent esser vos de
ells separat per mort. *M* senyor y per
tantes vies crexen les mies dolors: re
pos ne consolacio neguna ja no hau
ra loch en mi: pus dela presencia e cō
panyia vostra sia apartada: ans porē
dir ab Jeremies. *M*ulti enim ge
mitus mei: 7 coz meū merens 7 ocu
lus meus afflictus ē: nec tacuit eo q̄
non esset requies: donec respiceret do
minus d̄ celis. *C*ar molts e sens fi se
ran los gemechs meus: e la tristicia
del meu coz james se partira de mi: e
los meus vlls no poran james veure
cosa neguna que repos ne consolacio
los done; ne la mia boca cessar de re

Dela tercera paraula q̄l senyoz dix en la creu CCXVIII

citar continues dolors e turments: perço com yo no trobare en la presēt vida negūa cosa que quietar pugua la mia pēsa: fins al eternal pare v̄re pla cia mirar me de alt dela sobirana lya del cel hon sa magestat te la sua cadira e vsar ami de clemencia manāt me exir dela mortal vida: e anar a reposar ab vos qui sou vida e amor mia: car fins en aquell punct les mies dolors finir no poran. **E** com la dolorosa senyora hagues algū poch espayat lo seu piados ploz: acostas lo amat nebot a sa senyoria: e lançant se als seus peus molt desijos de cōplir lo q̄ per lo seu senyoz e mestre manat li era: acceptant la en loch de senyora e mare: prenint les mans d̄ sa excellēcia: besant aquelles moltes vegades: ab vn grandissim ploz deya. **¶** **S**enyora que no era yo digne de tāta grā que lo senyoz e mestre meu haja ordenat yo sia principal seruidor dela senyoria vostra: e per vos fill estimat: en aço senyora sera tot lo pēsamēt meu ocupat en obeir e servir vostra alteza: acompāyant vos en les dolors vofres tots los dies dela vida mia. **E** la clementissima senyora veent la dolor de Joan: e lo desig que tenia d̄ servir la: alça la ma: e posalay damunt lo cap en senyal de singular amor: mostrant quel acceptaua per fill. e dix li ab molta dolor e abūdoles lagrimes Joan ja sabs lo meu senyoz e fill q̄nt te ha amat caramēt sobre tots los altres fauorejat y estimat: en tant q̄ tu sols eres dit lo dexeble amat: e arastant enlo extrem dela mort: segons veus doēt lo seu derzer testament vol

e mana yo prēga a tu en estima d̄ fill en loch seu: ell sab quant es ami doloros aquest cambi: mas puix es aq̄sta la sua voluntat: yo so molt mes contenta dela tua companyia: que de negū altre: car tostemp̄s te he amat singularment: segons sabia eres per lo meu fill amat: en les mies dolors tu mas seguit y acompānyat: e aram a judaras a continuar aquelles tota la dolorosa vida mia: car de altre may parlarem: sino recitant e contant les penes e dolors que vistes hauem sofert al meu amat fill. **¶** No vull de tu altre conort ne altra compāyia: sino ploz y sospirs. **¶** Joan y quina dolor sera aquesta tan incomprehenzible que yo viuint sia apartada dela vista tan amada del meu fill: e tu d̄l teu tan car mestre: qui ha vist ni hoit semblant dolor: a totes les gents puch dir lo parlar de Jeremies qui diu. **¶** Audite obsecro vniuersi populi et videte dolorem meum. **E** girant se la dolorosa senyora a tots los elemēts conuidals que fessen plant ab ella: dient los. **¶** cel e terra e los altres elements sentiū vos dela honor del v̄re deu y senyoz: ja que los homens per amor dels quals es vengut: lo hā tāt d̄sconegut e poch estimat: hajau li vofaltres pietat puix los homens lo hā ab tanta crueldat tractat: ajudau me a planyer la mia dolor: car es sēs cōparacio: veēt morir lo q̄ es vida mia: e en extremes dolors: lo qui es consolacio e repos meu veig p̄seguit e blasfemat aquell qui delcs mies entrames es exir: sēs dolor lo he parit: e ab tanta dolor e trencament de cor lo cō

Dela quarta paraula q̄l senyor dix en la creu.

temple ara morint: e puch dir ab Jeremies. *Effusum est in terra iecur meum super amantissimū dominus meum.* E hoyt lo planct de aquesta senyora per los elements insensibles obeiren la senyoria, mostrant grā sentiment e dol d̄la mort d̄l seu creador: e lo sol qui es claredat e alegria d̄l cel e dela terra: escurint se e vestint se de dol: forē fetes tenebres per tot lo vniuers mon: en tant que vn gran phylosoph de Athenes leuant jubi sobre aquest marauellos eclypsi dix: q̄ o lo deu d̄ natura sofferia passio: o que lo mon deuia perir. E lo cel dona de si grans mouiments e trons: mostrāt no poder cōportar lo seu senyor e refos posat en tants turments ioferint mort per les sues creatures. E la terra que de si es feruga e ferma: mouēt se tremola p̄ donar terroz als homēs cruels: que de Jesus no hauien compassio: e les pedres dures se trencauē batent se les vnes ab les altres: mostrant feredat de aquella malicia judayca: que res nols podia amollir ne placar: ans perseuerauen en oy iplacable contra lo senyor: qui veyen esser en lē extrem dela mort: e no cessauen de coz e de boca a ell perseguir.

Capitol. clxxxiiij. cō turmentat Jesus per infinides dolors e penes e per la gran desconexēca dels homens: reclama lo seu eternal pare: diēt la quar

ta paraula sobre la q̄l la senyora feu vn doloros plant.

Lo sēyor e redemptor nostre Jesus veyent la pena dela sua sanctissima mare e les sues propries que tostemps crexien: e q̄ les creatures mudes mostrauen hauer dell compassio e ajudauen ala sua mare en lo seu doloros plor: e que lom desconexent homeny spreaua tot: trauessat de infinides dolors: alçant los vlls al seu eternal pare: dix. *Hely hely lamatzabathani:* Lo qual vol dir en lengua latina. *Deus deus: deus meus vt qd̄ de reliq̄sti me.* Volent dir. *O excellent senyor e pare meu: axi maueu lextat se tir agudament totes les dolors e penes en la humanitat mia: cō si no fos ab vos vnida.* Tant haueu amat los peccadors: q̄ ami natural fill v̄re haueu abandonat en la mar d̄ tantes penes e dolors. Als pares e sancts passats vos senyor clement ajudauē cōeren posats en alguna tribulacio donant los gran alegria e consolacio en la anima: en tant que paria no sentisen les penes foranes: e moltes vegades de aquelles los deliuras miraculosament: e perço dix *Dauid.* *In te sperauerunt patres n̄ri: spauerūt et liberasti eos.* E ami haueu axi deirat turmentar e perseguir d̄ totes parts: q̄ dins en la anima e defora en lo cors so circuit de infinides dolors: en tātā acerbitat de penes maueu lextat: que no ha part en la persona mia que no

Dela quinta paraula q̄l senyor dix en la creu CCXIX

sia per molta dolor aflegida. Lo cor meu es traueſſat d' inextimable pena veent a vos pare meu per los homes tã poch estimat ne conegut. e la mia mare per amor mia posada en tanta dolor e pena. **E** veig que les mies dolors encara no son finides: e ja p los homens son desconegudes e poch estimades. los apostols e amichs meus tots son fugits: e no he ajudador ne qu en la mia pena: atots es manifesta la mia dolor: e no es ami negun cõsolador: e puch dir ab Jeremies. ¶ **A**u dierũt qz ingemisco ego: et non est q̄ conſoletur me. **D** la mare que hoy lo seu fill parlar al pare ab tanta angustia: mostrant a ell ab quanta solitud passaua les dolors sues: traueſſada d' gran compassio: no podẽt parlar ab doloros ploz lo miraua: e dins lo seu cor deya. ¶ **D** senyor e fill meu: que nous ha d'emparat lo vostre eternal pare: car la vnio sua e vostra inseparable es: ni yo mare vostra nous he d'emparat: ans so aci mirant les vres dolors sufferit enſemps ab vos pena inestimable: lo no poder vos ajudar es ami creximẽt de molta dolor: supplicãt al vostre pare haja pietat d'les vostres grandiffimes penes: e vulla donar si en aquelles: car tant es huy girat en amor dels peccadors: q̄ par no mire ales vostres dolors: ans ha offert a vos fill seu natural a tãts turments p tirar assi los stranyes e adoptar los en fills e hereters. ha pcussit a vos qui sou sol d' justicia per comunicar la lum a'ls peccadors. ha ferit a vos qui sou porta del cel: perque als homens fos la entrada frãca. ha ba

tut a vos qui sou verdader pasto: p saluar les ouelles. ha permes siau na frat vos glorios pellica: perque ab la virtut dela voſtr lãch. los fills morts sien resuscitats. ha permes trencar e esquinçar la periona vostra: perq̄ los tresors diuinals fossen escampats a enreçr los peccadors. **Q**ue puch dir mes senyor: sino que ha ferit la pedra viua: perque los cors humans sien a mollits e apartats de tota malicia. **S**ia content lo vostre pare: e done fi ales vostres dolors: que tãt lufficiẽtment haueu ja satisfet ala redempcio de natura humana.

Capitol. clxxiiij. comi jeſus dix la quinta paula: mostrãt la gran set q̄ tenia: dela saluacio dels peccadors: e la set corporal q̄ molt lo afligia: e fõch abeurat de fel e vinagre per aq̄lla diabolica gẽt.

Alguns de aquells qui erẽ mal entesos en la lengua e brayca: com hoyrẽ dir al senyor nostre Jeſus. **H**ely hely: digueren: **E**lyes crida aquest homi: e los altres ab grã escarn digueren. **S**perau vn poch: e vejani si vendra lbelies ajudar li: deliurant lo del turment dela creu: **E** continuant los seus vituperis e escarns: turmentauẽ lo de lengua: e lo senyor veẽt la cruel

De la sisena paraula q̄l senyor dix en la creu.

dat de aquella gent: crexent en molta dolor: volgue mostrar la set e desig q̄ dins tenia dela salut deles animes p̄ les quals moria: e la set natural q̄ tã cruament lo turmentaua: e dix ab vn gran crit. Sitio. *E* la excellent senyor a mare sua trauessada d̄ coltell d̄ dolor: hoint aquesta paraula: dix al senyor ab sobiranes lagrimes. ¶ *D* fill meu y senyor: y tã manifesta es la set y fam que vos teniu d̄ la saluacio d̄ls peccadors: q̄ a tantes penes vos sou offert per ells: a vos mare haueu oblidat per saluar los. ¶ *D* senyor e vida mia: que la set corporal vostra crech yo sia molt gran e ab molta rao: car haueu passat la nit tan dolorosa e s̄s do: mir: haueu perdit tota la sanch de vostra delicada persona p̄ infinits turments e penes: e posat en extrem de mort: yo nous puch ajudar d̄ vna gota de aygua: quin trauessament d̄ cor es aço pera la mare vostra qui escamparia tota la sanch en seruíci v̄re. ¶ *D* senyor y tan nafrada resta la mia anima tan com viua sia: vehent vos morir en tan extrema pobreza: que de laygua que haueu creat: e tan abũdofament ne fartau totes les creatures: vos senyor meu passeu tanta fretura en cars de tan extrema necessitat. ¶ *D* senyor si les lagrimes mies fossen aygua sufficient pa beure y com vos daria yo abundofament a fartar la v̄ra set. *E* aquella maliciosa gent que res nols podia moure a pietat: ans mes se encruelien: com mes crexer les dolors de Jesus veyen: hoint que manifestaua la sua set: cuyra hu d̄lls e pres vna espõja abcurada de vinagre e fel

e offeri la ala boca de Jesus per faciar la sua set: *E* son complida la propheta de David: q̄ diu. ¶ *B*ederunt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt me aceto. *E* car prophetat estat que de fel e vinagre seria la magestat abcurat en lo temps dela sua grãdissima set. e com lo seyor haques gustat aq̄ll beurage amargos: no volgue veure: no s̄s gran misteri: car la bem que la clemencia no recusa negũturment que ofert li fos: sino sols lo beure d̄l vi agre: perço com significa les p̄sones simulades e dobles d̄ cor: car axicom lo vinagre te la color d̄ bõvite la olor e sabor molt agre: axi les persones simulades e hypocrites encara que hagen algunes parenceries de bo: lo cor tenen tan agre: per lo en fit corruput de superbia e presumpcio: que sils praticau: no sentireu d̄lls sino agroz de impaciencia: descontentament de tot lo mō: appetits desordnats: e totes les obres dels altres los s̄o enuiosos: en tot trobẽ q̄ dir. *E* perço la boca de Jesus q̄ es plena d̄ dolor e demẽcia auozreix tal ḡt sobre tota altra natura de peccadors per esser malaltia pus icurable e meys coneguda que altra.

Capit. clxxxv. cõ stat Jes⁹ en la creu ab i cõportab⁹ les penes offeri si mare al et̄nal pare en preu de nostra redẽptio suplicat paq̄lla e cõfofer audit dix ab grã deu la. vi. paula.

Dela sisena paula que dix lo senyor en la creu. CCXIX

Vehent lo senyor e redēp-
tor nostre q̄ ja la sua vida
se acoltava al terme final
volgue la clemēcia fervna
misatgeria al seu excellēt pare suppli-
cāt lo volgues cōfermar lo priuilegi
dela redēptio de natura hūana: lo q̄l
ell h̄avia guanyat ab la sua propria
sanch: perq̄ crida Jhesus a sanct **MDi**
quel q̄ aqui era presēt ab gran multi-
tud de angels: mirant la sua victoria
e dix li. Veniu ença princep d̄la mia
eiglesia. e venint sanct **MDi**q̄l dauant
la senyora sua adorant aq̄lla. **Di**u lo
senyor: anau ala magestat d̄l meu pa-
re: e digauli: q̄ ja sab la clemencia sua
cō yo he empres aq̄sta batalla per o-
bediencia sua e amor de natura hūa-
na: e q̄ la he portada asi acabant cō-
plidamēt tot lo q̄ la magestat ha ord-
nat: e los p̄phetes han p̄phetizat: p̄
qui sia de la senyoria declarar natura
hūana esser deliura e solta de tota cul-
pa: e reuocar la sentēcia de mort eter-
nal a ella donada: puix yo largamēt
he pagat tots los seus deutes. e par-
tint sanct **MDi**q̄l per portar la misat-
geria: lo n̄re redemptor e senyor jesus
se estregue orant al seu etnal pare ab
grā feruor de caritat e multissimes la-
grimes: segōs es scrit: ¶ **Cū** clamo-
re valido ⁊ lacrimis offerens exaudi-
tus ē pro sua reuerētia. Car cridant
al seu pare: li offeria totes les sues pe-
nes e dolors. e cascuna nafra del seu
cors era vna boca q̄ cridava misficioz-
dia al seu pare q̄ li plagues p̄donar a
natura hūana: e son exaudit p̄ la sua
reuerēcia queu merexia: car era fill d̄
deu: e deuia esser oit p̄ lo pare seu: ab

lo qual era egual en potēcia e en saue-
sa: e en les altres p̄fectiōs. e tornant
sanct **MDi**quel de la misatgeria: feta
reuerencia: dix li. Senyor molt excel-
lēt: ab tot lo vostre pare sia molt jrat
cōtra aq̄sta cruel gent q̄ axi han mal-
tractat: es cōtent p̄ amor e reuerēcia
v̄ra perdonar a natura hūana e anul-
lar la sentēcia cōtra ella dada: e q̄ ne-
gu no pereisca d̄ aq̄lls: que sots la vo-
stra bandera se metrà: e dels v̄res me-
rits aiegrarse volran. Car sufficient
es la vostra passio a salvar a tots: e d̄
gu no pira sino aquell q̄ a vos desco-
nerent s̄era e del grā tresor v̄re alegrar
nos volra. e lo senyor Jhesus molt cō-
tent d̄la resposta del seu pare: volgue
publicar la redēptio de natura hūa-
na esser ja feta: e dix. **Cōsumatū** est.
Volent axi mateix dreçar lo parlar
seu ala magestat d̄l seu pare: dient li.
¶ Clemēt senyor: yo he acabat la le-
gacio mia e tot lo q̄ era necessari ala
laluacio humana: e totes les penes e
dolors q̄ yo a sufferir h̄avia son fini-
des: tot lo terme dela vida mia e lo
tēps q̄ entre los homens h̄avia a cō-
uersar es acabat: veja la magestat vo-
stra si res resta q̄ yo haja de fer per a-
mor de natura hūana: car aparellat
fo p̄ la salut sua a no recusar negūa pe-
na. e la senyora mare sua q̄ hou dir al
senyor e fill seu h̄auer ja acabat lo ter-
me deles sues passions e conexia q̄ ja
volia finir la vida sua: dix ab gran do-
lor de cor e abundoses lagrimas. **O**
senyor y fill meu e quant h̄auet vos
treballat per acabar esta faena: no es
stada obra de vn dia: ans trēta y tres
anys q̄ son passats dela edat v̄ra: yo

Dela sisena paula q̄ dix lo senyor en la creu.

nous he vist james vn dia de repos: ja stant dis lo meu v̄tre creu turmētat de infinides dolors: treballāt dis la v̄ra pensa en la redēptio de natura humana: la aia vostra fō crucificada en lo instāt dela v̄ra conceptio: en tāt que ans fos crucificat q̄ nat. larch s̄yoz es stat lo vostre treball: infinides angusties haueu passat en lo tēps de vostra vida q̄ no son manifestes als homens: ferma es stada la v̄ra amor sens may desmenuir. be ha dit d̄ vos fill meu Salamo en los prouerbis. ¶ *Domini tempore diligit q̄ amicus est: et frater in angustijs cōprobat.* ¶ *Señor y cō vos sou mostrat germa e verdader amich d̄ natura humana: que may la haueu desēparada en tan longa batalla. Infinides son les dolors que per sens cāsar haueu soffert: huy acabau senyor: mas dies ha: q̄ comēças. ¶ Senyor y la pratica dels mortals es aq̄sta: q̄ cō vn treball dura molt: tantost se enugen: e pden la feruor e voluntat per gran que fos: e sen dexen al mig: o si perseveren ab molta fredor e negligencia: en tant q̄ la fi no acorda ab lo començ: de vos fill meu no es stat axi: ans la caritat vostra es stada inuencible ab aquella feruor que comēças lo dia q̄ de mi prengues carn: ab aquella senyor fini huy la vostra pena. ¶ Vida mia y ab quina cara aparexeran dauant vos los desconexents e poch estimāt les vostres dolors e penes: com tant complidament hajau satisfet per ells stant ab los braços estesos: ala fi d̄ la v̄ra victoriosa batalla los cridau cō a fills molt amats: diēt a cascu d̄ls ho*

mens. ¶ *Accede ad me ⁊ da mihi ob sculum fili mi: quia ego te redemi: animam meā pro te dedi.* Volent dir: Acostau vos ami aies deuotes y per mi tāt amades: donau me besamēts de amor en la mia partida: per queus puga comunicar les mies dolçors. Car yo so aquell queus he remut ab multitud de treballs: la vida mia he donat per la salut v̄ra. ¶ *O fill meu: y feu queus amē los homens pux p vos son axi sens melura amats: e que obliden totes coses per sentir la dolçor v̄ra: car tant cō pus apartats fan dela amor mundana: tant p us acostats serā a vos: e p̄ço es scrit. ¶ Tanto q̄s deo est p̄ximus: quāto ab amore mūdi ē alienus.* Estant axi aquella piadosa mare: mirāt e cōtēplāt lo seu amable fill: raonant se ab ell dins la sua aia ab multissima dolor: vehēt ja aq̄ll cors sagrat tot languit hauēt buydada tota la sanch: traueflada p doloros turmēt abundaua en infinides lagrimes.

Capitol. clxxxvi. cō Jes⁹ nostre senyor e redēptor hauent largament satisfet ala redēptio nostra: e la sua impreciable sanch tota scāpada: crida diēt la setena paula: e spira e foren fets grās senyals e fratremole del doloros smortimēt dela seyoza.

Dela setena paraula que dix lo senyor.

CCXX

Estant lo senyor e redemptor nostre en turment irrecoptable: tenint los vlls fermats en lo cel: rahonāt se secretament ab lo seu pare eternal: supplicaua aquell per la nostra redēptio. Apres de vna gran peça: senti sa clemencia que lo seu pare era contēt dels treballs e penes que per natura humana hauia soffert: e que no volia pus satisfacio del peccat de Adam. Car copiosament bastaua lo que soffert hauia ala redēptio dls homens: encara que mil milia mons fossen poblats dels dits fills de adam. E com lo seyor hagues ja acabat de buydar aquella impreciable sanch sua: crida vn gran crit e molt esforçat: dient al seu pare. ¶ Pater in manus tuas commendo spiritum meum. E dit aço: baixa lo cap: fent reuerencia al seu pare: declinant se ala part hon staua la sua mare: mostrant desijar la besar e pendre comiat della en aquell darrer partiment. E fet aço expira: mostrāt que lo viure e lo morir tot staua ala ordinacio sua: e res no feya forçat: sino per sola misericordia. e lo ceturio q̄ aqui era p̄ ministrar la justicia: veēt Jesus cridar ab tan gran esforç e soprosamēt espirar sens treball negu: fō molt alterat conerent aquella no era la comuna e natural manera d̄ morir acostumada entre los mortals. e dix ab molta terroz e por. ¶ Vere hic homo filius dei erat. Volent dir: que verdaderament aquell home era fill de deu: e p̄ço tenia la mort axi puilegiada sobre natura. e lo cel dona grā sentiment dela mort d̄l seu creador e sen

yor. E la terza dona tan gran percu dida de tremolamēt molt major que la primera: que paria que lo mon del tot degues perir: e lo vel o cortina d̄l tēple fon partit per mig de alt a baix: no sens grā admiracio dls miradors: e tot aquell miserable poble qui aq̄ era vengut p̄ mirar: batent se los pits mes per por: que per consciencia toz naren sē en la ciutat confusos sens poder dir paraula alguna. e la mare dolorosa alçant los vlls veu lo fill que ja hauia expirat: e fon tanta e tan extrema la sua dolor q̄ paria soptosament li hagueffen partit lo cor en peçes menudes. E cridant ab la prudencia acostumada: dix. ¶ Adodo cepit dolor qui finem non habet. Volent dir lo senyor e fill meu: finida la vostra vida per mort: comença la dolor mia qui si no haura fins per mort ab vos ajustada sia. Aquesta herencia que resta ab mi dela memoria dles vostres dolors: yo la conseruare senyor: e de mi nos partira nit ne dia: ne sols vn moment. ¶ lo senyor: y si aquells q̄ de vos senten alguna poca de dolçor estan ab tanta pena en la prelēt vida e desijen continuament exir de aquella per esser ab vos: que fara la mare vostra qui tan cara y tan amable companyia ab vos ha feta per spay d̄ tātī anys: lo senyor: y quina solitut tan dolorosa sera aq̄sta que yo haja a restar sens vos en lo mon: no es loç en aq̄ll ami sia sēs dolor: puiç d̄ vos me veja apartada. lo mort que al fill de deu has gosat tocar: no oblides la sua trista mare: ajuda: n amiga mia a tu reclame dient. ¶ lo mors tu mihi

Com la anima de Jhesus deualla als lym.

sola places: tu sola potest auxiliu dare: Car tu sola est ami plaet: e bastes a donar ami consolacio e ajuda. **D** fill meu e senyor: que noy ha huy cosa al mon: que tant plagues ami co star ab vos clauada en la creu: e mozir en semps ab vos. Ara senyor sere yo viu da e complida d' tota dolor: vos ereu lo repos e compliment dels meus delits: en semps ab vos me es tot fallit: a vos senyor son manifestes les mies dolozs: les quals a explicar no basta lengua humana. En les mans dl vostre pare e vostres fill meu coman la mia anima: e aquesta desolada companyia qui en semps ab mi plozen les vostres dolozs. Ja la vida mia fall: no basta la persona mia a sufferir tanta pena: q' de vn fill tant amat yo ha ja esser separada: e dient aquestes paraules es mortis la senyora de vn tan gran esmortiment: q' de tot fora morta: sino que son socorreguda per la visio que en sperit veu: durant lo dit esmortiment dela honoz e gloria donada ala anima del seu fill. **E** pense cascu: quin fon lo dol e planct tan desmesurat dela amable magdalena: e dls altres que aqui eren vepent se axi cuberts de ofendat hauet pduit lo tan amat mestre p' ta crudelissima mort: e la mare sua ta dolorada: q' no creye pogues viure: p' q' cascu dells ab gran delit acceptara la mort per no restar en ta turmentada vida.

Capitol. clxxxvii. co la sacratissima aia de Jhesus ab

singular triupho e multitud de angels: deualla als lym dels sancts pares e glorifica aqlls dela sua diuinal presencia.

GLa anima gloriosa de Jhesus essent separada del seu excellēt cors hauet donat fi a totes les sues penalitats: fon aqui lo gra visrey sanct miql ab gran multitud de angels: q' tots pstrats en tra adozare la magestat sua: cantat ab gra melodia. **S**ign' e agnus q' occiolus e: accipe virtute et diuinitate et sapientia et fortitudine et honore et gloria et benedictione. **N**o let dir: digne sou vos seyor anyell immaculat mort e sacrificat p' la redempcio huana: q' per tota creatura sia laoda e magnificada la v'ra virtut e diuinitat e sauiesa ifinida: e sia exalçada la v'ra fortitut ab la ql ta valentmet haueu v'cut lo diable: p' q' dignamet senyor la magestat v'ra deu esser hozada e glorificada e benehida per totes les creatures v'res p'sets e sdeuenidores: e leuat se fact miql acostas asa excellēcia: e ficat lo genoll dauat la seyoria: p'sentali de part dl seu pare la vestidura de immortalitat: e la corona molt excellēt a ell dguda p' la sua alta victoria: e lo sceptre real dela general monarchia: e lo senyor mana a fact miql que trametes missageria al pare Adam: e a tots los altres denunciand

Com la anima de Jesus deualla als lymis. CCXXI

la sua venguda. **E** lo dit sanct **Michiel** crida dos princeps ab molts altres angels quils acōpanyauen: e dix los. cuyrau als lymis: e digau als senyors qui aquí son: que salegren es meren a punct que la magestat del senyor sera molt prest ab ells: e vosaltres feu aparelar lo strado: e la cadira real dins los lymis: car aquí vol reposar sa senyoria estos tres dies. e los missatgers partits: tota l'altra multitud que restaua: metent se en processio: començaren a cantar. **Te deus laudamus.** **E** sanct **Michiel** portant la bandera leuada anaua dauant lo senyor: e ari començaren son camí. **E** ab tot que en aquest acte: noy hagues res corporal: ans eren tots sperits sens res de humanitat: deuez pensar: que tots eren aquí en forma humana: per donar orde ala nostra piadosa contemplacio: car per les coses corporals venim en coneyença deles spirituals. e los missatgers qui anauen primers vengueren als lymis: e donant gran colp ales portes: dient lo principal dells lo parlar de **Judich.** **Apperite portas quia nobiscum est deus qui fecit virtutem in israel.** Volent dir. obriu les portes: car lo senyor es molt prop: e prestament sera ab vosaltres: car ha fet grans virtuts e marauelles en israel. **E** lo pare **Adam** hoynt aqlla veu angelica: mana obrir les portes e entrant lo missatger ab grā goig dix a tots. **Annuncio vobis gaudium magnum: quia lux fulgebit hodie super his qui in tenebris et in umbra mortis sedent.** Volent dir. **O** reuerers senyors e pares: vous denuncie

vn goig molt singular e gran: car la lum diuinal clarejara huy sobre vosaltres qui stau en tenebres e ombra de mort. **E** tots hoynt aco agenollaren se ab grandissim goig: regraciant la misericordia del senyor: qui de ells sera recordat. e lo pare **Adam** ab cara molt alegre: girant se als fills se: dix los lo parlar de **Jeremies:** q̄ diu. **En ista est dies quam expectabamus: inuenimus et vidimus.** Volent dir. **A**quest es certamet lo dia per nosaltres tāt desijat: lo qual hauem trobat e vist ab sobiran goig: **E** posant se tots en orde a rebre lo seyor: lo strado fon apareilat per los angels molt solennement: e començaren a sentir los cants: e aquella melodia angelical: e acostant se als carcers de infern entrarē per aquell loch hon eren los pares: e sanct **Michiel** venint ab la bandera: dix los. **Benedicite dominum omnes electi eius: agite dies leticie et confitemini illi.** **E** entrant lo senyor ab aquella resplandor dela sua diuinitat: tot aquell loch fon glorificat per la sua presēcia: e dix los ab cara molt afable. **Gaudete et exultate: quia nomina vestra scripta sunt in celis.** **Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis et in tabernaculo fiducie et in rege opulenta.** Volent dir lo seyor parlant a tota aquella multitud: **O** amichs meus alegrau vos: e hajau in finit goig: car per lo mitja dela mia mort: les portes de paradys vos son vberres: e les cadires en que hauen a seure aparellades: e en cascuna de aqllas sta scrit lo nō de aquell: qui y te a seure: e aq seura lo poble meu en gran

Com Adam re gracia al senyor.

belleja de pau trobant se en aquella casa de gran seguretat e repos: hauet abundancia de tots bens e delits. e hoynt aço aquells sancts ja glorificats p la diuinal visio recomplits d goig i estimable prostrats en terra adozare la magestat sua dient. ¶ Redemisti nos domine deus in sanguine tuo.

Esient lo senyor en la cadira real: leuaren se tots e anaren cascu per si afer reuerencia a sa senyoria: per exalçar e magnificar les misericordies aells tā liberalment donades.

Capitol. clxxxviii. cō lo venerable pare Adā ab profunda adoracio re gracia al senyor: la redēptio de natura hūana: e supplica per los peccadors e fō rebut p aqll ab grā amor: e dela vēguda de la aia del sāt ladre.

E primeramēt leuas lo grā patriarcha Adā: e venint dauāt sa real pſencia fetes primer tres reuerēcies agnollas: e baxāt se a besar li los pe: lo sēyor manal leuar: e dreçāt se besa les mās d la magestat sua diēt. ¶ Tu es dñe q vitez mortis habes potestatē ⁊ deducis ad portas mortis ⁊ reducis. Volent dir: vos senyor sou aqll q haueu potestat de donar mort e vida: e ami q era deuallat pla mia culpa e pe

ccat fins ales portes d infern: hō es la mort eternal: de aq sēyor marauello samēt me haueu deliurat: de q belāt les vres sagrades mās: re gracia ala magestat e clemēcia vra: la grā m. p i cordia ami feta: e a tota la generacio mia: la q l yo hauia lāçat a pdicio: si la vra dolçor nōs hagues socoregut. o sēyor clemēt ⁊ recoman ala pietat vostra los fills me? q huy viuen: e tots los q naixerā fins ala fi d l mō. car ja sab vra senyoria. ¶ Licz oia peccata cōdonata sint i nob: ifirmitas tñ peccati adhuc manet i carne. Car ab tot los peccats per lo mitja dela vostra dolorosa mort sien perdonats e mitigats: e als peccadors sia donada grā ajuda a vençre aquells: no resta senyor que la carn humana no sia tant en malaltida: per lo peccat e culpa mia: que nenguna cosa bona ni virtuosa no pot fer sens gran difficultat: en tant que tots son en gran perill durāt la vida humana: si la vostra clemencia nols ajuda continuament. E de aço en la vida mia: vostra magestat sab: quantes dolors ne he passades: e abundoses lagrimes escampades: la mia penitencia fon tanta e tan larga: que no podia esser creguda p los mortals: sols vos la sabeu: aqui totes coses son manifestes. E ara senyor: que p la misericordia vostra so apartat de tota do'oz e posat en tāta bena uenturança e gloria per la visio vra: restā encara la amor natural dls me? fills: e la obligacio quels tinç: vist los grans damnatges que per mi hā encozregut: per que supplich e supplicare la clemēcia d l vostre pare e vra:

Lo Adá regacia al senyor.

CCXXII

per la saluacio humana. **E** lo senyor mirant lo ab vna grandissima amor lança li lo braç damunt per mostrar li molta fauor: e dix li. ¶ Venerable pare: ala comanda quem feu dls peccadors: vos responch: que so molt cōtent de ajudar los e fauorejar los: si ells se volran ajudar. car la vida e la mort en ma del home la he posada: vos pare los amau per natural generacio: pensau quant los ame yo mes quels he creats e remuts: e per tirar los ami: la carn vostra me he vestida e fill vostre me so nomenat: totes les passions e miseries hūanes en la mia persona he portat: exceptat culpa ni peccat que ami no ses acostat. e perq̄ se lo cor del home esser generos: nol he volgut tirar ab terors ni turmēt sino ab amors singulars que per infidels vies los he mostrades: ne d'ells no deman altra cosa: sino quē amē. e durāt la vida humana tostemps dissimule les injurias per ells ami fetes. e so molt prompte a fer los misericordia: e a comunicar los la gracia mia: segons per exemple he mostrat huystant en lo ple dels meus turments a vn gran ladre que en companyia mia era crucificat: e tostemps hauia mal vixcut: e sols que vn poch se gira ami penedint se de bon cor dela sua vida passada: yol he acceptat tantost p̄ ser uidor e amic̄ meu: e li he pmes dar paradys en esta mateixa jornada: lo qual sera açi molt prest: car no hauia spirat com yo vingui. e dit aço entra per aquell loch la anima d'l dit ladre. **E** apres que hague adorat lo senyor sfigue aqui ab los altres contemplāt

la magestat sua: e tots aquells parcs se alegrarē molt dela venguda d'l sãct ladre: car en ell veyen reluyr la misericordia diuina: e la gran efficacia dela passio de J̄esus. e lo pare Adam q̄ d'aquestes misericordies mes que tots se alegrava: ab vn gran goig pres altra vegada les mans del senyor beiat aquelles moltes vegades: loāt la magnificencia sua: dient. ¶ Ad deū meum ponam eloquium meum: qui fecit magna 7 inscrutabilia 7 mirabilia absq̄ numero. Volent dir: Sauant lo deu meu e senyor vull manifestar la mia paraula: no podent callar la gran magnificencia dela diuina potēcia vostra: car haueu fet coses tā marauelloses e grans e sens nombre en la reconciliacio dels peccadors: q̄ de fall tot enteniment huma: volent inuestigar e conerex aquelles: perq̄ tot̄ ab genoll ficat regraciam les misericordies vostres. **E** lo senyor mostrāt molta amor e fauor a aquell venerable e antic̄ pare mana als angels que portassen huna cadira e feu lo seure molt prop de la senyoria.

Capitol. clxxxix. com lo insigne patriarcha sanct joseph spos dela sēyora vingue a fer reuerencia al senyor: e dela gran bonor e fauor ab que fon recibit per aquell.

3 iij

Lō Joseph vingue a fer reuerēcia al senyor.

E apres vingue a fer reuerencia al senyor aquell grā patriarcha sanct Joseph: e ans que sacostas: io senyor se dreça de peus: leuant se dela cadira: car per pare lo hauia confessat en la fra: e ara li volia fer special honoz sobre tots: e acostant se lo glorios pare a aquell tan excellent fill: transformat tot en amor: lanças als seus peydient. ¶ Conuertisti planctum meū in gaudium mihi. Volent dir. **D** senyor: y com hauu conuertit totes les mies dolors e plancts en gran goig e alegria: car vos sabeu ab quantes lagrimes e compassio yous miraua pē sant vos esser passible e mortal: e ara senyor es infinit lo goig meu cō vos veig glorificat: e dit aço: dreças e besa les mans del senyor: e la clemencia ab molta amor besal en la boca dient li. ¶ Scio opera tua ⁊ laborem tuū: ⁊ patientiam tuam: quam sustinuisti propter nomen tuum: et nō defecisti. **D** pare molt amat: yo se quines son stades les vostres obres: e quant plaents ami: e la vostra paciencia inuincible: e so molt cert dels grās trebals que per mi haueu sostengut: e no haueu en res fallit en la seruitut mia ne dela mia mare: Araus vull retre lo guardo q̄ merexeu per la molta amor que ami haueu haguda. Car los seruirs ami fets ab feruor d' amor son p mi tant estimats: que nunquals leixe sēs molta remuneracio. Ja sabeu pare ab quants trebals y pobrea me crias: e moltes vegades sofferis fam p estaluiar pera mi lo pa per conseruar la mia tendra edat: ara vull que siau

faciat abundantament de dolçors inestimables: e per aquella peregrinacio de Egypte hon ab mi fugis: dexat la terza p:opria per campar la vida mia. **E** tots los trebals que aqui passas: vos paria esser no res: puix ami tenieu en segur. Perço vull ara siau apose rat en aquell orde dels seraphins: qui ami en paradys seran pus acostats e no tracten sino de les mies amors. **E** per aquelles moltes vegades que en los vres braços yo he reposat e dormit: vull ara que vos contemplant e mirant ami hajau delits infinits sēs may cessar. **E** per aquelles lagrimes que vos lanças vehent les mies persecucions e dolors que en la mia infantia passi. e per lo gran desig que tenieu d' morir per no veure la mia passio e mort: vull que hajau aqst singular priuilegi: que als que a vos en grā deuocio hauran: coneguen que per incessio vostra yo's atorgare tot lo q̄ iustament demanaran: specialment los dare singulars sentiments e dolçors d' la mia amor: els fare auozrir lo mō e venir ans dela sua fi en gran perfectio: e finir los seus dies en gracia e amor mia. e lo glorios patriarcha q̄s veu tan ben acullit per lo senyor e ab tanta amor tractat: inflamat ab grā feruor de dilectio: regraciant la gran dolçor e pietat sua: regonexent que p sola bonea sua li comunicaua tantes misericordies e gracies: pres les mās del senyor besant aq̄lles ab infinides dolçors e amor: dient. **M**isericordia mea et refugium meū: susceptor me⁹ ⁊ liberator meus tu es. Volent dir. **D** os senyor sou la misericordia mia

Lo joachim vingue a besar la ma al senyor CCXXII

e refugi meu: e lo rebedor dela mia a nima: e deliurador de aquella. e lo se- yor mana q̄s leuas e ques sigues al costat del pare Adam en vna altra ca dira: qui per los angels fon aquí poz tada.

Capitol. cxc. com vingue a besar la ma al seyor: lo gran patriarca sanct joachim: e dela bonora ell feta p esser pare dela senyora.

Apres vingue a fer reueren- cia lo seu fact auí joachim e besades les mans dl seu excellent net: dir a sa seny- oria. ¶ Tibi dixit cor meum: exquisi- uit te facies mea: faciem tuam domi- ne requiram. Volent dir: O senyor: e ses parlar es a vos manifest lo meu cor: e sabeu ab quant desig he cercat e desijat veure faç a faç la vostra cara: gracies sien fetes ala magestat v̄ra: q̄ tan largament haueu satisfet al meu desig. E lo senyor abraçat lo ab mol- ta amor: dir li. Aui meu molt amat: ara es v̄guda la hora que yous vull mostrar la molta amor que tinch. Car grans persecucions e congores haueu passat viuint enlo mon: portat les ab molta paciencia confiant dela ajuda mia: car sabieu be: que d mi ha uia dit David. ¶ Juxta est dominus his qui tribulato sunt corde: et humi- les spu saluabit. Lo es que molt es prop e molt acostat lo adjutor meu a aquells qui han lo cor tribulat e ve-

rat: e als h̄uils de sperit so molt pimp- te a saluar. e perço en aquell cas vos tragui de aquella principal congora e menyspreu queus fonch fet enlo tē p'ep no haueu fills: car tiu vos esser pare de tan singular filla: ço es dela mia cara mare: que es stat a vos tan singular priuilegi e dignitat: que per aço sereu per mi molt exalcat: e p toti los sancts reuerit e molt estimat: em- pero p̄q̄ aquella alegria d trobar vos pare de vna tal filla vos dura molt poch: car moris prest: dexant la mia sancta mare de molt poca edat: vull que ara los vostres goigs sien durab- les pera tostemps: e que vejau aq̄lla vostra excellent filla reyna d parays. e joachim molt alegre e ja glori- ficat per la vista d la magestat del net molt gojos de les paraules sues: regraciāt a sa senyoria: e loant la gran potēcia e liberalitat sua: dix. ¶ Quis deus ma- gnus sicut deus noster: tu es deus q̄ facis mirabilia. Volent dir: Tu est a quell magnanim e potentissim seny- or: al qual no es semblant entre los deus dela terra: qui per sols imperi e manament fas obres tan altes e ad- mirables que per negu no podē esser compreses. E prenint comiat per do- nar loch als altres que haviē a venir besa les mans al fill de deu y net seu: e segue enla cadira que li era aparella- da al costat de son gendre: lo patriar- cha sanct Joseph: del qual tots feyē cap: per tenir nom de pare de Jelus senyor e redemptor de tots.

Capitol. cxc. com lo de- uotissim sacerdot zacha

Cō sãct jobã baptista feu reuerẽcia al seÿor. CCXXIII

han acostas al seu amat senyor: e adorant la magestat sua: dix li. ¶ **D**omi ne dixi tu es spes mea: portio mea in terra uiuentium. Volent dir. **D** senyor meu que d' vos he yo dir: que sou sperança mia: e porcio e gloria mia en la terra dels uiuens. e lo senyor prenint lo per los braços: dregal e beiant lo ab gran amor: abraçant lo molt estret com a fill molt amat: e reposant lo cap d' Joan sobre los seus sagrats pits: dix li. ¶ **A**mat meu Joan: anit en la mia darrera cena que feu ab los apostols me: açi sobre los me' pits reposa: e dormi lo colli teu. Car a vosaltres dos per priuilegi singular: es pmes descãsar e reposar en talloch: no sens gran misteri abduys sou nomenats Joans: significãt esser molt abundosos en la gracia e amor mia. E la dignitat de vosaltres dos es tã alta: que no deu esser disputada p los mortals: car no pot esser coneguda ni estimada sino per mi: queus he volgut tant exalçar: e a tu joan dix certamet. *Ecce constitui te hodie super gentes: et super regna et erit nomen tuum gloriosum.* ço es: car yo te huy cõstituit en parro e Governador de les gentes e dels regnes: e vull que tot lo mon te regonega senyoria e magnifiqũe la tua sanctedat solennizãt la tua natiuitat: la qual cosa nos fara de negun sanct: exceptada la mia mare: la qual en dignitats y excellencia sobrepuja a tota pura creatura: e negu a ella no deu esser comparat. E per ço es comun parlar entre los seruidors de uos d' la mia mare: com parlen d' les dignitats sues: que diẽ d' sa senyoria.

¶ **M**axima quidem rusticitas e cas alijs sanctis comparare. Car gran e sens mesura es la rusticitat d' aqlls q̄ ala nostra senyora volen egualar ne comparar negun altre sanct. ab tot q̄ apres de aquella vull que en la mia eglise siau vos molt exalçat: e coneguen les gentes que a vos reclamarã: q̄ per mi sou tan amat: que qualseuol cosa quem demaneu per als deuots vres: nous sia negada. Car vos me haueu denunciãt venint en lo mon: e vous vull magnificar e exalçar en lo cel: e en la terra: e sanct Johan transformat en amor d' aquell senyor que tant lo amaua: volẽt lo exalçar e glorificar d' les sues altres e sãctes obres: comẽça a dir. *Magna et mirabilia opera tua deus omnipotens: iuste et vere vie tue: rex seculorum: quis non timebit te dñe et magnificabit nomen tuum: quia solus pius es: quoniam omnes gentes venient et adorabunt in conspectu tuo: quoniam iudicia tua manifesta sunt.* Volẽt dir. **D** clemẽt e magnanim senyor: com son grans e marauelloses les obres vostres deu omnipotent justa: e molt verdadera la carzera vostra: qui sou Rey dels segles: qui es aquell tã temerari: q̄ no haja gran temor de vos: e magnifiqũe lo nom vostre: car a vos sols se pot atribuir vera pietat e misericordia: e p ço totes les gentes e poble vostre: qui açi som ajustats venim adorar la presencia vostra: car los grans juhis e obres vostres son huy a nosaltres manifestes. Vos sou verdaderamẽt senyor a qll: qui en lo mon yo denũciã: quant senyalãt vostra senyoria ab lo

Cō Abraã e sa generacio adora lo senyor.

lo dir: digui. *Ecce agnus dei: ecce q̄ tollit peccata mundi.* Car no basta ua altra cosa a lauar e denejar natura humana: sino la sagrada sanch de vostra excellent persona: la qual largament haueu eicampada: de que podē dir tots los que açi som lo parlar de Job: qui diu. ¶ *Dominus eos qui oppressi sunt releuat.* Car vos senyor sou aquell: quels oppressos haueu releuat de tanta captiuitat e oppressio: perque regraciāt sens cessar la tanta misericordia e gracia: cantarem tots dauant vostra real senyoria en la eternal patria: *Die ac nocte dicentes.*

¶ *Sanctus: sanctus: sanctus: dominus deus omnipotens: qui lauit nos a peccatis nostris i sanguine suo:* No cessant dia ne nit d' cridar. *Sāct sanct: sāct es lo senyor nostre deu omnipotent: qui ha lauat la culpa dels nostres peccats ab la propria sanch sua.* E volent pēdre comiat lo amat Joan per fer loch a l'altra gent: besāt la ma al senyor: sa majestat lo besa altra vegada en la boca: el besa e abraça ab tanta amor: que los angels e homens alegrant se de tanta fauor e festa: digueren entre si. ¶ *Non est inuentus similis illi.* Volēt dir. entre tots los patriarqs e antichs pares: aq̄st glorios baptista te preminēcia en singular fauor e amor.

Capitol. cxciiij. cō lo grā pare Abraam ab tota sa generacio adorarē e magnificaren lo senyor.

Apres vingue lo grā patriarcha Abraam ab tota la sua generacio: e acostant se lo gran pare al senyor: a dorant la magestat sua: dix li. ¶ *Vidi dominum facie ad faciem: et salua facta est anima mea.* Volent dir. *Senyor y vos sabeu quant vos he delijat y confiat de les promissions vres.* Car vos senyor me digues. *Noli timere abraam: ego autē protector tuus sum: en merces magna nimis.* *Senyor: y tan gran e abundos es stat lo meu loguer: puiç he merexcit veure la vostra gloriosa cara: car d' sols veureus en vilio quant me fon reuelada la incarnacio vostra: fuy tan alegre e gojos: segons vostra senyoria recia: dient als jubeus ab vos disputant.* ¶ *Abraam pater vester exultauit: ut videret diem meum: vidit 7 gauissus est.* Quant mes senyor me alegrare yo ara: que veig ab seguretat d' may perdre la visio dela magestat vostra. e lo senyor dix li. *Abraam: yo he treballat molt en complir les pmissiōs a vos fetes: e lo vengut açi: y que vesseu complit en mi ço q̄ principalmēt vos prometi: diēt.* *In semine tuo benedicetur omnes gētes.* Car yo qui so deuallat dela generacio vostra: so benedictio e gloria de tots los elets. E hoïnt aço: tota aquella gent que a qui era en companyia del pare Abraam ab gran goig digueren. ¶ *Iuliu randum qd iurauit ad abraam patre nostrum daturum se nobis.* Volent dir: quanta es la rectitut e justicia de aq̄st senyor nostre que tan largamēt ha complit lo que jurat e promes ha

Cō Moyses adora e supplica lo senyor.

CCXXV

uia al nostre pare Abzaam de donar se a nosaltres en preu d' nostra redempció: **E** axí recomplit de goig lo pare Abzaam ab tota la generacio sua p'strats en terra adoraren lo senyor altra vegada: e partint se de sa alteia digueren. ¶ **L**audate celi et exultet terra: iubilate montes laudem: quia consolatus est dominus populum suum. **V**olent dir: **D** cels loau aquest senyor e supliu al que nosaltres no bastā: alegres la terra de' a gran gracia e misericordia que es feta als fills de aquella: donen grans laors totes les muntanyes ala excellencia sua: car huy ha cōplida e acabada la consolacio d' lo poble seu: mostrant nos la presencia sua per nosaltres tan desijada.

Capitol. cxciij. cō lo príncep del poble Judaych Moyses adora e glorifica lo senyor: e supplica p' la conuersio del seu poble: la qual per sa majestat li fō promesa ques faria ans dela fi del mon.

G Apres vique lo grā duch e guiador del poble Judaych: ço es lo valent capitā Moyses ab tota la cavalleria sua: e ficāt lo genoll dauāt lo senyor adora la magestat sua diēt. ¶ **D**omine deus rex omnipotens: in tua ditione cuncta sunt posita: et non

est qui possit resistere voluntati tue. **V**olent dir: **D** senyor y deu meu rey omnipotent: per la ordinacio e mana mēt vostre son fetes totes coses: e no es negu que pugua contrastar ala voluntat vostra. **C**ar lo diable d' comēgament del mon ença ha treballat p' aterzar e destroir natura humana: e lançarla en infern. **E** vos senyor: d' aqui la haueu deliurada: e ab lo saber e poder vostre tāt exalçada: e ara glorificada per la presēcia vostra dins aquell loch mateix: hon per lo peccat tots eren encarçats: e d' aqui voleu que pugen en la sancta ciutat de paradys per seure e reposar en aquelles cadires: que lo superbiós diable ha perdudes: no forsmetēt se ala ordinacio e voluntat vostra. **C**ar la superbia es a vos senyor tan odioia: que neguna cosa hon ella sia no pot per vos esser amada: ans perseguida e aterzada. e aquesta sola ha bastat: d' lo angel fer d' able: dela qual mutacio e soptos cayment: admirat ysayes: dreçant sō parlar al gran príncep Lucifer: diu li. ¶ **Q**uomodo cecidisti d' celo lucifer qui mane oriebaris: corruisti in terra qui vulnerabas gētes: qui dicebas in corde tuo: in celum conscendam: supra celi exaltabo solium meum: sed bo in monte testamenti in lateribus aquilonis: ascendam super altitudinē nubium: similis ero altissimo veruntamen ad infernum detraheris: in profundum laci. **V**olent dir. **D** lucifer: qui tan mati te eres leuat en granea e resplandoz: com est caygut en tanta profunditat: lançat est stat en la terra vituperosamēt: tu q' nafraues les gētes

Com Moyses adora e supplica lo senyor.

e inflammat de molta superbia dyes
dis lo teu cor: en la altitud del cel vull
pujar: e en les subiranes de aquell exal
gare la mia cadira: seure en la muntan
ya del testament ala part de aquilo: e
muntare sobre la alrea dels nuuols: e
sere semblant al altissime. **E** verfade
rament aquest cobdicios appetit d'at
pujar en infern te ha fet deuallar: e en
la profunditat de aquell est stat forer
rat. Aquest peccat de superbia clemē
tissim senyor ha aterrat e destrouit lo
poble vltre d'israel: per mi tā amat.
car desijos dela salut iua: e per tornar
lo en la amiltat e gracia de vostra sen
yoria digui mogut de grā amor e car
ritat. **D**imitte eis hanc noxam: aut
si non facis: dele me de libro tuo quē
scripisti. **D**esijant mes la saluacio de
aquells: que la mia propria. e vos se
yor: perdonas a ells per amor de mi
aquesta vegada e moltes altres. **E** a
ra senyor ala fi son cayguts en aquest
cruel e enorme crim: que a vos verda
der **D**essies e redemptor han tracta
da la mort: e tan cruament perseguit
en tota la vida v̄ra. **Q**ui senyor vos
golara demanar misericordia pera tā
crua gent: empero senyor cōsiderada
la clemencia vostra: yo nō poze star d'
supplicar aquella que en algun tēps
li placia hauer merce de aquest dela
uenturat poble: que nunca es anat
lino de errada en errada: e de descon
xença en desconexença: quantes penes
me han fet passar en lo temps q̄ls he
regit: vos senyor ho sabeu. e ja per a
xo yo nunquals pogui auozrir: ans
los amaua de cor com a fills exits de
les mies entramenes p' esser me per

vos acomanats. **E** zelant per la ho
nor vostra nunca pogui permetre
aquest poble fos destrouit p' grās pas
sions quem hagē fet passar: ans com
vos senyor me digues vehent me cō
gorat dela ydolatria que fet hauen
en la absencia mia: **E** rno: q' popul'
iste dure cervicis sit: dimitte me vt
irascatur furoz me' cōtra eos: et dele
am eos: faciamq; te in gentem mag
nā. **Y**o senyor vos suppliq' que nou
fesseu per res: car nom venia be negū
partit: puix nom paria fos honor de
la magestat vostra. **C**ar tenuam non
diguessen los infels egyptians: q' en
ganosament hauia v̄ra senyoria tret
aquell poble de egypte per matar lo:
e destrouit lo entre les muntanyes del
desert: e delir la memoria sua d'la ter
ra. e vos senyor fos placat per vostra
acostumada clemēcia. **E** si tant ereu
misericordios ans que sperimētasseu
les passions humanes: quāt mes ho
sereu ara senyor: que sou escapat dela
batalla: hō haueu sentit totes les do
loz humanes: e haueu satisfet larga
ment ales necessitats dels homens:
donant los via de venir a vos: comū
dant los a misericordia e venia. **C**ar
de vostra magestat cantaua **D**avid
vna canço dient. **¶** **S**uavis domin'
vniuersis: et miserationes eius super
omnia opera eius. **V**olent dir: q' les
miseracions e clemencies de v̄ra ma
jestat ab la abundosa suauitat vostra
son tan largament comunicades a to
tes les creatures: que sobrepuyen a to
tes les obres que per vostra alteza ja
mes sien stades fetes. **E** lo senyor de
mētissim qui per natura ama los pia

Com Moyses adora e supplica lo senyor. CCXXV

dosos de cor: hoint axi parlar aquest princep del poble judaych: plagueli molt veent lo axi piados e curos d'la perdua de aquella gent: e desijos d' recaptar los alguna misericordia. **E** le uant se fa altesa dela cadira: abraçal ab molta amor: diēt li. **M**oyles amat: e fidelissim seruent meu: justa cosa es quel hom misericordios aconseguirca misericordia: no solament pera si: ans encara per aquells: per q' la demanara. **E** perçous responch al que desijau: que aquest poble de tot no pereixca: que ab tot que ell sia tan maluat: e rebelle e ple de tanta iniquitat que no basta sentēcia per fort que sia a punir la sua malicia: yo vull per amor vostra e dels altres pares: que aque ls que de aq̄sta generacio se trobaran ala fi del mon: sien conuertits e vinguen ala conexença mia ab tãta feruor e deuocio: que axicom a cans sedejants anaran per les ciutats e viles: cercant quilz mostrē la mia doctrina: e lera lauos complida la p̄phetia de David: qui diu. **C**onuertentur ad vesperam: et famem patientur vt canes: et circuibunt ciuitatem. **E** aquests axi illuminats per la gr̄a mia conexeran quãts beneficis han agut per lo mitja vostre la generacio lua: e quãt ho hã poch estimat los passats e menys los que huy viuen: e dolent se molt deles erzades e desconexēces dels ieus pares hauran gran e singular deuotio en vos: e faran que en la mia esglesia se faça solēne festa e gr̄a memoria d'les virtuosas obres v̄res. **E** lauos conexeran les gents quant tou per mi amat: e enlo cel molt exal

gat: car stant en la terra en vida mortal vos he tant fauorejat e loat: segōs es scrit en diuersos lochs: special cō maria germana vostra e aaron murmurauen de vos: mostrant me yo valedor e defensor vostre: digui a ells. **¶** **I**hō est talis vt seruus meus moyles: qui i omni domo mea fidelissim⁹ est: ore enim ad os loquor ei: et palas non per enigmata ⁊ figuras dominū videt. **E**olent los manifestar yo per quius tenia: ne quant ereu auācat en la amor e gracia mia: digui. **A** tots sia manifest: noy ha vn tal en la casa mia: ni tan fidelissim en tot lo poble meu: com lo amat meu Moyses: al qual yo parle boca a boca: e publicament lens neguna cuberta: e li he manifestat molt largament ami mateix. **E** tot aço he fet: per que fosseu amat e temut per aquell desconexent poble: e a vos e ami tan rebelle: e Moyses veent la gr̄a dolçor e misericordia del senyor: inflāmant se tot en vn gr̄a exces de amor: dix. **¶** **P**ietat e clemencia incomprehensible: si los q' viuen enlo mon sabien com reguardo nau los vostres seruidors: nos canlariē may d'fuir vos: tots los treballs los serien delit: encara que tots dies sufferissen infinits martyris nols parria effer res: quant pensariē la abũdosa recompessacio q' vos acostumau d'fer als queus amen e serueixen: no oblidant neguna cosa per poca que sia: ne leixant la sens gran remuneracio. **¶** **M** senyor: y quanta sera la dolor que hauran los superbiosos e impacients quant veuran que per la miserable superbia sua han perdut lo me-

Cō Dauid adora e magnifica lo senyor.

rit singular que donau als humils e pacients; qui confiant dela ajuda v̄ra han pugnat sobre ses forces trencant la ira dins lo seu cor; no permetent q̄ vinga ala boca per no offendre a vos ne a son proïsme. *E de aquests diu y sayes. ¶ Ipsi videbunt gloriam domini: et decorem dei nostri. Car aq̄sts veuran la gloria de vostra senyoria e contemplaran la bellea e pulcritut d̄ vos deu: e senyor nostre. E lo mateix propheta contēplant la gran aiegria q̄ han los humils enlo pas d̄la mort diu. ¶ Quia in leticia egredimini; et in pace deducemini. Co es que aq̄sts rals ab sobirana alegria e leticia ixen dela mortal vida: e son transportats enlo regne dela pau eternal. e Adoy ses volent donar fi a ses paules: pres les mans d̄l senyor: besant moltes vegades aquelles ab gran deliu: e plaer deya. ¶ Tu gloria hierusalem: tu leticia israel: tu honorificentia populi nostri. Volent dir. Tu senyor est gloria de hierusalem: tu leticia e alegria d̄ israel: tu honorificencia e corona d̄l poble e generacio nostra. E axi pres comiat per fer loch als altres.*

Capitol. cxcv. com lo misericordios Rey e grā ppheta Dauid adora e magnifica lo senyor loant e glorificant la sua alta victoria ensemps ab tots los altres Reys.

Apres vingue lo gran Rey e excellent propheta Dauid ab tots los reys e sact̄ de judea: e leuant se les coronas del cap: adoraren la magestat del senyor: e parlant lo Rey Dauid p̄ tots com a principal e major: besant la ma al senyor dix. ¶ *Exultet iaz angelica turba celorum: exultent diuina misteria pro tanti regis victoria. Volent dir: O clement rey e senyor: alegre se los vostres sancts angels: e tota la cort celestial: cōtemplant los diuinals misteris vostres: mirant la real victoria vostra: com ab tant saber e poder haneu vençut lo diable: e aterrat la sua potencia: e lançat per terra la sua tyrannica sēyoria: be ha scrit d̄ vostra magestat lo meu fill Salamo quant dix admirat deles obres marauelloses de vostra senyoria. Magna enim sunt iudicia tua domine: et inenarrabilia verba tua. Volēt dir: q̄ tā grans son e tan pfundes: e justificats los juys d̄ vostra senyoria que no poden esser compressos: e inenarrables sō les paraules que per vostra clemēcia son stades dites: e verificades. yo senyor stant fadri en figura vostra vēci aquell gran golies gigāt ab vna fona e cinch pedres: donant a entendre astor lo poble vostre: que haguesseu ferma sperança: que vos senyor venit enla vall del miserable mon: posarieu cinch glorioles pedres en la fona sagrada dela humanitat vostra: ço es aquelles cinch plagues que sō stades fetes enla persona vostra: les quals reseruarieu en deliblamēt en sēyal molt cert d̄la vostra victoria: car ab aq̄stes*

Com Dauid adora e magnifica lo senyor. CCXXVI

nos haueu remut e deliurat dela captiuitat diabolica: donant forma als seruents vostres com vengran totes les batalles a ells donades per qual part que vinguen: car si p̄nen la fona q̄ es terida dela vostra amor e temor posant en ella la memoria ferma de aquelles. v. nafres ab la sperança dels merits de aquelles: no sera vici ni peccat nengu quels stiga dauant per valent ni fort que sia: que no sia aterrat e vençut: e qui sens aquestes armes ix ala batalla: sera molt prest vençut. ¶ Lo senyor qui veu Dauid: leuant se ab cara molt asable: abraçat ab molta amor dient: ¶ Dauid glorios rey e propheta: ara es complit lo vostre d̄lig: e la gr̄a fam q̄ tenieu d̄ veure ami segons moltes vegades ab grans lagrimes recitat haueu enla vida v̄ra: orant ami: dient. ¶ Quemadmodū desyderat ceruus ad fontes aquarū: ita desyderat anima mea ad te deus. Car ab tanta set e fam desijau eu veure ami: com lo cansat ceruo les fonts dela aygua viua: Ara siau cert q̄ yo' alegrare e contētare los v̄res desigs: car de cor me haueu amat e en altre no era lo vostre pensament: sino quāt pozieu esser trobat enla cort e palacio meu: segons dignes manifestāt ami vltre desig: dient. ¶ Unam petij a domino: hanc requiram: vt inhabitē in domo domini omnibus diebus vite me. Car aquesta sola gracia demanaueu e ab gran affectio requirieu de mi q̄ la v̄ra habitacio fos etnalment enla casa mia: p̄q̄ ab tot q̄ ara siau ja glorificat p̄ la presēcia mia: molt prestament pujareu en companyia mia

en aquell loch que tant haueu desijat e aqui fereu per mi molt exalçat e dignificat com a pare meu molt amat. Car neguna cosa que me sia demanada enla terra com a fill vostre nūqua la he denegada: car fill de pare misericordios: piados es per natura. e aq̄sta oracio: Jesu fili dauid misere mi: es ami tant plaēt que qui la cōtinuara de dir ab deuocio haure certamēt lo que demanara. ¶ Dauid vehent se tan amat e honrat per lo senyor: p̄nit les sucs m̄as besant aquelles moltes vegades: e posant les sobre lo seu cap ab gran deuocio deya. ¶ Tu es gl̄ia mea: tu es susceptor meus domine: tu exaltans caput meum: ⁊ exaudisti me de monte sancto tuo. Volent dir Vos seyo: sou la mia gloria: e lo que haueu pres e acceptat enla gracia vostra: e haueu exalçat lo meu cap: prenent la carn mia: e haueu hoit les m̄es p̄garies de alt sient en aquella gr̄a muntanya del si del vostre pare: e de aqui sou deuallat p̄ cōplir la supplicacio mia: ¶ Girant se a tots los reys q̄ en companyia sua eren: dix los ab gr̄a goig. ¶ Letatus sum in his q̄ dicta sunt mihi: in domum domini ibim'. Volent dir: ¶ O reys e senyors e quāt es alegre la mia anima: en aço que lo deu meu ha dit ami: que tots irem a regnar enla casa e regne seu: ¶ Hoit aço tots recomplits de alegria: prostrats dauant la cadira del senyor digueren. ¶ Gratias agam' domino deo n̄ro: dignū et iustū est. Volēt dir Quant es digne e justa cosa que regraciem sens cessar al nostre deu e senyor de les sucs justificades misericor

Dela reuerēcia q̄ls sancts innocēts ferē al senyor.

dies que a nosaltres ha comunicat, e prenint comiat: partiren se de aqui.

Capitol. cxcvi. cō la noble caualleria dels sancts innocents feu reuerēcia al seyor: e tota l'altra multitud de bomēs qui era aqui ab profunda adoracio confessaren e loaren sa magestat.

Apres vingue a fer reuerencia al redemptor nostre a quella multitud gloriosa de fadrins vestits d'blāch ab banderes en les mans: ço es los sancts innocents morts per oy de Jhesus: E tots los angels que aqui eren molt alegres dela venguda de aq̄ts: començaren a cantar. ¶ Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coīnq̄nati: virgines enim sunt: et sequūtur agnum quocunq; ierit. Volent dir: Que a q̄ts son aq̄lls: qui no sols reluen e resplanderen p̄ glorios martyri: ans en cara claregē p̄ puritat virginal: car a ricom son stats apartats de tots apētitis e futzures sensuales: axi seran ajustats inseparablement ab lo anyell immaculat seguit aq̄ll p̄ tots los lochs hō plaura reposar sa senyoria: e venit los dits sancts innocents dauant la magestat del senyor: adoraren aquell prostrant se tots dauant la sua presēcia: supplicant aquella: dient. ¶ Vindica domine sanguinem seruoꝝ tuo

rū q̄ effusus est p̄pter te dñe. Volent dir: o senyor jutge dreturer: placiaus venjar la sanch nra: qui per oy v̄re es stada escampada: car sols per zel de la honoz vostra demanam venjança: que a nosaltres singular gracia es stada morir per la amor vostra: e los p̄seguidors nostres molt major benefici nos han fet matant nos: que dexāt nos a vida: mas es justa cosa: la vostra offensa sia punida en aquells qui penitencia no demanen: ne coneixen la errada sua: ans perseveren en la malicia sua: e lo senyor ap̄s quels hague ben acollits e molt festejats: donals la sua diuinal resposta: dient. ¶ Adhuc sustinete modicum tēpus: donec impleatur numerus fratrū vestroꝝ. Volēt dir lo senyor: fills me' molt amats: no pēseu q̄ yo haja la vostra mort en oblit: ans la vull bē vējar: so lamēt spau vn poch: p̄q̄ sia cōplit lo nōbre de v̄res germās: car per algun tēps la mia sglefia ha molt p̄seguida e ifinitis seruēts me' pēdrā martyri p̄ amor mia: e serā ajustats ab vosaltres en gloria: e lauos segōs diu David. ¶ Cū accep:ro tēpus ego iusticias iudicabo. Car cō sera vēgut lo tēps yo jutjare molt p̄mamēt les coses ja jutjades: e tots serē p̄sets en la punicio q̄ yo fare dls enemichs v̄res: eus alegrareu dla justicia mia: segōs diu lo mateix psalmista en lo psaltiri: diēt. ¶ Letabit iust' cuz viderit vindictā: E hoyda aquesta resposta los sacts innocēts molt alegres e cōtents tots a vna veu diguerē. ¶ Cum sis ergo iustus iuste omnia disponis. Volēt dir: Com vos excellentissim senyor

Com Eua e Anna besarē les mās al senyor. CCXXVII

fiu ple de infinida justicia justificada
mēt disponcu e ordenau totes les co
ses: e volent se partir adoraren altra
vegada lo sēyor prostrats en terra da
uant la magestat sua: dient. ¶ Bene
dictus de⁹ ⁊ pater domini nri iesu xpi
pater misericordiarū: et de⁹ toti⁹ con
solationis: q̄ cōsolatur nos i omni tri
bulatiōe nra. Volēt dir: beneyt sia lo
urē deu e sēyor pare del nostre redēp
tor e senyor. Jesus: q̄ es pare de infini
da misericordia e deu d̄ tota cōsolacio
qui p̄ la infinida clemēcia nos ha lar
gament consolat en totes les tribula
ciōs nres. e prenūt comiat apartaren
se. apres vigue tota la altra multitud
de homens q̄ aqui erē. *Quam dinu
merare nemo poterat ex omnib⁹ gēti
bus et tribubus ⁊ populis ⁊ linguis.*
Los q̄ls neguna p̄sona hūana nom
brar no poria: tanta era la diuersitat
de nacions e de diuersos tribus e pob
les e lenguatges diferenciats: e ado
rant lo senyor tots ensemps deyen.
¶ Adoram⁹ te: glorificam⁹ te: grās
agim⁹ tibi p̄pter magnā gloriā tuā.
Volēt dir: O senyor no basta la nra
força adorar vos tā profundamēt cō
desijā: acceptau lo desig: ab lo q̄l con
tinuadamēt de nra força vos adorā:
glorificam senyor la v̄ra diuinal esse
cia: gracies senyor infinides fem ala
v̄ra clemēcia p̄ la gracia e imensa glo
ria v̄ra: la q̄l huy a nosaltres haueu
comunicada: E apres q̄ tots los ho
mēs hauerē adorat la magestat di
uina: ferē vna gran plaça e meterē se
tots en orde p̄ fer loch a les s̄ctes do
nes: q̄ ab gran desig sperauen fer re
perencia a la magestat.

Capitol. ccxxij. com aq̄l
les singularissimes do
nes: ço es la virtuosa ma
re eua: e la glorioza s̄cta
anna vingueren a besar
la ma al senyor. e parlant
primer la mare eua fō re
buda p̄ aq̄ll ab grā amor
e dolçor.

Euarē se aq̄lles dones s̄c
tes ab feruor no recōpta
ble: volēt anar a besar la
ma efer reuerēcia al sēyor
Anarē primer aq̄lles dos matrones
de singular estima: la glorioza mare e
ua: e la v̄tuosa s̄cta anna: e ap̄s mol
tes cortesies: eua ana ala ma dreta cō
a digna de tota honor p̄ la antiquitat
e per esser mare general d̄ tots. e s̄ct
el diql prenint la d̄l braç: e s̄ct gabri
el a sancta Anna axi vēguerē ala p̄sen
cia d̄l sēyor acōp̄yades d̄ moltes do
nes: e agenollāt se p̄mer la v̄tuosa ma
re eua: p̄ngue les sagrades mās d̄ Je
sus: besāt aq̄lles ab tāta dolçor q̄ p̄ le
gua hūana no poria esser recōtada: e
comēça a plar: diēt. ¶ O mon deu p̄
sēyor creador e redēptor meu: gr̄es i
finides siē fetes ala clemēcia v̄ra: qui
ab tanta liberalitat e misericordia ha
ueu reparat la errada mia: yo senyor
fuy causa al marit meu d̄ peccar e cor
rōpre tota natura hūana: e vos sēyor
la haueu reparada e saluada que al
tri noy bastaua: yo fuy la comença
7 ij

Com eua e Anna befaré les más al senyor.

doza d'l peccat: e porti la major dolor de aquell tant com vixqui: segōs sab vostra senyoria. Car com yo vey a adam marit meu posat en tãta dolor p culpa mia: yo portaua la pena dobla per abduy. E com me viu senyor jrada per vos senyor: e lançada de aquell loch de repos: e posada en la terra: que per ales besties hauieu creada: fora esclatada per sobres d' dolor moltes vegades sino per les consolacions de aquest glorios princep sanct miquel que de part d' vostra senyoria me dona: dient me tostemps que vostra magestat se encarnaria en dona e de aquella pendrieu carn humana sotmetent se vostra alteza a infinides dolors e penes: e a cruel mort per reparar la culpa mia. E ab tot senyor que yom alegras molt dela redempcio mia: e dels fills meus: doliam en estrem deles dolors e penes vostres: com pensaua yo esser causa de aquelles. E aquesta dolor e turment acompanya tota la vida mia: dolēt me sēs negun repos del peccat meu: e sent d' aquell tota la penitencia anti possible: no donant repos ala persona mia desijant vos satisfier per totes les vies queus hauia offes. Car pensant en la gran superbia mia: que desijant saber totes coses fuy inclinada a trencar la obediencia vostra: humiliava lo meu cor per continuat recort dela deslealtat mia: que apres tantes e tan singulars gracies que de vostra magestat hania rebut: vn sols manament no pogui tenir. E aço humiliava rãt la mia aia: q̄ moltes vegades trauejada d' dolor me lãgaua en terra: desijãt

rompre aq̄lla p profundamēt humiliar me dauant v̄ra senyoria. E recortant me de aq̄ll mējar doloros: may mengi fruyta: ni neguna cosa que al meu gust pogues donar de it: soles erbes y aygua crē lo meu sostenimēt. D' senyor: y quina dolor fon aquella sens mesura que yo senti quant se esd' ningue aquell delastrat cas: q̄ lo meu fill primogenit mata al seu virtuos germa: cēt anys estigui tancada d' vna coua sepada dela cōpanyia de Adã en continuat e doloros plãct: mes p la offensa vostra que p la pdua d'ls fills: ab tot los amas molt: e de allí no fora exida en tota la mia vida: sino per manamēt de vostra senyoria: car cō yo pensaua q̄na dolor sentria a q̄lla singular senyora y filla mia: q̄ hauia a esser mare v̄ra quãt veuria e setiria les dolors e penes de vostra senyoria: les quals sufferrieu per lo peccat e culpa mia: yo hauia tanta compassio de aquella senyora que cuydaua morir. E inflãmada tota en la amor sua: supplicaua que com fos en lo mon venguda se recordas de mi: e de les mies filles: ens recaptas misericordia e perdo: y que li plagues esser aduocada deles dones: les quals yo hauia lançat en tanta dolor e miseria deles quals ella hauia a esser reparadora e mare e senyora: e ab ella me raonaua tostemps dins la mia aia: no hauia altre refugi en les mies dolors sino iuocar la ajuda sua. e amonestaua totes les mies doloroses filles a hauer gran deuocio e spança en ella e lo senyor veēt aq̄lla bona q̄ ell tã maravellosament hauia formada deles

Lō Eva e Anna befarē les más al senyor. CCXXVIII

sues propries mans sens mitja de home ni de dona sols dela costella treta del costat de Adam miraua la ab grā plaer adelitant se en lo seu virtuos e gracios parlar: e prenint la per les mans acostala molt prop de si: e ab gran amor dix li. ¶ Veni amica mea veni et coronaberis. Volent dir: Veniu venerable mare per mi molt amada: acostau vos ami e sereu coronada: segons mereix vostra virtuosa penitencia: car ja son finides les vostres dolors: ara comēcen los goigs e alegries vostres qui si no hauran: ja lo vostre peccat es remes e perdonat. Ja no parlareu ab les filles vostres que aci son sino de delits e plers: vehent vos per mi tan amades e glorificades: grā es stat lo vostre peccat: e gran redemptor haueu mereixcut per mitja dela vostra digna penitencia. E si vos haueu molt damnificat lo mon per lo vostre peccat: vol he molt mes embellit sens comparacio e dignificat pla mia passio e mort. E los ques saluarā apres lo peccat: molta mes glia hauran p los meritis d'la mia passio: en que seran fundats tots los treballs d'ls elets. E ab aqst exemplar dela mia mort molts pendran martyri: e aconseguiran grans graus de gloria: no solamēt homēs: mes encara dones: ab grā animo gosaran perdre la vida per atēyer la grā corona de martyri: e lauors de aquelles singulars e virtuosas filles vos se reu molt alegre e gojosa: quant conxereu esser per mi tan amades: e estimades p les grans obres sues: q als homēs passarā en fortalea de amor:

E perço los he donat per capitana e senyora la mia mare: perq les guart e les defena de aqlls: que delles mal volran parlar: e vull que vos siau tenguda en gran reuerencia e deuocio: p homens e dones com a mare singular de tots: e qu: per ells cōtinuamēt sereu intercessoza en la mia presencia: specialment p les dones: ales qls yo fare innumerables grēs p amor vra: si conech qus hā en singular deuocio e reuerēcia: car yo he manat hōzar la mare als q volen viure largamēt en amor a gracia mia: e per Salamo he yo dit. ¶ Generatio q matrem suam non benedicit: nō est lota fordidibus. Car los fills que no honren la mare no poden esser nets de molta culpa: e lo mateix salamo inspirat per mi tement quels homens nous fossen desconexents e no se apartassen dela deuocio vostra: diu los. ¶ Qui fugit matrem ignominiosus erit et infelix: Lo es: qui se aparta e fuig ala mare sua: aquest tal sera entre les gents ple de molta miseria e confusio. E dona raho perque: dient. ¶ Sapiens mulier edificat domū suam: os suum aperuit sapiētie: 7 lex clemētis i lingua eius: panem ociosa non comedit: surreperūt filij eius 7 beatissimam p̄dica uerunt. Volent dir. Que certament la dona sauia e discreta ediffica e exalta la sua casa: quant obre la sua boca escampa sauiesa: e la ley de clemencia es posada en la lengua dela virtuosa dona: e la prudencia sua no permet que menge lo pa ociosa. E los fills de tal mare trobant se molt alegres: beneheixen e lohen la sua vir-

Com sancta Anna parla ab lo senyor.

tuosa mare : desijant escampar per tot lo mon la sua excellent fama. **E** p go siau molt certa: que qui a vos haura en memoria qui sou mare general de tots e seguira lo exemple dela vostra penitencia: sera per mi largamēt remunerat. **E** los qui de dones mal parlarā: cauran en la mia ira: **E** car pē far poden que la mia mare es dona q̄ ha merexcut a totes les filles vostres gran corona: els es vna saluaguarda tan fort: que negu no les pot enuijar: que amī no offena molt. **E** la gloriosa mare eua hoint lo senyor e vehent la dolçor e clemencia sua: cargue als peus de sa senyoria besant aquells: regraciant de coz mes que de boca dir no podia la gran misericordia e bon aculliment que en sa majestat trobat hauia. **E** los sancts angels que aquí eren presents: vehent lo senyor ab tanta familiaritat e amor parlar ab aquella dona: qui era stada començadora del peccat: molt alegres dela reconciliacio e amistat sua: segōs son costū: car de ells es dit. **¶** *Baudium est angelis dei sup vno peccatore.* **E** car singular goiges als angels sobre la penitencia del peccador. Començaren a dir dreçant son parlar als que en lo mon viuien: dient dela gloriosa mare **Eua**: **¶** *Honorate illam peccatores et impetrabit vobis misericordiam ⁊ salutem et pacem.* **E** volent dir: **O** peccadors no oblideu aquesta venerable mare: car ella es tā accepta al nre deu e sēyor: q̄us pot molt facilmēt impetrar misericordia salut e pau: e dreçant se la vtuosa mare: aptas vn poch per fer loch ala sēyora q̄ ab ella venia.

Capitol. cxcviij. com la gloriosa Anna ab inestimable alegria parla al sēyor: per lo qual fon molt loada e reuerida: e p tots singularment hōrada p esser mare dela senyora.

Grauos la gloriosa sancta Anna acostant se a aquell seu excellent net: abraçal ab tanta dolçor e amor a ricom aquell qui era tota la consolacio e delit seu: e dir li. **¶** *O* fill meu e mon senyor e ab quāt delit he desijat aquesta jornada: que vous vehes ab los meus vlls glorios: e apartat d̄ tota dolor: car en lo temps que en lo mō viuia ab tot la v̄ra presēcia me fos d̄ singular alegria: tostamps vos miraua ab vn doloros sospir pensant vos passible e mortal: e tota la mia vida fon en molta tristicia stant temerosa yo no ves la fi d̄ la vida vostra: car cō la filla mia mare vostra: apres queus habue concebut e parit: me reuela tot lo misteri dela infinida caritat vostra com per morir eren vengut e rembre natura humana ab la propria sançh vostra: axi fuy ferida d̄ amargosa dolor: que nit e dia plozaua pensant quāta seria la pena de aquella delicada psona v̄ra: e cō yo fill e sēyor meu: vos tenia en lo braç stāt chiqt: mirāt totes les pts del v̄re cors axi belles e bē formades e pēfaua a q̄nta dolor e pena serien subjugades: venia a defallir: e

Com sancta Anna parla ab lo senyor. CCXXIX

mortit me moltes vegades no podēt cōportar la dolor intrinseca q̄ dins portaua. **E** de aço non podia raonar sino ab aquella mia cara filla: que de aquestes dolors staua tant traueſſada e turmētada que no podia parlar ni recordar deles dolors vostres: que no vingues en estrem de mort. **E** yo affligida per la sua extrema dolor no lin gosaua parlar ab tot fos yo bē certa ella nou hauia may en oblit: mas demanaua de gracia: dient. **I** filla supplicau vos lo senyor y fill vostre: que yo no veja la sua mort: car ja ſabeu quāt me ſon cares la persona vostra e sua: e si yo veig a ell morir e a vos filla en tanta pena: esclatare no podent vos ajudar: aço seria amī grā misericordia e refrigeri que yo muyrā primer: segōs orde de natura vol. **E** vos piados senyor a torgas amī a questa grā per la interceſſio sua: e dexant a vos de edat de .xx. anys yo pti dela vida mortal alegre e aconsolada pus vos e la filla mia vos trobauē a la mia mort: e vingui en aquest loch tenebros: hon he sperat la venguda vostra ab desig inrecomptable. **E** ara senyor queus he vist: ſo stada recōplida de goig inestimable: e no restares amī a desijar: sino la presencia de aquella mare vostra filla mia tan amada: supplicant la mageſtat vostra bajau pietat d'les sues dolors: que encara resta enlo mon: hon ſent infimides dolors: per la mort e ausencia vostra: placiaus cuytar lo temps d'la pegrinacio sua: e que vinga a regnar ab vos en gloria. **H**oydes per lo senyor les raons de aquella sancta auia: ref-

pos li dient. **M**are mia molt cara: yo ſo molt cert de'la grā e singular a mor que vos me hauē aguda en lo mon viuint: e les grans dolors que p mi hauē soffertes: e perço vull ara que los vostres goigs ſien inestimables: e ſiau aſentada en gran grau d' gloria apres la filla vostra e cara mare mia: la qual ſera reyna e ſenyoza en la ciutat mia de paradys: ab tot que encara ella resta enlo mon en dolors segōs vos diu: perço com ella es lū del mon: e la sua presencia es molt necessari als derebles meus que peririē ſens ella: e los que vēdran ala fe mia: per ella ſeran informats e aconsolats e a doctrinats en la vida virtuosa: e emplar de perfectio ſera la vida ſua a tots los conuertits. **E** perço es necessari lo ſeu restar enlo mon algū tēps: ab tot ſia a ella de molta dolor la triqua de venir ala compāyia mia la caritat sua ſe contēta: pus ſab aço eſſer la voluntat mia. **E** de aço ſiau certa que paſſat lo temps que ella ha de restar enlo mon per complir lo per mi ordenat e acia acomanat: vos la veureu en cors e anima collocada sobre tora creatura angelica e hūana: e per tots com a ſenyoza ſeruida e honrada: e prop de mi ſient cō a mare mia molt cara. **E** la uoz la gloriosa sancta Anna molt alegre del que dela sua filla li era dit: mes que dela sua ppeia gloria: ptegue les mans del ſeu excellent net regreçant li les magnificencias sues: e la grā misericordia a ella ſe ta e a tota natura hūana. **E** lo senyor leuent ſe de peus: ab açala ab molta amor: dient, dexant ſon parlar

Com les sanctes dones vègueré adorar lo senyor.

als angels e sancts qui aquí eren:

Ibec est mater mea speciosa inter filias hierusalem: cuius memoria in benedictione est: beatissimam p̄dicatē il'am angeli sancti: gloriificate illaz virtutes ⁊ dominationes. Volēt dir Aquesta es la mia mare auia glorioza special entre totes les filles de hierusalem: la memoria d'la qual sera tostemps en benedictio e laoz sua: perq̄ vull que per tots vosaltres sia preycada benauenturada: e glorifiqueu aql la tots los angels: e homēs: virtuts: e dominacions. E los sancts angels veent la gran amor que lo rey de gloria mostraua ala sua benauenturada auia: e que volia per ells fos molt reuerida e loada: començarē a cantar: dient de aquella. **B**enedicat te omnis lingua: et nomen sanctum tuum confiteatur omnis caro. Volēt dir: **D** excellent senyora: e quant sou digna que tota lēgua vos loe e beneixca: e lo vostre nom sia gloriificat per tota carn puix tan amada: e acostada sou en deute dela magestat d'el seyor e deu nostre: qui se adelita en la laoz que p̄ tots nosaltres vos es donada. E lo senyor mana portar corins en que se guessen aquelles dos seyores: sancta eua: e sancta anna molt prop d'la sua real cadira.

Capitol. cxcix. com les sãctes e virtuossimes dones venit de dos en dos adoraren e glorificaren lo senyor: entre les quals

la animosa judich loa e magnifica la gran victoria de la magestat.

Apres vingueren aqlles altres dones de dos en dos ab molta reuerencia adorar lo senyor: e foren p̄ la magestat ben acullides cascũa per si: e entre les altres vingueren aquelles dos illustrißimes seyores deliuradores del seu poble: ço es la gran victoriosa dona judich: e la prudentissima reyna Ester: e acostant se al senyor adozant la magestat sua: dix Judich qui venia primera. **D** senyor e rey eternal: vos sou aquell: en virtut d'el q̄ yo vèçi lo grã tyra olofernes: car força de dona no bastaua adeliurar lo poble vostre de tãta oppressio e estretura: e perço donant a vostra senyoria la honoz dela victoria: digui enlo meu cantich cõuidant tota la gent de la ciutat de Betulia per la sola potēcia v̄ra deliurada. Alegrau vos tots e inuocau lo nom del senyor. Car ell es lo tręcador deles batalles: e lo seu nō es: senyor: saluador: e deliurador nostre. e lo senyor qui iãbia be la virtut de aquesta dona: alegrant se molt dela venguda sua: e molt content del seu virtuos plar: diu li. **D** judich corona deles viudes: enlo mō haueu hagut gloriõsa fama p̄ vostra honesta e virtuosa vida car de vos es stat dit. **N**on est talis mulier sup terrã in aspectu: in pulcritudine ⁊ in sensu verborũ. Eo es que nos trobaua tal dona enlo vostre temps en tota lavni

Cō ester regracia la venguda del senyor.

CCXXX

uicfal terza: axi en presencia cō en bel
lea e en sauieta de paraules. Ara vull
que siau molt pus altament loada e
magnificada en la gloria mia: hon re
breu lo guardo que merexen vostres
caritatiues obres: car gran es lo me
rit degut als qui treballen e zelen per
lo be comu: e perço vos q̄ la vida po
sas a perill de perdre per deliurar lo
poble meu: vull queus sia donada po
tencia contra tots los diables: q̄ pu
gau vençre e aterzar aquells: e deliu
rar dela potestat sua a tots aquells q̄
a vos recozreran: hauēt en memoria
la fortalea e victoria v̄ra. **E** los s̄acts
angels que aquí eren: veuent lo gran
poder que lo senyor donaua a aq̄sta
dona: començaren a cantar loant aq̄
lla: dient. **P**otētia et virtus in bra
chio tuo: robur et fortitudo in dexte
ra tua. **V**olent dir: **O** gloriosa dona
gran es la potencia e virtut d̄l vostre
braç: e singular força e fortalea se tro
ba en la vostra man dextera: la virtuo
sa dona veuent se axi per lo senyor a
mada: e p̄ los angels loada: caygue
als peus de sa magestat: regraciāt la
clemencia e dolçor sua: com axi li pla
yia reguardonar los seruirs a ell fetes
per les creatures sues. **E** dreçant se a
questa senyora: torna a besar altra ve
gada la ma al senyor e pres comiat d̄
la altra apartas vn poch p̄ fer loch
a l'altra senyora que en compāyia sua
venia.

**Capitol. cc. cō la pruden
tissima reyna ester regra
cia al senyor la sua miseri
cordiosa venguda: e fon**

p̄ aquell molt loada per
esser figura dela sua glo
riosa mare: e les altres
dones semblant foren p̄
sa magestat molt ben a
collides.

Acostant se la humil e vir
tuosa reyna Ester adorāt
la magestat del senyor be
saua les mās sues ab mol
ta dolçor e amor: diēt li. **O** clemē
cia infinida vos siau molt ben v̄gut:
ab quant desig sperauem tots los q̄ a
gi som la venguda d̄ vostra senyoria:
yo senyor venint dauant lo **I**rey assu
er marit meu per la deliuracio d̄l pob
le **J**udaych don yo deuallaua: me es
morti veuent la feredat d̄la sua cara.
e ara senyor veuent la graciositat d̄la
vostra aſable cara: so recomplida de
goig inestimable: regraciāt la vostra
clemencia de aquesta visitacio e de to
tes les altres misericordies ami e a
tota natura humana fetes. **E** lo seny
or mirant la ab gran amor: diu li. **O**
ester vos sou a cōparada ala mia ma
re: e perço es dit de vos. **E**rat enis
formosa valde: et incredibili pulchri
tudine: omnium oculis gratiosa et a
mabilis videbatur. **E**ar vos ereu be
lla per exçes: e incryble era la vostra
pulcritut: e perço a tots los vlls dels
miradors ereu vista singularmēt gra
ciosa e amable. **E** donchs si vos: p̄
la vostra speciositat e bellea sou stada
tan amada e accepta al **I**rey assuer:
quant mes podeu pensar: es p̄ mi a

7 v

Com ester regracia la vèguda del senyor

mada y estimada aquella mia digníssima mare: dela qual yo he dit p Salamo. ¶ Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Car ella es tota bella per excel'encia: e macula a aquella nos pot per res acostar. Aquesta passa en excellècia a tota pura creatura: ne es stada gracia neguna que comunicar se puga a natura humana: que a ella en gran abundancia no sta donada. Si assuer rey per sola clemencia de sa real natura no pogue p metre: vos reyna muller sua fosseu en teia en la ley general e comuna per ell fera: ans vos dix. ¶ Non enim p te sed pro omnibus hec lex cōstituta ē. Volent dir: que no p vos q'ereu muller sua: mas p tots los homens era constituïda e ordenada aquella ley: en la qual era molta rao vos fosseu exempta cō a reyna per ell molt amada quant mes yo qui p natura so demēt e omnipotent he preservada la mia mare de aquella ley comuna que fua jrat per lo peccat de Adam: que tots los fills de ell deuallants fossen concebuts en peccat: la qual ley no fō feta per la mare mia: ans vos dich que es molt miserable de cor: qui creu lo contrari: e es de rustical natura qui a ella vol en res egualar a les altres creatures: e mes es bestia que persona: qui no sab ter diferencia de persones a persones: car aquesta aqui tal dignitat es comunicada de esser mare mia no deu esser egualada ab les altres: ans sobre totes exalçada: loada e magnificada: car de ella es dit. ¶ Nec p̄mam similem visa est: nec habere sequentem. E vos ester qui en la vida

vostra sou stada tan fūdada en la virtut de humilitat: iercu per mi molt exalçada e dignament coronada en la gloria mia. Car si au certa que es grā veritat lo que de mi es: ço es. Deus superbis resistit: humilibus autē dat gratiam suam. Car deu al superbios resistix: com a enemich seu: e dona abundantament la grā sua als simples humils. e so molt cert que vos reyna ester en mi haueu posat la amor ipe rança vostra: segons mostras en vofstres angusties e congores: recozēt ami en aquelles: e ab gran confiança deyeu. ¶ Spes in alio nunq̄z habui p̄ter in te deus israel. E p̄ço de totes aq̄lles vous deliuri miraculosament e ara que sou en repos e gloria vull q' pugau ajudar a tots los q' en les tribulacions a vos recozera: car aq̄lles qui en mi confian d' verdader cor: no solament impetren lo que perasi demanen: ans encara pera qualseuol altre. E los angels hoint axi parlar lo senyor ab tanta clemencia: mostrant tant amor a aq̄sta dona per la humilitat sua: la qual als vlls de sa magestat es molt plaent: volguerē animar tots los viuits en lo mō: a seguir lo exemple de aquesta sãcta dona: e comēçaren a cantar: dient. ¶ Beati imitatores humilitatis illius: beati participes caritatis illius: beati perscrutatores virtutum illius: beati conformes benignitatis cordis illius. Volēt los dir: Quant benaventurats seran aquells que jmitaran la humilitat de aquesta excellent dona: e aquells poden esser dits benaventurats ab veritat que seran participats en la caritat

Lo adam e eua supplicaren lo senyor. CCXXXI

de aquella: e molt se podē alegrar los ençercadors d'les v̄tuts sues: e singularment seran benauēturats los que ab tot son efforç se volran conformat ab la benignitat e dolçor de cor de aqūsta senyora: e la glorioſa eſter humiliant ſe dauant aquella font de clemencia: de bon deualle totes les virtuts: lançada als peus del ſenyor regraciaua tant com podia la miſericordia e clemencia ſua: com tant grā guardo li plahia donar p̄ tāt pochſ treballs. e prenint comiat de ſa ſenyorzia ab iudich accompanyada: anaren a ſeure a qui en leſtrado ab les altres ſenyores. E apres anaren a dozar la mageſtat d'el ſenyor totes les dones que reſtauē e finida la adoracio: totes elles molt alegres dela gran feſta e acullimēt q̄ ſa mageſtat fet los hauia: efforçauen ſe de lohar e magnificar ſa ſenyorzia e parlar ab gran delit de les excellēcies e ſingulars obres de ſa alteſa: mirant deſit ſa ſua preſencia reposauen en delit no reconiptable.

Capitol. cci. com adam e eua supplicaren lo ſenyor: quels fes merce de poder veure lo ſeu ſāctiſſiz cors: aricom ſtaua lauog en la creu: e foren contentats en ſa demanda.

Les dones qui per natura ſon pus amables q̄ los homens e neguna coſa q̄

de recordar ſia per ſatiffier ala obligacio d'la amor diuina a elles no era en oblit: digueren entre ſi mateixes. **D** ſi podiem veure lo cors del ſenyor noſtre: qui encara penja en la creu. E totes deſijoses de obtenir aqueſta grā acostaren ſe ala mare glorioſa **Eua**: ala qual totes reuerien com a mare: demanant li de gracia ella volgues d' aço ſupplicar lo ſenyor: e la glorioſa eua molt contēta: e deſijosa de vna tal viſta: volgue donar la honor a ſo marit de vna tan ſingular demanda: e leuant ſe acostas a **Adam** que ſeya en ſa cadira primer de tots: e dix li **Adā** ſenyor feu me tanta merce: que vos e yo ſupliquē la mageſtat del ſenyor: que placia a ſa ſenyorzia que entre les altres miſericordies e gracies quens ha fetes: ſia aqueſta que vejam lo ſeu ſagrāt cors: ans que deualle d'la creu. **E** adam leuant ſe molt preſt dela cadira: pres **Eua** per la ma per anar a fer la dita ſupplicacio: e venint dauāt lo ſenyor agenollat en la preſencia ſua dix **Adam**. **D** clemencia infinida aqui totes coſes ſon poſſibles: ſi plahia ala mageſtat voſtra diſpensar ab noſaltres e ab tots los que aq̄ ſom q̄ pogueſſem veure lo voſtre excellent cors: qui encara penja en la creu: perq̄ pus ardēts e inflammatſ ſiam en la amor e reuerencia voſtra: vehēt a vll les penes e treballs que ſoffert ha voſtra ſenyorzia per la redemptio noſtra. **E** lo ſenyor ab cara molt alegre reſpos dient. **Adam** ſo molt content de ſatiffier ala demanda voſtra per complacencia de voſaltres dos e de les filles voſtres qui ſon ſtades mouedo

Cò adá adora lo cors del senyor posat en la creu.

res de aquesta demanda: e tantost fō fet vn canni de aquí hon ells stauen; fins a montcaluarie: e sens exir de aquell loch los paregue esser tots en torn dela creu: e veure lo cors del senyor molt claramēt: e adorant aquell ab profunda humilitat: car la diuinitat sua nunca desempara aquell sagrat cors: ans fon tostemps ab la anima e ab lo cors ab tot fossen separats per mort. e perço aquell excellent cors deuia esser adorat de adoracio latria: e ari fon fet p tots aquells gloriosos sancts.

Capitol. ccij. com lo pare adam adora la creu: e lo sagrat cors del senyor qui en aquella penjaua: e contemplant lorde dela redemptio tant satisfactoria al seu peccat: loba e benebi la diuinal magestat ensemps ab tots los altres pares.

Venerable pare Adam que sobre tots sētia la dolçor dels grans misteris d' la creu: agenollat en sperit dauant aquella: abraçaua la ab tanta feruor de deuocio: que paria ques volgues tot emprentar dins en la dita creu: e tot eleuat en lo seu sperit: comēça a dir. **C**ruce: quomodo igi

tur te laudabo: quomodo te exaltabo: quo affectu orabo: qua iocunditate in te gloriabor: quia tu es salus et vita mea. **V**olent dir: **O** creu gloriosa e com te pore loar e dignament exaltar: e ab quina affectio orare e pgarre a tu: ab quanta iocunditat e alegria me pore gloriejar en tu: car tu es salut e vida mia. **E** alçant los vlls mirant aquell cors tan bell e tan format ari alterat e nafrat e tot cubert d' sach mirauial per totes les parts cōteplāt lorde dela sua redemptio esser ari cōforme e satisfactori a tota la manera del peccat: admirat dela gran saniesadivina: dir. **D**omine sancte pater omnipotens eterne deus: qui salutes humani generis in ligno crucis cōstitui: vt vnde mors oriebatur: ide vita resurgeret. **V**olēt dir: **O** senyor e pare eternal quanta es la diuinal omnipotencia vostra qui ab tanta sauesia e orde haueu fet la redemptio hūana satisfient per menut al orde d' meu cruel peccat: yo senyor trencāt lo manamēt vostre pecç en lo fust del arbre per vos vedat. **E** vos excellent senyor en lo fust dela creu haueu cōstituit la batalla vostra: e aquí haueu vècut lo diable: lo qual vençe ami: perço sē por que de aquí hon hauia començat la mort del peccat: començas la vida per gracia e misericordia vostra: yo sēyor desobeint a vos rompi aquella vestidura de ignocencia: la qual era de tanta estima que perdēt a ella: perdi tot lo meu stat: e conegui esser nuu e miserable: e vos **R**ey de gloria nuu sou pujat en la creu per recobrar ami e als fills meus la vestidura d' gloria:

Lo adā adora lo cors del sēyor posat en la creu. CCXXXI

Yo senyor consentint ala tentacio: tā qui los vlls dela mia anima: e perdi la lum de saucifa molt clar que p vos me era donat. E vos clement senyor finint la vida en la creu haueu p mort los vlls vostres tancats per recobrar amí la vista: fent me conixer e mirar a vos mō deu e creador: yo senyor estengui les mies mans ab plaer p pendre lo fruyt amí offert p la mia amada muller: e vos misericordios sēyor ab molta dolor e pena haueu volgut les vostres mans esser clauades en la creu p guarir e sanar les nafres e malís que yo he encorregut p lo peccat: yo senyor com vos haguí offes: volgui fugir e amagar me dela presència vostra: e vos senyor meu haueu fermat los vostres peus en la creu: mostrant no voler fugir als peccadors: ans tenir los cara e comunicár a aquells la vostra misericordia e gracia tota hora que ab humilitat laus demanarā: confessant la sua culpa e no excusant aquella aricom fiu yo: que diguí.

¶ Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno et comedi. O senyor que amí ni als altres peccadors que apres mí son vèguts nons cal excusar: que negu nos haja fet peccar: car la sola voluntat maliciosa es aqlla queus offen: e perço digues vos p ezechiel. ¶ Anima que peccauerit ipsa morietur: filius non portabit iniquitatem patris: et pater non portabit iniquitatem filij. Lo es que aquella sola anima q peccant offendra la magestat vostra: aquella morra de mort eternal. e lo fill no portara la iniquitat del pare: ne lo pare la iniquitat e cul-

pa d'l fill: mas cascu sera punit segōs los propzis merits. ¶ O clemencia infinida p recomā vos los me' fills: car per la herēcia que de mi han aguda encara que nols force la voluntat a peccar: cascu de aquells te dins sí tātes inclinacions d caure e peccar que son en gran perill: si per vos no son ajudats. ¶ Remut los haueu sēyor: dau los a sentir la dolçor de aquesta creu: e la memoria deles vostres dolors: car aço sols basta a retraure lome de peccat: e conseruar lo en vida angelica e portar los al port de paradys.

Car per posseir aquell lo haueu vos senyor creat. e dient aquestes coses e moltes de altres: lo pare Adam torna a braçar la creu: e besant aquella deya. ¶ Quid retribuā miseratori et redemptori meo: domine de' me' es tu: bonorum meorum non indiges: tuus est enim orbis terre ⁊ plenitudo eius. Volent dir: O quines gracias e laors poze retribuyr yo al meu redēptor e senyor qui tants e tan singulars beneficis me ha fet: vos sou lo meu deu e senyor: qui no freturau res d mi qui so creatura e factura vostra: vostre es senyor lo cel e la terra: e tot lo restant del mō: e res no freturejau e per guāyar amí qui era perdut: vos sou sotfimes a tanta pobrea e dolors: que poze yo fer senyor: ne quines laors poze donar ala vostra clemencia de tantes misericordies amí fetes: e a la generacio mia. E girant se lo pare Adam a tots los seus fills qui ab ell eren presents: los quals stauē agenollats ab molta deuociō contemplant aqll sagrat cors: dix. ¶ Laudate do-

Lo adā befa les mans de nostra senyora.

minum de celis: laudate eum in excel-
sis. Laudate eum in virtutibus eius:
laudate eum secundum multitudinē
magnitudinis eius. Volent dir: **D**
fills meus loau ab gran feruor lo sen-
yo: del cel e dela terza: loau lo en les
sues altees e excellencies: Loau lo en
les grandissimes virtuts: loau lo se-
gōs la multitud d'la sua granea e ma-
gnanimitat: ab laqual nos ha liberal-
mēt remuts. e lauos los fills obeint
lo manamēt del pare: ab gran feruor
prostrats en terra magnificant: e lo-
ant lo senyor de les sues marauelloses
obres: començaren a dir. **B**enedi-
ctus es domine deus patrum nostro-
rū: et laudabilis ⁊ gloriosus in sc̄la:
⁊ benedictum nomē glorie tue qd̄ est
sanctum: benedict⁹ es sup̄ thronum
sanctū regni tui: benedicāt te omnes
angeli et sancti tui: et laudent te ⁊ gli-
ficient te in secula. Volēt dir: **B**eneyt
sia uos senyor excellent: deu dels no-
stres pares: e loat e gloriuicat i finida-
ment: e beneyt sia lo nom gloriu vo-
stre: car es s̄act e ple de tota s̄actedat:
beneyt e gloriuicat sia uos senyor si-
ent sobre lo thro e cadira s̄acta d'el reg-
ne vostre: beneerquē uos senyor tots
los angels e s̄anctes v̄res: e loen e glo-
rifiquen la celsitut vostra sens fi p̄ to-
stemps: e drecant se tots: acostaren se
en sperit: e besaren la creu: cōuidant
se los vns als altres a adozar aq̄lla:
dient. **E**cce lignum crucis: in quo
salus mundi pependit: venite adozem-
us. Volent dir: **D**eus aq̄i aquell p̄-
cios fust dela creu: en lo qual sta e pen-
ja la salu nostra: e de tot lo mon: ve-
niu adozem aquell. **E** finida la ado-

racio: tots ensemps se prengueren a
cantar ab gran melodia: dient. **Q**s
similis tui in fortibus domine: q̄s li-
miliar tui magnificus i sanctitate: ter-
ribilis atq̄ laudabilis et faciēs mira-
bilis. Volent dir: **D** senyor e qui es
semblant a vos en fortalea: magnifi-
cencia e s̄anctedat: terrible sou stat s̄e-
yor vençent als diables: e loable en la
victoria de aquells: e vos senyor sou a
quell que feu e h̄aueu fet marauelles:
deles quals per tots nosaltres vos se-
ra donada laoz sens fi.

Capitol. cciij. com lo pa-
re adam befa les mans a
la s̄eyora que staua smor-
tida al peu dela creu lo-
ant e regraciant aquella
los infinits bens que p̄
ella hauia rebut: e tots
los seus fills p̄ semblāt.

GLo pare Adam girant se
ala senyora gloriola verge
maria: qui staua aq̄ molt
prop dela creu esmortida
ab vn continēt tan ordenat e prudēt:
mostrant tanta dolor e tristicia: q̄ be-
paria esser singular en vtuts: e reyna
e s̄eyora entre totes les dones: segōs
de la real senyoria es scrit. **S**icut li-
lium inter spinas: sic amica mea inter
filias. Car axicom lo liri resplandeix
entre les spines e sta sens macula en-
mig de aquelles: axi la nostra senyo-

Cō Adá befa les más de nostra senyora. CCXXXII

ra excelleix entre totes les dones. **E** befant lo pare Adam les mans a aq̄sta excellent senyora ab molta dolçor e amor miraua aquella bellea de cara e contemplaua los grans beneficis q̄ de aquella e per ella hauia rebut tota natura humana: e sp̄aua a rebre fins ala fi del mō: e posaua aquelles más axi fredes e mortcs sobre lo seu cap: e sentia tanta cōsolacio de aq̄ll dolç tocament: que no basta pensa humana a compēdre lo goig: que la anima d̄l pare Adam sentia: veent se axi prop de aquella filla e senyora q̄ tant amaua: e deyalí ab vna indícible feruor. **P**er te accessum habemus ad filiuz. **B**enedicta inuētrix gratie genitrix vite: mater salutis et pietatis: fons misericordie: ⁊ implozatrix venie ⁊ totius clemencie. **V**olent dir: **D** filla mia gloriósissima: gracies infinides sien fetes ala clemencia diuina q̄ axi ha de virtuts altamēt dorada: q̄ per vos e per lo mitja vostre hauē agut entrada dauant la p̄sencia del vostre excellēt fill: yo pls fills meus qui per ell eren jrats e lançats per la culpa e peccat meu. **E** vos senyora filla haueu trobat la gracia per a tots: la q̄l yo hauia pduda per amí e a ells: vos gloriósia haucu engēdrat e parit aq̄st senyor q̄ a nosaltres ha donat vida: e perço dignament sou dita mare d̄ salut e de pietat: font de misericordia q̄ may cessa de brollar impetrāt venia als peccadors: als quals clemencia e merce per vos es donada: e tornāt li a befar les más mirāt la axi el mortida hauia molta compassio d̄les dolors: les quals encara no erē finides.

E desijos de hoir la sua dolça veu de ya li. **¶** **S**onet vox tua i aurib⁹ meis: vox enim tua dulcis: et facies tua de cora. **V**olent dir: **D** senyora sone la vostra veu en les mies orelles: haja yo aquest singular delit: que senta la v̄ra veu: car plena es de tota dolçor: e la bellea dela vostra cara dona delit inrecōptable: **E** baixas a befar li los peus recordant les grans misericordies que d̄ sa seyoría hauia rebudes: recomanāt li los peccadors: d̄ls q̄ls ella restaua aduocada. **E** dreçant le lo pare Adam: dix a tota la sua gent que ab ell eren. **V**enite exultem⁹ domine virgini saluatrici n̄re: preoccupemus faciem eius in iubilatione: et in canticis laudemus eam. **V**olent dir o fills molt amats veniu alegrē nos ab la senyora verge: qui es mare d̄ nostre redemptor e causa dela nostra salut: presentem nos dauant la sua faç ab goig e alegría singular: e ab cants delirosos loem la excellencia sua. **E** tots ab gran plaer de vn en vn: acostaren se a befar la ma ala sua reyna e senyora: la qual en sperit veyá totes aquestes coses: ab tot lo seu cors per les gr̄s dolors que soffert hauia hagues axi perdut tots los sentiments: que cō a morta en los braços d̄ magdalena jaya: no mostrant negun sentiment de vida. **E** com tots haguerē befat la ma a la senyoria contēplant la excellencia sua: començaren a cantar a gloria sua: dient. **¶** **M**agnificamus te gr̄e inuentricem: per quā secula reparatur. **V**olent dir: **M**agnificā e exalçam senyora la clemencia vostra: car sou inuentora e trobadora d̄

Có eua adora lo senyor: e supplica p ses filles.

gracia: per la qual es stat lo mon al-
tament reparat.

**Capitol. cciiij. com la fer-
uētissima mare eua abra-
çant la creu adoraua lo
cors del senyor: e besant
la terra a beurada dela p̄-
ciosa s̄ach: regraciaua la
sua cupiosa redemptio.**

ELa virtuosa mare Eua q̄
ab grandissim plac̄ mira-
ua la reuerencia que lo seu
marit e fills feyē al senyor
e ala sua mare: acabant ells ella se a-
costa ala creu abraçant e besant aque-
lla moltes vegades: adorant lo seyor
qui en ella p̄jana: e abarauas en ter-
ra besant aquella s̄ach: que aqui era
escampada: e deya. ¶ **D** rey de glo-
ria: y gracias sien fetes ala vostra de-
mencia: qui ab tanta liberalitat ha-
ueu pagat lo rescāt d̄la captiuitat mi-
a: que per terra sta escampada la mo-
neda ipreciable: ab que haueu fet la
dita paga: ¶ **D** senyor que nons ha-
ueu comprat ab or: ni ab argent: qui
son coses corruptibles: ans ab la v̄ra
inestimable s̄ach: qui es de tanta va-
lor e estima: que vna sola gota basta
a remb: mil milia mons si tants ni
hagues. **E** vos clementissim senyor
p mostrar la vostra visceral amor ha-
ueu la ab tanta abundancia lançada:
que tota la terra sta abcurada de aq̄l-
la. ¶ **D** senyor: e ja que yo so stada

causa d̄les vostres tantes dolors: feu
me tanta merce: les mies filles nos si-
en desconexents: car pus culpables se-
ran quels hom̄es: p̄ix les haueu cre-
ades pus amables e sentides que ells
sien vos senyor no poses: tota la sua a-
mor: e girant la mare Eua son plar
ales filles lues: que en lo mon hauien
a venir deya. ¶ **D** filles mies: no ob-
liedeu aq̄st senyor e benefactor: la s̄ach
sua sia tostēps ireica en la vostra me-
morja: recordau vos deles lues do-
lors: que per tots ha soffert: seguiu la
mare sua: qui per capitanaus es do-
nada. **E** siau certes no podeu errar
lo cami de paradys seguint a ella: en
lo qual vous deshe veure a totes col-
locades: ja que per culpa mia haueu
perdut lo paradys terrenal: per mit-
ja de aquesta senyora cobreu lo cele-
stial.

**Capitol. ccv. com la ma-
re eua lançada als peus
dela seyoza ab inestimab-
le amor exalçaua e loaua
aquella: supplicant p les
sues filles.**

E Girant se la mare Eua a
la mare de deu: qui aqui
encara staua esmortida:
lanças als seus peus be-
sant aquells ab tanta amor e deuocio
que no podia esser estimada: e dregāt
se prenía aquelles mans glorioses: be-
sant les moltes vegades mirāt aquel-
la bella inestimable ab tot stigues es-
mortida e cuberta de tanta dolor: no

Dels cants e laors q̄ls sancts donarē.

E tornant la a besar moltes vegades deya li. ¶ **O** filla mia alegrau vos: e passau aq̄st temps ab paciencia: puix sou certa quant sou amada per lo rey de gloria fill vostre: e desijada per tota natura angelica: e per tots aquests pares que aq̄i son contemplant la vostra cara: desijosos de veureus en gloria: E de aço siau certa supplicarem ells e yo la magestat diuina: vulla abbreuiar lo tēps dela peregrinacio vostra: e vingau al goig per vos tant desijat de esser inseparablement ajustada ala companyia del v̄re tan amat fill: e lauos la mia senyora sera d̄ vos apartada tota dolor: dela qual stau ara tan largament abrigada e cuberta. E besant li les mans deya. ¶ **O** senyora e filla mia: com yous criaua chi queta: sabent qui ereu ne de qui haui eu a esser mare: yous desijaua de hora en hora besar peus e mās: e no gosaua per no enujar vos: Car la humiliat vostra nou permetia: ara la mia senyora contentare lo meu desig: puix per lo vostre doloros esmortimēt res no sentiu. e abraçant la fort partis de la senyoria. e apres venint totes les altres dones: ab singular deuocio e reuerencia besaren la ma a aquella senyora: que ab tot stigues tā dolorada: los donaua grā delit la vista sua: e real presencia. E com al senyor plague cessa aq̄sta visio.

Capitol. ccvñ. dels cāts e laors que los s̄acts pares donaren al s̄eyor stāt

en los lims ballant Adā ab los antichs lo baptista ab tots los jouens: e dançāt los angels ab les sanctes dones. e sonant David els altres ab grā armonia.

G Trobant se tots alli hon e ren d̄ns lo lims ab la aia de Jesus: la diuinitat d̄la qual a tots beatificaua: p̄ trats dauāt la sua p̄sencia: glorificarē la magestat sua del q̄ vist hauiē: diēt. ¶ Tu autē deus noster suavis 7 verus: patiens 7 i misericordia disponēs omnia. Volēt dir: vos senyor sou lo n̄re deu suau e benigne verdader e patient: qui en tanta misericordia dispēsau en totes les coses q̄ sien delit e cōsolacio nostra: de q̄ per sempre restā obligats a loar la magnificēcia dela magestat v̄ra. E leuant se lo pare Adā molt inflammat d̄la amor diuina cōuida a tots los pares antichs a ballar p̄ festejar la glorioza v̄guda del senyor: e cantarē vna canço: dient. ¶ *Ep̄e lux vera bonitas et vita gaudiū mūdi: pietas immensa: qui nos a morte roseo saluasti sanguine tuo. Volent dir: O redemptor e vntat de la diuinal ch̄risma: lum verdadera: bondat e vida: goig del mon present: e gloria dela eternal patria. A vos cā tā e fem īfinides gracies: q̄ p̄ la v̄ra īfinida pietat nos haueu deliurat d̄la mort etnal ab la p̄ciosa sanch̄ vostra.*

Dela cants e laors q̄ls sancts donarē. CCXXXIII

E finit lo ball dels antichs: lenas lo gran baptista sanct johan prenint daniel per la ma: seguint lo tots los altres jouens: comēçaren a ballar e cātar ab gran concordança e melodia: dient. ¶ **J**esu nostra redēptio: amor ⁊ desyderium: deus creator omniuz: homo in fine temporū. *Que te vicit clemencia vt ferres nostra crimina: crudelem mortem patiens: vt nos a morte tolleres. Volent dir: A vos jesu senyor e redemptor nostre sia donada gloria e honor: qui sou amor in finida: e complimēt de tot delig: deu e creador de totes coses: qui per sola pietat vos sou fet home en aq̄st darer temps.* ¶ **D** senyor omnipotent com vos ha axi vengut clemēcia e misericordia: que en vos haueu pres e acceptat los nostres crius per delir aquells: e p̄ço senyor haueu soffert cruel mort: perque a nosaltres deliurafseu de aquella: la qual dignament hauiem meritat. **E** lo seyor adelitant se en aqueste balls: que ab tanta feruor e deuocio eren fets: a gloria de sa magestat: mana que les dones dançassē en feruor de amor e deuocio: que als homens sens cōparacio passauē: e venit s̄act **A**diql pres la gloriola **E**ua: la qual per sa gran dignitat a totes p̄ceya. **E** sanct gabriel prengue la excellent sancta **A**нна: car era secretari e misatger dela dita senyora e dela senyora **R**eyna sa filla e molt afectat a tots los que a sa senyoria atanyen: e los altres princeps angelicals p̄ngueren aq̄lles altres seyores: cascu la sua: e lo glorios sanct **R**aphel prengue la muller del joue **r**hobies per la gran a

mistat q̄ ab son virtuos marit tenia.

E los angels menors sonauen estuments de musica ab gran armonia: e axi aquestes senyores dançant: cō venien dauant la magestat diuina ficauen lo genoll adorant sa senyoria. **E** lo senyor mostraua molta amor a cascuna delles cō a persones a ell molt cares: e apres ballaren los officis de aquella sancta ciutat de paradys: ço es los nou ordens dels angels: car cascu te son offici: **E**t dauid cū cantozibus cit̄arā p̄cutiebat i domo domini: et laudes deo canebat. **E** car dauid ensempe ab los cātors tocava la sua cit̄ara en la sala o casa del senyor: e les laors de aquell cantaua ab grādissim delit: e axi passarē aq̄lles tres dies ab gran goig e alegria festejant lo seyor e la sua piadosa v̄eguda: animāt se los vns als altres a molt alegrar se en aquella tanta solennitat: dient.

¶ **I**bec dies quam fecit dominus: exultem⁹ ⁊ letemur in ea. **V**olent dir: aq̄st es lo dia que ha fet lo senyor molt pus excellent quels altres cantem e alegrem nos en aquell: e hajam singular goig en aquesta tā desijada jornada.

Capitol. ccviiij. cō retornāt la dolorosa mare del seu grā sinortimēt miraua lo cors mort del seu amat fill: e lācāt abūdosas lagrimes feu vn piados plāt sobrela mort de aq̄ll

Dela cants e laors q̄ls sancts donarē. CCXXXIII

É finit lo ball dels antichs: lenas lo gran baptista sanct johan prenint daniel per la ma: seguint lo tots los altres jouens: comēçaren a ballar e cātar ab gran concordança e melodia: dient. ¶ Jhesu nostra redēptio: amor 7 desyderium: deus creator omniuz: homo in fine temporū. *Que te vicit clemencia vt ferres nostra crimina: crudelem mortem patiens: vt nos a morte tolleres. Volent dir: A vos jesus senyor e redemptor nostre sia donada gloria e honor: qui sou amor in finida: e complimēt de tot desig: deus e creador de totes coses: qui per sola pietat vos sou fet home en aq̄st darer temps. ¶ O senyor omnipotent com vos ha axi vençut clemēcia e misericordia: que en vos haueu pres e acceptat los nostres crims per delir aquells: e p̄ço senyor haueu soffert cruel mort: perque a nosaltres deliurafeu de aquella: la qual dignament hauiem meritat. ¶ E lo sēyor adelitant se en aqueste balls: que ab tanta feruor e deuocio eren fets: a gloria de sa magestat: mana que les dones dançassē en feruor de amor e deuocio: que als homens sens cōparacio passauē: e venit s̄act Adiql pres la gloriosa Eua: la qual per sa gran dignitat a totes p̄ceya. ¶ E sanct gabriel prengue la excellent sancta Anna: car era secretari e misatger dela dita senyora e dela senyora Reyna sa filla e molt afectat a tots los que a sa senyoria atanyen: e los altres princeps angelicals p̄ngueren aq̄lles altres sēyores: cascu la sua: e lo glorios sanct Raphael prengue la muller del joue thobies per la gran a*

mistat q̄ ab son virtuos marit tenia. ¶ E los angels menors sonauen esturments de musica ab gran armonia: e axi aquestes senyores dançant: cō venien dauant la magestat diuina ficauen lo genoll adorant sa senyoria. ¶ E lo senyor mostraua molta amor a cascuna delles cō a persones a ell molt cares: e apres ballaren los officis de aquella sancta ciutat de paradys: co es los nou ordens dels angels: car cascu te son offici: ¶ Et dauid cū cantorbibus cit̄arā p̄cutiebat i domo domini: et laudes deo canebat. ¶ Car dauid ensem̄ps ab los cātors tocava la sua cit̄ara en la sala o casa del senyor: e les laors de aquell cantava ab grādissim delit: e axi passarē aq̄lles tres dies ab gran goig e alegria festejant lo sēyor e la sua piadosa v̄guda: animāt se los vns als altres a molt alegrar se en aquella tanta solennitat: dient.

¶ Ibec dies quam fecit dominus: exultem⁹ 7 letemur in ea. Volent dir: aq̄st es lo dia que ha fet lo senyor molt pus excellent quels altres cantem e alegrem nos en aquell: e hajam singular goig en aquesta tā desijada jornada.

Capitol. ccxviij. cō retoz nāt la dolorosa mare del seu grā smortimēt miraua lo cors mort del seu amat fill: e lāçāt abūdoses lagrimes feu vn piados plāt sobrela mort de aq̄ll

Com la senyora retornant mira lo senyor.

E Com aquella excellent senyora fos tornada d' tã grã esmortimẽt: en lo qual ha uia vist la inestimable gloria: que ala anima del seu fill era feta per tota natura angelica e humana: e podia dir: *Ego dormio: et cor meũ vigilat.* Car aqui veu e senti coses tã altes que la sua anima font molt esforçada e jaconsolada ab los estrets colloquis e parlaments que haguerab la anima sagrada del seu tã amat fill durant lo dit esmortiment. E cobrades les propries forces: mira la senyoria e veu se sola al peu dela creu: acompãpada solament de Magdalena. Johan e ses germanes e algunes poqs dones deuotes: e asa senyoria molt affectades: car tota la altra gent sen era tornada: pus hauien vist complit lo seu mal desig dela mort de Jesus: E alçant los vlls la dolorosa mare: veu aquell excellent cors mort e turmentat: e mirant lo recobra totes les sues primeres dolors: e retorna en lo seu doloros planct. e lançat ab ñdos riu de lagrimes: comença a parlar ab lo seu fill: qui mort dauant tenia e tã apartat: que tocar nol podia: e dix.
¶ *Senyor e fill meu: complit e acabat han los jueus tot lo que en vostra persona fer desijauen: ells sen vã contents: e yo reste tan dolorada.* ¶ *Senyor e quina dolor e tristicia acompãpanyara la vida mia: recordant aquesta jornada. e girant se a Magdalena e veent la desmesurada dolor sua: abraçala dient.* ¶ *Magdalena me sclau les vostres lagrimes ab les mices: vna es la causa d' nostra dolor: yo*

he pdut fill tan car e tan amat: e vos mestre tan singular: que semblãt nol pozeu james trobar: ja en la presẽt vida vos e yo no comunicarem ni parlarem: sino de aquesta dolorosa separacio: Jornada es aquesta pera esser largament recordada per mi dolorosa mare: que a vll he vist totes les dolors e penes del meu fill tan amat: e tenint lo tan prop en la sua mort. de vna set daygua nol he pogut confortar: ne ara mort nol puch tocar: q̃ls entramenes de mare poran tan aguda dolor soportar. E magdalena q̃ ja staua tan abeurada en dolor: que esclatar volia: hpoint aquella senyora e mirant la sua piadosa cara axi alterada de dolor inestimable no pogue parlar ni tornar li resposta: sino que prenint les sues mäs besaua e streya aquelles ab la sua boca e cara: e dins lo cor lançaua tan grans gemechs q̃ tots los ossos dela sua persona cruxi en no podent pendre limit en tan desmesurada dolor. e la dolorada mare crexent en pena e turment: ja no podia sostenir la vida: e ab molta dolor e trencament de cor deya. ¶ *Magdalena: ara podem dir ab veritat lo parlar de Jeremies: qui diu.* ¶ *De fecit gaudium cordis nostri: versus est in luctum chorus noster.* ¶ *Quina dolor sens repos acompãpanyara la vida nostra: puix axi es apartat del nostre cor lo goige e alegria dela presẽncia de aquest senyor e fill meu e tã amat mestre e bẽfactor ṽre: e diẽt aço la piadosa senyora pde lo plar per vna grã peça: e ab lagrimes e sospirs miraua totes les que en torn li stauẽ:*

L'òdel costat del senyor: i xq̄ sanch e aygua. CCXXXV

movent les a compassio; quasi diēt.
¶ Qui es qui haja nom d' mare e no senta e mire ab pietat la mia dolor. e les dites dones cridauen 'e plozaue d' s'ijant morir e no veure aquella mare axi penar. **E** les germanes sues prengueren la per les espalles; e sanct Joan fregaua li les mans alçant los vlls ala creu; supplicāt lo senyor e mestre seu; donas confort a aquella senyora; car ells tots no li podiē ajudar en la extrema dolor sua.

Capitol. ccix. cōfōbert
ab lança lo costat de Je-
sus e i xq̄ de aquell sanch
e aygua per la qual lança
da la senyora se esmorti a
corada per viua dolor.

Estant en aq̄lla dolor sua e plant; sentiren venir gēt armada ab gran aualor; e la senyora piadosa q̄ en sentiment de amor e dolor a tots passaua; reuelosa no volguessen fer alguna nouitat en la persona del seu fill a ella tan car; alteras rota; e ab grā tremolamēt de cor; dix axi com pogue: **¶** Joan e quina gent es aquesta. **E** les dones alterades e tremolāt d' por aferzaren se totes ab la mare de deu; no tenint altre refugi; sino la ombra sua. **E** sanct Joan prengue vn poch de esforç; e acostas a aquella gent qui ja pujaua per la muntanya; e dix los.

¶ Que es aço senyors; e ells per la superbia nol estimarē res; ne sols no li volgueren toznar resposta; ans cuytarē son camí; e ell anant los detras ab molta dolor e plor; deya: **¶** **¶** Senyors y placiaus no vullau tocar en la persona d' l meu mestre; car certamēt el es ja mort; e tenim la mare sua tan turmentada de dolor; que de hora en hora la tenim morta; e si res innouau en la persona del seu fill; acabareu de matar a ella. **E** los maliciosos d' homens no curant de res; anaren los dos de ells al vn ladre; e los dos al altre; e tallaren los les cures ab molta crueltat e inhumanitat; e venint tots quatre justats dauant lo cors d' jesus mirauen aquell si era mort. **E** la mare dolorosa quels veu axi aparellats a tots mals; les sues dolors renouellaren e creixqueren; pensant que ja lo seu fill era mort; e la malicia judayca no cessaua p' seguirlo; car aquella gēt encara que per Pilat fos tramesa; a instancia dels jueus se feya tot. car la ira e la malicia los hauia axi robat lo seny e la raço; que morir cuydauē com algun poch reposauen de perseguir lo senyor; car dells es scrit. **¶** **¶** Virum stultum interficit iracundia. **E** la senyora piadosa mirant los; pensa com los podia placar; e recorregue a les sues acostumades armes de vera humilitat; e agenollas ab molta dolor que tenir nos podia; e ab moltissimes lagrimes; dix los. **¶** **¶** Germans e amichs; hajau pietat de la dolor mia; car qualseuulla dan que volreu fer en la persona del meu fill. yo sere la trista mare que sentre la dolor

Com la senyora mira la nafra ab dolor.

e pena: car ell mort es: e apartat de sentimēt d' pena tantes lin haueu donades: que ab molta dolor li haueu fet finir la vida: siau contēts e no vul lau perseguir lo cors mort: que es cosa tan inhumana que no deu esser de homens hoyda. **E** dient aço la senyora haueu aqui vn caualler entre ells tan apassionat dela vista: que paria fos sech: e puix la vista sua no bastaua clarament a veure si era mort **J**esus: volgueu prouar ab la lança q̄ tenia en la ma: e donali vn gran colp en lo costat dret entre costella e costella sens trencar negun os: car scrit era. **¶** Os non cōminuetis ex eo: Lo es que os dengu no seria enell trencat: e de aquella vbertura exi tantost lanch e aygua en gran abūdancia: e corrēt per la lança auall vnta les mans de aquell caualler longi que haueu donat la lançada: e tocant se los vlls ab la ma dela preciosa lanch tenyida: fon prestament guarit dela malaltia sua: e veu se molt clarament: e no menys fon illuminat en la anima sua: e veu e conegue ab gran certenitat aquell esser son deu e redemptor. **E** penidint se molt del que fet haueu: offeris al ser uici de **J**hesus e dela mare sua tot lo temps dela vida sua: e fon tan feruēt preycador dela clemencia e misericordia del senyor: que per defensio dela sua fe: fini la vida sua rebent glorios martyri. **E** los altres companyons seus confusos e enuergonyits: e no gens conuertits tornaren sen ala ciutat. **¶** La mare dolorosa que veu donar aquell colp en lo cors mort d' el seu fill senti aquell tan agudament en lo

seu cor viu: que experimentaua be lo que dit li haueu **S**ymeon: quant dix: **T**uam ipsius animam pertransibit gladius. Lo es: que coltell traueffaria la sua anima: **E** axi acorada d' dolor: caygue esmortida prenint la les sues germanes e **M**agdalena: e tots los que aqui eren multiplicarē lo seu plor vehent aquella senyora en tanta angustia e dolor.

Capitol. ccc. com la senyora mirant aquella gloriosa nafra ab extrema dolor e lagrimes crida: ua en spit los peccadors vinguessen a beure dels preciosos rius de aquella.

E la dolorosa mare de vna grant peça apres retorna de aquell penos esmortiment: **E** stant ab los vlls vberts: encara no podia parlar: sola miraua ab molta dolor aquella piadosa nafra: e lançant vn gran sospir: rompre en abūdoses lagrimes: e dix: **¶** O fill meu e senyor: quina caritat tan excessa es aquesta que haueu als peccadors: que no solamēt sou mort per ells: ans vos ha plagut que lo vostre cor los sia vbert: e en lo palau vostre res nols sia tancat: ans los dieu cōuidant los d' venir a vos **¶** Ecce d' di corā te ostiū aptū: ço es ve' q̄be donat a vosaltres portal vbert: p lo q̄ll

Com la senyora mira la nafra ab dolor. CCXXXVI

francament pugau entrar. **D** senyor y que no resta per vos que no hajau en moltes maneres cridar los peccadors: ells vullen venir: que la porta ja es vberta, e crida la senyora en feruor de sperit moguda d' caritat: diēt. **¶** Peccadors: no siau negligents en la vostra salut: veniu no dubteu: car per vosaltres ses feta esta finestra mirau la: contemplau la ab gran deuocio e amor: que aquesta es la verdadera porta de paradys: entrau dis e iereu segurs de tot perill. Car de aqsta ha dit David. **¶** Turris fortitudinis a facie inimici. Car aquesta es certament la torre d' l' homenatge hō deu star e reposar lo caualler leal en seruiçi del creador e redemptor seu: les armes que dins aquesta torre se vsen: sō amor e caritat a aquell seyor qui tant vos ha amats que no solament en vida: ans apres la mort ha volgut esser nafrat per vosaltres: veritat es que aquestes armes son de tāta excellēcia: q' negu no les pot vestir: si pmer no es despullat de tot peccat. **¶** **D** fills. Venite audite me: timorem domini docebo vos. Car siau certs: que sens despullar vos aquesta antiga vestidura de peccat: no podeu hauer la heretat d' l' fill meu: ne entrar en lo regne seu: nous sia res d' dificil: per atenyer la amor e gracia sua: car lēs ella tot lo thresor dela passio del meu fill aprofitaria poch a vosaltres. **E** la major dolor que los dānats hauran sera conexer: que per sa culpa hā perdut la part que en lo dit thresor tenien. **A**xi siau cautelosos e hajau grātemor: car no penseu sia poca culpa

oblidar e menysprear aquell qui tant vos ha amats: ans es peccat tā cruu que no pot esser sufficientmēt punit. **¶** Non vt confundam vos hec dicā: s; vt filios meos carissimos moneo. Car nous dich aço perque siau aterrats ni confusos: ans vos amoneste com a fills molt amats: siau vigils e no perdau lo que ab tants treballs lo meu fill vos ha guāyat: amau lo puñtant conexeu esser per ell amats. **E** creeu ami qui sere aduocada vostra: eus dich ab gran seguretat. **¶** Accedite ad eū et illuminabimini: 7 facies vestre non confundentur. Acostau vos fills a ell: e sereu jlluminats car aquest es lo verdader amich que nunca fall ne permet sien confusos en la mort: los qui viuint lo hauran amat e seruit e seruat los manamēts seus: segons la gracia e disposicio de sa senyoria han rebut seguint les inspiracions: que dins la anima fa moltes vegades p' la sua clemencia: mostrāt al peccador la via de salut. e perço yo mare vostra qui carament vos ame. **¶** Filij mī obsecro vos: vt digne ambuletis in vocatione: qua vocati estis cum omni humilitate 7 mansuetudine: Car d' aço fills meus vos pregue carament: que dignament aneu en la vocacio: en la qual sou vocats: e aço es lo que plau al meu fill: e se adelita molt en la anima que ab humilitat: e mansuetud obcheix ala volūtat sua: **¶** **D** fills oblidau totes coses: e en aço sia lo vostre pensament e desig: que siau tancats dins les entranyes del fril meu: aquins desije vcure collocats: car no podeu esser en mil-

Com la senyora mira la nafra ab dolor.

loz loch heretats: per aquí haueu a pujar al cel: car per açous es vberta aquesta porta: no oblideu tanta misericordia: acostau vos a aquesta finestra: e mirareu ífinitis delits e plaers. Aquesta illumina la anima tenebrosa: e la cõpleix de goig e alegria: e pẽsar podeu fills meus: que aquell qui si mateix ha donat per vosaltres: no negara res si a ell acostar vos volreu: e dins la sua nafra reposareu: ans comunicant vos si mateix: vos dara totes coses: e lauors ha dit d' vosaltres.

¶ *Baudium et leticiã obtinebũt: et fugiet dolor 7 gemitus.* Car goig e alegria inestimable obtendreu: e fugira de vosaltres tota dolor e gemech.

¶ O fills mirau aquest gran misteri: nous passe impensat aquest secret diuinal. Car axi com Adam dormint li fon treta la costella del seu costat dret e formada aquella mare. Eua sens negũa macula de peccat: axi lo meu fill e redẽptor vostre dormit en la creu p dolorosa mort: lo seu costat es vbert.

E de aquí es exida la sua esglesia abillada e molt ornada dels sacramets.

Sicut sponsam ornata[m] viro suo. Aquesta es la casa: que la sauiesa diuina ha volgut edeficar per posada sua. e aq vol tenir audiencia a tots los peccadors: que misericordia e venia volran demanar: segons es scrit per Salamo.

¶ *Orantib[us] in loco isto dimittite peccata populi tui deus: et ostende eis viam bonam per quas ambulẽt.*

E lo mateix Salamo la ha via be vista aquesta casa e molt mirada en spirit: e admirat dls bells edificis de aqlla dix.

¶ *Sapiẽtia edificauit sibi do*

mun: excidit columnas septem. Car la diuinal sauiesa edificat aquesta maruellosa casa: ha posat en aqlla. vii. columnes de inestimable bellea. aquestes set columnes que axi embelleren aquest edifici dela esglesia sancta: son los set sacramets: qui per los homes deuen esser molt estimats e reuerits.

Car aquestes han virtut e eficacia en los meritis sagrats dla passio dl meu amat fill: qui per vosaltres a saluar el mort: e ha permes lo seu costat esser vbert per manifestar vos la entrada de paradys.

E de aquí li ha plagut ixts sanch e aygua: la sanch en preu dla redemptio humana en temps ab tota la altra que escampada hauia: p que pus abundosa fos la redemptio sua: segons David hauia dit. *Copiosa apud eum redẽptio.*

E laygua ha donat en lauament dels peccadors. e perço lo propheta Ezechiel veuent en spirit aquest gran misteri: manifesta als homes la visio: que vist hauia dient.

¶ *Vidi aq[ue] egredientem de tẽplo a latere dextro: 7 omnes ad quos peruenit aqua ista: salui facti sunt.*

Volent dir: yo he vist exir aygua molt abundosa del costat dret dl fact temple: e a tots aquells que atenyas: eren saluats: aquest temple fills me es lo cors sagrat del fill meu: e la nafra del seu costat dret: es paradys de delits: dela qual naix aquesta font preciosa qui rega la faç dela terza: ço es les animes dispstes a rebre gracia: entrau bayau vos dins aqlla: affaboriu les sues dolçors. car aço es lo plaer meu: que vosaltres gusteu lo fruyt que ab tanta dolor vos ha procurat

Com la senyora mira la nafra ab dolor. CCXXXVII

lo fill meu. *Testis enim mihi est deus: quomodo vos cupiam omnes in visceribus filij mei: ut sitis sine offensa in die iudicij eius.* Car nostre senyor deu es testimoni ami: com vos desije yo iuiscerar dis les entrames del meu fill: perque siau trobats sens offensa en lo dia que sereu cridats al juhi seu. De aquesta font fills meus ixen quatre rius: car la anima qui sent la dolor dela amor e caritat del meu fill: a buda en quatre maneres de lagrimes. ¶ La primera es per conexença verdadera de si mateixa: e auoricio dels propzis peccats: en aquest primerriu de lagrimes se troba lor: e les pedres precioses: car dela vera contricio e auoriment dls peccats ix aquella virtut daurada de humilitat. e en aqsta son engastades les altres virtuts: qui reluen mes que neguna pedra preciosa. ¶ Laltre riu de lagrimes es p la compassio dels dans de son proxime spirituals e corporals: plozat los peccats aquells axicom los propzis ab molta compassio sens jutjar ne meys prear nengu. ¶ Lo terç riu que ix de aquesta font: es d la continua memoria d la dolorosa mort e passio d l meu fill. ¶ Benauenturada anima que aquestes lagrimes ateny: sia certa q moltes consolacions haura del meu fill: e yo la haure en singular amor: q se quines dolors son aqstes: e quat d ue effer recordades e estimades. De aquest riu beure yo tant com en la vida present sia: e ala riba de aquell sera la habitacio mia. e com sere separada de aquesta vida dolorosa: e peruenguda al regne del glorios fill meu: de a

qui dare largamēt la benedictio mia als que veure continuar ab vera deuocio en les dites lagrimes. De aqsts sere yo molt sollicita: e curosa peruengue als goigs en que yo sere: pux en la present vida se son dolguts e recordats deles dolors d l meu fill e mies: car les sues son mies: e les mies sues. E perçous prech e amonest: *Nunc ergo filij audite me: beati qui custodiunt vias meas.* Car per aquest camí so yo anada: e anare tota la vida mia: e per aquest vull aneu vosaltres com a via molt certa: e segura d anar al regne. ¶ Lo quart riu es de aygua molt dolça e saborosa: car venē aquestes lagrimes en la anima deuota de vn gran desig de effer ajustada ab lo senyor q tant ama: no tropant repos nengu en la present vida: ans diu en la sua secreta contemplacio: dregant son parlar als sancts angels e altres sancts qui te en deuocio: diēt. ¶ *Muciate dilectum meum: q a amore languet.* Volent dir: *O princeps e pater meus: vosaltres qui stau en la presencia del meu amat: denunciiau ala senyoria sua que yo defalch: e torne a no res per la amor sua: desijant de effer ab ell ajustada inseparablemēt: auorint de cor totes les coses mudanes: car lo couersar ab elles: es amí mort e turment sens remey: trobant me apartada de aquell qui ama la mia anima: dient moltes vegades amí mateixa ab abundancia de lagrimes: recordant lo exellament meu.* ¶ *Beu mihi qz incolar meus plogatus est.* Volent dir: *Quanta dolor es amí q lo meu exili e bandeig ses tant allar.*

Com la senyora prepara la sepultura al senyor.

gat: **D** fills meus: beueu de aquestes aygues: en la riba de aquestes quatre rius: que ixen dela font dela amor diuina: sia lo repos e habitacio vostra: y sayes hauia assaborida la dolçor d'aquestes aygues: e pço dir. **¶** *Uaurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris.* **¶** Volet dir: Poau la ygua ab singular goig dela font del saluador: ço es d'la sua nafra: don pceix la amor diuina: mostrant anofaltres la caritat sua: fent nos patent lo seu coz hon sta fundada aquella.

Capitol. cxi. com la dolorosa mare ve bent que la nit se acostaua supplica lo eternal pare prouebis de bonrada sepultura al seu glorios fill.

Acabant la senyora en la contemplacio sua d'amonestar los peccadors q'absents li eren com a mare: e desijosa d'la salut de tots: retorna al fill seu natural: qui les entramenes su es trauessaua: e mirant lo ati mort e turmentat: e la nit que sacostaua: desijaua leuar lo dela creu: e no hauia manera d' poder ho fer: e ab grã plor e dolor comença a dir: **¶** *D* fill meu y senyor: e per quantes vies es turmentada la mia anima: car veig lo vostre sagrat coz penjant en la creu: e deuallar nol puch: La nit tenebrosa se acostaua: e dema es lo gran dia dela festa:

ajuda de persones mortals no tinch: recorere al pare vostre q' es ajudador en les necessitats mies. **¶** E agenollat se la piadosa mare: ab molta dolor drega son parlar al pare omnipotent dient. **¶** *D* clemencia infinida: puix axius ha plagut: que lo vostre vnigenit fill haja complides e passades totes les penes degudes a natura hñana: e sia mort ab tates dolors e penes sues e mies: placia aia misericordia vostra hauer pietat dela gran dolor mia: la qual a vos sols es manifesta: car per les gents no pot esser coneguda tant es apartada de totes altres dolors, e vullau senyor complir lo q' dit haueu per ysayas: ço es **¶** *Erit sepulchrum eius gloriosum.* Car digne es senyor: lo v're fill de tota honoz e gloria: ja que en la vida e mort sua tants vituperis e escarns ha permes la magestat vostra haja soffert per satisfier al peccat de Adam: sia ara d' vostra clement senyoria zelar per la honoz sua e trametre persones: qui honradamet donen recapte ala sepultura sua: car yo trista mare ab la poca companyia que tinch: no puch satisfier al que es mester ala sepultura sua: de la grimes e dolors lo seruire complidament e acompanyare: e dins la mia anima li fare altre sepulchre: e allí stara ab doloros recort fins lo veja resuscitat: segons fermament crech e speveure lo tercer dia. **¶** E ab tot sia molt certa dela dita resurreccio sua: lo recort doloros del que vist he: nos pora partir de mi: duran: la vida mia: ans sere en continu turment e pena: fins la vostra clemencia mane finir la

Com Josepb e nicodem⁹ demanarē lo sēyoz. CCXXXVIII

peregrinació mia. E finida per la senyora aquesta supplicació: caygue en los braços d' magdalena mig esmortida: car no podia la piadosa mare parlar de les dolors e penes del seu amat fill sens molta alteració de sa persona: la qual stava ja tant turmentada: que ab infinita pena sostenia la vida.

Capitol. cxxij. com lo noble caualler josepb abarimathia inspirat per deu lo pare: demana lo cors de Jhesus a Pilat e compra les coses necessaries ala sepultura enseps ab lo gran doctor Nicodemus.

Aboyda aquesta supplicació dela senyora per la magestat del pare eternal: a la clemencia plague inspirar a vn noble e virtuos caualler grā familiar en la cort de Pilat: qui hauia nom Josepb abarimathia. Aquest era dexeble amagat e molt deuot de Jhesus: ab tot que en la passió sua no s'era mostrat: car lo aualot e furia de aquella gent judayca era tant destemprat que nengu no era hoyt ni escoltat per gran hom que fos: ans si res hagues dit en fauor de Jhesus: li anaua gran perill en bens e persona: e perço aquest virtuos caualler veent que no podia servir ne ajudar al senyoz a picom de si iaua: no volgue caualçar aquell dia:

ne anar ala cort per mostrar q̄ no cōsentia en res de les malicies judaycs: ans li eren molt odioses. Aquest inflammat per la diuinal inspiració: recordant se dela molta amor: que lo sēyoz mostrada li hauia en la vida sua: e sabent que amor nos pot pagar: si no ab semblant amor: delibera per amor de Jhesus posar se a tot perill: abandonant bēns e persona: e tot lo restant. car scrit es. ¶ Perfecta caritas foras mittit timorem: Lo es: que la perfecta e vera caritat aparta e lança tota temor. E perço caualla ab tota la sua gent per anar ala posada de Pilat: e venint dauāt ell supplicat diē. Sēyoz sia d' vostra merce: donar me lo cors de Jhesus de nazareth: lo qual huy se es sentēciat p' manamēt de vostra senyoria a instancia de aquests traydors d' hypocrits phariseus e bisbes maliciosos: qui per sola enueja lā perseguir: los quals vostra senyoria no deguera escoltar ne hoyr: car no han recitat ne dit res que passe en veritat: e tals gents vostra senyoria les deu molt esquiuar. car diu Salamo. ¶ Princeps qui libenter audit verba mendacij: omnes ministros habet impios. ço es: que lo princep qui ab plaer escolta les paraules falsioses e q̄ en si no hā veritat: aquest tal dona atreuiment a tots los seruidors seus d' esser impiadosos e maluats: yo sēyoz he haguda molta congoxa de aquesta faena: porque sabia les virtuts sues. E perço delibere donar li honrada sepultura: si a vostra senyoria sera plaent dar me licēcia quel puga depositar dela creu. e Pilat per fer vn poch lo a

Com Joseph e nicodemus fore rebuts.

faynat: dix que primer se volia encer-
tir: si era acabat de morir. e mana cri-
dar lo centurio: q̄ hauia administra-
da la justicia p̄ dmanar li: si era mort
E com sabes la veritat d̄ la mort sua:
dona lo sagrat cors a Joseph: q̄ fes
de aquell lo que li plagues. **J**oseph
grā e singular es stada la dignitat vo-
stra: que tal do haueu merexcit obte-
nir: **D**animos e valēt caualler: vos
haueu gosat demanar la major d̄mā-
da: e pus singular que demanar se pu-
ga: e haueu la aguda molt frācamēt:
car lo fill de deu vos es donat: que oz-
denu del seu cors a vostra voluntat:
qui pot dubtar: que en lo cel res vos
sia negat: que stāt en la terra hajau me-
ritat tan singular excellēcia. **E** lo vir-
tuos caualler Joseph: obtenguda la
licencia: partis de Pilat regraciant li
molt la merce: que feta li hāua. **E**a-
na a cercar Nicodemus vn valent do-
ctor e gran home de sciēcia que sabia
era molt deuot e afectat a Jesus seny-
or nostre: e dix li com ell hauia obten-
gut licencia d̄ soterrar aquell glorios
cors d̄ l senyor si la plahia venir en cō-
panyia sua. **E**l qual respos Nicode-
mus: que ell hauia molta dolor dela
mort d̄ aquest senyor: e quel desijaua
fuir molt en mort: ja que en vida no
li hauia pogut ajudar: e q̄ estimaua a
molta honor e gracia qualseuulla cō-
gora que p̄ amor de sa senyoria li po-
gues venir: perq̄ no dubtas que ell se-
ria ab ell: e li ajudaria en tot lo q̄ fos
necessari ala sepultura del dit senyor.
e Joseph molt content d̄ la sua respo-
sta: anaren abduys e compraren vna
peça de orlāda molt singular pera en

bolicar e embenar lo precios cors de
Jesus: segons la costuma judayca: e
hagueren gran q̄ntitat de vnguens
preciosos de moltes mescles: quasi
vnes cent liures per vntar e emballe-
mar aquell sanctissim cors. **E** vestit
se de dol ell e rota la gent sua: hague-
ren vels e mantells pera la dolorosa
mare e ales dones qui en companyia
sua eren: **E** axi anaren tot lo cami: ra-
onant ab molta dolor la gran pdua
que feta hauien: perdent vn tant grā
amich senyor e pare.

Capitol. cxxiij. com aco-
stant se aquests nobles
senyors almunt de calua-
ri: foren rebuts p̄ sanct
Johan ab molta dolor
plorāt e recitāt la cruel e
qualotada mort del lur
mestre e senyor.

Exint aquests virtuosos
e nobles barons dela ciu-
tat: foren vists per la dolo-
rosa mare: qui staua dalt
en la muntanya de caluari ab la com-
panyia sua: la qual ab vn gran sospir
dix. **E** joan e quina gent es aq̄lla:
e respos Joan. **S**enyora: amichs me
par que sien: e porten scales: crech ve-
nen p̄ depolar lo senyor dela creu: e p̄
re arebrels. **E** dix la piadosa mare:
Johan e si amichs son: que poran
hoir de tu: sino dolors e planchs: ves

Lō jofepb e nicodem⁹ forē rebuts. CCXXXIX

e comptals la nostra dolor e perdua:
E anant sanct joan aquells se acosta
 ren ala muntanya: e essent prop cone
 gueren se. **E** sanct joan lança vn grā
 gemech: e dix. ¶ **D** senyors y aq̄ ve
 niu: que mort es aquell que vosaltres
 solieu cercar: ja no trobareu consola
 cio enla companyia nostra: sino do
 lors e plozs. **E** jofepb e nicodemus
 hoïnt sanct johan ari dolorosament
 plozar: cuydaren esclatar pēsant que
 veyen lo dexeble hauent perdut lo tã
 amat mestre: e abraçaren lo sens po
 der li parlar. e per la molta dolor que
 tots tenien: nos pogueren sostenir d̄
 peus: e segueren se sobre vna pedra: q̄
 aqui staua enlo cami: e plozaren tant
 e tan largamēt: que mostrauen be la
 molta dolor que dins tenien: e a cap
 de vna gran peça parla jofepb: e dix.
 ¶ **D** joan y quens direu de aquesta
 dolorosa mort del nre tan amat me
 stre que tant es stada arabatada: q̄
 nengu noy ha pogut fer res: tant era
 la furia desfrenada d̄ls enemichs se?
 quels amichs quel desijauen seruir:
 som stats tan aterzats: que no hauē
 agut cara: ni esforç a mostrar nos va
 ledors de sa senyoria: e ara tinch tan
 ta dolor y congoxa d̄la mort sua: que
 volguera me haguessen fet peçes al
 seu costat: e no fos restat sens el: e
 crech no menys nicodemus qui agi
 es. **E** perço venim deliberats de mo
 strar nos ara publicament seruidors
 de sa magestat: e offerir nos ala seny
 ora mare sua de no fallir en negūa co
 sa que seruíci leu lia: ab tot que no se
 com li pugam venir dauant vista la
 molta dolor sua: e lo poch que en aq̄l

la li hauem ajudat: car de negu de no
 saltres no ha agut consolacio ni com
 panyia fins ara que sta tan abeurada
 de dolors: que so cert que totes quan
 tes coses veura e hoira li conuertiran
 en pena e turment. **E** sanct Joan res
 ponent dix. ¶ **D** senyor Jofepb: del
 quem demanau: que es stat de aque
 sta mort d̄l meu senyor e mestre: vos
 responch que es stada de tanta dolor
 e terzor: que no basta légua humana
 a recitar la menor part: ne es de ma
 rauellar: si vosaltres senyors nous y
 sou mostrats: car sou persones de es
 tat: e ensemblats coses hauem molt a
 deliberar ans q̄ comēçeu: perq̄ no ha
 jau a tornar a tras dela empresa v̄ra:
 e perço sou molt escusats. **C**ar per la
 cuytada nouitat. no hauem temps de
 deliberar que farieu. car tota nouitat
 porta admiracio: e perço es scrit.
 ¶ **N**aturale est magis noua q̄z mag
 na mirari. **E** q̄ no stiguera admirat e
 fora si mateix: recordāt se com lo diu
 mēge passat tot aquest poble rebe lo
 senyor ab tanta solennitat e gloria: e
 que huy lo hajen mort ab tant grās
 vituperis e penes: consentint en aço
 lo dit poble ab tan grā aualot e furia
 que no era persona que dauāt los sti
 gues: segōs ses mostrat en nosaltres
 dexebles e criats seus: que com lo v̄
 pendre ari perdem totes les forses: q̄
 en res no pēsam: sino en fugir: ab tot
 fossen molt certs: perdent a ell p̄diē
 tot be: ari a la feredat d̄ aq̄lla
 cruel e furiosa gent: que no poguem
 aturar ab la senyoria: ans fos tots es
 campats: e sols p̄ere e yo tornam: e
 seguim lo senyor. d̄ luny fins a casa de

Com Joseph e nicodemus adorare lo senyor.

Cayphas: e de aqui lo dit Pere sen a na ab molta dolor y congoxa: e ara yom trobe aci sol en seruiçi dela mare sua: dels altres no se hon se son: be so cert: que hon se nulla sien: tenen molta dolor: car mes nos valguera morir: que sentir tal ofendat. La mare sua sta aci al peu dela creu acompanyada de Magdalena e Marta e les germanes ab tanta dolor e tristicia: que no basta cor huma a veure la sua pena comportada ab tanta paciència: crech la senyoria pendra gran refrigeri en la vèguda de vosaltres senyors. Car sab la gran amor q̄ tenuu al seu fill: y estimar vos ha molt: com en tēps de tãta soledat e psecucio voleu entreuenir en la sepultura del seu tan amat fill: aq̄st es lo major seruiçi que a present li podeu fer: e p ella fa molt estimat: que vullau ara acorer e ajudar ala necessitat sua: axi senyors placiaus anar q̄ la nit cuyta: E ells ab molta dolor leuaren se e prengueren sanct Johan en mig: e anant axi los tres altra gent seguials ab molta dolor e plors.

Capitol. ccxiij. com los nobles Joseph e Nicodemus plegat ala creu a dozaren lo cors del senyor: e venint ala senyora offeriren se al seruiçi seu: e foren fets p tots plors e placts irrecontables.

Venint dauant la creu: a genollaren se tots adorant lo senyor: e lançaren tan grans crits: que paria volguessen esclatar vehent lo seu senyor e mestre tan amat axi mort e la sua persona tan lacerada e nafrada. E lãçat se als peus dela sua dolorosa mare: a qui cuydaren del tot morir: demanant li perdo de cor: que de lengua parlar no podien. e la gloriosa reuenint en tãta dolor e lagrimes que paria lauors començas la pena sua: car natural cosa es ala persona dolorada: que veent les persones que senten es dolen dela pena e congoxa sua: lauors se atendren totes les sues dolors: e per lagrimes abundoses manifesten e comunicuen ala persona qui amenia dolor sua: que per lengua explicar no poden. E axi aquesta senyora turmentada p tanta dolor veent dauant si aquelles persones: que al seu fill amauen tã caramet: perde lo parlar e totes les forces e caygue esmortida: e tots los q̄ aqui eren reuengueren en tant grans crits e plors: cuydant perdre la mare ab lo fill. E magdalena q̄ estaua mes morta que viua prenia esforç per ajudar ala senyora: e fregaua li les mãs ab sospirs e plors: que lo cor trẽcauen als miradors: e tots ab vn crit suplicauen la senyora mare prengues esforç a passar la sua dolor: sino q̄ tots pyen perdent la senyoria. Car apres lo seu excellent fill: no tenien altre gouern ni reparo sino la vida sua. E rotant la senyora ab aquests crits del seu esmortimẽt: lança vn doloros sospir: que paria volgues rompre p lo

Eō iosepb e nicodem⁹ adozarē lo senyor. CCXXXX

cor: e dix. ¶ Misere mini mei miserabili
ni mei: saltem vos amici mei. qz ma-
nus domini tetigit me. Volent dir.
O amichs e germans meus hajau
pietat de mi: hajau pietat de mi: car
la ma del senyor ma tocat: en la cosa
ami pus cara que la vida: lo meu fill
tan amat ha donat a mort per saluar
los seruets seus: tant deu omnipotēt
ha auozit lo peccat: que per destruyr
a qll: en temps ab ell ha crucificat lo
seu fill. e perço aquells qui son verda-
ders amadors e seruents dīl meu fill.
Carnem suam crucifixerunt cum vi-
cijs 7 concupiscentijs. Aço dich fills
meus: perqueus ar meu de paciencia
aparellant vos a batalla: car puir p
vostre virtut en temps de tanta fortu-
na vos voleu mostrar amichs e serui-
dors del meu fill e senyor: siau certs:
que psecucions haureu terribles: car
los qui al meu fill han perseguit: a vo-
salties no oblidaran: e tant mes se se-
tiran de vosalties: com sou persones
de mes estima. ¶ Obsecro vos: ne
deficiatis in tribulationib⁹. car molt
carament vos prech: no defalgau en
les tribulations: car siau certs que la
remuneracio vostra sera gran: aban-
donau de bon cor les cosas tēporals
e fauors humanals: e haureu largam-
ent les celestials. E aquests hoint
la senyoria: e vehent lo comport de la
dolor ab tãta paciēcia e singular pru-
dencia: foren moguts a tanta pietat:
que volgueren aqui morir en serui-
ci seu: e respongueren ala senyora: dient
ab vn grandissim ploz. ¶ O senyora
que no temem res: mort e creu e tota
cosa volem portar per seruiçi del vo-

stre fill e vostre: e ab tal cor som ven-
guts aci: segons diguem ara exint de
la ciutat la vn al altre. Exeam⁹ ergo
ad eum extra castra improprium ei⁹
portantes. Car aço estimarem a grã
gloria e honoz portar vituperis e per-
secucions e tota pena per amor dīl se-
yor e de vostra senyoria: tota la dolor
e congoxa nostra es dela mort dolo-
rosa del vostre tan amat fill: e com en
aquella no li hajauem mostrada la ve-
ra amicia: de que li erem obligats:
vista la tanta amor: q̄ la senyoria nos
hajau mostrat: ens fora gran gloria
morir al costat seu: e mostrar esser ser-
uidors seus sens neguna temor. e de
aquesta couardia nostra tenim tanta
dolor: que si morint la poguessem re-
parar: no volriem vna hora de vida:
axi no pensē vostra senyoria: que ne-
guna cosa nos faça por: car qui si ma-
teix per dolor auozreix: totes cosas a
bandona e neguna tem. E som molt
certs: que seruint lo vostre fill: serem
molt acceptes al seu pare deu omni-
potent: lo qual nos pot deliurar d̄ to-
ta aduersitat: car scrit es. ¶ Si deus
pro nobis: quis contra nos. E perço
senyora manau de nosalties: car ab
voluntat e ferma se som aci de obeyr
a v̄ra senyoria: e no desamparar may
aquella: per grans dans e perills que
seguir se puguen a nosalties: e la do-
lorosa mare respos. ¶ Germans e a-
michs meus: ami es singular refrige-
ri en les mies extremes dolors la v̄ra
companyia e lo virtuos recort que re-
niū dīa amor: que lo meu senyor e fill
vos ha agut: siau certs: que totes les
persones a ell cares: son ami de gran

Com la senyora se vesti de dol.

estima: es me vn gran espay comuni car ab vosaltres les mies dolors: que d'altre no puch parlar: e en alre no se pensar: eus regracie molt la part que preniu de les dolors e penes mies: vo lêt me ajudar a portar aquelles. Lo que yo ara vull de vosaltres es: que placia entêdre en deuallar lo meu fill de aquest turment dela creu: hon ab tanta pena ha finit la vida: e donar al seu turmêtat cors deguda sepultura. E diêt aquestes paraules era lo ploz de aquella piadosa mare tan piadosa e prudent: que lo cor trencava als miradors. e Joseph respos no sens moltes lagrimes. Senyora per aço y sô venguts: per donar recapte ala dita sepultura: e acompanyar vostra senyoria alla hon anar voltra: yo senyora tinch açi vn ort molt prop: en lo qual yo hauia fet hun singular sepulchre nou pera la persona mia: e negu no si es may soterrat: si a vostra senyoria se ra plaent sia alli posat lo sagrat cors del vostre fill: ami sera molta gracia. Car so cert: que viuint no ha haguda casa propria pa son repos: e mort li plaura jaure en sepulchre streny. E la glorioza acozada de dolor tractât d'la sepultura d'el seu fill: no pogue tor nar resposta de paraula: sino que ab lo cap signaua que era contenta. E ells veent la sua dolor: no volgueren mes replicar: per no augmêtar la pena de la senyoria.

Capitol. cccv. com la dolorosa mare fon vestida

de dol per ala sepultura del seu amat fill, els altres per lo semblant.

Quant se d'pens Joseph e Nicodemus: cridaren a part Johan e Magdalenaze digueren los: Nosaltres hauem portat dol per aquesta senyora: segons es costuma: que loy posara. E Magdalena ab vn gran crit dix: No mo façau posar ami sino esclatare: que ja no poch comportar la dolor que traueffa la mia anima d'la separacio de aqst pare e senyor meu. E lauors digueren a sanct Johan: q' cridas la mare e la tia: car a elles venia be aço: que eren germanes dela senyora: e elles venit: donaren los lo vel e mantell de dol que portassen ala trista mare: E aquestes ab molta amargor e ploz acostaren se ala senyoria: e digueren li: Senyora germana: aqsts senyors tenen per bo que vos: vos vistau de dol: e totes nosaltres pera la sepultura del vostre tan amat fill: seguint lo costum de les altres dones. E dient aço: posaren li lo vel negre e lo mantell: e la piadosa mare vehent se açi cuberta de dol: ab vn grâ sospir e trencament de cor dix. ¶ O germanes: que gran rao es: que la trista mare sia vestida de dol: per la mort de aquest senyor: la qual los angels amargosament plozan: segons testifica ysayes dient. ¶ Angeli pacis amare flebunt. Car aquestes sancts, sperits vehent lo seu senyor en tanta pena:

Cō Jhesus fondeſclauat dela creu.

CCXXXI

mostren ſe compaſſius com aplozãts e dolozats p la paſſio ſua: e totes les creatures caſcũa en ſa natura hã moſtat grã ſetimet e dol: ſols los homẽs malicioſos reſtẽ inſenſibles: o germanes ara puch dir ab veritat lo plar d'l propheta Barut: q̄ diu. Audite ciuitates ſyõ: qz induxit mihi dñs luctus magnum: nemo in me exultet: qz vidua relictã ſum. Volent dir: O ciuitats de ſyõ: e voſaltres ciutadans: q̄ dins aquelles reposau: eſcoltau e hoyreu la mia doloz: car lo ſenyor hã poſat ſobre mi dol tan grã e tan ſoberch q̄ alegria en mi no es huy trobada: ne la puch comunicar a voſaltres: car reſtada ſo cõ a viuda deſolada: p dẽt la companyia tan amada d'l meu vni genit fil: hãjau pietat d' mi: totes les creatures ajudau me plozar la viduitat mia: car tan dura e tan fort es la ſeparacio de tã cara cõpanyia. Sole dat e doloz acõpanyaran de açi auãt la triſta vida mia: puiç apartadã trobare de aqueſt fill qui es vida mia: e ſalut mia: e fent la ſenyoza aqueſt doloz plãct: les ſues germanes: e magdalena poſaren ſe lo dol ab grans ploz e crits: E magdalena que en a mozt ales altres paſſaua: e en ſetimet de doloz mes que totes ab la doloza da mare concordaua: e vehent ſe açi cuberta de dol: lanças als peus de aquella tan turmentada ſenyoza: e ab abundoſes lagrimes e doloz inrecõtable cridaua: diẽt. O ſenyoza: quin dol es aqueſt de tanta amargoz: ja en la vida mia yo nunca lexare aqueſt dol: fins ſia ajuſtada per mozt ab aquell qui es vida dela mia anima: O

ſenyoza: y que fare yo com lo veure ſoterzar: que ara que encara tinch lo cors ſeu preient no puch durar lo cru el enyozament dela abſencia ſua. e la ſenyoza mare: que toſtẽps crexia e renouellaua les ſues doloz e penes: mirant aquella Magdalena: q̄ tant amada era per lo ſeu fill e tan turmentada per la ſua mozt e abſencia: no podent li parlar traueſſada de doloz poſaua li la ma ſobre lo cap: moſtrãt hauer molta pietat dela ſua doloz: e pregaria prẽgues algun remey en ſa doloz e pena: E totes les altres dones mogudes de pietat cridaren e plozaren: que paria volgueſſen moztir.

Capitol. cccxvi. com lo ſagrãt e precios cors de Jhesuſ fõ deſclauat dela creu per aquells deuotiſſims Barons ab multiſſimes lagrimes e ſingular reuerencia.

Joseph e Nicodemus ab tot ringuẽſſen molta doloz e compaſſio del doloz capteniment de aquella ſenyoza: hãgueren a pendre effortz per executar lo que fer hãuien: e dreçaren les ſcales fermãt les en la creu: e ells abduix pujaren: caſcu per ſa escala. Car lo que ells podien fer en ſer uici del ſenyor: nou volien comanar a nengun altre: e comẽçant arzancar aquells dolozofos claus ſanct Joan

z i

Lo Jhesus fon desclauat dela creu

los feu senyal que els ydonassen amagadament: q̄ la senyora mare no ves de prop la feredat e granea d'aquells claus: q̄ axi cruelment hauien turmentat lo seu amat fill: e axi fon fet. e desclauades les mans p̄ aq̄lls virtuosos homens: besauen les ab molta dolor e lagrimes no gosant cridar per no alterar la dolorosa mare: qui tã prop li stava: e Joseph qui era pus animos per esser caualler hauia la força de sa persona be experimētada: dix a Nicodemus: que le ras lo braç del senyor que tenia: q̄ ell sol sostendria tot lo cors: e que deuallas a desclauar los sagrats peus: E nicodemus dexant lo braç: Joseph abraça aquell cors ab singular reuerēcia e amor: sentint tanta cōsolacio dins la sua anima q̄ quasi ixq̄ de si mateix: e conegue esser pus rich e mes abūdos en tot be tenint aquell senyor: que si posseys tots los bens del mon e dix. ¶ *S*i cuncta que fecisti mihi dederis: non sufficit mihi seruo tuo: nisi tu teipm dederis. Volēt dir: O senyor: y que haguera ami valgut esser lo gran monarcha del mon present: si a vos no hagues conegut ni amat: car mes delit he sentit en aquest vostre abraçar: que may Alexādre no senti en lo seu regnar: E perço senyor: com David sabia molt cert quant era de poca durada la gloria mundana sens vos posseya: dix de aquells que molta festa e brogit fan dels delits e honors temporals. Perijt memoria eorum cum sonitu. Car ab vn gran so de campanes los metē dauall terra: e de aq̄ auant no y ha pus memoria: O senyor: e quan

ta es la vanitat dels fills dls homēs que treballen p̄ hauer repos e delit: e nunqual troben p̄uix fora vos lo cerque. O Joseph: quant animo donau als homēs de seguir les obres de misericordia: dls q̄ls la vna es soterrar los cossos dels morts: veēt lo gran e excellent do: que haueu mereixcut p̄ entreuenir en la sepultura de aquest seyor: car haueu abraçat e sostengut aquell q̄ soste e governa lo cel e la terra. ¶ *P*er quem omnia facta sunt: p̄ quem omnia subsistunt elemēta: cui⁹ magestas nec incipit nec desinit in seculum: vt merito omne principium ac finis creature n̄ ominetur. Car no penseu tenir en los braços vres solament home mort: ans si au cert aq̄ix mateix es deu immortal e impassible: car de la senyoria es dit: *C*omphēditur incōprehensibilis: palpaf̄ ipalpabilis: immortalis occidetur. E axi sostenint Joseph aq̄ll glorios cors Nicodemus deualla dla escala grã e puja en vna chiq̄ q̄ tenien p̄ desclauar los pe: e bararē lo senyor: poch: a poch ab molt treball: ajudant los sanct Johan del q̄ podia: E la amable Magdalena los haguera volgut carregar al braç: si lo y haguessen leuat.

Capitol. cccvii. cō depositat dela creu lo cors del seyor fon mes en les faldes dela sua sagrada mare la q̄l acozada p̄ extrema dolor feu grādissim planct sobre aquell.

Cō lo senyor fomes en les faldes.

CCXXXII

ELa dolorosa mare q̄ tot a
ço ab increyble pena con-
templaua : dix los ab vn
doloros sospir: Veniu açi
posau lo enla mia falda: car en aque-
sta mortal vida no ha hagut altre lit
de repos. Açí era lo seu delit enla ten-
dra edat sua: açí tendre mort a crexi-
mēt dela dolor e pena mia: Els ve-
hent la demanda de aquesta senyora
esser tan piadosa e tan dolorosa: e sa-
bent ab quanta fam desijaua tocar e
contractar aquell fill tan amat: no la
gosaren desobeir: ans loy portarē ab
molta dolor e compassio: pensant qn
doloros present offeriren a la senyo-
ria: e posant lo en la sua falda: Joan
sostenint lo cap e magdalena los pe-
e tots los altres ajudāt ab tāt plors
e crits: que paria nouellament comē
gassen a sentir aquella dolor. o la do-
lorosa mare ques veu lo fill mort en-
la falda tan nafrat e alterat abraçat
ab força de amor e de extrema dolor
besant lo stretament: cuyda esclatar:
no podent parlar per gran estona. e
cobrant algun poch lança tan gran
gemech: que tots los points cuyda-
ren morir de sobtes de compassio: E
dix la turmentada e penada senyora:
¶ Comota sunt quippe viscera mea
super filio meo: quia afflicta sum sup
omnis mulieres: angustia possidebit
me sicut angustia parturientis. Vo-
lent dir: O dolor que recitar: ne esti-
mar nos pot: totes les entramenes
mies se son regirades e alterades so-
bre lo cors d̄ aquest fill tan amat: car
affligida e dolorosa so sobre totes les
altres dones: angusties e dolors pos

seyren lo cor e anima mia: les dolors
e penes que enlo part de aquest dolç
fill me forē apartades: enla mort sua
me son doblades: e tornant abraçar
lo fill deya. ¶ O vida mia: y si les al-
tres mares que tenen molts fills per-
dent qualseuulla de aquells: per la na-
tural amor d̄ mares fā doloros plact
que fare yo senyor: que solamēt tenia
a vos: e sou mes fill meu: que nengu
altre no fon may de sa mare. Car en
la persona vostra nēgu noy ha part:
sino yo sola: car enla terra sou sens na-
tural parc: e en lo cel sens mare: sola
he parit: e sola sens companyia sent
les vostres amargoses dolors. O se-
yor y vos me creu fill: pare: e marit:
perdent a vos per mort: reste desola-
da sens fill orfena sēs pare: viuda sēs
marit: complida de diuersos dolors:
car vos creu tota la consolació e des-
cans meu: Ara senyor dins mi e fora
mi no trobe sino dolor e soledat e tri-
sticia que trauesa la mia anima: o se-
yor si los amichs qui entre si han ve-
ra amicicia sentē tanta dolor de esser
separats: quāta es huy la dolor mia
de tan dura separació: qual amistat
fon may tan gran ne tan streta: ni ab
tanta raço: com la vostra e mia. car
lo major senyal de amicicia es cōcor-
dia de voluntats e comunicació de se-
crets: o senyor y fill meu y tan larga-
mēt haueu: vos comunicat e reuelat
ami los secrets diuina's tāt cō a crea-
tura pura se poden manifestar: he sa-
but e vist de vos coses tā altes e tā sin-
gulars q̄ puch dir ab veritat ¶ audiui
archana verba: q̄ non licet homini lo-
qui. O vida mia: y vos sabeu quane
¶ 4

Com la senyora cridaua les virtuts.

es stada a vos vberta la mia anima en tots los desigs e pēsaments me⁹: que encara que ami fos molt cert vos esser dins mi: e saber totes coses: yo per delit e plaer meu de boca raonāt ab vos: vos deya tot lo que tenia en les mies entramenes: e en aço era tot lo meu repos: e vos amor mia quem escolraueu ab tan gran plaer: mostrāt pendre en aço vn gran delit. E no ha ueu hagut altre descans en la peregrinacio vostra: sino aqll poch d' tēps q̄ vos e yo nos trobauem a soles: e podiem parlar e comunicar dels alts secrets diuinals vostres: e dela tendroz e dolçor dela amor que vous tenia. **D** senyor e quina conformitat de voluntats son may semblant: car nunca fill son tan obedient a mare: ne mare tan contēta de fill: o mort com has pogut fer tan crua separacio. **D** tan amigable fozes stada ami si en sēps ab lo fill meu me hagueffes p̄sa.

Capitol cxxviiij. com la senyora en son planct reclamaua les virtuts vinguessen a dolre e plāyer la mort de aquell per fecitissim Rey e espos de virtuts al qual james seria trobat semblant.

A Xi la mare dolorada continuant son planct: conuida les virtuts a ella pus cares: que vinguessen a plorar lo seu amat fill: e deya. **D** caritat excellent: qui reyna sou entre les virtuts e totes vos regonexen senyoria: veniu ara nom falligcau en esta jornada: plozau en sēmps ab mi e feu amargos planct: car mort es lo verdader Rey de virtuts singular amador vostre: qui per exalçar e magnificar a vos: ha donat la vida. **Q**ui sera daçiauant que nous ame: e nous estime veent vos per lo fill de deu tan amada: qui sera tā dur que no ame sos proisimes: que sapia aquest senyor esser mort per saluar sos enemichs: q̄ sera tan cruu que no comuniquie la roba sua als necessitosos: qui sapia lo fill meu bauer donada tota la sanch sua en rescāt dels peccadors. **D** gloriosa humilitat: veniu ab totes les filles vostres: feu planct doloros sobre aquest senyor qui en lo mon vos ha portat e tant dignificat: que per companyona⁹ ha pres en tota la vida sua e en la mort sua no⁹ ha oblidat: qui⁹ haguera gosat nomenar entre los homes: qui naturalment vos fugen: desijāt honors e gloria si lo meu fill no⁹ hagues ari abraçada amada e loada qui haguera may fet matrimoni ab la major filla vostra: qui es obediencia: com tots los mortals desijen libertat e seguir sa ppria voluntat: si lo fill meu no sē fos ari enamorat e ab ella ligat: que ans ha pmes morir: q̄ desemparrar la: e ha dit publicamēt a mar mel aq̄sta q̄ negū altre sacrifici q̄

Cō la senyora cridauala les virtuts

CCXXXIII

fer se puga en seruíci seu:segons d'yt
de sa magestat recita Samuel diēt:
¶ **A**delioz est obediētia:q̄z victima.
E de aqui vendra:que tots aquells
qui stretament volran seruir lo meu
fill:e viure en stat de perfectio:faran
matrimoni ab aquesta filla vostra li-
gant se ab ella inseparablement p' vot
solenne:de que tendreu de vna filla in-
finitis gendres:e de aquesta nouitat
admirat **D**auid:dir.¶ **I**bec muta-
cio dextere excelsi. **Q**ue la filla v̄ra
segona qui es volūtaria pobrea:siau
certa fora anada fugitiua per lo mon
no trobāt qui la acullis:si lo fill meu
no la hagues emparada:car tots los
homens la auozren e la han en oy:
e los pus sanis se perden e passen infi-
nits treballs per ajustar riq̄es:e fan
se catius de aquelles:viuint e morint
en molta dolor per causa d'elles. **E**a
quest senyor exemplar de virtuosa po-
bretat la axi afferada e ab si ajustada
que nunca dell ses partida en çiqua
ni en granea:ni en vida ni en mort:en
cara lo acōpanya apres la mort:car
mirau lo:cō lo tinç nuu en la falda
mia:no sēs molta dolor:o tots aq̄lls
que de sijau seruir lo meu fill sens soli-
citud deles coses mundanes: **A**mau
aquesta virtut:car sola aquesta es se-
yora del mon:e gosa calcigar ço q̄ls
richs adozen:e fa que los seus obser-
uadors sens ansia ninguna han tot lo
necessari:e a aquests promet la mage-
stat diuina per ysayes:que res nols
fallira.¶ **E**t aperiam coram eis ia-
nuas:et porte non claudentur. **C**ar
les portes los seran vbertes:e nols se-
ra rancada la porta de misericordia.

E jeremies los promet abundancia
de viandes e pau verdadera en lo mō
present:dient.¶ **F**ames non erit in
vobis:sed paccin v'ram dabit vobis
in loco isto. **A**xi fills meus:amau la
per lo gran merit e repos que porta:
Quia volo vos sine sollicitudine esse.
Car vull siau iens sollicitut e ansia de
res temporal:¶ **Q** humilitat:q̄ ha-
guera fet la filla vostra terça:qui es
vera paciēcia:si aquest senyor no la
hagues tan ben acullida:car en les su-
es tribulacions no ha permes hauer
altra companyia:e li ha donat nom
e fama tan gran:que entre les virtutis
es tan estimada:que fallint ella:per-
den la dignitat totes les altres. **Q** q̄
sera qui no se enamore de aquesta vir-
tut:vehent la per lo fill de deu tan a-
mada. **C**ar en totes les obres sues
ha soffert persecucio dolorosa cōpoz-
tada ab inuincible paciēcia. **C**ar de
aquest amat fill meu es scrit.¶ **I**n
dictis suis sustinuit contradictores:
et in factis obseruatores:et in tormē-
tis illusores:et in morte exprobrato-
res: **C**ar en les sues paraules e sanc-
ta doctrina ha sostengut grans perse-
cucions:e en les sues singulars obres
es stat aguaytat:interpretant aquel-
les ab falses intencions:e en los tur-
mēts se' es stat escarnit:e en la mort
sua es stat auozrit e menyspreat per
los enemichs se'.¶ **Q**ui ha dōchs
mes experimentat ni amada aque-
sta virtut e totes les altres:que lo fill
meu:e les ha lexades per heretat als
fills e amats seus:lo qual per totes
deu esser molt plozat e dolgut: **C**ar
no trobareu may en la tempestuosa
z iij

Del planct q̄ la senyora feu sobrel senyor.

present vida tal amador: desempara
des restau sens lo vostre posseidor.
¶ **D** virtuts glorioses: bon es lo vo
stre senyor: del conegudes sereu entre
les gentes: car mort es aquell qui⁹ do
riaua tanta fauor: ajustau vos e feu
gran dol. ¶ **E**t vocate lamētatrices
et veniant ⁊ properent festinant: ⁊ as
sumant super vos lamentum: dedu
cant oculi vestri lacrimas: ⁊ palpebre
vestre defluant aq̄s: quia vox lamen
tationis audita est. Cridau aquelles
que acostumen conuidar a ploz: e di
gau que cuyten prestament: e façē so
bre vosaltres vn doloros plant: e los
vlls vostres sien com a fonts abūdo
ses: lançant continues lagrimes: car
la veu de ploz e lamentacio es hoyda
entre vosaltres ab molta rao: car yo
dolorosa mare pert fill: e vosaltres es
pos e marit: al qual james sera tro
bat semblant.

**Capitol. ccxix. cō la dolo
rada mare cridāt ab grāf
gemechs Adam e tota
la natura aplozar lo fill q̄
mort tenia en la falda feu
piados plāct sobre lo di
uinal cap e cara e sagra
des mans de aquell.**

Cridant la senyo
ra ab extrema dolor e ploz
deya. ¶ **A**dam: vin

ga tota la generacio vostra justse pec
cador e plozen los que viuen e sō en
stament de hauer dolor e no descone
guen tan singular amor: car per tots
generalment aquest senyor e fill meu
se es donat a tantes penes e a cruel
mort. o cor huma: qui de carn sensib
le e no d'pedra te ha fet lo creador teu
si es traueffat de aguda dolor: mirāt
e contrēplant lo teu redemptor mort
e turmentat sols per la tua amor: en
la falda mia lo tinch yo mare doloro
sa tocant e mençant les nafres sues
no sens e: trema dolor. Hajau cōpas
sio dela sua dolor e mia: nom dexeu a
soles en la mia dolor e pena: feu en
semps ab mi amargos ploz pus sou
certs que los peccats vostres son cau
sa de aquesta pena e dolor. **E**gi
rant se la piadosa mare: mirant aq̄ll
cap tan turmentat del seu fill: dix.
¶ **V**eniu: veniu fills de Adam con
templau dolor inrecomptable: mi
rau lo cap del vostre senyor: e pare co
ronat de dolorosa corona: **D**iuinum
illud caput multiplici spinarum depl
sione densatum. o senyor e fill meu: a
quest cap tan delicat: qui es capsa hō
la diuinal sauiesa es estojada e guar
dada: quil ha gosat axi turmentar e
maltractar: e ab les mans tremolāt
per molta dolor e flaquea: comença
a arzācar aquella corona ab tanta re
uerencia e amor: tractant aquell cap
sagrat tan delicadament e tendra cō
possible li era: car sabia que era fill de
deu: e fill natural seu: e p la amor na
tural no oblidaua may la reuerencia
diuinal: e la dita corona staua tāt fort
q̄ no bastaua la força d' la seyoría a le

Del pláct q̄ la senyora feu sobrel senyor CCXXXIII

uar la. **E** sanct joan e los altres q̄ aq̄ cren ajudaren li: e ab molta pena tra gueren lay del cap: e prenint la en les mans la piadosa mare: lançaua tan grās gemechs e fospirs: que p lo coz trencaua: e ab infinides lagrimes de ya. ¶ **D** fill meu: y quin turment es stat aquest: **D** jubeus perque tanta i humanitat: si matar lo volieu: no bastaua la pena comuna q̄ acostumau donar als altres: pque haueu cercat tanta nouitat de turmēts: ab los q̄ls ab molta dolor haueu en poch tēps donada mort cruel al meu tan amat fill: e ami haueu nafrat de tant viuua dolor: que ab extremes penes passa re la trista vida mia. **E** tots los q̄ erē aqui hauēt molta compassio d̄ la dolor dela senyora: supplicaren sa senyoria levas la dita corona: que li era recort de tanta dolor: e la senyora p cōtentar los: comana la a Magdalena dient ab moltes lagrimes. **M**agdalena amada mia: de aq̄stes joyes vos fereu la guardadora: e prenint la magdalena ab grans crits e plozs: besa la ma a sa senyoria: estimant a molta gracia vna tan singular comanda. **E** la senyora retornant al cap: adobaua los cabells: e leuaua la s̄ach quallada qui staua entre aquells: e ab grā ploz deya. ¶ **D** fill meu: quina faena es aquesta tan dolorosa pa fer se ab mās de mare torcar la s̄ach vostra: e veure los lochs don es exida: e baxant se besaua aquell front gloriós: banyant lo largament ab les sues lagrimes: dient. ¶ **D** fill meu y senyor: quanta alegria prenien los meus vlls: mirāt la bellea de aquest front: e ab quanta

dolor e amargor lo contemple ara ve bent lo axi trahucat e foradat vnflat e sanchtrait. **E** mirant les orelles ve ya les nafrades deles spines dela corona q̄y hauien rocat: vnflades e plenes de sanch: besaua les ab multissima dolor: e deya. ¶ **D** fill meu e quina dolor sentis en aquestes dolces orelles: qui son deles parts pus sensibles del coz: **D** dolor inrecomptable ¶ **A**ures ille que in celis audiūt: **S**āctus: sanctus: sanctus: dominus deus sabbaoth: audierunt in terzis: demonium habes. **E** car aquelles orelles q̄ enlo cel incessantment hoē: sanct s̄act sanct es lo deu n̄re senyor d̄ les hosts angelicals: han hoit enla terra p los homens desconexents: demoni hastu: e infinides altres injurias e vituperis. e venit la dolorosa mare als vlls: posa la boca sobre aq̄lls: e stigue grā peça sens parlar: lauantlos abundosament de amargoses lagrimes: e d̄re gant se dix. ¶ **E** aligauerūt in morte oculi tui: 7 illa magna luminaria q̄ il luminant orbem: ad horam extincta sunt: **E** olēt dir: o fill meu e vida mia tancats son per mort los vostres gloriosos vlls: e aquelles dos grans luminaries: que lo mon alegien e illuminen ala hora de ara apagades s̄ō. **D** senyor: que ab vna mirada vostra descantaua yo de totes les mies dolors: e ara crexen los meus turmēts mirant aqueste vlls axi rācats e closos per mitja de mort. e mirant aq̄ll nas delicat: veu lo axi vbert e afilat: e dix: ¶ **D** nas qui les olozs e dolçors de paradys has sentit: d̄ quantes pudors e males olozs est stat turmētat

Del planct q̄ la senyora feu sobrel senyor.

en aquesta nit e dia: **E** barant la pia
 dosa mare la sua cara: bcfal en la boca
 ab tanta dolor e lagrimes: que paria
 volgues esclatar: recordāt se de aq̄lle
 tan del: os parlaments era onamēts
 a ella tan plaēts: que ab ell h̄avia ha
 gut en la vida sua: e deya. **O** alegria
 e consolacio mia: finits son los parla
 mēts: que en la present vida vos e yo
 hauer soliem: apartats e partits son
 de mi tots los delits meus: en recoz
 dāca de dolors sera la vida mia: puij
 la dolçor dela v̄ra veu hoir no puch:
 o dolor sens mesura. **¶** **O**s illud qd̄
 docet āgelos: homines instruit: mor
 te silentium imposuit. **E**ar aq̄lla divi
 nal boca: qui als angels adoctrina e
 adelita: e als homens instruir e auisa
 la cruel mort ha imposat silenci. **O** si
 lenci doloros: qual cor de mare lo po
 ra durar: tenir lo fill mort en la falda
 e no poder hoir la sua paraula. **O** se
 yor e fill meu: que ab lo beure amar
 gos tancas la boca vostra: fel son la
 vostra darzera viāda: vos qui fartau
 de dolçor los angels els homens: en
 amargos haueu finit la vida vostra.
O senyor: y tan amarga y tan dolo
 rada sera la vida dela vostra mare: re
 cordant la pena vostra. e contēplant
 la piadosa senyora tota aq̄lla faç glo
 riosa: laua la ab multissimes lagri
 mes: veuent la axi colpejada e altera
 da: la barba tota pelada torcaua la
 ab vn net drap ab reuerencia a amor
 inestimable: e deya. **¶** **O** senyor y a
 mor mia: quina dolor es aquesta tan
 crua pera mirar se ab vlls de mare: q̄
 la vostra cara qui es speciosissima so
 be tota creatura: alegria e gloria d̄ls

angels axi sia difforma e alterada q̄
 enundes pot esser coneguda: e belant
 la moltes vegades: deya. **O** fill meu
 ajudau me a portar aquesta tan agu
 da dolor: que ja no basta força huma
 na a sentir tanta amargor: e mirant
 la trista mare aquelle braços tots de
 flozigats: e les mans tan cruamēt fo
 radades: los dits arunçats: prenia
 aquelles mans turmētades: ades la
 vna: ades l'altra: e traueffada de itrin
 seca dolor: besaua les ab increybles la
 grimes: acostant les se ab molta pie
 tat als vlls e ala cara: dient ab vn grā
 sospir. **¶** **O** Dan^o ille que fundauerūt
 celos: extente sunt in cruce: clauisqz
 transuerberate durissimis. **E**olēt dir
O senyor y aquestes mans que han
 format lo cel esteles son stades en la
 creu traueffades e turmentades du
 rament. o senyor que aquell prophe
 ta zacharies veent en sperit aq̄st dolo
 ros dia: mirant e contemplant lo tur
 ment deles vostres delicades mans
 interrogaus: dient. **¶** **Q**ue sunt pla
 ge iste in medio manuum tuarum.
Eolent dir. o demēt senyor: quines
 plagues tan doloroses son aquestes
 que son fetes en mig deles vostres de
 licades mans: e vos fill meu respon
 gues axicom aquell: que ja sabieu les
 mies dolors: e quant tendramēt tra
 ueffariē la mia anima les vostres na
 fres e dignes. **¶** **I**bis plagatus sum i
 medio eorum qui diligebant me. o se
 yor: que gran veritat dignes: que en
 mig d̄les mies entramenes son fetes
 les vostres nafres: qui so la persona
 que pus carament vos ame: e de aq̄
 senyor nunca seran delides: ans se

Del plāt q̄ la senyora feya sobre lo senyor. CCXXXV

ran tan fresques cō huy tot lo temps dela mia vida:yo so aquella fill meu: que puch dir ab molta veritat. ¶ *E*go enim stigmata domini iesu in corpore meo porto. Et tornant a besar a celles nafrades mans deya. o spança dels peccadors y ab quanta confiança podē demanar a vos misericordia los menesterosos: que sabē tenu les mans vbertes: no volent retenir res: ans donar e escampar largamēt los beneficis vostres aqui disponde se volra a pendzels: e negu nols pdrā sino sols per culpa sua.

Capitol. cccx. com la piadosa mare ab grans e abundoses lagremes continua son plāct sobre los pits e sagrada nafra del costat del seu fill.

A Baxāt la senyora los vils mira los pits dī seu amat fill: e veu aquells ossos desjuncts: que paria lo cuyro volgues rompre per lo cruel estirament: e ab gran dolor dir. o armari dels tresors diuinals: y quius ha pogut axi desconcertar: que tots los ossos vostres stan fora d'loch. o senyor y quals mans humanes han pogut donar tanta e tan cruel pena sens ninguna culpa. o fill meu: si altre no haguessu soffert per los homens: sino la pena dolorosa que haueu sentit en los vostres delicats pits: los deuria

tāt enamorar de vos: que sols vn moment no deurien permetre partir ic d' vos: ans publicament confessar es: cr amadors vostres: e plozar tostemps les vostres dolors: o com la mare piadosa vingue a mirar e contemplar la grā nafra del costat: e veu aq̄lla dolorosa vbertura: que lo cor e les entrames feya manifest: aqui cuyda del tot defallir: e besaua abraçant aquell cors tā amat per ella parit e criat ab tantes e tan doloroses lagrimas: que a tots los miradors feya esclatar de plozar: e ab grans sospirs deya. o patriarcha Noe: Aquesta es la verdaŕra archa que hauia de anar sobre les aygues del diluui: e en figura de aq̄sta: fabricas vos aquella de fust: que tenia la porta en lo costat. o dolorosa porta: quals vils de mare sens infinita dolor mirar la poran: o David aui meu: que ja la hauieu vos vista aq̄sta porta en sperit quant digues. *Hec porta domini iusti intrabunt in eaz.* Car aquesta es la porta del senyor: p la q̄l entrarā los iusts. Veniu dōchs tots los seruents del meu fill: qui en algūes tribulacions e tentacions sou posats entrau dins aquesta archa e se reu saluats: car aq̄sta sola ha nadat sobre totes les aygues de dolors per saluar los que dis ella entrar volriē. Aq̄i troben repos los que fugen dī diluui perillos deles prosperitate e riq̄es mundanes: David sabia quins d' lils sentien los que dins aq̄sta archa ocaŕsa de fusta reposauen quant dix. ¶ *Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis q̄z habitare in tabernaculis peccatorum.* E porque negu nos

Del pláct q̄ la senyora feu sobre lo senyor.

m arauellas p̄que elegia ans esser hu
mi liat: e menyspreat dins aquesta ca
sa: que viure en los delirs del mon: q̄
maten e off:guen la aia: dix en lo ma
teix psalm. ¶ quia melior ē dies vna
in atrijs tuis super milia. Car sēs cō
paracio es major lo dñit spiritual que
sent la anima que dins aquest palau
reposa en vn dia: que tots los plaers
que pensar se poden. ¶ fill meu que
aquesta nafra glorioza es botiga de spe
cicria: aq̄is troben los singulars coz
dials e medecines a guarir tota natu
ra de malalties: e perço senyor nēgu
no percix: sino qui a vos acostar nos
vol: ¶ animes deuotes: mirau quāt
exces de amor e caritat vos ha hagut
lo meu tan amat fill. ¶ Patet archa
num cordis per foramina corporis:
Car obrint lo seu costat: vos ha mo
strat les riqueses e tresor del seu miseri
cordios coz: qui es ple de dolçor e cle
mēcia e de suauitat inestimable. quā
excusationem habet qui in odorē vni
guentorū horū non curzit. ¶ de q̄nt
sera culpable: qui aquesta singular o
lor e dolçor de preciosos vnguēts no
sent: nē se cura. Aquest es lozt tancat
e la font sagellada que Salamo veu
quant dix. ¶ Ortus conclusus fons
signatus: La porta de aquest ort es
verdader menyspreu de totes coses q̄
al cors poden dar delit. Car nunca
la anima reposara dins aq̄st ort: fins
lom d̄ tot haja auozrit si mateix e les
propries voluntats. Lo sagell de aq̄
sta dolça font se emprenta en aquella
gera gomada de vera deuocio: que fa
regalar la anima en questroba: e apa
reixer en ella aquelles armes del Rey

crucificat emprentades e pintades p̄
cōtinua recordacio: o que aquesta ca
sa la piscina hon guarren los malalts:
no solamēt vn ans ifinits: nequ noy
entra ab verdadera fe: que tantost no
guareixca. ¶ tornant la senyora a be
sar aquella dolorosa nafra: regaua la
de lagrimes: no podent dir res de bo
ca: e dins lo seu coz trencava per do
lor. e girant los vlls miraua tot aq̄ll
cozs: e no veye en ell part neq̄ua lan
gera que tot no fos nafrat e colpejat:
e trauejada p̄ coltell de dolor: los se
vlls eren aricom a fonts viues: lācāt
doloroses lagrimes: e ab grans sof
pirs deya. o clemencia infinida y rāt
hancu amat los homens. que ari ha
neu abādonat la vostra persona a to
ta natura de turments: per donar a
ells repos. o senyor y dins la anima
vostra cremaueu per foc̄ de amor e
caritat: e de fora ereu per les mans d̄
vostres enemichs tan cruament tur
mentat: que tota la bellea de vostra
persona han difformat. o senyor y no
sou vos aquell del qual yfayes parla:
dient. ¶ omne lignuz paradisi dei nō
est assimilatum illi ⁊ pulchritudini e
ius: quoniam speciosum feci eum.
Hon es ara senyor: aquesta tanta pul
critut e bellea: que no veig en tota la
vostra p̄sona: sino nafres e blauures:
e turments infinits: o fill meu: no per
metau quels homens vos sien delco
nextents: ne obliden tanta amor: car
peccat seria digne de molta punicio.

Capitol. cxxi. com la a
mable Adagdalena stāt

Com la magdalena cōuida los peccadors, CCXXXVI

ab grā ploz afferzada als peus de Jhesus conuida per manament dela senyora. viij. linatges de peccadors a plozar aquell q̄ p̄destruir lo peccat era.

Endirāt la senyora los peccadors d'aquell tan amat fill veu la magdalena ab ells tan afferzada; plozāt tan agraument: no podent pēdre negun conort d'ela mort tan dolorosa del seu mestre e senyor tan car: e dix li la senyora. o magdalena amada mia: digau als peccadors que haueu sentit ne trobat en aqueros peus d'l meu fill e mestre vostre: e quant deu esser plozada per ells: e recordada la mort dolorosa de aquest senyor: qui tant carament los ha amat: que p̄deliurar los dela diabolical seruitut e captiuitat: si mateix ha donat a tantes dolors e penes. E magdalena ho int parlar la mare pia d'ofa d'les dolors del seu tan amat fill augmenta lo doloros ploz en tanta quantitat que paria volgues esclatar e desijosa de manifestar les misericordies del senyor: segōs la mare sua manat li hauia: dzeçāt se vn poch: crida vn gran crit en feruor de sperit: diēt. ¶ Venite audite ⁊ narrabo omnes qui timetis deum: quāta fecit anime mee. Volent dir: veniu escoltau ami tots los que amau lo senyor: e recitar vos he quāt beneficis ha fet ala mia anima: e a tota natura hūana: e quāt

deuē p̄tots esser estimats e coneguts car diu salamo. ¶ Honora medicus propter necessitatem. Lo es que hōrem lo metge per la necessitat. o que aquest es lo verdader metge: que mereix honor e gloria: sens lo qual totes les malalties erē incurables: e p̄guarir a nosaltres sēs fet malalt de tā dolorosa malaltia q̄ ala mort lo ha portat. Et qui non fuit cum infirmo infirmatus: infirmus non potest conferre sanitatem. ¶ Tots aquells queus trobau malalts de qualscuol de aquestea set malalties: cruels: de que yo so stada tocada: veniu e seu grant plāct dela mort de aquest glorios metge: qui tota la sançh sua ha despes en medicines pera la salut nostra. ¶ Superbios sies confus e ploza los vitupis del meu senyor. car scrit es. ¶ Erubescat homo sine superbus: ⁊ humilis factus est deus. ¶ Superbia cō te gofaras nomenar entre los homens: q̄ lo fill de deu per aterzar a tu se sia tāt humiliat: car de sa magestat ha dit ⁊ sayes: Pedibus conculcauit coronas superbie. Lo es: que ab los seus nafrats peus ha calcigat la corona d' superbia: o auaricios: quina dolor sēs mesura deu esser la tua cō pēses la caritat abundosa de aquest senyor: q̄ la persona sua ha donat a turments: la sançh sua ha escampada: la roba pobrelleta que tenia en mans de sos enemichs la lexada: e que tu t̄hesaurizes los diners: negāt la vida als pobres: los qual en nom de aquest senyor te demanen almoyna: e perço lo senyor ab molta furoz dira en la mort al impiados: qui misericordia ha negat a

Com Adagdalena cōuida los peccadors.

son proïsme. Vocauí et renuistis: extendi manum meam ⁊ non fuit q̄ aspiceret. Co es: vous he cridat e nom haueu volgur boyr: he estesa la mania: e haueu me girat la cara menyí preant me e no volent me mirar ne a judar: car la crueltat feta al proïsme: lo meu senyor la pren en persona sua. **D** germans no vullau amar les coses que morint haueu a lejar. Car si la mort tenu en continua memoria: oblidareu facilmente lo terrenal mon e tot quant dell es. car l'crit es. **F**acile contemnit omnia: qui semper cogitat se moriturum. **T**ots aquells qui amāt delits la carn vostra haueu enfutziada hajau molta dolor e plorau aquest senyor: que tant ha exalçada la carn humana: que p̄ glorigar aquella e denejar la de tot peccat tātis turments ha soffert: e la vida sua ha donat: perque l'ome resuscitats dela mort de peccat: cap nostre ses fet per honrar la nostra natura: Erubescat sub spinoso capite membrum fieri delicatum. Car gran vergonya deueu hauer de trobar vos delicats: com si au membres de cap tan turmentat e spinat. **A**mau penitēcia e fugiu d'lit seguiu lo exemple del vostre cap e redemptor: hajau en recort la vida sua: qui tota son penitēcia: e la fi sua en strem de dolors. les lagrimes de contricio hajau familiars: car aquesta es la via de paradys: e de aço nos amonestat p̄layes dient. **I**bec via ambulate in ea: neq̄ ad dexteram neq̄ ad sinistram. Car la vera penitēcia deu fugir los strem e anar per via dreta e durar fins ala fi: a exemple del meu

mestre e senyor: que nunca la desens parada durant la vida sua. **D** germans tots los que per ira sou en mala trita veniu e feu ab mi doloros plāt dela mort de aquest rey pacífic que tostemp ha entes en tractar pau entre lo seupare e natura humanae de sa clemencia es dit. **M**ediator dei et hominum. Quant sera confus lo me impaciēt en la sua mort: quant p̄ fara la paciēcia de aquest senyor: q̄a xi se es lejar turmentar als seus enemichs: perque nosaltres tingam conort en les injurias nostres: recordāt les sues: remetent a ell la causa de les nostres offenses: car ell es jutge verader e sab la veritat d̄ totes coses: q̄ es coneredor d̄ls cors e d̄les itēciōs: car d̄ sa senyoria es dit **D**ia corda scrutat dñs: et vniuersas mētū cogitationes intelligit. **T**ots aquells q̄ en delits de menjar haueu ocupat la vida vostra: veniu e feu doloros plor dela mort de aquest senyor tan abstinent que en lo strem dela sua mort de aygua ha passat fretura: no podent hauer vna gota pera refrescar la assedegada boca sua: e en les acerbissimes dolors sues fel li han donat per restaurant. **T**ot aço p̄ satisfier als peccats que per gola se cometien: **Q**ui sera daquiant tant destemprat q̄ no pose gran limit en son mējar e beure: recordant se dels turments que aq̄st senyor ha soffert per guarir nos de aquest peccat. o tots los queus sentiu tocats del veri de enueja veniu e feu doloros planct sobre la mort de aq̄st senyor: la qual per mitja de aq̄st peccat es stada tractada e acabada: aq̄st

Cō la magdalena cōuida los peccadors, CCXXXVI

ha donat tan gran animo als juheus
perseguir lo meu senyor e mestre: que
repos no han hagut fins han cōplit
en la persona sua tot lo que enueja: e
malicia de ells desijaua: Aquest pec-
cat es judaych: e nos deu trobar sino
en juheus e miserables persones: car
corromp totes les virtuts: destēpra
la lengua: ençega la consciencia: e per
ço ysayes diu dels enuejosos. ¶ La-
bia eius repleta sunt indignatione: et
lingua eius quasi ignis deuorans.

○ miserables enuejosos que si be mi-
rau noy ha res en esta vida que dega
esser enuiat: car riques e honors no po-
den esser possejdes sens moltes do-
lores: segons testifica Salamo queu
hauia tot prouat: lo qual diu. ¶ Vi-
di que fiunt cūcta sub sole: et ecce vni-
uersa vanitas et afflictio spūs: Car
mirant totes les ocupacions dels
posats en honors: ha conegut esser
plenes d'tota vanitat e afflictio d'spe-
rit: o no vullau daçiauauant esser cati?
de aquest cruel peccat: recordau vos:
q̄ aquest senyor es mort generalmēt
per tots: e dona la sua gracia abūdāt
ment aquí pendre la vol: e quens ma-
na amar lo proisme e desijar li tot be:
segōs ell mateix ha dit en sos p̄mōs:
¶ Diliges proximum tuum sicut te
ipsum. ○ vosaltres pereosos: queus
trobau adormits e frets sens negūa
deuocio: exercitau vos e desptau vos
plozau sens cessar: car mort es lo vic-
torios senyor per donar nos esforç a
vengre totes les tentacions nostres:
no siau negligents: recordau les do-
lores e penes que en tant poch temps
ha soffert lo senyor per amor vostra.

Guardau que aquest peccat ençega
la anima: e li fa perdre molts merits
E perço es dit. ¶ Ubi enim consciē-
cia tenebrosa est: totus corpus obscū-
rum est: Car aq̄st peccat entenebrāt
la consciencia: ennegreix la fama e de-
stroix la persona: acurta la vida: por-
ta la aia nua e despullada ala mort. e
perço dix David. ¶ Tempus facien-
di domine dissipauerunt legem tuam.
Car sperar de dia en dia temps d'be-
obrar han dissipat la ley diuina: lexāt
les coses d' poch en poch per negligē-
cia. ○ germans meus tots justats
malalts e sās: veniu liçau vos als pe-
d̄l meu senyor: sentiu les dolores sues
cōtemplau aquestes nafres dels dits
peus: qui son dos spills de vida: açi
veureu clarament los defallimēts vo-
stres: e trobareu medicina propia a
cascu d'aquells. De açi poareu diuer-
sitat de lagrimes: de aquí traureu ay-
gues no conegudes: dolçors no re-
cōptables. Quim separara de aq̄sts
gloriosos peus: açi es la vida mia: a-
çi es tot lo meu repos. Açí he yo tro-
bat tresor inestimable: perdent a vos
senyor: tot be es de mi separat. o seny-
or: y no diu lo ecclesiastic. ¶ Beati
sunt qui te viderunt ⁊ in amicitia tua
decorati sūt. ○ senyor: que aq̄sta bea-
titud yo la he largament sentida stāt
en la companyia vostra: Car sentint
la amor e dolçor dela magestat v̄ra:
me paria ja esser benaueturada e em-
bellida de tot be: tenint a vos: res nō
fallia: o senyor: y ara tot se es ami cō-
uertit en dolor: car perdent a vos per
mort: so despullada de tota la gloria
mia: ja repos negu no haure en tota

Com vntarē e embenarē lo cors del senyor.

la vida mia: Hon jre senyor que tots los lochs me son strany: puir a vos no trobare: e besāt fort aquells sacratissims peus: perde lo parlar per vna gran peça.

Capitol. cccxij. com la senyora per extrema dolor esmortint se los nobles Barons prengueren lo cors del senyor: e posant lo sobre vna gran pedra vntaren e en benaren a q̄ll ab grans plores e multissimes lagrimies.

ELa dolorosa mare tāt cō dura lo plant de Magdalena: stigue la cara sua ab la dī fill pegada: besant lo stretament: abraçant tot lo seu cors ab tanta amor e dolor q̄ paria lo volgues tornar ametre dīs les entranyes sues don era exīt. **E** plozaua tan piadosament e ab tanta amargor: q̄ a tots trēcaua lo cor: e degu no li podia dir res: tanta era la pietat que hauien de la senyoria: e Joseph e Nicodemus prenint esforç: agenollaren se dauant ella dient: **E** senyora plaçiaus pendre algun spay en vostra dolor e licencia nos que prengam lo sagrat cors del vostre fill pera vntar a quel: e la mare hōint aço: fon ferida de tan gran dolor: que dir ne recōtar nos pozia: e lança vn gran sospir: di-

ent **E** separacio dolorosa: quīt pora comportar: e dient aço: totes les forces li falliren: e abandona los braços ab que tenia lo fill mort abraçat e smortit: no podent sostenir tanta dolor: e Joseph e Nicodemus prengueren lo cors del senyor ab molta dolor e pietat: vehent la mare ari smortida: e posaren aquell sobre vna pedra marbre: en la qual ja haviē estes vna part d'aquella tela ab que haviē a embolicar lo cors del senyor: e aquil vntaren ab aquells vnguentis mesclats ab moltes lagrimies: e tornant la piadosa mare del seu doloros esmortiment leuas ab força de amor: e ana ala pedra hon tenien estes lo fill: e posas al seu cap: regāt la sua cara d'lagrimies: e Magdalena ana als peus: no volent que nengu los vntas: sino ella: e Joan prenia les mans del seu mestre e besaua les ab grans plores dient. **E** senyor: yo sols so restat a veure tates dolors: que fara senyor lo desolat de reblesens la companyia del seu mestre: **E** senyor: si morint pogues esser ajustat ab vos en lo sepulchre: quāta seria la gloria mia: hon jre: ne aquim acostare: **E** venint Joseph e Nicodemus a vntar los braços e mans: que ja haviē vntat les altres parts del cors. Johan los ajuda ab molta dolor e lagrimies: desijant morir e no restar sens lo mestre seu: e vntat lo senyor embolicaren lo seu cors en aquella tela prima e molt fina: dexant li la cara descuberta per contentar la mare q̄ ab tanta dolor totes estes coses miraua: **E** del drap q̄ restaua ferē vnes benes largues: e embenaren tot aq̄ll

Com lo cors de Jhesus fon tãcat. CCXXXVII

díuinal cors ala manera judayca. E tenien vn sudari a manera de touallo la larga pera cobrir li lo cap e la cara e stauen axi d'peus sperant que la dolorosa mare los licencias de cobrir li la cara: E la senyora que conegue q̄ a ella sperauē: reuengue en tantes la grimes e sospirs: que paria volgues rompre per les entramenes: e dix.

¶ *Fletum deducite oculi mei: et liquisce anima mea igne compassionis superamabilis filij mei: Volent dir: o vlls meus: lauſau vn abundos ploz e multitud d'lagrimes: e regale la mia anima de ardentissim foch de cõpassio sobre lo amantissim fill meu: car a separar me tinch dela vista sua.*

¶ Dolor irremediabile: que la mare haja acompanyar lo fill ala sepultura e restar en vida dolorosa: e besal ab vna dolor tã extrema tota la persona sua tremolant de tan dura separacio: e apartant se vn poch la cortesa senyora per no fer sperar tant aquells senyors qui stauē de peus: sperant la fi d'el seu planct: lo qual finir no podia: e abas sient se en terra arzimāt lo cap en la pedra hon jaya lo seu fill: aqui cuy da morir: E Joseph e Nicodemus ficant los genolls: posaren la vn cap d'aquella touallola sobre la cara d'el senyor: e ab lo restant embolicaren li lo cap: e la dita cara. e la piadosa mare alçant vn poch lo cap: veu ja la faç d'el fill cuberta: e lançant vn gran sospir: dix.

¶ *Drap doloros quim a partes la vista tan amada del fill meu: Ara puch conuidar totes les creatures a hauer pietat dela mia dolor: dient a aquelles: ¶ Vosaltres creatures p*

lo meu fill creades: qui sentiment de dolor teniu: ateneu e mirau si es enlo mon dolor semblant ala mia.

Capitol. ccxxiij. com lo precios cos de Jhesus fõ tancat dins lo sepulcre: e dela inestimable dolor dela senyora.

E Aquells virtuosos barõs Joseph e Nicodemus: prengueren lo senyor per les espalles: e joan e Magdalena portauē los peus: les altres deuotes dones anauen al mig: E la dolorosa mare anaua al cap retenint aquell ab les sues mans no sens infnida dolor: e les germanes de aqusta senyora tã dolorada: anauen li la vna ala part dreta: l'altra ala esquerra portant la senyoria per lo braç: car tenir nos podia tãt era turmētada de multitud de penes e dolors: E axi anant la piadosa mare entona vn doloros ploz: e tots seguiren aquella ab molta pietat e compassio: e axi vinguerē fins al ort hon lo sepulchre staua: lo qual era fet en esta manera: ço es: que la entrada era vna coua redona: e dis aquella hauia vna coueta chica cauada en la penya: e hauia nou palmes de largaria: e altres tants de altaria: e tenia vna porta quis cloyta ab vna pesada losa: quey venia molt justa: e dins la dita coueta a mandreta al costat dela dita porta hauia en la roca

Com lo cors del senyor fon tancat.

Vna manera de altar olit tallat en la
propria roca: tot maçig e pla dela ma
teixa largaria dela coua: de altaria e
amplaria hauia quatre palms e mig
Entrant per la primera coua ab a
quell precios cors: la senyora mare se
altera molt e reuengue en tã doloros
ploz: que paria volgues rompre p lo
cor: e dix. ¶ *Contritum est cor meum
in medio mei: et contremuerunt oia
ossa mea.* Volent dir: O fill meu y
seyor: quina entrada tan dolorosa es
aquesta: que lo meu cor es tot trècat
dins mi mateixa e han tremolat tots
los meus ossos per extrema pena: e
venint ala porta dela pus chica coua
per esser la porta baxa e streta: no po
gueren entrar axicom venien: ans jo
han entra primer q portaua los peus
restant Magdalena de fora ab grã
crits: e Joseph tot sol prengue les es
palles: arzimant lo cap del senyor so
bre los seus pits: e axi passaren la stre
tura dela porta: e tantost entra la do
lorosa mare e Nicodemus e Mag
dalena e los quey caberen: car lo loch
era molt stret: e noy cabien sino vna
persona dauant altra: E posaren lo
cors dl senyor sobre aquell altar d pe
dra que al costat dela porta staua ses
neguna altra cobertura. O la dolo
rosa mare quel veu aqui posat: e pen
sa que a partir sen hauia cuyda dl tot
morir: e abraçat tan stret: que de do
lor strema lo seu cor dfallia: e ab grã
sospirs e ifinides lagrimes dix. ¶ *O
fili mi: lumen oculorum meorum tra
he me post te vinculum misericordie tue
et pietate tua sana dolorem meum.*
Volent dir: o fill meu tan amat: vos

sou la lum dels meus vlls: e vida d la
mia anima: tirau me senyor apres de
vos ab los ligams dela vostra miseri
cordia: feu que muyra e sia acompa
nyada ab vos: car fet ami aquesta pie
tat e misericordia: sanareu les mies
dolors: car en altra manera curacio
pendre no poden. O mort impiado
sa: perque no prens la mare ab lo fill
tan amat: hon pozia yo star millor q
aci tancada enlo sepulchre ab lo meu
fill: tot altre loch me sera strany e so
litari: neguna companyia no sera pla
ent: totes les coses que veure e oyre
seran ami dolor e pena pus dela vista
de aquest senyor me trobe apartada:
¶ *O amor immensus filius meus: o
deus meus: amor eternus: totum bo
num meum: felicitas interminabil: e
go volo libenter esse tecum: hoc e to
tum desiderium meum.* Volent dir:
O fill meu: qui sou amor immensa
o deu meu amor eternal: tot lo meu
be e felicitat sens terme: la voluntat
mia es de esser ab vos tostemps aju
stada: aquest es tot lo meu desig: car
sens vos penada e turmetada sera la
vida e anima mia: E tots los que aq
eren feyen tant doloros planct q pa
ria volguessen morir vehent aquella
senyora en tanta angustia: e Joseph
animos caualler fica lo genoll en ter
ra: supplicat la senyoria: diet. ¶ *Se
nyora molt excellent: sia de vostra mer
ce pendre al gun poch de esforç: car d
necessitat hauem a exir de aci: que a
go senyora solament es sepulchre pal
cors mort dl amat fill vostre: e no ha
bitacio pera vostra senyoria: E aug
mentant la senyora lo seu ploz: ab vn*

Com lo cors del senyor fon tancat. CCXLVIII

gran sospir respos diēt: ¶ **D** joseph tan gran e tan bella habitacio seria a questa p ami si adieu hagues plagut que ensēps ab lo meu fill yo hagues spirat: e la sepultura fos vna de mare e fill tan amat. ¶ **D** joseph qna noua tan dolorosa que yom haja a partir e dexar lo meu fill en sepulchre tancat: e tornant abraçar lo seu fil: tā amat: deya. ¶ **D** vida mia: y partir me tinch de vos: aci restara la anima mia: en cōpanyia vostra: e vos senyor jreu ab mi: eus portare traueffat en les mies entramenes: e dient aço: perde lo parlar: e ab gemechs dolorosos strēyia lo fill: no podent se partir de aqll: ¶ **E** Joseph e Nicodemus mirant la ab molta pietat e compassio: prenguerē la senyoria per lo braç ajudant li a exir de fora: q moure nos podia: e si gueren la aqui en terra en la falda de les sues germanes: e acabats de exir tots los qui eren dins lo sepulchre: clogueren la porta ab aquella grā pedra: e la mare que veu tancar la porta e restar lo seu fill ditre: axi fon cubert lo seu cor de dolorosa tristicia e angustia mortal que cuyda perde la vida esmortis de tan gran esmortiment: q paria fos major q los passats: e fon tan gran lo crit de tota aqlla gēt dis la coua que stava dauant lo sepulcre: que paria lo cel e la terra sen degues entrar: ¶ **E** retornant la senyora miraua la porta del sepulcre: e ab extrema dolor: deya. ¶ **E**ya domine moriar vt te videam: magnum lucrum ē mihi mori: nolo viuere: mori affecto vt videam amantissimum filium meū. ¶ **V**olent dir: ¶ **D** senyor: no permetau

que yo visca en tanta pena: manau que muyra e veja a vos vida mia. qn be major pot esser ami: que morir: q auorixch la vida e desije ab grā fani la mort per veure e ser ajustada ab lo meu fill tan amat: e sanct Joan acostas ala senyora dient. ¶ **S**enyora molt es gran nit: aquests senyors corren gran perill: car la malicia judayca encara no es apagada: ans crech desijen acabar tots los amichs e seruidors del senyor fill vostre: e si anam molt tart: alguns dolents poran fer algun cars a aquests senyors: que no sabriez qui ho ha fet: car de tan maliciosa gēt nō pot hom sperar: sino tot mal: e la senyora hoit lo perill: lança vn gran sospir: e dix. ¶ **D** tan cōtets poden esser ja los iube: q dauall terra resta aquell que tāt han perseguit sens causa neguna: lo meu fill los ho ha perdonat e yols perdo: ym dolch dela perdua de aquest poble e dela destructio de aquesta ciutat: que presta ment se veura enlo que ysayes li ha uia menaçat quant dix. ¶ **C**iuitates sublimen humiliabit: et humiliabit eam vsqz ad terram: detrahet eam vsqz ad pulueres. ¶ **V**olent dir: la ciutat qui tan solemne e sublimada se troba sera hūiliada e aterzada fins ala pols dela terra: e abaxada e derrocada e a no res tornada: p la gran culpa e criminosa malicia lua.

Capitol. cccxiiij. cō retornat tots del sepulchre la senyora adora la creu: e besaua la sancb preciosa scā
a j

Cò tornât del sepulcbre la senyora a doza la creu.

pada per terra ab infini
des lagrimes e planct.

Gueuant se la senyora: qui
tenir nos podia: ajudant
li Joseph e Nicodemus
prenint la per lo braç: i r̄q̄
ren de aquella coua: e girant se la do
lorosa mare ab moltes lagrimes: mi
raua lo loch hon restaua lo seu tresor
segons Jeremies prophetizant de sa
senyoria dit hauia. ¶ Ipsa autes ge
mens conuersa est retro: sus. E anât
per lo cami hagueren a passar dauât
la creu: e aquis renouellaren les sues
dolors: car veu la creu e no lo fill: veu
la sanch per terra escampada de aqll
quí tant amaua. E trauessada de do
lor in trinseca fora cayguda en terra:
fino per aquells senyors que la porta
uen del braç: e tots veuent la sua do
lor se prengueren a plozar agramet:
e la piadosa senyora tremolant tota
la sua persona de nouella alteracio so
bre les moltes dolors q̄ ja tenia: mi
rant la creu: lança vn doloros sospir:
que paria lo cor li volgues fendre: e
dir ab multissima dolor e ploz: ¶ **C**
crux cuius memoria mihi affert imē
sum dolorem ⁊ animi cruciatū. Vo
lent dir: **C**reux: la tua memoria do
na amí infinida dolor: e turmenta la
mia anima: recordant me ab quanta
pena lo meu fill fermat e clauat en tu
ha donat terme ala vida sua. E aco
stant se molt prop dela creu: agenol
las ab molta dolor: adorant la ab sin
gular deuocio per amor de aquell se

yor que en ella era mort: dexant la re
gada dela sua preciosa sanch: e dir.
¶ **C**ruce spes et salus credentium:
que ad tam inefabilia bona es electa
⁊ preparata: laudant et exaltant te:
non tam humana siue angelica mēs
aut lingua: q̄z opa q̄ per te sunt facta
¶ Volent dir: **C**reux speranza e salut
de: s creents: que a tan grās e irrecōp
tables bēs est elegida e preparada lo
en e exalçen te: no solament les pēses
e lēgues humanes e angeliques: ans
encara molt mes les singulars obres
que en tu e per tu son fetes: e abraçât
e besant la senyora aquesta sãcta creu
moltes vegades: no sen podia partir
E barauas en terra ab molta dolor:
besant aquella sanch preciosa: e deya:
o tresor inestimable: quius ha axi es
campat per terra. ¶ **S**uauitas et dul
cedo humani generis: per te missa ē
redemptio a deo: populus penitens
habebit spem salutis. ¶ **S**anch inesti
mable de aquell fill tan amat: qui de
les mies entramenes es exit: tu est sua
uitat e dolçor al humanal linage: car
per tu ha tremes deu omnipotent sa
lut e redemptio als homens: per que
lo poble penidēt pot hauer ferma sp
ança de salut: e tots los que aquí erē
veent aquesta senyora ab tanta dolor
e prudēcia fer les sues contēplaciōs:
agenollaren se tots ab moltes lagri
mes adoraren la glorioza creu a ex
emple dela piadosa mare. qui fon la
primera que la adora: no sens molta
dolor e trencament de cor.

Cō la senyora pres comiat de tots CCXLVIII

Capitol. cccv. cō la mare de deu plegāt ala porta dela ciutat pres comiat dels nobles Barons Joseph e Nicodemus.

Epartint d'aquí per la molta cuyta dela nit ab molta pena e treball plegaren a la porta dela ciutat: e aquí hagueren a seure la senyora q̄ ja anar ni tenir nos podia: axi perles moltes dolors que ja portaua: com per lo recort que per aquell portal era exida a companyant lo seu fill: e ara tornaua sens ell: e de aço feu aquí vn doloros plāct e tots ab ella: car era lo seu ploz tan piados e moderat: que lo cor trēcaua als miradors. **E** p̄nint vn poch de esforç la dolorosa senyora giras a Joseph e a Nicodemus: e dix los: q̄ tenia per bo: que no anassen tots en vna al entrant dela ciutat: car ells erē homēs de stat e molt coneguts: e veent los anar ab ella augmentariē en malicia aquells qui lo seu fill hauien perseguit: e p̄sariē en enujar los en tot lo que porien: e que dirien algūes paraules maliciosas contra lo seu fill que ja era mort: deles que en vida dites li hauien: e que hoir aço a ella seria coltell d̄ mort: **E** aquells ab moltes lagrimas respongueren ala senyoria: dient: **E** Senyora: nosaltres no lexarem may: morir volem en seruir vostre: iuppicant vostra senyoria vullau pendre per posada qualseuulla d̄

les cases nostres: les quals son totes al seruiç vostre ensemps ab les persones nostres. **E** la senyora hoïnt los: reuengue en moltes lagrimas conexent la gran pietat que aq̄lls senyors tenien dela sua soledat e molta dolor e dix los: **E** germans pensau que per mi es molt estimat: e agrait lo q̄ fet haueu e desijau fer: car en temps de tanta persecucio e furia: vna bona cara contenta: **E** vosaltres sou stats tan amables e caritatius al meu fill e ami: que no solament de cara e de paraula: ans obres de singular amor nos haueu mostrades: nostre senyor deu qui sab vostres sanctes intencions e veu que anau p̄ la carzera d̄reta d̄ls seus manaments: retā a vosaltres lo guardo que merexen vostres virtuelles obres: **E** car de la magestat ha dit Jeremies. **E** cuius oculi aperti sūt super omnes vias filiorum Adam: vt reddat vnicuiq̄ secundum vias suas. **E** del anar meu ales cases vostres: vos regracie tant com puch: e accepte la bona voluntat vostra: yo tinch deliberat de no anar en altre loch: sino en aquella casa: hon lo meu fill ha fet la darzera çena: alli sera la habitacio mia: contemplant ab molta dolor: **In loco vbi steterunt pedes ei⁹.** **E** de açi vull pendre comiat de vosaltres: car ab tot siau tan animosos: yo nous vull metre en perill: dela voluntat vostra so tant acompanyada: que no vull pus a present: sino queus deman de gracia aneu tantost a les posades vostres: car no vull reste nengu ab mi: sino **Jobax e les dones.** **E** aquells Senyors que veren que

A ij

Com la senyora entra en hierusalem.

la voluntat de sa senyoria era axí deli-
berada q̄ de aq̄s partissen: no volgue-
ren mes contrastar: ans ab molta do-
lor ficaren lo genoll en terra: per be-
sar la ma ala senyora: e aquella p̄ res-
nols volgue donar la ma: ans los abra-
ça ab molta dolor e lagrimes: e
eils supplicaren sa senyoria quels do-
nas la benedictio sua: e digueren li.
¶ Tu es fortitudo nostra: et refugiu
nostrum: consolatio nostra ⁊ protec-
tio: Volent dir: O excellent senyora
puix la companyia del vostre fill ha-
uem perduda: vos sereu la fortalea
nostra e lo refugi nostre en totes ne-
cessitats: e consolacio en nostres an-
gusties: e vos senyora sereu la protec-
tora e mare nostra: a vos nos coman-
nam tostéps. E la senyora de sobres
de dolor ja no podia parlar: e torna-
uals abraçar: e posauals les mans so-
bre los caps: mostrant los molta a-
mor: e axís partiré: e la senyora resta
aquí vn poch: pregāt deu lo pare los
guardas de tot perill: puix per amor
del seu fill hauien tant treballat.

**Capitol. cxxvi. cō la sen-
yora entra en la ciutat de
hierusalē ab grandissim
plor: e les dones exint de
ses cases a companyauē
aquella en sa dolor.**

Apres leuas la senyora a-
judant li les dos germa-
nes sues: e Johan metes

primer ab vna lanterna que portaua
lum: e Magdalena anaua de tras
mes morta q̄ viua: sostenint la sa ger-
mana Martha: e axí entraren per la
ciutat ab vn doloros planct: dient la
dolorosa e turmentada seyoza. ¶ *Facta sum omnibus expectaculum: q̄d
faciam: aut quo vadam.* Volent dir
O germanes: cōtemplau la mia do-
lor e pena: mirall de dolor so feta a to-
tes gents: que fare: ne hon jre: E les
dones qui tostemps son acompanya-
des de pietat: e de molta dolçor d̄ cor
sentint la venir: hauent molta cōpas-
sio deles sues tantes dolors e penes:
exiē de ses cases ab grās plozs e crits
volent acompanyar la senyora en sa
dolor: E ajustaren se moltes en aq̄ll
loch mateix: hō la dolorosa mare ha-
uia encontrat lo seu fill ab la creu al
coll: e aquí la senyora nos pogue te-
nir de pe: ans vingue en punt de mo-
rir: e la hagueren a seure en terra: e to-
tes les dones aq̄ entorn traueffades
de dolor vehent aquella mare rāt tur-
mentada: e ab tanta rao: e la senyora
recordant se de aquella vista de tanta
dolor: com allí seren encōtrats lo seu
fill e ella anāt ala mort: no podia par-
lar de dolor: e plozaua amargosamet
e totes les dones ab ella ferides de
molta pietat: E prenint la senyora eí
forç: dix los. ¶ *Audite mulieres ⁊ do-
cete filias vestras lamentum: et vna
queqz proximam suam lamentum.*
Volent dir: O vosaltres dones: qui
per la natural pietat vostra: sentiū les
dolors mies: e per v̄ra virtuosa com-
passio de cor voleu acōpāyar ami en
les mies penes: hoyu e cōcoltau les

Com la senyora vengue al cenacle.

CCL

mies dolors: mostrau a les filles vofres de fer planct: les quals per sa tēdra edat no han experimētat dolors e les vnes ales altres conuidau vos a lamentació e ploz: car sola so restada sens negun consolador: la vida ses dmi partida: dexant me en vida mortal e dolorosa: e aquelles piadoses dones: veuent axi parlar la mare qui venia de acompanyar lo fill ala mort: e ala sepultura: fon lo ploz tan gran: q̄ cuydaren morir: no podent se parlar les vnes ales altres: **E** sanct Johan que veu lo gran crit dles dites dones acostas ala senyora: dient. **¶** **O** senyora preniu esforç e anem: car si aço es sentit per algu dls nres enemichs diran que volem aualotar la ciutat. e la senyora ho int aço: leuas ab molta dolor e saluda del cap a totes aquelles dones: pregant les tornassen a les cases: e elles volien la acompanyar e no partir se de la senyoria: e ella no pmetete que neguna anas ab ella: e tornaren sen per no enuyar la. **E** anant p la carzera: les dones de stat feyen se a les finestres: e per gran compassio: q̄ haviē de aquella real senyora deual lauen ales portes per consolar la senyoria: e ella girant se veuent la pietat de aquelles: deyal. **¶** **O** mulieres opulente surgite ⁊ audite vocem meam: qz hodie valde me amaritudine repleuit omnipotens. **¶** Volent dir: o dones generoses qui abūdau en bēs e delits: leuau la vostra pēsa: e hoyu les mies paraules: e hajau recort dīa mia dolor: car hoy en aquest dia ma recomplida de molt amargosa dolor lo omnipotent deu: donant lo seu fill

e meu a tan ignominiosa mort p saluar lo poble seu: e donar vida a aq̄lles qui eren condemnats a mort eternal: e de aquest gran misteri es dit. **¶** **O** magnum pietatis opus: mors mortua tunc ē: quando in ligno mortua vita fuit. **¶** Volent dir: o obra de magnanima pietat: quant en lo fust dela creu fon mort lo Rey de vida: lo qual mata e vence la mort als peccadors deguda. **E** aquelles senyores veent aquella mare tan dolorada e ab tanta raho: plozauen e planyien la pdua de la senyoria ab molta dolor e plāct: perque fon lauors complida la prophetia de Jeremies: q̄ diu. **¶** **Vox in vijs audita est: ploratus et ululatus filiarum israel.** Car la veu del ploz doloros deles filles de israel: fon hoyda aquella nit per tots los carres e plaçes.

Capitol. cccxvii. com la dolorada senyora vingue al cenacle bon lo senyor bauia fet la cena: e aq̄ recitāt los actes de aquell feu piados planct escampant moltes lagremes.

Enant axi la senyora peruingue ala casa hō deuia posar e no la conexia e dix li Johan: **¶** Senyora: aquesta es la casa hon anir feu la dar.
A iij

Com la senyora vengue al cenacle.

rera cena lo senyor e fill vostre. **D** la mare dolorosa: que pensa que hauria de entrar en la casa: hon lo seu fill era stat: e q̄ a ell no trobaria: cuyda morir refrescant se totes les seues dolors: **E** johan toca cuytadament ala porta veent que ja la senyora nos podia renir de peus tant la turmentaua lo doloros enyorament que del seu fill tenia: **E** lo senyor dela casa sentint tocar ja pensa que la mare dolorosa del seyor que ell tant amaua deuia venir **C**ar sabia que no tenia casa propria **E** mana encendre vn parell de antozches: e ell e sa muller e filles deual·laren dauall: e manaren obrir la porta e entra la senyora e los que ab ella venien: e tancaren prestament la porta: car tots los que amauen a Jhesus stauen temerosos dela malicia judayca. **E** vehent aquella senyora mes morta que viua: axi alterada la cara: e cuberta de tanta dolor sola sens lo fill: e de tots los dexeables no veyen sino johan: e fon lo ploz e crit tan gran entre ells: que no pogueren per gran peça dir res a la senyoria: e lo senyor de casa prenint algun poch de esforç: dix. **¶** **D** senyora: quina dolor es stada: no solament a vos qui sou mare: mes a tots nosaltres qui erem seruents e amichs: en casa mia ses fet huy tan gran dol e planct: que encara negu d' nosaltres de sobres de dolor no som gosats entrar en lo loch hon feu la cena: car axi se sta la taula parada: com la dexaren: **E** la dolorosa mare: que hoy dir: que encara staua parada la taula ho lo seu fill hauria presa la darrera refectio: leuas ab vna dolor tan

aguda que li traueffaua les entranyes: e dix que volia veure aquell loch hon lo seu amat fill era stat. **E** johan quel sabia be: pres la senyora per lo braç: e lo senyor dela casa del altra pt e axi portaren aquella dolorada mare ala sala: ho lo fill hauria fet la cena: e vehent les taules parades: regirare se les entranyes seues: e dix. **¶** **D** johan digues me: hon seya lo meu fill: e aquell respos li: Senyora aci: e yo al seu costat: e Pere al altra part: e axi per orde tots los altres: e Judes li ley de front: **D** la mare traueffada de dolor: lanças en terra: besant aquell loch: hon los peus del seu amat fill eren stats: e deya. **¶** **D** senyor e vida mia: y puiç avos no puch veure ni tocar: besare aquesta terra: que han calcigat los vostres peus: **D** dolor que estimar nos pot: veure la taula hon vos fill meu haueu menjat: e dexar a vos en lo sepulcre: **D** senyor y quina mort tan cuytada y tan penosa es stada la vostra: que anit sigues en aq̄sta taula: e a mig jorn spiras en la creu: e ara stau sol en la sepultura: e dotze apostols seyen en vostra companyia: **E** vn vos ha trait: los altres vos han desemparat: no si troba negu aci ajudar me a plozar la dolor: sino sols lo amat Joan: quius ha seguit en tota la passio vostra **¶** **D** senyor puiç tan singular es stat en amor e fermetat exalçau lo sobre tots los altres en la gloria vostra: **¶** **D** senyor: y vida mia: p̄q̄ haueu pmes yo veja tates dolors car tots los lochs hon yo recordare vos esser stat: seran ami de molta dolor e pena: puiç a vos no veure: **E** lo

Éō sanct pere toca ala porta del cenacle.

CCLI

senyor del cenacle vehent aquesta senyora en tan doloros ploz per lo recort dela dura separacio de aquell fill tan car: mana leuar aquelles taules: qui tant la turmentauen: pensant que allí hauia menjat aquell qui per mort era della apartat: dexāt la en tanta solitut e enyorament: e leuades les taules segueren aquella seyoza en lo strada que aqui era: ab lo mantell al cap tenint la ses germanes per les spalles. **E** magdalena staua li dauant fregāt li les mans, e la senyora mirant Magdalena e recordant se d'la amor que lo seu fill tenia: lança vn gran sospir: e dix. **¶** **D** magdalena qui passara a questa nit tan dolorosa de tanta solitut: mort es aquell quins solia donar consolacio: **D** magdalena: ab quant plaer venieu vos a seureus als peus del meu fill com ell parlaua ab mi: tot d'lit oblidaueu per hoir la sua paraula: ara la mort nos ha axi dell separades e apartades: q' hoir ni veure nol podem: e Magdalena cridaua lançant se als peus: dient. **¶** **D** senyora: y q' fare que lo cor meu no pot sostenir tāta dolor: lo gran enyorament d'el meu senyor turmenta e traueffa la mia anima: hon jre senyora quel puga trobar que sens ell no he vida ni repos: e tots los que aqui eren vehent la dolor dela seyoza e de Magdalena: ploraren tant e tan largament: no podēt pendre fi en la sua dolor: recitant cascun lo q' hauia vist e hoir deles dolors del senyor: specialment sanct Johan contaua les coses pus largament qu' hauia tot vist: **E** la senyora manal venir allí prop della: e que li contas d'la

rena tot lo que hauia dit ni fet lo seu amat fill: e en tots los altres lochs: car ab tot ella ho hagues vist e sentit dins lo seu sperit: volia li fos recitat per aquell qui era en tot stat: **¶** Car altres rahons no volia hoir ni sentir: si no de aquell fill q' traueffat tenia dis la sua anima: e podia be dir la senyora lauors. **¶** **¶** *fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea como rabitur.* Car axicom vn fetet de myrra molt amargosa: les dolors del seu amat fill tenia empreades dins los pits e anima sua.

Capitol. cccxviii. cō sãct Pere ab grãdissim ploz tocha ala porta del cenacle. e sanct Joan e Magdalena p manamēt dela mare de deu li obrirē acō solant aqll en sa dolor.

Estant axi la seyoza ab tota aquella companyia ab molta dolor e tristicia: se tirē tocar ala porta: e tots espantats escoltaren si tocarien altra vegada: car tan temerosos stauen: q' res nols asseguraua: e tornant a tocar altra vegada: acostas hu de aqlls de casa ala porta: e senti plorar: e retorna dient: quisquisia lo que toca ala porta ab dolor ve: e tots digueren: algu d'ls apostols deu esser certamēt. **A** **iiij**

Com sanct pere toca ala porta del cenacle

E la senyora boint nomenar los apostols: alteras tota e reuigue en grã plor:e dir. ¶ **J**ohã: ves tost:e ve jes si seria Pere:car de aquell tinch clauada la mia anima:car se quanta es la sua dolor:e so certa infinida triticia e pena lo acompaña hon se vul la sia. E anant Johã:senti lo doloros plor:e conegue que Pere era:e o bzi li prest:e torna a tancar. E veent se abduy:fon tanta la dolor soprada que la paraula perderen:e abraçaren se ab tanta amor e dolor q̄ morir cuy daren:e caygueren en terra:no podēt se dir neguna paula:e apres d̄ molts plors: Pere lāça vn gran sospir:e dir. ¶ **J**ohã:quanta es la dolor mia: no pēsi may veure negu de vosaltres ans cregui que esclataria dins vna cõna hon me era tancat:e com es stat fosch so exit:que dolor e enyorament incompõtable turmentauen la mia anima:desijant si poria veure lo meu senyor:ans que fos mes en la sepultura:e viu vos d̄ luny quel portauen al sepulchre:dela qual vista vingui en strech de mort:e cayguí en terra desijant morir e seguir lo senyor e mestre meu:q̄ viuint hauia negat e desempa rat:e aterrat per vergonya e confusio dela mia errada:no mi gosi acostar:e ara so vengut ab tanta dolor:q̄ rao nar ni comptar nos pot:pensant cõ me presentare dauant la senyora:que haja negat lo seu fill:e lo glorios Johã volent lo aconortar:deya li. ¶ **P**ere:e no sabeu que tots fugim e no sou vos sol:lo q̄ haueu errat:e lo mestre e senyor me dix com yo parli ab ell apres la vostra negacio:queus ha

uia perdonat:e que tenia molta pietat dela vostra dolor:e que ell vos a consolaria:e no sabeu vos Pere:q̄nt son largues les misericordies del senyor:e que a ell es molt manifest:vos no haueu errat de cor:ans solament de paraula vengut per extrema por:e lo glorios Pere:no volent pendre negun conort dobla lo seu plor:e dir. ¶ **J**ohã:la mia dolor es tanta q̄ no pot esser coneguda ni estimada:si no per mi que la sent:car si tots lo haueu lextat:yo sol lo he negat:e aquest recort traueffa la mia anima d̄ dolor irrecomptable:del que diu joan d̄ la misericordia del meu senyor e mestre yo so molt cert dela pietat e clemēcia sua:e axo fa crexer la doior e pena mi a q̄ a tanta dolçor e bondat:yo haja gosat offendre:morir deguera yo joã:e no negar lo meu senyor e mestre:qui tant caramēt me hauia amat:en la vida sua lo he seguit e seruit en totes les peregrinacions sues:e dell nō so partit:nem paria poder viure sēs ell:e ara en la mort li he fallit:ne he hagut spay de veure la senyoria e demanar li perdo dela errada mia:o joã que no basta cor huma a sentir tā amargosa pena com es la mia:que a xi prest haja perdut lo meu senyor p mort:ans de reconciliar me ab ell:e manifestar li de boca la dolor mia:e que fos mort als seus peus e no hagues a viure sēs ell vna hora:e diēt aço lançaua tan grans gemechs que lo cor li volia esclatar: E la senyora q̄l sentia moguda de pietat ab multissimes lagrimes dix.o **M**agdalena:e no sentiu Pere:Anau digau li q̄ viu

Cō sanct pere toca ala porta del cenacle. CCLII

ga amí: e no tema res: car no pot cōtar la sua congoxa aqui mes compassio li haja: car yo lo mare de dolors: e tinch molta compassio dels atribulats: e nols puch fallir en les necessitats sues. **E** magdalena leuant se p complir lo manament dela senyora: ana ala entrada dela porta: e aq troba lo dolorat Pere: e veent se ab duy recordant se de tantes do'ors com en tan poch tēps hauien encoiregudes fon tā gran lo ploz entre ells que parlar nos podiē: e reforçant la amable **M**agdalena: qui per consolar lo era venguda: dix ab grandíssim ploz. o Pere gran es la vostra dolor e digna de esser molt planguda: e si lo conort de Joan nous farta: perque sou cert no sab quina cosa es dolor d greu peccat: vullau vos consolar ab mi: q he sentida e largament expimentada a questa dolor: e Pere lança vn grā gemech: e dix. o **M**agdalena: be sera a mi algun descans recōptar a vos la mia dolor: perque se que mentendreu e haureu molta compassio dela desauentura mia: ab tot **M**agdalena que la mia dolor no ha semblant: car si vos haueu peccat e temporejat: no conexieu en aquell temps lo senyor: ne hauiem sentit la sua amor e dolçor: e desquel haueu conegut: nol haueu may offes: en la mort sua no' sou dill partida: ala sepultura lo haueu acompanyat: quin conort pendre yo: q res de aço no he tēgut: car com pense les grans dolçors e amors quel meu senyor me hauia mōstrat e auisar me tā largament dela mia cayguda: e res no ma pogut tenir que yo nol haja

negat. **M**agdalena no cregau que major dolor y haja que hauer offes la psona que hom molt ama: y dexar la en cars de necessitat: aquesta dolor magdalena vos no la haueu sentida ni deu omnipotent laus leixre sentir: **E** car aquesta trauefia la mia anima: turmēta les mies entramenes: totes les coses que veig e oig fan crexer la mia dolor pux no veig lo meu seyor: **M**agdalena cō pore aparexer dauant la mare sua: que yo renouellare totes les sues dolors: com pensara q yo que duia morir al costat d'l seu fill lo haja axi dexat e negat: e respos magdalena: **M** pere no dupteu: ab gran confiāça veniu ala senyora. **¶** *Quid ad mariam trepidas accedere: nihil i ea austerū est: nihil terribile: tota sua uis est: omnibus offert misericordias suam: Volent dir: **M** pere nous haja tant aterrat la temor dela culpa vostra: que dupteu venir e acostar vos a la senyora e mare nostra: car no trobareu en la senyoria sua res aspre: ne res espantos: tota es suau e dolça: a tots offir e dona la misericordia sua. **¶** *Hec est mater pulchre dilectionis 7 magnitudinis et sancte spei: q pro miseris orat: pro afflictis supplicat: p peccatoribus intercedit. Volent dir: **M** pere aqsta senyora no sabeu vos: que es mare de gran bellea de amor e dilectio: e es magnanima senyora: e dona als homēs sancta sperança: car prega per los miserables: supplica p los afligits: e es intercessora dels peccadors: e aqlls abraça cō a fills cō ael la recorre axi veniu pe ab molta cōfiāça q la seyoza? spa ab molta pietat.**

A v

Com sanct Pere fon benignamēt rebut.

Capitol.cccxix. com venint lo glorios Pere dauant la piadosa senyora fon per aquella benignamēt rebut e certificat lo seu peccat li era pdonat molt largament.

Leuas lo glorios Pere ab gemenchs irrecomptables prenint lo Magdalena la animosa per la ma: e Johan anant primer presentaren lo ala senyora: qui continuament ploraua: e lançant se als seus peus cuyda esclatar e morir del tot: no padent parlar ni formar paraula: que ala senyora e a tots los altres mouia a tãta pietat que lo ploz fon tan gran entre ells q̄ nengu no podia dir res. E lo dolorat Pere prengue esforç: e lançant vn grã gemench ab moltes lagrimes dix.
Miserere mei domina: misere mi quia paratum est cor meum exquirere voluntatem tuam. Volent dir: o senyora clementissima: hajau merce de mi: soccorreu ala necessitat mia: car lo cor meu sta p̄st e aparellat a seguir la voluntat dela senyoria vostra: ve: jau que manau puga fer p̄ satisfier al meu senyor: dela tanta errada mia: car ell sab que si esclatant la pogues reparar ayo seria la alegria e coniolacio mia: e la gloriosa veuent lo en tanta dolor e angustia mostraua li senyals d̄ molta amor: mas no li podia dir res de sobres de dolors e ploz: E

aptes de gran peça dix la senyora ab molta piecat: **D**pere: Magnifice credis: magnifice ⁊ mūdaberis: plenissime cōfiteris: plenissime letificaris: non dubitasti credere: non tardo saluare: Volent dir la senyora acōsolant aquell dexeble per lo seu fill e per ella tan amat. **D** pere: ja sabeu: q̄ yo reste lochtinēt general del meu fill en lo mon present e dispensadora de les misericordies sues. e perçous dich de part sua: que pus vos magnificamēt haueu cregut: que aptes la cayguda vostra trobarieu en ell merce per la sola bondat sua pus de cor lay demanaueu: si au cert q̄ molt magnificament fereu mundat e a gran gloria vostra: e perço com plenament e sens negūa excusacio haueu confessada la culpa vostra: plenamēt vos es perdonada e cobzareu aquella gracia singular d̄ la amor del meu fill: qui plenament alegrara la vostra anima: E perço cō no haueu dubtat: ans fermamēt cregut que yous podia ajudar: e amī en absencia del meu amat fill haueu recorregut: no vu l tardar en dar vos salut: car faç vos cert que lo meu vos ha perdonat largament: e vol hajau tanta fermetat e fortalea: que fincu la vida vostra en creu aricō ell: perq̄ tot lo mō conega esser vos dexeble e verdader amador e himitador seu: e la mort q̄ vos tant haueu temuda: vos la desijeu per esser ajustat ab lo amat mestre vostre: quius te infinida gloria aparellada: car no auoreix los peccadors que a ell recorren: ans los ama: **E**ar: si dominus non amasset peccatores: nō p̄ peccatoribus de ce-

Lō sanct pere fon benignamēt rebut.

CCLIII

lo in terra descenderet. **E** siau cert pere: que la vostra cayguda ha pmes lo meu fill per gran misteri: car hauiat fet princep dela sua esglesia: e vol que siau espill a tots los mortals: que ne gu no fie de si mateix per molt q̄s veja en stament alt ni perfet: car tots sō en perill de caure durant la miserable vida del hom: e los que cayguts serā a exemple vostre se lançen anadar en lo riu de lagrimes: e tantost passaran de culpa en grā: car al meu seyor e fill es dit. ¶ *Omnia dispensanter et pui dēter facis; et salutē largiter tribuis.* **E**o es: que totes coses dispensa e fa ab molta prudencia: e largament dona salut ales animes: q̄ apres la cayguda a ell tornen: **E** perço Pere siau cert: nous haguera axi abandonat lo meu fill: sino per lo be que d̄la vostra cayguda se hauiat asēguir: car son tornat ab tanta cōtricio: que haueu mostrat als peccadors lo cami segur de paradys: als quals lo senyor diu per Jeremies: ¶ *Conuertimini filij reuerentes: ⁊ sanabo aduersiones v̄ras.* go es: retornau ami fills fugitijs: car yo so aquell: qui puch sanar e guarir les errades vostres: e certamēt Pere lo cor huma no pot trobar verdader repos en nēguna cosa: sino en aquell quil ha creat. **E** perço ha scrit grā veritat aquell q̄ dix. ¶ *fecisti nos dñe ad te: et ideo inquietū est cor nostrum donec q̄scat in te.* Volent dir: Tu seyor nos has fets e creats per posseir atu: e perço lo cor nostre tostemps es inquiet e turbat: fins reposa en tu q̄ est sobiran be. **E** pere quanta gracia fa deu al home quant li dona conexē

rença de aquesta veritat: que sapia conerexer hon deu posar la amor e sperança sua: car dich vos certament. *Nihil est suauior anime cybus q̄z cognitio veritatis.* **E**o es que no es al mō vianda mes dolça e suau ala anima q̄ la conerença de aquesta sobirana veritat. **E** pere siau del tot confortat: e pensau la gran amor que lo fill d̄ deu e meu vos ha haguda: car en quant deu eternalment vos ha eligit: deliberant viar ab vos de molta clemencia segons vos certifica per Jeremies: dient. ¶ *In caritate perpetua dilexite: ideo attraxi te miserans tui.* Volent dir: que en caritat perpetual vos hauiat amat: e perçous delibera tirar apres la vostra cayguda: e hauer merce de vos: e en quāt home ja sabeu ab quanta amor vos ha tractat: en apostol principal vos ha elegit: la cura d̄ les animes vos ha acomanat: e vol q̄ per tots los homens siau molt amat e estimat: e dona priuilegi singular a tots los deuots vostres de hauer vera contricio e abūdācia de lagrimes en la vida sua e finir aquella en gran grau de caritat.

Capitol. cccxx. com s̄act pere regacia ala senyora la merce que fet li hauiat e los altres apostols se ajustaren despenent en lagrimes gran part dela nit: e apres la senyora

De les gracies q̄ sanct pere feu ala senyora.

se taca en vna celleta ab la corona del seu fill.

Glo glorios Pere que hoy axi parlar la senyora e senti dins la sua anima la dolor dela misericordia del fill e dela mare: quasi exint de si mareir regalava e fonia la sua anima en grimes strenyent e besant los pe de la senyora: deya. ¶ Prouidentiam ⁊ clementiam tuam mirabiliter me munda: vt ab omnibus mundificeris. Volent dir: o senyora: yo conech dis la mia anima: que per la prouidencia e clemencia v̄ra: yo so miraculosamet denejat e guarit. E de aço senyora se reu loada e magnificada per mi e per tots los que aço hoiran. ¶ Quonia misericordia ⁊ clemencia tua aut oculos meos est: et delectatus sum i vocem laudis tue. Car aquesta misericordia tant abundosa: que de vostra clemencia he rebut es tostemps dauant los vlls e anima mia: ala qual es singular delit hoir les laors e excellencies vostres: e la senyora fent lo leuar de terra: dix li. o Pere regraciau al meu fill la misericordia sua: del q̄l deuallen tots bens: ¶ Audi spem tuam dicentem: medicus sum celestis: corpora cum animabus curare possu. Car ell es seyor de vida e de mort no oblideu la clemencia sua: ne confieu de vos mateix durant la vida mortal: ¶ Noli obliuisci qualis fueris: qualis factus sis: no cesses gras agere: non taceas confiteri: Volent dir: O pere: no oblideu lo pill en que sou

stat per lo vostre peccat: que pus cautelos sereu: e recordeus quin sou ara per gracia e misericordia del meu fill: e no cesseu d fer gracias ala magestat sua: ne vullau callar: ans cōtinuamet confessar los beneficis seus: E sanct Pere prostrant se en terra besant aq̄l la regraciaua al senyor la infinida clemencia sua: dient. ¶ Domine deus omnipotens gratias tibi ago: no q̄ntas debeo: sed sicut valeo pro omnibus beneficijs tuis. Volent dir: senyor e deu omnipotet: gracias faç a vos no quantes dech: mas aquelles que puch: ne basta la mia força: dis gr̄as beneficis: que de vostra magestat he rebut: E dreçant se de terra prengue les mans dela senyora: besant aq̄lles ab molta deuocio e lagrimes dient. ¶ Copiosa facta est super me misericordia tua: et dilatata e super me clemencia tua: Volent dir: O piadosa senyora: y quāt copiosament ses mostrada sobre mi la misericordia v̄ra: e dilatada en mi molt la v̄ra clemencia: E la senyora ab molta amor de... a li la sua benedictio: e manali q̄s sigues e stant aqui parlant ab molta dolor e ploz dela mort del senyor: car la dolorosa mare sua d alre parlar no podia vingueren los apostols que fal'ien d hu en hu: cascu per son cami: aricom stauen escampats: e presentant se ala dolorada senyora ab molta vergonya e dolor demanauen perdo a la senyoria: la qual los rebe ab molta clemencia aconsolant los tant com podia: fent nouell planct ab cascu de aq̄lles: E axi passant la major part dela nit: veent que lo dia se acostaua: la senyo

Cō magdalena els apostols entraren.

CCLIII

ra dix ques volia separar dells e tan-
car se en vn retret: hō pogues plorar
largamet la absencia dl seu amat fill:
Solitaria loca querebat amica m̄ro-
ris. E leuant se la senyora per entrar
enlo dit retret: demana la corona de
spines a Magdalena: aqui laua co-
manada quant la leua del cap del seu
amat fill: E prenint comiat de tots:
dix al senyor de casa: que li plagues
fer pendre alguna refectio a aquells
desolats apostols e dolorades dones
car lo menjar e repos della soles la-
grimes serien: e tancant se la senyora
tots restarē en vn doloros plor e crit:
E la senyora posant se la corona del
seu fill per oratori: contēplant les do-
lors sues escāpa infinides lagrimes.

**Capitol. cxxxi. cō Magdalena els apostols lo
disapte de mati entraren
ala senyora: la qual ab in-
finides lagrimes plāvia
e recitava la sua extrema
dolor.**

In disapte de mati Ma-
gdalena q̄ reposar no po-
dia: crida ales germanes
dela senyora: e ala germa-
na Martha: e dix los. Entrem enla
cambra dela nostra mare e senyora: e
vejam que fa la senyoria: e ajudem li
a plorar la dolor sua e nostra: car ja
entre nosaltres no cal parlar sino de
dolor e plor: e anaren les quatre e o-

briren la cambra: e veren la senyoria
sient en terra ab vn grandissim plor:
e dix Magdalena a les altres. **E**c-
ce quomodo sedet sola domina geni-
um. Volent dir: Mirau com seu so-
la e cuberta de molta dolor la senyo-
ra general de tots: e la senyoria sentie
les venir. Ipsa autem gemens cōuer-
sa est retrosum. E lançant vn grā ge-
mech: giras de tras mirant qui entra-
ua: e conerent que cren aq̄lles q̄ tāt se
sentien dela sua dolor: augmenta lo
seu plor: e elles la seguiren molt prest
E la major de ses germanes prēgue
efforç: e dix a la senyoria. **S**erenis-
sima ⁊ indyta mater dei ad te sunt o-
culi nostri: adiuua nos: vt non perea-
m⁹. Volent dir: O senyora molt da-
ra e inuencible mare del nostre deu ⁊
senyor: a vos miren los nostres vlls:
car sou la lum e fortalea nostra: si vos
falliu: del tot som p̄duts tots los ser-
uidores del vostre amat fill: prēniu ex-
cellent senyora efforç: car en vos sola
sta huy tot lo reparo nostre: comuni-
cau nos vos senyora a nosaltres: no
vullau star en tātā solitut: car to: s sō
per seruir e acompanyar vos enlo vo-
stre doloros plor: e los desolats apo-
stols que stauen defora veuent la por-
ta vberta: e que les dones cren d'ntre
entraren enla dita cambra: car no te-
nien altre remey en la dolor e enyoza-
ment: sino veure e parlar ab la senyo-
ra: E lançant se als peus de la altesa:
digueren ab vn plor tan gran que es-
clatar volien. **P**upilli facti sumus
absqz patre: mater n̄ra quasi vidua:
Volent dir: O senyora: que farem q̄
o: fendat dolorosa nos ha cubert: ha

Del parlament que feu la senyora.

uent perdut lo nostre senyor e pare: e vostra senyoria qui per mare estimā es posada en viduitat e soledat molt angustiosa: E la senyora veuent les sues germanes e Magdalena e los apostols ari turmentats volia pèdre algun poch de efforç per parlar los e no podia: tant stava abeurada en pidaoses lagrimes: E hauent vn poch remeyatlo plor: dix sa altesa. ¶ *Defecit gaudium cordis mei.* Volent dir: O germanes e vosaltres fills meus: quina cōsolacio? pore yo comunicar car lo goig del meu cor es del tot defallit. *Cecidit corona capitis mei:* Car cayguda es del meu cap aquella corona tant excellent: que tant me solia hōrar e alegrar: ço es la presencia e companyia del meu senyor e fill. ¶ *Posuit me desolatam: tota die merore confectam.* Per la absencia d'el q̄l so posada en desolacio extrema: e tots los dies meus seran abeurats de dolors: recordant les penes e dolors q̄ be vist passar a aquella persona amitan cara: e puch dir. ¶ *Adestum factum est cor meū: ideo conturbati sūt oculi mei.* Car entrestit e tribulat es lo meu cor: E perço son torbats los meus vlls: e no poden cessar de escāpar lagrimes molt amargoses.

Capitol. cxxxij. qui continua lo parlar dela mare de deu: ab aquell desolat collegi induint aq̄lls a sperança dela resurre

ctio del seu fill.

Eritat es fillus meus q̄ ab tot la dolor mia sia tanta: que raõonar nos pot no cregau que la sperança de la resurreccio del meu fill en mi sia ja mes perduda: ans so molt certa que resuscitara lo tercer dia apres la sua mort: e sera lo dia d' d'ema: qui es diu minge: car be crech queus recorda lo que dix sa magestat als juhe? vna vegada. ¶ *Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus ⁊ tribus noctibus.* Volent dir: que axicom Jonas stigue tres dies e tres nits en lo ventre dela Balena: ari staria en lo cor dela terza: ço es en los lims de infern per spay de tres dies e tres nits: e apres retornaria a nosaltres no per aturar largament en la present vida: ans per pujar se ala celestial patria ab los pares que del dit lim traura: e altra vegada dix lo senyor fill meu: cō se streyien les persecucions sues. ¶ *Soluite templum hoc: et in tribus diebus excitabo illud.* Volent dir: que destruis sen per mort lo temple del seu sagrat cors: e que apres tres dies ell lo tornaria de nou ab molta major bellea que no era en lo temps que era passible e mortal: car glorios e immortal cobrara aquell excellent cors: qui mort yo trista mare he tengut en la mia falda: el he acompayat al sepulchre: hō le leuat restant la mia anima en companyia sua: puix lo turmentat cors meu noy podia aturar. E axicom so

Del parlament que feu la senyora.

CCLV

certa dela mort sua que ab los vlls p
pris he vista: ió molt certa dela resur
reccio sua. ¶ Ideo venit in carnem
ad notificandam et exercendas sapiē
tiam et iusticiam ⁊ misericordiam et
omnipotentiam: Car perço es veni
gut lo dit senyor fill meu enlo mon p
lent prenint carn humana per mani
festar ⁊ exercitar la sauiesa sua e la sua
justicia e la sua misericordia e omnipo
tencia: e ja sabem tots los q̄ aci som
que la majestat ha mostrada e exerci
rada la sauiesa sua molt largamēt en
la iua sancta preycacio e en totes les
singulars obres que ha fetes aturant
en aquesta miserable vida: la justicia
sua se es mostrada molt claramēt en
la punicio e satisfaccio del peccat: car
per calcuna circumstancia del peccat
d' Adam e de tots los elers ha passat
special pena e turment enla sua diui
nal persona satisfent menudament p
cascun peccat. E ans ha permes mo
rir: que lexar res impunit: de que re
sta vna gran temor als peccadors: pē
sant si lo senyor sens culpa ha passat
tanta pena e turmēt p peccats strāys
de quanta punicio sō dignes los q̄ls
han fetes: e en aquells volē perseuerar
sens negūa temor dela justicia d' deus:
la qual rigorosament los punira: la
misericordia del senyor fill meu se es
manifestada: e ha clarejat sobre totes
les obres sues enla redemptio de na
tura humana: car tant es stat miseri
cordios e piados als homens: q̄ tot
si mateix ha donat p clls: la vida sua
ha abandonada per deliurar los de
mort: la persona sua ha offerta a infi
nits turments per guarir les nafres

de aquells: la preciosa sancta sua ja sa
beu ab quanta abundancia la ha escā
pada: que sola vna gota enlo seu cors
no ha restat: perque fos ben lauat: e
denejat lo rouell e sutzura d' el peccat.
¶ Resta ara a mostrar e manifestar la
omnipotencia sua: la qual cosa fara
la majestat sua en aquesta glorioza re
surreccio: car recobzara aquell cors
mort: qui reposa huy enlo sepulchre:
e dotat de immortalitat e de infinites
altres dons: a nosaltres aparexera p
remeyar la dolor nostra: atterzara a
quell príncep de infern leuant li tota
la preia que tyrannicament te de tots
aqls singulars pares: q̄ en los lins
son tancarats: e despullara aquell loch
trencant e rompent les portes infer
nals: e tots los ligams de aquelles:
car de sa clemencia es dit. ¶ Destru
xit quidem claustra inferni: et subuer
tit potentias dyaboli. E sera pres e
catus aquell qui per tāt larch tēps
ha tengut catiu lo primer hom e los
fills seus: e de aquestes raons dela se
nyora los apostols e magdalena e les
altres dones prengueren molta cōso
lacio: ab tot que tant haviē vist la hu
miliacio d' la mort tan dolorosa d' el sen
yor e mestre seu: q̄ no podia cabre en
lo enteniment de nengu dells: que re
paracio pogues hauer la dolor sua:
ans creyen ari viurien tostemps dela
dolorosa vida sua ab aquell cruel en
yorament dela presencia del seu seny
or e mestre: lo qual per mort haviē
perdut e ja dela vida sua sperança ne
guna no tenien: perq̄ dalre no podiē
parlar ni pensar: sing del que haviē
vist e hoyt: E cascu cōptaua ab mol

Com la senyora spaua la resurreccio del senyor.

tes lagrimes lo que sabia sera seguit en la persona del senyor: E a cascuna cosa que recitauen la excellent senyora mare sua: e tots los altres feye un doloros planct: e axi passaren lo dia: no menjant altra vianda: sino doloroses lagrimes: e cascu dells podia dir.

¶ *¶* *¶* fuerunt mihi lacryme mee: panis die ac nocte. Car les lagrimes los eren pa e viada de dia e de nit: e no hauien altre remey: sino escampar lagrimes.

Capitol cccxiiij. com en la vesprada despeditos tots de la senyora: Magdalena na dir que volia comprar enguents pa unctar lo cors del senyor: e la sanctissima verge se tanca en la sua celleta: sperant ab ferma fe la resurreccio del seu fill.

Enint la nit sabent tots q la senyora prenía plaer de restar a soles en les contemplanions sues prengueren comiat de la senyoria. e partint se magdalena besa les mans ala senyora: e ab grans plores dix a la altesa: **¶** ma senyora: ja sab vostra merce: q yo no puch hauer negun repos: sino tant com so ocupada en servir lo meu senyor e mestre: e puij ma fortuna es tan gra: que viu nol puch servir: lo cor me esclataria si en lo seu cors mort yo no fe

ya tot lo que ami es possible de fer: e perço senyora delibere esta nit puij la festa es passada anar yo mateixa acóprar vnguents: los mes singulars: q trobar poze: e dema de gran mati en temps ab les senyores germanes de vostra senyoria ire a vntar aquell glorios cors del seyor e mestre meu: que anit ab tanta dolor e pena posam en lo sepulchre: e la senyora hoynt nomenar la sepultura dl senyor fill seu: cuy da esclatar: e per gran abundancia d'plor no pogue parlar: E magdalena e tots los altres veient axi turmentada la excellent senyora reuengueren en tan gran plor: que paria volguessen morir: e la senyora tant com pogue: pres esforç per consolar aquella tribulada gent: E mirant a Magdalena ab vna cara de molta pietat: ab tot q conegues: que la speranza dela resurreccio del seyor en ella no era: mostra sa clemencia acceptar molt la feruor e amor sua: e dix li. **¶** **¶** magdalena siau certa: que lo servir: que vos haueu deliberat fer en la persona del fill meu: you estime molt: e conech que proccir de feruent amor: la qual so certa: la clemencia del meu fill no lexara sens gran remuneracio: e vos Magdalena tornareu pus alegre e contenta: que no pensau. E magdalena ab la desmesurada dolor q tenia: no entegue les paraules dela senyora: e partis de la senyoria ab sobirana dolor e plor: e restant la senyora a soles tacas dins la cambra hon staua: posant se dauant aquell oratori a ella de rat doloros recort: ço es la corona de spines qui tant hauia turmentat lo sagrat.

Com ne aqui fon comanar lo pali. CCLVII

sa clemencia: que dignessen al poble q̄ fors lo regiment vostre se trobaua que sa magestat los certificaua quep la salut sua suscitaria vn propheta dl mig dels seus germans: ço es: dela sua generacio e natura: e que aquest los deliuraria de tota captiuitat e dolor: **E** de aço senyor fos per poch cregut en la vida vostra: per que vol la senyoria: que ara ho torneu a recitar mostrant ab clara veritat: que aquest senyor es lo excellēt propheta de que vos los hauieu parlat: e que nō s'pen james altre a ell semblant. ¶ **Q**uia ē solus inter mortuos liber: Car sols aquest senyor es stat deliure de tota culpa entre los mortals e ha deliurat los culpables dela mort eternal. e lo noble Moyses regraciant al excellēt camarlēch la honoz que feta li hauia collocāt lo en lo portar del pali: accepta lo bordo: ab molt gran plaer: e lo dit princep sanct **M**iquel acostas al antich pare Adam: e feu li gran reuerencia estimant e reuerint la sua antiquitat sobre tots los altres: e dix li a comanant li lo terç bordo: ¶ **R**euerēdissim senyor e venerable pare: vos qui sou la soca e rail de tota natura humana: es molta raço porteu aqst bordo: qui es de major honra per esser pus propinch ala magestat dl senyor nostre: qui tots veneram: e diem al eternal pare seu ab lo genoll en terra. ¶ **V**enerandum tuum verum et vnicum filius. Volent dir: que ab singular e deguda reuerencia magnificam glorificam e reuerim lo seu verdader e vnigenit fill: **E** lo glorios pa

re Adam prenint lo bordo ab sobirana alegria: e pensant en les grans misericordies diuines a ell e als icus fills tan largament comunicades: d'egāt son parlar al pare eternal: dix. ¶ **A**d mira circa nos tue pietatis dignatio: o inestimabilis dilectio caritatis vt seruum redimeres: filium tradidisti. Volent dir: **D** senyor omnipotēt y quant es stada marauellosa la pietat vostra en tractar nra mortal natura ab tanta clemencia: ¶ **D** senyor y no es possible a mi poder recōpar la inestimable amor e caritat vostra: car per rebre a mi seruent vostre e als fills meus: hauieu donat lo excellent fill vostre a tanta manera de dolors e penes: **E** ara senyor la anima mia posseeix increible alegria: cō me veig tan amat y fauorit per lo dit senyor fill vostre: al qual plau que yo li vaja tan prop en aquesta tan gran solennitat. ¶ **Q**ui est salus mundi: occasus inferni: gloria supernorum: vita credentium: resurrectio mortuorum testimonium miserationis diuine. Car es festa de tanta excellencia q̄s pot dir: que es salut del mon: car en aquest glorios dia se manifesta la redemptio humana esser feta complida y acabada: y lo mon deliurat dela cruel captiuitat diabolica: en aquest dia es despullat infern dela p̄cia que tenia. Aquesta es la gran solennitat e gloria dels ciutadans de paradys: e vida dels crehents e resurrectio dels morts: car es donada ferma speranza als mortis de resuscitar apres la mortal vida. **E** que puch yo mes

B ij

Com ne aqui fon comanar lo palí.

dir: sino que aquesta excellent solen-
nitat es testimoni manifest de les mi-
sericordies diuines mostrades larga-
mēt en la redemptio nostra. **E** lo prí-
cep sanct **M**iquel que veu lo patriar-
cha **A**dām tan alegre ab lo bordo q̄
li hāua acomanat: fon molt contēt
sent se la bu al altre gran reuerencia.
E lo glorios sanct **M**iquel: girant
se al singular patriarcha s̄ct **J**oseph
dix li. ¶ **R**euerendissim senyor: pla-
ciaus pendre lo quart bordo: car vos
senyor dignamēt meritau anar prop
dela magestat del senyor nostre en la
present jornada: puix sa clemenciaus
ha en pare elegit: sobze tots deueu es-
ser reuerit: **E** lo excellent patriarcha
Joseph: qui en lo seruir del senyor e-
ra tot son delit: accepta lo dit bordo
ab singular plaer: e dix al camarlēch
que loy hāua acomanat. ¶ **H**oc est
dulce solacium et suaue refrigerium.
Volent dir: **O** senyor príucep miql:
sabeu quant estime la honor quē ha-
ueu feta collocant me en aquest loch
que yo vaja tan prop del meu deu e
senyor: dich vos que aço es amī vn
dolç solaç e molt suau refrigeri. **Q**uod
adherere deo: bonus est. **C**ar no pot
esser maior be ala creatura: que tro-
bar se prop lo seu creador: speciēl-
mēt en tal jornada: de que senyor camar-
lēch vos faç infinides gracies del re-
cort que d̄ mi hāueu hagut: yo sēyor
viuint en lo mon stant en aquella sco-
la de virtuts: ço es en la excellent cō-
panyia de aquest senyor: e dela senyo-
ra **R**eyna mare sua: fuy per ses alte-
ses informat que entre tots los prin-

ceps del seu regne vos senyor: **M**iquel
sou per la magestat del dit senyor lo
mes amat: per q̄ fermi en vostra mer-
ce tota la deuocio mia: e conceh ara
hāua molt ben elegit en pēdre a vos
per aduocat e patro: e volria que tots
los que viuē en lo mon hāuessen vo-
stra senyoria en singular deuocio: per
que hāuessen a conerex en lo regne
del cel quant son fauorits e honorats
los deuots vostres: **E** lo glorios s̄ct
miquel vehent lo grandissim goig q̄
sanct **J**oseph tenia: e hoynt les sues
paraules: alegras d̄ singular alegria
e dix li. ¶ **O** excellent patriarcha: si-
au cert: que tots los angels e yo en la
vida vostra vos hāuem molt amat e
tengut en singular veneracio p̄ la grā
puritat vostra: per la qual hāueu me-
ritat esser s̄pos verdader dela senyo-
ra e **R**eyna nostra mare de aquest sē-
yor e emperador general del cel e d̄ la
terza: e de aqui senyor vos ve tota la
gloria e excellencia que huy posseyu:
e abraçant se los dos ab singular re-
uerencia e amor: partis de aqui sanct
miquel per cercar q̄ portaria lo q̄nt
bordo. e trobant lo gran e antich pa-
triarcha **A**braam feu li gran reueren-
cia: dient li. ¶ **M**agnifich senyor: e ex-
cellent patriarcha: vos que sou lo pri-
mer del poble d̄ deu elet: es digna co-
sa que porteu lo quint bordo del palí
en aquesta solenne processo: e que a-
neu molt prop de les espalles d̄ la ma-
gestat del senyor: e que contemp!eu e
mireu de molt prop aquesta vnio di-
uina e humana: la qual en vida vo-
stra per visio vos fon mostrada: **E**

Com ne aqui fon comanat lo pali. CCLVIII

mirant la de luny vos dona singular alegria: sperant la veure clarament en aquest dia dela sua sancta resurreccio: e conerereu senyor. ¶ Quia potior est possessio: q̄z spes. Car molt major sens comparacio es lo goig d' veure e posseyr la cosa molt desijada que no es sperar aquella: E lo patriarcha Abraam leuas dela cadira hō seya: e ana ab singular alegria a pendre lo bordo a ell comanat fent gran reuerencia al visrey: qui comanat loy hauia. E girant se lo glorios princep Adiquel: veu prop de si aquell gran senyor Joachim: e dix li. ¶ O senyor: y vos qui sou auie parent tan acostat dela magestat del senyor nostre portareu lo Sisen bordo: e anareu molt prop de sa senyoria: mirant de fit la gloria de sa excellencia: e puix en lo mon nol ves en carn mortal: veureulo ara glorificat: e per angels e homens adorat: de que sereu molt glorios vehent lo senyor net vostre ab tanta excellencia resuscitat. E joachim pres lo bordo ab sobirana alegria: e dix lo parlar dela senyora sa filla: lo qual james se partia dela sua boca: go es. ¶ Magnificat anima mea dominum: et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Volent dir: la mia anima e totes les potencies de aquella magnifiquen la potencia diuina d' la gran exaltacio de natura humana: car aquest senyor e net meu es verda der fill de deu: e mirant e contemplat la altea e granea dela magestat sua d' fall lo sperit meu per infinida alegria loant e glorificat lo senyor y deu meu

qui ha saluat e remut natura humana: E lo princep sanct Adiquel ha uent collocat lo noble senyor Joachim: letant lo bordo parti de aqui: e ana dret al gran Rey David: e dix li. ¶ O excellētissim Rey e senyor vos qui tant largament haueu loades e preycades les immenses misericordies diuines e en vos mateix experimentades: es raho que porteu la hu de aquests darres bordons e sera lo sere: perque doneu animo als peccadors de venir al seu creador ab confiança ferma certificant los ab veritat com aquest senyor clement es aquell de qui vos haueu dit. ¶ Qui sanat contritos corde ⁊ alligat contritioēs eorum. Car aquest Rey dels reys d' qui huy festiuam la sua resurreccio sana e guareix les nafres fetes en la anima per lo peccat: sols que lo peccador ab lagrimes e contricio demane effer guarit: E tantost per sa clemencia son ligades e embenades les dites nafres: e ab molta dolçor vnctades ab aquells enguents preciosos d'ls infinits merits d'la passio e mort sua: que sanen e guareixen totes malalties per incurables que apareguē: E lo gran Rey David hoint lo raho nament del camerlench: leuas d'la cadira hon seya: e dix. ¶ O insigne princep Adiquel: yo so molt content de anar en lo loch hon vos senyor me ha ueu collocat: car tota la vida mia he treballat en recōiliar los peccadors e vnir los ab lo seu creador: manifestant los les grans misericordies q̄ yo d' sa clemencia he rebudes: e ara me es

B iij

Com ne aqui fon comanar lo pali.

forçare molt mes en esser aduocat e guaiador dels dits peccadors qui restē en lo mon: puix lo senyor per la pietat sua me ha fet hu dels acostats seruidors de sa magestat: e anāt los dos ma per ma al loch hō era lo pali: sāt Adiquel posa lo dit bordo en mans del Rey dauid ab gran reuerencia: e lo dit Rey lo pres ab sobirana alegria: e no restant ja sino hun bordo acomanar: pensa lo discret visrey en quines mans dignes lo podia poiar: e recordant se sa merce com lo diuen-dres passat stant lo senyor en lo gran triumpho dela creu manifestant les grans libertats e magnificencias sues hauia sa magestat elegit en apostol e preycador lo sanct dimas qui al costat de sa magestat finia la vida: e volgue sa clemencia aquest fos hu dels grans cauallers dela cort sua: e li assigna per quitacio lo regne d'paradys prometerēt li metrel en possessio dl dit regne en aquella mateixa jornada: e vehent lo sanct Adiquel tant fauorit per la diuina clemencia, delibera comanar li lo dit bordo: qui era lo huyte e darrer. e anant a ell lo dit princep: dit li Adagnifich caualler e senyor dimas: la gran amor e fauor que lo seyor vos ha mostrada: forçā a angels e homens de hauer vos en singular veneracio e reuerencia: perq̄ ami par que entre aquests senyors que portē lo pali: vostra magnificencia deu esser comptada: e anareu molt be al costat del Rey dauid: e conuidaren en scmps ab ell los peccadors que vinguen e segueixquen lo Rey crucificat

e dir los euſ Baurietis aquas i gaudio de fontibus saluatoris. Volent dir: Veniu e no dubteu tots los que d'peccats vos trobau carregats e poareu ab gran goig deles aygues dulcissimes de misericordia decorrents de aquelles cinch fonts deles sagrades nafres: que lo clement senyor nostre ha pres en la persona sua stant en lo camp dela batalla: dela qual es exit ab victoria refernant se los dits se yals pera refugi e repos dels peccadors: que a sa magestat acostar se volran: e lo glorios dimas vehent la grā estima que lo visrey feya dell: volent loy molt regraciar fica lo genoll en terra: e dix. ¶ *Princep senyor Adiquel: infinidades gracias faç ala senyoria vostra: Qui me non meis meritis inter patriarcharum 7 prophetarum numerum dignatus es aggregare.* Car ami sens merits propzis entre aquests senyors patriarques e propbetes qui dignament porten aquest pali: vos plau senyor yo sia ajustat e entre ells collocat: ab tot senyor vostra merce no ignora ¶ *Quia ego suz minimus apostolorum: qui non sum dignus vocari apostolus: gratia dei sum id qd sum.* Car sab molt be la senyoria vostra: que yo suy elegit per la magestat dl senyor nostre en lo extrem d'la vida sua per sola bonea e clemencia sua: e no aturi en la seruitut de la altra stāt en la terra: sino tres hores: car no vixque sa magestat apres la conuersio mia en lo turment dela creu: si no lo temps sobredit: e pgo no so digne de hauer lo nō ne la honoz dels al

Com la anima del senyor irq̄ dels lims. CCLIX

tres apostols e senyors meus qui tan largament seruiren e seguiren la clemencia: e confes clarament que tot lo que en mi es sols me ve dela gracia de nostre senyor deu: al qual refereixch tota la gloria mia: e accepte ab gran plaer aquesta honor ab tot no sia digne per anar prop de la magestat: en la qual contemplar es tot mō delit: E prenint lo bordo feu grā reuerēcia a sanct **A**diquel que loy donaua: e lo glorios princep a ell: e axi se despediren. E apres mana lo diuísrey a dos princeps angelicals que stiguessen dauant lo pali cascu ab sō encenser dor. E de aqui ana ala cadira hon lo senyor seya e feta adoracio ala magestat sua: e dix: **S**erenissim senyor quant plaura a vostra clemencia partir: ja es tota la gent en orde.

Capitol. cccxxvi. com la sanctissima anima de Jesus irque dels lims ab i finida gloria: e vique ab tots los sancts pares al sepulchre: e aq̄ recobra p̄ sa diuinal potencia, lo seu ppri cors: per la qual admirable resurrectio fō donada a la magestat digna adoracio e laor p̄ tota natura angelica e humana.

Euant se lo senyor d̄ la ca
dira tots se prostraren en
terza angels e homens a
dorant la real magestat: e
entrant la clemencia dins lo pali: col
locas entre aquells dos venerables
vells Adam e Joseph: mostrant los
molta amor e fauor: e tantost comē
garen los cantors a cantar ab singu
lar melodia **¶** Te christus laudam⁹
te iesum benedicimus: te crucifigim⁹
colimus: gloriosum dulcem ⁊ amabi
lem redemptorem: qui nos in asper
sione sanguinis redemisti. **¶** Volēt dir
¶ Actio diuina loā. e magnificam⁹
a vos seyor Jesus: qui sou saluador d̄
mon: beneym e glorificam⁹ a vos sen
yor crucificat festiuam e adoram qui
sou lo nostre glorios dolç e amable
redemptor: qui ab lo escampamēt de
la vostra preciosa s̄ach nos haueu re
mut: e ab aquests cants e excellent ar
monia irque lo senyor dels lims acō
pāyat de multitud d̄ angels e de tots
aquells sancts pares: qui alli eren ca
tius: e anaren la via del sepulchre. **¶**
entrant en la primera coua: qui staua
ans del sepulchre: e dix dauant tota
aquella multitud: parlant al seu cors
jaent en lo sepulchre parlant li ab infi
nida dolçor: **¶** Exurge gloria mea:
exurge psalterium et cithara. **¶** Volēt
dir: **¶** Leuau vos cors meu: qui no e
reu digne de mort: ans sou gloria e d̄
lit meu: car per les penes que haueu
soffert: me haueu procurat gloria in
estimable e irrecomptable: **¶** Leuau
vos lo meu insturmēt glorios: ab lo
q̄l yo he fet aq̄ll so de t̄ata melodia q̄
axi ha placat e desenujat lo meu etnal
B iiii

Com la anima del senyor i xq̄ dels lims.

pare: que no solamēt ha perdonat lo gran crim de natura humana: ans la ha acceptada ab tanta de amor e beniuolencia que la vol molt exalçar en la gloria sua: e a vos qui sou dela dita pasta d̄ natura humana tramet a dir sa magestat per **D**avid: qui aq̄ es.

¶ **S**ede adextris meis: fēt vos cert q̄ feu en paradys e reposareu de tots vres treballs: e posseyreu los majors bens e gloria que comunicar se pot a pres la eiffencia diuina: ab la qual inseparablemēt sou vnit: e dit aq̄o aq̄ll gloriosissim cors fon reunit ab la aia guarit de totes les nafres: exceptat d̄ les principals cinch: q̄ per gran excellēcia hauiā: serua des: les quals embellien tant aquell glorificat cors e lā gauen de si tanta claror e resplandor que admirats tots los angels e s̄ct̄s qui aq̄ eren: e recomplits de irrecōtable goig e alegria: prostrats en terra: adorant sa magestat: digueren.

¶ **D**ignus es domine iesu christe accipere laudes e benedictionē ⁊ gloriā ⁊ honorē. **V**olēt dir: **Q**uant es digne aquest senyor **J**esus redemptor de humana natura de excellentissima mēt esser loat per totes les creatures sues en aquesta alta e marauellosa resurreccio sua: benedictio gloria e honor sia donada ala magestat sua: e tā tost fon aquí aparellada vna real cadira en que sigues sa magestat: perq̄ tots li poguessen anar a besar los peus e mans: regraciant a sa clemencia les misericordies infinides fetes a natura humana: e sient sa alteza. **A**dā dir a sanct **A**diquel **V**isrey senyor qui manau vaja primer adorar e fer rucue

rencia al senyor: los angels o los homens: **E** respos lo dit visrey: **S**eyor **A**dā: huy es tan exalçada la vostra natura que es molta rao: que aneu p̄mers vos e los fills vostres: e solenizeu aquesta festa dela redemptio e glorificacio vostra: e nosaltres irem apres: car lo nre goig no es menor q̄l vostre: de veure lo nostre **R**ey e seyor tan gloriosament resuscitat e glorificat: e vosaltres fora de tan dura captiuitat: e les nostres cadires reparades: infinite son los bens: que dela mort e resurreccio de sa magestat se sō seguits digna cosa es que per homens e angels sia molt festejada: e hoynt aq̄o lo venerable **A**dā ab singular goig comença de anar portant la sua virtuosa muller p̄ la ma: mana a tots sos fills e filles quel seguissen **E** essēt dauant la cadira de sa magestat: besaren los peus e mans de sa clemencia adorant aquella ab sobirana alegria e goig irrecōtable: mirauen aquelles cinch fonts glorioses: de hon erexit lo lauament e preu d̄ la sua redemptio: e stant **A**dā e los fills seus en aquest tan singular delit: los angels molt alegres dela festa que feya lo seyor a les creatures sues: e lo goig sēs mesura que elles tenien en contēplar la persona sua ornada de tanta bellea e gloria: començaren a cantar dient.

¶ **E**xultet tibi omnis caro: omnis viuens glorificet nomen tuuz: humilietur omnis facies sub pedib⁹ tuis: omnis creatura iubilet tibi seruiat et laudet ⁊ extollat et glorificet in eternum. **V**olent dir: **Q**uanta magestat infinita p̄ ab tanta rao se alegra ab vostra

Com la anima del senyor i x̄q̄ dels liris.

CCLX

clemēcia tota carn en aquesta glorio
la jornada que ls haueu manifestada
la vostra carn resuscitada: **O** senyor:
e tots los viuēts ab gran animo glo
rifiq̄n e loen lo vostre sanct nom: hu
miliē se senyor dauall los vostres pe
les cares de tots los homens p̄ v̄ra
clemencia remuts: tota creatura can
te ab gran iubilacio loāt la magestat
exalçant e magnificant aquella efnal
ment: **E** acabant los homēs sa ado
racio: cessaren los angels de cantar:
e anaren de hu en hu adozar la mage
stat del s̄yor ab gr̄a reuerēcia e goig
irrecomptable: e mirāt Adam la gr̄a
dissima alegria de aquells excellents
spirits angelicals: alegrāt se infinida
ment per la gran germandat que ab
ells tenia: comença a cantar e seguirē
lo tota la generacio sua dient. ¶ **Ti**
bi omnes āgeli tibi celi et vniuerse po
testates: tibi cherubin 7 seraphin in
cessabili voce proclamant. Sanctus
Sanctus: Sanctus. Volent dir: **O**
senyor clement que a vos miren e cō
templen tots los angels e lo cel: e to
ta la vniuersitat deles potestats: che
rubis e seraphins: e sens cessar ab fer
ma veu: e concordant criden dient: q̄
vos s̄yor sou s̄act sobre tots los s̄acts
p̄ glorificador de tots los sancts: e q̄
sou sanct en la sagrada anima vostra:
la qual es plena dela sauiesa diuina e
dels tresors de aquella: Sanct senyor
vos cōfessen en la real humanitat vo
stra: huy nouament resuscitada ab tā
singular gloria e triump̄o: que sou
delit e goig inestimable de ansgels e
homens: perque tots ensem̄ps loant
e magnificant la clemencia vostra so

lennizam aquesta pasca com a cōpli
ment dela gloria e delectacio vostra:
Car vos senyor que huy sou resusci
tat: sou Corona triumphantiū: vni
ca merces 7 leticia omniū ciuium su
pernozū vberim⁹ fons omniū gra
tiarū. **Car** per los infinits merits
vostres senyor merexen corona los q̄
han treballat e vençut lo mon: e vos
magestat infinida sou lo premi e ale
gria dels ciutadans dela gran e sobi
rana ciutat vostra sou font clemēt s̄e
yor molt abundosa de tota manera
de gracies: e hauent los angels aca
bat de adozar lo senyor: cessaren los
homens de cantar: e dix sa magestat
en presència de tots ab vna cara d̄ sin
gular alegria e afabilitat: que delibe
raua visitar la sanctissima mare sua:
e tots alegrant se de singular goig p̄
lo gran desig que teniē de veure la di
ra senyora: **I** Respongueren a sa clemē
cia. ¶ **O** magestat infinida: p̄ tan ju
sta cosa es: que aquella excellent ma
re vostra que deles acerbissimes do
lors de vostra clemēcia mes que tots
los viuents ha sentit sia primeramēt
visitada e aconsolada de vostra real
presència.

Capi. cccxxvii. cō lo sen
yor ab tota la multitud
dels angels e sancts pa
res aparegue ala sua ca
rissima mare: e del inesti
mable goig e alegria de
aquella.

B b

Com lo senyoz apparegue a sa mare.

Tantost leuant se lo seyoꝝ
 d'la cadira: lo pali fō prest
 e sa magestat entra dins a
 quell: e los qui ordenauē
 la processo: dizeſaren la gent la via de
 Hierusalem: e exint lo senyoz de aqll
 loch: lo visrey sanct Adiquel mana a
 dos angels que restassen aqui en cu-
 stodia d'l sepulchre per manifestar la
 resurrectio de sa magestat als qui hi
 vendrien: e anant lo senyoz per lo ca-
 mi cantauen tots ab gran solennitat
 e singular armonia: dient. ¶ Aurora
 lucis rutilat: celuz laudibus intonat
 mundus exultans iubilat: gemens in
 fernus ululat. Volent dir: O quant
 es gran e solēne lo dia de huy: car la
 ba ix pus resplendent que no acostu-
 maua: lo cel comença a donar grans
 laors al senyoz resuscitat: lo mon se a-
 legra d' singular goig: lo infern geme-
 ca e ploza trobant se dela presa que te-
 nia despullat: e ab aquests cāts e me-
 lodies passaren son camí anant sanct
 Adiquel primer ab la bandera leua-
 da dauant lo senyoz e tota la professio
 seguint ab gran orde mostrāt se tots
 en forma humana: permetent aço lo
 seyoꝝ: ala magestat del qual totes co-
 ses son possibles per consolacio e de-
 lit dela senyora mare sua: la qual ana-
 ua visitar: e acostant se ja ala posada
 hon la dita senyora staua: sanct Ga-
 briel qui era hu dels ordenadors d'la
 processo: cuyta ab la verga doz en la
 ma per portar la bona noua a sa seyo-
 ria: d'la qual era special seruidor e pri-
 uat: e entrant dins lo retret de sa alte-
 sa: troba sa excellencia algun poch a-
 legra, car hāuia vist partir dela coro-

na del senyoz qui dauant tenia: e del
 seu propzi mantell la sanç quey era
 escampada: e creya que lo seu fill era
 resuscitat: ab tot nos podia del tot a-
 legrar puix vist nol hāuia: e ficant lo
 dit Gabriel lo genoll dauant sa senyo-
 ria: dix a sa clemencia. ¶ Gaude qz
 tuū nati quem dolebas mortem pati
 fulget resurrectio. Volēt dir: alegrau
 vos senyora e hajau infinit goig: car
 lo excellent senyoz fill vostre qui ab tā-
 tes maneres de dolors hāueu vist fi-
 nir la vida en presència vostra: sia cer-
 ta vostra clemencia que ja resplādeix
 per gloriosa resurrectio: E ja es molt
 prop: que ve a visitar vostra alteſa ab
 tan gran triumpho e gloria que nos
 pot recomptar ni estimar: e la senyo-
 ra molt alegra de vna tā desijada no-
 ua: muda les lagrimes d' dolor en sin-
 gular goig: e fent primer ifinides gra-
 cies al pare cternal qui de tal goig la
 hāuia alegrada dix al missatger: O
 Gabriel: vos siau molt ben vengut.
 Car vos sou lo denunciador dels me-
 goigs: digau me: y sera presta la ven-
 guda del meu senyoz y fill: car ja de-
 fall la mia anima sperant aquesta de-
 litosa vista: e dient aço començaren a
 sentir molt prop aquella gran melo-
 dia de cāts angelicals: e dix sanct ga-
 briel. ¶ O senyora no sentiū ja son a-
 çí: e volēt se leuar sa senyoria ab goig
 irrecomptable per anar a recebir lo a-
 mat fill seu: entra la gran flota dela
 gent per la cambra cantant ab grans
 veus. ¶ Regina celi letare: qz quem
 meruisti portare resurrexit sicut dixit
 Volent dir: O reyna del cel: alegrau
 vos en aqsta jornada: car aquell sen-

Com lo senyoz apparegue a sa mare.

CCLXI

yo: qui dignamēt haueu portat e parit: es resuscitat segōs vos hauiā dit. Exint la excellent senyora a recibir la magestat del seu desnat fill: veu entrar sanct **M**iquel ab aquella bandera de tanta magnificencia que resplā dia mes que lo sol: e tantost lo pali d'admirable bellea en mig del qual venia aquella real presencia del senyoz fill seu: ab aquell cors glorificat e dotat de tanta excellencia e gloria que lēgua angelica ni menys hūana ho poria recitar: **E** la senyora vehent vna tan delitosa e amable vista: defalli lo seu cor de alegria ircomptable: **E** prostrant se en terra: adora la diuina essencia: qui vnida veyā ab aqll cors que ella hauiā parit: la qual vnio fon feta dins lo seu ventre ab ligam inseparable: e lo senyoz: veent la excellent mare sua: recordant se dela honor e reuerencia: que per esser fill seu li deuia leuala d' terra: e agenollant se volgue li besar la ma: dient li: **R**esurrexi ⁊ adhuc tecum sum. Volent dir: **M** senyora mare yo so resuscitat e veu me agi ab vos per alegrar de infinit goig la vostra sanctissima anima: qui p la mort mia es stada de tan crua dolor turmentada: **E** la senyora no permetent sa magestat li belas la ma: pēfāt lo esser fill de deu: dzeçant se abraçaren se los dos ab tanta dolçor e delit que la senyora posada en extasi. Jam paradisi fruebatur delicijs. Car ja sētia molt amplament los delits d' paradys: e lo senyoz prenint la excellent mare sua per lo braç anarē a seure en dos cadires: que pera ses altreses sāt **M**iquel hauiā fet apparellar ab es-

trado singular. **E** lo senyoz volgue la senyora mare sua segues ala man dreta: segons **D**auid hauiā prophetizat quant dix. **A**stitit regina adextris tuis. Volent dir: que aquesta reyna e senyora excellent a gran gloria e honor del diuinal fill seu deuia seure ala dreta part sua: **E** la senyora axi lient: giras tota al seu fill: e miraua ab sobiran delit la magestat sua: parlant li ab dolçor ircomptable: demanant li primeramēt dles dolors passades: recontant li lo sentiment penos: que de aquelles ella hauiā hagut: e quanta lesio hauien fet en la sua persona: e lo senyoz per molt alegrar la sanctissima mare sua comunicali los misteris amagats dela redemptio humana: dient li quant eren fundats en amor e caritat: per tirar los homens a glia. e recomptali sa clemencia los infinits delits dela sua sanctissima anima: de que la senyora fon axi eleuada p dolçor no recomptable: que fon forçada de dir. **B**ulcore liqfactum est cor meum: amore tuo inflammata sunt viscera mea. Volent dir: **M** vida p amor mia: lo meu cor regala e detall de tots puncts sentint la dolçor dela vostra immensa caritat: les entrames mies senyoz son inflamades p abundosa dolçor e consolacio: e tots los angels e homens que aqui erē vehent les amors e festes e alegries singulars que passauen entre lo senyoz e la excellent mare sua hagueren goig i estimable: e mirant lo gest prudentissim dela dita senyora e la composicio de la persona e contemplant les virtuts intrinseqs de la senyoria: comen-

Com sanct Miquel vengue ala senyora.

faren tots a cantar concordantmēt ab singular melodia loāt sa alteſa ab immenſa alegria dient. ¶ **R**osa nata ex spinis iudeoz: qz diuino odore repleſti omnia. Volent dir: **D** excellent ſenyora: vos ſou rosa nada de les spines dels iudeus: car ſou dela generacio de aquells: neta e pura de tota culpa: e p vos ſenyora tota la vniuerſal terra ha ſentit: e es recomplida de la singular olor diuina: qui es aqueſt ſenyoz per vos parit: e al mon portat ¶ **E**cce de te incarnatus: ecce de te natus: ecce angelica promiſſio: o ſacra virgo: **D** excellēt ſenyora mirau e contemplaue alegrau vos de infinit goigen aqueſta tā glorioſa jornada: car veu açi aquella mageſtat infinita qui de vos ſe es incarnat: mirau lo ſenyora ab grā delit: car verdader fill voſtre es: e del puriſſim ventre voſtre nat: veu açi lo quel angel vos promes verge ſagrada.

Capitol. cccxxviii. cō lo princep ſanct Miquel vi gue a fer reuerencia ala mare de deu: loant e magnificant aquella per la glorioſa reſurrectio del ſeu fill: e tots los altres princeps angelicals beſ faren la ma a ſa merce.

Echēnt lo ſenyoz: que la ſenyora mare ſua ſe alegrava molt de veure aquella

glorioſa gent: poſada en tan gran orde e magnificencia e que ab tanta feruor lo auen ſes a teſes: car la lao: del fill es dela mare e la dela mare es del fill: per mes augmentar lo goig d'la ſenyoria: mana lo dit ſenyoz: q' tots vingueſſen a beſar la ma e fer reuerēcia ala ſenyora mare ſua com a reyna e ſenyora de tots: e ells molt alegres aparellaren ſe a complir lo per la mageſtat del ſenyoz manar: e conuidant ſe lo gran princep Miquel ab lo patriarcha Adam de anar prim r: dir lo cortes e venerable pare Adam, **D** ſenyoz princep miquel: no ſtigau en cortefies: anau vos primer e tota la caualleria voſtra a fer reuerencia ala ſenyora verge: Quia ſemper eſt angelis cognata virginitas. Car entre los vergēs e natura angelica ha toſtēps vna gran ligua e parenteſch: e per ço en la reuerencia de aqueſta verge de ueu eſſer primers: e ſanct miquel ſes mes replicar feu reuerencia a Adam qui reſtaua e ell comença anar: **E** venint dauant la ſenyora: leuant ſe la corona del cap: fica lo genoll e beſant la ma a ſa ſenyoria: dir a ſa alteſa ¶ **B**enedictionem omnium gentium dedit tibi dominus: laudem et gloriam ante conſpectum omnium populorum per te enim recreantur infirmi: conſolantur gemebūdi: reſuscitantur mortui: letificantur doloroſi. Volent dir **D** clement ſenyora e reyna noſtra: meritament ha ordenat la mageſtat diuina: que a voſtra merce ſia donada benedictio e lao: p totes les gēts e que ſiau glorioſa e molt magnificada en preſēcia de tot aqueſt poble.

Com sanct **Adiql** vengue ala senyora.

CCLXII

Car per vos senyora son recreats los malalts: e consolats los dolorosos e tribulats: resuscitats los morts: los trists e plozosos en vostra alta senyoria troben alegria: e los homens que açi sō per la gracia e ajuda vostra son deliurats de aquella captiuitat tenebrosa: perque dignament per tots se reu loada e seruida eternalment. e aq̄ sta es senyora la voluntat del senyor fill vostre: qui en la gloria e honor vostra se adelira: **D** senyora excellent y quant vos es amable e conerent aq̄st glorios fill: car ab tot la terra no sia loch decent pera star sa magestat apres la resurrectio e glorificacio sua: sols per amor de vostra senyoria delibera sa clemencia restar en lo mon y spay de quaranta dies per alegrar e consolar la anima d̄ vostra alteia: volēt satisfir a vostra merce de aquelles quarāta hores que ab tanta dolor lo haueu plozat mort e absent de vostra senyoria: axi senyora que per cascuna dolor haueu dobles consolacions.

In hac laudatur diuina potencia in hac magnificatur diuina sapiētia: in hac relucet diuina iusticia. **C**ar senyora de aço deu esser infinidamet loada la diuinal potencia queus ha fet tala e tan heretada de virtuts e excellencia: que haueu meritat jesser mare de deu: e per sa clemencia tan amada y estimada per angels e homens ab singular deuocio reuerida e honrada **D** senyora quāt deu esser de aço magnificada e dignament loada la diuina sauiēsa qui axius ha pintada e embellida: que sou lo pus bell obratge q̄ nostre senyor haja fet fora si mateix:

ne a vos se pot egualar neguna pura creatura: **S**pill sou senyora de tots los benaueturats: car en vostra merce miren e remiren les singulars prerogatiues diuines a vostra alteia ab tāta perfectio donades: car totes les dignitats e gracies que en la diuinitat dels clets son trobades: en vostra senyoria son justades: entant senyora que venint tots los sancts ab bandera leuada essent en presēcia vostra: han de necessitat abaxar les dites bāderes: regonexent a vostra alteia senyoria e vassallatge. **I**n senyora excellent y com relluu e resplandex en aço la diuina justicia: car volent vos fer sa magestat aduocada dels peccadors: haus donat complidamet tot lo necessari a poder los largament ajudar: **C**ar vos senyora sou la grā pessa: aqui nostre senyor ha comanat los grans tresors seus: e dela esglesia e vol que sia vostra senyoria la distribidora de aquells. **I**n senyora q̄ aquell sagell del pare eternal de tan gran estima: hō es esculpida la ymatge sua: ço es lo seu diuinal fill: d̄l qual es dit: ymago bonitatis illius: **C**ar es ymarge propria dela bonea e excellencia del pare ieu: a vos senyora sola lo ha comanat la magestat d̄l dit pare: no fiant de neguna altra creatura de tot lo imperi seu: **D** senyora y q̄nt restau gloriōsa de tenir vna tal joya a tota la ordinacio vostra: **C**ar fill vostre es natural: prompte ala obediencia vostra: ab aquest sagell senyora sagellareu les butles e priuilegis q̄ dareu als fuidors vostres. **D**e de quāta seguretat seran les dites butles y

Dela reuerècia q̄ Adam feu ala senyora.

vos donades e per la magestat d̄i vo
stre fill sagellades. **S**enyora mirau
quant se es emb:lli: lo engast de aq̄st
diuinal sagell'en aquesta gloriofa re-
surreccio:quins cinch robins de tan
gran granea e excellècia stan en ell en
gastates:ço es les cinch plagues pri-
cipals:que sa clemencia prengue en-
la creu:aquestes soles ha reseruades
resplandents e glorioses per mostrar
les al seu pare:comi vos senyora mo-
strareu a sa magestat los purissims
pits vostres ab quel haueu aletat per
iclinar lo bauer merce d̄is pccadors
Eperço senyora sentint aço los ho-
mès diran los vns als altres. **¶** *Se-
curus habemus o homo accessus ad
deum:ubi habes matrem ante filiū:
filium ante patrem:mater ostendit
filio pectus et vbera:filius ostēdit pa-
tri latus et vulnera:nulla ergo pote-
rit esse repulsa ubi tot concurrunt ca-
ritatis insignia.* Volent dir:gran se-
guretat pot hauer lome de acostar se
a son deu e senyor:car aqui es la seny-
ora nostra qui prega e supplica lo seu
fill:e lo dit fill supplica lo seu pare:la
mare per pus inclinar lo seu fill a de-
mencia e pietat mostrali los pits ab
que la alletat:e lo senyor mostra ala
magestat del seu pare la nafra del seu
costat e les altres que per la redemp-
tio humana ha preses:e negu no cre-
ga hauer repulsa ni negatiua en sa de-
manda alla bon concorren es ajustē
senyals de tanta excellencia e caritat:
aquesta senyora es la creēça e fe:que
de vostra altefa han los peccadors:
en vos miren e en vos speren:ajudau
los senyora per merce puix tan larga

haueu la potestat:e la excellent senyo-
ra hoïnt lo raonament de aquel glo-
rios princep sanct **MD**iquel fon molt
alegra e feu li grandissima festa:car
sabia que sobre tots los princeps an-
gelicals era per lo senyor fill seu mes
amat e estimat. **E** prenint comiat lo
dit sanct **MD**iquel de sa senyoria ven-
guerē los altres princeps angelicals
a besar la ma a sa altefa ab sobirana
reuerencia:e sa senyoria los rebia ab
gran plaer.

Capitol. cccxxix. com lo
pare Adam feu reueren-
cia e besa les mans ala sē-
yora:regraciāt infinida-
ment per si e per tota na-
tura humana la compli-
da redemptio e glorifica-
cio que p̄ m̄ya seu obtes-
bauia:e de aço ferē grās
dāces e balls e cants de
singular armonia.

Aabant lo exercit angeli-
cal de fer reuerencia ala sē-
yora:acostas lo gran vis-
rey e camarlench:ço es lo
princep **MD**iquel al patriarcha **Adā**:
e dix li:Senyor adam:hoza es que
acosteu a fer reuerencia a nostra seny-
ora la **Keyna** filla vostra:car so molt
cert sa sēyoriaus te en singular amor
e ses infinidament alegrada dela vo-
stra redēptio:la qual sa altefa ha tra-

Lo sanct thomas dubta en la resurrectio. CCLXXIII

la mortal carn: e habitant ab vosal tres anifant vos com era neccsari: q̄ totes les que scrites eren en la ley donada a Moyses: e en los altres prophetes e psalms de mi parlant: se hauien a complir largament en la persona mia: E lauors la magestat los o b: i lo enteniment: e conegueren e entengueren molt agudament les scriptures e lo sey de aquelles. e prostrats en terra regraciaren a sa clemencia cō axi los hauiā jlluminats: e ab tanta paciencia comportat la dubitacio de ells: que vehent sa magestat en cors glorificat: creure no podien que fos resuscitat: e lo senyor ab molta amor manals leuar de terra e abraçals: e estigue aquí ab ells vna gran estona dient los: les grans obres e marauelles que hauien a fer en lo nom seu: E hauent los molt alegrats e aconsolats dela real presència sua: e çertificats d la sua vera resurrectio: parti de aq̄ del parexent cuytadament: de q̄ los dits dexebles restaren molt enyorats hauent perduda la companyia de la senyoria: dela qual james partir se volgueren: E per consolacio sua tornauē a recitar les paraules que sa clemencia los hauiā dit: adelantant se en aquelles: no podent parlar de negua altra cosa: sino dela amor e dolçor d̄l seu senyor e mestre: qui tan caramēt los amaua.

Capitol. cclxviij. cō sãct thomas qui no era stat en la dita aparicio no po

dia creure lo que los dexebles cõtauen per que tots supplicaren al senyor los volgues alegrar de sa presència.

Estant axi raxonant los dits apostols: vingue lo glorios sanct Thomas: q̄ nos era trobat en la aparicio del senyor: e tots los altres dexebles: vehent lo venir trist e atribulat per la perdua que hauien fet: la qual ell creya esser irreparable: desijant li comunicar la singular alegria q̄ ells tenien dela resurrectio del senyor: digueren li tots ensemps ab vn grandis sim goig. ¶ *Vidimus dominum. Volent dir: O germa thomas: hora es de donar fi a tota dolor e tristicia: car certament lo senyor es resuscitat: e nosaltres tots q̄ açi som lo hauem vist e parlat ab la senyoria: e ha menjat dauant nosaltres: E lo amable thomas acorat de amargosa dolor: no pogue creure res que dit li fos ans dix ab gran sospir: ¶ O germãs e tan facile sou de creure: e axius sou aconortats dela mort tan dolorosa del nostre senyor e mestre: que ab los vlls propis haueu vista per la visio queus es apareguda: dient que es lo senyor resuscitat: de mi si au certs: ¶ *Nihil videro in manibus eius fixuram clauorum: et mittam digitum meum in locum clauorum: et mittam manum meam in latus eius: non credam. Que si yo de mos vlls no**

B ij

Com lo senyor aparegue a sanct thomas.

veig lo senyor y mestre meu: e en les
sues sagrades mans no toque ab lo
meu dir los cruels forats: que en aql
les foren fets; clauant la magestat en
la creu: e sino pose la propria ma en la
nafra: que so cert fon feta en lo costat
de la clemencia: james creure negua
cosa deles que dieu: nim alegrare del
qucus alegrau: fins lo senyor per la
pietat sua me vulla mostrar la experi
encia vera que desije dela resurrectio
sua: e los altres apostols veent lo vir
tuos thomas axi tribulat: que conso
lacio negua pendre no volia: ans stat
firm en la opinio: res que li diguessen
escoltar ni creure no podia: tots mo
guts de molta pietat prenien la con
goxa de thomas per propria: car tan
ta era la germandat entre ells que ca
scu podia molt be dir. ¶ *Quis infir
matur: et ego non infirmor:* Volent
dir que negu de aquella sancta com
panyia podia esser malalt ni tribulat
que los altres germans no sentissen
de aço vna grandissima pena: e tots
justats meteren se en oracio supplicar
lo seyor voigues comunicar la clemē
cia sua al glorios thomas mostrant
se a ell axicom ells lo haviē vist: e do
nar li vera certenitat del dubte seu: p
que tots ensempe celebrassen la festa
gojosa dela sua excellent resurrectio:
e en aqsta oracio e demanda pseuera
re ab molta feruor per spay de huyt
dies.

Capitol. ccxlix. com lo se
yor aparegue a fact thomas
e als altres en la oc

taua de pasca: e com souint
apparia la magestat ala
sua digna mare e als apo
stols en los quaranta di
es q resta en lo mo.

G Passats los huyt dies de
la resurrectio del seyor stat
los apostols tots ajustats
en vna: e lo dubtos Tho
mas ab ells ab les portes be tacades
p la extrema por que tenien dels jue
Lo clement senyor se mostra en mig
de ells: dient la salutacio p la mage
stat acostumada: ço es ¶ *Pax vobis*
Volent donar a entēdre: que qui no
sta en vera pacificacio ab son proisme
no pot veure ni possehyr Jesus ni la
gra sua. e mostrant la senyoria: q per
sols thomas venia: dreca a ell so par
lar: e dix li ab singular amor e dolzor
¶ *Infer digitum tuum huc et vide
manus meas: et affer manum tuam:
et mitte in latus meum: et noli esse in
credulus: sed fidelis.* Volēt dir la de
mencia: ¶ thomas alegrat: que per
tu so aci vengut: e sies cert que los te
pensaments e desigs son ami mani
fests: e perço vull largament lo ape
tit teu faciar: e te experiencia manife
sta dela verissima resurrectio mia. E
vine ença sens neguna temor: e posa
lo teu dit aci en los forats e nafres:
que han fet los claus: e mira les miei
mas vbertes p amor tua e de tota na
tura huana: E daça la tua ma e met

Lo lo senyor aparegue a fact thomas. CCLXXIII

la dis lo meu costat: e no vulles mes dubtar: ans bages ferma crehença.
¶ Et cognosce me illum eundem esse qui pepedit in cruce: E coneix me que yo so aquell mateix que pengi en la creu: e ara so verdaderament refuicitat: e atu e als altres amichs meus aparegut: E per mes alegrar e acó solar la anima tua: licencia te he donat de tocar e palpar les nafre i mies e lo meu cors gloriu: perque ab se val d tan singular amor sies cert e bé reformat en la crehença dela mia resurreccio e aquella preques ab gran feruor e deuocio ala gent indiana: dela qual te constituexch patro e gouernador.
¶ O felix thoma: q̄s felicem habuit licenciam manus tua. O benauenturat thomas: e digne de singular reuerencia: que la ma vostra ha ja atesa tan benauenturada licencia de metre la en aquell costat dulcissim del senyor e redemptor nostre: en aquella excellentissima nafra sua: quies la font viua de bon abundosament mana la nostra redemptio. Per aquesta preciosa nafra de fills de ira: en fills de gracia som reformatos e guarits d les nostres culpes: e en gracia regenerats: e en gloria exalçats: E lo glorios thomas veent se axi illuminat e conexent lo senyor e mestre seu molt clarament: no duptant gens dela resurreccio sua: ans crehent la fermament: caygue als peus de sa senyoria e dix ab lagrimes de goig singular.
¶ Dominus meus et deus meus. Volent dir: O magestat infinida: yo confes dauant la excellencia vostra q̄

vos sou senyor meu segons la humanitat vostra: ab la sanch dela qual so remut e comprat: E sou mon deu segons la diuinitat: per la potencia de la qual me haueu creat: e d no res format: O senyor que no solament vull metre la ma en la vostra gloriosa nafra: ans tot mi mateix vull tancar dif aquella: aq̄ senyor sera lo meu reposnit e dia: aquesta he elegit p cambra de delits: de aci senyor es exit lo lum clar: que ha axi illuminat la mia aia: que foscura de incredulitat negua en ella no ha restat: de que senyor infinidament regraciū la magestat vostra d la tanta claretat e misericordia ami comunicada: e lo clement senyor manal leuar d terra: e abraçal stretamēt e per gran fauor posa la boca de aq̄ll sobre la sua sagrada nafra e axil tingu per vna gran pega: de que lo glorios thomas fora si mateix per infinit delit perde lo parlar per la gran abundancia de dolçor que sentia: e tozant en si mateix ab feruor no recop table dix. **¶ In te fōs gratiarū vberim⁹, scaturit. Volent dir: O** nafra excellentissima del costat del meu senyor e redemptor: de tu ixen abundosament les fonts de gracies e misericordies pera fartar e a delitar les animes dls peccadors atu recorrent: cō a refugi singular dela salut humana: e lo senyor vrehent aquell amat dexeble axi ardēt e inflammat en la amor de sa senyoria: dix li. **¶ Quia vidisti me thoma credidisti: beati q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. Volent dir: o thomas** tu mas vist e has cregut mes que no
¶ ij

Com lo senyor parti de paradys terrenal.

has vist: car home me has vist: e deu me has confessat. *E* perço est digne de gran remuneracio: e dich te en veritat: que benaventurats seran aquells que sens hauer me vist corporalment creuran en mi: per la qual se yom communicare tant a ells: els fare sentir dins les animes sues tanta amor e dolçor: com si presencialment me venen e parlauen ab mi: e ab aço los fare auozrir totes les coses terrenals: e sols desijar les celestials: e en aquelles posar son delit. *E* hauent lo senyor dit totes aquestes coses e moltes daltres al glorios Thomas: e hauent lo consolat complidament: e a tots los que aquieren: parti sa magestat de aquí: lexant los en singular goig e alegria de hauer vista sa excellent senyoria: *E* moltes altres apparicions feu lo senyor en aquells quaranta dies: que serien largues de recitar: special aparexia molt souint ala senyora mare sua: per la consolacio dela qual en lo mon era restat: e cascuna vegada donaua a sentir a sa senyoria consolacions tan altes: que pensa humana estimar ni pensar no les pot: en compensacio de les excessiues dolors que sentides hauia en la mort e passio de la magestat sua: qui li era verdader e natural fill: *E* tant com major era la amor: tant era pus viua e pus sentida la dolor: e perço hauia necessari finides consolacions: e molt souint jades a guarir tan doloroses nafres com la dita senyoria tenia dins la anima sua del que vist hauia sufferir al seu fill seu en presencia sua.

Capitol. ccl. com passats los .xl. dies lo senyor parti de paradys terrenal ab tots los sancts pares: e venint al cenacle menja ab la sua mare e ab los apostols manant aquells preycar lo sanct euangelí: e que anasen a mont oliuet per veure lo seu diuinal pujament.

Venint lo quarantē dia: lo senyor delibera lexar la terza: car no era digna habitacio per a sa clemēcia e pujar sen al cel: hon deuia regnar eternament: e partint de paradys terrenal: qui era la posada hon sa magestat en aquell temps aturaua: despedint se de Helyes e Enoch: qui alli haviē a restar en vida mortal: fins ala fi del mon: donals largament la benedictio sua: dient los haguessen paciēcia en la longa aturada de aquesta vida: car ala fi del mon haviē a esser preycadors excellēts e colūnes singulars dela fe christiana: e per triumpho del martyri passarien al regne tant desijar: *E* los dits Helyes y Enoch prostrats dauant sa magestat adoraren aquella ab profunda reuerencia supplicāt sa clemēcia volgues abzeuiar aquell

Com la senyora plega al mont oliuet.

car en absència mia restareu en gràs e arducs sabenes com a lochtinent e vicaris meus: e vull que aneu per tot lo mon vniuersal: e preyqueu la ley euangèlica a totes les creatures racionals en aquell habitants: e als creēt e obedients barrejar los heu en lo nom meu: auisat los que qui no sera barrejat: saluar nos poza: E sabeu de rebles quāt larga potestat vos vull donar en fer miracles: que en sols inuocar lo nom meu: lançareu los demonis dels coscos dels homens: els leuareu la potestat e senyoria que sobre aquells tenē: parlareu noues lēgues e screu entesos per tota nacio: direu tan altes e tan singulars doctrines q̄ tot lo mon stara admirat del saber e sciencia vostra: calçigareu sens neguna temoz les verinoses serpēts: ço es los homēs superbiosos e cruels: els humiliareu sots la potestat e senyoria vostra: Sius sera donat a beure veri per los maliciosos perseguidores vostres: neguna lesio en les persones vostres no fara: inuincible sera la forta lea vostra. e vull que siau metges spituals e corporals: car ab lo sol tocament de les mans vostres guarreu tota natura de malalties: e axi continuant en aq̄sts virtuosos treballs passareu la peregrinacio vostra: e finint la vida: peruendreu al regne hō yo vaig e aq̄ sereu ab mi eternalment ab goig sens fi: ara fills meus preniu ab paciencia lo aturar vostre en aquest mō: car no sera de molta durada: e dites totes estes coses: lo senyor parti de aqui ab tots los sacts pares per anar en mont oliuet: de hon sen deuia pu-

jar al cel: e despedint se dela senyora mare sua: dix a la senyoria: que anas al dit mont ab los apostols e ab tota la gent del seu collegi: perque fossen presents en lo pujament seu.

Capitol. ccli. com la mare de deu e tots los altres plegant al dit mont trobareu aq̄ lo senyor e tots los sancts pares: e lo grā exercit angelical qui adorauen e reueriren la magestat.

Epartint lo senyor: la gloriosa mare sua feu metre en orde aquella sancta cōpanyia: e anaren prestament tots ensemps al loch que manat los era: e aqui trobaren la magestat del senyor: qui ab gran alegria rebela mare sua e tots los que ab ella venien: e tantost sentiren lo gran so d̄ trompetes e infinits instruments q̄ venien ab lo exercit angelical qui exia a recibir lo senyor e rey seu: e venint p̄mer lo princep sanct **E**l diquel a exercir son offici de camarlench adora lo senyor ab profunda humiliacio: e feu gran reuerēcia ala senyora mare sua: e mana als angels que ab ell venien que apparzellassen aqui solēpnē strada entre aquelles oliueres: e vna cadira de gran excellencia pera la magestat sua: e altra pera la senyora mare sua: e sient la clemencia en la dita cadira

Cō lo senyor pres comiat dela sua mare. CCLXXVI

ra ab aquella roba de immortalitat: qui resplandia sens comapracio molt mes que lo clarissim sol: tenint en lo seu excellēt cap la corona triumphal dela marauellosa victoria sua mana seure la senyora mare sua en l'altra cadira: e tantost fon aqui juncta la grā caualleria angelica tramesa per la magestat del pare eternal: per seruir e acompanyar lo senyor fill seu en aquella excellēt jornada: qui deuia entrar en lo realme seu: e venint tots dauant sa clemencia adozarē la magestat sua dient. ¶ *Regnabit deus super gētes deus sedet super sedem sanctam suā.* Volent dir: *Q* magestat infinida dl nostre deu y senyor: que ara es vēguda la hora que vostra real clemencia regnara sobre tota gent: e siureu senyor prestament ab multissima gloria en la sancta cadira a vostra magestat deguda com a fill de deu e hereter del regne seu: e lo dit senyor rebe aquells sperits gloriosos ab sobiran delit: e dix a ells. ¶ *Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum: dominum meum et deum vestrum.* Volēt dir: *Q* ciutadās del regne meu: hajau singular goig: que ara ensemps ab vosaltres yo pujare a regnar ab lo eternal sēyor e rey d'paradys: qui es pare meu per vera e real generacio: e pare vostre per creacio: deu meu quant ala humanitat mia: qui li es sotmesa: e per obeyr a la magestat sua ha peregrinat. xxxiiij. anys per la mortal vida ab ifinits treballs: e ara ab alegria no recomptable pujara a pendre lo eternal repos e gloria: qui per aquells li es degut: y aqst mateix senyor es deu vostre qus

ha glorificats cōfirmant vos en gracia e amor sua: e ara de present reparara les cadires vostres qui p aqlls superbos sperits forē desemparades e collocara en aquelles aquests sacts pares qui yo he trets del carçre tenebros: los qls pujaran ab mi ab multissima gloria: e seran daçiauāt ciutadās del realme de paradys ensemps ab vosaltres: e los gloriosos angels hoydes les paraules tan dolces dl sēyor prostrats dauant la magestat sua digueren. ¶ *Immensus es dominus: et sine mensura debes amari et laudari ab his: quos tuo precioso sanguine redemisti.* Volent dir: *S*ran sou senyor: e sens terme es la excellencia vostra: e es molta rao si au amat sēs mesura y lo at incessantment per aqsts q ab la vostra preciosa sanch haueu remuts: e per nosaltres angels: qui ab tanta magnificētia haueu reparats.

Capitol. cclij. com lo senyor pres comiat dela sua mare magnificant aquella en pñencia de tota natura angelica e bñana.

Quent sen muntar lo senyor al cel: leuas d'la excellēt cadira hon sa magestat se ya p despedir se d'la senyora mare sua: e agenollas dauant la sēyoria cō a fill obedient verdader e natural: e volent li besar les mans: dix a aquella en pñencia de tots los q aq

Q v

Cò lo senyor pres comiat dela sua mare.

eren angels e homens. ¶ Tu es mat
mea naturalis 7 carnalis: per quam
dignitatem non soluz altitudinē om
nium mortulium: sed etiam celsitudi
nem transcendis omnium angelorū.
¶ Volent dir: Vos senyora sou mare
mia natural: dela qual yo he presa ve
ra carn: e per aquesta tā singular dig
nitat no solament sobrepujau la altea
e magnificentia de tots los mortals
ans certament excelliu e sobrepujau
la celsitut e altea de tots los angels:
perque merexeu siau per tots dls ser
uida e amada: e vull que per lo miua
vostre hajen a rebre totes les gr̄es q̄
de mi demanaran: e perço vull que d̄
psent resteu en la mortal vida en loch
meu: perque siau reuerida e conegu
da per los que nouament vendran a
la creença dela ley mia: dels q̄ls vos
sereu informadora e maestressa singu
lar: e perço serā molt inflammat en
la amor e fruitut mia e animats a po
sar la vida per mi sostenint e preycāt
la ley per mi lexada: conexent que yo
per amor de ells lexe a vos mare mia
per algun temps en la present vida: e
en les angusties de aquella separada
de mi qui es la pus viuua dolor q̄ vos
sentir podeu: preniula mare mia ab
paciencia per amor dels elets. ¶ Quia
caritas non q̄rit q̄ sua sunt. Car la ca
ritat vera e radicada en la anima vir
tuosa no demana ni cerca son propi
be ni delit: ans se dispon a passar tota
pena per saluar lo proysme: e com en
vos totes les virtuts sien en excel̄ et
grau: la caritat vostra sa de mostrar
en tan gran magnificētia que siau cō
tenta de restar en vida tan penosa per

portar molts a vida de repos e gl̄ia.
Salua sunt tibi premia tua. Lo p̄mi
e gl̄oria vostra e la exaltacio sob: e to
ta creatura reseruadaus es e molt se
gura: e seria molt digna cosa que d̄ p̄
sent posseysseu la gl̄oria que justamet
meritau: lo: s la resta vostra es per ex
altacio d̄ la ley euangelica e conserua
cio dels elets: e per augmēt singular
deles virtuts vostres: e veuent la hūi
lissima senyora: lo senyor fill seu axi a
genollat dauant ella parlant li ab tā
ta amor y dolçor: leuas prestamet de
la cadira ficant lo genoll en terra ado
rant lo com a son deu y creador: e lo
senyor fill seu drecant la ab molta a
mor: abraçaren se los dos molt stre
tament stant axi vna gran peça: lāçāt
la senyora i finides lagrimes per aq̄ll
departiment: dix al senyor fill seu.

¶ Somine tu scis: q̄a voluntas mea
in manu tua. ¶ Volent dir: O fill meu
y senyor: vos sabeu que la voluntat
mia es tota en la ma vostra: lo restar
mes tan doloros com vostra clemen
cia sab: plau me puix la sauiesa v̄ra ho
ha axi ordenat: ala qual supplich lo
temps que aturare en aquest exili me
vulla aconsolar alguna vegada dela
dolçor de vostra presència: sens la q̄l
yo viure no puch: e lo senyor ab mol
ta dolçor responnet ala mare sua: dix
a la senyoria. O mare mia siau molt
certa que en la solitud e peregrinacio
v̄ra sereu de mi molt largament acō
solada: e sentireu molt mes dolçors e
secretes reuelacions que james sanct
ni sancta ne contemplatiu algu haja
sentit ni sentira: car en totes prozoga
tiues e excellencies sob: au a tota crea

Dela reuerencia q̄ s̄act miql̄ feu ala seyoza. CCLXXVII

tura: E de aço la senyoza resta molt contenta e aconsolada: car alre no de sijaua en aquesta mortal e penosa vida: sino sentir la dolçor del seu amat fill. Hauent pres comiat lo senyor de la excellēt mare sua: los angels e s̄acti pares que ab sa magestat h̄auie a pujar supplicaren sa clemencia volgues tornar a seure enla cadira: e la senyoza Reyna al seu costat: perque tots ells poguessen despedir se de la senyoza: e besar les mans a sa alteza.

Capitol. ccliij. cō lo gran princep sanct Miquel feu reuerencia ala mare de deu: exaltant e glorificāt aquella per la gloriosa ascensio del seu fill.

Tornant lo seyor enla cadira: mana seure la senyoza mare sua molt prop de si: e venint primer lo gran princep sanct Miquel com a pus excellent de tots: ficant lo genoll dauāt la mare de deu e general senyoza de tots e besāt la ma a sa alteza: dix a aq̄lla. ¶ *De altitudine tua virgo beata mirantur celi: stupent throni: vniuersi silent.* Volent dir: Delsa alteza e magnificencia vostra verge benauenturada lo cel sta admirat: los trons e tots los altres angels se marauellē: totes les coses creades perden lo parlar: no podent dir res de tanta magnitud: veuent vos huy ari en presēcia

de tots tan reuerida e estimada per lo fill de deu y vostre: a vos ma senyoza se deu inclinar tot genoll: puix lo fill d̄ deu vos obeix cō a mare a ell molt cara: nous sia enijos senyoza si per algun temps restau enlo miserable mō car hon se vulla que siau excelliu a tota creatura ab lo glorios nom q̄ portau de esser mare de deu: e stant enla terra regireu e governareu lo cel e seureu seruida e visitada per los habitadors de aquell: specialment per mi car lo seyor fill vostre per fer me merce voltra que yo sia lo missatger entre sa magestat e vostra seyoza sobre los grans secrets dela conuersacio e augment dela esglesia sua: dela qual me ha fet sa clemencia custodi ari com era dela sinagoga per sa majestat ja d̄ semparada e del tot auorrida per la desconexença sua: e per molt fauozir lo senyor aquesta noua esglesia sposa sua lexa vostra alteza enla terra: Car la fe e creença dels habitants de aq̄lla es tan tendra: que del tot perira si per vostra clemencia no fos sostēguda: ajudau los senyoza per vostra feruentissima caritat: q̄ constituïda sou aduocada dels peccadors e conseruada dels justs: mare general d̄ tots: abraçau los vos senyoza puix tan carament vos son per lo senyor fill v̄re recomanats: e la senyoza per molt fauozir lo excellent princep Miquel enla partida sua: leuas dela cadira e abraçau ab molta amor dient a ell. ¶ *Princep miquel glorios: contenta so de restar: puix al senyor fill meu plau la dolor e enyorament que ami restara d̄ la absēcia sua james d̄smenyra*

Dela reuerēcia q̄ls angels ferē ala senyora.

aturant en la present vida: vos **M**iquel
els altres angels supplicau la clemē-
cia continuament abreue lo temps d'
aquesta dura separació: **R**espos s̄ct
miquel. Senyora excellent tots teni
tan gran desig de veure vostra senyo-
ria regnar en paradys: que ab inflā-
mada affectio supplicarem la mage-
stat diuina que prestament sia.

**Capitol. ccliij. com los
princeps de les. iij. jerar-
chies feren reuerencia a
la senyora com a Reyna
general de tots**

Apartant se sanct **M**iquel:
vingue a despedir se dela
senyora lo princep dela pri-
mera jerarchia: e agenol-
lant se dauant la senyoria: dix a sa al-
tesa. **G**audere xpo ascendente ⁊ i ce-
los te vidente: fertur motu proprio.
Volent dir: alegrau vos senyora: que
jornada es huy de gran goig: car lo
senyor fill vostre qui es sobiran **R**ey
e sacerdot: veureu ara prestament pu-
jar en les altees del cel ab sa propria
virtut acompanyat de angels e ho-
mens ab triumpho singular: e ab tot
senyora que de present vostra senyo-
ria no segueixca sa majestat corporal-
ment: seguir la senyora la anima v̄ra
qui dell separar nos pot: e sentireu la
grā alegria e festa q̄ en paradys se fa
dela entrada de sa clemencia. **E** dit a
ço aq̄st princep besa la ma ala sacratis-
sima verge: e pres son comiat: e venit
lo princep dela segona jerarchia ab sin-

gular reuerencia: dix ala senyora.
Verbū summi patris in vtero tuo
incarnatum castissime ac fidelissime
reddis cubicularia spūs sancti. **V**o-
lent dir: **O** senyora digna sou de infi-
nida laoz e gloria: car la paraula del
sobiran pare: ço es lo seu fill encarnat
en lo vostre mundissim ventre ab grā
castedat e fidelitat lo haueu portat ⁊
donat als homens en redēptor e als
angels en reparador: vos qui sou can-
biera del sperit sanct: de que senyora
tots vos restam en multissima obli-
gacio: e sereu per nosaltres seruida e
visitada en la terra tant com en aq̄lla
aturareu: e loada e magnificada en lo
cel eternalment: segons dignament
merexeu: e despedit aq̄st glorios pri-
cep: vingue molt prest lo excellent pri-
cep dela terça jerarchia: e ficant lo ge-
noll dauant la senyora: dix a sa clemē-
cia. **E**xaltabo te mater: filij dei: et
per singulos dies cantabo laudes tu-
as domina. **V**olent dir: **O** sanctissi-
ma senyora mare dl fill de deu: vous
desije loar e exalçar e servir de tota la
possibilitat mia: e cantar ab grandis-
sima feruor les laors e excellēcies vo-
stres per cascū dia: car p̄ lo mijs e inf-
cessio de vostra senyoria: natura hūa-
na es stada reparada e tant exalçada
e ja sab vostra altesa que los tres or-
dens de angels que son sots lo princi-
pat meu ha nostre seyor deu ordnats
ala custodia principal dels homens:
e al regiment e govern de aq̄lls: per q̄
senyora los amam de singular amor:
e lo be e exaltacio dells estimā p̄ p̄ri
e sō stats molt solicits dela salut sua:
entant que veēt nostre senyor deu q̄

Dela reuerècia q̄ls angels ferē ala sēyora. CCLXXVIII

es lo antich de dies: ço es sens comē
çament ne fi: effer se axi refredat dela
amor de natura humana: que ja del
tot la hauiā lançada e apartada de si
e escalfar la dela sua gracia no volia:
en tant que los miserables fills de A
dam erē axi frets que tota la roba dī
mon scalfar nols podia: ans morint
deuallauen tots en aquell frigidissim
pou de infern: ajustā consell entre to
ta la nostra natura angelica cō a fide
lissims seruidors dela real magestat
diuina: e fon dit entre nosaltres.

¶ Queram domino regi adolescen
tulam virginem: ⁊ stet coram rege: ⁊
foueat eū: dormiatq; in sinu suo ⁊ ca
lefaciat dominū nostrum regē. Vo
lent dir: Cerqm̄ ab sūma diligencia
a nostre senyor lo Rey vna dōzella v̄
ge purissima que stiga dauant lo rey
e haja gosar de abraçar lo e fer lo doz
mir sobze los seus pits e sia per ella ef
calfat nre senyor lo rey: e hagut aq̄st
consell e acort fon posat en execucio:
e cercam tot limperi dela terra: e no
trobam negūa disposta pa tal misfe
ri: sino sola v̄ra senyoria: la q̄l offerta
ala p̄sencia del senyor Rey nre fos p̄
la magestat tant accepta: q̄ pres e ti
rat per los abraçaments dela v̄ra a
mor se adormi en los v̄res braços ob
lidant tota la ira que tenia contra na
tura humana: e despertas tan ençes
e enflāmat en la amor dela dita natu
ra: que delibera tantost deuallar en la
terra p̄ escometre los homēs de pau
dela qual v̄s sēyora iou stada la tra
ctadora e menajadora: e laueu porta
da a fi glorioza: segons de present se
mostra: car teniu aq̄i senyora en p̄sen

cia vostra lo excellēt senyor fill d̄ deu
y vostre vestit de humana carn verda
der deu e hom: lo qual sen puja a reg
nar ab infinida gloria acompanyat
de Adam e dels fills seus: qui de t̄ra
captiuitat ha deliurat per la interces
sio vostra: los q̄ls ab veritat son dits
fills de vostra senyoria: car ab la dol
ça let dela vostra misericordia los ha
ueu recreats e nodzits e ab les lagri
mes dela v̄ra piadosa clemencia los
hauē ab deu reconciliats: ¶ Senyo
ra y quant vos costen aq̄sts fills mol
ta raho tenu de amar los: e gloriejar
vos dela exaltacio e gloria sua: car la
lamo ha dit. ¶ Gloria patris: est fi
lius sapiens. Volent dir: que grandif
sima gloria es al pare o ala mare te
nir fill sabut e virtuos: ¶ Seremissi
ma senyora: y quāt se pot stendre en
aquest dia lo goig e alegria vostra: q̄
tā excellēts fills e tā virtuosos e plēs
de glorioza sciencia trametreu al reg
ne del cel per poblar aquella s̄cta ciu
tat: e encara magnanima senyora ha
ordenat nostre senyor deu p̄ augmēt
dela vostra gloria q̄ apres la partida
del senyor fill vostre e de tota aquesta
altra gent: vos resteu en terra per fer
recollir la gent q̄ resta en la nau de pe
nitencia p̄ trametrels segurs al cel. o
senyora y quantes naus carregades
de martyrs confessors y vergens en
uiareu a paradys ans d̄la vostra par
tida: e apres senyora ab gloria no re
comptable pujareu a regnar ab lo se
yor fill v̄re: e sereu entronizada molt
prop de sa magestat: e per tots mag
nificada e molt exalçada: e la singu
lar gloria vostra james haura fi. ¶

Cō Adā els altres besaren la ma ala senyora.

dit aço lo excellent princep torna a besar la ma ala senyora despedint se de sa merce: e la senyoria li mostra molta amor sent dell gran menciō e estima: veent lo açi affectat a natura humana: e partit aquest princep: vingueren tots los angels de hu en hu a besar la ma a sa alteza com a senyora y Reyna general de tots.

Capitol. cclv. com lo pare Adā besa la ma ala sanctissima verge exalçat la sua gran misericordia: e los patriarques e profetes e tots los altres factes ferē reuerencia a sa merce.

Huent acabat los angels de despedir se dela senyora: vingue lo gran patriarcha Adam: e agenollant se dauant la senyoria ab profunda reuerencia volgue li pendre la ma p besar aquella: e la humilissima senyora recordant se que era la cōca de hon ella era exida: no volgue permetre li besas la ma: ans se leua: dela cadira el abraça ab molta amor: e lo dit Adam supplicala molt li plagues tornar se a seure: dient a sa senyoria. ¶ **D**omina: celum et terra ⁊ omnia q̄ in eis sunt: ecce vñdiq̄z mibi dicunt vt te amez. Volent dir: O ma senyora vos ami no vullau fer cortesies: car ab tot vos sia pare natural: vos me sou sen-

ya y mare y reparadora: e p lo mijsa vostre possessiō tot lo be q̄ tinc̄: O senyora lo cel e la terra e tot lo que en ells es criden: e dien ami queus ame e serueirca de continues labors e gracies. ¶ **Q**uia copiosa facta ē super me misericordia tua: et dilatata ē super me clementia tua. Car copiosa e molt abundosa es feta sobre mi la misericordia vostra: e dilatada e molt estesa la vostra clemencia sobre mi e los fills meus. O senyora y qui pota regradar a vostra senyoria les gracies que de aquella hauē rebut: no basta la força de natura humana ha explicar les excellencies vostres. ¶ **L**audamus virginitatem tuam: humilitatem miramur: sed misericordia dulcissime virginis miseris sapit dulci. Car ab tot loem la virginitat vostra qui es digna de molta laor: poch es senyora lo que dir se pot p lengua humana al que mereix la alteza vostra: d la humilitat vostra senyora tots los meus fills: e yo stam tan admirats q̄ fallen forces e pauls a poder la magnificar: la misericordia vostra verge dulcissima es tan dolça e saborosa al miserable peccador que en loar e exalçar aquesta es tot lo seu delit: O senyora los meus fills e yo que açi som: qui tan largament hauē sentit los efectes dela vostra misericordia: loarē aquella en lo cel ab continua melodia e delit insaciabile: e los que resten en la terra: ala vostra clemencia los coman: car la bonea de nre senyor deu per mes magnificar la misericordia d vostra senyoria: vol que resteu en lo miserable mon: per estendre aquella so-

Cō la magdalena pres comiat del seyor. CCLXXX

Espedits los apostols vingue la excellent Magdalena: q̄ ja no podia cōportar la dolor que sentia de tal departiment: e lançada als pe del seyor que tant amaua ab vn doloros plor: dir a sa magestat. ¶ **A**pi mihi ianuaꝝ carceris ⁊ archana secretorum reuela mihi. Volent dir: o seyor y mestre meu manau obrir la porta de aquest miserable carçe d̄l meu cors: e irca de aquell la mia anima: q̄ dins ell sta presa e catiuada: e vaja seyor ab vos: e reuclar meu claramēt a quells grans secrets dels vostres delirs: los quals sentiran los que jrā en vostra gloriola companyia. ¶ **Q**ui tribulatos corde sanas: et cōtritoruz non despicias gemit⁹ audi vocē meā. **S**enyor clement y vos qui sanau y guariau los tribulats de cor: e no desestimau los gemechs d̄ls cōtrits e tribulats: hoyu seyor per merce la mia dolorosa paraula: que alre no demana: sino que maneu queus segueisca e no reste sens vos en la mortal vida. ¶ **P**iados seyor: y no sab vostra clemencia q̄ lo pare qui te molts fills ab tot los forts e valents trameta a les batalles e coses ardues: lo q̄ich flach e malalt prop de si lo fa restar e nol preix d̄l seu braç cōfortāt ab molta dolçor la sua flaquea. **S**enyor: q̄l pare fon ni sera james tan piados ni clemēt cō v̄ra magestat: y si aq̄lla delibera lexar los apostols qui son los fills y criats de vostra senyoria forts y molt valents en les batalles e tribulacions dela mortal vida com a colūnes fermes e singulars a sostenir la es

glesia vostra e animo'sos a escampar la fanch per aquella: ami seyor qui so dona y flaca nom maneu partir d̄ la presència vostra. ¶ **V**eniant mihi miserationes tue ⁊ viuam: qz lex tua meditatio mea est. **V**inguen seyor ami les vostres misericordies abudo ses e deliuren me del carçe de aq̄st mortal cors: e viure ab vos eternament: car la ley vostra de feruent amor que dins lo meu cor haueu posada es la cōtinua meditacio mia: portau me seyor en lo regne vostre: hon aquesta ley es complidament seruada: car la terra no es loch dispos̄t per als qui de cor vos amen: traeu me seyor prest de aquesta terrenal habitacio: feu me ciutadana del vostre regne: e vehent lo seyor la gran feruor de aquella serafica Magdalena: e lo desig incomportable que tenia de lequirlo: dir li ab multissima amor. **M**agdalena: digna cosa seria lo p̄mi vostre no fos differit: car certament meritau posseir lo que demanau: sols vull que resteu en lo mon per augmēt e creximēt de vostres meritis: eus coman la bandera de penitencia: perq̄ a vos segueixqn los peccadors que la gracia e misericordia mia acōseguir volran: vos los animareu e tirarcu p̄ lo exemple dela vida vostra ocupada tota en continua penitencia: e per ço es mester q̄ molt atureu en lo mō: p̄q̄ vista la v̄ra singular penitēcia ifinides aies tireu a padys e lobre totessiau remunerada: o magdalena certa podeu esser: q̄ la amor v̄ra es per mi molt acceptada: e tāt cō aturareu en la mortal vida: s̄tircu de mi consola

Ej

Com lo senyor sen puia al cel.

cions tan altes e tan profundes: que faran en vos tanta impressio e eleuacio de sperit que los queu veurã o hoiran admirats dirã. ¶ Beata anima que dominum in se loquentem audit ⁊ de ore eius verbis consolationis accepit. Volent dir: *Q*uant es benauenturada aquesta anima que dins si hou: e sent los dolçors e secrets parlamets del senyor e dela sua boca reb continuament paraules de molta cõsolacio: *E* pensau Magdalena si en la terza vos vull tant aconsolar: quãt mes sens comparacions delibere pmiar vos en lo cel: ara restau aconsolada vos e tots los altres: puix la mia mare lere en la mortai vida per capitana e regidora de volaltres en loch meu. *E* magdalena vista la rãta dolçor e amor que lo senyor li mostraua fon contenta de restar: puix la magestat ho manaua.

Capitol. cclviij. com lo senyor presa benedictio dela sua mare sen puia al cel ab tots los sancts pares ab gran triumpho e gloria mirant aço la senyora e los altres qui ab grã enyoramēt restauē.

Ghauent lo senyor pres comiat de tots: leuas dela carida per partir e fer son glorios viatge al cel: *E* girant se ala

sua sanctissima mare: dela qual partir nos podia: torna de ella pendre lo darzer comiat agenollant se dauant sa senyoria demanant li la benedictio de mare en la sua partida: e la senyora atenzida de cordial amor ab moltes lagrimes se agenolla en terra reuerit lo com a son deu e senyor: e axi stant agenollats se abraçarē mare e fill ab rãta affectio de amor que inflamma uē los miradors a sobirana deuocio *E* rompent la senyora en piadoses lagrimes dir. ¶ *D*omine deus meus oia bona mea tu es: quomodo possum me tolerare in hac misera vita nisi me confortauerit misericordia et gratia tua. Volent dir: *Q* senyor y deu meu y vos sou tot lo meu be e de lit: com me pore yo senyor comportar en esta miserable vida sens la vra presencia ami tan cara: si ja nō ajuda e cõforta la vostra misericordia e gracia: ala qual carament me coman restat en esta dura pegrinacio ab prõpeta obediencia: puix a vos senyor y fill meu plau: *A*nau vos senyor ab la benedictio del vostre pare e mia a regnar ab sobirana alegria en lo regne vostre: *E* ar ab tot senyor que lo meu cor sia trauessat de doloros enyoramēt: la mia anima posseeix goig inestimable dela vostra exaltacio e gloria e so molt contenta de aquesta partida: puix redunda en gloria e magnificencia vra: e tornat se abraçar partirē se mare e fill: e pujat lo senyor en vna bella pedra que aqui era: pã pus deliuramēt fos vist e mirat pla sua mare e p rota aqlla duota gēt q en la tra restaua: e axi ordnãt sō viatge tota la ex

Com fō rebut lo senyor p los angels. CCLXXXII

los ordens y staments de angels sera dit alegria: alegria: car lo rey e seyor nre es en possessio ferma dl regne seu. **E** hoyt ago per tots aquells grans princeps: qui en paradys eren restats ioren recomplits de infinit goig: e iqueren ala porta dela ciutat: e vehent lo senyor creador seu vestit de humana carn prostrats dauat la presència sua adoraren la magestat sua: dient. **¶** Tu deuicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna celorum. **¶** Volent dir: **O** senyor gloria e magnificècia sia dada ala excellècia vostra: car vos sou aquell que haueu vècut e trècat lo agullo de mort que axi tancaua e clohia la porta d aquest regne celestial als fills de Adam: que james negu dells per valèt que lia stat la poguda obrir: fins ara seyor que vostra magestat tornat victorios dela batalla haueu ab rata força e poder vbertes les dites portes: q ja cloure nos poran: ans sera molt franca la entrada a aquells qui a vos senyor hā cregut e creuran e de verdader cor amaran seruant la ley vostra: e axi tots en ordenada e singular processo acōpanyaren lo senyor: **E** venint dauant lo tro e cadira diuinal hon la magestat del seu pare leya: aquella sagrada humanitat adora lo seu pare ab profunda reuerècia: dient ala clemencia sua: **¶** Pater manifestavi nomen tuū hominibus: opus consumaui qd dediisti mihi vt faciam. **¶** Volent dir: pare meu excellentissim: yo so deuallat en lo mon: segons la voluntat e ordinacio d la magestat vostra: e ab summa diligècia he manifestat: lo vostre iact

nom als homens e complit molt largament la obra dela redemptio hūana: laqual vostra clemencia manaua yo fes ab aquesta humanitat que he pres inseparablement: **¶** Et ecce venio ad te: clarifica me tu pater: **E** ara senyor reto: ne a vos ab aquestave stidura real: qui per obediècia vostra me he vestida: sia de vostra clemècia pare eternal voler me clarificar e donar ami la gloria que segons fill vre dignament mes deguda: e la magestat dl pare acceptant lo seu fill ab iobiran delit: dix li. **¶** Clarificauit ite rum clarificabo. **¶** Volent dir: **O** fill meu molt amat yo tramctent vos en lo mon: vos he clarificat en la vida vostra per infinitat de miracles e exercici de singulars virtuts: ab les quals lo mon haueu conuertit e molt edificat: en la mort e persecucio vostra fill meu vos he clarificat: fent vos de aquella exit ab excellècia de victoria: **¶** Apres la mort vos he clarificat p gloriosa e delitola resurrectio: ara amat fill meu en aqusta vostra ascensio vos vull altra vegada clarificar en molt major e pus singular magnificècia: car vull que vos com a fill meu hūanat siau entronizat ala dreta mia fruit los majors bens de gloria que comunicar se poden: donant a vos possessio del regne meu en plenitut de seporia comanant a vos lo regiment d la vniuersal monarchia del cel e dela terra: segons David me hauia suplicant en les oraciōs sues: diēt. **¶** Be iudicium tuum regi da iusticiam tuam filio regis. **¶** Remanant que a vos qui sou i Rey dels reys yo acomanas **E** iij

Com fon rebut lo senyor p los angels

e donas lo jubi e lo regiment de la justicia com a fill meu e hereder del regne meu: e axi vull que sia confermant vos en aquesta excellent potestat e senyoria eternalment. **E** lo senyor jesus fill de deu regracia ala magestat del pare seu la gloria e exaltacio q̄ donada li hauiat: e fera profunda reuerencia a sa clemencia sigue en lalta cadira dignament a sa alteza preparada. **Cum potestate et magestate.** Car ab gran potestat e magestat se mostra a tots los ciutadans de aquella glorioza ciutat: los quals tots ab sobiran delit e goig mirant sa real presencia: adoraren aquella ab profunda reuerencia: e admirats de tanta excellencia e gloria: començaren a cantar ab singular alegria: dient: **¶** *Hic est deus deus noster in eternum ⁊ in seculum seculi: ipse reget nos in secula.* Volent dir: veu açi aquest excellent Rey e senyor: que per aquella liga diuina es verdaderament nostre deu eu sera eternalment per tostemps. Car inseparable es en sa persona la vnio diuina e humana: e pço dignament lo ha constituit la magestat del pare seu regidor general: e som certs nos regira eternalment e sens fi: perque ab grandissima fidelitat e obediencia li façam homenatge regonexent a sa magestat general senyoria: e axi vingueren cascu per si de aquells sperits gloriosos adorar sa clemencia sotmetent se ab gran delit a la obediencia e senyoria sua. **E** sa magestat acceptant los ab cara molt amable: dix los. **¶** *Ego autem constitutus sum rex ab eo.* Volent dir: yo so constituit Rey general per lo pare

meu: e per exercir e redreçar los fetes del regne meu so deualtat en la terra: en la qual he hagut grans conflictes e batalles p deliurar los vassalls meus dels quals so exit victorios per la potencia mia: he presa mort voluntaria per donar a ells vida: e sabent que eren detinguts en los carçers de infern alli so deualtat per traurels de tã dura captiuitat: e ara venint e retornat en lo cel: hõ es la eternal posada mia he portat en companyia mia tota la presa que de infern he tret: lo qual vull collocar entre vosaltres sperits angelicals per reparar les cadires p los desobedients e rebelles angels p dudes: e hoynt aço: tots humiliant se dauant lo thro de sa excellent magestat: digueren. **¶** *Benedictus dominus in eternum: fiat fiat.* Volent dir: **G**loria e benedictio sia dada a vos justificat senyor nostre: e sia fet: sia fet la sancta voluntat de vostra clemencia: la qual per tots eternalment sera obeyda.

Capitol. cclx. com lo senyor entenent en la reparacio dels ordens angelicals mana aposetar ab los seraphins lo pare adã ab sa muller eua e los gloriosos sanct Joseph e sancta anna e tots los seruents amadors diuinals.

Cō Adam fō collocat ab los seraphins. CCLXXXIII

Dsenyor volent posar en obra lo que dit hauia: ma na venir dauant sa magestat: lo gran princep e capita dels seraphins: lo qual venint fica lo genoll dauāt sa excellencia: e dix li sa magestat. Vos princep e tot loz de vostre sou los que mes sentiū dela amor diuina: e tot lo exercici vostre es en tractar de aquella: perço vull q̄ tots los q̄ en la mortal vida me haurā molt amat sien entre vosaltres collocats: perque tots ençesos en delito sa fruycio dles amors diuines sia sobre tots inflammat. **E** la primera cadira en loz de vostre vull sia donada al gran e venerable pare Adam: amador meu singular: la amor del q̄l en la terza ma fet deuallar: e perço poden dir ab molta veritat los fills se?.

¶ Propter nos homines ⁊ propt̄ nostram salutem descendit de celis. car per los homens e per la sua salut so del cel deuallat: e puix l amor de Adā ma fet tant humiliar vull que ell sia molt exalcat: e sobre los altres homēs collocat: e la sua muller **E**ua assentada al costat seu com a digna de tota excellēcia per la grandissima penitencia proceint de feruentissima amor e caritat: ab la qual ha molt meritat en la mortal vida: perque mereix la companyia e gloria dels vostres amadors: en aquest orde mateix vull sia collocat lo meu pare s̄ct Joseph qui en singularitat de amor als mortals ha passat: e seraphich mes q̄ home se es mostrat: perque dignament mereix la corona excellent que als amadors seraphins es donada. **E** a

pres de aquell seura la mia molt cara y estimada auia sancta Anna: qui tota la amor e affectio sua en mi axi firmament posa y en la sacratissima mare mia: que delija e volgue perdre la vida corporal: per no veure les acerbissimes pences que los dos huiem assentir: perque ara dignamēt ab vosaltres serafins rebza copios guardo dela feruent amor sua al costat d̄l seu virtuos gendre: e aqui de molt prop contemple ab infinit delit: la grā gloria e excellencia mia e dela sua carissima filla: **E** tots los altres homens e dones: qui ab vosaltres seraphins en la amor diuina hauran concordat en vn glorios orde ab vosaltres seuran e reposaran: perque sola aquesta vtut de altoz e caritat exçelleix a totes les virtuts: e no compleix son terme fins perue a seure en loz de vostre: e aq̄ s̄t e assabozeix en sobirā grau la dolçoz dela amor diuina: e vehent se Adam axi honradament collocat en aquell orde primer de tanta magnificencia nomenat dels amadors diuinals fō tanta la gloria e alegria sua que en s̄mps ab los fills seus: qui en aquell orde se trobauen: se prostraren dauāt la cadira del senyor e redemptor seu: dient ab goig no recōptable. **¶** Nos quoq; qui sancto tuo redempti sanguine sumus ob diem ascensionis tui hymnum nouum concinimus. **V**olent dir: **D**senyor e redemptor n̄res: regonexent nosaltres esser remuts p̄ lo preu impreciable dela v̄ra sanctissima s̄ch: en aq̄st dia gl̄ios d̄la affēcio v̄ra: comēçara vn cāt nouell q̄ james no finarā: loant y exalçant la mage-

E iiii

Com los doctors fore ab los serapbins

stat vostra: dela qual e per la qual lo me miuerable tãra misericordia e gloria ha conseguida: e tot lorde dels serapbins molt inflamats e gojosos dela gent tan excellent: que entrels era aposentada: e vehent ari ben reparades les lues cadires: e que encara sperauen que fins ala fi del mon en aquell orde ierien collocades multitud de persones de singular magnificẽcia regraciaren e molt exalçaren la caritat diuina: que tan complidamẽt ha uia reparat los ordens angelicals ab los homens renuts: E festejaren aquell dia ab grandissima solenitat la noua entrada del fill de deu Rey eternal vestit de humana carn ab baills e danças e goigs lens fi.

Capitol. cclxi. com ab los sciens cherubins: lo senyor mana fosse collocats lo gran preycador Joã baptista e los sabuts ysayas: ezechiel: e Daniel. ab tots los doctors mestres e pycadors qui en lo mon haviẽ a venir.

Enint laltre dia lo senyor dix al princep dl cherubis lorde vostre es molt entes e sabut en la sciencia diuina: e en exalçar e manifestar aquella es lo vostre delit: e perço vull que entre vo

saltres sia collocat lo gran e adifirable preycador Joan baptista amic meu molt car: e parent. E aps lo grã scientific y sayes: e al seu costat siura lo insigne Ezechiel: qui de tan altes visions e tan secretes es stat digne p la singular sciencia sua: e conerex d aquelles la clara expositio: e apres de aquests amichs antichs sera aposentat lo egregi Daniel joue de edat e ancia en maturitat: e tots los doctors e preycadors presents e esdeuenidors: Car fins ala fi del mon vendran en aquest regne singulars homens de sciencia e seran collocats en lorde vre: e com mes augmentareu en companyia: mes crexereu en goig e alegria: e lo princep dels cherubins e tot lorde seu veent se entre si tan illustre gent: e que molta mes ne sperauen: fon tan grandissim lo delit e gloria sna: q començaren a cantar e loar la sciencia e sauisa del fill de deu rey eternal diet: **U** gubernator mirifice sapientia es ingenita: immensa et infinita excellentissime rex. Volent dir: U gouernador e regidor marauellos: vos sou equal al vostre diuinal pare en sauisa e sciencia increada: lo saber vre es sens mesura e infinit: sou excellentissim Rey quant ala hũanitat vra constituit per lo vre pare a regir e gouernar lo cel e la terra: ala immentia sciencia e saber vostre sia donada infinida laoz p tota natura angelica e hũana: dl gran orde que en aqusta ciutat d paradys delibera posar en esta noua entrada sua venint dela gran batalla q en lo mon haueu hagut per deliurar aquesta gent q huy en tanta gloria se

Com los patriarqs fore collocats. CCLXXXIII

troba: e tot aquell glorios orde dels cherubins ab los homens q̄ ab ells e ren mesclats: acabat lo cant tan delitós contemplant aquella gran e imensa saulesa del senyor: Rey de paradys: prostrats tots dauant la real prelencia: digueren. ¶ *Ecce deus magnus vincens scientiam nostram.* Volent dir: Aquest es lo gran deu y senyor: que venç e sobra tota la sciencia e saber nostre en la gloria e laoz sua sia tot lo exercici dela sciencia nostra eternalment: e ab sobiran delit festejaren la entrada d̄l senyor per tot aquell dia.

Capitol. cclxij. cō en loz de dels trōs qui son los secretaris diuinals lo seŷor col·loca los patriarques. Abraam y sach Jacob Emelchisedech e elisabet e aquells aqui los seerets diuinals sō reuelats.

Lo dia seguent dix lo senyor al princep dels thrōs e a tot loz de seu vosaltres: sou aquells aq̄ yo comunique los secrets meus: e perço vull que entre vosaltres siē collocats tots los secretaris me: e aquells aq̄ grās e altes coses haure reuelades. ¶ *E primerament sera molt dignament entre vosaltres aposentat lo venerable e antich pare Abraam: al qual y singular amor que li hauiā en la vida*

sua li fiu sentir lo gran secret amagat als mortals dela imensa trinitat q̄nt li foren presents tres angels: dels q̄ls encara que ves esser tres: confessant la diuina essencia: hu sols adora: segons dell es dit. ¶ *Tres vidit: 7 vnū adorauit.* E lo misteri dela incarnacio mia a ell lo reueli grā temps ans que fos: perque al mon fos manifest yo quant lo estimaua puix secrets tan amagats li reuelaua. E al seu costat seura lo fill seu ysaach: en lo sacrifici del qual tots los misteris dela passio mia foren mostrats: e apres dells sera collocat lo patriarcha Jacob: al qual fon mostrat lo gran secret de aquella escala de virtuts: per bon hā a pujar los mortals en aquest regne d̄ paradys: en aquest orde mateix vull sia collocat lo grā Rey e sacerdot Melchisedech: al qual fon reuelat aquella obra magnanima: que yo deliberaua fer per enamorar e tirar ami los homens: lerant los lo meu cors en relectio e vianda e penyora dela amoz mia fins ala fi del mon: e entre aq̄sts grans patriarques vull sia aposentada la virtuosa tia mia Belisabeth: la qual per singular priuilegi fon la primera persona qui confessā e manifesta lo secret e misteri dela mia incarnacio stant yo tancat dins lo virginal ventre dela mia mare sacratissima: e los gloriosos thrōs molt alegres de tan insigne companyia: digueren. ¶ *O felix societas: o iocūda germanitas.* Volēt dir al senyor que dauāt tenien: O magestat diuina: y quant benauenturada es aquesta companyia q̄ donat nos haueu: o quant serā

E v

Com los innocents foren collocats.

alegra la germandat entre nosaltres concordant nos eternalment en cōtinuament loar e exalçar los secrets iuyns vostres: diēt sens cessar. ¶ Laudent te opera tua secūdm multitudinē magnitudinis tue: laus tua domine incōprehensibilis est. Volent dir: Loen vos senyor les vostres obres e sien manifestades segons la multitud e granca dela magnificencia vostra: Car la lao: de v̄ra excellencia senyor incomprehēsible es: e no bastē les coses creades a dignament loar la magestat vostra: e p̄ço nosaltres angels e homens p̄strats dauant la clemencia v̄ra dirē sens cessar. ¶ Tu es de⁹ noster suavis ⁊ verus patiēs: ⁊ in misericordia disponens oīa. Volent dir que vos potencia diuina sou lo deu e s̄yor nostre suau e molt verdader pacientissim en cōpo: car los peccadors disponent ⁊ ordenant totes coses ab summa misericordia: perq̄ es digna cosa q̄ infatigablement glorifiquen e exalcem la altitud e magnitud de vostra excellencia: e ab aq̄stes festes e alegria infinida complirē la jornada.

Capitol. cclxiij. cō lo senyor ab la victoriosa cavalleria deles dominaciōs mana posentar lo p̄mer martre Abel. e la gr̄a cōp̄ayia dels sancts ignocēts e la valent dona mare dels macabeus ab to

ta la multitud dels gloriosos martrea esdeuenidors.

En in: lo quart dia la magestat del senyor dix al p̄ncip de les dominacions e a tot lo seu principat. ¶ Vosaltres sou los grans e innēcibles cavallers del regne meu: qui exercitau les gr̄as obres e terribles per mi manades: E perço vull acompanyar al orde vostre tots los magnanims cavallers: qui per lo seruey meu han fet coses ardues e de gran dificultat. ¶ Primerament vull q̄ sega lo excellent martyr: Abel: qui per la crucl enveja de son germa fon mort: e segueix can a ell la gloriosa companyia dels c̄biq̄ts sens culpa: qui p̄ oy meu ⁊ en persona mia cascu de ells ha escāpada la sua v̄rginal e delicada sanch̄: p̄ que dignament merexen la insignia corona de singular martyri: e ab aq̄stes vull se acompanye aq̄lla valent e animosa dona mare de set fills Adachabeus: qui per obseruar la ley mia: no sols abandona la propria vida: ans cōtra la natural amor de mare ab esforçat e viril animo exorta e induhí los fills se⁹ a p̄dre: gloriosos martyri: en lo qual ella apres de tots ells victoriosament fini la vida: p̄q̄ justament mereix ella e los fills esser collocats en aquest orde hō delibere a posentar tots los martyrs esdeuenidors: q̄ seran sens nōbre: perq̄ vosaltres de aquest orde dit dominaciōs sou tan entesos en obres de gran fortalea e fermetat: p̄q̄ es justa cosa ab vosaltres

Dels collocats en l'orde dels principats. CCLXXXV

se acompanyen los qui tal año tenen: e ensemps tots concordants zeleu p la honoz diuina com a cauallers valents e molt estimats en lo regne meu. Et tot aqll orde glorios de angels ab la companyia dels martyrs q aquí eren: e ab spança dela gran multitud esdeuenidora recomplits de goig infinit començaren a cantar festejât lo Rey inuencible corona e cap de tots los martyrs: dient. ¶ Rex gloriose martyru: corona confitentium: qui respuentes terrena: perducis ad celestia. Volent dir: O glorios rey e senyor dels martyrs: corona e fermetat dels que en vostra clemencia confiē: ab quâta amor acceptau los qui per zel dela honoz vostra meny spre en la terra e lo viure de aqlla: e portau los ab singular triumpho en aquesta celestial gloria. E los dits angels mirant la gran gloria e resplandor de aqlls gloriosos martyrs q ab ells erē mesclats crexent en sobirana alegria digueren. ¶ Quâ preciosa festiuitas hodie nobis emicuit: ⁊ splēdida dies nobis hodierna pfulsit lumine martyru illustrata. Volēt dir: O senyor p quant es preciosa aqsta festa q huy a nosaltres ha resplandit: y quant luminosa aqsta jornada q huy excelleix veent lord nostre p la clemēcia v̄ra a xi embellit e jlluminat p la bellea e resplandor dels excellents martyrs pfects e esdeuenidors q spanam qui ab nosaltres haueu collocat per reparar e embellir lord nostre: de q senyor ab goig infinit festejarem aqsta glorioza jornada: en la qual ab la vostra p̄sencia e dels excellents cauallers que ab

vostra magestat son venguts haueu tant embellit lo regne v̄re: e axi ab singular alegria passaren aqll dia.

Capitol. cclxiij. com en l'orde dels obedients e deuotissims principats mana lo senyor acompãyar lo obediēt Moyses els deuots sacerdots. Aaron Symeon Ezacharies e los capitans de religions Samuel eliseu els altres qui en lo mon se rien.

Esta quita jornada dix lo senyor al gran princep dls principats: Lorde vostre es tot entes en obediēcia e deuocio: les quals virtuts son amī molt plaēts: e los q en si les han: son amī singularmēt acceptes e p̄ço vull entre vosaltres collocar los grans amichs me' obediēts e deuots. ¶ E primerament lo insigne capita dl poble meu Moyses: lo qual ha meritat p la gran obediēcia sua: q yo li haja donada la mia ley e manaments: en obseruança dela qual ell vixq virtuosament: e per fer seruar aqsta ley als iubeus: passa grans treballs: e p mi ja dla feruentissima ōra sua yo he fet infinits miracles: p̄q tot lo mon conegues la grandissima amor q yo li hauiā: e p̄ço vull ara en lo cel sia apo-

Dels collocats en orde dels principats.

sentat en aquest orde cinque qui es lo mig dels nou: en lo qual delibere posar tots aquells q̄ per deuocio e obediencia han ami molt plagut: p̄q̄ aricom entorches molt clares posades en mig del meu regne claregē e resplandixqn̄ p̄ tot aquell: e a gran gloria sua sia cantat p̄ tots los habitadors d̄ aq̄st regne. *Fulgebūt iusti sicut sol in cōspectu dei.* Car resplandiran los q̄ justament han vixcut en vera obediencia molt mes q̄l sol en p̄sencia mia: en aq̄st mateix orde vull siē collocats los reuerents e deuotissims sacerdots e sobirans p̄lats *Harō* e *Symeon* e *zacharies*: qui sacrificis singulars ami hā p̄sentat: ab feruēt deuocio e p̄p̄titut de obediencia: p̄q̄ mererē dignament la corona y gloria q̄ als feruēt e deuots oradors es donada entre la companyia v̄ra. e p̄q̄ en aquest orde vull aposentar los venerables religiosos esdeuenidozs: p̄d̄ran ara posada de p̄sent los insignes q̄ agi se trobē comēçadors de religiōs: *Samuel* e *eli* seu aparellant loch de repos e gloria als q̄ han donat exemple de vida religiosa en p̄fectio de obediencia fundada: p̄q̄ tots ensem̄ps ab cōcordant amor e deuocio pugau cantar. *Ecce q̄s bonū ⁊ q̄s iocundum habitare fratres in vnū.* Volēt dir: *Quāt* es excellent cosa e de gran alegria estar e habitar en vn orde mateix los q̄ rāta germandat e vnitat de volūtat tenen en obeir e seguir la voluntat diuina: e los sancts angels molt cōtēts dela insigne cōpanyia q̄ donada los haviā lo senyor y *Key* de gloria inflāmats en singular deuocio e amor de la ma

gestat com a fills de vera obediencia p̄strats dauāt aquella diguerē. *Tu es vere pater paupum: vere dator munerū vere lumen cordiū: cōsolator obrime dulcis hospes aie: dulce refrigerium ī labore req̄es: in estu tēpies: ī fletu solaciū.* Volent dir: *O* clemencia diuina e infinida: q̄ vos sou lo verdader pare d̄ls pobres de sperit e a vos obediens: e sou senyor lo verissim remunerador d̄ls dits pobres: els donau abūdosament dels tesoros infinits d̄ la rīqa v̄ra: sou senyor verdadera lum de aquells q̄us amen de cor: e en obeyr a vos es fermada la volūtat sua: *O* senyor clementissim: e quant los sou cōsolador singular e de grā p̄fit: hoste molt dolç d̄les aies religioses q̄ a vos offiren e donē la posada sua: d̄ls quals sou refrigeri molt dolç e suau: en los treballs de aquells sou vos confort de vida: e lo seu verdader repos: els portau finalment en aq̄st regne: q̄ es fi e cōpliment de tot delit: *O* senyor quant singular refrescament sou als qui p̄ foc̄ de cōtinues tentaciōs son turmētats en la mortal vida: e en les lagrimes e plozs d̄ aquells sou vos senyor lo verdader solaç e delit: p̄ q̄ senyor supplicā la clemencia v̄ra puitant plaēt es a v̄ra majestat la virtut de obediencia: y d̄ls viuints e p̄seuerants en aquella deliberau poblar e embellir lorde n̄re: vullau triar e elegir molts d̄ls q̄ viuen en lo vniuersal mō tant cō aquell durara: p̄q̄ vixqn̄ perfectament en diuerses religiōs totes fūdades e fermades e: aq̄sta sancta virtut de obediencia: e exint d̄la vida mortal quinguen al repos d̄ aq̄st regne v̄re.

Dels collocats en l'orde de les potestats. CCLXXXVII

premiada com a zeladora singular d'la honor mia: e p vosaltres molt estimada cō a digna de special honor e gloria: en aq̄st orde v̄re seran aposentats tots los grans prínceps e Reys esdeuenidors en la ley mia christiana q̄ fidelissimamēt pugnarā cōtra los infels e p̄seguirā aq̄lls en defensio de la ley mia: dels q̄ls vosaltres angels de aq̄st orde vull siau singulars ajudadors en les batalles sues contra los dits infels: e de aq̄lles los façau exir vencedors valerosos. e los angels vent lo seu orde tan bē reparat: e de tā gloriosa gēt embellit: e q̄ de cada dia sperauen q̄ vendrien en aquell illustriſsim prínceps christianissims zeladors d'la honor diuina e exalçadors de la sancta ley sua foren tā recōplits de goig infinit: q̄ començarē a cātā en presència del senyor ab alegria increyble. ¶ *Benedictus deus: q̄ iecūdū magnam misericordiā suā astare facit iustos firmos i p̄petuū: et apud eum ē merces eorum: ideo accipiēt regnū decoris: et diadema speciei de manu domini: qm̄ dextera sua teget eos ⁊ brachio sancto suo defendet illos: accipiēt armaturam zelus illi? arma bit eos ad vltionem inimicorū.* ¶ *Volēt dir: Beneyt sia lo senyor ⁊ deu nostre q̄ segōs la sua gran e abūdosa misericordia fa star los justs e virtuosos fermos e cōstants eternalmēt e dauāt la magestat sua es lo p̄mí de aq̄lls: e p̄co los q̄ son aci e los q̄ sperē a venir rebzan p̄ heretat molt segura lo regne aq̄st de singular bellea: e atēyeran la corona admirable e molt special: car la mādreta d'el senyor los abriga p̄*

singular fauorte lo seu sanct braç ha defes los p̄sents e defendra los esdeuenidors: e rebzā d'la sua potencia armada singular p̄ exercitar lo grā zel que han regut d'la honor diuina: e ab les dites armes nafrarā ⁊ afiarā los enemichs del senyor: d'el q̄l han rebut lo saber e poder afer tan admirables obres: perq̄ podem eternalment cantar a gloria de la magestat sua. ¶ *Gloriosus deus in sanctis suis mirabilis in maiestate faciens prodigia: dextera tua domine glorificata ē in virtute: dextera manus tue cōfregit inimicos.* ¶ *Car glorios es lo nostre deu ⁊ seyor en les obres marauelloses q̄ fa en los seus sancts.* ¶ *Quant es admirable la magestat sua en los grās senyals miraculosos que contrinamēt son fets per la clemencia: lo senyor glorificada ⁊ exalçada sia la v̄ra potentissima ma q̄ virtuts tan altes obra: e en aqueste cants e festa e singular alegria passaren tot aq̄ll dia.*

Capitol. cclxxvi. cō en l'orde de les virtuts qui administran egualtat e justicia: lo senyor mana fos se posats lo benigne rey Josias e lo iustificat Josue ab la prudent e sabuda dona delbora: e tots los rectissims iutges esdeuenidors.

Dels collocats en lorde de les virtuts.

Enint la setena jornada: lo senyor mana venir davant si lo princep de les virtuts: e dix li: tot lorde v're es entes en administrar justicia e equaltat: e fauoriu molt als qui en tals coses entenen: e per mes confederar la amicitia de vosaltres e dells: vull q' en lorde vostre sien aposentats tots los que en la dita administracio d' justicia hauran entes ab gran feruor de la amor mia: zelant la conseruacio d' les leys diuinals: e la consolacio e repos de sos proximes. ¶ **E** primerament seura en les cadires mes dignes del orde vostre apres vos qui sou princep e dignament vos es deguda la p'mera e mes alta cadira en tot lorde vostre aquell serenissim e gran rey Josies regidor del poble meu: qui ab tanta benignitat e equaltat ha regit lo poble per molt temps reparant la ley mia perseguint tota ydolatria: la mort del qual fon molt planguda: e al costat seu sia collocat lo justificat jutge Josue nomenat: qui apres la mort del seu virtuos mestre Moyses regi lo meu poble e mereix que metre lo dit poble en la terra de promissio p' ella tan desijada: e parti aquella als fills d' israel ab molta equaltat: segons la voluntat mia: perq' es digne d' gra' d'issim premi: lo qual vull deja esser collocat en lorde vostre: qui no entencu sino en molt exalçar e honrar los q' en tals obres se son molt exercitats. **E** apres sera aposentada en lo mateix orde v're aquella singular dona e gra' prophetissa Helboza: q' per quaranta anys regi lo poble de israel ab gran e

gualtat e justicia com a fidelissima zeladora de la honor mia airosa e molt s'pta en totes les obres sues: perq' dignament mereix corona e triumpho p' lo virtuos regiment seu: e apres de aquesta seuran tots los que hauran t'gut administracio de justicia del començ del mō fins ala fi: e aquella d' e tament hauran administrada p' sola honor diuina sens passio ninguna humana: dels quals vull vosaltres siau singulars aduocats e regidors: els ajudau en tal manera als que viuen e viuran en lo mon fins al terme d' aquell que vinguen a regnar ab vosaltres: e a rebre la gloria e premi q' mereixen hauran per son virtuos regiment: **E** los angels de aquell orde vrent se deran insignia gent acompanyats: e q' sperauen molt mes: e q' lo senyor justificat amaua tant e fauoria los zeladors de justicia e administradors d' aquella: foren recomplits de singular goig: e començaren de cantar ab increyble melodia: dient ¶ **Iustus dominus et iusticias dilexit: equitatem vidit vultus eius.** Volēt dir: **Q**ant es just lo nostre deu e seyor e amador d' justicia: e los seus diuinals vlls miren ab gran delit la equaltat: e aquella approuen e loen: **E** sobre aço feren grans balls e dances: loant e magnificant lo senyor e la noua entrada: e a xi passaren aquella jornada.

Capitol. cclxxij com ab los sancts archàngels regidos de les comunitats

en qui orde forē collocats Job e los altres CC.XC.IX

de aquella: perço vull collocar entre vosaltres aquells qui en lo mon han virtut ab molta benignitat e paciencia e han amat los proximes aricom si matres ab vera ley de equaltat.

¶ Primerament sera aposentat en vna de les majors cadires que son en lo orde vostre lo benigne e pacientissiz Job: lo qual amaua tant son proxime: que deya. ¶ *Oculus fuit cecus: et pes claudus: pater cram pauperum.*

¶ Volent dir: que ell era vll als cechs reduynt aquells ala clara conexença e via de salut: guiant los ab molta amor per la via dreta: era peu al cor: car ab molta dolço: tiraua los peccadors qui veyan corejar e no anar dret per lo cami de virtut: els esforçaua a venir ala obseruança dela ley diuina: e foragitar tota tortura: era pare ver dader dels pobres ajudat a ells en totes les necessitats siues: e aço en tēps dela sua prosperitat: e venint en la aduersitat no desmenui la amor e caritat que hauia a los proximes: ans augmenta continuamet dexant a ells exemples de paciencia e de virtuts immortals: perque mereix dignament: que en aquest regne meu sia molt exalçat e entre vosaltres angels: qui tāt amau los homens collocat: e apres de ell seura lo gran noble Adatbi es caualler molt esforçat: qui veuent la destructió de los proximes desija morir e no veurels en tanta sotmissio e pena: e abandonada la vida se offeri per los proximes a perdre aquella: e en aço anima los fills e germans los quals lo seguiren ab molt plaer:

e en aquest exercici virtuos perderen tots la vida temporal: e guanyaren la eternal: e ab vosaltres hauran gloria sens fi: segons mereixen los virtuosos treballs: En aquest orde mateix vull sia collocat aquest sanct hō dexeble e seruent de Moyses caler: qui ab tanta amor lo serui e acompāya en los continus treballs del regiment seu no desemparrant lo en ninguna cosa que ajudar li pogues en tirar lo poble meu ala seruitut e creença mia: segons mostra quant per lo dit Moyses son trames per elpiar e regonerer la terra per mi a ells promesa: car flaquejant los que en companyia dell eren anats: e tot lo poble ja de mi desconfiat: dubtant en les paraules mies: deliberant tornar se en Egypte: lo dit Calef ab grā animo: dix en preència de tots. ¶ *Nolite rebelles esse contra dominum: neque timeatis populum terre huius: quasi sicut panem: ita eos possumus deuorare: recessit ab eis omne presidium: dominus nobiscum est nolite metuer.* ¶ Volent dir: Senyors e no vul lau esser ari rebelles e descrents al nostre deu e senyor: qui tantes marauelles ha obrades en la deliuracio nostra de Egypte: e no temau lo poble dela terra: puix lo senyor del cel es ab nosaltres: ans siau certs que ab lo poder e virtut dela magestat sua los podem deuorar e destruir aricom lo pa es trēcat e espeçejat ab les dents: car appartat se es dells tot adjutori e custodia: e ab nosaltres es certament lo nostre senyor e prector: qui ab ma

en quin orde forē collocats Job e los altres

fort pugnara per nosaltres no vullau tembre: car nous acompanya raço neguna de haver temor: trobant val le:ats e guardats dela diuina potencia: e ari assossegua lo aualorat poble perque es digne que entre vosaltres fruïca lo repos e gloria eternal. **E** a pres vull sia collocada en aquest ord la illustre matrona Anna prophetissa la qual trobant se viuda e separada d' marit per mort de aquell: delibera of ferir la vida sua al seruiçi meu en exercici de caritatues obres: stant de continu enlo temple seruint los ministres e sacerdots de aquell: en aquelles coses que a delicada e sabuda dona se p tãpen: la qual seguint la virtuosa inclinacio dela condicio sua: tenia grã studi en adobar e endreçar e en gran netedat conseruar los vestiments sacerdotals: perque mereix que en aquest celestial temple sia molt venerada e honrada: **E** perque a aquesta sancta dona e virtuosa son comanada la criança e custodia deles donzelles q' habitauen enlo temple: es molta raço sia collocada entre vosaltres qui sou custodis dels homens qui enlo mon viuem: e aqui en lordre vostre ella pren ga posada pera les eletes e sãctes dones qui en rã virtuos exercici com el la finarã la mortal vida: e los angels molt alegres dela reparacio tan singular que lo senyor hauia fet enlo seu orde de persones tan dignes: special com hauia plagut a sa magestat collocar entre ells aquella illustissima dona: e que moltes ne sperauen de se blants: Car sabien molt cert. ¶ **Q**:

oculi domini super illas declinat: et aures eius ad preces earum. Car los vlls del senyor sobre les dites dones se declinen e reposen per aprouacio d' singular amor: e les orelles de sa magestat stan molt atentes ales pregaries de aquelles: e com aquests sancts angels hagen de continu a supplicar la clemencia diuina per misericordia y ajuda per als homens mortals: de qui son custodis e guardiãs: ab molta raço se alegrauen tenint en lordre seu tals ajudadors e intercessors: als quals cosa neguna que demanen al senyor e amador seu: no es denegada: **E** perço los sancts del noue orde ab singular contentacio e delit solennizaren aquell dia: cantant e ballant dauant la magestat diuina: dient. ¶ **A**dmirabile est nomen tuum domine: quia gloria ⁊ honore coronasti sanctos tuos. Volent dir: O senyor: y quant es admirable lo vostre sanct nom qui per la virtut de aquell haueu glorificat e tant honrat los sãctes vostres: e ab excellentissima corona de gloria a ells coronat: e dela companyia de aquells los nostres ordes tan singularmēt reparats embellits: **E** conuidant a tots los altres ordes de angels e als homens en. re ells collocats: que tots ensemps aquest nouen dia celebren la gran festa: dient a ells. ¶ **V**enite adoremus regem regum: quia ipse est reparator angelorum et sedium supernarum: ipse ē redemptor hōiuz precio sue reuerendissime mortis. Volent dir: Veniu ajustem nos tots angels e homens:

Com suplicaré lo senyor.

CCLXXX

e adorem e glorifiquem aquest Rey
dels reys: car ell es lo qui ha reparat
e molt exalçat los angels: e les altres
cadires sues de singular bellea recom-
plides: e aquest es lo excellent senyor
qui abundantament ha remut los ho-
mens ab lo preu inestimable dela sua
reuerendissima mort: perque es dig-
ne de infinita laor: e que sia eternal-
ment scrut e glorificat e loat per tota
natura angelica e humana com a re-
parador de aquella: e laus tots los
angels e homens glorio:os qui en a
quell regne se trobauen ensemps aju-
stats començaren noua festa q̄ james
no finara loant y magnificant aquell
senyor: qui ab tanta gloria era entrat
en possessio del regne seu: e venint da-
uant la cadira de la magestat ab pro-
funda reuerencia e singular delit de-
yen. ¶ *Exultem et laudemus christum dominum nostrum in humanitate assumpta.* Volent dir: Alegrem
nos d̄ singular goig: e loem lo redemp-
tor senyor e deu nostre en la sagrada
humanitat que inseparablement ab si
ha vnida e p̄sa: car aquesta es la gran
muntanya: de que David qui agi es
ha parlat: quant dix. ¶ *Mons dei:
mons pinguis.* Lo es: que aquesta
muntanya es tan fertil e abundosa:
que continuament recompleix de de-
lirs e gracies, aqui en ella mira e con-
templa: e ab aquesta alegria singular
tots los elects posseyrán e fruyran la
magestat del seu deu e senyor eternal-
ment: suplicant la clemencia sua p̄
los que restan en la mortal vida: que
peruingam ala companyia sua: e en

semps ab ells de loar la magestat: no
cessem: Die ac nocte dicētes. *Ame.*

Capitol. cclxix. cō lo de
ben dia lo gran pare *Adā*
e lo princep *Michl*
ab tots los angels e s̄ct̄s
supplicaren la magestat
del fill de deu li plagues
trametre lo sanct sperit
sobre lo collegi dels apo-
stols p̄ alegrar la sua glo-
riosa mare.

Ldeen dia: lo venerable
pare *Adam* qui singular-
ment amaua los fills sc̄s:
qui en lo mon restauen: re-
cordant se dela dolor e enyorament
en que la senyora filla sua reyna d̄l cel
restaua per la partida del seu excellēt
fill: e dela desolacio de aquells grans
senadors e dexebles del senyor fill seu
ensemps ab tota la companyia sua:
dix lo dit *Adam* al glorios princep
sanct *Michl*: *O* insigne senyor princep
sia de vostra merce que tots ensemps
angels e homēs supliquen lo s̄yor
Rey nostre vulla trametre lo cōsola-
dor p̄mes ala senyora mare sua: e als
apostols. e sanct *Michl* dix a *Adā*
Patriarcha glorios: so molt cōtēt fa-
gam la misatgeria que manau: e a-
nem los dos primers: e segueixcans
tota natura angelica e humana.

¶ iij

Com supplicaren lo senyor.

Eari son fet: car tots eren molt affectats al seruir dela senyora: e desijauen ab singular alegria la consolacio e goig de sa senyoria: e venint dauant la cadira: hon seya la magestat diuina: prostrats dauant la clemencia: adorant aquella diguerē. ¶ **D**omine qui sedes super cherubin ad dextram patris: et adeptus es dominus super omnes potestates angelicas: fac ut mittas promissum: quia non potest falli verbum tuum: ideo spes eorum qui in te expectant non potest confundi. Volent dir: **O** senyora: q̄ sou apotentat sobre los cherubins: e sicu gloriosament ala part dreta dela magestat del eternal pare vostre: e sou fet seyor sobre totes les potestats angelicals sia de v̄ra clemencia enseps ab lo v̄re pare trametre lo sperit s̄ct sobre lo digne collegi dela vostra sanctissima mare: segons per vostra magestat es stat promes: car la paraula vostra senyor fallir no pot: e p̄ço demēt senyor: la sperança de aq̄lls: que en vos cōfien e speren no pot esser cōfusa. *Extra modum te reddit amabilem tua rectitudo ⁊ fidelitas ⁊ stabilitas infinita.* **O** senyor que sens mesura e terme negu vos ret amable la v̄ra rectitud ⁊ justificades obres: e la vostra fidelitat e fermetat infinita. *Quia omnia vicit tua veritas.* Car totes coses venç e sobra senyor la veritat vostra: sia de vostra magnanimitat e senyoria complir prestament aq̄sta promesa: car huy ha cinquanta dies: que vostra excellencia resuscita els alegre de sa real presència: e res

no ha bastat ha leuar la por e aterrament del cor dels vostres tan amats crebles: ans son ari paburuchs que sols no gosen traure lo cap de casa: e stan continuament: *Januis clausis propter metum iudeorum.* Car de dia e de nit stan ab por: es rancades per por dels jueus. ¶ **O** senyor: mire vostra clemencia quanta es la dolor dela senyora mare vostra veure los criats de tan valeros princep ari aterzats: que no gosen tenir cara ni dir paraula als enemichs vostres. **O** senyor que deu dies compleixen huy: que vostra magestat parti d'ells quant enyorament e dolor soffren p̄ la vostra absencia: explicar ni raonar nos pot: stan en continua oracio demanant lo adueniment de aquell sperit sanct glorios: que vostra clemencia promes los ha: qui arancara ⁊ apartara de ells tota temor humana: ⁊ dar los ha força e poder de preycar la ley euangelica. ¶ *Coram regibus ⁊ potestatibus:* Car digna cosa es seyor: que la gloria vostra sia preycada dauant los princeps e Reys e seyors del mon: e perço ha mester gran animo: e molt saber: e los vostres apostols senyor tenen la pensa sua rā posseya de temor q̄ efforç negu en ells no es trobat: la sciencia e saber d'l mō ja sab vostra magestat que en ells james no ha pres posada en simplicitat se son criats: e tals los ha volgut elegir la clemencia vostra: per confondre e astrar la p̄suntuosa sauisa humana: sia de vostra excellencia dar los lo q̄ ha promes: p̄q̄ puguē executar

Com suplicarē lo senyor.

CCLXXXI

lo manament quels feu quāt dells se parti: dient los: que anassen a p̄ycar per tot lo vniuersal mon: **E** aq̄st s̄perit glorios que ells speren e demanen los ha de donar la sciencia e saber de que ells freturen: segons vostra magestat los dix: parlant ab molta familiaritat ab ells com a criats molt am.:rs dient. ¶ **P**aracitus spiritus sanctus quē mittet pater i nomine meo: ille vos docebit omnia. Volent dir: senyor que com aquest glorios s̄perit s̄ci cōsolador: seria trames per lo vostre eternal pare: e per vos a manifestar e glorificar lo vostre sanct nom: que ell los mostraria totes les coses necessaries a executar lo offici d̄la p̄ycacio e conuersio del mon: a ells p̄ vostra clemencia impositat. e perço seyor tots los que aq̄i som prostrats dauāt la magestat vostra: supplicā aquella prestament vulla trametre aquest mestre e consolador e donador de totes gracies: **E**t renouabis faciem terre. Car les penes e cares dels vostres apostols aterzades e torbades p̄ la temoz terrena seran renouades e d̄l tot mudades en alegria e fortalea inuincible: sia de vostra clemencia no tardar aq̄st be tan desijat: e lo senyor mirant e delitant se en la feruent caritat de aq̄lls s̄perits angelicals e h̄umās: que ab tant desig demanauen la consolacio dela senyora mare e de tot lo seu insigne collegi: dix la magestat a ells. ¶ **O**mnia tempus habent. Volent dir: vosaltres me supplicau del q̄ yo ab molta voluntat tinch deliberat de posar per obra: mas siau certs

que les obres del meu pare e mics totes son aq̄i ordenades que calcuna te son terme constituit: e fins ve lo tēps e la hora per lo pare meu ordenat executar nos poden: **E** de aquesta tan excellēt obra que demanau dela emissio del s̄perit sanct: vos dich que haia un goig singular: q̄ la hora e lo p̄ict es plegat: e molt prest sera lo vostre desig contentat molt largament. **E**tors aquells glorios s̄perits recomplits de alegria no recontable: regraciant la graciosa e liberal resposta de la magestat ab summa reuerencia humiliats dauant aquella: digueren. ¶ **G**ratiarum actio: honor et virtus et fortitudo tibi sit benefactori domino deo nostro: quia de thesauris tuis mittis ventos et fulgura: et moues terram quando est tempus. Volent dir: Actio de gracies: honoz: virtut: e fortalea sia donada e atribuyda a vos deu y senyor nostre: car d̄ls alts t̄resors vostres: ço es del consistori dela sancta trinitat deliberau trametre lo s̄perit sanct: qui del pare e d̄ vos p̄ceix: e es vna essencia en tēps ab vosaltres ab lo vent dela potencia diuina: e ab lo foc d̄la caritat de aq̄lla e sera moguda la terra: puix lo tēps es vengut: veent les grans marauelles e miracles infinits q̄ los apostols obraran en lo vostre nom apres la receptio del sanct s̄perit: **E** de aq̄o senyor e de totes les excellents obres vostres sera dada ala magestat v̄ra gloria y singular honoz en lo cel e en la terra sens james cessar.

¶ iij

Com se prepararé a rebre lo sanct sperit

Capitol.cclxx.cō restant
la senyora capitana e ma
estressa del sanct çollegi i
strubi aquells pseueras
sen en deuota oracio:pq̄
dignament rebeessen lo
sáct sperit lo aduenimēt
del qual sa merce impe
tra ab la sua feruētissi ma
oracio.

Estant la excellent senyora
en lo cenacle a ps la parti
da del seyor fill seu passa a
aquels deu dies ab molta
dolor e grandissim enyorament per
la absencia de aquell:ab tot sa senyo
ria se esforças molt en dissimular la
dolor sua per no turmēt ar mes a qls
tan dolorats apostols:que conort nē
gu pendre no podien:veent se aptats
de tan amat senyor e mestre:perq̄ la
senyora prudentissima recordant se:
que lo senyor fill seu la hauia dexada
en la terra p̄ gobernadora e ma
stres
sa de aquells:entenia ab moltalamor
en consolar los:donant los sperança
ferma que prestament haurien repa
ro en sa dolor:e q̄ lo seu fill los trame
tria lo consolador q̄ p̄ mes hauia:
E amonestauals ab molta dolçor q̄ fti
guessen continuament en ōo:car p̄
lo mija de aquella obtendriē lo q̄ de
manauen:car als pseucrāts oradors
nūqua misericordia e grā es denega

da per la diuinal clemencia:e los dift
apostols ab tota l'altra gent q̄ ab ell
era:donant molta fe en les paraules
dela seyoza:Erant perseuerātes vna
nimitier i oratione. Car ab gran per
seuerança y feruor demanauē al seyor
y mestre seu li plaguel trametre lo spi
rit sanct:que p̄ mes los hauia:e q̄ do
nas remey ala dolor sens mesura que
ells sentiē per la sepacio d'la sua vista:
e cō mes se allargauen los dies:mes
crexia la dolor d'ls desolats apostols
E no ja cōportar mes la tristicia que
teniē:lo nouē dia q̄ era dissapte a ves
pre vinguerē tots justats ab grandis
sim plor:lāçant se als pe' d'la excellēt
senyora:dient. ¶ Inueinam' gratiā
quam expectam' apud deū per te in
uentrices gratie ⁊ salutis. Volēt dir:
O senyora e reyna n̄ra:supplicau per
nosaltres la magestat diuina q̄ trobē
dauant sa clemencia la grā q̄ speram
e p̄ vos senyora la hajam:qui sou in
uentora de gracia y de salut a tota na
tura hūana:y perço senyora es dit.
¶ Exulta ⁊ lauda totuz genus hūa
num qz talem dedit tibi mediatricem
dominū deus tu'. Car alegrar se deu
y ab molta rao tota la generacio hūa
na q̄ tal y tan digna mediadora los
haja donada lo senyor y deu nostre:
O senyora clementissima y si de tots
sou general aduocada:quāt mes ho
deueu effer de nosaltres criats e dexe
bles del senyor fill vostre a v̄ra senyo
ria tant recomanats:e la senyora ha
uēt los hoyt traueffada de molta pie
tat:volgues apartar dells:y recorrer
ala bonea diuina los volgues ajudar e
entrantsen en la sua cellera:p̄ ga los a

Cō se p̄pararē a rebze lo sanct sperit CCLXXXII

postols e los altres q̄ restauen defora que reposassen: e dixeren lo ploz: q̄ ella staria tota aq̄lla nit en streta ōro demanant al senyor los volgues cōplidament e molt prest aconsolar: e ells tots p̄sa benedictio de la senyoria: restaren ab grā fe: q̄ per lo mija de aq̄lla obrēdrien son desig cōplit: e la senyora tancant se en aq̄ll deuot retret: fica los genolls ab inuēcible amor e caritat e comēça a dir. ¶ **D** amor iocū diffime et gloriofissime veni i ortum tuū: n. Volent dir: **D** sperit sanct q̄ sou amor e jocūditat gloriofa veniu en lo vostre ort: qui es esglesia sancta fundada nouamēt p̄ la mort e sancp̄siosa del meu fill: enfortiu los pilars de aq̄lla: qui son los apostols e dexebles del meu fill: perq̄ ab aïo valent puguen p̄ycar la ley euāgelica e mantenir les libertats dela esglesia tenint cara ferma a tots los enemichs de aq̄lla cō a valēts cavallers elēts al stament dela milicia p̄ lo gran emperador e inuincible Rey e senyor d̄l cel e dela terra: en la taula redona dela sua amorosa cena: en la q̄l figuiren ab ell cō a molt amats e elegits cavallers: e aq̄ cōsagra lo seu cors p̄ strenar los de aq̄lla joya imp̄ciabile: volent q̄ fos reseruat e cōsagrat en la sua esglesia en memoria dela amor q̄ la majestat ha agut als cavallers de aquella: p̄q̄ senyor es necessari aq̄sta tāta amor: que lo meu fill ha agut a natura humana no sia celada a les gēts: ans ab gran feruor p̄ycada: d̄la qual freturē molt los aïos aterzats de aq̄sts dexebles d̄l meu fill: car ab tot tinguen molta amor al seu senyor e mestre nol gosēn

preycar ne manifestar les marauellofes obres sues: fins per vos speritlact sien reforçats: e hājen de vos r̄but la sciencia infusa passant tot entenimēt huma: d̄la qual vos sou mestre singular. ¶ **D** lux beatissima reple cordis intima tuorum fidelium. **D** lum benauenturada sia de v̄ra clemencia recōplir lo cor e entramenes de aq̄sts lcr̄uents v̄res de aq̄lla sancta sciēcia e saber a ells necessari p̄a cōuertir lo nō e potencia de fer grans miracles: car tot es mester p̄ la gran duricia e malicia q̄ les gents huy posseixen: e ab aq̄stes pregaries e supplicaciōs passa la excellēt senyora tota aquella nit: e les sues oracions forē molt acceptes dauant tota la sanctissima trinitat: en lo consistori d̄la q̄l les demandes de la senyoria james forē denegades: e conexent la clemēt senyora: q̄ la lua ōro era hoyda inflamada dela lua acostumada caritat: ixq̄ ab aq̄lla faç angelica: e posas en loch comu: hō totū se poguessen acostar a la senyoria. **E** veent la los apostols e **M**agdalena e les altres dones: e tots los que en lo dit cenacle eren: correguerē lançāt se als pē de sa altesa: dient. ¶ **D**omi na nostra q̄s similis erit tibi: i tua excellencia ostēdit omnipotens suā imēsam sapiāz: ne spnas vota inuocātū nomen tuū. Volent dir: o senyora qui es ni pot esser semblant a vos: car en la v̄ra excellēcia e valor ha mostrat lo omnipotent deu la lua imēsa sauiēsa: **D** clement senyora puix tal vos ha fet n̄re senyor deu: no menysp̄beu la demanda n̄ra: q̄ ab tāta angustia p̄ dolor inuocam lo v̄re sanct nō

¶ v

Dela missio del sanct sperit.

hauent ferma fe: que p aqll serm ex-
audits e rebrem consolacio en la deso-
lacio nra: car la soledat e enyoramēt
que sentim dela absēcia del senyor fill
vře cōportar ja no la podem: Vinga
senyora aqll sperit sanct glorios: q̄ es
vna essēcia ab lo fill vostre: e ab lo pa-
re eternal seu: car ell sols pot leuar d'l
nře cor la dolor tanta que posseym. a
judau nos senyora: car per lo mija de
vostre senyoria hauē a rebre aquesta
gracia tan desijada: nons façau mes
sperar: car defallen les forces nřes p
longa sperança: potēt sou senyora en
lo cel e en la terza: e acostumat ha vřa
senyoria de fer deuallar deu en la tra:
com se mostra en lo gran misteri dela
incarnacio: quāt digues. *Ecce ancil-
la domini.* E tantost fon la majestat
del fill de deu dins lo vostre vřtre: ve-
stit se humana carn: fon fill vostre na-
tural: *Q̄* senyora mostrau ara la vřa
dolçor e potencia: cridau nostre senyor
deu lo sanct sperit que tātost deualla-
ra al vostre crit: e la senyora molt con-
tēta d'la feruor e desig q̄ los apostols
teniē de rebre lo sanct sperit: dins les
sues aies: amonestauals q̄s dispon-
guessen a dignament rebre aqlla grā
dient los. *¶* *Mescitis: qz corpora ve-
stra templum sunt spūs sancti.* Vo-
lent dir: *¶* Nos fills: ja sabeu que les
psones vostres han a esser huy rēples
del sperit sanct: car en los vřes cors e
animes entrara e habitara per grā e
amor sua: p̄ço ara cascu de vosaltres:
diga ab summa deuocio. *¶* *Cor mū-
dum crea in me deus: 7 spūm rectus
innoua in visceribus meis.* Volent
dir: senyor e deu omnipotēt: creau en

mi vn cor munde e net: e deliure d'to-
ta culpa q̄ als vřs d' vostra majestat
puga offendre: e feu lo habitacle e po-
sada disposta pa reposar la gracia e a-
mor vostra: renouau senyor dins les
nies entrames lo sperit de rectitut
quē t̄iga ferm e constāt en l'amor e te-
mor vostra: *¶* obeynt los apostols e
tots los q̄ aqui eren lo manament d'
la senyora e doctoresa sua: ficarē los
genols: e cascu feu sa oracio ab gran
deuocio e lagrimes segōs manat los
era: sperant ab molta fe e desig veure
complir lo que demanauen.

**Capitol. cclxxi. com stāt
la mare de deu ab tots
los apostols e derebles
fon trames lo sanct spe-
rit: recōplint aquells de
singulars dōs: los quals
axi inflammat per la be-
nedictio dela senyora ir-
querē a preycar les grās
marauelles del senyor.**

Evenint la hora de terciā
stant aquella Keyna e sen-
yora excellent en mig del
seu glorios collegi: leuas
ab singular prudencia: e fica los ge-
nolls en terza ab profunda hūilitat ab
les mans junctes mirāt al cel ab aqll-
la veu angelica: dir. *¶* *Veni sacte spi-
ritus et emitte celis lucis tue radiū.*

Dela missio del sanct sperit.

CCLXXXIII

Volēt dir: veniu sperit sanct glorios trametcu dela altea del cel los raigs dela vostra diuinal lum: q̄ illumine e inflāme los cors de tots aq̄sts puēts v̄res: E hoyda la veu de sa senyoria enlo cōsistori d̄la sanctissima trinitat fon tā dolça e tan plaēt q̄ tantost fon cōplaguda en sa demanda: Et fact⁹ est repēte de celo. son⁹. Car fon fet vn gran tro e brogit deualāt del cel com vn soptos v̄r: Et repleuit totam domuz vbi erant sedentes. E ompli tota aquella casa hō ells stauen: e stant admirats de tā soptosa nouitat: Apparuerūt illis disprite lingue tāq̄z ignis: seditq̄z supra singulos eorum. E foren demostrades a ells lengues d̄partides aricō a foçh flamejāt: e posaren se deptidament sobre cascu d̄ls q̄ aqui erē q̄ prenien summa entre homens e dones de cent e vint. ¶ Et repleti sunt om̄s spū sancto: et cepunt loqui varijs linguis. E foren recōplrit del sperit sanct: donant a ells gr̄es e dons singulars e excellēt saber e ciencia: e comēçaren a plar totes lēgues en singular estil: e erē entesos p̄ tota nacio: animosos a p̄ycar e dir la veritat dauant los princeps e Reys e senyors: no temiē ja negūa potestat terrena p̄ix la caritat diuina los h̄auia axi escalfats e efforçats: lo morir los era gloria p̄ seruir e magnificar lo senyor e mestre seu: quāt fō de goig infinit adelitada la aia d̄la excellētissima senyora en aquesta jornada: qui sobre tots sens cōparacio s̄ti alegries e cōsolacions q̄ estimar ni pensar nos poden: quāt se alegra sa senyoria veent a quelles colūnes d̄la esglesia axi fortes

e fermes q̄ no temiē caymēt: e los gloriosos apostols axi mudats de tristia en goig inestimable: e de flaqa en tanta fortalea e aiositat: que ja no podien comportar lo star tātats en casa acostaren se ala senyora ab gran alegria besant les mās a sa senyoria: suplicant los donas benedictio e licencia p̄ anar a p̄ycar les gr̄as marauel·les e excellēcies d̄l senyor fili seu: q̄ callar no les podien: e ab molt plaer se offerien ala mort: e q̄lseuol pena: ans que callar la sancta doctrina d̄l seu s̄yor e mestre: E la senyora ab molta amor benepl̄s: e alegrāt se d̄la feruor e animositat que en ells veyā: dix.

¶ Non formidant mortem tui milites: quia stipēdia sua in tua veritate fundant. Volent dir: loant les diuinals obres e la mutacio soptosa q̄ en aq̄lls cauallers e dexebles del seu fill la gr̄a del sperit sanct h̄auia fet: E s̄yor que los v̄res valēts cauallers no temen la mort: car son molt certs: q̄ lo loguer e paga sua sta fundat enla i fallible veritat v̄ra ¶ ¶ q̄z lete i morte iustus sperat: fix⁹ in tuis p̄missis. ¶ Bonea eternal e ab quanta alegria los justs seruents v̄res posats en pill de mort: speren la retribucio v̄ra fermats enla creença d̄les vostres sanctes p̄missiōs: les q̄ls nunca fallen als qui ab amor e feruor vos seruexē acoman los vos senyor e fill meu: car p̄ esser dexebles vostres son en oye a bominacio de aq̄st poble: aq̄ ells volen p̄ycar e conuertir: la gr̄a e benedictio v̄ra senyor vaja ab ells: e axi la s̄yora senyalant los moltes vegades ab gr̄adissima amor licencials q̄ anas

Com sanct Joan comença scriure lo euāgeli.

sen e fessen Signa ⁊ prodigia magna i populo: dicent: *Ma*u fill meus ab la benedictio del meu fill e mia: e feu grās senyals e marauelles dauāt aqueix desconerent poble: qui al v̄re amat mestre han mort: e tirau los a concreça de veritat: e adolres dies errades e culpes sues: car be' recorda lo que' dix lo senyor e fili meu quant vos elegi al apostolat: *if*aciam vos piscatores hominū. Car peixcador: s de homens vos volia fer: *E*xercitau vostre offici ab inuencible deuocio. *Q*uia merces vestra copiosa ē i celis Car ab tot lo treball v̄re sia grādissis en la terra: en lo cel sera molt copioia la paga e retribucio v̄ra. *E* los apostols embriachs de la grā e feruor del sperit sanct: ab grā animositat iortirē dī cenacle p comēçar la p̄ycacio de la ley euangelica: e no resta ab la excellent senyora sino lo amat dexeble: aq̄ era stada comanada plo s̄yor fill seu

Capitol. cclxxij cō restāt la gran aguila Joan dauāt a p̄iissima verge p̄n gue aquella tan alta volada: diēt lo euangeli de in principio: *E* la senyora cō a fill molt car li cqi munica grans secrets ouinals despenent en aq̄ aquella sancta jornada.

E Com aq̄ll s̄ctissim e m̄t dissim Johan stiques dauāt la excellent senyora: rō pe aq̄lla formal de amor ple de la diuinal sciencia: car la aia purissima dī dit sanct Joan stant ell en la cena arimat en aquell imp̄ciabile e delitos cori dels pits del seu senyor e mestre: begue e पोहा de aq̄lla viuua e diuinal font: secrets tā alts e tā incōp̄hensibles. *Q*ue nō liez homini loq̄. *Q*ue conegue no esser digna cosa cil reuelar los als homens mortals de tal saber molt aptats: e tenint en si tā cats los diuinals secrets sobreuenint en ell la grā del sperit sanct en tā abūdososa copia: no pogue callar lo q̄ tant hauia celar: e trobāt se asoles ab la s̄yora qui en los diuinals secrets mes sens cōparacio q̄ tots sabia: agenolat dauāt la senyoria ab grandissima feruor e alegria: comēça a dir. *I*n principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et de' erat verbum. *E*xplicant molt largament la emanacio dles p̄sones diuinals e la vnio de aq̄lles e cloēt son plar: dix. *E*t verbū caro factū ē: et habitauit in nobis: *V*olent dir: serenissima senyora e reyna excellent: aq̄sta paula diuina d̄ que pous he plat se es feta carn dins lo v̄re glozios v̄tre: e es verdader fill de deu e v̄re es aturat en la mortal vida ab nosaltres p. xxxij. anys: e aps mort gl̄iosamēt resuscitat e al cel pujat: hō regnara' efnalmēt: e de aq̄ ha trames lo sperit sanct sobre nosaltres fent tā soptosa y tā miraculosa mutacio en les p̄ses n̄res q̄ sols lo diuinal poder bastaua: car los flachs ha fet